

༡༡། རིགས་སྒྲིབ་དབྱ་དགེ་དམ་པ་མཁས་
དབང་སྒྲིབ་བཟང་ཆུ་མཚོ་ཉི་གསུང་
འབྲམ་བཞུགས་སོ། །

པོད་ཐེང་གཉིས་པ།

ནང་པའི་ལྷ་གྲུབ།

རིགས་ལམ་སྒྲིབ་གཉེར་ཁང་།

གསུང་འབྲུམ་པོད་བཙུ་ལྷའི་བདག་ཉིད་ཅན།

འགྲེམས་སྤེལ་བ།

རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་།

དེབ་ཚད།

6 x 9 Inchs

ཡིག་གཞུག་ཆེ་ཆུང་།

སློན་ལམ་དབྱ་ཅན་གཉིས་པ། 15/15.5 དང་བར་ཐག 25/26.3

དཔར་བསྐྱུན་བདག་དབང་།

རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་།

དཔར་ཁང་།

Studio Archana, New Delhi.

དཔར་གྲངས།

༥༠༠

དཔར་ལོ།

བྱི་ལོ་ ༢༠༢༣

ལ་ཇེ་བཙུན་སྒོ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་དཔལ་བཟང་པོ་ལ་ན་མོ།

THE DALAI LAMA

THEKCHEN CHOELING
DHARMSALA CANTT
KANGRA DISTRICT
HIMACHAL PRADESH

༡༡། རིགས་ལམ་སློབ་དགེ་འབྲས་སློབ་ཕྱེད་ཁྲ་སློབ་གཉེར་བ་དགེ་སློབ་སློབ་པ་ཟུང་
ཀྱི་མཆོད་ཉིད་ནས་རང་འཁྱིའི་ལས་ཞོར་དུ་སྐྱབས་འགོ་ལས་འབྲས་ཀྱི་ནམ་གཞག་དང་།
སློབ་རིག་དང་ཐལ་འགྱུར་བའི་མཐུན་མིན་ཆད་མའི་ནམ་གཞག་རང་སྡེ་གྲུབ་མཐའ་གོང་
འོག་གི་ལྷ་བའི་ཞིབ་ཆ། སློབ་རྒྱུད་གི་སློབ་སོགས་ལས་བཅུ་མས་པའི་ནང་ཆོས་ངོ་སྤྲོད། ཤེས་
ཡོན་དང་ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་སློབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་སོགས་དཔེ་
དེབ་སྐུ་ཕྱུ་དང་། ཚུ་མ་ཐོར་བུ་གངས་བརྒྱུད་ཕྱ་སློབ་མཆིས་པ་དེ་དག་རིགས་ལམ་སློབ་
གཉེར་ཁྲ་ནས་དཔེ་དེབ་དགའི་ནང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱི་ཕྱི་ལོད་པ་ཤིན་ཏུ་ལེགས།

ཞན་དེ་ཉིད་ནས་མ་སུ་རིའི་སློབ་དགེ་དང་། རིགས་སློབ་ཏུ་སློབ་སྤྱིའི་འགན་ཁུར་
བྱེད་ཡུན་རིང་འདོད་རྒྱུད་ཆོག་ཤེས་ཐོག་མཛོལ་ཐོབ་སྤངས་པའི་སྤྱི་དོན་ལྷག་བསམ་ཁུར་
བཙོན་ཆེ་བསྐྱེད་བྱས་འབྲས། རིགས་སློབ་ཏུ་ཆོས་སྤྱོད་ཤེས་ཡོན་གོ་འཕེར་གྱི་སློབ་མ་མང་
པོ་བསྐྱེད་བསྐྱེད་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེད་དུས་སྤྱོད་ཆོགས་ནང་དོན་ཕན་ལྡན་པའི་ཞབས་
འདེགས་སྐྱབ་བཞིན་པ་མ་ཟད། རིགས་སློབ་ཀྱི་བསྐྱེད་མང་གཞི་ལེགས་ཚུགས་ཐོག་བོད་
དགེ་དང་། གཞུང་ཞབས་ལས་བྱེད་པར་བོད་ཡིག་གཞུང་སྤྱོད་དང་། དགེ་ཞན་འོས་སྤྱོད་སྤྱོད་
པ་སོགས་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་ཀྱི་བྱ་བར་བྱས་རྗེས་གཟེངས་སུ་ཐོན་པ་བྱུང་ཡོད།

བོད་ནས་སློབ་ཆོས་གྲའི་འཛིན་རིམ་མཛོད་བར་འགྲུམས་ཏེ་སློབ་གཉེར་བཟང་
གས་ཡིན་པ་མ་ཟད། བྱེད་འཁོད་རིང་ལམ་རིམ་སློབ་རིགས་དང་། ལྷག་པར་ལྷ་བའི་

THE DALAI LAMA

THEKCHEN CHOELING
DHARMSALA CANTT
KANGRA DISTRICT
HIMACHAL PRADESH

སྐྱེད་དོ་སྤང་ཆེ་བས་གཞུང་ཆེན་ཁག་དང་། ཡང་སྐོས་དབུ་ཚད་ཀྱི་ལྷ་གྲུབ་ནམ་གཞག་ལ་
གཞུང་བཤད་སྒྲིལ་རྒྱན་ལྷ་བྱ་མ་ཡིན་པར། གཞུང་དོན་ལ་ཉམས་ཞིབ་གོ་མྱོང་འཛུལ་བའི་
འབད་ཚུ་ལ་ལོ་མང་བགྱིས་འབྲས་དབུ་མ་ཐལ་རང་གི་ལྷ་བའི་བཞེད་མཆོམས་དཀའ་གནད་
ཁག་གི་གོ་དོན་དང་། ཐལ་འགྱུར་བ་མཐུན་མིན་གྱི་ཚད་མའི་ནམ་གཞག་སོགས་ཀྱི་ཟིན་
ཐོ་ཡིག་འཛིག་འདི་དག་སྒོ་གསར་དོན་གཉེར་ཅན་མང་པོར་གོ་རྒྱུ་འབྱེད་པའི་ཕན་ཐོགས་
འབྱུང་ངེས།

འདི་ནས་དོལ་རྒྱལ་དམ་བསྐྱགས་བགྱིས་སྐབས། གངས་ལྗོངས་བརྟན་མྱོང་སྤྱོད་དོན་
སེམས་ཁུར་ཟོལ་མེད་ཀྱིས་རང་འགྲུལ་གསལ་བཤད་དེལ་བསྐྱགས་དུར་བསྐྱེད་བྱས་ཤིང་།
དེས་ཀྱིན་དུས་མིན་འཆི་འདས་སུ་གྱུར་པ་སྒོ་ཕམ་གྱི་གནས་སུ་མཆིས།

ད་ཆ་རྗེས་འདུག་སྒོ་བ་བུ་ནམས་ནས་ལྷག་བསམ་ཅན་གྱི་ནན་དམ་པའི་ལྷ་སྤྱོད་རྒྱན་སྤྱོད་
ངོས། བརྟན་མྱོང་རང་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱུར་ཁུར་བཙོན་ཚུ་ལ་བཞིན་བྱེད། དུ་ལའི་ལྷ་མ། རྒྱུའི་
དགོ་སྤྱོད་བརྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྷགས་འབྲུག་ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༥

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༠ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༥ ལ།

སྒྲུབ་སྒྲུབ་།

༡༡། །བོད་ཆེན་པོའི་མངའ་ཐང་ཏ་ཅང་དར་རྒྱས་བྱུང་བ་ནས་ད་བར་མི་ལོ་
སྟོང་ལྷག་གཉིས་ལྷག་སོང་ཞིང་། དེའི་རིང་རིས་སུ་མ་མཆིས་པའི་མཁས་གྲུབ་
མང་པོས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་དང་། དེའི་དགོངས་འགྲེལ་བསྟན་བཅོས་ཁག་
གི་དགོངས་དོན་ལ་ངེ་མ་མེད་པའི་རིགས་པས་དབྱེད་པ་མཐེལ་ཕྱིན་གནང་སྟེ།
དེ་འབྲེལ་གྱི་ལེགས་བཤད་པོ་ཉི་གངས་ལས་འདས་པ་སྐལ་ལྷན་གདུལ་བྱའི་
ལས་སྐལ་དུ་འཛོག་གནང་མཛད། མང་པོས་ནང་པའི་རིག་གཞུང་དང་འབྲེལ་
བའི་བརྗོད་དོན་ཟབ་ཅིང་བརྗིང་བའི་བསྟན་བཅོས་ཤིང་སྟག་སྟེ། དཔེར་ན། ལྷ་
གྲུབ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་། རྫོ་སྟོང་། རྒྱུད་སྡེ་གོང་འོག་གིས་མཆོན་པའི་
མདོ་སྟགས་གྱི་ལྷ་བའི་གནད་སོགས་ཞིབ་པར་བཤམ་ཞིང་། གཞན་སྟན་མོང་
རིག་གནས་ལ་ཡང་། བྱུང་རབས་ལོ་རྒྱུས། ཚུལ་རིག་བརྟུང་སྟོང་། བཟོ་གསོ་
བ་རིག་པ་སོགས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་བྱུང་ཡོད།

སྤྱིར་དུས་གྱི་འཕོ་འགྱུར་སྣ་ཆོགས་གྱི་དབང་གིས་བསྟན་པ་ལ་ཡང་འཕེལ་
འགྲིབ་སྣ་ཆོགས་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ ༡༩༥༩ ལོ་ནས་བཟུང་བོད་གངས་
ཅན་གྱི་སྡོད་བཅུད་གཉིས་ལ་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་གོད་ཆག་བྱུང་སྟེ། ད་ལྟ་
ཡང་འབྲེལ་ས་ནས་ལང་མ་སྟབ་པའི་གནས་སྟངས་ཀྱན་གྱིས་མཐོང་གསལ་ལྟར་ན་
ཡང་། འོགས་གཞན་ཞིག་ནས་བསམ་ན་གངས་ཅན་པའི་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ཟད་
མཐར་མ་སྟག་པས། མེ་ཉོག་གང་ལ་སོག་པའི་ལྷ་སྐལ་འཕགས་མཆོག་འཛིག་ཉེན་
མགོན་པོས་དུས་མཐའ་འདིར་བསམ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་ཡི་སྐྱེ་བ་བཞེས་ཏེ། རང་ཅག་

ནམས་ཀྱི་མགོན་དང་དབྱང་གཉེན་དམ་པ་མཛད་པའི་བྱིན་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་ནས།
ཐོད་ཀྱི་བརྟན་སྲིད་ཀྱི་མེ་རོ་བསྐྱར་དུ་གསོས་ཏེ། གངས་ཅན་པའི་སྲིད་འབྱོར་རིག་
གསུམ་ལ་མཁའ་དབྱུགས་གསར་པ་ཞིག་བསྐྱར་དང་སྐྱོན་སྒྲུབ་སུ་ཡོད། དེ་བཞིན་
དུ་ལྷག་བསམ་དང་སྦྱང་སྦྱོབས་ཅན་ཀྱི་ཐོད་མི་མང་གིས་ཀྱང་ཡགོང་ས་ཡསྐྱབས་
མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་སློ་སྦྱང་བྱང་གསུམ་གཏང་ནས། རང་ཉིད་ཀྱི་ཡོད་ཆ་དང་
སློས་བཏང་ཐོག་ ཡགོང་ས་མཆོག་གིས་གནང་པའི་ལམ་སྟོན་གཅིགས་སུ་བཟུང་
ནས་ཐོད་བརྟན་སྲིད་བསྐྱར་གསོའི་བྱ་གཞག་ལ་འབད་བ་ལྟོད་མེད་གནང་བཞིན་
བའང་མ་འོངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གསལ་བར་དེས།

བཞུགས་སྐར་རྩ་ས་རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་དབུ་དགེ་གཅིག་
ལྷོགས་ཡོངས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ཇེ་བཙུན་སློ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་
དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་གིས་ཀྱང་སྐྱ་ཆེ་གང་པོར་ཡུལ་བའི་བཀའ་དགོངས་
འབའ་ཞིག་གཅིགས་སུ་བཟུང་སྟེ། ཐོད་བརྟན་སྲིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྐྱ་ངལ་རྩེ་ལྟར་
མཛད་པ་གསུང་འབུམ་ཉིད་ལ་ཞིབ་པར་གཟིགས་ན་མཁྱེན་རྟོགས་སྒྱུབ་པར་
མ་ཟད། རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་ལ་ཤ་ཞེན་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཆེ་ཅིས་ཀྱང་
སེམས་འགྲུལ་ཐེབས་དེས་ཡིན།

སྐབས་དོན་སྐྱེད་བར་བྱ་བ་ནི་ཇེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། “མཛད་པ་ཀུན་
ལས་གསུང་གི་ནི། །མཛད་པ་མཆོག་ཡིན་དེ་ཡང་ནི། །འདི་ཉིད་ཡིན་གྱིར་མཁས་
བ་ཡིས། །འདི་ལས་སངས་རྒྱུས་རྗེས་དན་གྱོས། །” ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
རིགས་སློབ་དབུ་དགེ་དམ་པ་ཇེ་བཙུན་སློ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་མཆོག་གིས་གདུལ་བུའི་
བགོ་སྐལ་དུ་འཛོག་གནང་མཛད་པའི་རབ་དང་སྤུལ་དུ་བྱུང་བའི་བརྟན་བཅོས་
སྐྱེགས་བམ་ཐོད་བཅོ་ལྗེའི་བདག་ཉིད་ཅན་འདིའི་བརྗོད་དོན་རགས་བསྐྱུས་ཤིག་

ངོ་སྤྲོད་པར་བྱའོ།

ལྷ་བྱུང་གི་སྐོར།

<<དཀའ་གནད་བཞི་འགྲེལ་>> ཞི་དབྱུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་
ཆོས་ཅན་མཐུན་སྦྲང་བ་དང་། གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཆོག་སྤྲོད་ཅིག་གི་ཆོད་
མའི་རྣམ་གཞག་ བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འཛོག་ཚུལ་སོགས་ལ་
དཔལ་ལྷན་སྒྲུབ་པའི་དབྱུ་མ་ཆོག་གསལ་ཅུ་བར་བཟུང་སྟེ། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་
ལམ་རིམ་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་དང་། བྱང་རེས་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་
ཁ་བསྐྱངས་པ་དང་། ཆཀ་ཁོང་གིས་མཐུན་དཔྱོད་ཀྱི་ཅལ་ལས་དབྱུང་བ་ཞིབ་མོར་
གནད་སྟེ། དབྱུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་དཀའ་གནད་ཁག་ཅིག་ལ་དབྱུང་པའི་ལྷེ་མིག་
ལྷ་བྱུང་གྱུར་ཡོད་སྟབས། ཡལོང་ས་ཡསྐྱབས་མལོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ཀྱང་
སྐབས་དུ་མར་<<དཀའ་གནད་བཞི་འགྲེལ་>>ལ་བསྐྱབས་བརྗོད་གནང་།

<<ཉེན་འགྲེལ་བསྟོད་པའི་འགྲེལ་བ་>>དང་། <<ཆོས་དབྱེད་ས་བསྟོད་
པའི་འགྲེལ་བ་སྤྱི་བཞི་ཀྱིས་>> <<ཅོད་བསྐྱོག་གི་གཞུང་འགྲེལ་>> <<མདོ་
སྟེ་རྒྱན་དང་སྦྱར་བའི་ཐེག་ཆེན་བཀའ་སྤྱོད་དང་ཐེག་བ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་
སྐོར།>> <<ཉེན་འབྱུང་ཤེས་པའི་ཕན་ཡོན་དང་ལམ་གཙོ་རྣམ་གསུམ་ཀྱི་དཀའ་
འགྲེལ་>>སོགས་ནི་གཞུང་ཆེན་ལ་ཐོས་བསམ་དང་། དཀའ་གནད་ལ་དོགས་
བ་གཙོང་པར་མེད་མི་རྩུང་བར་མ་ཟད། ཅུ་བ་ཁག་ཅིག་ལ་དེ་སྤྱི་རི་བོ་དགེ་ལྡན་
པའི་ཕྱོགས་ན་འགྲེལ་བ་མེད་སྟབས། དགེ་ལྡན་པའི་གཞུང་ལུགས་ཁ་སྐྱོང་དུ་འདར་
བཅུམས་པའི་བཅུམས་ཆོས་མཛད་དུ་བྱུང་བས། གཟུར་གནས་མཁས་དབང་རྣམས་
ཀྱིས་ཀྱང་བསྐྱབས་པའི་མེ་ཏོག་ཡང་ཡང་གཏོར། <<སྟོ་རིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཉེར་
མཁོ་ཀྱན་བཏུས་>>ནི་བོད་བྱི་ནང་གཉིས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་སུམ་ཅུ་ལྷག་གིས་སྟོ་

རིགས་སྒོ་བ་ཚན་དུ་བཞག་ཡོད་པས། འཕྲིན་ལས་ཆེས་རྒྱས་ཤོས་ཀྱི་བསྟན་
 བཅོས་ཤིག་ཡིན་ལ། <<དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྒོ་ཡི་རྣམ་གཞག་ཆེས་ཆེར་
 གསལ་བར་བྱེད་པ་སྒོ་རིགས་གོང་མ་>>ནི་དབུ་མ་ཆེག་གསལ་དང་། འཇུག་པ་
 རང་འགྲེལ། ཅ་ཤེས་སྒྲིག་ཆེན། བྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ། ལྷག་མཐོང་
 ཆེན་མོ་སོགས་ཁུངས་སུ་བྱས། ཡན་རང་གི་དབྱེད་པས་བརྟན་ཤིང་བཅད་དེ་
 བརྩམས་པའི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་སྒོ་རིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཅིག་
 ཡིན་པ་དང་། འདི་ནི་བོད་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་སྤར་མེད་པའི་ཐེན་མོ་གསར་
 པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། <<དགོན་མཆོག་རྗེས་བྲན་གྱི་མདོ་དང་སྤར་བའི་སྐབས་
 གསུམ་ལས་འབྲས་དང་བཅས་པའི་རྣམ་གཞག་དང་། དེའི་ཁ་སྐོང་དམར་སྟོད་
 ཀྱི་དྲོགས་གཅོད་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་>>ཞེས་དགོན་མཆོག་རྗེས་བྲན་གྱི་མདོ་དང་
 སྤར་ཏེ། སྐབས་གསུམ། ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ ཤིང་གནང་བཀག་གི་ཁྱད་
 པར་མདོ་ཡི་ཁུངས་དང་བཅས་པ། སྒོ་རབ་འབྲིང་ཐ་མ་ཀུན་གྱིས་གོ་སྒྲ་ཞིང་ཡིད་
 ལ་ངེས་བདེ་བ། <<སྤྲིང་ཞིའི་འཁྲལ་འཁོར་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་ལྷེ་
 མིག་>>གིས་རྣམ་འགྲེལ་ཅ་བར་བཟུང་ཐོག་སྟེ་བ་སྤྲི། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་
 མཐུན་པའི་སྐབས་བྱེད་སོགས་ལ་དེར་རབས་རིག་གསར་དང་མཐུན་པའི་དོགས་
 དཔྱད་གནང་ཡོད། བསྟན་བཅོས་བྱི་མ་བཞི་<<སེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྟེན་
 འཆོལ་བསྐྱ་ཕྱོགས་སྟོག་ཁང་>>གིས་དཔར་དུ་བསྐྱུན་ཏེ། བོད་ནང་ན་ཡང་འགྲོ་
 དོན་འཕེལ་བཞིན་དུ་མཆིས་སོ། །

སྒོ་སྟོང་གི་སྟོང་།

<<ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཉམས་ལེན་མཐའ་དག་གི་གནད་བསྟུས་པ་སྒོ་སྟོང་
 དོན་བདུན་མའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་>>དང་། <<ཡིད་ཅན་ཀུན་གྱི་བདུད་ཅི་གཅིག་ཏུ་

འབྲིལ་བ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲིམ་རིམ་སེམས་ཀྱི་ཆེ་ཞུན། >> ལྷག་
པར་དུ་བདེན་བཞིའི་གོ་རིམ་ལས་སྒྲང་དོར་གྱི་གནས་ལ་ངེ་ལྷར་འབྲུག་ཚུལ་
<<གཏན་བདེའི་གཞི་མ་>>སོགས་ནི་དལ་བ་རྟེན་པ་དོན་དང་ལྷན་པར་བྱས་ཏེ།
རིགས་པའི་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཚུལ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་ནས་གཏན་
ཀྱི་འདུན་མ་སྟེག་མཁན་རྣམས་ལ་ཐར་ལམ་སྟོན་པའི་སྟོན་མེལ་སྟག་ཏུ་ཡོད།

ཤེས་ཡོན་གྱི་སྒྲིང་།

ཆན་ཁོང་གིས་སྐྱ་ཆེ་མེད་པོ་ཤེས་ཡོན་ལ་བསྟེན་པར་བཞུགས་པའི་ཉམས་སྟོང་
གཞིར་བཟུང་བའི་བསྐྱབ་བྱ། དབྱེད་ཚུལ། ཤེས་ཡོན་འཛིན་སྒྲིང་སྟེལ་གསུམ་ངེ་
ལྷར་བྱེད་ཚུལ་སོགས་ཏེ་ཅང་མང་པོ་ཞིག་མཛད་ཡོད་པ། དཔེར་ན། <<ཤེས་
ཡོན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ཆུད་ཐོས་སུ་མི་འགྲོ་བའི་གཞིན་སྐྱལ་>>དང་། <<གཞུང་འབྲེལ་
ཙུ་འཛིན་དགོས་པའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་སྤྱིད་བྱས།>> <<རང་ཉིད་དགོ་ཆན་ཡིན་པའི་
ཆ་ནས་དགོ་ཆན་གྱི་གནས་ཆད་མཐོ་དུ་གཏོང་ཕྱོགས་སྒྲོར་ནང་ཆགས་ཀྱི་བསམ་
འཆར་འགའ།>> <<ཤེས་ཡོན་རྗེས་ལུས་ཐེབས་པའི་སྟོན་གནས་བཞི།>>
<<རིགས་སྟོབ་དགོ་ཆེ་སྟོ་བཟང་རྒྱ་མཆོའི་ཤེས་རིག་གི་གཞིན་སྐྱལ།>> <<སྐལ་
བཟང་སྟོ་བརྒྱར་འབྱེད་པའི་ལམ་སྟོན་>>སོགས་ཡོད་པ། <<སྐལ་བཟང་སྟོ་བརྒྱར་
འབྱེད་པའི་ལམ་སྟོན་>>ནི་གནའ་དེར་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཤེས་ཡོན་ལག་བསྟར་བྱེད་
ཐབས་སྟོན་པའི་གཞུང་ལུགས་ཤིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། བཅོན་ཁྲོལ་ནང་ཤེས་ཡོན་
ལག་བསྟར་བྱེད་ཐབས་སྟོན་པའི་གཞུང་ཆེས་སྲ་བ་དེ་ཡང་ཡིན།

སྤྱི་ཆོགས་སྟོབ་གསལ་སྒྲིང་།

<<ལུགས་བྱང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ཐེམ་སྐས་མ།>> དང་<<ཆང་རག་གི་ཉེས་
དམིགས་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པ་འགྲོ་བ་མའི་སྟོག་སྤྱབས།>> <<རང་རེའི་སྟོབ་བྲའི་

ཉེར་མཁོ་སྤྱང་དེའི་གསུམ་པ་སྒོ་གསལ་མངོས་རྒྱུ། >> <<སྤྱི་དོན་དབྱུང་ཤེད་ཀྱི་
 སྤྱང་། >> <<སྒྲིག་ལྗེས་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ་>>སོགས་ཏེ་ཅང་མང་ལ། <<ཆང་
 རག་གི་ཉེས་དམིགས་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པ་འགྲོ་བ་མའི་སྒྲིག་སྤྱབས་ཞེས་བྱ་བ་>>
 བེ་བཅན་གྱིས་ནང་དུ་དགོ་ཆན་འོས་སྤྱོད་གི་སྒྲོབ་ཆན་དུ་བཞག་ཡོད་པར་མ་ཟད།
 བོད་ནང་ནས་ཀྱང་དཔར་དུ་བསྟན་ཏེ་སྤྱི་ཆོགས་ལ་ཤུགས་རྒྱུན་ཐེབས་བཞིན་པའི་
 བསྟན་བཅོས་ཤིག་ཡིན།

ཆབ་སྲིད་ཚོས་རིག་སྒྲོར།

དབུས་གཞོན་ནུ་ལྷན་ཆོགས་ཀྱིས་འབྲི་བསྐྱལ་ཁུས་བ་བཞིན། བོད་ཀྱི་
 འབྲལ་ཕྱགས་རྒྱང་གསུམ་ལ་དབྱེད་དེ། མ་འོངས་སྒྲོན་གཟིགས་ལྟ་བུར་བཅུམས་
 པའི་<<དམངས་གཙོའི་རྣམ་གཞག་>>དང་། <<བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་ཆོས་
 སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་དོ་སྤྱོད་གནད་བསྟུས། >> <<ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་ལ་དབྱེད་
 པ་སྐལ་བཟང་སྒོ་འབྱེད། >> <<ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་ལ་སྒྲན་པའི་དབྱེད་གཏམ། >>
 <<གདམ་བྱ་དང་པོ་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྒྲོར་>>སོགས་ལེགས་བཤད་འདི་དག་གིས་
 བོད་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ཡུལ་འདི་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དཔོན་རྣམ་གསུམ་གྱི་སྐྱབས་ནས་
 ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་པ་དང་། མ་འོངས་པར་ཡང་བོད་རྒྱལ་
 ཁབ་ཆེན་པོའི་སྲིད་ཕྱགས་དེ་ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ཕྱགས་ཐོག་བསྐྱོད་
 ཟུབ་ན་དགོ་མཆན་ཆེ་བ་སོགས་ལ་དགོངས་དབྱེད་ཞིབ་མོ་གནང་ཡོད།

ཐ་སྙད་རིག་གནས་ཀྱི་སྒྲོར།

<<ཡུལ་གངས་ཅན་པའི་རིག་གཞུང་ཀུན་གྱི་མ་ཕྱིར་གྱུར་པ་སུམ་
 ཏྲགས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱས་བཤད་བརྩ་སྤྱོད་རིན་ཆེན་བང་མངོན་>>ཀྱིས་བོད་གངས་
 ཅན་ལྗོངས་ཀྱི་བརྩ་སྤྱོད་མཁན་པོ་གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་ཕྱགས་ཀྱི་དཀའ་གནད་

གསུམ་འདུས་ཐོག་རྒྱ་ཁོང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབྱེད་པས་དགག་བཞག་
 སྤོང་གསུམ་གནང་མྱེ། བོད་ཀྱི་བརྗེས་པའི་གཞུང་ལ་སློབ་གཉེར་གནང་བ་དང་།
 སྐད་བརྗེས་པར་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པར་ཡང་དབྱེད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་མེད་དུ་མི་རུང་
 བ་ཞིག་ཡིན། ཆོག་མཆོག་བཅད་དང་ལྷུག་མ། བཅད་ལྷུག་ཅི་རིགས་ཀྱིས་བྲིས་པ་
 <<ཆོས་བརྟག་པ་སྟེ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་བཟང་གསལ་པའི་སློན་མེ>>དང་། <<ཡོན་
 ཏན་བརྟག་པ་ཞེས་བྲུ་བའི་སྤྲིངས་ཡིག>> <<འཛིག་རྟེན་བརྟག་པ་སྟེ་ས་དབང་
 འདོད་རྒྱུར་བསྐྱར་པའི་རྒྱན།>> <<སེམས་བརྟག་པ་གཤེད་མ་གཤེད་བྱེད་ཅེས་བྲུ་
 བའི་ཆོག་མཆོག་བརྟག་པ་རྒྱ་པ།>> <<བཀའ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་སྤེང་བཅུ་བའི་ཡང་སྤྲིང་
 སྐྱོར་བདེན་རྒྱུན་དབྱེ་ཞིབ་བྱུང་ཅམ་ཞུས་པ།>> <<ནང་བའི་ཆོས་ཀྱིས་འཛམ་
 སྤིང་ཞི་བདེ་ལ་པན་ཐོགས་བྱས་པ་ལས་བྲུ་རྒྱ་མང་བ་བསྐྱད་ཡོད།>> <<སྟན་ངག་
 གི་དབྱེད་པ་>>སོགས་མང་དུ་མཆིས་པས། ཞིབ་ཏུ་ཤེས་འདོད་ཆེ་གསུང་འབྲུམ་
 ཉིད་ལ་གཟིགས་པར་ཞུ་ཞིང་། <<ཡལོང་ས་ཡ་སྐྱབས་མལོན་སྐུ་སྤེང་བཅུ་བཞི་བ་
 ཆེན་པོར་དོན་གྱི་སྤྲིང་དུ་མཆོག་ནས་སློབ་ཏེ་སྤྲིང་ལུགས་དང་སྐྱར་བའི་ངོ་མཆར་
 བསྟོད་པ་>>དང་། <<གསོལ་འདེབས་དཔག་བསམ་ལྟོན་པ་>>གཉིས་ལས་བྲི་
 མ་ནི་རིགས་སློབ་འདུས་མང་གི་ཆོག་མཆོག་དུ་བཞུགས་ཡོད་དོ། །

རྣམ་ཐར་ཅོམ་རིག་གི་སྐོར།

<<བཀའ་གདམས་གསར་མའི་དགེ་བཤེས་འགའ་ཞིག་གི་རྣམ་
 ཐར>>ཞེས་སྒྲིགས་བམ་སྟོད་སྤྲིང་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་<<མཁས་དང་བྲུབ་པའི་
 དབང་ལྷན་དགེ་བཤེས་སློབ་ཐབས་ཆོས་དབྱིངས་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར>>དང་།
 <<མ་རྩ་བཅིང་ཆེན་པོ་དགེ་བཤེས་སྟོང་དཔོན་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་དབྱོད་
 ལྷན་འཇུག་ངོགས།>> <<རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ལྷན་ཏེ་ཏྱར་སྐྱོར་དཔོན་རིན་པོ་

ཆེའི་རྣམ་ཐར་ངོ་མཆར་མ་དུ་བྱུང་>>སོགས། མཁས་མང་སློ་གསལ་སྤྱིང་གི་སྐྱེས་
ཆེན་དམ་པ་མང་པོ་ཞིག་གི་རྣམ་ཐར་མངལ་རྒྱ་ཡོད་ལ། གན་ཁོང་གིས་བརྩམས་
པའི་རྣམ་ཐར་འདི་དག་སློ་གསལ་སྤྱིང་གི་མཁས་པ་དང་གྲུབ་པའི་སྐྱེས་མཆོག་
དེ་དག་གི་རྣམ་ཐར་ཡིག་འཛོག་བྱས་པ་ཆེས་སྤྲོ་ཤོས་དེའང་ཡིན་པས། ཕྱིས་སུ་
ཚུམ་པ་པོ་མང་པོས་གན་ཁོང་གིས་བརྩམས་པའི་རྣམ་ཐར་དེ་དག་གིས་ས་པོན་
བྱས་ཏེ་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དེ་དག་གི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་བསྟུས་
བརྒྱངས་བསྟུམས་ཅི་རིགས་ཤིག་བྱས་འདུག་གོ།

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སློང་།

<<ཀོང་རའི་སྤྱིད་པའི་མེ་ལོང་>>དུ་ཡུལ་ཀོང་ཇོ་ར་བའི་ཡུལ་གྱི་བཀོད་
པ། མེ་ཡི་སྐྱེ་འཕེལ། ས་ཡི་ཐོན་སྐྱེད་སོགས་ཏ་ཅང་ཞིབ་ཆགས་པས། ལོ་རྒྱུས་
སྤྱོད་བ་རྣམས་དང་། ལོ་རྒྱུས་འབྲི་བར་སློབ་པ་ཡོད་མཁན་རྣམས་ལ་ངེས་པར་མཁོ་
བའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་ཡིན། <<རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་རོ་སློང་>>དང་།
<<རིགས་ལམ་སློབ་གྲུའི་ལོ་རྒྱུས།>> <<རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་ཐོན་སྐྱེད་
དང་མ་འོངས་པའི་འཆར་སྤྱིག་>>ཅས་རྩ་ས་རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་ལོ་
རྒྱུས་དང་། སྤྱིག་གཞི། མ་འོངས་སློབ་གཉེར་བྱེད་སོགས་ཕྱོགས་གང་ཐད་ནས་
མཟུབ་སྟོན་གནང་ཡོད་པ་ལྟར། ད་ལྟ་ཡང་གན་ཁོང་གི་དགོངས་གཞི་ག་མ་ཉམས་
གྲུ་མ་ཆག་པར་གནས་ཡོད།

གན་ཁོང་གིས་བརྩམས་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་གཞན་རིགས་ལམ་སློབ་
གཉེར་ཁང་གི་ཕྱི་ནང་གི་འཛིན་སྐྱོང་དང་། གཞུང་ཆེན་དང་རིག་གནས་དཔེ་ཁྲིད།
ས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གསར་འཛུགས་གནང་བ་སོགས། བོད་ཀྱི་
ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ལ་མིག་སྟོན་མིག་སྟན་གྱི་ཞབས་འདེགས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཆེ་ཞུས་

པར། བཅན་ཁྱོལ་སྤྱི་ཚོགས་ནང་སྤྱི་བོ་མཆོག་དམན་ཀུན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་བརྗོད་
པའི་མེ་ཏོག་གཏོར་དང་འཛོར་བཞིན་ཡོད།

གན་ཁོང་གི་སྤྱུགས་བསྐྱེད་ལས་འབྲུངས་པའི་སློབ་མ་ལ་མཆོན་ན། དག་
བཤེས་ལྷ་རམས་པ། རིས་མེད་དག་བཤེས། རིས་མེད་དག་བཤེས་མ། རིས་མེད་
སློབ་དཔོན། རིས་མེད་སློབ་དཔོན་མ། འབྲུམ་རམས་པ་སོགས་དང་། སྤྱི་གསུང་
བསྐྱར་གྱིས་མཆོན་སྐད་ཡིག་སྤྱི་མང་ལ་མཁུན་རྒྱ་ཡངས་པའི་མཁས་པ་མང་པོས་
འཛིན་སྤྱིང་གི་ཡུལ་གྱི་གང་སར་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ལ་སྤྱི་ལྷན་སྐྱེད་དང་
འབྲུལ་བཞིན་ཡོད།

མདོར་ན་ཆད་དུ་བྱུང་པའི་བསྐྱེད་བཅས་བོད་བཅོ་ལྷ་ལས། དཔལ་རྒྱ་ལེན་
ནས་བརྒྱད་པའི་ནང་བསྐྱེད་རིག་གནས་ཀྱི་ལྷ་བ་དང་སྤྱི་བོ་སྤྱི་བོ་ཞིབ་མོ་རྣམ་
འཐག་གི་སྤྱི་ནས། གོ་སྤྱི་ཞིང་རྒྱས་བསྐྱེད་འཆམ་པའི་དོ་སྤྱི་གནང་ཡོད་ལ། ཐུན་
མོང་པའི་རིག་གནས་བདེ་སྤྱི། ཤེས་ཡོན། བསྐྱེད་བྱ། མི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་དོར་རྣམ་
གཞག་རྣམ་ཐར། ལོ་རྒྱས་སོགས་སྤྱི་ཚོགས་ལ་པན་པ་ཤི་སྤྱི་ཡོད།

གན་ཁོང་གིས་རང་ཅག་བོད་པའི་གནས་སྤངས་ “སྤྱི་ཐད་སྤྱི་རྒྱུགས་” ལུ་
གྱུར་པའི་སྤྱི་བས་འདིར་ཡགོང་ས་ཡསྤྱི་བས་མགོན་སྤྱི་བུང་བཅུ་བཞི་པ་མཆོག་ལ་
དབུ་ལོག་དབུང་འདེགས་དང་། བཅན་ཁྱོལ་གཞུང་དམངས་གཉིས་ཀྱི་ཆེད་ཡོད་
ཆད་སྤྱི་བུང་སྤྱི་སྤྱི་དམ་ཆད་མེད་བསྐྱེད་པར་མ་ཟད། མཐར་གཅིས་པའི་སྤྱི་
སྤྱི་གྱུང་བོད་བསྐྱེད་སྤྱི་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཤོར་བ་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱས་ཀྱིས་བརྗོད་ག་ལ་
རུང་། ཁོང་རྒྱུང་དང་ཞུས་ཀྱིས་ཁར། “འདིག་རྒྱུ་དང་ཞུད་པར་བསལ་སྤྱི་དམ་
འདིར། ཞི་བདེ་གཏན་ཆགས་སྤྱི་མིན་མགོན་ཞུད་ལ། ཤུག་པ་ཀུན་གྱིས་མཐོང་
གསལ་དེ་ལྟར་ན། འབྲུང་གཡེང་ལོག་སྤྱི་སྤྱི་དམ་ཤིག་གངས་ཅན་པ། །” ཞེས་

ཞལ་ཆེས་ས་ནན་པོ་ཞིག་ཀྱང་བཞག་འདུག

ཀན་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་གི་སྤྱགས་དགོངས་བཞིན་ཡགོང་ས་ཡསྐབས་
མགོན་ལྷ་མིའི་ནམ་འབྲེན་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་
མཆོག་གིས་གཙོས་རིས་སྤྱུ་མ་མཆིས་པའི་སྤྱིས་ཆེན་ཀྱན་གྱི་ཞབས་པད་བརྟན་
ཅིང་། མཛད་པ་དང་འཕྲིན་ལས་ཡངས་པའི་ཁྱོན་དུ་རྒྱས་པ། བོད་གཞིས་བྱེས་ལྷན་
འཛོམས་ཀྱི་ཉི་མ་ལྷུང་དུ་འཆར་བའི་སྟོན་འདུན་དང་བཅས། དབུ་དགེ་དམ་པའི་
གསུང་འདུམ་བསྐྱར་ཞིབ་ཆོགས་ཚུང་གིས་ ༡༠༡༣ ལྷ་ ༤ ཆོས་ ༡༤ ས་ག་ལྷ་
བའི་ཆོས་བཟང་པོའི་ཉིན།

དཀར་ཆག

དང་པོ། དཀོན་མཆོག་རྗེས་ཐོན་གྱི་མདོ་དང་སྐུར་བའི་སྐུབས་གསུམ་ལས་འབྲས་དང་བཅས་
བའི་རྣམ་གཞག་དང་། དེའི་ཁ་སྐོར་དམར་སྤྲོད་གྱི་དོགས་གཅོད་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། སྤྲོད་པ་
འཁོར་ལའི་རྒྱས་བཤད། 1

སྤྲོད་བརྗོད། 3

འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་རྗེས་སུ་ཐོན་པའི་མདོ། 7

སྤྱི་དགའི་དབང་པོ་གཅིག་གནས་སྐུབས་གསུམ་རིན་ཆེན་ལྷན་པའི་མཛེས་རྒྱ། 9

ལེའུ་དང་པོ།

སངས་རྒྱས་རྗེས་ཐོན་གྱི་འགྲེལ་བ། 11

ཆོས་རྗེས་སུ་ཐོན་པའི་འགྲེལ་བ། 36

དགེ་འདུན་རྗེས་སུ་ཐོན་པའི་འགྲེལ་བ། 42

ལེའུ་གཉིས་པ།

སྐུབས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན། 49

ཕྱི་ནང་གི་སྐུབས་གྱི་ཁྱད་པར། 59

དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐུབས་སུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ། 70

སྐུབས་སུ་སོང་ནས་བསྐབ་བྱ་ལ་སློབ་ཚུལ། 78

སྐུབས་སུ་སོང་བའི་ཕན་ཡོན། 82

ལེའུ་གསུམ་པ།

བསྐབ་བྱ་སྤྱི་འཆིངས་ལས་འབྲས་སྤྱིར་བསྟན་བ། 85

དགེ་སྤྲིག་གི་ལས་གྱི་རབ་དབྱེ་བསྟན་བ། 89

དགེ་སྤྲིག་གི་ལས་རི་ལྟར་གསོག་པའི་ཚུལ། 98

དགེ་སྤྲིག་གི་ལས་བྱེད་ཐུག་བཞད་པ།	109
དགེ་སྤྲིག་གི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བསྟན་པ།	124
དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་སྤང་སྤང་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ།	128

ལེའུ་བཞི་པ།

དམར་སྟོང་གི་དོགས་གཅོད་རྒྱ་ཆེར་བཞད་པ་བཅས་རྒྱུད་འཛི་དོགས་དཔྱོད་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་གཞུང་ལམ།	141
འཛི་དོགས་དཔྱོད་འདུལ་བ་ལས་གསུང་ཚུལ།	141
འཛི་ཉེས་དམིགས་མདོ་ལང་གཤེགས་ལས་གསུང་ཚུལ།	152

ལེའུ་ལྔ་པ།

རྟེན་འབྱུང་སྤྲིད་པ་འཁོར་ལོའི་འབྲེལ་བཞད་ཐར་པའི་ལམ་ཡིག་.....	163
མཆོན་བྱེད་སྤྲིད་པ་འཁོར་ལོའི་བཞད་པ།	163
མཆོན་བྱ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ནམ་གཞག་.....	174
རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས།	178

གཉིས་པ། གཏུན་བདེའི་གཞི་མ་སྤྲིད་པའི་རྒྱུད་རིམ་ལ་

བརྟག་པ་སྟེ་ལེགས་གནས་ཀྱི་འདུས།	197
སྤོང་བརྗོད།	199
མཆོད་བརྗོད་དང་ཚུམ་པར་དམ་བཅའ་བ།	201
༡༽ གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་སྤྱད་ནས་དབྱེད་པ།	203
ཆོན་རིག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོད་སྟོང་།	203
འབྱུང་བ་ཀྱི་སྟོན་ཆགས་སུ་ཐལ་མེན་ལ་བརྟག་པ།	206
བོད་སྤྱི་ལ་བརྟག་པ།	209
སྤྲད་རྒྱུ་ལ་བརྟག་པ།	214
བདག་འབྲས་ལ་བརྟག་པ།	224

བེམ་རིག་ལ་བརྟག་པ།	230
མྱད་རྒྱལ་གྱི་ཡུལ་སྤང་ལ་བརྟག་པ།	239
མྱད་རྒྱལ་གྱི་ཡོད་སྐབས་ལ་བརྟག་པ།	241
ཆོར་བ་བདེ་སྤྱད་ལ་བརྟག་པ།	244
གང་ཟག་དང་སེམས་བྱུང་གི་ཁྱེ་བྲག་ལ་བརྟག་པ།	250
དབུགས་དབྱུང་རྒྱལ་ལ་བརྟག་པ།	252
དབང་པོ་ལས་སྐྱེ་བ་སྤྲ་སྤྱབ་པ།	254
ཆོའི་གཡེར་བག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་སྤྲ་སྤྱབ་པ།	256
སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་སྤྱབ་པ།	259
སྐྱེ་བ་སྤྱེ་ཕྱི་ཡོད་མེད་གནའ་རབས་གྱི་ལུགས་དང་སྦྱར་ནས་དབྱད་པ།	267
སྐྱེ་བ་སྤྱེ་ཕྱི་མེད་པའི་ལུགས་གྱི་ཕྱོགས་བསྟན་པ།	268
འཛིག་རྟེན་ཕྱི་མ་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་བསྟན་པ།	271
ཕུང་པོ་དང་གང་ཟག་གདགས་གཞི་བཏགས་ཆོས་སུ་འགྱུར་ཚུལ།	275
༡༥ སངས་རྒྱལ་པའི་ལུགས་ལ་སྦྱར་ནས་དབྱད་པ།	278
རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་ནས་བཤད་ཚུལ།	278
སྟན་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ།	282
པར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ།	284
གསུམ་པ། ཡིད་ཅན་ཀུན་གྱི་སྤྱིང་གི་བདུད་རྩི་གཅིག་ཏུ་འབྲིལ་བ་བྱང་ཆུབ་གྱི་	
སེམས་རིན་པོ་ཆའི་སྒྲོམ་རིམ་སེམས་གྱི་སྒྲ་ཞུན།	315
སྤྱིང་གཞི།	317
མཆོད་བརྗོད་དང་ཚུམ་པར་དམ་བཅའ་པ།	319
བཤད་པ་ལ་འཇུག་པ།	320
སྒོ་སྦྱང་རི་ལྗང་བྱ་བའི་ཚུལ།	321

༡༽ རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་སློབ་སྦྱང་ཚུལ།	323
བཏང་སྒོ་མས་སྒོ་མ་ཚུལ།	323
མར་ཤེས་སྒོ་མ་ཚུལ།	326
འིན་པོ་སྒོ་མ་ཚུལ།	330
འིན་གཙོ་སྒོ་མ་ཚུལ།	334
ཡིད་འོང་གི་བྱ་མས་པ་སྒོ་མ་ཚུལ།	338
སྤྱིང་རྩེ་སྒོ་མ་ཚུལ།	343
ལྷག་བསམ་སྒོ་མ་ཚུལ།	347
འིན་གཙོ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཁོ།	348
འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ།	356
༢༽ བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་སྒོ་ནས་སློབ་སྦྱང་ཚུལ།	359
རང་གཅེས་འཛིན་ངོས་བཟུང་བ།	360
རང་གཅེས་འཛིན་གྱི་ཉེས་དཔྱད་གསུ།	362
གཞན་གཅེས་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན།	365
བདག་གཞན་མཉམ་པར་བཞེ་བའི་ཚུལ།	368
བདག་གཞན་མཉམ་བཞེ་སྒོ་མ་ཚུལ་དངོས།	370
སེམས་ཅམ་པའི་ལྷ་སྐྱབ་དང་སྐྱར་ནས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ།	382
ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷ་བ་དང་སྐྱར་ནས་སློབ་སྦྱང་ཚུལ།	388
༣༽ སློབ་སྦྱངས་པའི་འབྲས་བུ་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་བྱང་ཆུབ་	
སེམས་སྤྱིང་ཡོན་ཏན་བསྐྱབ་བ།	398
༤༽ བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ལྷར་སྐྱེ་བའི་ཚུལ།	407
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བཞི།	407
རྒྱན་བཞི།	408
སྒྲིབས་བཞི།	409

སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ།	411
༥༽ མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལ་བརྟེན་ཏེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་བ།	416
ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད།	421
དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད།	422
བཞི་བ། ཉང་བ་སངས་རྒྱས་པའི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་ནས་གང་བསྟུབ་པར་བྱ་བ་མཐའ་ཡས་	
པའི་ཉང་ནས་ཐེག་མཆོག་འཁོར་གསུམ་ཞེས་པ་སྟོམ་གྱི་ཚུལ་དུ་བྲིས་བ།	434

༡༡། །དཀོན་མཆོག་རྗེས་བྲན་གྱི་མདོ་དང་སྦྱར་བའི་སྦྱབས་གསུམ་
ལས་འབྲས་དང་བཅས་པའི་རྣམ་གཞག་དང་། དེའི་ཁ་སྐོང་
དམར་སྟོད་ཀྱི་དོགས་གཙོད་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། མིད་པ་
འཁོར་ལེའི་རྒྱས་བཤད་བཅས་བཞུགས་སོ། །

སྒྲེང་བརྗོད།

༡༣། །རང་ཅག་པོད་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་གང་ཅི་འཆོལ་འགྲོ་བྱུངས་ཟད་ཀྱི་ཀས་གཙང་
ལྷར་གྱུར་ཞིང་སེམས་ནལ་དུ་མི་གནས་པའི་བྱག་རྩ་དང་ཉེན་ཁའི་སྒྲང་འདིར། སོས་
དལ་སྤངས་ནས་ཆོས་སྲིད་སྤར་གསའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་འགྱུར་སྲིད་སྣམ་སྟེ་དགོན་
མཆོག་རྗེས་བྲན་ཀྱི་མདོ་དང་སྤར་ནས་མཆོག་གསུམ་ནམ་གཞག་དང་དེའི་བསྐྱབ་
བྱ་ལས་འབྲས་དང་བཅས་པའི་ལེའུ་གསུམ། དེའི་ཁ་སྐོང་དམར་སྟོད་ཀྱི་དོགས་
གཙང་། སྲིད་པ་འཁོར་ལོའི་འགྲེལ་པ་བཅས་ཁྱོན་ལེའུ་ལྔ་ཡོད་པ་ཞིག་ད་ལམ་
གསར་བཅུམས་དཔར་སྐྱབ་ཐུབ་པ་བྱུང་བས་སྤན་རང་ཤེས་ཡོན་གྱིས་ལྗེང་རེས་
མེད་ཀྱང་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་བློན་ཉག་ཅིག་ཡིན། ཅུ་བའི་ཡོང་
རྒྱུན་ནི། སྤན་རང་ལོ་ ༡༩ ལྷགས་རང་ཡུལ་ནས་གྲ་སར་ཡོང་ཁར་བྲིས་ཆང་
དབུལ་པོ་ཞིག་གི་པ་རྒན་འོན་པ་རྒྱུན་དུ་གདུགས་དཀར་ཁ་ཉོན་གནང་མཁན་ཞིག་
གིས་སྤན་ལ་དགོང་དྲེའི་ཁ་ལག་དང་སྦྱེལ་བརྒྱངས་རྩ་རིལ་གཅིག་བསྐྱལ་ནས་སྟོབ་
སྟོན་དུ། དེད་ཀྱི་ཨ་ཞང་གཞིས་དགོན་དེར་ལས་སྟེ་མཐར་སོན་དག་ཅན་ཞིག་ཡིན་
པ་མ་ཟད་སྤན་ཀྱི་དགོ་རྒན་བཀའ་བློན་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན་ཡང་། ཁོས་ཁྱོད་ཀྱི་དགོ་རྒན་
གྲ་པའི་དགོས་དོན་མ་ཆང་བའི་སྐོར་སྐོར་བརྗོད་མང་དག་ཅིག་བྲས་ནས་ཁྱོད་རང་
ཡང་གྲ་སར་འགྲོ་བའི་དགོས་དོན་དགོ་བཤེས་གཏོང་ཐུབ་ན་རབ། ཅི་སྟེ་མ་ཐུབ་
ཀྱང་མར་འབྱོར་དུས་ངས་སྐྱབས་འགྲོའི་སྐོར་བྲི་བ་འགའ་ཞིག་འདྲི་ཡི་ཡིན་པས་
དེ་ལ་ལན་གོ་རྒྱ་ཐོན་པ་ཞིག་བརྒྱབ་ཐུབ་ན་དེ་གས་ཆེམས་པ་ཡིན། དེ་མིན་མགོ་

ལ་ཐལ་བ་སླེལ་པོ་གང་དང་མཆིལ་ལུད་གཏོང་གང་བཏབ་མ་ཐུབ་ན་ང་མི་མ་
ཡིན། གང་ལགས་ཤེ་ན། ང་ཆོའི་ལུང་བར་དཔལ་འཕྱོར་གྱིས་པོངས་མེད་ཆོས་
གྱིས་པོངས་ནས་བསྐྱད་ཡོད། དེའུ་གི་ཟམ་བ་བཙུགས་ནས་གྲུ་སར་གཏོང་བ་
དེར་གཏོང་གོ་ཆོད་པ་ཞིག་དགོས་པས་སེམས་ལ་ཞིག་ཅེས་ངོ་ནག་པོས་བཀའ་
བཀྲོན་གནང་བས་ཐུན་སློ་པམ་ཆེ་ཡང་གྲུས་པའི་ཚུལ་བྱས་པ་ཡིན། ལམ་བར་ལ་
ལུང་མང་པོ་བཀྲལ་བཀྲོད་གྱིས་དཀའ་ངལ་དེ་ཆེར་སོང་བ་དང་། ལྷན་ཅིག་པ་ལུལ་
དུ་ཐ་སྦྱིད་འཐུང་སྦྱིད་བྱས་པ་ནམས་ཀྱང་བྲན་ལམ་དུ་རྩེ་གསལ་ལ་བརྟེན་ཁོང་གི་
བཀའ་བཀྲོན་དེ་ཡང་བྲན་ཏེ། ང་ནི་གྲུ་རྒྱུན་གཞན་དང་མི་འབྲ་བར་འགན་འཁུལ་
པོ་ཞིག་འདུག་སྟེ་སེམས་འགྲུལ་གང་འཆམ་ཐེབས་བྱུང་། དེ་འབྲ་བྲན་གསོ་
གཏོང་དགོས་པའི་བཀའ་སློབ་གཞན་ཡང་ཡོད། གྲུ་སར་སླེབས་ནས་ཀྱང་ཁོང་
གི་བཀའ་བཀྲོན་དེ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བྲན་གྱི་ཡོད་ལ། འགལ་རྒྱུན་མང་བ་གཏོང་
ཐུག་གིས་པ་ལུལ་དུ་འགྲོ་འདོད་ཐེངས་མང་ལངས་ཀྱང་གཏོང་བཀའ་ཐུབ་པའི་
མན་ངག་ཐབ་ཤོས་དེ་ཡིན་པས་པན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་བར་མ་ཐད་སློབ་གཉེར་
ལའང་སྐྱལ་ལྷག་དང་སྐྱབས་གསུམ་ལ་དོ་སྣང་གང་ཆེར་བྱས་འདུག་པ་ཁོང་གི་
བཀའ་བྲིན་ཡིན་པར་བྲན་གྱི་ཡོད། ཕྱིས་སུ་ཁོང་ཐུག་འཕྲད་བྱུང་ན་སྟམ་ཡང་དུས་
གཟར་གྱི་རྒྱུན་པས་དེ་ཐུར་ལུས། རྒྱ་གར་དུ་འཕྱོར་རྗེས་ཐུག་འཕྲད་གྱི་རེ་བ་བྲལ་
བརྟེན་ཁོང་གི་བཀའ་བྲིན་བསལ་ཆེད་སྐྱབས་གསུམ་གྱི་འགྲེལ་པ་གཞན་ལ་ཐུགས་
པན་གསོས་པ་ཞིག་བྱིས་འདུན་བྱུང་ཡང་ཤེས་ཡོན་གྱི་རྒྱ་ཆད་མ་ལོན་པས་བཀྲོན་
དེ་ནི་བྱ་ལོན་སྟོན་མར་གྱུར། དེའི་སྦྱིད་ཁ་ཅམ་བསལ་རེས་ཀུན་སློང་དང་། དེང་
སང་ཤེས་རིག་ཡར་རྒྱས་ལ་སྟན་པའི་ཅོམ་སྒྲིག་ཅི་ཐུབ་དགོས་སྟོར་སློང་མོལ་མང་
བས་འཕམ་རྒྱུན་བྱས་པ་ལས། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ པོད་ཟླ་ ༦ ཆོས་ ༡༥ རས་འགོ་

འཇུགས་ཁུས་ཏེ། ༡༩༥༤ ལྷ་ ༣ ཆོས་ལ་རྫོགས་པ་བྱུང་བ་སྟུན་ཤེས་རིག་དཔར་
 ཁང་དུ་རོགས་རམ་ཁུས་ཏེ་ལྷ་ ༤ ཆོས་ ༡༥ ལ་མཐུག་གཙང་བྱང་ཞིང་། ཁེ་ན་
 རའི་དགོ་སྟོང་བྱུང་བ་སྟུན་ཐར་འདོད་ལགས་ནས་ཞལ་འདེབས་སྟོར་ ༡༩༥༠ ཐམ་
 པ་གནང་བར་བྱགས་རྗེ་ཆེ་ཁུ་རྒྱ་དང་བཅས། ཉམས་ཞིབ་དོན་གཉེར་ཅན་ལ་སྟུ་
 ཡོན་དགོས་ཆེ་དཔར་སྟུན་གྱི་མ་གནས་རི་ཐོབ་ལས་སྟུག་པོ་ཁུ་ཡི་མིན་པས་དེ་
 དོན་བྱགས་རྒྱད་ལ་སྟུན་རེས་གྱི་ཉམས་བཞེས་དང་བྱགས་སྟོན་ཟབ་རྒྱས་ཡོད་པ་
 ཁུ་རྒྱ་བཅས། སྟུ་ལོ་ ༡༩༥༤ ལྷ་ ༤ ཆོས་ ༡༥ ཉིན་སྟེལ་བ་དགོ་ལེགས་འཕེལ།

འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་གསུམ་རྗེས་སུ་བྱ་བའི་མདོ།

༡༣། །ཀྱུ་གར་སྐད་དུ། ལྷ་རྩ་རྩ་ཡ་ཨ་བུ་སྤྲི་ཉི་ལུ་ཤ། བོད་སྐད་དུ། འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་གསུམ་རྗེས་སུ་བྱ་བའི་མདོ་ཞེས་བྲ་བ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་ཕྱག་འཆོལ་ལོ། །འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྡན་འདས་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགའ་བཙུག་པ་ཡང་དག་པར་རྒྱུགས་པའི་སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྡན་འདས་རིག་པ་དང་ཞབས་སུ་ལྡན་པ་བདེ་བར་གཤེགས་པ། འཇིག་རྟེན་མཁྱེན་པ། སྤྲེས་བྲ་འདུལ་བའི་ཁ་ལོ་སྦྱར་བ། སྤྲ་ན་མེད་པ། ལྷ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྡན་འདས་སོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་ནི་བསོད་ནམས་དག་གི་རྒྱ་མཐུན་པ། དགོ་བའི་ཅ་བ་རྣམས་རྒྱུད་མི་ཟ་བ། བཟོད་པས་རབ་ཏུ་བརྒྱན་པ། བསོད་ནམས་ཀྱི་གཏེར་རྣམས་ཀྱི་གཞི། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲས་པ། མཚན་རྣམས་ཀྱི་མེ་ཉོག་རྒྱས་པ། སྤྲོད་ཡུལ་རན་པར་མཐུན་པ། མཐོང་ན་མི་མཐུན་པ་མེད་པ། དད་པས་མོས་པ་རྣམས་ལ་མཛོན་པར་དགའ་བ། ཤེས་རབ་ཟེལ་གྱིས་མི་ནོན་པ། སྟོབས་རྣམས་ལ་བརྩེ་བ་མེད་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོན་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཡབ། འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། བྱང་ལས་འདས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དེད་དཔོན། ཡེ་ཤེས་དཔག་ཏུ་མེད་པ། སྟོབས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པ། གསུང་རྣམ་པར་དག་པ། དབྱངས་སྟོན་པ། སྤྲ་བྱད་བལྟ་བས་ཆོག་མི་ཤེས་པ། སྤྲ་མཚུངས་པ་མེད་པ། འདོད་པ་དག་གིས་མ་གོས་པ། གཟུགས་དག་གིས་ཉེ་བར་མ་གོས་པ། གཟུགས་མེད་པ་དག་

དང་མ་འདྲེས་པ། སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ། སྤང་པོ་དག་ལས་རབ་ཏུ་
རྣམ་པར་གྲོལ་བ། ཁམས་རྣམས་དང་མི་ལྡན་པ། སྦྱི་མཆོད་རྣམས་བསྐྱེད་པ།
མདུད་བ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་བཅད་པ། ཡོངས་སུ་གདུང་བ་དག་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ།
སྤྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བ། ལྷ་པོ་ལས་བཀྲལ་བ། ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ། འདས་
པ་དང་མ་གྲོན་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པ། སྤང་བ་ལས་འདས་པ་ལ་མི་གནས་པ། ཡང་དག་པ་ཉིད་ཀྱི་
མཐའ་ལ་གནས་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གཟིགས་པའི་ས་ལ་བཞུགས་པ་སྟེ།
འདི་དག་ནི་སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་སྦྱི་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་ཡང་དག་
པ་རྣམས་སོ། །དམ་པའི་ཆོས་ནི་ཐོག་མར་དགེ་བ། བར་དུ་དགེ་བ། ཐ་མར་དགེ་
བ། དོན་བཟང་པོ། ཆོག་འབྱུང་བཟང་པོ། མ་འདྲེས་པ། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ། ཡོངས་
སུ་དག་པ། ཡོངས་སུ་བྱང་བ། ཡང་དག་པར་མཐོང་བ། ནད་མེད་པ། དུས་ཆད་
པ་མེད་པ། ཉེ་བར་སྟོན་པ། འདི་མཐོང་བ་ལ་དོན་ཡོད་པ། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ། བཙུན་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལེགས་པར་གསུངས་
པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་ལེགས་པར་སྟོན་པ། དེས་པར་འབྱུང་བ། རྫོགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་ཏུ་འགྲོ་བར་བྱེད་པ། མི་མཐུན་པ་མེད་ཅིང་འདུས་པ་དང་ལྡན་པ། བརྟེན་པ་
ཡོད་པ། རྒྱ་བ་བཅད་པའོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགེ་འདུན་ནི་ལེགས་པར་ཞུགས་
པ། རིགས་པར་ཞུགས་པ། དང་པོར་ཞུགས་པ། མཐུན་པར་ཞུགས་པ། ཐལ་མོ་
སྤྱར་བའི་འོས་སུ་སྤྱར་བ། སྤྱག་བྱ་བའི་འོས་སུ་སྤྱར་བ། བསོད་ནམས་ཀྱི་དཔལ་
ཀྱི་ཞིང་། ཡོན་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་ཆེན་པོ། སྦྱིན་པའི་གནས་སུ་སྤྱར་བ། ཀུན་ཏུ་འང་
སྦྱིན་པའི་གནས་སུ་སྤྱར་བ་ཆེན་པོའོ། །འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་གསུམ་རྗེས་
སུ་བྱན་པའི་མདོ་རྫོགས་སོ། །

༡༡། །སྒྲི་དགུ་ཀུན་གྱི་དབང་པོ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་སྐྱབས་
གསུམ་རིན་ཆེན་ལྷན་པོའི་མཛེས་རྒྱན་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ལེའུ་དང་པོ།

སངས་རྒྱལ་རྒྱུ་རྒྱུ་འབྲེལ་བ།

༥ སྒྲིལ་ཅིང་བསྐྱེམས་པ་ཀུན་གྱི་སྒྲགས་འཕྲོག་ཅིང་། །མི་བསྐྱེད་སྐྱེ་བའི་
ཆོག་སྐྱེམས་ཡིད་དབྱུང་སྒྲེ། །ལེགས་སྐྱེས་བདུད་ཅིས་སྐྱེས་གསུམ་གཤེར་མཛད་
བ། །ཐུབ་དབང་ལྷ་ཡི་ལྷ་ལ་ཐུག་འཆའ་ལོ། །དོན་གཉིས་རིན་ཆེན་འབྲེལ་མས་
དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ། །སྒྲིལ་མཆོད་གཏིང་ན་བྱིངས་པས་དུབ་པ་ཀུན། །བསྐྱེལ་བྱིང་
ལུང་དང་རྟོགས་པའི་གཟིངས་བསྐྱེལ་བ། །ཟླ་མེད་ཆོས་ཀྱི་དེད་དཔོན་ཀུན་
རབ་བདུད། །ཉེར་བཞིའི་ཡོན་ཏན་ཆུ་གཏེར་བསྐྱེལ་ལས་འབྱུངས། །རྒྱུད་ལྡེའི་
འཕྲུལ་ཡུན་དགེ་བའི་དཔལ་དུ་ཤར། །དད་པའི་རེ་སྒྲོང་འཛིགས་སྐྱོབ་དབྱང་གི་
མགོན། །མཆོག་གསུམ་ཞེས་གྲགས་དེ་ཡི་རང་བཞིན་དབྱེ། །ངན་རྟོག་རྒྱུད་གིས་
བསྐྱེད་པའི་རྟོག་གེ་ཡི། །རིགས་པའི་རྟོག་མཆོ་འཁོལ་བའི་དུས་འདི་རུ། །ཞི་བར་
སེམ་བྱེད་ཀེ་ཏ་ཀ་ཡི་གཤེས། །འདི་ཉིད་བསྐྱེད་ན་རན་གྱི་ཐབས་གཞན་དབེན། །

དེ་ལ་འདིར་དང་པོ་མཆོག་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་འབེབས་བ།
གཉིས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ། །གསུམ་པ་སྐྱབས་སུ་སོང་
ནས་བསྐྱེལ་བྱེད་རྒྱུ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོར་མཆོག་གསུམ་སོ་སོའི་ཡོན་ཏན་
བཤད་པ་དང་། །བཟུངས་བཏགས་པའི་དཀོན་མཆོག་གཞན་ལས་བྱེད་དུ་འཕགས་
ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལའང་དཀོན་ཅིག་རྒྱུ་རྒྱུ་མཛད་དང་སྐྱེད་ནས་འཆད་པ་

དང་། རྒྱུད་ཆ་མའི་དགོངས་པ་བརྟ་བའོ། །

དང་པོ་ལའང་ཐུག་གི་དོན་དང་། གཞུང་གི་དོན། མཐུག་བསྟུ་བ་དང་གསུམ་ལས་དང་པོ་ལའང་མཆོད་དང་འགྱུར་བྱུག་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། རྒྱ་གར་སྐད་ཀྱི། (ལྷུ་རྒྱ་ཏ་ཡ་ཨ་བུ་སྤྲི་ཏི་སྟུ་ཏ།) པོད་སྐད་ཀྱི་འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་གསུམ་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་མདོ་ཞེས་མཆོད་གི་སྟན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་(ལྷུ་རྒྱ་)ནི་སོ་སའི་སྤྱེ་པོའི་ས་ལས་འཕགས་པའི་འཕགས་པ་དང་། (རྒྱ་)ནི་རིན་ཆེན་ཏེ། དོན་བསྟུར་གི་དབང་དུ་མཛད་པའོ། །དེ་ཡང་འབྲེལ་ཆོས་བྱུག་གིས་མཆོད་པ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དགོན་མཆོག་ཅེས་བྲང་ངོ་། །(ཏ་ཡ་)ནི་གསུམ། (ཨ་བུ་)ནི་རྗེས་སུ་དང་། (སྤྲི་ཏི་)བྲན་པ་(སྟུ་ཏ།)ནི་མདོ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་འགྱུར་བྱུག་ནི་(ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་བྱུག་འཆའ་ལོ། །)ཞེས་པ་སྟེ་ལོ་རྒྱ་བས་འགྱུར་བའི་བར་ཆད་མི་འབྱུང་བ་དང་། གང་ཞིག་གང་ལ་དགོན་མཆོག་ཏུ་འཛིག་པའི་ཁྱད་སྟོན་སྟོན་པའོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ལའང་གསུམ་ལས་དང་པོ་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་བྲན་པའང་མཆོད་གི་གཞི་བསྟན་པ་དང་། མཆོད་ཅན་གི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ། དེ་དག་གི་སྐབས་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། (འདི་ལྟར་)ནས་(བཅོམ་ལྷན་འདས་)ཞེས་པའི་བར་ཏེ། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་གི་གནས་སམ་གཞིར་གྱུར་པ་ནི། འདི་ལྟར་ཡོན་ཏེ། མ་རིག་པའི་གཉིད་ལས་སངས་ཤིང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་དམ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སློ་གྲོས་རྒྱས་པས་ན་(སངས་རྒྱས་)ཏེ་སྤྱི་བ་བྱེད་ཀྱན་ལས་གྲོལ་ཞིང་སློའི་འཕེལ་ཆད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའོ། །བདུད་བཞིའམ་སྤྱི་བ་གཉིས་མ་ལུས་པ་བཅོམ་ཞིང་ལེགས་པའི་ཡོན་ཏན་བྱུག་དང་ལྷན་པས་ན་(བཅོམ་ལྷན་)ཏེ་སྤྱི་བ་ཞིའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བས་ན་(འདས་)ཞེས་པའོ། །བདུད་བཞི་ནི། ཕྱང་པོའི་བདུད།

ཉོན་མོངས་པའི་བདུད། འཆི་བདག་གི་བདུད། ལྷའི་བྱའི་བདུད་དེ། དེ་ཡང་རྒྱ་ཉོན་
 མོངས་པའི་འདྲ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་ཞིང་འབྲས་བྱ་ཉོན་མོངས་པའི་གནས་སམ་རྟེན་
 གྲེད་ཅིང་། རོ་བོ་ཉོན་མོངས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཟག་བཅས་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་
 སོ་ལྷ་ནི། ཕྱང་སྤེལ་བདུད་རགས་པ་དང་། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་པ་
 མེད་པའི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྩི་མ་དང་བཅས་པའི་
 སྤ་བའི་ཕྱང་སོ་ནི། ཕྱང་སྤེལ་བདུད་སྤ་མོ་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་རྩ་ཉོན་
 དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི། ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་རགས་པ་སྟེ། སེམས་
 རྒྱད་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བར་གྲེད་པའི་གྲེད་ལས་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་རྣམས་སོ། དེ་ཡང་
 གང་ཟག་གང་གིས་མངོན་དུ་བྱས་པའམ་དེའི་དབང་དུ་སོང་ན། རང་ཉིད་ཀྱི་བྱ་བར་
 མི་རུང་བར་སོང་བའམ། གཞན་ལ་མི་མཛའ་བའི་རྣམ་པ་རྩལ་པོར་གྱུར་པས་ན་
 དེ་སྐད་བྱའོ། ཉོན་མོངས་པ་གོམས་པའི་འཁྲུགས་སམ་འཁྲུལ་ཏེ་བག་ཆགས་ཀྱིས་
 བསྐྱུས་པའི་སྤྱིབ་པ་མཐའ་དག་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་སྤ་མོའོ། །ལས་ཉོན་གྱི་
 དབང་གིས་ཕྱང་སྤེལ་རིགས་མཐུན་འདོར་བའི་ལས་ཅན་དེ། འཆི་བདག་གི་བདུད་
 རགས་པ་དང་། སྐྱེ་འཆི་སྤ་མོར་དབང་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་ལས་ཅན་
 དེ། འཆི་བདག་གི་བདུད་སྤ་མོའོ། །བདུད་དགའ་རབ་དབང་ལྷག་ལ་སོགས་པའི་
 འདོད་སྣང་གཏོགས་པའི་རྟེགས་ལྷན་གྱི་བདུད་རྣམས་ལྷའི་བྱའི་བདུད་རགས་པ་
 དང་། བདུད་གཞན་གསུམ་ལས་འདའ་བར་གཙོ་བོ་བར་དུ་གཙོད་གྲེད་ཀྱི་ལས་
 ཅན་དེ། ལྷའི་བྱའི་བདུད་སྤ་མོའོ། །

ལེགས་པ་བྱུག་ནི། དབང་ལྷག་དང་ནི་གཟུགས་བཟང་དང་། །དཔལ་དང་
 གྲགས་དང་ཡེ་ཤེས་དང་། །བརྩོན་འགྲུས་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་སྟེ། །བྱུག་སོ་རྣམས་
 ལ་སྐྱལ་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྣམ་རྟོག་གི་བག་ཆགས་མ་ལུས་པས་

དབེན་པའི་དབང་ཕྱག་དང་། མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟུགས་བཟང་བ། མཉམ་
བ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དཔལ་དང་གྲགས་པ་དང་། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
བཙུན་འགྲུས་ཏེ། འུག་པོ་དེ་དང་ལྡན་པས་ན་བཙུན་ལྡན་དང་། སྲིད་ཞིའི་མཐའ་
གཉིས་ལས་འདས་པས་འདས་ཞེས་སྒྲ་ཐབས་སུ་བསྒྲན་ནས་(བཙུན་ལྡན་འདས་)
ཞེས་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་གཅིག་གོ། །ཡང་བཙུན་ལྡན་འདས་(དེ་ནི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་)སྟེ་སྟོན་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ལམ་གང་ནས་སྟོན་པའམ་
གཤེགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་གཤེགས་པ་སྟེ་ཐུན་མོང་བའི་བཤད་
པའོ། །འདིས་ནི་སྤར་སོ་སོ་སྤྱེ་བའི་དུས་ནས་ལམ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱབས་ནས་
གཤེགས་པར་གོ་བས་རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་སངས་རྒྱས་དང་གཤོད་མའི་སངས་རྒྱས་
ལ་སོགས་པ་ལེགས་པར་ཞེགས་པའོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་སེམས་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་
མཐར་ཐུག་པ་སྤར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་སོང་བས་
ན་གཤེགས་པ་ཞེས་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་གཅིག་སྟེ། ཐུན་མིན་གྱི་བཤད་པའོ། །

འདིས་སེམས་ཀྱི་རྩལ་རེག་གི་བྱི་མ་ཐམས་ཅད་སྦྱངས་ནས་རང་གི་
གསལ་རེག་གི་ངོ་བོ་གང་ལ་སོང་བའི་གནས་མཐར་ཐུག་པ་བསྟན་ཏོ། །ཡང་(དག་
བཙུན་པ།)ཞེས་པ། སྤྱིར་དགའི་གཙོ་བོ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ལ་དེའི་ས་བོན་དང་
བཅས་པ་བཙུན་པས་ན་དག་བཙུན་པ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དག་བཙུན་པ། རང་རྒྱལ་
ཀྱི་དག་བཙུན་པ། ཐེག་ཆེན་སྤོབ་མི་སྤོབ་ཀྱི་དག་བཙུན་པ་དང་བཞི་ལས་འདི་ནི་
བཞི་པ་སྟེ་སྤར་མ་གསུམ་ནི་དགའི་གཙོ་བོ་ཉོན་མོངས་པ་བཙུན་པས་ཡིན་ལ། འདི་
ནི་དག་མ་ལུས་པ་བཙུན་པས་དག་བཙུན་ཆེན་པོའོ། །དེ་ཡང་བདུད་ཀྱི་ཆོ་འཕྲུལ་
ཀྱིས་དག་བཙུན་པའི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་མིན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་
སོགས་ཀྱི་སྤྱིའི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཀྱང་མ་ཡིན་ཅིང་། སྲིད་ཅེའི་

དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་ཕྱི་རོལ་པའི་བྲང་སྲོང་དང་། བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་
རགས་པ་བསྐྱེམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་རགས་པ་འགོག་པའི་ནང་པའི་བྲང་
སྲོང་ལྟ་བུ་དག་བཅོམ་གྱི་གཞུགས་བརྟན་ཡང་མ་ཡིན་ཅིང་། ཉན་རང་དང་བྲང་
སེམས་ཀྱི་དག་བཅོམ་དངོས་གནས་ལས་ཆེས་ཆེར་འབགས་པའི་དབྱའི་ཉེན་ལ་
ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བས་ན་ཡང་དག་པ་སྟེ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་
སམ་ལེགས་པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པས་ན་(ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་)ཡང་
དག་པ་ནི་སྤངས་པ་ལུན་ཚོགས་སམ་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་བསྟན་ལ། རྫོགས་པ་ནི་
རྟོགས་པ་ལུན་ཚོགས་སམ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་བསྟན་ཏོ། །(སངས་རྒྱས་བཅོམ་
ལྷན་འདས་)ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ་འདི་ནི་མཚན་གྱི་ནཱ་གངས་ནན་ཏན་བྱ་
བནན་པ་སྟེ་ཡོན་ཏན་ལྷག་མ་ནམས་ཀྱི་གཞིར་བསྟན་པའོ། །དབྱའི་གཙོ་བོ་ཉོན་
མོངས་འཛོག་པ་ཅི་ཞེ་ན། འཛིག་རྟོན་ན་རང་གི་བདེ་སྤྱིད་དམ་ལུས་སྟོག་ལ་འཆེ་
བ་པོ་ཞིག་ལ་དབྱར་བཟུང་ཡང་དེ་ནི་སྐབས་སྟོབས་ཀྱི་འཆེ་བ་ཅམ་ལས་ཞེ་ནས་
འཆེ་བ་བྱེད་མི་ཐུབ་ཅིང་མཛའ་བས་གཏུགས་ན་གཉེན་བྱ་འཇུག་བཤང་མང་བས་
ཕྱི་རོལ་གྱི་དག་ནི། དག་རང་མཚན་པ་མིན་ལ་རང་རྒྱུད་ཉོན་མོངས་པའི་དག་
ཆེན་འདིས་ནི་སྟེ་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ལུས་སྟོག་གངས་མེད་པ་ལུང་བྱ་བཅུག་
པ་སོགས་མི་འདོད་པ་སྣ་དགུ་སྲོང་བྱ་བཅུག་པ་དང་། ཕྱིས་ཀྱང་ཐར་པའི་སར་མ་
བསྐྱོད་ཀྱི་བར་ལུང་གོལ་ཁོ་ནར་བྱེད་ཅིང་མཛའ་བར་བསྟན་ན་རྩེ་ལྷག་བྱ་འགྲོ་བ་
ལས་པན་པ་ཡེ་ནས་མེད་པ་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐར་གཏུགས་
ས་འདི་ཉིད་ཡིན་པས་དག་རང་མཚན་པ་ཡིན་ནོ། །

བརྒྱ་པ་ལས། ཐུབ་པས་ཉོན་མོངས་དབྱར་གཞིགས་ཀྱི། ཉོན་མོངས་
དང་འབྲེལ་གང་ཐག་མིན། །ཞེས་དང་། སྤྱོད་འཇུག་ལས། གལ་ཏེ་ལྟ་དང་ལྟ་མིན་

ནམས། །ཐམས་ཅད་བདག་ལ་དབྱར་ལངས་ཀྱང་། །དེ་དག་གིས་ཀྱང་མནར་མེད་
པའི། །མེ་ནང་འཁྲིད་ཅིང་འཇུག་མི་ལུས། །ཉོན་མོངས་སྟོབས་ཆེན་དབྱ་འདིས་
ནི། །གང་དུ་སྤང་ན་རི་རབ་ཀྱང་། །ཐལ་བ་ཡང་ནི་མ་ལུས་པ། །དེར་བདག་སྐྱད་
ཅིག་གཅིག་ལ་འདོར། །ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །(རིག་པ་
དང་ཞབས་སུ་ལྡན་པ།)ཞེས་པ་ནི། ལུན་མོང་བ་ལྟར་ན། དེ་ལྟ་བུའི་སྤངས་ཉོགས་
མཐར་ཐུག་དེ་ཡང་རྒྱ་མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་དེའི་ལུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་ལག་རྩིས་འཛོག་བྱེད་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱོམས་
པ་ལས་ཐོབ་པ་ཡིན་པས་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་སྟོམ་ཞེ་ན། ལམ་
ལ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དུ་བྱེ་བའི་གཙོ་བོ་ནི་ཡང་དག་པར་རིག་པ་སྟེ་
ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་བ་བསྐྱོམ་བྱེད་གཙོ་བོ་དང་། ཡན་ལག་གཞན་རྣམས་དང་བསོད་
ནམས་གྱི་ཆོགས་མཐའ་དག་དེའི་ཞབས་སམ་ཡན་ལག་ཏུ་བསྒྲིལ་ཏེ་སྟོམ་པ་མཐར་
ཐིན་པའི་ཚུལ་དུ་ལྡན་པར་བསྟན་རྟོ། །དེ་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། ལྟོང་ཉིད་ལྟ་བུས་
གྲོལ་འགྲུར་ཞིང་། །སྟོམ་པ་ལྷག་མ་དེ་དོན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་
ནོ། །ཐེག་ཆེན་ལུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལྟར་ན། ཡེ་ཤེས་གྱི་ཆོགས་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཉོགས་པའི་ལྟ་བུ་དེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པའི་རིག་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཞབས་
སམ་འཁོར་དུ་བསྐྱུས་པ་ནི་པར་ཐིན་ལྷག་མ་རྣམས་དང་བསོད་ནམས་གྱི་ཆོགས་
རྒྱ་ཆེ་བ་དེ་དང་པན་ཚུན་གྲོགས་དང་གྲོགས་ཅན་དུ་སྦྱར་ནས་བསྐྱུབས་པས་སྐྱུབ་
པ་མཐར་ཐིན་པའི་ཚུལ་དུ་མངའ་བས་ན་དེ་སྐད་བསྟན་རྟོ། །

འདིས་ནི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཆོགས་བསྐྱུལ་བ་གངས་མེད་
པར་བསྐྱུབས་པ་ལས་བྱུང་བར་བསྟན་རྟོ། །དེ་ཡང་སྟོད་འཇུག་ལས། ཡན་ལག་
འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི། །ཐུབ་པས་ཤེས་རབ་དོན་དུ་གསུངས། །ཞེས་པ་ལྟར་

རོ། །(བདེ་བར་གཤེགས་པ་)ནི། རྒྱ་བདེ་བ་མི་བསྐྱ་བར་བསྐྱབས་པ་ལས་འབྲས་
བྱ་བདེ་བ་མི་བསྐྱ་བ་མཐར་ཐུག་པ་དེར་སྤར་མི་ལྡོག་པའི་ཚུལ་དུ་གཤེགས་པ་
སྟེ་མངོན་དུ་མཛད་པའོ། །འདི་ལའང་ལེགས་པར་གཤེགས་པ། སྤར་མི་ལྡོག་པའི་
ཚུལ་གྱིས་གཤེགས་པ། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གཤེགས་པ་གསུམ་ཆར་ཡིན་ལ།

དང་པོས་བྱི་རོལ་བ་ལྟ་བུ་ལམ་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་
འབྲས་བྱ་མངོན་དུ་བྱས་ཚུལ་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་བསྟན་ཏེ། འདི་ནི་རྒྱ་དང་
འབྲས་བྱ་གཉིས་ཀ་བྱིན་ཅི་ལོག་ལ་བརྟེན་པས་ཉེས་པའི་གནས་ཡིན་ལ། སྤ་མ་
ནི་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཉིད་ཡིན་པས་བདེ་བའམ་ལེགས་པའི་
གནས་འབའ་ཞིག་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པས་ཉན་ཐོས་སྟོབ་པ་འཕགས་པས་སྟེལ་ཆོས་ཟག་བཅས་དང་
དངོས་གཞི་ཟག་པ་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བར་གཤེགས་ཚུལ་
ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་བསྟན་ཏེ་འདི་དག་ནི་སྤར་ལྡོག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ལ།
སྤ་མ་ནི་སྤར་མི་ལྡོག་པའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པས་ཉན་རང་དབང་བཅོམ་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པར་བསྟན་ཏེ་
འདི་དག་ནི་རྒྱ་བདག་མེད་ཕྱོགས་གཅིག་པ་ལ་བརྟེན་པས་སྲིད་པའི་མཐའ་ལས་
འདས་ཤིང་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཀུན་ལས་ཁྲོལ་བའི་ཞི་བ་མུང་འདས་ཐོབ་ཀྱང་
ཞི་བའི་མཐའ་ལས་མ་འདས་ཤིང་སྤངས་རྫོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མ་རྫོགས་
ལ། སྤ་མ་ནི་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་མཐའ་དག་ལས་འདས་ཤིང་སྤངས་རྫོགས་ཡོན་ཏན་
གྱི་ཆ་མ་ལུས་པ་རྫོགས་པས་ན་རྫོགས་པར་གཤེགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །

འོ་ན་རྒྱ་བདེ་བ་ལས་འབྲས་བྱ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་དོན་རིམ་བྱ་ཞེ་
ན། ཐུན་མོང་བ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་སྟོམ་པའམ་ལམ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་

ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མཐའ་དག་རྒྱ་བདེ་བ་ཡིན་ལ། གང་གིས་ཞེ་
ན་དེ་དག་ལ་སེམས་རྣལ་དྲ་སོང་བས་ཉམས་སུ་ལེན་བའམ་སྒྲོམ་པ་རིང་དྲ་སོང་བ་
ན་ལས་འདི་ལྟ་བུ་བྱས་པས་གནས་སྐབས་ཀྱི་དགོས་པ་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཉིང་
དགོས་ལ་མི་བསྐྱབ་བར་མཐོང་བའམ་རྗེ་ཉིང་འགྲོ་བས་ན། སེམས་ཀྱི་སྒྲོ་བ་ཀུན་ཏུ་
འཕེལ་བའི་བྱིར་དང་། རེ་བའི་འབྲས་བུ་རྗེ་བཟང་དྲ་སོང་བས་སྒྲོ་བའི་སྒྲོབས་
པ་རྒྱན་དུ་གནས་པའི་བྱིར་དང་། སྐར་འགྲོད་པའི་གདུང་བ་མེད་པས་སེམས་ཀྱི་
ན་ཆ་ཀུན་ཏུ་ཞི་བའི་བྱིར་དང་། གཏན་བདེའི་འདུན་མས་ཡིད་འཕྲོག་པས་ལོངས་
སྟོང་སྒྲོས་ཅི་རང་གི་ལུས་སྒོག་ལའང་གཅིགས་སུ་འཇུག་ཞེན་པ་མེད་པའི་བྱིར་དང་།
སེམས་ཀྱི་སྐྱག་བསྐྱལ་སྒྲེ་བའི་གཞི་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སྟོད་འཇུག་ལས།
བསོད་ནམས་ཀྱིས་ནི་ལུས་བདེ་ལ། །མཁས་པ་ཡིས་ནི་སེམས་བདེ་ཤོ། །ཞེས་དང་།
སྒྲིག་པ་སྤངས་བྱིར་སྐྱག་བསྐྱལ་མེད། །མཁས་པའི་བྱིར་ན་མི་དགའ་མེད། །ཅེས་
གསུངས་སོ། །

འབྲས་བུ་བདེ་བ་འདི་གཞུང་གོང་འོག་ཀུན་ཏུ་བསྟན་པས་འདིར་མ་གྲིས་
སོ། །འདི་ཡན་གྱིས་རང་དོན་སྤུངས་ཆོགས་མངའ་བ་དང་རང་འཛིགས་པ་མཐའ་དག་
ལས་གྲོལ་བ་གཙོ་བོར་བསྟན་ཏོ། །(འཛིག་རྟེན་མཁྱེན་པ།)ཞེས་པའི་འཛིག་རྟེན་ལ་
འཇུག་སྒྲོ་མང་ཡང་འདིར་འཛིག་རྟེན་ནི་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་ལ་རྟག་ཏུ་སྟུང་བས་འབྲས་
བུ་སྐྱག་བསྐྱལ་ལ་ཀུན་ཏུ་འཁོར་བའམ་འབྲན་ཞིང་འཛིག་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་རང་
ཚུལ་ལ་གནས་པས་ན་འཛིག་རྟེན་པ་ཞེས་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ལ་བྱའོ། །མཁྱེན་
པ་ནི་དེ་དག་མ་ལུས་པ་མཁྱེན་པ་སྟེ་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་གང་ནས་འོང་བ་དང་གང་
དུ་གནས་པ་དང་གང་ལ་འགྲོ་བ་སོགས་འགྲོ་བའི་རྒྱུད་མ་ལུས་པ་མངོན་སུམ་དུ་
མཁྱེན་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་དང་། བསམ་པ་དང་། མོས་པ་དང་། བག་ལ་ཉལ་

རིམ་བུ་བཞེན་མཐུན་པ་ཡིན་ལ། ཁམས་ནི་རིགས་སམ་གཤེས་ཀྱི་གང་དང་
གང་ལ་གོམས་གཤེས་ཆེ་བར་མཐུན་པའོ། །བསམ་པ་ནི་སོ་སོའི་བསམ་པའི་ཤེས་
ཆ་དང་རིམ་བུ་བཞེན་མཐུན་པའོ། །མོས་པ་ནི་གང་ལ་འབྲུག་ཏུ་རུང་བའི་དོན་གཉེར་
རིམ་བུ་བཞེན་མཐུན་པའོ། །བག་ལ་ཉལ་ནི་སྡོན་བག་ཆགས་གང་ལ་འཛིག་པའི་
ལས་དང་སྐལ་བ་རིམ་བུ་བཞེན་མཐུན་པའོ། །

འདི་དག་གིས་ནི་གནས་སྐབས་གང་ནས་འཁྲིད་རུང་བ་དང་། མཐར་གང་
ལ་དཀྱི་རུང་བ་སོགས་གནས་སྐབས་ཀྱི་དགོས་པ་དང་། མཐར་ཐུག་གི་ཉིང་དགོས་
གང་ལའང་བསྐྱ་བ་མེད་པ་བསྟན་པས། སྟན་ཆོག་དང་སྲིད་སྲུང་སོགས་ཀྱི་རིག་
བྱེད་དང་བསམ་གཏན་གྱི་བྱེད་པར་ཐར་ལམ་དུ་བསྟན་པ་སོགས་མཐར་ཐུག་ལ་
བསྐྱ་བ་དང་། ཟས་གཅོད་ཀྱི་དཀའ་ཐུབ་དང་ཕྱགས་ཀྱི་མཆོད་སྦྱིན་ལྟ་བུ་གནས་
སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གཉིས་ཀ་ལ་བསྐྱ་བ་དེ་དག་ལས་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པ་
བསྟན་ཏོ། །(སྦྱིས་བྱ་འདུལ་བའི་ཁ་ལོ་བསྐྱར་བ།)ཞེས་པ་ནི། སྦྱིས་བྱ་ནི་རྩས་ལྡན་
ལ་འབྲུག་པས་གཏན་གྱི་འདུན་མ་ལེན་པའི་རྩས་པ་ཅན་ལོ། །

ཉོན་མོངས་པས་རྒྱུད་གཏུན་ཤིང་བཞེན་དུ་མཐུགས་པོར་གནས་པ་དང་
རྒྱལ་མིན་ཡིད་བྱེད་སོགས་ཀྱིས་རྒྱུད་སྐྱབ་བརྒྱུ་ལྟར་ཐོར་གྱུར་པ་དེ་དག་
ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྦྱོར་བས་ལེགས་པར་བརྟལ་ནས་དུལ་བ་སྟེ་སྦྱར་གྱི་རྩས་པ་
བཞེན་དུ་རྒྱུད་སྦྱིན་པར་མཛད་པའོ། །ཁ་ལོ་བསྐྱར་བ་ནི། དཔེར་ན་རྟ་དང་སྦྱང་པོ་
ཆེའི་ཤིང་རྟ་ལྟ་བུ་ལམ་མིན་དུ་མི་གཏོང་བར་འདོད་པའི་ལམ་དུ་འབྲེན་པ་པོ་ལ་
ཁ་ལོ་སྦྱར་བ་པོ་ཞེས་གྲགས་པ་ལྟར་ངན་སོང་གི་གཡང་དང་འཁོར་བའི་འདས་
མཆོ་ལ་ཤོར་བའམ་ཁ་གཞོལ་བ་དེ་དག་ཡང་དག་པའི་ལམ་ནས་བྲངས་ཏེ་གཏན་
བཞེད་སྦྱིང་དུ་འཁྲིད་པར་མཛད་པའོ། །འདི་ནས་ཁྲོལ་བའི་རིམ་པ་བསྟན་ཏོ། །(སྦྱི་

ན་མེད་པ། ཞི། བྱང་སྒྲིབ་པ་སྒྲིག་གིས་འདུལ་བ་ལྟ་བུ་གཞི་དེ་སེམས་ཀྱིས་ཀྱུན་
ནས་བསྐྱངས་པ་མ་ཡིན་པར་སྤྱིར་རྗེ་འབའ་ཞིག་གིས་ཡིན་པས་རྒྱ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་པར་དག་
པ་དང་། རྒྱལ་པོས་བྲིམས་ཀྱིས་འདུལ་བ་ལྟ་བུ་པར་གཞི་དེ་འདྲེས་མ་མ་ཡིན་པར་
པར་པ་འབའ་ཞིག་གིས་བསྐྱངས་པས་སྤྱིར་བ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་པར་དག་པ་དང་། བྲག་པོས་
གཡོ་ཐབས་ཀྱིས་འདུལ་བ་ལྟ་བུ་འབྲས་བུ་ལོག་པར་སྤྱིར་བ་མ་ཡིན་པར་བདེ་བ་
འབའ་ཞིག་གི་གནས་བསྐྱར་པས་འབྲས་བུ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་པར་དག་པའམ་གོང་ན་མེད་པས་
འདུལ་བ་སྤྱིར་ན་མེད་པའོ། །ཡང་ན་འདུལ་དཀའ་བ་གཙོ་བོ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་པས་ན་
འདུལ་བ་སྤྱིར་ན་མེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན། ཆགས་པས་བྲེགས་ཆེ་བས་འདུལ་དཀའ་བ་
ཅུང་དགའ་བོ་དང་། ཞེ་སྤང་བྲེགས་ཆེ་བས་འདུལ་དཀའ་བ་སོར་སྤྱོད་ཅན། ཁེངས་
པའི་རྒྱལ་ཀྱིས་བྲེགས་ཆེ་བས་འདུལ་དཀའ་བ་ལྟར་རྒྱས་འོད་སྤྱང་། དབང་པོ་ཤིན་
ཏུ་རྒྱལ་ཆེ་བས་འདུལ་དཀའ་བ་ལམ་ཅུང་པ་ལྟ་བུ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ཀྱང་ལེགས་པར་འདུལ་
བ་བཞིན་ནོ། །འཛིག་ཉེན་ནས་སྤྱིར་ན་མེད་པ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་གཞན་དོན་ཕུན་
ཆོག་པས་དང་གཞན་འཛིགས་པ་མཐའ་དག་ལས་སྦྱོར་པའི་དུས་ལ་མཁས་པ་དང་
ངེས་པར་སྦྱབས་མཛད་པ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་གཙོ་བོར་བསྐྱར་ནི། །

ཇི་ལྟར་སྦྱོར་པའི་ཚུལ་བསྐྱར་བ་ནི། (ལྟ་དང་མི་རྒྱུ་ལྟ་ཀྱི་སྟོན་པ།)ཞེས་
པ་སྟེ། སྐལ་བར་འཚམས་པའི་གདུལ་བྱ་རིགས་སུ་མ་ཆད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱང་
དོར་གྱི་གནས་ཕྱ་རགས་གང་ལ་གང་འོས་པ་རང་དབང་དུ་སྟོན་པས་ན་སྟོན་པ་
སྤྱིར་ན་མེད་པའོ། །གདུལ་བྱ་ལས་ཅན་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ལ་དངོས་ཀྱི་སྟོན་པ་དང་སེམས་ཅན་
གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་དོན་གྱིས་སྟོན་པར་འགྱུར་བས་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོན་
པ་ཡིན་མོད། ལྟ་དང་མི་སྟོན་པ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། འགྲོ་བ་རིགས་དུག་པོ་མཐའ་
དག་ལས་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི་ལྟ་དང་མི་ཡིན་ལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་པར་བསྐྱར་པས་

གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོན་པ་ཡིན་པར་དོན་ཀྱི་གོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འདི་ཡང་བསྟན་བྱ་མ་ལུས་པ་རང་གིས་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་གཟིགས་པའི་སྟོ་
ནས་བསྟན་པས་མཁྱེན་པའི་ཡོན་ཏན་ཀྱི་སྟོ་ནས་སྟོན་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་དང་། བསྟན་
བྱ་གང་ཡིན་ཀྱང་བསྟན་ཡུལ་དེ་ཉིད་ལ་སྟན་པའི་བདུད་ཅི་འབའ་ཞིག་ཏུ་འཁྱར་བས་
བསྟན་བྱའི་ཆས་ཀྱི་སྟོ་ནས་སྟོན་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་དང་། སྟོན་པའི་ཆེ་ཡང་གདུལ་བྱའི་
ཁམས་དང་བསམ་པ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་ཏུ་འཆམས་པར་སྟོན་པས་སྟོན་ཚུལ་ཀྱི་སྟོ་
ནས་སྟོན་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་དང་། བསྟན་པ་ལས་འབྲས་བྱ་བ་དེ་བ་དང་པན་པ་འབའ་
ཞིག་འབྱུང་གི་གཞོན་པ་མི་འབྱུང་བས་ན། བསྟན་པའི་འབྲས་བྱའི་སྟོ་ནས་སྟོན་པ་
སྒྲ་ན་མེད་པའོ། །(སངས་རྒྱས་བཙུག་པོའི་ལཱ་ལོ། །)ཞེས་པས་སྟོན་བཤད་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་བསྟན་ནས་བསྟན་པའོ། །

གཉིས་པ་མཆན་ཅན་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ལ། བསོད་ནམས་ཀྱི་མཐུ་
བསམ་གྱིས་མི་བྱེད་པ་ལས་འབྲས་བྱ་གཞན་དོན་ཕུན་ཆོག་པས་བསམ་གྱིས་མི་
བྱེད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་པས་ཀྱི་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱེད་པ་ལས་འབྲས་
བྱ་གཞན་དོན་ཕུན་ཆོག་པས་བསམ་གྱིས་མི་བྱེད་པ། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་རང་དོན་
ཕུན་ཆོག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་སྐྱེ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་བྱེད་པ་བསྟན་པ་
དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་པ་ནས་མངོན་པར་དགའ་བ་ཞེས་
པའི་བར་ཉ། སྤར་བཤད་པའི་(དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་ནི།)ཞེས་པའི་བྱུང་བར་
ཀྱི་གཞི་དོས་བཟུང་ནས་དེ་ཀུན། (བསོད་ནམས་དག་གི་རྒྱ་མཐུན་པ།)སྟེ། སྤར་
སྟོབ་པའི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་པས་གང་ཏུ་གསོག་པའི་
དུས་དང་གང་ལ་བསགས་པའི་ཡུལ། ངེ་ལྟར་བསགས་པའི་ཚུལ་རྣམས་མི་འབྲ་

ནའང་གང་གསོག་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་མཐའ་དག་དོ་བོ་རིགས་མཐུན་པ་
སྟེ་རིགས་གཅིག་པ་ཤི་སྟག་ཡིན་པས་མཐར་ཚྲོགས་པའི་ཆེ་ཡང་རིགས་ཐམས་
ཅད་ཚྲོགས་པས་སྤང་གཅིག་ལ་འཇལ་བ་ལྟ་བུའི་དོ་བོ་དང་། སྟོབས་དང་། ལུས་པ་
དང་། བྱེད་ལས་རྣམས་བྱུང་མཉམ་རིགས་གཅིག་ཏུ་སོང་བས་ན་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་
མཐུན་པ་ཉིད་ཏུ་གྲུབ་པོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་སངས་རྒྱས་ནས་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་པར་
སོང་བ་དེ་དང་། སངས་གསལ་ཏུ་རྒྱས་མ་ཐག་པ་གཉིས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་སངས་
རྒྱས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་གསུང་བུགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་འཕྲིན་
ལས་ཐམས་ཅད་དཔེར་ན་མཆོད་མེ་བརྒྱ་སྟག་མང་པོ་ཏུས་གཅིག་ཏུ་སྤར་བའི་འོད་
བཞིན་ཏུ་པན་ཚུན་འབྲེས་ཤིང་མཉམ་པ་ཉིད་ཏུ་གནས་པ་དང་འགྲོ་བའི་དོན་ལ་
གཅིག་ཏུ་མཐུན་པར་སོང་བ་དང་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་སྟེ། དོན་གཉིས་
མཐར་ཐྱིན་པ་མཉམ་པའི་ཕྱིར་དང་། རོལ་པའི་མཆོ་བཞིན་ཏུ་འཕེལ་འགྲིབ་དང་
བྲལ་བའི་ཕྱིར་དང་། འདུ་ཤེས་དང་ཡིད་བྱེད་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མཁྱེན་
བཅེའི་བྱེད་ལས་མཐའ་དག་མཉམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་བཞིན་ཏུ་གདུལ་བྱ་རང་ངོས་ནས་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་ཏུ་མ་བཟུང་ན་
སངས་རྒྱས་གཅིག་ལ་མཆོད་ན་ཐམས་ཅད་ལ་མཆོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་།
གཅིག་གི་དགོངས་པ་གྲུབ་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདོད་པའི་འོངས་སྤྱད་བྱ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལྟར་མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། ལྷུང་དག་ས་ཡི་འོག་ཏུ་མ་སོང་བ། །གནས་རྣམས་ཐ་དད་
རྒྱ་ཡང་ཐ་དད་ལ། །རྒྱ་ཡང་རྒྱང་ཞིང་བྱ་བ་ཐ་དད་བྱེད། །རྒྱ་གནས་སྟོག་ཆགས་སྤ་
མོའི་ཉེར་སྤྱད་འགྱུར། །རྒྱ་མཆོར་སོང་བར་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །གནས་
རྣམས་གཅིག་ཅིང་རྒྱ་ཡང་ཆེ་ལ་གཅིག །བྱ་བ་གཅིག་ཅིང་རྒྱ་ན་གནས་པ་

ཡི། །སློག་ཆགས་མང་བ་རྟག་ཏུ་ཉེར་སྤྱད་ཆེ། །སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་མ་ཞུགས་
 བརྟེན་པ་རྣམས། །རྟེན་ཀྲང་ཐ་དད་ལྷོ་གྲོས་ཐ་དད་ཅིང་། །རྟོགས་རྒྱུ་རང་གི་བྱ་
 བ་ཐ་དད་ལ། །སེམས་ཅན་ཉུང་དོན་ཐང་འགར་ཉེར་སྤྱོད་འགྱུར། །སངས་རྒྱས་ཉིད་
 དུ་ཞུགས་ན་དེ་དག་ཀྱང་། །རྟེན་ཀྲང་གཅིག་ཅིང་རྟོགས་པ་ཆེ་ལ་གཅིག་ །མཛད་
 པ་གཅིག་ཏུ་འབྲས་ཤིང་རྟག་པར་ཡང་། །སེམས་ཅན་ཆོགས་ཆེའི་ཉེ་བར་སྤྱད་པ་
 ཆེ། །ཞེས་དང་། མཛོད་ལས། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཆོགས་དང་ནི། །ཆོས་སྐྱ་
 འགྲོ་བའི་དོན་སྤྱོད་པས། །མཉམ་པ་ཉིད་དེ་སྐྱ་ཆེ་དང་། །རིགས་དང་སྐྱ་བོང་ཆད་
 གྱིས་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། (དག་བའི་ཅ་བ་རྣམས་རྒྱུད་མི་ཟ་བ།) །ཞེས་
 པ་ནི་སྤར་བསགས་པའི་ལས་སམ་བག་ཆགས་མི་ལེགས་པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཟད་
 ཅིང་དག་ནས་ལེགས་པའི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་སད་དེ་འབྲས་བུ་འབྲིན་
 པ་ཉིད་དུ་ལྡན་པའི་བྱིར་དང་། སངས་མ་རྒྱས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱང་ཉི་དག་
 བའི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཆེས་མང་ཡང་ལ་ལ་མཐུན་རྒྱུན་མ་ཆང་བས་མ་སད་
 ལ་ལ་ལར་པན་རྒྱན་གོ་འགོ་བས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་གཅིག་སད་ཆེ་ཅིག་ཤོས་བག་ལ་
 ཉལ་བ་སོགས་བག་ཆགས་སད་པ་རེས་འགའ་བ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 རྣམས་ལ་ནི་ལེགས་པའི་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་སད་ནས་འབྲས་བུ་སློན་པ་ཉིད་
 དང་ལྡན་པའི་བྱིར། དག་བའི་ཅ་བ་རྣམས་རྒྱུད་མི་ཟ་བ་ཡིན་ནོ། །(བཟོད་པས་རབ་
 ཏུ་བརྒྱན་པ་)ནི་བཟོད་པའི་གོ་ཆ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སྟེ། གང་དང་གང་ལ་འབྲད་
 ཀྲང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་ཆ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ལེགས་པ་ཡོངས་སུ་གང་བ་
 དང་འཇིགས་པ་དང་ཡང་བའི་ཉེས་པ་ཀྱང་ཏུ་བྲལ་བའི་བྱིར་རོ། །(བསོད་ནམས་
 ཀྱི་གཏེར་རྣམས་ཀྱི་གཞི། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲས་པ། མཚན་རྣམས་
 ཀྱི་མེ་རྟོག་བཟ་བ།) །ཞེས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཡོན་ཏན་འབྲིན་

ལས་ནམས་སྒྲོས་ཅི་སྐྱེའི་བ་སྐྱེའི་བྱང་བྱེ་རེ་རེ་ལའང་བསོད་ནམས་གངས་དང་
དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཆོག་པ་ལས་འབྱུངས་ཤིང་ངོ་ཤོའི་བྱང་པར་འཛད་པ་མེད་པའི་
བསོད་ནམས་ཀྱི་གཏེར་ཆེན་པོའི་ནམ་པར་འཆར་ཞིང་བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱང་པར་དེ་རེ་
རེ་ཡང་མཐོང་ཐོས་བྲན་རེག་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་བསོད་ནམས་ཀྱི་བྱིན་ཆེན་པོ་དཔག་ཏུ་
མེད་པ་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་སྦྱལ་བས་ན་བསོད་ནམས་ཀྱི་གཏེར་ཆེན་པོ་སྟེ། དེ་དག་ཀྱང་
ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ་གཞི་ནི་གཟུགས་སྐྱ་ནམ་པ་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་རྩལ་དང་བྱི་
མ་དང་བྲལ་བའི་དཔེ་བྱེད་ཀྱི་ཟེའུ་འབྱེའི་སྤྱ་ཆོས་ཡོངས་སུ་རྒྱས་ཤིང་མཆོན་བཟང་
པོའི་མེ་ཏོག་ཀྱང་ཏུའམ་ཀྱང་ནས་བཀྲ་བ་སྟེ་དཔག་བསམ་ཀྱི་སྤྱང་པོ་བཞིན་ནོ། །

ཡང་ན་བསོད་ནམས་ཀྱི་གཏེར་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་དབང་ལྷག་སྟེ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་སོགས་རྣམ་དཀར་གྱི་ལས་ལ་རང་དབང་དུ་སྟོན་པའི་སྒྲིམ་བུ་
རྣམས་ཡིན་ལ་དེ་གང་ལ་བརྟེན་པའི་གནས་སམ་གང་ལས་འབྱུང་བའི་གཞི་ནི་
གཟུགས་སྐུ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་དང་མི་རྒྱ་ཀུན་གྱི་གནས་ས་ཡིན་པ་བཞིན་
ཞེས་བཤད་ཀྱང་རུང་རོ། །མཚན་བཟང་པོ་སྤུལ་ཅུ་སོ་གཉིས་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་
པོ་བརྒྱད་ཅུ་ནི་གཞན་དུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །(སྟོན་ཡུལ་རན་པ་
མཐུན་པ།)ནི་གདུལ་བྱ་མཆོག་དཔལ་དང་། དབང་པོ་ཚོ་རྣམས། དད་མོས་མི་འད་
བ་རི་སྟོན་ཅིག་མཆིས་པ་སོ་སོའམ་སྟོན་ཅིག་ཏུ་འདུས་ཀྱང་རུང་སྟེ། མེ་ལོང་ལ་
གཟུགས་བརྒྱན་འཆར་བ་བཞིན་དུ་གང་ལ་གང་འདུལ་བའི་སྐུའི་རྣམ་པ་དང་གང་ལ་
གང་གོ་བའི་ཆོས་ཀྱི་ཆོད་རན་པ་འབའ་ཞིག་བསྟན་ཅིང་མི་རན་པ་དང་མི་འཆོམས་
པ་མེད་པ་སྟེ། སྟོན་ལམ་གྱི་ཆོད་མཐའ་དག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་མཐུ་ལས་གཞན་
དོན་འབད་མེད་སྟོན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་པའི་བྱིར་རོ། །

དེ་ཡང་མདོ་ལས། གསུང་གཅིག་ཉིད་དུ་གསུང་བཞིན་དུ། །དུ་མ་ཉིད་དུ་སོ་

སོར་གོ། །ཞེས་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱལ་ལས། རྒྱ་ནི་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་གྱུར་
ན། །གང་དང་གང་ལ་གང་དང་ནི། །གང་ཆེ་བྱ་བ་པན་གྱུར་པ། །དེ་དང་དེ་ལ་དེ་
སྒྲུང་ངོ། །ཞེས་དང་། གང་གིས་སྲིད་པ་རི་སྲིད་བར། །འགྲོ་ལ་པན་པ་སྒྲ་ཆོགས་
དག །མཉམ་དུ་མཛད་པའི་སྐྱེ་དེ་ནི། །ཞེས་མཐའ་ཡས་པ་གསུངས་སོ། །(མཐོང་
ན་མི་མཐུན་པ་མེད་པ)འང་འདིས་གྲུབ་མོད། གོ་སྤྱོད་བར་ཟུར་དུ་བཞོད་ན། གང་
ཟག་འདྲ་མིན་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་དངོས་སུ་གང་
མཛལ་ཀྱང་མི་མཐུན་པའམ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་། དད་པ་ངང་གིས་
འཕེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་ལྟས་སྐྱེན་དང་ལེགས་སྐྱར་སོགས་སྤྲིག་ལྟོ་ཅན་ཆོས་མི་མཐུན་པར་
མི་བལྟ་བར་འགྱུར་རེ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་དག་གིས་སངས་རྒྱས་ཤྱུག་ཐུབ་པའི་
མཆན་གཞི་དགེ་སྦྱོང་བྱུང་པར་བ་ཞིག་མཐོང་གི་སངས་རྒྱས་རང་མཆན་པ་མི་
མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འོངས་སྐྱེའི་འཁོར་དུ་ཡོད་པའི་སྐྱེ་དང་གནོད་སྐྱེན་ལ་སོགས་
པས་འོངས་སྐྱེ་རི་བཞིན་མི་མཐོང་བ་བཞིན་ཏེ། མདོ་ལས། རྒྱབ་བདག་དེ་དངོས་
མིན་པར་སྤང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འོངས་སྐྱེ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་
བའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཆོག་གི་སྤྱལ་སྐྱེའི་འཁོར་དུ་རྒྱ་བའི་བྱེ་
མདའི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྐྱེ་དངོས་སུ་མཛལ་བ་མིན་ཏེ་
རྟོན་སྤྲུག་བསྐྱེལ་གྱི་ཕུང་པོར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ལ་མ་དད་པ་དང་ལོག་པར་ལྟ་བའི་ཉོན་མོངས་
པས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་པ་མིན་ཏེ། དེའི་གཟུགས་བརྒྱན་ཙམ་ལ་བརྟེན་
པའི་ཕྱིར། ལམ་བདེན་དང་འགོག་བདེན་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་སྒོ་དེ་དག་
ལམ་བདེན་དང་འགོག་བདེན་ལ་དམིགས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་པ་ཀུན་

བརྟུས་ལས། འགོག་པ་དང་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི་དེ་དག་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པར་བལྟ་སྟེ། དེའི་དམིགས་པ་ནི་དེ་ཡོངས་སུ་
རྟོག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། (དད་པས་མོས་པ་རྣམས་ལ་མངོན་པར་
དགའ་བ།)ཞེས་པ་ནི། དད་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའམ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མོས་པའི་
མཐུ་ལས། སྐྱེ་དངོས་ལྟ་ཅི་དེའི་གཟུགས་བརྟན་ནས་རྟོན་ཅམ་མངལ་ནའང་བསོད་
ནམས་རྒྱབས་པོ་ཆེ་ཐོབ་ཅིང་འདོད་པའི་རེ་བ་ཡོངས་སུ་བསྐྱངས་པས། སྐྱོམ་པས་
གདུངས་བར་བདུད་ཅི་རྟེན་པ་བཞིན་དུ་དགའ་བ་ཆད་མེད་པ་ཐོབ་པའི་བྱིར་ཏེ།
དཔེར་ན་བྱ་མོ་རྒྱ་རྩེ་མ་དང་། བྲམ་ཟེ་ལོང་བ་སངས་རྒྱས་དང་མངལ་ཅམ་གྱིས་
མིག་ཕྱེ་བ་རྣམས་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པ་ལས་འབྲས་བུ་གཞན་
དོན་ཕུན་ཆོགས་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པ་རྟེན་པའི་ཚུལ་ལ། ཤེས་རབ་ཟེལ་གྱིས་ནས་
སྟོབས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པ་ཞེས་པའི་བར་ལོ། །དེ་ལ་(ཤེས་རབ་ཟེལ་གྱིས་
མི་ལོན་པ།)ནི་མཐུ་དང་རྩ་འབྲུལ་དང་ཤེས་རིག་སོགས་ཀྱིས་དེགས་པའི་ཅེ་མོར་
བསྟེམས་པ་གངས་མེད་པ་འཁོར་དུ་འདུ་བ་ལ་སྤར་ལྟར་གྱུར་པའམ་མིར་གྱུར་
པ་སུས་ཀྱང་སྟོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་བའི་ཆོས་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་རང་དབང་དུ་སྟོན་
པ་ལ་བག་ཆ་བ་དང་ཡ་ང་བ་མེད་པ་དང་དེ་ལ་སུས་སྒྲགས་འཆོལ་ནས་བསྐྱལ་
པར་སོང་ཡང་སྒྲགས་རྟེན་པའི་སྐབས་མེད་པས་ན། ཤེས་རབ་ཟེལ་གྱིས་མི་ལོན་
པའོ། །ཡང་ན་རྒྱལ་པོ་གཏུམ་པོའི་སྐུན་སྤར་སྟོན་པོ་མཆང་བརྟོད་པ་ན་དཔའ་རབ་
ཏུ་འཁུམས་ནས་སྐྱ་མི་རྒྱས་པ་བཞིན་དུ་འགྲོད་གདུངས་ཀྱིས་སེམས་ཤིན་ཏུ་ལྷུ་
པ་རྣམས་ཀྱང་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱི་སྐུན་སྤར་ལྟགས་པའི་ཆེ་སེམས་ཀྱི་
གཟེངས་སྐྱེས་ཏེ་རང་གི་འདོད་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་གཏུམ་བཟོ་བ་ལ་བག་ཆ་

བ་མེད་པས་ན་གཞན་གྱི་ཤེས་རབ་ཟིལ་གྱིས་མི་ལོན་པའོ། །(སྒྲུབ་པ་རྣམས་ལ་བརྒྱུ
བ་མེད་པ།)ཞེས་པའི་སྒྲུབ་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒྲུབ་པ།
སྒྱུ་ལྡན་སྒྲུབ་པ་དང་། རྩུ་འབྲུལ་གྱི་སྒྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ལ། སྒྲུབ་པ་བརྒྱུ་ལ་སོགས་
པ་ནི། ཡེ་ཤེས་སམ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒྲུབ་པ་སྤྱི་ཞིང་དེ་ལ་བརྒྱུ་བ་མེད་པ་ནི།
ཤེས་རབ་ཟིལ་གྱིས་མི་ལོན་པ་དང་འབྲས་ལ། སྒྱུ་ལྡན་སྒྲུབ་པ་མེད་པ་ནི། དཔེར་ན།
མེད་མེད་ཀྱི་བྱ་ལ་སོགས་པ་ལུས་སྤོང་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་དེགས་པ་ལྷ་དང་ལྷ་
མིན་དང་མིའི་རྒྱལ་སོ་ལ་སོགས་པ་འཛིག་རྟེན་ན་རྩི་སྟོན་ཅིག་མཆིས་པ་ཡོད་ཆད་
འདུས་ཏེ་ལུས་ཀྱི་ཅལ་རྩི་ལྷ་བྱ་ཞིག་སྟོན་ནའང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྱུ་ལྡན་བ་
སྤྱི་ཅམ་ཡང་བརྒྱུ་བ་ལྷ་ཅི་འགྲན་པ་དང་ཆད་འཇལ་བ་ཅམ་ཡང་མི་རུས་པ་སྟེ། བྲག་
ངེས་པར་འཕངས་པའི་རྟོགས་བརྗོད་སོགས་ལས་བྱུང་བ་བཞིན་འོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་ལ་སོགས་པའི་སྒྱུ་ལྡན་ཅལ་དང་
འབྲུལ་སྒྲུབ་པ་ལ་མངའ་བརྟེན་པ་སྤྱི་ཡུང་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྒྱུ་ལྡན་ཆ་སྤྱི་མོ་
ཅམ་ལའང་གཟི་བྱེན་འཕྲོག་པར་མི་རུས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་
རྟེན་ལས་འདས་པའི་མཐུ་དང་རྩུ་འབྲུལ་རྩི་སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྟེན་པས་
ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྩུ་འབྲུལ་དང་བསྟོན་ན། སྤོང་འབྲུ་མེ་འཁྲེལ་ལ་ཉི་འོད་
སོག་པ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྩུ་འབྲུལ་འབའ་ཞིག་གིས་བྱུང་བར་སོང་
བས་དེ་དག་འགྲན་པ་ལྷ་ཅི་མངོན་པར་ཡང་མི་འགྱུར་འོ། །དེའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་པ་རྣམས་
ལ་བརྒྱུ་བ་མེད་པའོ། །(སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོན་པ།)ཞེས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་
པའི་ལྷ་དང་། བྱང་སྤོང་ལ་སོགས་པ་དང་། ཉན་རང་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་འཕགས་
པ་ལ་སོགས་པ་ནི་འགའ་ཞིག་ལ་མཁས་ཤིང་འགའ་ཞིག་ལས་སྤྱོད་པར་གྱུར་པ་
ཉིད་ཡིན་པས་གང་ལས་མཁས་པ་དེ་ལ་སྟོན་པ་ཅམ་རུང་གི་གཞན་ལ་མི་རུང་བས་

སྟོན་པ་ཉེ་ཆེ་བ་ཁོ་ནར་ཟད་ཅིང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས་ལྷག་པ་དང་སྒྲ་མར་གྱུར་པ་དང་། གོང་མར་གྱུར་པ་དང་། དཔང་པོར་གྱུར་པ་དང་། མཁས་པར་གྱུར་པ་དང་། གཞུག་གི་ཁོར་བུར་གྱུར་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་དང་། དམིགས་བྱ་དང་། གཉེན་གཤེན་དང་། འཕྲིན་པ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ཅིང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་མི་བསྐྱུ་བར་རང་དབང་དུ་སྟོན་པས་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོན་པའོ། །(བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཡབ།) ཅེས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གདུང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིགས་ཡིན་པར་མ་ཟད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཛད་པའི་བྱུང་མཐའ་དག་རང་ལ་བབས་པར་མཐོང་ཞིང་སྐྱབ་པ་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྲས་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་དེ་དག་གི་ཡབ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་གདུང་དེ་དག་མི་ཆད་པ་ཆེས་ཆེར་སྤེལ་བར་མཛད་པའི་བྱིའི་ཡོངས་འཛིན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་སོ། །

(འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།)ཞེས་པ་ནི། ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་འཕགས་པ་ནི་བ་དུལ་བ་གནས་བརྟན་དག་བཅོམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་གླིང་གཅིག་ནས་གླིང་གྲངས་མེད་པ་ལ་དབང་བ་མཐུ་དང་རྩ་འབྲུལ་ལ་མངའ་བརྟེན་པ་ཐབས་དང་། ཤེས་རབ་དང་། དཔལ་དང་། འགྱུར་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་དབང་བསྐྱུར་བ་མཐའ་དག་གི་བདག་པོ་དང་གཙོ་བོ་དང་། མགོན་དང་དབྱང་གཉེན་དུ་གྱུར་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བཟོད་དོ། །(མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གོང་ཁྲིར་དུ་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དེད་དཔོན།)ཞེས་པ་ནི། དཔེར་ན་ལྷར་འཛམ་བུ་གླིང་འདིར་གསེར་དབྱིག་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོའི་རྒྱས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིག་ཏེན་སྐྱོང་།

བའི་དུས་དེར་ཐབས་དང་། སློ་བྲོས་ཀྱིས་སྤྲུག་པ་ཆོས་གཙོ་བྱས་ཆོང་སྤྲུག་མང་
 བོ་དང་བཅས་གཟིངས་ཆེན་པོ་མཆོར་བཞེད་པ་ལ་རྒྱ་མཆོའི་སློང་འབྲུགས་པ་དང་
 རྩ་སྤྲུག་གཞུག་པ་ཅན་ལ་སོགས་པ་འཛིགས་པའི་སར་ཁ་སྤྲུགས་པ་ན་སྤྲུར་བ་སྤྲུར་
 བར་ཁ་གཙུས་ཏེ་འཇམ་ཞིང་སྤྲིངས་པའི་སྤྲུགས་སུ་དལ་གྱིས་བཞེད་པ་ལས་ནོར་
 བྱའི་སློང་དུ་ནོར་བུ་ཅི་འདོད་ལ་སྤྲུར་བ་སོགས་དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་རྒྱས་མཁས་པ་དེ་
 ལ་དེད་དཔོན་ཆེན་པོ་ཞེས་མཆོན་གྱི་གྲགས་པ་ཀུན་གྱིས་བཀྲར་བ་ལྟར། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་འགྲོ་བ་དོན་གཉེར་ཅན་བཟང་དུ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་
 འན་སོང་གི་འཕྲང་ནས་ཁ་གཙུས་ཏེ་བདེ་འགྲོར་ངལ་བསོས་སུ་འཇུག་པ་དང་དེ་
 རྣམ་འཇུག་གྱིས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་སར་བྲངས་པ་ལ་ཐབས་མཁས་
 ཀྱི་འབྲུལ་ཐོགས་པ་མེད་པས་ན་དེ་ལྟར་གྲགས་སོ། །(ཡེ་ཤེས་དཔག་ཏུ་མེད་པ།)
 ཞེས་པ་ནི་རྫོད་བྱེད་མིང་དང་ཆོག་དང་ཡི་གེ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བརྫོད་
 བྱ་སྒྲུང་བར་བྱ་བ་དང་དོར་བར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་བྱའི་གནས་མ་ལུས་
 བར་སློག་ཏུ་མ་སྤྲུར་པའི་ཡེ་ཤེས་མི་ཟད་པའི་གཉེར་དང་ལྷན་པས་སུས་ཀྱང་གཉིང་
 དཔོག་པར་མི་རུས་པས་སོ། །

(སློབས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པ།)ནི་བྱམས་པ་དང་སྤྲིང་རྩེ་འབའ་ཞིག་
 གིས་བསྐྱངས་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་གི་སྒྲ་འོག་ཏུ་འདུ་བ་ཉིད་ཡིན་
 ཡང་སེམས་ཅན་ལས་ངན་གྱིས་བདས་པས་ནད་ཡམས་དང་དམག་འབྲུག་འབྱུང་
 བཞིས་གཞོད་པ་སོགས་འཛིགས་རྣམས་ཅན་མཐོང་བ་ཅམ་ཡང་བཞེད་དཀའ་བ་རྩེ་
 སྤྲིང་ཅིག་བྱུང་ཡང་སྤྲུགས་ཞུས་ཞིང་སློབ་དང་། ཡ་ང་བ་དང་། བག་ཆ་བ་ཡེ་
 རྣམ་མེད་པར་འཇུག་བག་དང་ལྷན་པའི་ཉམས་ཀྱིས་གཞན་དོན་ལྟར་བཞེས་པས་
 ར་སློབས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པའོ། །(གསུང་རྣམ་པར་དག་པ་དབྱངས་སྟན་པ།)

ནི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་མདངས་ལས་བྱུང་བས་རྒྱ་རྒྱུ་ལའི་སྒྲིབ་ཀྱིས་མ་གོས་པས་རྒྱ་
རྒྱུ་ལས་དག་པ་དང་། གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་སྟན་པ་མཐའ་དག་གིས་བྱུང་བ་
འབགས་ཤིང་ཉན་པས་ཆོག་མི་ཤེས་པས་ན་ངོ་བོ་རྒྱུ་ལས་དག་པ་དང་། གཞུ་པ་
བྱ་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་བསྟན་པས་ན་བརྗོད་པ་རྒྱུ་
ལས་དག་པ་དང་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་གང་ལའང་བསྟུ་བ་མེད་པས་འབྲས་
བྱ་རྒྱུ་ལས་དག་པ་སྟེ་དག་པའི་བྱུང་བར་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པ་ནོ། །དབྱངས་ནི་
གསུང་གི་གདངས་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་སྟན་པ་ཀུན་ལས་བྱུང་བྱུགས་པ་སྟེ་དབྱངས་
ཀྱི་ཡན་ལག་བྲལ་ཅུ་ཅ་བཞི་དང་ལྡན་པས་ན་དབྱངས་སྟན་པའོ། །(སྟེ་བྱུང་བལྟ་
བས་ཆོག་མི་ཤེས་པ་ནི།)སྟེ་བྱུང་ནི་སྟེ་རྒྱུ་ལས་སྟེ་གཞན་སྟེ་དང་སྟེ་འདྲེན་བྱེད་
ཀྱི་ལམ་དུ་སྟོངས་ཀྱང་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བལྟ་བས་ངོམས་པ་མེད་པ་དང་བལྟ་བས་
ཡིད་འཕྲོགས་ནས་བལྟ་བ་དེ་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་མི་གཡོ་བར་ད་དུང་ལྟ་བ་ལའང་
དེ་ཅུ་དུ་དགའ་བ་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །(སྟེ་མཚུངས་པ་མེད་པ།)ནི། འཛིག་རྟེན་
དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མཛེས་སྟླ་དང་དཔལ་བུན་སྟུང་ཆོགས་པ་གང་
དང་གང་ཡོད་པ་དེ་དང་དེའི་ལྟ་ཅིག་དུ་འཕྲོགས་ཀྱང་མཛེས་སྟླ་གི་བྱུང་བར་
གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་སྟན་ཅེར་གྱུར་པ་སྟེ། དམའ་བ་ལ་འཆམས་པའི་དམའ་
བའི་རྒྱུ་ལས་དང་། མཐོ་བ་ལ་འཆམས་པའི་མཐོ་བའི་རྒྱུ་ལས་སྟེ། གསེར་གྱི་དབུས་
ན་འཛམ་བུ་རྒྱ་བོའི་གསེར་བཞིན་ནོ། །ཡུལ་གང་ལའང་མི་འཆམས་པ་མེད་པས་
མཚུངས་པ་མེད་པའོ། །ཡང་སྟེ་ཆ་བ་སྟེ་བྱུང་བུ་རེ་ཡང་མཛེས་བྱུང་དང་ཡོན་
ཏན་གྱི་བྱུང་བར་ཆད་བཟུང་མེད་པས་ཀྱང་མཚུངས་པ་མེད་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི། འདོད་པ་དག་གིས་ཞེས་པ་ནས་གཟིགས་པའི་ས་ལ་
བཞུགས་པ་སྟེ་ཞེས་པའི་བར་རོ། །འདི་ལའང་སྤངས་པ་སྟན་ཆོགས་དང་སྤྱར་བ་

དང་། རྟོགས་པ་ལུན་ཆོགས་དང་སྒྲུང་བ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། (འདོད་པ་དག་གིས་མ་གོས་པ།) ཞེས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་དགོངས་པས་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་དང་། འཆི་འཕོ་བ་ལ་སོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་སྦྱོད་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེས་ཀྱང་འདོད་ཡོན་ལ་སྦྱད་པའི་ཉེས་པ་སོགས་འདོད་པའི་སྦྱོན་གྱི་ངི་མས་མ་གོས་པའོ། །(གཞུགས་དག་གིས་ཉེ་བར་མ་གོས་པ།)ནི། བསམ་གཏན་གྱི་ཉིང་རེ་འཇིན་གྱི་རིགས་མཐའ་དག་ལ་སྦྱོབ་པ་མཐར་སོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་མངོན་དུ་མཛད་པ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བ་མཆོག་གི་མཐར་སྐྱབས་པ་ཐོབ་ནའང་བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བ་ལ་རོ་སྤངས་པའི་སྦྱོན་གྱིས་ཉེ་བར་མ་གོས་པ་སྟེ་རྒྱང་རིང་དུ་དོར་བའོ། །(གཞུགས་མེད་པ་དག་དང་མ་འདྲེས་པ།)ནི། གཞུགས་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཇིན་མཐའ་དག་ལ་དབང་དུ་བསྒྱུར་ཀྱང་གཞུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་དངོས་སུ་འགྲོ་དོན་བྱ་བའི་ཡུལ་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་ཡང་མི་བཞེས་པས་གཞུགས་མེད་པའི་སྦྱོད་བཅུད་གང་དུའང་འདྲེས་འགྲོགས་མེད་པས་གཞུགས་མེད་པ་དག་དང་མ་འདྲེས་པའོ། །གཞུགས་མེད་པའི་ཁམས་ནི་དངོས་སུ་ཆོས་སྦྟོན་པའི་ཡུལ་མིན་པས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་དེར་སྐྱེ་བ་མི་བཞེས་སོ། །

འདི་དག་ནི་ལམ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཉེས་པས་མ་གོས་པ་བསྟན་པས་ཉན་རང་སྟག་མེད་དག་བཅོམ་སོགས་ལས་བྱུང་དུ་འཕགས་པའོ། །(སྟག་བསྐལ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ།) ཞེས་པ་ནི། འབྲས་བུ་སྟག་བདེན་ལའང་བྱུང་གཞི་དང་བྱུང་ཆོས་གཉིས་ལས། འདི་ནི་སྟག་བདེན་གྱི་བྱུང་གཞིའས་སྟག་བསྐལ་གྱི་རྟེན་མེད་པ་སྟེ། སྟག་བསྐལ་གྱི་གནས་ངན་ལེན་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ། །བྱུང་ཆོས་ལའང་སྤང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་ལས་དང་པོར། (སྤང་པོ་དག་ལས་

རབ་ཏུ་རྒྱུ་པར་གྲོལ་བ།)ནི། ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་ལྷས་
བསྐྱུས་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དག་ལས་རབ་ཏུ་རྒྱུ་པར་གྲོལ་བ་སྟེ། ཟག་པ་
ཀྱན་ཟད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ངོ་པོ་གཅིག་པའི་
སྐྱུ་འབའ་ཞིག་དང་ལྷན་ཞིང་སྐྱེ་བ་མངོན་པར་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་མ་དག་པའི་
ཁམས་སུ་ཕྱང་པོ་རྒྱུ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་རི་སྟེད་ཅིག་བཞེས་ཀྱང་དེ་དང་དེའི་སྣང་བ་
ཅམ་ལས་དོན་དུ་ཟག་མེད་འོད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་འབའ་ཞིག་པའོ། །

(ཁམས་རྒྱུས་དང་མི་ལྷན་པ།)ནི།ཁམས་ནི་རིགས་ཉེ་མིག་སྣ་ལ་སོགས་
པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་དང་མི་ལྷན་པ་སྟེ། ཟག་བཅས་གང་གི་
རིགས་སུ་མ་གཏོགས་པའོ། །(སྐྱེ་མཆེད་རྒྱུས་བསྐྱུས་པ།)ནི། སྐྱེ་མཆེད་ནི་
རྒྱུ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བྱེད་པ་སྟེ། གང་ལ་གང་འདུལ་ཀྱི་སྐྱུ་ལ་བསྐྱུར་དང་ཆོ་འདུལ་
རྒྱུ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་རྟག་ཏུ་སྟོན་ཡང་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་རྒྱུ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་
སྐྱེ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པའམ་བཀག་ནས་ཟག་པ་མེད་པའི་རྒྱུ་ཤེས་འབའ་ཞིག་
སྐྱེ་བའི་རྟེན་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་ཉིད་དང་ལྷན་པས་ན་སྟེ། ལྷ་ལས་ལྷ་སྐྱར་རི་
སྟེད་ཅིག་སྐྱེས་ཀྱང་ལུའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་དག་ནི་ལྷག་བཅས་
དག་བཅོམ་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཚུལ་བསྟན་ཞིང་། མདོ་གཞན་ལས། བྱ་
བ་བྱས་པ། བྱེད་པ་བྱས་པ། ཁྱར་བོར་བ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་དོན་འདྲ་སྟེ། དང་
པོས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱ་བ་རྫོགས་པར་བྱས་པའི་
རང་དོན་ཚོས་གཞུགས་སྐྱུ་གཉིས་ཐོབ་པར་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པས་གཞན་དོན་
འབད་མེད་ལྷན་གྱུ་བ་ཏུ་འཇུག་པའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་བྱེད་པ་མཐའ་དག་བྱས་པའི་
གཞན་དོན་གཞུགས་སྐྱུ་གཉིས་མངའ་བར་བསྟན་ཏོ། །གསུམ་པ་ཁྱར་བོར་བ་ནི།
དཔེར་ན། ཏྲ་ཤོད་ཁལ་གྱིས་མཉན་པ་ན་གོམ་འགྲོས་གང་བྱེད་ཀྱང་ཡ་ང་བར་གྱུར་

ཀྱང་ཁལ་དང་བྲལ་བ་ན་གོམ་རྩལ་དང་མགྲོགས་བཟོད་གཞན་གྱིས་སྒྲགས་མི་
 རྟེན་པ་བཞིན་དུ། རང་ཅག་འཁོར་བ་པ་རྣམས་ནི་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་ཕུང་པོའི་ཁུར་
 ལྡིང་པོ་འདིས་དུས་རྟག་དུ་མཉན་ནས་འདུན་མ་བསྐྱབ་པ་ཤིན་དུ་ཡང་ཞིང་ཅུ་ཐུག་
 པ་དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྤར་རང་ཅག་དང་འདྲ་བ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་
 རང་ཚུལ་མཐོང་ནས་ཁུར་འདི་པོར་བའི་སྤྲད་དུ་འབད་པ་དུ་མས་དཀའ་ཐུབ་སྤྲད་
 པའི་མཐར་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་ཁུར་མཐའ་དག་པོར་བས་རང་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
 པ་དང་། གཞན་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་ཁུར་འདི་པོར་བའི་ཐབས་ལའང་འབད་མེད་ལྷན་
 དུ་འཇུག་པའི་དོན་ནོ། །

སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ལས་གྲོལ་ཚུལ་ལའང་ཉོན་མོངས་
 པ་དང་ལས་གཉིས་ལས་དང་པོར། (མདུད་པ་རྣམས་ཤིན་དུ་བཅད་པ།)འཁོར་བའི་
 མི་འདོད་པའི་བཅོན་ཁང་དུ་ལས་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་བཅན་པོར་བསྐྱོས་པ་བཞིན་
 སྤྱག་བསྐལ་ཕུང་པོའི་ཀ་བ་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ཐག་པས་བཀྲིགས་ནས་གཙུག་
 པས་ན་ཉོན་མོངས་ལ་མདུད་པ་ཞེས་བརྗོད་ལ་དེ་ཉིད་རྩ་བ་ནས་བཅད་དེ་འཁོར་
 བའི་བཅོན་ར་ལས་རྒྱུད་རིང་དུ་གཤེགས་པའོ། །(ཡོངས་སུ་གདུང་བ་དག་ལས་
 རྣམ་པར་གྲོལ་བ།)ནི། གདུང་བ་ནི་མི་བཟོད་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་གཏེ་
 ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ཞིང་དེའི་འབྲས་བུ་གནས་ངན་ལེན་དག་དང་བཅས་པའང་
 གདུང་བའི་སྤྱ་འཇུག་པས་དེ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀུན་ནས་གྲོལ་བའོ། །གཉིས་པ་
 ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་ལས་གྲོལ་ཚུལ་ནི། (སྤིང་པ་ལས་གྲོལ་བ།)ཞེས་པ་སྟེ། འདིར་
 སྤིང་པ་ནི་ལས་ཡིན་ལ་དེ་ལའང་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས། རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས། སྤྱིབ་
 བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་སོགས་པ་སྟེ་ཐག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀུན་ལས་གྲོལ་བའོ། །(རྒྱ་བོ་
 ལས་ཀྱི་པ་)ནི། དཔེར་ན། རྒྱ་ནི་གང་དང་སྤང་པ་དེར་གཤེར་བར་བྱེད་ཅིང་སྤང་

པའམ་བརྒྱན་འབོག་པར་བྱེད་ཅིང་དེ་དག་ཆེས་རབ་ཏུ་མང་པོ་གཅིག་ཏུ་འདུས་པ་
ལ་ཚུ་བོར་བརྗོད་པ་བཞིན་དུ་ལས་རྣམ་པ་མང་པོར་བྱས་ཤིང་ཡུན་རིང་དུ་བསགས་
པའི་ལག་རྒྱུས་སམ་བག་ཆགས་ཏེ། སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་འབོག་པར་བྱེད་པ་དང་བསྐྱོ་
བར་བྱེད་པ་དང་རྒྱུ་བསྐྱོད་པར་བྱེད་པས་ཚུ་བོ་དང་འདྲ་ལ་དེ་ཐམས་ཅད་ལས་
བཀལ་བ་སྟེ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ། །

གཉིས་པ་རྟོགས་པ་ལུན་ཆོགས་དང་སྦྱར་བ་ནི། (ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་
རྟོགས་པ།)ནི། སྤར་སྟོབ་པའི་ལམ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རིགས་མཐའ་
དག་འབད་པས་བསྐྱབས་པའི་ཡེ་ཤེས་མ་ལུས་པ་ཡར་ལྷན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་རིགས་
ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་མངའ་བ་དང་། ལུན་མོང་དང་ལུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་
མཐུན་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་མ་ལུས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གཅིག་ལའང་རྟོགས་
པར་ཆང་བས་སོ། །(འདས་པ་དང་མ་སྟོན་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་
བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པ།)ནི། སངས་རྒྱས་གཅིག་གི་
ཐུགས་ཀྱི་དགོངས་པར་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་པ་
གནས་པ་དང་། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་པར་སངས་
རྒྱས་གཅིག་གི་དགོངས་པ་གནས་པ་སྟེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་པ་གཉིས་སུ་
མེད་ཅིང་ཐ་མི་དད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་མཆོ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཏུ་ཚུ་ཐེགས་པ་གཅིག་ལྟར་
ན་ཁྲབ་ཆེ་ཆུང་མེད་པ་གཅིག་ཏུ་སོང་བས་སུས་ཀྱང་ཆད་དང་རོ་སོ་སོར་རྟོགས་
མི་བྱས་པ་བཞིན་འོ། །(མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་མི་གནས་པ།)ནི། སྦྱིར་སྦྱ་ངན་
ནི་ཉམ་ང་བ་སྟེ་སྤྲིད་པ་དང་ཞི་བའི་མཐའ་ཡིན་ཡང་འདྲིར་འདྲིག་རྟེན་ན་ཕྱང་པོའི་
རིགས་མཐུན་དོར་བ་ལ་སྦྱ་ངན་ལས་འདས་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་མཐུན་པ་སྟེ། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་སྦྱའི་རིགས་མཐུན་འདོར་བ་ལ་ནམ་ཡང་མི་གནས་པ་སྟེ་

འདྲོང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དོ། །

འོ་ན་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་འཛིག་རྟེན་འདྲིར་རེས་འགའ་བྱོན་ལ་རེས་འགའ་
 མི་བྱོན་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། དཔེར་
 བ། རྣམ་མཁའའི་དབྱིངས་རྟག་ཏུ་གནས་ཀྱང་བར་དུ་ན་བྱུང་དང་ཆར་སྒྲིན་སོགས་
 སྤྱིབ་བྱེད་ཡོད་མེད་ཀྱི་དབང་ལས་ས་སྟེང་ནས་རེས་འགའ་མཐོང་ལ་རེས་འགའ་
 མི་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་སྐབས་སོ་སོའི་གདུལ་བྱ་སྟོང་དུ་གྱུར་མིན་གྱི་དབང་ལས་
 དངོས་སུ་སྤང་བ་དང་མི་སྤང་བའི་ཁྱད་པར་འོང་བ་ཡིན་གྱི། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་སྤྱུ་ལ་ནི་རིགས་མཐུན་འདྲོང་བ་ལྟ་ཅི་བགྲས་གཞོན་སོགས་ཀྱི་འགྱུར་བའང་
 མི་སྲིད་དེ། འཆི་བ་མེད་པའི་རྩི་རྩེའི་སྤྱུ་བརྟེས་པའི་ཕྱིར་དོ། །(ཡང་དག་པ་ཉིད་ཀྱི་
 མཐའ་ལ་གནས་པ།)ནི། ཡང་དག་པའི་མཐའ་ནི། དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མྱང་འདས་
 སམ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་མྱང་འདས་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ལ་ཚུ་
 ལ་ཚུ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་མཉམ་བཞག་སྤང་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་དུ་གནས་ཤིང་སྤྱུ་
 དང་། གསུང་དང་། མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་ཡང་མཉམ་བཞག་དེ་ཉིད་
 ཀྱི་ངང་ནས་ཤར་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བཟོད་དོ། །(སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
 གཟིགས་པའི་ས་ལ་བཞུགས་པ་སྟེ།)ཞེས་པ་ནི། ཐག་ཉེ་རིང་ནི་ཐག་པ་དང་བཅས་
 པའི་དབང་པོ་རགས་པ་ལ་སྟོས་ནས་ཡིན་གྱི་དབང་པོ་ཐག་པ་མེད་པའམ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་དབང་པོ་ལ་སྟོས་ནས་མ་ཡིན་པས་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མདུན་ན་གནས་ཤིང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱང་སེམས་ཅན་རེ་རེའི་མདུན་ན་གནས་ཏེ་གཟིགས་པ་དུས་ལས་མི་ཡོལ་བས་ན།
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གཟིགས་པའི་ས་ལ་བཞུགས་ཞེས་པའོ། །

གསུམ་པ་དེ་དག་གི་སྐབས་བསྐྱུ་བ་ནི། (འདི་དག་ནི་སངས་རྒྱས་བཙུང་

ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་ཡང་དག་པ་རྣམས་སོ། །)ཞེས་པ་ནི།
བཤད་ཟིན་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འདི་དག་ནི་སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱ་ཆེ་
བའི་ཡོན་ཏན་ཏེ་སྐྱའི་བྱང་ཆོས་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པའི་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པ་
ཡིན་པས་དེའི་ནང་ནས་གཙོ་ཆེ་བ་རྣམས་ལེགས་པར་བསྟན་ཏེ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

ཆོས་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་འབྲེལ་བ།

གཉིས་པ་ཆོས་རྗེས་བྲན་ཀྱི་མདོ་དང་སྦྱར་ནས་འཆད་པ་ལ། ཆོས་ཀྱི་ངོ་
བོའི་སློན་སྐད་བྱང་པར་ཀྱི་གཞི་སྦྱབ་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བྱང་པར་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྲག་
ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དམ་པའི་ཆོས་ནི་ཞེས་པ་ནས་ཡོངས་སུ་བྱང་བ་ཞེས་
པའི་བར་རོ། །དང་པོར། (དམ་པའི་ཆོས་ནི་ཐོག་མར་དགེ་བ། བར་དུ་དགེ་བ། ཐ་
མར་དགེ་བ།)ཞེས་པ་ལས། དམ་པའི་སྐྱ་ནི་འཇུག་ཚུལ་མང་ཡང་འདིར་དམ་པ་ནི།
ཡང་དག་པ་དང་བསྐྱ་བ་མེད་པ་སྟེ་འགོག་ལམ་རྣམས་པ་གཉིས་སོ། །འདིར་ཆོས་ནི་
དེ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་མི་བསྐྱེད་པར་འཛིན་པའམ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་བྱང་བའི་ལམ་
འཛིན་པ་སྟེ་དང་པོ་ནི་ཆོས་དངོས་དང་། གཉིས་པ་ནི། ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་
སོ། །འདི་དག་ཐོག་ཐ་བར་གསུམ་དུ་དགེ་བ་ལའང་། དང་པོ་རྟོགས་པའི་ཆོས་ལ་
སྦྱར་ན། དང་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྦྱེས་པས་ལྷུང་བ་དང་འགྲོད་པའི་གཤུང་
བ་ནི་ནས་བསིལ་བའི་དངོས་པོ་ཐོབ་པས་ཐོག་མར་དགེ་བ། བར་དུ་ཉིང་ངེ་འཛིན་
ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྦྱེས་པས་སེམས་ཀྱི་རྟོག་པ་བསལ་ཏེ་ལུས་སེམས་ཀྱི་བདེ་བ་བྱང་
པར་ཅན་འདྲན་པས་བར་དུ་དགེ་བ། ཐ་མར་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྦྱེས་པས་ཤེས་
བྱུང་ལ་རྫོངས་པ་བསྐྱེད་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་མཐོང་བས་ཐ་

མར་དགེ་བཤེས་། གཉིས་པ་ལུང་ལའང་ལུང་གི་ངོ་མོའི་དབང་དུ་བྱས་ན། མདོའི་སྒྲིང་
གཞི་སྟན་པས་ཐོག་མར་དགེ་བ། མདོའི་གཞུང་དངོས་མི་བསྐྱུ་བས་བར་དུ་དགེ་བ།
མཐུན་གྱུར་གྱི་ཡི་རང་དང་སྒྲོ་བས་བརྒྱན་པས་ཐ་མར་དགེ་བཤེས་། །ཡང་ན། ཐོག་
མར་ཉན་པ་པོ་རྣམས་མོས་པ་དང་། ཡིད་ཆེས་དང་། དད་པས་རབ་དུ་དགའ་བ་
བསྐྱེད་པས་ཐོག་མར་དགེ་བ། ཆོག་དང་དོན་གྱི་སྦྱར་བ་རབ་དུ་ཐབ་པ་རྣམས་ཀྱང་
ཆོགས་ཆུང་དུས་རྟོགས་པ་དང་། མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་དབྱ་མའི་ལམ་ཡང་དག་
པར་བསྟན་པས་བར་དུ་དགེ་བ། འིན་ཏུ་བྱི་མ་དང་བྲལ་བ་དང་། འིན་ཏུ་མཐར་ཕྱིན་
པ་དང་། ཐམས་ཅད་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། འིན་ཏུ་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བའི་མཐར་གྱུར་བའི་ཕྱིར་ན་ཐ་མར་དགེ་བཤེས་། །ཆོས་འཛིན་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ན་ཐོས་པའི་དུས་སུ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་བསྐྱེད་དེ་དུལ་ཞིང་ཞི་བའི་དགའ་བ་
ཐོབ་པས་ཐོག་མར་དགེ་བ། ཐོས་པའི་དོན་བསམ་པའི་ཆེ་རིགས་པས་དོན་རྟོགས་
ཞིང་པན་ཡོན་དང་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཀྱས་པར་མཐོང་ནས་རབ་དུ་དགའ་བ་སྐྱེད་པས་
བར་དུ་དགེ་བ། བསམ་བྱུང་གིས་གཏན་ལ་པབ་པའི་དོན་སྒྲོམ་བྱུང་གིས་ཉམས་
སུ་སྤངས་པ་ལས་མཉམ་བཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་བྱེད་པས་
ཐ་མར་དགེ་བ་སྟེ། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། དད་དང་དགའ་དང་སྒྲོ་རྣམས་ཀྱི། །རྒྱ་ཕྱིར་
ཆོས་ནི་དགའ་བཤེས་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མདོར་ན་ཆོས་ལག་དུ་སྤངས་པ་ལས་ངན་སོང་གི་འཛིགས་པ་ལས་སྦྱོབ་
སྟེ། བདེ་འགྲོའི་རྟེན་བདེར་བྱང་པ་ཐོག་མར་དགེ་བ། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་འཁོར་བའི་
འཛིགས་པ་ལས་སྦྱོབ་ཅིང་ཐར་པ་དང་ས་ལམ་གྱི་ལམ་དུ་འབྲེན་པས་བར་དུ་དགེ་
བ། དེ་ནས་སྤིང་ཞིའི་ཉེས་པ་མཐའ་དག་ལས་སྦྱོབ་ཅིང་རང་གཞན་གྱི་དོན་མཐར་
ཕྱིན་པས་ཐ་མར་དགེ་བ་ཡིན་ཞིང་། དགེ་བ་ནི་དགའ་བའམ་བདེ་བ་ཡིན་པས་དམ་

པའི་ཆོས་རྣམས་མར་བྱས་པ་རྣམས་ལ་ནི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་རྒྱན་མི་ཆད་པ་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙཱ་ཁ་པའི་གསུང་ལས། ཁྱོད་གསུང་དུ་མ་ཅི་
ཞིག་སྟོས། །ཆ་ཤས་རེ་ཡི་དོན་ཅམ་ལའང་། །འོལ་སྤྱི་ཅམ་གྱི་ངེས་ཆེད་པ། །དེ་
ལའང་མཆོག་གི་བདེ་བ་སྟེར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། (དོན་བཟང་པོ།)ནི།
ལུང་གི་ཆོས་ཀྱིས་གང་བསྟན་ཀྱང་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ལས་མི་འདའ་བ་དང་།
རྟོགས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ལས་མི་འདའ་བར་འཛིན་པས་ན་དོན་
བཟང་པོ་འོ། །ཡང་ན་ལུང་ཆོས་ཀྱིས་སྟོན་པའི་མཐའ་ངལ་ཞིང་དུ་བ་པ་དང་འདོད་
བ་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བར་བསྟན་པ་དང་། རྟོགས་པའི་
ཆོས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འཛིན་པས་ན་འོ། །(ཆོག་འབྱུང་བཟང་པོ།)ནི། གོ་བདེ་ཞིང་
བཟུང་སྤྲོ་བ་དང་། ཆོག་དང་ཡི་གེ་མ་འབྲུགས་པ་དང་། བརྗོད་དོན་གསལ་ཞིང་བླང་
དོར་འབྲེལ་ཆགས་སུ་བསྟན་པས་ཆོག་འབྱུང་བཟང་པོ་འོ། །(མ་འབྲེས་པ།)ནི། དུག་
རྒྱ་སྟེ་ནང་པའི་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་གྱི་མཆོམས་རྟགས་བཏབ་པའི་མི་རྟག་པ་དང་།
སྤྱག་བསུལ་བ་དང་། བདག་མེད་པ་དང་། ཞི་བ་ཐར་པ་བཞི་པོའི་སྤྲ་རགས་ལས་
བཅའས་ཏེ་རྣམ་བུར་གྱི་ཉིང་དགོས་འབྲེལ་ཆགས་སུ་བསྟན་པས་སྤྲ་སྟེགས་པའི་
ལུགས་དང་མ་འབྲེས་པ་འོ། །

ཡང་ན་བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་ལྡན་ཞིང་དོན་དང་མི་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ། དགེ་
པའི་ཆོས་དང་འབྲེལ་གྱི་དེ་དང་མི་འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་པ། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་
མོངས་འགྲིབ་བར་བྱེད་ཅིང་འབྲེལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ། སྤང་འདས་ཀྱི་པན་ཡོན་
བསྟན་ཅིང་སླིད་པའི་པན་ཡོན་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་སྟོབས་པ་བཞི་དང་ལྡན་པས་
འདོད་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་། དཔའ་བོའི་སྤྱང་གཏམ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲ་སྟེགས་
པའི་བསྟན་བཅོས་དང་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པས་ན་མ་འབྲེས་པ་ཞེས་སྤྱང་ཡང་རུང་སྟེ།

རྒྱུད་ཆ་མ་ལས། གང་ཞིག་དོན་ལྡན་ཆོས་དང་ཉེར་འབྲེལ་ཞིང་། །ཁམས་གསུམ་
 ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་ཕྱིར་གསུངས། །ཞི་བའི་པན་ཡོན་བསྟན་པར་མཛད་པ་
 གང་། །དེ་ནི་བྱང་སྤྱོད་གསུང་ཡིན་ལྟོག་པ་གཞན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་
 རོ། །(ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི། །ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་ཆ་ཆང་
 བ་དང་ཞི་བའི་པན་ཡོན་ཆ་ཆང་བ་དང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྟོན་པའོ། །(ཡོངས་
 སུ་དག་པ།)ནི། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆོས་དབྱིངས་བསྟན་པའམ་བསྟན་པར་
 གཞོལ་བ་ཡིན་པས་ན་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །

ཡང་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་དང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འགལ་ཞིང་དེའི་
 གཉེན་པོ་སྟོན་པས་ནའོ། །(ཡོངས་སུ་བྱང་བ།)ནི། སེམས་གདོད་མ་ནས་རྣམ་པར་
 དག་པ་ནས་མཁའ་ལྟ་བུར་དུག་གསུམ་གྱི་དེ་མ་སྤྱོད་དང་འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ཡོངས་སུ་
 སྤྱོད་པའི་ཐབས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་སྟོན་པས་ན་ཡོངས་སུ་བྱང་བའོ། །འདི་ཡན་ལུང་
 གི་ཆོས་དང་སྐར་ལ་ལྷག་མ་རྟོགས་པའི་ཆོས་དང་སྐར་ཡང་བྱུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་བྱང་པར་གྱི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ལ། (ཡང་དག་པར་
 མཛོང་བ།)ཞེས་པ་ནི། སྤར་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་ལྡན་གྱི་ལུང་ངམ་རྟོགས་པའི་
 ཆོས་དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཡང་དག་
 པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཛོང་སུམ་དུ་མཛོང་བའོ། །(ནད་མེད་པ།)ནི། དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་
 ནས་ཉོན་མོངས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྦྲར་སྤྱེ་མི་བྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་
 པས་ན་ནད་མེད་པའོ། །(དུས་ཆད་པ་མེད་པ།)ནི། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་
 སྤངས་པའང་རེ་ཤིག་ཅམ་མ་ཡིན་པར་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པས་ན་དུས་ཆད་
 པ་མེད་པའོ། །(ཉེ་བར་སྟོན་པ།)འདི་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་མཐར་
 མི་གནས་པའི་སྤང་འདས་ལ་སྦྱར་བས་ན་ཉེ་བར་སྟོན་པའམ་གཏོད་པའོ། །ཡང་

རྟོགས་པའི་ཆོས་དེ་ཉིད་ཉེ་བར་གོམས་པ་ལས་མཐར་མཉམ་བཞག་རྣམ་པར་མི་
རྟོག་པའི་ཆེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཅིག་ལུང་དམིགས་པར་གཏོང་ཅེས་པའོ། །(འདི་མཐོང་
བ་ལ་དོན་ཡོད་པ།)དེ་ལྟ་བུའི་མཉམ་བཞག་གི་ཆེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་
བ་ལས་ས་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ལྷ་བ་ཆེས་པ་ལྟར་འཕེལ་བས་ན་དོན་ཆེན་
པོར་འགྱུར་བའོ། །

ལུང་གི་ཆོས་ལ་སྦྱར་ན། ལུང་གི་ཆོས་སྦྱབ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་སྤྲོད་
ལྡན་སུས་ཐོས་སོགས་ལས་བྱུང་བའི་ལེས་རབ་ཀྱིས་མཐོང་ན་དེ་ལས་འདི་ཕྱིའི་
ལེགས་ཆོགས་མང་པོ་བྱུང་བས་འདི་མཐོང་བ་ལ་དོན་ཆེ་བའོ། །(མཁས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོར་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ།)ནི། རྟོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་
འགྱུར་རབ་དུ་སོན་པ་ལས་ཐོབ་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་འགོག་ལམ་རྣམ་པ་གཉིས་
ནི་ཆོས་དགོན་མཆོག་དངོས་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་སྦྱབ་པ་མཁས་པ་སྟེ་འཕགས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་མཉམ་བཞག་སོ་སོར་མངོན་སུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་
ལྟོག་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་སྤྱོད་ཡུལ་མིན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ལུང་གི་ཆོས་ལ་
སྦྱར་ན། ལུང་གི་ཆོས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་རྣམས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གནས་མཐར་
བུག་པའམ་ཉིང་དགོས་དེ་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཉམ་བཞག་སོ་སོར་མངོན་
སུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་གཞན་གྱིས་དེ་ལྟར་མིན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །(བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་ལེགས་པར་སྟོན་
བ།)ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བསྟན་པའི་ཆོས་ཁོ་ནར་ཡིད་རྟོན་
པའི་གཞི་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཡང་བསྟན་པའི་ནང་མཛོད་ཆོས་འདུལ་བ་འདི་ཉིད་ལ་
གཞིལ་ཞིང་འདི་ཉིད་ལ་རྟོན་པ་སྟེ་གཞིའམ་རྩ་བར་བཟུང་ནས་ལེགས་པར་བསྟན་
དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །(ངེས་པར་འབྱུང་བ།)ནི། ཕྱི་རོལ་པའི་ལུང་ནི། འདོད་

བ་ནས་སྲིད་ཅིའི་བར་གྱི་ཉོན་མོངས་ཉི་ཆེ་བའི་གཉེན་པོ་དང་ཁམས་གསུམ་ཉི་ཆེ་
བ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཐབས་རགས་པ་ཙམ་སྟོན་ཅིང་སྤྱོད་པའི་གནས་མཐའ་
དག་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ལ་སྟོན་པ་སངས་
རྒྱུ་གྱི་ལུང་གི་ཆོས་ནི་འདོད་པ་ནས་སྲིད་ཅིའི་བར་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་སྤྱོད་རགས་
མ་ལུས་པ་གཞོམ་པའི་གཉེན་པོ་ཆ་ཆང་བ་བསྟན་པ་དང་ཁམས་གསུམ་ཀ་ལས་
ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཐབས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བསྟན་པས་ན་ངེས་པར་འབྱུང་བའོ། །

རྟོགས་པའི་ཆོས་ལ་སྦྱར་ན། རྟོགས་པའི་ཆོས་ནི་ལུང་གི་བསྟན་པ་ལྟར་
འཛིན་ཅིང་སྤེལ་བ་ལས་སྲིད་གསུམ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གནས་མཐའ་ཐུག་
ཏུ་བཞོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །(རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྲོ་བར་བྱེད་པ།)ནི། ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ཙམ་མ་ཟད་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་མཐའ་ཡང་
དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྲོ་བ་སྟེ་འབྲིང་བར་བྱེད་པའོ། །(མི་མཐུན་པ་
མེད་ཅིང་འདུས་པ་དང་ལྷན་པ།)ནི། རྟོགས་པའི་ཆོས་འདི་དག་ནི་པན་ཚུན་གྲོགས་
དང་གྲོགས་ཅན་དུ་སོང་ནས་གཅིག་གི་སྟོབས་ཀྱིས་གཅིག་སྤེལ་བ་ལ་མི་མཐུན་པ་
མེད་པ་མཐར་གཅིག་ཏུ་འདོམས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་འབབ་ཆུ་ཐམས་ཅད་གཅིག་པན་
གཅིག་གྲོགས་སུ་སོང་སྟེ་མཐར་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཏུ་འདུས་པ་བཞིན་དུ། དེ་ལྟ་
བུའི་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་
ཀྱི་ངོ་བོར་འདུས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་གི་ཆོས་མཐའ་དག་ཀྱང་གཞུལ་
བྱ་འདུལ་བའི་རིམ་པ་ལ་སྟོས་ཏེ་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་དང་། གང་ལ་གང་
འོས་ཀྱིས་གཞུལ་བུའི་ཉེས་སྦྱོན་སེལ་བ་མི་མཐུན་པ་མེད་པ་དང་དེ་དག་གི་བརྗོད་
བྱ་རྣམ་པ་སྤྱོད་རྟོགས་པ་སྟོན་ཡང་མཐར་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ལས་མི་འདའ་
བར་གཞོམ་ཞིང་འདུས་པ་དང་། ཉིང་དགོས་ཀྱང་མཐར་གཞུགས་ན་མི་གནས་པའི་

ལྷང་འདས་ཁོ་ནའི་སྤྱིང་དུ་བབས་ཤིང་འདུས་པ་སྟེ། སྤྱིང་འདུག་ལས། ཡན་ལག་
འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི། །ཐུབ་པས་ཤེས་རབ་དོན་དུ་གསུངས། །ཞེས་དང་། རྟེན་
འབྲེལ་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། བྱེད་ཀྱིས་ངེ་སྟེད་བཀའ་སྦྱལ་བ། །རྟེན་འབྲེལ་ཉིད་
ལས་བརྒྱམས་ཏེ་འདུག །དེ་ཡང་སྤྱང་ན་འདའ་བྱིར་ཏེ། །ཞི་འགྱུར་མེན་མཛད་ཁྱོད་
ལ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །(བརྟེན་པ་ཡོད་པ་རྒྱ་བ་བཅད་པ་ལོ།)ཞེས་པ་
ནི། ལྷང་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་འདི་གཉིས་ལ་སྤྱངས་པ་རབ་དུ་བསྐྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་
ཀྱིས་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དམ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ལ་དམིགས་པར་
བརྟེན་ཅིང་གོམས་པ་ཡོད་པས་མཉམ་བཞག་དུ་རྣམ་རྟོག་གི་རྒྱ་བ་བཅད་པ་སྟེ་ཆད་
པ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

འདི་ནི་ཆོས་དགོན་མཆོག་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དགོས་པ་དང་འབྲེལ་བ་
སྟེ། རྣམ་རྟོག་གི་རྒྱ་བ་ཆད་པ་ལས་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པའི་འཕྲོ་
བཅད་པ་དང་། སྤྱིན་བསགས་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་རྣམས་ཀྱང་རྩ་བ་རུལ་བའི་ལྷོན་
ཤིང་བཞིན་རིམ་གྱིས་ལྷོག་པར་འགྱུར་བས་ཆོས་དགོན་མཆོག་དངོས་ཀྱི་ངོ་བོ་
རྟོགས་པ་ཉིང་དགོས་དང་བཅས་པ་བསྟན་ཏོ། །

དགེ་འདུན་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་འབྲེལ་བ།

གསུམ་པ་དགེ་འདུན་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་མདོའི་དོན་འཆད་པ་ལ་བྱུང་གཞི་
མདོར་བསྟན་པ་དང་། བྱུང་བར་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་དུ་འགྱུར་ཚུལ་བསྟན་པ་
གཉིས་ལས། དང་པོར། (ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགེ་འདུན་ནི་ལེགས་པར་ཁྱེགས་པ།)
ཞེས་པ་ནི། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། དམིགས་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་ནི། །དེ་བཞིན་སྐྱབ་

བ་གཉིས་དག་དང་། །ཡེ་ཤེས་བརྩོན་འགྲུས་ཚུལ་བ་དང་། །ཐབས་ལ་མཁས་བ་
གང་ཡིན་དང་། །ཡང་དག་སྐབ་བ་ཆེན་པོ་དང་། །སངས་རྒྱུ་འཕྱིན་ལས་ཆེན་པོ་
སྟེ། །ཆེན་པོ་བདུན་དང་ལྔ་ན་པའི་ཕྱིར། །ཐེག་ཆེན་ཞེས་ནི་དེས་བར་བརྗོད། །ཅེས་
གསུངས་བ་ལྟར། །བྱང་ཆོས་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་ཆེ་བ་སྟེ། །ཐེག་བ་ཆེན་པོའི་དགེ་འདུན་
ཞེས་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་གཙོ་བོ་དོས་བཟུང་བའོ། །དེ་ལ་དམིགས་བ་ཆེན་
པོ་ནི། །ཆོས་ཉིད་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བ་ལ་དམིགས་བའོ། །སྐབ་བ་ཆེན་པོ་ནི། །ལམ་
དང་སྦྱོད་པའི་དུས་ན་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་ཆེན་པོ་སྐབ་བའོ། །ཡེ་ཤེས་ཆེན་
པོ་ནི། །སྤྲོད་རྗེ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་འབྲེལ་བས་སྦྱོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྟོན་པའོ། །

བརྩོན་འགྲུས་ཆེན་པོ་ནི། །བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
སྐབ་བའོ། །ཐབས་ལ་མཁས་བ་ཆེན་པོ་ནི། །སྤྲོད་ཞེའི་མཐའ་ལས་མི་འདའ་བར་དོན་
སྐབ་བའོ། །སྐབ་བ་ཆེན་པོ་ནི། །འབྲས་བྱ་སངས་རྒྱུ་ལ་སྦྱོབས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
མཐའ་ཡས་པའོ། །འཕྱིན་ལས་ཆེན་པོ་ནི། །འཁོར་བ་རྗེ་སྤྲོད་བར་འབད་མེད་ལྷན་
འབྲུབ་ཏུ་འཕྱིན་ལས་ཀྱི་འཇུག་བ་རྒྱན་མི་ཆད་པའོ། །དགེ་འདུན་ཞེས་པའི་ཕྱིའི་
རྒྱུན་བདུད་དང་བར་ཆད་གང་གིས་ཀྱང་མི་ཕྱེད་པའམ་མི་རྩྭགས་ཤིང་། །ནང་གི་རྒྱུན་
ཡང་རིན་ཆེན་སྤེང་བ་ལས། །འདུན་དང་ཞེ་སྤང་འཇིགས་བ་དང་། །རྫོངས་བས་
གང་ཞེག་ཆོས་མི་འདའ། །ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར། །འདུན་པའམ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་
དབང་གིས་ཆོས་མི་འདའ་བ། །ཞེ་སྤང་གི་དབང་གིས་ཆོས་མི་འདའ་བ། །འཇིགས་པའི་
དབང་གིས་ཆོས་མི་འདའ་བ། །རྫོངས་པའི་དབང་གིས་ཆོས་མི་འདའ་བས་ན་མི་ཕྱེད་
བ་སྟེ་དགེ་བ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་འདུན་པའམ་གཞོལ་ནས་སྐྱགས་ཉམས་སུ་བསྐྱར་བའོ། །

འདི་ནི་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་གཙོ་བོ་ཡིན་ཀྱི་སོ་སའི་སྦྱེ་བོའི་དགེ་འདུན་
ཡང་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་བར་ཞུགས་པས་དགེ་འདུན་གྱི་སྤྱོད་ཀྱི་མི་ལགས་

བ་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྟེ་སྟེས་བྱ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲད་པར་བྱ་བའམ་ཐུགས་ཁྲིལ་
བའི་གཞི་ལ་བརྟེན་པས། མདོར་ན་ཉེས་པའམ་བཅས་རང་གི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་
ལ་དེ་དག་གིས་མ་གོས་པར་ལེགས་པར་བསྐྱངས་ཤིང་བསྟོམས་པ་དང་བསྐྱབ་
བ་གསུམ་གྱིས་རྒྱུད་ལེགས་པར་བྱལ་བས་ན་ལེགས་པར་ཞུགས་པའོ། །ཡང་
ན་ལྟ་སྤྲོད་བྱུང་སུམ་ཚོགས་པའི་སྟོན་པ་ཡང་དག་པའི་ལམ་ལ་ཞུགས་པའོ་ཞེས་
འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་གཙོ་བོར་བསྟན་ཏོ། །

ལྟ་བ་བྱུང་སུམ་ཚོགས་པ་ནི། རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་
གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་མདོར་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་རྟེན་པའོ། །

སྤྲོད་པ་བྱུང་སུམ་ཚོགས་པ་ནི། ཡང་དག་པའི་དག་ལས་ཀྱི་མཐའ།
འཆོ་བ་གསུམ་ཡང་དག་པ་རྟེན་པའོ། །(རིགས་པར་ཞུགས་པ།)ནི། རང་རང་གི་
གཏན་གྱི་མདུན་མའི་ལམ་དུ་གོལ་ས་སྤངས་ཏེ་དགྲ་ས་དགྲ་ཐོག་དུ་ཡང་དག་
པར་ཞུགས་པས་ན་རིགས་པར་ཞུགས་པ་སྟེ་སྟེ་འཕགས་ཐུན་མོང་པའོ། །ཡང་
ན་རིགས་པ་ནི་རིགས་ཤེས་ཏེ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ལས་མི་འདའ་བར་རིགས་
པར་ཞུགས་པ་སྟེ་དགེ་འདུན་ཁྱད་པར་པའོ། །(བྱང་པོར་ཞུགས་པ།)ནི། འདུན་པས་
འགོ་བ། ཞེ་སྤང་གིས་འགོ་བ། གཏི་ཐུག་གིས་འགོ་བ། འཇིགས་པས་འགོ་བ་སྟེ།
འགོ་བ་བཞི་དང་བྲལ་ཞིང་སྤྲོད་པ་གང་ལའང་ཕྱོགས་སུ་མ་ལྟུངས་པར་བྱང་པོར་
ཞུགས་པ་སྟེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དཔང་པོར་གྱུར་བས་བདེན་པར་བཞུགས་པའོ། །ཡང་
ན་ལྟ་བ་ཕྱོགས་སུ་མ་ལྟུང་བར་འཕགས་པའི་ལམ་ལ་ཞུགས་པ་སྟེ། མདོ་ལས། བྱང་
པོར་གང་ཡིན་འཕགས་པའི་ལམ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་པའོ། །(མཐུན་པར་
ཞུགས་པ།)ནི། དད་ལྡན་གྱི་སྟེ་བོ་ཀུན་དུ་འཇུག་དམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་མཐུན་པར་
ཞུགས་པ་སྟེ། གང་ལའང་མི་མཐུན་པ་མེད་པར་དང་བ་འབྲེན་པའོ། །ཡང་ན་ཞི་བ་

ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གྲོང་ཁྱེད་དུ་བསྐྱོད་པར་ཕྱིར་མི་སྡོག་པར་མཐུན་པར་
ཞུགས་པ་སྟེ་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་ལའོ། །

གཉིས་པ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་ཚུལ་ལ་གོང་དུ་བཀྱར་
བའི་ཡུལ་དང་། མཆོད་པའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་ཚུལ་བསྟན་པ་གཉིས་ལས་དང་པོར།
(ཐལ་མོ་སྐར་བའི་འོས་སུ་གྱུར་བ།)ཞེས་པ་ནི། དཔེར་ན། འཛིག་རྟེན་པས་འགྲོག་
དགོན་པར་འགྲིམས་པ་ལའང་ལམ་གྲོགས་བརྟན་པོ་མེད་ན་མི་ཡོང་བ་བཞིན་རང་
ཅག་ལས་དང་པོ་བ་རྣམས་སྟོན་འགྲོ་མ་སྟོང་བའི་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པའི་སར་འགྲོ་བ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་རྒྱས་མཁས་ཤིང་མི་བསྐྱེད་པ་མང་པོ་སྟོངས་
གྲོགས་སུ་མ་བརྟེན་པར་བསྐྱོད་ཐུབ་ཐབས་མེད་པ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་དགེ་འདུན་
རྣམས་ཀྱིས་ལམ་གྲོགས་དངོས་སུ་མཇུག་པས་བཞིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྙམ་སྟེ་ཐལ་མོ་
སྐར་ཏེ་གོང་དུ་བཀྱར་བའི་འོས་སུ་གྱུར་པའོ། །

དེ་ལྟར་གྱུར་བའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ལས་དང་པོ་བ་དང་མཉམ་དུ་ངལ་
བ་མཉམ་སྟོན་གྱིས་སྐབས་གྲོགས་ཡང་དག་པར་མཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁུར་
མཉམ་ལེན་གྱིས་ཐར་པའི་ལམ་གྲོགས་མཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐ་མལ་པ་རྣམས་
དང་མཉམ་འདུས་མཉམ་འགྲོགས་གྱིས་ལེགས་པའི་སྟོན་པ་ལ་ཡང་དག་པར་སྐར་
བའི་དཔེ་སྟོན་ལེགས་པར་མཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐ་མལ་བའི་ངང་ཚུལ་འདོར་བའི་
ངང་ནས་ཆོས་ལ་དཀའ་སྐྱད་གྱིས་བྱུང་འབྲས་སྟོན་པས་གཞན་མང་པོ་ཆོས་ལ་
སྟོ་བ་དང་སྟོབས་པ་བསྐྱེད་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་བྱེད་འདོད་པ་རྣམས་
ལའང་ཆོས་ཀྱི་ཆོ་གས་མེད་པར་རང་གཅིག་ལུས་ཆོས་བྱེད་མི་རུས་པས་དེ་ལ་
ངེས་པར་བསྟེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་མཆོན་དེའི་ཕྱིར་ན། (བྱུག་བྱ་བའི་འོས་
སུ་གྱུར་བ།)ཡང་ཡིན་ཏེ་ཉོན་མོངས་པའི་སྟོན་པ་འགོག་ཅིང་དགེ་བའི་སྟོན་པ་སྟེལ་

བའི་གྲོགས་སྒྲ་ན་མེད་པ་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་རྒྱད་གྲོལ་བས་གཞན་གྱི་ཉེས་པ་རང་ལ་མི་བསྐྱོ་ཞིང་། འཇིག་རྟེན་པའམ་
སོ་སའི་སྐྱེ་བའི་ས་ལས་འདས་པས་བྱད་འཕགས་ཀྱི་གནས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཐལ་
མོ་སྦྱར་བའི་འོས་དང་ཕྱག་འཆའ་བའི་ཡུལ་སྤུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཞེས་བ་སྟེ། དག་
འདུན་གྱི་གཙོ་བོ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ལའོ། །(བསོད་ནམས་ཀྱི་དཔལ་གྱི་ཞིང་།)
ཞེས་བ་ནི། དཔེར་ན་རྩ་ལྷན་དོད་གཤེར་ཆོགས་པ་ཆང་བའི་ཞིང་གཤེན་བཟང་བོ་
ལ་གྲོ་ནས་སོགས་ཀྱི་སོན་གང་བཏབ་ཀྱང་ལེགས་པར་སྦྱེས་པ་ལྟར་བསོད་ནམས་
ཀྱི་ལྷན་དང་ངོ་ཆ་ཁྲེལ་ཡོད་ཀྱི་དོད་རྒྱས་ཤིང་བསྐྱབ་གསུམ་གྱིས་རྒྱད་བརྒྱན་ཞིང་
གཤེར་བ་སྟེ་དག་བའི་ཞིང་གཤེན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དེར་བསོད་ནམས་ཀྱི་སོན་
གང་དང་གང་བཏབ་ཀྱང་རྩ་ལྷན་མི་ཟ་བའི་འབྲས་བུ་འབྱེན་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

བསོད་ནམས་ནི་རྣམ་པར་དཀར་བའམ་ལེགས་པ་དང་དཔལ་ནི་ཕུན་
སུམ་ཆོགས་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་སོན་རྩ་བཏབ་ནས་ཁེ་སྤོགས་བསྐྱེ་
བའི་ཞིང་གི་མཆོག་ནི་དག་འདུན་དགོན་མཆོག་གོ། །དཔེར་ན་མེ་འབར་བའི་ཁྲིད་དུ་
ཤིང་བསྐྱན་ན་དེ་བས་ཀྱང་མེ་ཆེར་འབར་བ་ལྟར་བསོད་ནམས་ཀྱི་འདུ་འགོད་མཛོན་
པར་འཕེལ་བའི་སྟེང་དུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་སོན་བཏབ་ན་རྩ་ལྷན་མི་ཟ་བར་འཕེལ་བ་
ཉིད་དེ། མཛོད་ལས། སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་བསམ་མི་བྱུང་། །ཅེས་སོགས་གསུངས་
པ་ལྟར་རོ། །(ཡོན་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་ཆེན་པོ།)ནི། སྤྱིད་པའི་བདེ་འབྱོར་མཐའ་དག་
ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་ལྟ་བས་སྦྱོར་ནས་ཡིད་བསྐྱུར་བ་དང་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་ལ་སོགས་
པའི་བདེན་བཞིའི་སྤྲ་རགས་ལ་སྦྱོར་པའི་རྣལ་དུ་འབྱོར་བ་དང་། རང་དུ་ཡང་དག་
འཛོག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཆེས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་
པའི་རྒྱས་བཏབ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཐུ་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་ཐོབ་པས་གཞན་གྱིས་ཡོན་ཇི་

ལྟ་བུ་ཡིས་ཡང་རང་ལ་སྤྱིབ་པ་མི་འབྱུང་བར་མ་ཟད་ཡོན་དང་མཆོད་པ་བཞེས་པ་
ལས་རང་གཞན་གྱི་དགོར་དང་སྤྱིབ་པ་སྦྱངས་པ་དང་བསོད་ནམས་ཆེས་འཕེལ་བ་
སོགས་དོན་ཆེན་པོར་འབྱུང་བ་སྟེ། དཔེར་ན་ལྷགས་གོང་མེའི་རང་བཞིན་ལ་ཚུ་
ཇི་ཅམ་གཏོར་ཡང་མི་ཆགས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་མཆོད་པའི་ཡུལ་དུ་འབྱུང་ཚུལ་ནི། (སྤྱིན་པའི་གནས་སུ་གྱུར་
བ།) ཞེས་པ་སྟེ། ད་ལྟར་ཞལ་བཞུགས་པའི་དགེ་འདུན་ལ་སྤྱིན་པའམ་མཆོད་
པ་ཡུལ་ན་ཡུལ་བའི་པན་ཡོན་དང་མངོན་སུམ་དུ་ཡུལ་བའི་པན་ཡོན་ཞེས་པའི་
པན་ཡོན་གསུམ་ཐོབ་ལ་འདས་ཟེན་པ་རྣམས་ལ་ནི་པན་ཡོན་གསུམ་མི་འབྱུང་
ངོ། །རྒྱ་མཚན་དེས་ན་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ནི་སྤྱིན་གནས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་
པའོ། །(ཀུན་ཏུ་འད་སྤྱིན་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ཆེན་པའོ། །) ཞེས་པ་ནི་རྒྱལ་ཐུན་
གྱི་གཙོ་བོ་ལྟ་བུ་ཡུལ་དེའི་ནང་མཆོད་འོས་གཙོ་བོ་ཡིན་ཀྱང་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་
དུ་དེ་ལྟར་མིན་པ་དང་གྲུ་དཔོན་ལྟ་བུ་དུས་དེར་སྤྱིན་ཡུལ་ཡིན་ཀྱང་དུས་གཞན་དུ་
དེ་ལྟར་མིན་པ་ལྟར་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ནི་ཡུལ་དུས་འགའ་ཞིག་གི་བྱང་པར་
ཅམ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་དུས་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་འད་སྤྱིན་པའི་གནས་དང་།
མཆོད་འོས་ཀྱི་གནས་དམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་ལས།
གང་ཞིག་ལྷ་བ་རེ་རེ་ལ། །མཆོད་སྤྱིན་བརྒྱ་སྟོང་མཉམ་བུས་པས། །དགེ་འདུན་
རྣམས་ལ་དད་བུས་པ། །དེ་ཡི་བརྩུ་ཆ་ཆར་མི་ཤོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་མཐུག་བསྟུ་བ་ནི། (འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་གསུམ་རྗེས་
སུ་བྲན་པའི་མདོ་རྫོགས་སོ། །) ཞེས་པའོ། །དེ་ལྟར་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་པན་ཡོན་
ནི། མདོ་རྒྱལ་མཚན་དམ་པ་ལས། འཇིགས་པའམ་བག་ཆ་བའམ་སྤྱི་བྱིང་ཞེས་
བྱིང་པར་གྱུར་ན་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་བྲན་པར་གྱིས་ཤིག གལ་ཏེ་མི་བྲན་ན་ཆོས་

རྗེས་སུ་བློ་པར་གྱིས་ཤིག གལ་ཏེ་མི་བློ་ན་དགོ་འདུན་རྗེས་སུ་བློ་པར་གྱིས་
ཤིག དེས་འཛིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཐར་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་
ཉིད་ལས། སངས་རྒྱུ་ཆོས་དང་དགོ་འདུན་རྣམས། །རི་ལྟར་རྗེས་སུ་བློ་བྱས་
ན། །འཛིགས་དང་བག་ཆ་སྤྱུ་ལྡང་བ། །མེད་པར་འགྱུར་རོ་དགོ་སྒྲོང་དག །ཅེས་
དང་། མདོ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལས། ཆོས་རྗེས་སུ་བློ་པ་ནི། ཆོས་གནང་བའི་སྒོ་སྟེ།
ཆོས་བསྟན་པ་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་
ལས། ཉི་མ་གནས་ལ་འཆར་བ་ནི་བྱ་བ་ལྷ་བྱེད་དེ། མི་སོགས་དག་གི་ལྟ་བ་བྱེད་པ་
དང་། ལྷག་པ་སོགས་དག་གི་ལྟ་བ་བསྒྲོག་པ་དང་། འབྲུ་སོགས་སྤྲིན་པར་བྱ་བ་
རྣམས་སྤྲིན་པར་བྱེད་པ་དང་། འདམ་སོགས་བསྐྱམ་པར་བྱ་བ་རྣམས་སྐྱམས་པར་
བྱེད་པ་དང་། ལུང་རྩ་སོགས་ངོ་བར་བྱ་བ་རྣམས་ངོ་བར་བྱེད་པའོ། །

དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱུ་གྱི་གསུང་གི་ཉི་མས་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་
བྱེད་པ་དང་། ལོག་པར་ལྟ་བ་ལས་ལྡོག་པར་བྱེད་པ་དང་། གདུལ་བྱའི་ཞིང་རྣམས་
ལ་དགོ་བའི་རྩ་བའི་འབྲུ་རྣམས་སྤྲིན་པར་བྱེད་པ་དང་། སྤིང་པའི་འདམ་སྐྱམས་པར་
བྱེད་པ་དང་། གདུང་བ་རྣམས་འདོད་པས་ཁེངས་པར་བྱེད་པ་དང་། གདུལ་བྱ་བག་
མེད་པ་རྣམས་སྒྲོ་བར་བྱེད་པས་གདུང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་གྲུས་པས་
སངས་རྒྱུ་གྱི་གསུང་མཉན་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། སྒྲོད་འབྲུག་ལས། སངས་
རྒྱུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དག །ཀུན་དུ་སོགས་མེད་གཟིགས་པར་ལྡན། །དེ་དག་
ཐམས་ཅད་སྦྱོན་སྡེ་ན། །རྟག་པར་བདག་ནི་གནས་སོ་ཞེས། །དེ་ལྟར་བསམ་ན་རོ་
ཆ་དང་། །གྲུས་དང་འཛིགས་ལྡན་དེ་བཞིན་མཐོས། །དེས་ན་སངས་རྒྱུ་རྗེས་བློ་
པའང་། །དེ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྱུང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ལེབ་གཉིས་པ།

སྐྱབས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན།

གཉིས་པ་རྒྱུད་སྒྲ་མའི་དགོངས་པ་བརྟུ་བ་ལ། སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་དང་།
གངས་ངེས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས། དང་པོ་ལའང་གསུམ་ལས། དང་པོ་སངས་
རྒྱས་དགོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་ནི། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། འདུས་མ་བྱས་ཤིང་ལྷན་
གིས་བྱལ། །གཞན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་རྟོགས་མིན་པ། །མཐེན་དང་བཅེ་དང་རུས་པར་
ལྷན། །དོན་གཉིས་ལྷན་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཡོན་ཏན་
བརྒྱུད་ཡོད་དེ། འདུས་མ་བྱས་པ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཡོན་ཏན། ལྷན་གྱིས་
བྱལ་བ་སྒྲོ་བྱར་རྣམ་དག་གི་ཡོན་ཏན། ཡོན་ཏན་དེ་གཉིས་སྒྲ་རྟོག་གི་རྟོགས་
ཚུལ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་མི་རུས་པའི་ཡོན་ཏན། ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེད་མཐེན་
པའི་ཡོན་ཏན། གདུལ་བྱ་ལ་བཅེ་བའི་ཡོན་ཏན། གདུལ་བྱའི་ཉེས་སྦྱོན་སེལ་བའི་
ཡོན་ཏན། རང་དོན་གྱི་ཡོན་ཏན། གཞན་དོན་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་སུ་ཡོད། བསྟར་
དང་པོ་གསུམ་རང་དོན་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་། ཕྱི་མ་གསུམ་གཞན་དོན་གྱི་ཡོན་ཏན་དུ་
འདུའིང་དེ་ལ། དང་པོ་ནི། རྣམ་མཐེན་སྟེང་དུ་རང་བཞིན་གྱི་བྲི་མ་བདེན་བྱལ་དེ་
ཡེ་ནས་སམ་གདོད་མ་ནས་དག་པའི་དག་ཆ་སྟེ། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟེ། །

གཉིས་པ་ནི། དག་ཆ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཐར་སྟོབ་པའི་ལམ་གྱི་གནས་

སྐབས་སུ་སྒྲིབ་པ་སྦྱང་བ་དང་། གཉེན་པོ་དང་། གཉེན་པོ་སྒྲོམ་པ་མཐར་མོན་
པའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་སྒྲོ་བྱར་གྱི་བྲི་མ་མ་ལུས་པ་ཟད་པའི་ཆ་སྟེ། སྒྲོ་བྱར་ནམ་དག་གི་
ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུའོ། །འདི་གཉིས་གང་ལ་ཆོག་པ་པ་དེ་ནི། ཟླ་བ་ཉ་གང་
བ་ལྟར་སྒྲར་འབྱུང་སྒྱུའི་ཡོན་ཏན་དང་རང་དགོས་ཀྱི་རེ་བ་ཐམས་ཅད་དང་བལ་
ཞིང་རང་དོན་གྱི་བྱ་བ་མཐའ་དག་ལས་འདས་པས་གཞན་དོན་གྱི་བྱ་བ་འབའ་ཞིག་
ཅམ་ལྷག་གོ།

གསུམ་པ་ནི། དཔེར་ན། ཤེལ་རང་བཞིན་གྱིས་དྲངས་པ་ལ་སྒྲོ་བྱར་ནག་
ནོག་གི་བྲི་མ་ལེགས་པར་བྲིས་པས་ན་དྲངས་གསལ་གྱི་ནམ་པ་གཅིག་ཏུ་སོང་བ་
དེ་བཞིན་དུ་གནས་པའི་དག་པའི་སྒྱུ་དེ་གཉིས་ནི་ཟབ་ཅིང་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་སྟེ་རྫོང་བྱེད་
ཀྱི་སྒྲ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་ཀྱང་བརྫོང་ཚུལ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྫོང་མི་རྒྱས་པ་
དང་། རྟོག་པ་ཅི་འདྲ་བ་ཡིན་ཀྱང་རྟོགས་ཚུལ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་གྱི་རྟོགས་མི་རྒྱས་
པར་མཉམ་བཞག་སོ་སོའི་གོམས་པའི་ཆད་དུ་སྦྱར་ནས་རྟོགས་དགོས་པ་སྟེ། དེ་
གཉིས་ཁྱད་གྱུར་གྱི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དཔེར་ན་ཐ་མལ་པ་སོ་སོའི་གོམས་གཤེས་དེ་
ཐ་མལ་པ་ནང་པན་ཚུན་སྦྱས་ཀྱང་རྫོགས་པར་བརྫོང་མི་རྒྱས་ལ་རྟོག་པས་ཀྱང་
རྫོགས་པར་རྟོགས་མི་རྒྱས་པ་དང་འདྲའོ། །

བཞི་པ་ནི། བདེན་པ་པོའི་ལེའུ་ལས། འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱིས་
ངེས་པའི་ཆོག །མང་པོ་དག་གིས་དུས་གཅིག་ལྷུ་ལུས་ན། །སེམས་ཀྱི་སྐྱད་
ཅིག་གཅིག་ལ་ཐུགས་ཚུད་ནས། །གསུང་དབྱངས་གཅིག་གིས་སོ་སོར་ལན་
ཀྱང་འདེབས། །ཞེས་དང་། བསྐྱུགས་འོས་བསྐྱུགས་བསྟོན་ལས། ཁྱོད་འབའ་
ཞིག་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། །ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་ཁྱབ་ལགས་ཀྱི། ཁྱོད་ལས་གཞན་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །ཤེས་བྱ་ཁོ་ན་ལྷག་པ་ལགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།

མཁྱེན་པའི་ཆ་ཤས་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་གིས་ཀྱང་ངེ་ལྟ་བ་དང་ངེ་སྟེང་བ་ལ་སོགས་
 པའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་སྟེ་དེ་ཡང་ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པ་
 གཟིགས་པས་འབྲུལ་པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དང་། ལེགས་པར་གཟིགས་
 པས་མཁྱེན་པ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་དང་། སྤར་མི་ལྟོག་པའི་ཚུལ་གྱི་གཟིགས་པས་
 གཟིགས་པ་དུས་ལས་མི་ཡོལ་བ་སྟེ་མཁྱེན་པ་བྱུང་བར་གསུམ་ལྟན་མངའ་
 བའོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། དཔེར་ན། མིག་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་མདུན་ན་ཡོད་པའི་
 གཟུགས་ཀྱང་གསལ་བར་མི་མཐོང་བ་བཞིན། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པས་ཡུལ་མཐོང་
 ཚུལ་ཡང་དེ་ལ་སྒྲིབ་པའི་ངེ་མ་སེམས་ཀྱི་སྟངས་ན་དག་མ་དག་ལ་གཙོ་བོར་རག་
 ལུས་པ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་པའི་ཤེས་རིག་རགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡུལ་མདུན་ན་ཡོད་
 པ་ཅམ་གྱིས་མི་སྟེ་བར་སེམས་ཀྱི་སྟངས་ནས་ཡང་ཡང་སྤངས་ནས་སྟེང་དགོས་པ་
 བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ལ་ནི་ངེ་མ་ཐམས་ཅད་དག་ཅིང་
 ཟད་པས་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པ་ཅིག་ཅར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་
 ཡིན་ཏེ། ཉེ་མ་སྒྲིབ་གཡོགས་དང་བྲལ་བ་བཞིན་ནོ། །

ལྟ་བུ་ནི། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གཡོ་བ་ནི། །རྒྱ་
 མེད་འགའ་ཡང་ཡོད་མིན་ཏེ། །དབུགས་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ནི། །སྤྲོད་སྤྲོད་
 ཁོ་ནར་ཡང་དག་བྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སེམས་ཅན་རིས་སུ་མ་ཆད་པ་
 ཐམས་ཅད་རང་གི་སྟོག་ལས་ཀྱང་ཆེས་ཆེར་ལྟག་པར་གཅེས་པར་སྦྱང་བའི་བཅེ་
 བ་སྟེང་རྗེ་ཆེན་པོ་མངའ་བ་སྟེ། སྤར་སྟོབ་པའི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་གཉེན་
 དང་བདོག་པ་ལྟ་ཅི་རང་གི་ལུས་སྟོག་ཀྱང་གྲངས་མེད་པངས་པ་མེད་པར་བཏང་
 རས་སེམས་ཅན་སུ་ལའང་ཕན་བདེ་བསྐྱངས་པ་སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་མི་འདོར་བའི་བཅེ་
 བ་མཐར་སོན་པས་སོ། །

བྱུག་པ་ནི། བྱང་པོའི་ལམ་ནས་བྱང་པོའི་ཆོས་ཐོགས་མེད་དུ་བསྟན་པ་ལ་
བག་ཆ་བ་དང་ཡ་ང་བ་མེད་ཅིང་གཞན་སྤྱི་ཡུལ་གྱི་སྤྱུག་པ་མི་རྒྱུས་པ་དང་
གཞན་གྱི་དོན་རིམ་བྱུ་ཞིག་སྤྱི་ཡུལ་དེ་ལ་སྤྱོད་པ་དང་འབད་ཚུལ་སྤྱི་ཡུལ་
སྤྱོད་གི་ཚུལ་བ་ལྟ་མོ་ཡང་མི་མངའ་བར་གཞན་དོན་འབད་མེད་སྤྱི་ཡུལ་ཏུ་འཇུག་
ལུས་པའི་ལུས་པ་དེའོ། །

བདུན་པ་ནི། རང་དོན་སྤྱི་ཡུལ་མངའ་བ་དང་། བརྒྱུད་པ་གཞན་དོན་
སྤྱི་ཡུལ་མངའ་བ་སྤྱི་ཡུལ་བཞག་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །

གཉིས་པ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་ནི། རྒྱུད་ལྔ་མ་ལས། བསམ་
མེད་གཉིས་མེད་རྟོག་མེད་པ། །དག་གསལ་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཉིད་ཀྱིས། །བདེན་
གཉིས་མཆོན་ཉིད་ཅན་དེ་ཆོས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤྱི་ཡུལ་གིས་སྤྱི་ཡུལ་
བརྟག་པར་མི་ལུས་པས་བསམ་དུ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན། ལས་ཉོན་ཅི་རིགས་པ་དང་
བྲལ་བས་གཉིས་སྤྱི་ཡུལ་པའི་ཡོན་ཏན། ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་ཅི་རིགས་
པ་མེད་པས་རྣམ་རྟོག་མེད་པའི་ཡོན་ཏན། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་བྲི་མ་མེད་པས་དག་པའི་
ཡོན་ཏན། རིམ་བྱེད་སྤྱི་ཡུལ་པས་གསལ་བའི་ཡོན་ཏན། སྤང་བྱ་འཛོམས་པར་
ལུས་པས་གཉེན་པོའི་ཡོན་ཏན། འགོག་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན། ལམ་བདེན་གྱི་ཡོན་
ཏན་དང་བརྒྱུད་དོ། །བསྟུན་དང་པོ་གསུམ་འགོག་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་། ཕྱི་
མ་གསུམ་ལམ་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན་དུ་འདུ་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་སྤྱི་ཡུལ་
རྟོག་པ་རེ་རེས་ཀྱང་རྫོགས་པར་ཡུལ་དུ་བྱེད་མི་ལུས། སྤྱི་ཡུལ་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཀྱང་རྫོགས་པར་ཡུལ་དུ་བྱེད་མི་ལུས། སྤྱི་ཡུལ་ལ་མ་བརྟེན་པས་ཀྱང་རྫོགས་
པར་ཡུལ་དུ་བྱེད་མི་ལུས་ཤིང་མཉམ་བཞག་སོ་སོའི་རང་དུས་སྤྱི་ཡུལ་སྤྱོད་པས་ཀྱིས་
ཡུལ་དུ་བྱེད་དགོས་པ་སྤྱི་ཡུལ་པའི་བདེན་པའོ། །དེ་ཡང་རྒྱུད་ལྔའི་དར་ལྷོག་ལས།

འགོག་པའི་བདེན་པ་མཐའ་བཞི་པ་གང་རུང་དུ་ཡང་བསམ་དུ་མེད་པ་དང་ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས་ཉོན་ཅི་རིགས་པའི་ས་བོན་དང་བྲལ་
བས་ན་གཉིས་སུ་མེད་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཚུལ་མེན་ཡིད་བྱེད་དམ་བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་ཏྲོག་ཅི་
རིགས་པའི་ས་བོན་སྤངས་པའོ། །འདི་གསུམ་ནི་གཞི་འགོག་བདེན་གྱི་བྱུང་ཆས་
ཉིད་ཡིན་པས་འགོག་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི། རང་གི་ངོ་བོར་སྐྱབ་
པ་དང་མ་འབྲས་པ་སྟེ་ལམ་གྱི་བདེན་པའོ། །ལྟ་བུ་ནི་དེ་ཉིད་རི་ལྟ་བ་དང་རི་སྟེང་པ་
མངོན་སུམ་དུ་རིས་གྱིས་རིག་པའོ། །དུག་པ་ནི་སྤང་བ་ཅི་རིགས་པའི་ས་བོན་ལ་
གཉེན་པོར་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པའོ། །འདི་གསུམ་ནི་གཞི་ལམ་བདེན་གྱི་བྱུང་ཆས་
ཡིན་པས་ལམ་བདེན་དུ་འདུའོ། །འདི་གཉིས་ཆོས་དགོན་མཆོག་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་
ལག་རྩེས་གྱི་གཙོ་བོ་སྟེ་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཚུ་བོ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་བཅད་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། རི་ལྟ་རི་སྟེང་ནང་གི་ནི། །ཡེ་ཤེས་གཟིགས་
པ་དག་པའི་བྱིར། །སྒྲོ་ལྡན་བྱིར་མི་སྒྲོག་པའི་ཆོག་ལ། །སྒྲ་མེད་ཡོན་ཏན་དང་
ལྡན་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རི་ལྟ་བ་སོ་སོ་རང་གི་རིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་
གཟིགས་པ་དག་པའི་ཡོན་ཏན། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོ་
ཡོད་པར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་དག་པའི་ཡོན་ཏན། ཆགས་པའི་སྐྱབ་པ་དང་
བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན། རྟོགས་པའི་སྐྱབ་པ་དང་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན། དམན་པའི་སྐྱབ་
པ་དང་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན། རིག་པའི་ཡོན་ཏན། སྒོལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་བརྒྱུད་
དོ། །དང་པོ་གསུམ་རིག་པའི་ཡོན་ཏན་དང་བྱི་མ་གསུམ་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་དུ་འདུ་
བ་ཡིན་ནོ། །གཞན་རྣམས་གོ་སྒྲ་ལ་ཆགས་པའི་སྐྱབ་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱབ་
པ་དང་། རྟོགས་པའི་སྐྱབ་པ་ནི་ཤེས་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་པ་དང་། དམན་པའི་སྐྱབ་པ་ནི་

སྟོམས་འབྲུག་གི་སྤྱི་བ་པ་ལ་བཤད་དོ། །མཚན་ཉིད་ནི། འདུས་མ་བྱས་སོགས་ཡོན་
ཏན་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་སྐྱབས་གནས་མཐར་ཐུག་དེ། སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་
གི་མཚན་ཉིད། བསམ་མེད་གཉིས་མེད་སོགས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་དང་
ལྡན་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་བུ་བདེན་པ་ཆོས་དགོན་མཆོག་གི་མཚན་ཉིད།
རིག་པོ་ལ་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་དང་ལྡན་པའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་
དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་གི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ། གངས་ངེས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
བསྟན་པ་ལ། སྐྱབས་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་དགོས་པ་དང་། རོན་དམ་
པའི་སྐྱབས་དང་། ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། རྒྱ་སྐྱབས་དང་འབྲས་
སྐྱབས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། དགོན་མཆོག་གི་སྤྱོད་ཅོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་ཡང་རྒྱུད་ལྔ་མ་ལས། སྟོན་པ་བསྟན་པ་བསྐྱབ་དོན་
གྱིས། །ཐེག་པ་གསུམ་དང་བྱེད་གསུམ་ལ། །མོས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་བྱས་
ནས། །སྐྱབས་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་དང་མ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་འཕྲོ་བུའི་གཙོ་བོ་གང་ལ་
མོས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་སྐྱབས་སུ་རྣམ་པར་བཞག་
ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་དང་མ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་འཕྲོ་བུའི་
གཙོ་བོ་གང་ལ་མོས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་
སྐྱབས་སུ་བཞག་པ་སྟེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་རིམ་གྱིས་བྲང་བའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །

སྐྱབས་འགོ་བདུན་ཅུ་པ་ལས། ཐུབ་དབང་དག་གི་སྐྱ་གསུམ་དང་། །ཐུ་
ངན་འདས་དང་ཞུགས་གནས་བརྒྱད། །ཅེས་གསུངས་པར་ལྟར། ཐེག་པ་གསུམ་པོ་
རེ་རེ་ལ་སྟོས་ན་རང་རང་གི་འཕྲོ་བུའི་མཐར་ཐུག་གམ་རང་ལ་ལམ་བྱིན་ཅི་ལོག་
པ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་སྐྱབས་སུ་བཞག་ རང་

རང་གི་མངོན་དུ་བྱ་བའི་གཙོ་བོའམ་རེ་བ་ཡོངས་སུ་བསྐྱང་བའི་ཐབས་ཀྱི་དབང་
 དུ་བྱས་ན་ཆོས་དགོན་མཆོག་སྐྱབས་སུ་བཞག། རང་རང་གི་ལམ་དུ་བསྐྱོད་པའི་
 གྲོགས་སམ་གཏན་གྲོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་སྐྱབས་
 སུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ། གདུལ་བྱ་ཐ་མལ་བ་ལ་སྟོས་ནས་ཀྱང་སྐྱབས་གསུམ་ངེས་
 པར་ཆང་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། མི་ཞིག་འཛིགས་སུ་བྱུང་བའི་འགྲོག་དགོན་པའི་པ་
 རོལ་དུ་བསྐྱོད་པ་ལ་ཐོག་མར་ལམ་རྒྱས་མཁས་པས་ལམ་དེར་མ་ཞོར་བར་སྟོན་
 མཁན་ཤ་ཆ་ཅན་ཞིག་ལ་ངེས་པར་བསྟེན་དགོས་པ་དང་། དེ་ཡོད་ཀྱང་གནས་དེ་
 རྣམ་སྤར་འགྲོ་སྤྱོད་བའི་བཤུལ་ལམ་ཞིག་མེད་ན་འགྲོ་མི་སྤུབ་པ་དང་། གལ་ཏེ་
 དེ་གཉིས་ཆང་ཡང་རང་གཅིག་ཤུར་འགྲོ་མི་སྤུབ་པས་ཡིད་ཆེས་འཕེར་བའི་ལམ་
 གྲོགས་སྟོ་མཐུན་མང་པོ་ཞིག་དང་འགྲོགས་ནས་འགྲོ་དགོས་པ་བཞིན་དུ། རང་
 ཅག་ཐ་མལ་བ་རྣམས་མིག་གིས་བསྟན་ནས་མ་ཡིན་པར་ཡིད་ཀྱི་གོམས་འདྲིས་
 ཀྱིས་འགྲོ་དགོས་པའི་སར་སྤར་འགྲོ་མ་སྤྱོད་བའི་ལམ་འབྲང་ཤིན་ཏུ་རིང་པོ་དེར་
 བསྐྱོད་པ་ལ་ལམ་དེར་གཤེགས་ཟིན་པའི་ལམ་སྟོན་མཁས་པ་མི་བསྟེན་བ་ཞིག་
 ངེས་པར་དགོས་པས་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་སྐྱབས་སུ་བཞག། དེ་ལྟ་བུའི་
 ལམ་དེ་ཡང་མ་ཞོར་བ་ཡང་དག་པ་ཞིག་དགོས་པས་ཆོས་དགོན་མཆོག་སྐྱབས་
 སུ་བཞག། ལམ་དེར་བསྐྱོད་པ་ལ་སྟོ་ངལ་སྤངས་ཤིང་སྟོ་བ་དང་ལྡན་པ་ཡིད་ཆེས་
 འོས་པ་མང་པོ་ཞིག་དང་འགྲོགས་དགོས་པས་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་སྐྱབས་
 སུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ།

གཉིས་པ་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་དང་། ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་གཉིས་སུ་
 འདུས་ཤིང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་ལ་ལམ་གྱི་བསྐྱོད་པ་
 མཐར་ཐུག་པའི་སྐྱབས་དེ་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་དང་སངས་རྒྱས་

དགོན་མཆོག་གཉིས་དོན་གཅིག་ཅིང་གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་ལྷ་བྱ་སངས་རྒྱས་དང་
དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་གཉིས་ཀ་ཡིན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
གཉིས་ནི་སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དགོན་མཆོག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་དེར་གྱུར་བའི་
སྐྱབས་གསུམ་ག་ཡོད་དེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། དམ་པའི་དོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡི། །སྐྱབས་
ནི་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་ཡིན། །ཐུབ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ཅན་ཕྱིར། །ཆོགས་ཀྱང་དེ་
ཡི་མཐར་ཐུག་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། དེ་ཉིད་ལས། སྤངས་ཕྱིར་
བསྐྱ་བའི་ཆོས་ཅན་ཕྱིར། །མེད་ཕྱིར་འདིགས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། །ཆོས་རྣམ་
གཉིས་དང་འཕགས་པའི་ཆོགས། །གཏན་ཀྱི་སྐྱབས་མཆོག་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་པའི་
ལུང་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་
མ་ཡིན་ཏེ། དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐབས་ཅམ་བསྟན་ཀྱི་དོན་མངོན་པར་
རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཆེ་གཟིངས་ལྟར་སྤང་བར་བྱ་བའི་རིགས་སུ་གནས་
པའི་ཕྱིར། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་
རབ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ལ་
བརྟེན་དགོས་པའི་བསྐྱ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམན་པའི་ལྷག་མེད་བྱང་
འདས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་ཀུན་མེད་པ་ཅམ་གྱིས་
རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་ཕྱིར། ཉན་རང་དབྱ་བཅོམ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་
ཏེ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་འདིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། འབྲུལ་གཞི་
ལ་ལྟོས་པའི་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དངོས་པོའི་གནས་རྒྱལ་
ལ་ལམ་ཀྱི་བཟོད་པ་མཐར་མ་ཐུག་པའི་སྐྱབས། ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་མཆོན་
ཉིད། མཆོན་གཞི་སྒྲོབ་པའི་འཕགས་པ་དང་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་ལམ་བཅས་ཡོད་
དོ། །ཡང་དོན་དམ་ཀྱི་སྐྱབས་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་བྱེ་སྟེ། སངས་རྒྱས་དངོས་

ཀྱི་སྐྱབས་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ནི། རོན་དམ་ཀྱི་སྐྱབས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 སྐྱབས་ལྷན་སོགས་སངས་རྒྱས་དངོས་ལ་དད་པ་འཕེལ་བའི་རྟེན་རྣམས་ནི་ཀུན་རྫོབ་
 ཀྱི་སྐྱབས་དང་། འགོག་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ནི།
 རོན་དམ་པའི་ཆོས་དགོན་མཆོག་དང་། བཀའ་དང་བསྟན་བཅས་རྣམ་དག་རྣམས་
 ནི། ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་དགོན་མཆོག་དང་། འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་རྣམས་ནི་
 རོན་དམ་ཀྱི་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་དང་། སོ་སའི་སྐྱེ་བོ་སྤྲེལ་བཅུན་རྣམས་ནི།
 ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཏུ་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། དར་ཤིག་ལས། འདི་
 དག་ཀྱང་རོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་པ་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རོན་དམ་
 པའི་སངས་རྒྱས་ནི་སྤངས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པའི་རང་བཞིན་ཆོས་
 ཀྱི་སྐྱབས་དང་། ཀུན་རྫོབ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སྐྱེའོ། རོན་དམ་པའི་ཆོས་
 ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་པ་དང་ལམ་ཀྱི་བདེན་པ་གཉིས་དང་། ཀུན་རྫོབ་
 པ་གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོགས་སོ་ཞེས་དང་། ཐུབ་དགོངས་ལས། འདིར་སངས་རྒྱས་ནི་
 གཉིས་ཏེ། རོན་དམ་པ་ནི་སྐྱབས་གསུམ་གྱིས་ཡང་དག་པར་བསྐྱུས་པའོ། །ཐ་སྙད་པ་
 ནི་སྐྱབས་གསུང་གི་མཆོད་རྟེན་དང་སྐྱབས་གཟུགས་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཞུང་འགའ་ཞིག་ལས་རོན་དམ་པ་དང་བཅས་བཏགས་པའི་དགོན་མཆོག་གཉིས་
 སུ་བྱེ་བའང་འདི་དང་རོན་འདྲའོ། །

གསུམ་པ་རྒྱ་སྐྱབས་དང་། འབྲས་སྐྱབས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ལ། གདུལ་བྱ་
 རང་ཉིད་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་སྐྱབ་པའི་སྟན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་ནས་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་
 སྐྱབས་གསུམ་རང་གི་རྒྱུའི་སྐྱབས་དང་། རང་གི་འཛོལ་བྱར་གྱུར་པའི་སྐྱབས་གསུམ་
 རང་གི་འབྲས་བྱུང་སྐྱབས་ཡིན་ཏེ། རང་ལ་དངོས་སུ་པན་འདོགས་པའི་སྐྱབས་
 གསུམ་པོ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་འབྲས་བྱུང་སྐྱབས་རྣམས་བསྐྱབ་དགོས་ལ།

ལྷ་བ་པའི་ཆེ་བཞིན་ས་རང་འདིགས་པ་ལས་གཏན་དུ་གྲོལ་བའི་གདེང་རྟེན་པའི་ཕྱིར་
རྒྱུ། །འདིས་ཆོས་ལུགས་གཞན་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ངེ་ཙམ་གྱིས་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་
ལས་དཀོན་མཆོག་གི་བྱང་དུ་འབྱོར་བ་དེ་དམིགས་ཡུལ་མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་པ་དེ་
ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཟབ་བྱུང་ལྷན་མེད་པ་བསྟན་ཏོ། །

བཞི་པ་དཀོན་མཆོག་གི་སྤྱོད་ཀྱི། ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བུ་དང་འབྲེལ་ཆོས་
དུག་གི་སྒྲོན་ས་ཆོས་མཚུངས་པས་དཀོན་མཆོག་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་
ན། ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བུ་བསྐྱལ་བ་རྫོགས་ལྡན་སོགས་ཀྱི་དུས་བྱུང་པར་ཅན་
དང་གང་ཟག་བསོད་ནམས་ཀྱི་དཔལ་ལོ་མཆོག་ཏུ་དགེ་བར་འབྱུང་བ་ལས་གཞན་
དུ་མི་འབྱུང་བས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏུ་དཀོན་པ་ལྟར་དཀོན་མཆོག་ཉིད་ཀྱང་གཏུལ་
བྱའི་རྒྱུ་སྟོན་ཅིང་། དུལ་བའི་གནས་སྐྱབས་བྱུང་པར་ཅན་ནས་འབྱུང་གི་གཞན་
དུ་མིན་པས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏུ་དཀོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོར་བུ་གཡལ་ལ་སོགས་པའི་
ངེ་མ་མེད་པ་ལྟར། དཀོན་མཆོག་ཉིད་ཀྱང་གཡོ་སྤྱོད་སོགས་གཏུལ་བྱ་ལ་འཆེ་བའི་
ཉེས་པའི་ངེ་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོར་བུ་དབུལ་བ་སེལ་བའི་མཐུ་དང་ལྡན་པ་
ལྟར། དཀོན་མཆོག་ཉིད་ཀྱང་གཏུལ་བྱའི་ཉེས་སྒྲོན་སེལ་བའི་མཐུ་དང་ལྡན་པའི་
ཕྱིར། ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བུ་འདིག་རྟེན་མཛེས་པ་དང་བདེ་བར་འཆོ་བའི་རྒྱན་
ཡིན་པ་ལྟར། དཀོན་མཆོག་ཉིད་ཀྱང་ཐར་པ་དོན་གཉེར་ནམས་ཀྱི་རེ་བ་སྒྲོང་བའི་
རྒྱན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བུ་འདིག་རྟེན་གྱི་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
ནང་ནས་མཆོག་ཡིན་པ་ལྟར། དཀོན་མཆོག་ཉིད་ཀྱང་ཐར་པ་དོན་གཉེར་ནམས་
ཀྱི་རྒྱན་གྱི་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བུ་བསྟོན་སྤྲད་སོགས་ཀྱི་
འབྱུང་བ་མེད་པ་ལྟར། དཀོན་མཆོག་ཉིད་ཀྱང་གཏུལ་བྱ་མཆོག་དམན་སོགས་
ཀྱིས་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་ལྷ་མ་ལས། འབྱུང་བ་དཀོན་ཕྱིར་ངེ་མེད་

ཕྱིར། །མཐུ་ལྷན་ཕྱིར་དང་འཛིག་ཏེན་གྱི། །རྒྱན་གྱུར་ཕྱིར་དང་མཆོག་ཉིད་
ཕྱིར། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཕྱི་ནང་གི་སྐྱབས་ཀྱི་བྱང་པར།

གཉིས་པ་བརྟན་བཏགས་པའི་དཀོན་མཆོག་གཞན་ལས་བྱང་དུ་འཕགས་
ཚུལ་ལའང་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྐྱབས་སྟོན་པ་པོའི་སྟོན་སྐྱབས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་
ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་སྟོན་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་སྟོབ་དཔོན་མཐོ་བཙུན་གྲུབ་རྗེ་
ཞེས་བྱ་བ་སྤར་ཐུ་སྟགས་པའི་ཆོས་ལུགས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་གྱུར་པའི་སྐྱབས་
ན་རང་གི་སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་ལ་སྟོན་དང་བཅས་པ་དང་། ནང་པ་སངས་རྒྱས་
པའི་སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་ལ་སྟོན་མེད་པར་ཡོན་ཏན་འབའ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་ནས་དེས་
ཡིད་འཕྲོགས་ཏེ་རང་གི་སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་དོར་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་བསྟན་པ་
ལ་འཇུག་པ་དམ་བཅས་ཏེ།

སྐྱས་པ། བདག་ནི་སྟོན་པ་གཞན་སྤངས་ནས། །བཙུམ་ལྷན་བྱེད་ལ་
སྐྱབས་མཆིས་པ། །དེ་ཅིའི་སྤྲད་དུ་ཞེན་བྱེད། །སྟོན་མི་མངའ་ལ་ཡོན་ཏན་
ལྷན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་སྟོན་པ་ནི་སྤང་བྱ་སྟོན་
ཀྱི་རིགས་མཐའ་དག་ཟད། འཕྲོབ་བྱ་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་མཐའ་དག་རྫོགས་ཤིང་
ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆོས་མ་ལུས་པ་ནི་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པས་རང་དོན་གྱི་རེ་བ་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་ལ། གཞན་དོན་འབའ་ཞིག་ཆེད་དུ་ཞུགས་པ་ཡིན་པ་ནི་སྤར་ཡང་
བསྟན་ཟིན་ལ་ཕྱིས་ཀྱང་འཆད་པར་འགྱུར་ཞིང་། གཞན་ཕྱི་རོལ་པའི་སྟོན་པ་ནི་
སྟོན་ཕྱོགས་རེ་ཟད་ཡོན་ཏན་ཕྱོགས་རེ་བ་རྟེན་ཅིང་རང་གི་དོན་ཉེ་བར་སྤངས་ནས་

དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་གཞན་དོན་ཕྱོགས་རེ་ཅམ་སྐྱབ་པས་མཐར་རང་གཞན་གཉིས་
འཕྲང་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སྤྲུལ་གྲགས་པའི་ཆོས་ལ་ཞུགས་པའི་
སྤྱི་བོ་ཆེས་ཆེར་མང་བར་མཐོང་བ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱི་བོ་ཐ་མལ་བ་རྣམས་ནི་ཕྱགས་
ཀྱི་བདེ་དོན་མ་མཐོང་ཞིང་འབྲུལ་སེལ་གྱི་བདེ་སྤྲང་ལ་ཞེན་ཆགས་ཆེས་གོམས་ཆེ་
བའི་རྒྱུ་གྱིས་དེ་དང་མཐུན་པའི་ལམ་ལ་རང་གིས་འདུས་སོང་བ་ཡིན་གྱི་དེ་དག་ལ་
ཡོན་ཏན་དུ་མཐོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་བ་དཔོན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཁྲད་པར་
འཕགས་བསྟོད་ལས། གང་ཕྱིར་འདི་ག་རྟེན་སྦྱོན་ལ་དགའ། །ཡོན་ཏན་འདི་ན་ལ་
ཞན་པས་ན། །སྦྱོན་ཡང་ཡོན་ཏན་ལྟར་མཐོང་ནས། །གཞན་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི་
བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་ག་རྟེན་པ་པལ་ཆེར་རང་གི་འདོད་
བ་དང་མི་མཐུན་པ་རྣམས་ལ་སྦྱོན་དུ་ལྟ་ཞིང་འདོད་པ་དང་གང་མཐུན་པ་རྣམས་ལ་
ཡོན་ཏན་དུ་བལྟས་ནས་འདོད་ལེན་བྱེད་ལ། འདོད་པའི་སྤྱོད་ནི་ཆགས་སྤང་སྤོངས་
གསུམ་ཅི་རིགས་ཀྱི་གཞན་དབང་དུ་སོང་ཞིང་འབྲུལ་སེལ་གྱི་བདེ་སྤྲང་འབའ་ཞིག་
དོན་དུ་འདུན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། རྒྱ་བྱེད་པ་ལ་ཆེས་གོམས་པ་དག་ནི་ལས་
འདུན་མཐུན་པའི་ཆོས་རྒྱུན་པ་ཁོ་ན་གྲོགས་སུ་བསྟེན་ཅིང་དེ་དང་མི་མཐུན་པར་སྤྱི་
བའི་གྲོགས་ཤིང་ཅན་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པ་བཞིན་ནོ། །

དེ་བཞིན་དུ་སྦྱོན་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས་ནི་གང་ལ་བསྟན་པའི་ཡུལ་གྱི་
ཁྲད་པར། གང་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཆོས། གང་གི་དོན་དུ་བསྟན་པའི་དགོས་པ།
གང་གི་ཆེ་བསྟན་པའི་དུས་སོགས་ཐམས་ཅད་རི་ལྟ་བ་བཞིན་རང་གིས་མཁྱེན་
ནས་བསྟན་པས་འཁྲལ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་སྦྱོན་པ་སྦྱོན་མེད་དུ་བྱུབ་ལ། གཞན་
ཀྱི་སྦྱོན་པ་ནི་པལ་ཆེར་རང་གིས་མི་ཤེས་པས་མི་ཤེས་པ་གཞན་གྱི་ཐེར་རྗེས་
འབྲང་ནས་བསྟན་པས་འཁྲལ་བ་མང་བའི་ཕྱིར་སྦྱོན་པ་སྦྱོན་དང་བཅས་པ་ཡིན་

ཏེ། དེ་ཡང་རི་སྐད་དུ་བྱུང་བར་འཕགས་བསྟོད་ལས། སྤྱིང་ལས་སྦྱེས་སོགས་པལ་
 ཆེར་ནི། །གཞན་གྱིས་གང་སྦྱས་སྦྱ་བར་བྱེད་(བགྱིད)། །ཁྱོད་གྱིས་སྦྱར་མོང་མ་
 ཡིན་ཆོས། །རང་གི་སྤྲུགས་སུ་རྒྱུད་ནས་བསྟན། །ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་དགོས་
 བ་སྦྱབ་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཀྱང་བྱུང་བར་ཡོད་དེ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་སྦྱ་
 གསུང་སྤྲུགས་ཀྱི་མཛད་བ་གང་མཛད་ཀྱང་གཞན་དོན་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་དེ་དང་དེའི་
 གནས་སྐབས་ཀྱི་དགོས་བ་དང་། མཐར་སྤྲུག་གི་ཉིང་དགོས་གང་ཅི་གཏུལ་བྱའི་
 རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བའི་ཉིང་མཁོ་སྦྱད་དུ་ཡོད་ཅིང་རིམ་བར་མངོན་སུམ་དུ་བསྟན་དུ་
 ཡོད་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས་དགོས་པའི་ཆ་གང་ལའང་བསྦྱ་བར་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།
 གཏུལ་བྱ་ཀྱན་གྱི་མགོན་སྐབས་ཡང་དག་པ་ཡིན་ལ། གཞན་གྱི་སྟོན་བ་ནི་མཛད་
 བ་གང་སྟོན་ཀྱང་རང་དོན་དང་འབྲེལ་ཞིང་གཏུལ་བྱར་གནས་སྐབས་ཀྱི་དགོས་བ་
 སྤྲུག་ཆོག་པས་བསྦྱབ་དུ་ཡོད་ཀྱང་མཐར་སྤྲུག་གི་ཉིང་དགོས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ཞུགས་
 བ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་གཏུལ་བྱས་འབད་བ་དག་པོས་བསྦྱབས་མཐར་ཉམས་པའི་ཆོས་
 ཉིད་ཡིན་པས་དགོས་པར་བསྦྱ་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་མགོན་སྐབས་ཡང་དག་པ་མ་
 ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ལས། ཁྱབ་འཇུག་མིའུ་མུང་གཟུགས་བསྐྱར་ནས། །གཡོ་ཐབས་
 གྱིས་ནི་སྟོབས་ལྡན་བསྐྱས། །ཁྱོད་ནི་གཡོ་ཡང་མཁྱེན་གྱུར་ལ། །གཞན་དག་ལ་
 ཡང་བསྦྱ་མི་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་བཞིན་དུ་སྟོན་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་སྤྲུགས་མཁྱེན་བ་དང་བཅེ་བ་སྟོང་
 རྩེ་ཆེན་པོ་འབའ་ཞིག་གོམས་པའི་འབྲས་བྱ་ཉི་བར་སྦྱོད་བ་ཡིན་པས། འགྲོ་བ་ཀུན་
 གྱི་གཉེན་གཤེན་ལྷ་མེད་པ་ཡིན་ལ། གཞན་གྱི་སྟོན་བ་ནི་བྱ་བ་གང་བགྱིས་ཀྱང་
 རྒྱའི་ཀུན་སྤོང་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་ཅི་རིགས་དང་འབྲེལ་ཞིང་། དུས་ཀྱི་ཀུན་སྤོང་
 ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ལ་བསྟེན་པས་སྦྱོར་བ་མ་དག་པས་པན་གཏོད་སྟེལ་མར་འགྱུར་

བའི་ཕྱིར་གཉེན་གཤེན་ཉི་ཆེ་བ་ཙམ་དུ་ཟད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། བྱང་སྲོང་
དམོན་བ་གྲུབ་པ་ལས། །དཀའ་ཐུབ་གྲུབ་པར་རྗེས་སུ་དཔག། མགོན་ཁྱོད་ཐུགས་
རྗེ་གྲུབ་པ་ལས། །དཀའ་ཐུབ་གྲུབ་པར་རྗེས་སུ་དཔག། ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

དེ་བཞིན་དུ་སྟོན་པ་བཙམ་ལྡན་འདས་ནི་སེམས་ཅན་རེ་རེ་བཞིན་སྐྱེ་བོ་
གངས་དཔག་དུ་མེད་པ་ཐམས་ཅད་མདུན་ན་གནས་པ་ལྟ་བུར་མངོན་སུམ་དུ་
གཟེགས་བཞིན་ཐུགས་རྗེས་བསྐྱམས་པ་མི་སྟོན་པར་མཉམ་དུ་པན་གྲོགས་འབའ་
ཞིག་མཛད་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཅིང་ལམ་དུ་འབྲེན་བར་མཛད་པས་སྐྱབས་གྲོགས་
འགྱུར་བ་མེད་ལ། གཞན་ལུགས་ཀྱི་སྟོན་པ་ནི་ཆེ་འདི་བ་ཙམ་དང་། བྱ་བ་ཉེ་ཆེ་
བའི་སྐྱབས་གྲོགས་ཙམ་མཛད་ཀྱང་སྐྱེ་བ་འཕྲོས་ན་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་ཐུན་ཁུང་
དུ་ལྷུངས་ཏེ་དག་གཉེན་ངས་མེད་དུ་སྲོང་བའི་ཕྱིར། གཏན་གྱི་སྐྱབས་གྲོགས་སུ་མི་
འོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། གཞན་དག་རང་དོན་མཆོད་སྦྱོར་ལ། །གཞན་གྱི་
སློག་གིས་སྦྱོར་སློག་གེད། །གཞན་གྱི་དོན་དུ་ཁྱེད་གཅིག་བྱ། །རང་གི་སློག་གིས་
སྦྱོར་སློག་མཛད། །ཅེས་དང་། རྣ་ཅན་འཐབ་དཀའ་ལ་སོགས་ལ། །ཁྱབ་འཇུག་
གིས་ནི་གཤོད་པ་བརྩམས། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་པན་བཞེད་པ། །ཁྱོད་ཀྱིས་སློག་
ཀྱང་བཏང་བར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །སྟོན་པ་བཙམ་ལྡན་འདས་
ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལྟ་ཅི་སེམས་མེད་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འགྱུར་མཐའ་དག་
ལའང་དབང་བསྐྱར་ཏེ་ལག་མཐིལ་ཆང་བུ་བཞིན་དུ་རི་ལྗར་འདོད་འདོད་དུ་བཀོལ་
རུས་པའི་སྟོབས་མི་ཟད་པའི་རྒྱན་གྱི་འཁོར་ལོ་མངའ་བརྟེན་ནའང་སེམས་ཅན་ལ་
བཅེ་གཏུང་ཆེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་མཆོག་དམན་དང་། གཏུག་ཅན་གང་གི་
དོན་ལའང་ལས་དང་སྐྱལ་བ་འཆོམས་པའི་པན་པ་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཅིང་དེ་དང་མི་
འཆོམས་པའི་དབང་མེད་དུ་མནན་པ་ནི་ཆ་ཤིང་ཙམ་ཡང་མི་མངའ་ལ། གཞན་

ཀྱི་སྟོན་པ་ནི་གཞན་ལ་མཐོ་འཆམ་པའི་ལས་ལ་ཆེད་དུ་དཔའ་བས་ན་གཞོན་པའི་
བདག་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སྤྱི་ཅན་ལག་པས་ལྷ་བ་ཡང་། །དབང་མེད་པར་
ནི་མིད་པ་ལགས། །མངའ་བརྟེན་ཁྱོད་ལ་སེམས་ཅན་དག །དབང་མེད་བགྱིད་པ་
དེ་མ་མཆིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་དེས་བསྟན་པའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་གཞན་ཀྱི་བསྟན་
པའི་བྱད་པར་ལ་ངོ་མོའི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། ནང་པའི་བསྟན་པ་ནི་རིས་སྤྱི་མ་ཆད་
པར་སྟོམས་པ་དང་ཞི་བས་འཆོ་བའི་ཐབས་འབའ་ཞིག་ལ་གནས་པས་གང་དང་
སྤང་ཀྱང་འཇམ་ཞིང་སྤྱོད་པ་འཕེལ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། གཞན་ཀྱི་བསྟན་པ་ནི་
རིས་སྤྱི་ཆད་པས་ལ་ལར་བན་ཞིང་ལ་ལར་གཞོན་པས་མི་སྟོམས་པ་དང་། འདྲིས་
ཤིང་གཏུགས་ན་གདུང་བ་འཕེལ་བའི་གནས་ཡིན་པས་གང་དང་སྤང་ཀྱང་རྩལ་བའི་
རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ལྷ་ཀྱི་རྒྱལ་རིགས་འབྱུངས་ཁྱོད་ཀྱིས། །གང་
ཞིག་བདེན་དང་མི་བསྟུང་། །ཆངས་པར་སྤྱོད་དང་དུལ་བ་དང་། །བཅེ་ལྗན་དམ་
ཆོས་ལེགས་པར་དགོངས། །ཞེས་དང་། ཁྱབ་འཇུག་གིས་ནི་གཉེན་འདུན་དག །ལེ་
ལན་གྱིས་ནི་གཏུགས་པར་འགྱུར། །ཁྱེད་ཀྱིས་གཉེན་འདུན་ཐམས་ཅད་ནི། །འཁོར་
བ་ལས་ནི་རྣམ་པར་བསྐྱལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱད་པར་ནི།
ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ནི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་དགེ་བའི་བྱེད་ལས་དང་། ལམས་
གསུམ་ཀྱི་ཉོན་མོངས་འཛོམས་པའི་བྱེད་ལས་དང་། གཏུལ་བྱའི་ནང་སེམས་རྒྱད་
བཏུལ་ནས་ཞི་ཞིང་དུལ་བ་དང་སྦྱིན་ཅིང་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ངན་སོང་དང་
འཁོར་བའི་འདྲིགས་པ་མཐའ་དག་ལས་སྦྱོལ་བའི་བྱེད་ལས་དང་ལྗན་ལ། གཞན་
ཀྱི་བསྟན་པ་ནི་དེ་དག་ལས་གོ་བོའི་གནས་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ལུས་
ཀྱི་དཀའ་ཐུབ་བགྱིད་པ་ཡིས། །མདུད་པ་འདྲིག་པར་གཅེར་བུར་འཆོལ། །ཁྱོད་ནི་

ཐུགས་ཀྱི་དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས། །མདུད་པ་འཛིག་པར་བཞེད་པ་ལགས། །ཞེས་དང་།
སྒྲོ་བོ་དཔོན་དཔའ་བོས། བདག་ཉིད་ཉོན་མོངས་སྒྲེ་བོ་བྱིས་པ་འདོད། །དེ་བཞིན་
དབང་བའི་སྒྲིབ་ལུལ་རྣམས་ལ་ཆགས། །འདི་དག་གཉིས་ཀ་ཉིས་དང་ལྡན་པར་
མཐོང་། །ང་ཡི་བདུད་ཅི་ཉོགས་ལམ་དག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་འཛིན་པ་ཀྱང་ཁྱད་པར་ཆེ་སྟེ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ནི།
རྒྱ་སྟོང་རྗེའི་ཙ་བ་ཅན་ཡིན་པས་སྟོན་པའི་སྒྲུར་བ་ཡོངས་སུ་དག་ཅིང་པན་བདེ་
འབའ་ཞིག་གིས་མཆོམས་སྒྲུར་བ་ཡིན་ལ། སྒྲུབ་པ་ལག་ཏུ་ལེན་པའི་ཆེ་འང་
དད་པ་དང་སྒྲུབས་འགྲོ་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་སྒྲུབ་
དགོས་པས་སྟོན་སྟོན་གྱི་ཙ་བ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་དུག་དང་མ་འབྲེས་པས་
འཆེ་བའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་བྱམས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ཞིང་།
འཛིག་ཉེན་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་བྱི་མས་མ་གོས་པས་གཙང་ཞིང་ཡིད་དུ་འཐད་པ་འབའ་
ཞིག་ཡིན་ལ། གཞན་གྱི་བསྟན་པ་ནི་ཀྱན་སྒྲོང་ཉོན་མོངས་པ་དང་འབྲེལ་བས་འཆེ་
བའི་རིགས་ཅན་དང་སྒྲུར་བ་འཛིག་ཉེན་པའི་ཆོས་དང་འབྲེས་པས་མཐར་འགྱུར་
པའི་གནས་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས་སྒྲུར་བ་ཤིན་ཏུ་རྩལ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དང་སྟོང་
དཔོན་མེ་མི་བཟད་པས། །སྒྲེ་བོ་མང་བོ་བསྐྱེགས་པར་གྱུར། །ཁྱོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མེ་
ཡིས་ནི། །སྒྲེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲེ་རྒྱ་བསྐྱེགས། །ཞེས་དང་། མཆོད་སྟོན་ལ་ནི་ཐུགས་
འགྱུམ་པར། །དང་སྟོང་རྣམས་ནི་སྤྲོ་ཞེས་གྲགས། །སྤྲིག་མེད་ཁྱོད་ཀྱིས་གྲོག་མ་
ལའང་། །གཞོད་པ་བགྱིད་པར་རྗེས་མ་གནང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟ་
བུའོ། །འོན་ཀྱང་ནང་ཆོས་ཡིན་ཡང་ཀྱན་སྒྲོང་མ་དག་པ་ལ་ནི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་
ཡོད་པར་ངས་དམ་མི་བཅའོ། །གནས་མི་འདྲ་བ་ནི། སྟོན་པའི་ལུང་གི་བསྟན་
པ་ནི་གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་། བསམ་པ་དང་། བག་ལ་ཉལ་མི་འདྲ་བ་ལ་སྟོས་

པའི་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་བྱ་མི་འབྲ་བ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་རྒྱལ་པོའི་
 བང་མཛོད་ལྟ་བུར་ཡོད་ནའང་གདུལ་བྱའི་རྒྱད་དང་འབྲེལ་བའི་དགོས་པ་དོན་
 དང་ལྡན་ཞིང་ཉིང་དགོས་བསྐྱབ་རུས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཉིད་ཡིན་པས་ངོ་བོ་སྟན་
 ཞིང་མི་མཐུན་པ་མེད་པ་དང་། གཞུང་ལྟག་ལོག་དང་རང་ཆོག་སྲ་ཕྱི་དང་། དངོས་
 ལུགས་འགལ་བ་སོགས་ཆོག་གི་སྟོན་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ཞིང་ལུང་རིགས་ཆད་
 མ་གང་གིས་ཀྱང་གཞོད་པ་མེད་པས་བསྟན་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གནས་པ་
 དང་། གདུལ་བྱ་གཅིག་ལས་དུ་བཀྱི་བའི་རིམ་པའི་ཉེ་མཁོ་ཆ་ཆང་རེ་མ་བསྟན་པ་
 གཅིག་ཀྱང་མེད་པས་བསྟན་དོན་ལ་འཁྲལ་པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དང་།
 དེ་ཐམས་ཅད་མཐར་འཇུག་ལེགས་ཀྱི་ལམ་ལ་གཞོལ་ཞིང་འདུ་བ་ཉིད་ཡིན་པས་
 དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ཡང་པན་
 ཚུན་མི་འགོག་ཅིང་བསུན་མི་འབྲེན་པར་གཅིག་གིས་གཅིག་སྟེལ་བའི་མཐུན་
 གོགས་འབའ་ཞིག་ཏུ་གནས་པ་སྟེ། དཔེར་ན། ལས་དོན་གཅིག་ཏུ་བརྒྱག་པའི་
 མཐུན་འགྱུར་གྱི་རྒྱལ་སྟོན་བཞིན་ནོ། །

དབྱ་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལྷལ་དང་བཅས་པ་
 གཞོམ་པར་བྱེད་པའི་གཉེན་པོའི་རུས་པ་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་སྟེ། དཔེར་ན། ཡན་
 ལག་བཞི་ལྡན་གྱི་དབྱང་ཆོགས་བཞིན་ནོ། །དེ་ཐམས་ཅད་འབྲས་བྱ་བྱང་ཆེན་
 འབྲེན་པའི་རིགས་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་སྟེ། འབྲས་ས་ལུ་ལྡང་པའི་ཆལ་བཞིན་
 ནོ། །དེ་ལས་གཞན་པའི་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བསྟན་པར་གྲགས་པ་དག་ནི། དེ་
 དག་ལས་གོ་བོ་སྟོན་པ་ཉིད་ཡིན་པས་སྟོན་དང་བཅས་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། སྤྲ་བོ་
 ཉོན་མོངས་བཅས་པའི་ཆོག་ཤིག་བྱེད་ལ་སོགས་ཆོག་དག་ནི། །པལ་ཆེར་ལྟག་
 ལོག་འགལ་བ་ལགས། །ཁྱོད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་གསུང་། །ཞེས་དང་།

གཞན་གྱི་བསྟན་བཅོས་གཞན་དག་ནི། །པལ་ཆེར་སྡེ་ཕྱི་འགལ་བ་ལགས། །ཁྱོད་
ཉིད་གྱི་ནི་གཞུང་ལུགས་དག། རོག་མ་བར་མཐར་སྐྱོན་མ་མཆིས། །ཞེས་སོགས་
གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་གྱི་གཙོ་
བོ་ནི་སྐྱབས་དངོས་སམ་ཆོས་དགོན་མཆོག་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱུའམ་ཐབས་མ་ཞོར་བ་
དང་མ་ཆང་བ་མེད་པ་ནི་སྐབ་པའི་བསྟན་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ། འདི་ཉིད་བསྟན་པ་
སྐྱོན་མེད་པ་དང་ཆ་ཆང་བར་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་འགོག་ལམ་
གྱིས་བསྐྱབས་པའི་ཆོས་དགོན་མཆོག་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དུ་ལེགས་པར་འབྲུབ་པ་ཡིན་
ཏེ། མདོ་ལས། ཅེ་འབྲ་བ་ཡི་ལས་བྱེད་པ། །འབྲས་བུ་དེ་འབྲ་བ་ཞིག་གྲུབ། །ཅེས་
དང་། རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོས། མ་ཆང་མེད་རྒྱ་དེ་ལ་ནི། །འབྲས་བུ་གང་
གིས་ལྡོག་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱ་སྐྱོན་མེད་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་
ལས་འབྲས་བུ་སྐྱོན་མེད་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་གྲུབ་པ་ནི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་
པས་སོ། །གཞན་གྱི་བསྟན་པ་པལ་ཆེར་གནས་སྐབས་ཀྱི་དགོས་པ་བསྐྱབ་ཅུང་
ཅམ་སྲིད་ཀྱང་རྒྱ་མ་ཆང་བ་དང་རྒྱ་ཁ་ཡར་བས་འབྲས་བུ་ཆ་ཆང་བ་མི་འབྲུབ་
ལ། མཐར་ཐུག་གི་ཉིང་དགོས་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སོང་བས་གདུལ་བྱའི་མངོན་པར་
འདོད་པའི་དོན་བསྐྱབ་མི་སྐབ་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་ཅན་འབའ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། ཐར་པ་རྒྱད་གཞན་བསྐྱེད་པ་དང་། །ནེ་ཙོས་ལམ་གཞན་
སོང་བར་གྱུར། །ཁྱོད་ནི་ལམ་གང་ནས་གཤེགས་པ། །དེ་ཉིད་ནས་ནི་སློབ་མའང་
མཆི། །ཞེས་དང་། ཁྱོས་པས་གཡུལ་ངོར་བསད་ན་ནི། །བདེ་བཟོར་འགྲོ་ཞེས་རྒྱས་
པ་ཟེར། །མགོན་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་གནས་སྐབས་དེའི། །སེམས་ནི་ངན་འགྲོ་ཡིན་ཞེས་
གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

བསྐྱབ་བྱའི་གཙོ་བོའི་སློན་སྐྱོད་ཀྱང་ཁྱེད་ཀྱི་ཆོས་འདི་པའི་སྐྱབ་པ་

ལག་རྒྱ་སྒྲངས་ཏེ་རྣལ་མར་རབ་རྒྱ་སོང་བ་ལས་སྒྲར་མི་ལྷོག་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཞི་བ་
 ཐར་བ་ཐོབ་རྒྱས་ལ། དེའི་ཆེ་སྲིད་པའི་རྩ་བ་བྱངས་ནས་སྤྱང་བ་ཡིན་པས་གཏན་
 གྱི་བདེ་བ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་གལ་ཏེ་དེ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་དང་།
 མངོན་ཤེས། རྩ་འབྲུལ་སོགས་མ་ཐོབ་ཀྱང་ཡིད་ལ་མི་བཟོད་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་
 གྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་དང་བལ་བའི་དགའ་བདེ་གྲ་ལོམ་པ་ལས་འབྱུར་བ་མི་སྲིད་ལ།
 དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཆོས་དགོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་པའི་
 ཆོས་ལ་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་རགས་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་དེའི་གཉེན་པོ་བསྟན་བ་ཡོད་
 མོད། འབ་བ་འདྲུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་ཉེས་དམིགས་དང་དེའི་གཉེན་པོ་བསྟན་
 བ་མེད་པས་དགའ་ཆེགས་དུ་མས་ཇི་ཅམ་བསྐྱབས་ཀྱང་སྲིད་པའི་བདེ་བ་མཐར་
 གཏུགས་པ་ཞིག་ཐོབ་རྒྱས་མེད་ཐར་པའི་བདེ་བ་ནི་ཡེ་མེད་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་བདེ་བར་
 ཐར་བར་རྫོམས་ཀྱང་འབ་བ་འདྲུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཉིད་ཡིན་པས། སྒྲར་ལྷོག་
 པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཏེ། རྟེན་མི་བརྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ལས། ཐུ་སྟེགས་
 བྱེད་བ་ཁ་ཅིག་ནི། །ཐར་བ་འགོ་དང་ལྷན་ཞེས་སྟེ། །གང་ལ་འགོ་ཡོད་དེ་འཁོར་
 བ། །ཁྱེད་ཀྱིས་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་ནས་བསྟན། །ཞེས་དང་། གང་སྤྱད་ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་
 བ་ནི། །བདེ་བས་བདེ་ཉིད་ཐོབ་བཞིན་པ། །དེ་སྤྱད་སྟེ་བའི་སེང་ཁྱོད་ཀྱི། །གཞུང་
 ལུགས་ལ་ནི་འགོ་འདི་དགལ། །ཞེས་དང་། བསྐྱུགས་འོས་བསྐྱུགས་བསྟོད་ལས།
 ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་པའི། །སྟེ་བོ་མ་རིག་གིས་སྤྱོདས་པ། །སྲིད་ཅེའི་
 བར་དུ་སོང་ནས་ཀྱང་། །སྤྱག་བསྐྱལ་ཡང་འབྱུང་སྲིད་བ་སྟུབ། །ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་
 པའི་རྗེས་འགོ་བ། །བསམ་གཏན་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་ཀྱང་། །བདུད་ཀྱི་མིག་རས་
 བཙའ་བཞིན་དུ། །སྲིད་པ་དག་ནི་ལྷོག་པར་བཞི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 གསུམ་པ་དེ་སྐབས་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་སྟོན་སྤྱད་པར་ཆེ་སྟེ། ཆོས་འདི་

པའི་འཕགས་པའི་དགོ་འདུན་ཐམས་ཅད་ནི་ལྟ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། སྟོད་པ་
ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། ཤེས་རབ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། བདུད་དང་སྤྲུལ་སྤྲུག་གིས་
མི་ཚུགས་པ། སྤྲིད་པའི་འཕྲུལ་འཁོར་འཛེམས་པ་ལ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་དཔའ་བ། ཞི་བ་
སྤང་འདས་ལ་རྟག་ཏུ་གཞོལ་བ་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བས་འཆོ་བའི་ཕྱུས་སྟོབས་རྒྱས་
པ། དགོ་བཅུའི་ཁྲིམས་ཀྱིས་རྒྱུད་བཏུལ་ཞིང་དུལ་བ། རོ་ཆ་ཁྲེལ་ཡོད་ཀྱིས་བརྒྱན་
བས་མཐོང་ན་མི་མཐུན་པ་མེད་པ། འཆོ་ཞིང་གཞོད་པའི་སྦྱོར་བ་མཐའ་དག་དང་
བྲལ་བ། རྒྱུད་ཤིན་ཏུ་འཇམ་པའི་ཕྱིར་སྤྲུལ་དང་འགྲོགས་ཀྱང་མི་མཛའ་བ་མེད་པ།
ཀུན་ལ་བྱམས་བརྩེས་བསྐྱངས་པས་མཐོང་ཆོད་དོན་དང་ལྡན་པ། ཆོས་འདུལ་
བ་ལ་ལེགས་བར་གནས་པས་སྟོད་པའི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཀུན་ལ་
དང་བ་འདྲེན་པ། གཡོ་སྐྱུ་སོགས་བྱ་རྒྱུའི་སེམས་སྤངས་ནས་རྟག་ཏུ་སྟོམས་བར་
གནས་པས་ཀུན་གྱིས་ཆོད་མར་བཟུང་ཞིང་དཔང་པོར་གྱུར་པ། འཕགས་པའི་ནོར་
བདུན་གྱི་གཏེར་དང་ལྡན་པས་གང་ལའང་ཡང་བ་མེད་པ། དུན་ཤེས་བག་ཡོད་ཀྱི་
སྤབ་རྒྱུན་དུ་བཅིངས་པས་ཉེས་ལུང་གི་གཡང་ས་སྤངས་ཤིང་འགྲོད་པའི་གནས་
སྤུམ་བསྟོད་པས་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་དང་ལྡན་པ། བཟོད་པ་དང་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་
གོ་བགོས་པས་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ཀྱིས་མི་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པས། དེས་སུ་མ་
ཆད་པའི་གྲོལ་བ་དོན་གཏེར་ནམས་ལ་སྟོ་བ་སྟེལ་བའི་དཔེ་བཟང་པོ་དང་ཆོས་ཚུལ་
བཞིན་སྐྱབ་པར་རྩོ་གོགས་སམ་དབྱང་གོགས་བསྐྱབ་པ་མེད་པ་དང་འབྲས་བུ་ལག་
ཏུ་ཉྟར་བའི་གཉེན་གཤིན་སྦྲ་ན་མེད་པས་སྐྱབས་སྐྱབ་པའི་གོགས་སུ་བསྐྱབ་
མེད་ཅིང་ཡང་དག་པའོ། །

དེ་ཡང་རི་སྐད་དུ་བྱུང་བར་འཕགས་བསྟོད་ལས། ཐར་བ་རྒྱུད་གཞན་
བསྟེད་པ་དང་། །ནེ་ཙྰ་ལམ་གཞན་སོང་བར་གྱུར། །ཁྱོད་ནི་ལམ་གང་ནས་

གཤེགས་པ། །དེ་ཉིད་ནས་ནི་སློབ་མཁའ་མཆི། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་
 ཡོན་ཏན་ཅན་གྱི་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ནི། སྟོན་པ་གཞན་གྱི་ལྷགས་ལ་མེད་
 བས་སུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་དགེ་འདུན་
 རྣམས་ཀྱང་སྤར་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་པལ་ཆེར་དང་ལྷན་ཞིང་འགའ་ཞིག་དང་རྗེས་
 སུ་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་སྐྱབ་པའི་གྲོགས་སུ་བསྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། བསྟེན་
 བསྐྱེདས་ཀྱིས་འཇུག་བ་མེད་པས་ན་སྐབས་གྲོགས་སྐྱོན་མེད་དུ་ལེགས་པར་གྲུབ་
 བོ། །འོན་ཀྱང་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ལ་མི་གནས་པའི་དགེ་སློང་ཁས་འཆེས་
 བ་དག་ནི་ཆོས་རྣལ་མར་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་དག་སྤང་སྤྱོད་པའི་ཡུལ་ཅམ་ཡིན་གྱི་
 ཆོས་སྐྱབ་པའི་ལྷ་གྲོགས་ཆད་ཐུབ་དུ་ཁོ་བོས་མི་སྤྲོ། །དེ་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས།
 སྤྱིད་དང་སྤྱིད་ཐབས་ཞི་བ་ཡི། །ཐབས་དང་དེ་བཞིན་ཞི་གསུངས་ཏེ། །འཛིག་རྟེན་
 ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་གང་། །དེ་ནི་ཐུབ་པའི་ལྟ་བུར་མངོན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
 རང་ཉིད་རྒྱུད་མ་དག་པས་ངེ་མ་སྟོན་པ་དང་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལ་བསྐྱེས་ཏེ་ངེ་
 མ་ཅན་གྱི་རྟགས་འཆང་བའམ་གཟུགས་བརྟན་འཛིན་པ་དེ་དག་ནི་སྟོན་པའི་བཀའ་
 ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་སོང་བས་སྤྲོན་འགོས་པའི་དུག་གི་གོང་བུ་བཞིན་ཏེ་གནོད་
 པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས། ཡིད་ཆོན་བྱ་བའི་ཡུལ་ནས་དོར་བར་རིགས་སོ། །དེ་ལྟ་
 བུའི་སྟོན་དང་བྲལ་བའི་མིང་དོན་མཚུངས་པར་གནས་པ་རྣམས་ནི་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་
 དམ་པ་ཡིན་པས་བཀའ་བསྟེན་དང་ཡིད་ཆོན་བྱེད་པ་ནི་ལམ་མ་ཞོར་བའོ། །མདོར་
 བ། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དང་དེའི་ཆོས། དེའི་ཉན་ཐོས་དངོས་གནས་པ་
 རྣམས་ལ་ནི། རི་ཅམ་དུ་གཏུགས་ནས་འདྲིས་ཤིང་རྒྱབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ཅམ་དུ་དད་
 བ་འཕེལ་ཞིང་རེ་བའི་འབྲས་བུ་སྟེར་བས་ལེགས་པའི་གནས་འབའ་ཞིག་ཡིན་ལ།
 དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ནི། རི་ཅམ་དུ་གཏུགས་ཏེ་འདྲིས་ཤིང་རྒྱབ་པར་བྱས་ན་དེ་

ཅམ་དུ་སྐྱོན་མཐོང་ཞིང་མི་འདོད་པ་འཕེལ་བའི་འགྲོད་པའི་གནས་འབའ་ཞིག་ཡིན་
ཏེ། ཁྱད་པར་འཕགས་བསྟོད་ལས། སུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་གཞུང་ལུགས་ལ། །རི་ལྷ་
རི་ལྷར་རྣམ་བསམས་པ། །དེ་ལྷ་དེ་ལྷར་མགོན་ཁྱོད་ལ། །བདག་གི་སེམས་ནི་
དད་པར་གྱུར། །ཚུན་ཤིང་བཟང་པོ་རྣམས་སྤངས་ནས། །ངན་པ་ལ་ནི་སུ་ཞིག་
བརྟེན། །འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་རྣམས་ཁྱོད་བཞུགས་ན། །མཁས་པ་སུ་ཞིག་སྟོན་
གཞན་འདུད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་ཚུལ།

གཉིས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་ཚུལ་ལ་གསུམ་སྟེ། གང་
ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་རྒྱ། གང་གིས་སྐྱབས་པའི་ཡུལ། རི་ལྷར་སྐྱོབ་
པའི་ཚུལ། དང་པོ་ནི། དཔེར་ན། གང་ལ་འདིགས་ཤིང་སྐྱག་པ་ཡོད་ན། དེ་ལས་
བསྐྱབ་ཕྱིར་རུས་ལྡན་གཞན་དུ་སྐྱབས་འཆོལ་བ་ནི། སེམས་ལྡན་སྤྱིའི་ཆོས་ཉིད་
ཡིན་ལ། འདིགས་པ་ཉི་ཆེ་བ་དང་། སྐྱབས་ཉི་ཆེ་བ་ནི། ཚུན་ཤིང་དང་བྲག་སྐྱབས་
དང་། མི་དང་ལྷ་མཐུ་བོ་ཆེ་རྣམས་ལ་འང་ཡོད་མོད། དེ་དག་ནི་འདིགས་པ་ཉི་ཆེ་
བ་གནས་སྐྱབས་སྒོ་བཀག་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་ལེགས་པར་བསྐྱབས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
འདིགས་པ་གང་ནས་འོང་བའི་གནད་མི་ཤེས་ཤིང་རི་ལྷར་སྐྱབས་པའི་ཚུལ་ཡང་
མི་ཤེས་པ་མ་ཟད་རང་ཉིད་དེའི་དབང་དུ་ཤོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་
ཐབས་ལ་མ་སྤངས་པའི་འདིག་རྟེན་རང་ག་བ་དག་ནི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱོབ་བྱེད་ཀྱི་གནད་
མི་ཤེས་པས་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་སྐྱབས་སུ་བཟུང་སྟེ་དེའི་རྗེས་ཁོ་ནར་ངལ་དུ་བ་ལ་
རྟག་དུ་བརྩམས་ཀྱང་ངལ་དུ་བ་ཀྱི་མཐའ་མ་མཐོང་བས་ཡིད་ཁུམ་ནས་གནས་པ་ཉིད་

དེ། དེ་ཉིད་ལས། གང་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་སྐྱོན་ལ་དགལ། །ཞེས་གོང་དུ་བྲངས་པ་ལྟར་
དང་། སྐྱོད་འབྲུག་ལས་ཀྱང་། སྤྱག་བསྐྱེད་འདོར་འདོད་སེམས་ཡོད་ཀྱང་། །སྤྱག་
བསྐྱེད་རྒྱ་ལ་མཛོན་པར་རྒྱག་། བདེ་བར་འདོད་ཀྱང་གཏི་སྤྱག་པས། །རང་གི་བདེ་
བ་དག་ལྟར་འཛོམས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དེས་ན་འཛིགས་པ་དང་ཡང་བ་སྐྱེ་ཆོགས་དེ་ལྟ་བུ་ལས་རང་ཉིད་རང་
གིས་སྐྱོབ་མི་རུས་པས་སྐྱོབ་པ་ལོ་མཐུ་ལྟར་གཞན་ཞིག་འཆོལ་དགོས་ནའང་།
རང་ཅག་མི་འདོད་པ་དང་མི་བཟོད་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་མཐའ་དག་གི་འབབ་
སྟེགས་ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་འདི་ལས་ཐར་དུ་མེད་པར་ལས་ཀྱི་ཐག་
པས་ཀྱང་ནས་བཅིངས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པའི་གཏོན་ཆེན་གྱིས་ཡིད་ལ་འཆང་སྟེ་
ཀྱན་ཏུ་གཅེས་ཤིང་དབང་དུ་བཀོལ་བ་ལས་ངལ་ཞིང་དུ་བ་དང་འགྱོད་ཅིང་དངང་
བའི་གཙོང་རོང་ནས་གཙོང་རོང་དུ་སྦྱངས་ཏེ་འདི་ཕྱི་ཀྱན་ཏུ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ལམ་ཁོ་
ནར་བརྒྱད་དགོས་པ་འདིའི་ངང་ཚུལ་མཐོང་ན་འཛིགས་ཤིང་མི་སྐྱག་པ་ནི་སྤྱ་ཞིག་
ཡོད་དེ་མེད་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་འདི་ཉིད་ཉིད་མཆོམས་སྦྱར་བ་ལོ་
ནི་ལས་ཉོན་གཉིས་ཡིན་པས་འདི་ལ་ནི་དཔལ་དང་འགྱོར་བ་དང་བྲག་ལོ་དང་ཁྲབ་
འབྲུག་ལ་སོགས་པའི་འཛིག་རྟེན་ན་དབྱང་གོགས་སྤྱ་ཞིག་བཅོལ་ཀྱང་སྐྱོབ་པར་མི་
རུས་སོ། །འོ་ན་ཅི་ཞིག་གིས་སྐྱོབ་པར་རུས་སྟེ་དུ་བཅོལ་ན་སྟོན་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནས་ཉེ་བར་བརྒྱད་པའི་སྐབས་གསུམ་ཉིད་ལ་གཏུགས་པ་
ནི་སྤར་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལས་ལེགས་པར་བྱབ་ལ་ཕྱིས་ཀྱང་འཆད་པར་འགྱུར་
རོ། །དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་འཛིགས་ཤིང་སྐྱག་པའི་སྒོ་དང་། དེ་ལས་སྐྱོབ་པའི་རུས་པ་
དགོན་མཆོག་ལ་ཡོད་པར་ཤེས་པའི་སྒོ་གཉིས་ནི་སྐབས་འགྲོའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་
ཏེ། དེ་གཉིས་ཇི་ཅམ་དུ་ཤུགས་ཆེ་བ་དེ་ཅམ་གྱིས་སྐབས་འགྲོ་དང་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་

བསྐྱེད་བར་ཤུགས་ཆེ་ལ། དེ་གཉིས་ཤུགས་ཆག་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་སྐྱབས་འགོ་དང་
དེའི་བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱེད་བར་ལྟོད་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་འཛིགས་པ་ནི་སྤྱུ་ལའང་མི་
འདོད་པས་དེ་ལྟ་བུའི་འཛིགས་པ་དེ་སྤར་མེད་པར་བྱིས་བསྐྱེད་དུ་བཅུག་པ་དོན་
མེད་དོ་སྟུམ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ཐ་མལ་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་
འཛིགས་པ་དེ་དང་འདི་གཉིས་གཏན་མི་འབྲས་ལྟེ་འདི་ནི་འཁོར་བའི་གནས་ལུགས་
ལ་ཡང་དག་པར་དཔྱོད་པའི་ཤེས་རབ་དང་། ཡང་དག་པའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་
པ་ལས་སྐྱེས་པས་དགོ་བ་ལ་སྤོ་ཤུགས་འཕེལ་བ་དང་ཡིད་བདེའི་རྟེན་བྱེད་ལ། དེ་
ལྟ་བུའི་སྤྱག་བསྐྱེད་རགས་པ་ཙམ་ལ་འཛིགས་པའི་འཛིགས་པ་དེ་ནི་རང་གཅེས་
འཛིན་དང་ལོག་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པ་ལས་སྐྱེས་པས་འཛིགས་པས་འཛིགས་
པ་འཕེལ་བ་དང་མཐར་འགྱུར་པའི་གནས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

དེ་ལ་འཛིག་རྟེན་པལ་པས་དེ་ལྟ་བུའི་འཛིགས་པ་མི་སྐྱེ་བ་ནི་འཛིགས་
པའི་གནས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཟུང་བས་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། སྤྱང་པོ་སྐྱེན་པ་འགས་
རྒྱབ་ཏུ་གཡང་གཟར་ཡོད་པར་མ་མཐོང་བར་མདུན་ནས་སྤྱོད་པར་འཛིགས་
ཏེ་རྒྱབ་འགོས་ཀྱིས་གཡང་དུ་སྤྱང་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་འཛིགས་པའི་གནས་
ལ་གནས་སུ་ཤེས་ན་དེ་ལ་འཛིགས་པ་མི་སྐྱེ་བ་སྤྱུ་ལང་མེད་དེ། དཔེར་ན། དུག་
རྩས་ཟས་སུ་བཟུང་ན་དགའ་བ་སྐྱེས་ཀྱང་དུག་ཟས་ལ་དུག་ཟས་སུ་ཤེས་ན་སྤར་
བཟས་པ་ལ་འགྱུར་པ་དང་སྤྱག་པ་སྐྱེས་ཤིང་བྱིས་མི་བཟའ་བར་ཡིད་དམ་བཅས་
ཏེ་ཤིན་ཏུ་གཞོན་བྱེད་པ་བཞིན་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། སྤྱག་བསྐྱེད་རྒྱ་མཚོ་འདི་ལ་
མཐའ། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཡོད་མིན་ན། །བྱིས་ཁྱོད་འདིར་ནི་བྱིང་བ་ལ། །འཛིགས་
པ་ཅེས་ན་སྐྱེ་མི་འགྱུར། །ཞེས་དང་། སྤྱིད་པར་ཁྱོད་ལ་རང་འདོད་ཀྱི། །འགོ་བ་
གཞན་ཡང་ཡོད་མིན་ན། །གཞན་གྱི་དབང་དང་འཛིགས་མེད་པར། །སྤོ་དང་ལྡན་པ་

སྤྱི་ཞིག་འགྲུར། །ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་གང་གིས་
 སྐབས་པའི་ཡུལ་ནི། སློབ་དཔོན་དཔའ་བོས། གང་ཞིག་ལ་ནི་ཉེས་པ་ཀུན། །གཏན་
 རྣམ་ཡོང་ཡེ་མི་མངའ་ཞིང་། །གང་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ། །ཡོན་ཏན་ཐམས་
 ཅད་གནས་གྱུར་པ། །གལ་ཏེ་སེམས་ཤིག་ཡོད་ན་ནི། །དེ་ཉིད་ལ་ནི་སྐབས་འགྲོ་
 ཞིང་། །དེ་བསྟོད་དེ་ནི་བཀྱར་བ་དང་། །དེ་ཡི་བསྟན་ལ་གནས་པར་རིགས། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ནི་སྐབས་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་དང་དེ་ཉིད་ལ་
 བརྟེན་ཅིང་གཞོལ་བའི་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་
 ལ། དེ་ཉིད་སྐབས་སུ་འོས་པའི་རྒྱ་བཟོན་ནི་སྤར་བ་ཤད་པའི་མཆོག་གསུམ་གྱི་
 ཡོན་ཏན་རྣམས་ཡིན་ཞིང་དེ་ཡང་གནས་བསྐྱུས་ན་སྟོན་པ་བཙུག་ལྟར་འདས་ལ་
 སྐབས་སུ་འོས་པའི་རྒྱ་བཟོན་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། རང་འདྲིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་མ་
 གྲོལ་ན་འགྲེལ་བས་འགྲེལ་བ་བསྐྱང་མི་ཐུབ་པ་བཞིན་གཞན་འདྲིགས་པ་ཐམས་
 ཅད་ལས་སྦྱོབ་མི་རུས་ཀྱང་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ནི་རང་འདྲིགས་པ་མ་ལུས་པ་
 སྤངས་པས་གཞན་འདྲིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་སྦྱོབ་པར་མཐུ་དང་རུས་པ་ཐོགས་
 པ་མི་མངའ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སྦྱོབ་རུས་ཀྱང་སྦྱོབ་པའི་ཐབས་ལ་མི་མཁས་ན་ཆོང་
 ཐབས་མི་མཁས་པས་ཆོང་ཉེས་མང་བ་བཞིན་དུ་སྦྱོབ་པ་མཐར་འཁྲོལ་དཀའ་ཞིང་
 ལ་ལར་པན་ལ་ལ་ལར་གཞོད་པར་སྤིང་ལ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ནི་གཞན་འདྲིགས་
 པ་ཐམས་ཅད་ལས་སྦྱོབ་པའི་ཐབས་ལའང་མཁས་པ་ཡིན་ཏེ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་
 མཛོན་སྤྲུལ་དུ་གཟིགས་པ་དུས་ལ་མི་གཡོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་སྦྱོབ་ཀྱང་རུས་ཐབས་ལའང་མཁས་ཀྱང་སྦྱོབ་པར་མི་མཛོད་ན་
 སྐབས་བཙུག་པའི་རེ་བ་འབྲས་མེད་དུ་འགྱུར་ཡང་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ནི་རིས་སུ་
 མ་ཆད་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱོབ་པ་མཐར་ཐོན་པར་མཛོད་དེ་ཀུན་ལ་

ཉེ་རིང་མེད་པའི་བཅེ་བ་སྟོང་ཟླ་ཆེ་མོ་མཐར་ཐུག་པ་མངའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུར་པན་
བཏགས་མ་བཏགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་མ་མཛད་ན་པན་མ་བཏགས་པ་ནམས་
ཡལ་བར་དོར་བ་སྲིད་ནའང་། སྟོན་པ་སངས་རྒྱུ་ནི་པན་བཏགས་མ་བཏགས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱབས་མཛད་དེ། རང་དོན་ཀྱི་རེ་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་དང་།
གཞན་པན་འབའ་ཞིག་གི་དོན་དུ་ཞུགས་ཤིང་། དེ་ཡང་རྟོན་བཀུར་སོགས་ལ་མི་
གཞིགས་པར་སྐྱབ་པའི་མཆོད་པ་ཁོ་ནས་མཉེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྐྱབ་པའི་མཆོད་པ་ནི། སྐྱབ་པ་པོ་སོ་སོའི་ཁེ་པན་གྱི་གྲུབ་འབྲས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་སྐྱབས་སྟོན་པ་པོ་ནི་སྐྱབས་སུ་འོས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་
དང་ལྡན། ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་ན། དེས་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་ཆོས་དང་
དེ་ཚུལ་བཞིན་སྐྱབ་པའི་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ནམས་ཀྱང་སྐྱབས་མི་བསྐྱབ་
ཡང་དག་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་རི་ལྷོ་བསྟན་པ་ལྷོ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་སྐྱབ་པ་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། འགོ་ཁྲིད་བཟང་ལ་འཛོན་ཐང་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡོད་ན་
དེའི་སློབ་སྟོན་ལ་གནས་པའི་ལས་བྱེད་ཀྱང་བཟང་ལ་ལེགས་པར་འབྱུང་བ་བཞིན་
ནོ། །དེས་ན་སྐྱབས་འཆང་ཡང་སྐྱབས་ཡུལ་ནོར་ན་སྐྱབས་བཅོལ་བའི་འབྲས་སུ་
ལོག་པར་སླིན་ལ། སྐྱབས་ཡུལ་མ་ནོར་བ་རྟོན་ཀྱང་སྐྱབས་མ་བཅོལ་ན་རྒྱལ་པོའི་
མཛོད་གཉེར་བཞིན་དུ་བྱུང་ནོར་མང་པོའི་ལས་བྱེད་ཀྱང་རང་ལ་དགོས་དུས་ཅི་ཡང་
མེད་པས་རེ་བ་འབྲས་མེད་དུ་གྱུར་པའོ། །དེ་ནི་སྐྱབས་ཡུལ་མ་ནོར་བ་ལ་སྐྱབས་
ཡང་དག་པར་བཅའ་བ་ནི་སྐྱབས་བཅོལ་བའི་དགོས་འབྲས་མཐའ་དག་ཚུད་མི་ཟ་
བར་ལེགས་པར་འབྲུབ་པས་ཆོས་གཤམ་མ་ཞིག་འདོད་ཕྱིན་ཆད་ཉམས་ལེན་གྱི་
མཐིམ་དུ་སྐྱབས་འགོ་ཉིད་བཟུང་བར་རིགས་སོ། །ཉམས་ལེན་དང་སྐྱབས་འགོ་ཐ་
དད་དུ་བཟུང་བ་དག་ནི་ལྟ་བུ་དུ་བབས་པ་དང་འབྲས་སྟེ། སྤྲ་མ་གོང་མའི་གསུང་

སྒྲིམ་ལས། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་མི་ཟབ་སྐྱབས་འགྲོའི་ཆོག་གསུམ་ཟབ་བ་
ཡིན་ཞེས་གསུངས་པའང་གདུལ་བྱ་དེ་འདྲ་བ་ལ་དགོངས་པའོ། །

གསུམ་བ་ལ་དེས་ཇི་ལྟར་སྐྱོབ་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་
སྐྱབས་སུ་འགྲོ་ཚུལ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། སྟོན་པས། སྲིད་པའི་ཟུག་རྩ་གཙོད་
བྱེད་ལམ། །ངས་ནི་ཁྱེད་ཅག་རྣམས་ལ་བསྟན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྟོན་བ་
སྟེ། །ཁྱེད་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་བྱ་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོན་བ་བདེ་
བར་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱོབ་བྱེད་སོགས་སྒྲུང་དོར་གྱི་གནས་
མཐའ་དག་རང་གིས་ཇི་ལྟར་གཟིགས་པ་ལྟར་གཞན་ལ་གསལ་བར་བསྟན་ཅིང་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་པར་ལམ་གྱི་གོལ་ས་མཐའ་དག་ལས་སྐྱོབ་པར་མཛད་དེ་ཡང་དག་
པའི་ལམ་དུ་འཇུག་པར་མཛད་ཅིང་ལམ་གྱི་བགྲོད་པ་མཐར་མ་ཕྱིན་གྱི་བར་དུ་སྟོན་
པར་མཛད་པས། གདུལ་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱབས་སྟོན་བ་པོར་འཛོག་ལ། དེ་དང་
རྗེས་སུ་མཐུན་པར་སྒྲུང་དོར་གྱི་གནས་བསྐྱར་ནས་སྟོན་པར་མཛད་པ་དག་ཀྱང་
གདུལ་བྱ་རང་རང་ལ་ལྟོས་པའི་སྐྱབས་སྟོན་བ་པོ་ཡིན་པས་སྟོན་པར་འདུལ་ཤེས་
འཛོག་དགོས་སོ། །

དེས་ཇི་ལྟར་བསྟན་བ་ལྟར་གྱི་སྐྱབ་བ་ལག་ལེན་དུ་བྲིལ་བའི་སྟོང་པོ་ནི་
རང་ཉིད་འཛིགས་པའི་ཅ་བ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྐྱབ་བ་ཅི་རིགས་ལས་
སྤར་མི་ལྷོག་པའི་ཚུལ་གྱིས་དངོས་སུ་བསྐྱབས་པ་སྟེ་འགོག་ལམ་གཉིས་ཡིན་
ལ་དེ་གཉིས་ནི་སྐྱབས་དངོས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་། དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སོ་
སོ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱང་ཇི་ཅམ་ཁྱད་ཞུགས་པ་
དེ་ཅམ་གྱིས་འཛིགས་པ་ལས་སྐྱོབ་པའང་ཆེས་ཁྱད་ཞུགས་པས་སྐྱབ་བ་པོ་སོ་
སོ་ལ་ལྟོས་པའི་སྐྱབས་དངོས་ཡིན་ཞིང་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་ལུང་གི་ཆོས་གསུང་

རབ་རྒྱལ་དག་རྒྱལ་སྤྱི་ཡུལ་ཉེས་པ་དངོས་སུ་སེལ་ཞིང་ལེགས་པ་དངོས་སུ་
བསྟན་པས་སྐྱབས་དངོས་ཀྱི་འདུལ་ཤེས་འཛིག་གོ། །ལམ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་
སྐྱབས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལག་ལེན་དུ་འབྲིལ་བ་ལ་རང་གཅིག་ཕྱི་མི་འཛིན་པས་གྲོགས་
མི་བསྐྱུ་བ་ཞིག་ལ་བརྟེན་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་རྒྱལ་ས་
ནི་དེ་ལྟར་སྐྱབས་གྲོགས་མཛད་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་གཞན་གྱི་ཉེས་པ་
རང་ལ་མི་གོས་ཤིང་རང་གི་ཉེས་པ་གཞན་ལ་མི་བསྐྱོ་བར་སྐྱབས་གྲོགས་བསྐྱུ་
བ་མེད་ཅིང་བག་མེད་པ་དང་ལེ་ལོ་དང་ཚུལ་མིན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལས་བསྐྱབས་
ནས་ཚུལ་མཐུན་གྱི་སྤྱོད་པ་དང་དགེ་བ་ལ་སྤྱོད་ཀྱིས་བསྐྱེད་དུ་འཇུག་པའི་གྲོགས་
ཀྱི་སྒོ་ནས་སྐྱབས་མཛད་པའོ། །དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སོ་སོའི་སྤྱོད་པའི་དགེ་
འདུན་རྒྱལ་ས་ཀྱང་རང་འོག་དང་རང་མཉམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྐྱབས་གྲོགས་བསྐྱུ་བ་
མེད་པའོ། །རང་གཞན་གྱི་ཉེས་པ་ཕན་ཚུན་དུ་སྤེལ་རེས་བྱེད་པའི་གྲོགས་དག་
ནི་སྤྲིག་པའི་གྲོགས་པོ་ཉིད་ཡིན་གྱི་སྐྱབས་གྲོགས་མ་ཡིན་ལོ། །དེས་ན་སྤྱོད་པའི་
ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ལྟོས་ན་མཆོག་གསུམ་འཛིག་གི་འཆོ་བ་དང་ནད་ཡམས་སྤྱི་གེ་
སོགས་ཀྱི་འཛིགས་པ་སྤྲན་ཆོགས་ལས་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་
འཛིགས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་ནང་ཕན་ཚུན་གྱིས་ཀྱང་བསྐྱབ་ཀྱས་པའི་ཕྱིར་དང་
འཛིགས་པའི་རྩ་བ་མི་སེལ་བར་དེ་ཡི་ལོ་མ་ཅོམ་སེལ་བ་ནི་རྗེ་ཅོམ་བསལ་ཀྱང་
མཐའ་མི་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་ལོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་སྐྱབས་སུ་འགོ་ཚུལ་དངོས་ལ་སྤྱར་བཤད་
པའི་རྒྱ་དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་མདུན་མ་སྐྱབ་པ་ལ་སྤེལ་ཡུན་ཀུན་དུ་དགོན་
མཆོག་ལ་སྒོས་ཡིངས་འགེལ་གྱི་དད་པ་སྤྱོད་པའོ། །དེ་འདྲ་བའི་དད་པ་བཅོས་མིན་
རྒྱད་ལ་སྤྱོད་པ་ནི་སྐྱབས་འགོ་ནས་དག་རྒྱུད་ལ་སྤྱོད་པའི་ཆེད་ཡིན་ལོ། །དེ་ཡང་ཡོན་

ཏན་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ། བྱད་པར་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱབས་སུ་
 འགྲོ་བ། ཁས་སྒྲངས་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ། གཞན་དུ་མི་སྤྱོད་པའི་སྒོ་ནས་
 སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་བཞི་གསུངས་ཀྱང་འདྲིའི་ཡོན་ཏན་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱབས་
 སུ་འགྲོ་བ་དང་། ཁས་སྒྲངས་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་གཉིས་སུ་བསྐྱུས་ནས་
 འཆད་པ་ལ། དང་པོ་ནི། སྤར་བཤད་པའི་མཆོག་གསུམ་སྤྱི་དང་སོ་སོའི་ཡོན་ཏན་
 རྣམས་དཔེར་མཆོན་ནས་རང་སྒྲོས་གང་རྒྱུ་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་ཡར་ཐོན་དུ་ཤེས་པ་
 ལས་མི་བྱེད་པའི་ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་པ་སྟེ། འདི་ནི་གང་ཟག་བྱད་པར་ཅན་གྱི་
 སྐྱབས་འགྲོ་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། སྒྲ་མས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་ལྟར་རྗེས་སུ་འབྲངས་
 ཏེ་ཅེ་གཅིག་དུ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་བསྐྱེད་པའོ། །འདི་ནི་དབང་རྒྱལ་ལས་དང་
 པོའི་སྐྱབས་འགྲོ་ཡིན་ཞིང་། ལ་ལས་འདི་ལ་སྒྲོངས་དད་དུ་སྤྱོད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་འབྲུལ་
 ཏེ་དེ་ལྟར་ན་ཞི་གནས་སྒྲོམ་བའང་ཐུན་སྒྲོམ་དུ་ཐལ་ལོ། །ལ་ལས་དབང་རྒྱལ་དད་
 པ་ལྟར་གྱི་ཡིད་ཆེས་ཀྱང་མ་སྐྱེས་དབང་རྒྱུན་དབྱེད་སྒྲོབས་གྱི་དད་པ་ཡང་
 མ་སྐྱེས་པར་རྟོག་གཤེས་སྒྲིབ་འདོན་པ་དག་ནི། དད་པ་ཐུན་འབྲེན་པའི་གཤེད་
 མ་སྟེ། རང་གཞན་གཉིས་སུ་དགོས་པའི་སྤྱི་མཐུན་ཁོ་རེའོ། །དེ་བས་ན་དབང་རྒྱལ་མོས་པ་
 ཅན་ཤིན་ཏུ་ཁེ་ཆེའོ། །མདོར་ན་སྒྲོ་གང་དུ་བཅོལ་བ་དེའི་ལས་བྱེད་དགོས་པ་ནི་ཆོས་
 སྤྱིད་གཉིས་ཀ་ལ་གཤེས་ཆེ་བ་ལྟར་སྒྲོ་དགོན་མཆོག་ལ་ལིངས་ཀྱིས་བཀལ་ནས་བྱ་
 བ་གཏན་གྱི་མདུན་མ་སྐྱབ་པ་ནི་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་དངོས་ཡིན་པས་དེ་ལ་བར་
 ཆད་ཀྱིས་སྒྲགས་མི་རྟེན་མོད། སྒྲོ་རང་གི་སྤྱོད་གོས་གཏམ་གསུམ་མཐུ་འཇིག་རྟེན་
 པའི་མཐུ་ལོ་ལ་བཅོལ་ནས་བྱ་བ་གཏན་གྱི་མདུན་མ་སྐྱབ་པའི་ཕྱར་བྱེད་པ་དག་ནི།
 རང་གི་ཐོག་བསྐྱུང་བར་འདོད་ནས་གྲོགས་ཆོས་རྒྱན་ལ་བཅོལ་བ་དང་འབྲས་བུས་
 སྐྱབས་འགྲོའི་ཉམས་ལེན་ལ་ཤིན་ཏུ་གཟབ་པར་མཛོད་ཅིག

སྐབས་སུ་སོང་ནས་བསྐབ་བྱ་ལ་སློབ་ཚུལ།

ཅ་བའི་ས་བཅད་གསུམ་པ་སྐབས་སུ་སོང་ནས་བསྐབ་བྱ་ལ་སློབ་པའི་
ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། སོ་སོའི་བསྐབ་བྱ་དང་ཐུན་མོང་བའི་བསྐབ་བྱའོ། །དང་པོ་
ནི། མདོ་ལས། ཆོས་རྣམས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཏེ། །ཡིད་ནི་གཙོ་ཞིང་སྟོན་ལ་
འགོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གང་ལ་འདུན་པ་བརྟམས་པ་དེའི་བྱ་བ་རྣམས་སྐབ་
ཅིང་། གང་ལ་འདུན་པ་ལོག་པ་དེའི་བྱ་བ་རྣམས་དོར་བ་ནི། སེམས་ཅན་སྤྱིའི་ཆོས་
ཉིད་ཡིན་པས་དེ་ལྟ་བུའི་འདུན་པ་ལའང་བྱིན་ཅི་ལོག་དང་ཡང་དག་པ་གཉིས་སུ་
འདུས་ཤིང་དང་པོ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཙོ་བོ་མ་རིག་
པས་ཅ་བར་བྱས་ཤིང་ཆགས་སྣང་མོངས་གསུམ་ཅི་རིགས་ཀྱིས་སྟེ་འདྲེན་ནས་
ཀུན་བསྐྱངས་བྱས་པ་ལས་བྱུང་། དེའི་དབང་གིས་སྡིག་པའི་བྱ་བ་རྣམས་འབྱུང་
གི་གཞན་ལས་མིན་པ་ལྟར། འདུན་པ་ཡང་དག་པ་ནི་དག་པ་ཡིན་ཞིང་དེ་ཡང་དད་
པས་ཅ་བ་དང་ཡང་དག་པའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་འདྲ་བྱེད་པས་བྱུང་ཞིང་། དེ་ཀུན་སྒྲིང་
ངམ་ཅ་བ་བྱས་པ་ལས་དག་པའི་བྱ་བ་རྣམས་འབྱུང་ཞིང་། དེའི་སྟེང་ངེས་འབྱུང་གི་
བསམ་པས་སྟེ་བྲངས་ན་ཐར་པའི་ཆོས་དང་། དེ་ཐོག་སྟེང་ཇེ་ཆེན་པོ་སོགས་ཀྱིས་སྟེ་
བྲངས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་འབའ་ཞིག་བྱུང་བ་ནི་ལུང་རིགས་ཏུ་མས་བྱུབ་ལ་
དེ་བཞིན་ཏུ་རང་ངོས་ནས་དགོན་མཆོག་དང་འབྲེལ་ལམ་ཟབ་མོ་ཇེ་ཟབ་ཏུ་སོང་བ་
ལའང་ཟང་ཟིང་དང་བསྟོད་གྲགས་སོགས་ལ་རག་མ་ལུས་པར་དད་པ་འབའ་ཞིག་
ལ་རག་ལུས་པས་དད་པའི་སྟོབས་སྟེལ་བའི་ཐབས་ཤིན་ཏུ་གཤམ་ཆེ་བས། དེའི་ཚུལ་
ཡང་སངས་རྒྱུས་དགོན་མཆོག་ལ་དམིགས་ནས་དད་པའི་སྟོབས་སྟེལ་བ་ལས་

སངས་རྒྱུ་དངོས་ནི། བ་མལ་བས་མངོན་སུམ་དུ་མི་སྣང་བས་དེ་ལ་དམིགས་
 བའི་དད་པ་སྐྱེ་དགའ་ལ། དེ་ལས་ད་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་བའི་སངས་རྒྱུ་
 ཀྱི་སྐྱེ་བརྟན་རྗེ་ཤིང་ལས་བསྐྱུན་པ་ཡན་ཆད་ལའང་སངས་རྒྱུ་དངོས་ཀྱི་
 འདུ་ཤེས་ཤིང་དད་པ་སྐྱུང་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་སྐྱུངས་ན་རིམ་གྱིས་སངས་རྒྱུ་
 དངོས་ལ་དད་པ་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱུ་ནི་གདུལ་བྱ་གང་ལ་དད་
 བ་དེའི་རྣམ་བས་གདུལ་བྱའི་དོན་བྱེད་པ་ལ་མཐུ་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བའི་ཕྱིར་
 དང་། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་སྣང་བརྟན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སངས་
 རྒྱུ་ཀྱི་བྱིན་ཆུབས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱུང་བ་ཤིང་སྐྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་
 སངས་རྒྱུ་དངོས་སུ་འདུ་ཤེས་ཏེ་བྱག་དང་མཆོད་པ་བྱེད་ན་སངས་རྒྱུ་དངོས་
 ལ་བྱག་དང་མཆོད་པ་བྱེད་པའི་བསོད་ནམས་མཉམ་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོན་པ་
 རང་གི་ཞལ་ནས། ད་ལྟར་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱུ་དང་། །སྐྱུ་དན་འདས་པའི་
 སྐྱེ་གདུང་གཉིས། །སེམས་ཀྱིས་མཉམ་པ་ཉིད་དང་བ། །བསོད་ནམས་ལ་ནི་བྱད་
 བར་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་སྣང་བརྟན་ཆག་གྲུམ་དུ་གྱུར་བ་ཡན་
 ཆད་ཀྱང་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་དད་པ་བསྐྱོམ་དགོས་པ་ནི་སངས་རྒྱུ་ལ་
 སྐབས་སུ་འགྲོ་བའི་སྐབ་པའི་བསྐྱེད་བྱའོ། །

དེའི་ཐོག་འདི་སྣང་གི་ལམ་སྟོན་ལ་དབང་བའི་འཛིག་རྟེན་པའི་ལྷ་འཕེ་
 སོགས་ལ་སྒོ་བཙའ་བྱེད་པ་སྐྱུང་དགོས་ཏེ། དེ་གཉིས་ལམ་སྟོན་དང་དམིགས་
 ཡུལ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་སངས་རྒྱུ་ལ་སྐབས་སུ་འགྲོ་བའི་དགག་
 པའི་བསྐྱེད་བྱ་སྟེ། ཕྱི་མ་གཉིས་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱུར་རོ། །ཆོས་དཀོན་མཆོག་
 ལ་སྐབས་སུ་འགྲོ་བར་སྐྱུང་དོར་གྱི་གནད་སྟོན་པའི་ཆོས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་
 ཡན་ཆད་ཀྱང་ཆོས་དཀོན་མཆོག་གི་འདུ་ཤེས་བཞག་ནས་དད་པ་སྐྱུང་དགོས་ཏེ།

ཉེས་པ་དངོས་སུ་སེལ་ཞིང་ལེགས་པ་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་བྱེད་ལས་ཅན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ལ་འཆེ་བ་སྤང་དགོས་ཏེ་ཆོས་སྐྱབ་པ་དང་། འཆེ་
བ་བྱེད་པ་གཉིས་ཆ་གང་བཞིན་དུ་སྟོན་ཅིག་ཏུ་མི་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དགེ་འདུན་
དགོན་མཆོག་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བར་དགེ་འདུན་གྱི་ཡོ་བྱད་དང་། ཆོས་ཐོགས་
མཆོག་དམན་ཐམས་ཅད་ལའང་དད་པ་སྤང་དགོས་ཏེ་ཆོས་སྐྱབ་པའི་མིག་རྒྱ་མི་
སྐྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་ཐོགས་སུ་སྟེགས་སོགས་ལྟ་སྟོན་ལོག་པར་ཞུགས་པ་
ནམས་སྟོང་ཐོགས་བྱེད་པའང་སྤང་དགོས་ཏེ། མིག་དཔེ་རན་ལྟོས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེས་ན་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་མ་སྤང་ན་རྟུལ་འགྲོ་འདོད་བྱེད་
པ་བཞིན་དུ་ས་སྟོད་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བསྐྱབ་བྱ་སྤང་ཡང་སྐྱབས་སུ་མི་འགྲོ་
ན་ལོག་བྱ་རྒྱུར་སྤྱར་བཞིན་དུ་འབྲས་བྱ་གཞན་དུ་གཡོ་བས་བསྐྱབ་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེས་ན་རྟུལ་པ་གཡས་གཡོན་བཞིན་དུ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་དང་བསྐྱབ་བྱ་སྤང་
བ་གཉིས་སྟོབས་མཚུངས་སུ་སྐྱབ་པ་ཤིན་ཏུ་གཡ་ཆེད། །

གཉིས་པ་ཐུན་མོང་བའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ། བྱ་བ་དེ་འབྲེལ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་དང་།
བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱབ་པའི་པན་ཡོན་མདོར་བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་པ། བསྐྱབ་བྱ་སྤྱིའི་ཆིངས་
ལས་འབྲས་ཀྱི་ནམ་གཞག་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་བྱག་ལས། དང་པོ། དགོན་
མཆོག་གི་བྱེད་པར་དང་ཡོན་ཏན་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་སྟོན་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྐྱབས་
སུ་འགྲོ་བ་ནི། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་དགོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་དང་བྱེད་པར་
ནམས་དཔེར་བྲས་ནས་ཡོན་ཏན་མི་ཟད་པའི་གཏོར་ལ་བསམ་པས་རྒྱ་བསྐྱེད་དེ་
དད་པ་སྤངས་པའོ། །

གཉིས་པ། བཀའ་བྲིན་ཆེན་པོ་རྗེས་སུ་བྲན་པས་རྟག་ཏུ་མཆོད་པ་ལ་
བཙོན་ཞིང་བཟའ་བ་དང་བཅའ་བའི་ཕྱད་དབུལ་བ་ནི། ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས།

སངས་རྒྱས་བསོད་ནམས་ཀྱིས་ནི་ཟད་ཉིད་ཀྱང་། །དེ་ལ་བྱིས་པ་བྱས་པ་གཞི་མི་
འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུར་མ་སོང་བར། རང་ལ་བདེ་བ་དང་ལེགས་པ་
བྱང་བ་ཐམས་ཅད་ལྟ་ཅི་ཁ་ཐས་ལེགས་པ་ཉིད་པ་ཡན་ཆད་ཀྱང་དགོན་མཆོག་
གི་བཀའ་འདྲིན་ཉག་གཅིག་ཡིན་པར་བསམས་ཏེ་འདྲིན་གཞི་བའི་ཆེད་དུ་མཆོད་པ་ལ་
སྒོ་ཀྱན་ནས་བཙོན་པའོ། །

གསུམ་པ། སྤྱིང་རྩེ་རྩེས་སུ་བྲན་པས་འགྲོ་བ་གཞན་ཡང་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་
དགོད་པ་ནི། སེམས་ཅན་གཞན་ཡང་ཅི་ལྟས་ཀྱིས་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་ལ་བརྟེན་པས་
འགོད་པའོ། །

བཞི་པ། བྱ་བ་གང་བྱེད་པ་དང་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་པ་ནི། དགོན་མཆོག་
གསུམ་ལ་མཆོད་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་ཤིང་འདྲིན་ཉིད་པའི་ཐབས་གཞན་སྤོང་བ་
ནི། བྱ་བ་རིམ་འདྲིན་བྱེད་པ་དང་དགོས་པ་ཅི་འདྲ་བཞིག་མཐོང་ཡང་དགོན་མཆོག་
གསུམ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དེ་དག་དང་རྩེས་སུ་མཐུན་པའི་དགོན་མཆོག་མཆོད་པ་
ལ་སོགས་བྱ་ཡི། དེ་དག་དང་མི་མཐུན་པའི་བོན་སོགས་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
བརྟེན་དུ་མི་རུང་བས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་དགོན་མཆོག་ལ་སྒོ་ཁེལ་བའོ། །

ལྔ་པ། བན་ཡོན་ཤེས་ནས་ཉིན་ལན་གསུམ་མཆོན་ལན་གསུམ་ཀྱིས་
མཆོན་པའི་ཉག་ཏུ་སྐབས་འགྲོ་བའོ། །

དྲུག་པ། དགོན་མཆོག་གསུམ་ཐ་ན་བཞད་གད་ཀྱི་ཕྱིར་རམ། སློག་གི་ཕྱིར་
ཡང་མི་གཏོང་ཞིང་བསྐྱང་བར་བྱ་བ་ནི། ལུས་དང་སློག་དང་མིངས་སྦྱོང་ནི་གདོན་མི་
ཟ་བར་འབྲལ་བར་འགྱུར་བས། དེ་དག་གི་ཕྱིར་དུ་དགོན་མཆོག་བཏང་ན་ནི་ཆེ་
རབས་ཀྱན་ཏུ་སྐྱག་བསྐྱེད་པར་བརྒྱུད་མར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཅི་ལ་བབས་ཀྱང་སྐབས་
མི་བཏང་ངོ་སྟུང་དུ་ཡང་ཡང་ཞེ་དམ་བཅའ་ཞིང་བཞད་གད་ཅམ་དུ་འང་སྐབས་འགྲོ་

གཏོང་བའི་ཆོག་སྤྲོ་བར་མི་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས།
གང་ཞིག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་འགོ་བ། །དེ་ནི་ཡང་དག་དགེ་བསྟེན་ཏེ། །ནམ་དུའང་
ལྷ་ནི་གཞན་དག་ལ། །སྐྱབས་སུ་སོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དམ་པའི་ཆོས་ལ་སྐྱབས་
འགོ་བ། །འཆེ་ཞིང་གསོད་པའི་སེམས་དང་བཟུ། །དགེ་འདུན་ལ་ཡང་སྐྱབས་འགོ་
བ། །སྤྲོ་བས་ཅན་དང་འགོགས་པ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་པན་ཡོན།

གཉིས་པ་དེ་ལྟར་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་པན་ཡོན་ལའང་བསྐྱ་བ་ལས་བྱུང་
བ་དང་། མན་ངག་ལས་བྱུང་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལའང་བཞི་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་
རིམ་པ་ལྟར། འཆི་མེད་རྩ་སྤྲི་གཟུངས་ལས། སངས་རྒྱལ་བཙུན་བསམ་
མི་བྱུང་། །དམ་པའི་ཆོས་ཀྱང་བསམ་མི་བྱུང་། །འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་བསམ་
མི་བྱུང་། །བསམ་མི་བྱུང་ལ་དད་ནམས་ཀྱི། །ནམ་པར་སྤྲོ་བའང་བསམ་མི་
བྱུང་། །ཅེས་དང་། པར་བྱིན་བསྐྱུས་པ་ལས་ཀྱང་། སྐྱབས་སོང་བསོད་ནམས་
གཟུགས་ཡོད་ན། །ཁམས་གསུམ་འདི་ཡང་སྣོད་དུ་ཆུང་། །རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཆུ་
ཡི་གཏོར། །ཕུལ་གྱིས་བཅའ་བར་གཞལ་མི་བྱས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཞིང་
བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་པས་བསོད་ནམས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའང་རྒྱ་
ཆེན་པོ་འཕྲོ་བ། །དགའ་བ་དང་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་འཕྲོ་བ། །ཉིང་རེ་འཛིན་དང་།
ནམ་པར་དག་པ་འཕྲོ་བ། །བསྐྱུང་བ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ། །ལོག་པར་མོས་པའི་སྤྲི་བ་
པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབས་པ་དང་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པ་འཕྲོ་བ། །དམ་པ་ཡང་དག་
པར་སོང་བ། །སྤྲོ་བ་དམ་པ་ནམས་ཀྱི་ནང་དུ་བབྱང་བར་འགྱུར་བ། །སྤྲོ་བ་དང་

ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ། བསྟན་པ་ལ་དགའ་བའི་ལྷ་རྣམས་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་
དགའ་བར་འགྱུར་བའོ། །

གཉིས་པ་མན་ངག་ལས་བྱུང་བའི་པན་ཡོན་བརྒྱད་ནི་ནང་པ་སངས་རྒྱུས་
པར་ཚུད་པ། སྤོམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉེན་དུ་འགྱུར་བ། སྤོན་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་
སྤྱིབ་པ་རྣམས་བསྐབས་ཤིང་འཛད་པར་འགྱུར་བ། བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་སོ་གསོག་
པ། གནས་སྐབས་ངན་འགྲོར་མི་ལྟུང་བ། མི་དང་མི་མ་ཡིན་གྱི་བར་གཅོད་ཀྱིས་
མི་ཚུགས་པ། ཅི་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་སྦྱབ་པ། སྦྱར་དུ་འཆང་རྒྱ་བ་དང་བརྒྱད་
དོ། །རྒྱས་པ་ནི་ལམ་རིམ་སོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །མདོར་ན། མདོ་ལས།
འཛིགས་པས་སྒྲག་པའི་མི་རྣམས་ནི། །ཕལ་ཆེར་རི་དང་ནགས་ཆལ་དང་། །ཀུན་
དགའ་དང་ནི་མཆོད་གནས་ཀྱི། །སྤྱོན་ཤིང་རྣམས་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་སྟེ། །སྐྱབས་དེ་
གཙོ་སྒོམ་ཡིན་ཞིང་། །སྐྱབས་དེ་མཆོག་གྱུར་མ་ཡིན་ལ། །སྐྱབས་དེ་ལ་ནི་བཞེན་
ནས་གྱང་། །སྤྱག་བསྐལ་ཀུན་ལས་མི་གྲོལ་ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དག་
བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མན་ངག་ཡུན་རིང་དུ་མཉན་ཅིང་། རང་གིས་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་
ཅལ་ཅི་ཡོད་བཞོན་ཏེ་སྐྱབས་དང་སྐྱབས་མིན་གྱི་རྣམ་དཔྱེ་ཆོད་པར་བྱས་ན་སྐྱབས་
ཡུལ་མ་ནོར་བ་ལ་སྒྲོས་ཡིངས་འགོལ་གྱིས་སྐྱབས་སུ་བཅོལ་བར་ཤིན་ཏུ་གཤ་
ཆེ་སྟེ། རང་ཉིད་སྤྱག་བསྐལ་མི་འདོད་ཅིང་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་ཅལ་ཞིག་ཡོད་ཕྱིན་ཆད་
གཏན་གྱི་འདུན་མའི་ལམ་བཅོལ་ཏེ་བཞོན་ཅི་ཐུབ་བགྱིད་དགོས་ལ། རང་ལ་རང་
དབང་མ་ཐོབ་ཅིང་བསོད་ནམས་དམན་པས་བར་གཅོད་མང་བའི་བྱིར་རོ། །

འདིར་སྤྱས་པ། རྣམ་གྲོལ་གཞུང་ལམ་འགྲིམ་པར་དབྱང་གཉེན་
མཆོག་། རྣམ་གྲོལ་སྦྱབ་པར་བརྒྱ་ཕྱེ་རོལ་བརྒྱ་པ། །རྣམ་གྲོལ་འདོད་རྒྱར་སྦྱིན་
པར་གཏོར་ཆེན་ཏེ། །སྐྱབས་གསུམ་རྣམ་གྲོལ་འདོད་རྣམས་སོག་ཏུ་བྱུངས། །སྒོ་

ཡིས་གཏད་སོ་མ་འཆོལ་ནན་ཏན་གྱིས། །གྲགས་པའི་ཁ་རྩེས་མ་འབྲང་དོན་འདིར་
སེམས། །ཞི་བདེའི་ལམ་སྟེ་སྐྱབས་ཀྱི་ཁྱདས་གནས་པས། །སྙིང་པོ་གདམ་ཀ་མ་
ནོར་སྐྱབས་འགྲོར་འབྱངས། །འབད་དང་ཚུལ་བ་སྲིད་ན་རིང་བ་ཡི། །དབྱང་ཐག་
དོན་མིན་ལྷད་ལ་མ་བསྐྱོར་བར། །སྐྱབས་ཀྱི་རིན་ཆེན་ཕྱང་པོར་དམ་བཅིངས་
ན། །ནམ་ཡང་དགོས་དོན་བསྐྱུ་བར་ཡོང་རེ་སྐྱན། །ནམ་དཔྱོད་རྟོག་གའི་གཡང་
ཁར་མ་འགྲིམས་ཤིང་། །དཔེ་ཤེས་ལྷགས་ཀྱས་སྐྱལ་ཕྱོགས་མ་འཕྱལ་ན། །སྐྱབས་
དང་སྐྱབས་མིན་གོལ་ས་ཆོད་པ་དང་། །ཆོས་སྲོད་བགྱིས་པ་དོན་བཞིན་མི་འབྱོར་
སྟ། །རང་པའི་གཟུགས་བརྟན་ངང་པའི་བླ་ཆོགས་དེ། །རྒྱང་ན་མཛེས་ཀྱང་
གཏུགས་ན་སྒྲེན་པའི་རྒྱད། །ཟེར་རྩེས་ཁོ་ནར་འབྲང་བའི་མཆུ་དམར་གྱི། །སྤངས་
འཛིན་བཤད་སྤང་མཁས་ཀྱང་གྱི་བའི་རྒྱད། །བཤས་ལུག་རྩོན་པའི་བཟན་པར་
འཁོར་བ་བཞིན། །སྟོག་ཟའི་དགུལ་འཆང་ནམས་མཐུ་སྤར་ཞེས། །གཉེར་གཏད་
བཀའ་སྤང་བཀྱར་ཏེ་ནོར་སྐྱོང་དུ། །ཐད་དང་བསྟེན་སྐྱབ་སྐྱབ་བརྟུང་གེལ་ནམས་
སྐྱོ། །དེ་ཡི་གཉེན་པོ་མཆོག་འདིར་གསལ་བ་ཡིས། །བསྟན་པ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་
བའི་དགོངས་པ་བཞིན། །སྟོགས་ལ་ཀུན་གྱི་ཡིད་དུ་སྟིམ་པ་དང་། །པན་བདེའི་རྩ་
ལག་ཕྱོགས་བརྟུར་ཚུགས་པར་ཞོག། །

ལེའུ་གསུམ་པ།

བསྐྱབ་བྱ་སྤྱི་ཆིངས་ལས་འབྲས་སྤྱིར་བསྟན་པ།

རྒྱལ་སྐས་ཀུན་གྱིས་བསྐྱལ་མང་ཐུགས་སྦྱངས་པའི། །སྤྱིར་རྗེའི་འཕེལ་
ཆད་རྫོགས་ལས་སྦྱ་ལྗང་པ། །མཆོག་དམན་ལུས་ཅན་ཀུན་ལ་དཔལ་དང་
མགོན། །ཅིར་ཡང་འཆར་བ་གང་དེར་གུས་ཕྱག་འཆོལ། །གསུམ་པ། བསྐྱབ་བྱ་
སྤྱི་ཆིངས་ལས་འབྲས་བཤད་པ་ལ། དེ་ཡང་རི་སྐད་དུ། འཇམ་མགོན་ཙོང་ཁ་བ་
ཆེན་པོས། དེ་ཡང་དཀར་ནག་ལས་འབྲས་ལེགས་བསམས་ནས། །ལྷང་དོར་ཚུལ་
བཞིན་སྦྱབ་ལ་རག་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལས་འབྲས་སྤྱིར་བསྟན་པ་
དང་། དགེ་སྤྲིག་གི་ལས་འབྲས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། དེ་དག་གི་འབྲས་བྱ་བསྟན་
པ། དེ་ལྟར་བཤད་ནས་སྤང་ལྷང་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་བདུན་ལས། དང་པོ་ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་དཔེ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་
ནི། དཔེར་ན་ཞིང་པས་ཞིང་ལས་འགོ་བཙམས་པ་ནས་མཇུག་མ་རྫོགས་བར་གྱི་
འབད་ཚུལ་བྱེད་པ་ལ། ཞིང་ལས་བྱེད་པ་འཛོག་ཅིང་དེ་ལའང་ཞིང་པ་གཅིག་གིས་
ལས་གཅིག་བྱེད་པ་དང་ཞིང་པ་མང་པོས་ལས་སྟན་མོང་བ་གཅིག་བྱེད་པའི་ལས་
ཀྱང་ཡོད་པས་དེ་ཡང་བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་ལས་དང་། བྱ་བའི་ལས་སམ་བྱ་
བའི་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་ལས་གཉིས་ཡོད་པས། དང་པོ་ནི། རྩ་ལུད་རྩས་སྦྱོར་དང་
ས་བོན་འདེབས་ཆོ་སོགས་བྱེད་པ་ཡིན་ཞིང་། གཉིས་པ་ནི། བྱེད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་

ནས་ཞིང་གཤེན་ལེགས་པ་དང་ས་བོན་བཏབ་ནས་སྐྱེས་པ་སོགས་ཡིན་ལ། ལས་
དེ་དག་གི་ལག་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲས་བྱ་གཙོ་བོ་ནི། ལོ་ཉོག་སྤྲིན་པ་དང་དེའི་
ཡན་ལག་ཏུ་སོག་མ་དང་གཟན་པ་སོགས་རི་སྟེང་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་མཐོང་ཆོས་སུ་
ཡོད་པའི་ཕྱི་རོལ་གཟུགས་ཅན་ལ་སྟོས་པའི་ལས་བྱས་པ་དང་འབྲས་བྱ་སྤྲིན་ཚུལ་
ལོ། །དེ་དང་འབྲེལ་བའི་བསམ་པའི་འབྱེར་སོ་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་བསགས་པའི་
ལས་ཀྱང་བཟང་ངན་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་པར་འགྱུར་ཞིང་དེའི་འབྲས་བྱ་ཡང་བཟང་
ངན་སྣ་ཆོགས་སུ་སྤྲིན་པ་ནི། ཞིང་ལས་སུ་གཏོགས་པའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་
བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་སྤྲིན་ཚུལ་ལོ། །ལས་དེ་དག་ཀྱང་སེམས་ཀྱིས་ཀྱན་སྦྲིང་བྱེད་
པ་ཉིད་ལ་ཐུག་གོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ལས་ལ་འཇུག་པའི་སེམས་དེ་ཡང་བཟང་ངན་བར་མ་
གསུམ་དུ་ཡོད་པས་ལས་དེ་ཡང་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། འཇམ་མགོན་ལྷ་མ་ཙོང་ཁ་བ་
ཆེན་པོས། བསམ་པ་བཟང་ན་ས་དང་ལམ་ཡང་བཟང་། །བསམ་པ་ངན་ན་ས་དང་
ལམ་ཡང་ངན། །ཐམས་ཅད་བསམ་པ་དག་ལ་རག་ལས་བས། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བར་མའི་ལས་ནི་ལྷང་མ་བསྟན་གྱི་ལས་ཡིན་པས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་གཞི་
ཅམ་ཡིན་གྱི་སྒྲིང་དོར་བྱ་བའི་གཞིའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ལ་ལས་བཟང་ངན་གཉིས་
ནི་དགེ་སྤྲིག་གཉིས་སུ་འགྱུར་བས་སྒྲིང་དོར་བྱ་བའི་གཞིའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། འགྲོ་
བར་བྱ་བའི་ལམ་མ་ཤེས་པར་ལམ་དུ་འགྲོ་མི་རུས་པ་ལྟར་སྒྲིང་དོར་བྱ་བའི་གཞི་
མ་ཤེས་ན་སྒྲིང་དོར་བྱེད་སྒྲིངས་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་
དབང་ཚུགས་ཐུབ་ཏུ་བྱུབ་པ་ཞིག་མེད་པ་ནི་ཤེས་བྱ་ཀྱན་ལ་མཚུངས་ཤིང་བྱེད་
ལས་གསུམ་པན་ཚུན་བརྟེན་ནས་བཏབ་པ་ཅམ་ཞིག་གི་ལས་ནི་ཤེས་བྱ་ཀྱན་
ལ་ཡོད་ཅིང་རང་རང་གིས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་སྟོན་པ་བཞིན་དུ་ལས་མེད་ཅེས་སྟེ།

བ་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཐེན་པའོ། ཉིན་ལྟར་དབྱར་སྤྱིན་ལྟར་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་འང་བསམ་
 བ་བཟང་ངན་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་དང་དེའི་དབང་གིས་བྱས་པའི་ལས་བཟང་ངན་གྱི་
 འཕོ་འགྱུར་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མང་བ་ནི་རང་གིས་ཐོང་བས་འགྲུབ་བཞིན་དུ་དགེ་སྤྲུག་
 གི་ལས་མེད་ཅེས་སྒྲིབ་པའང་སེམས་རྣམ་དུ་མ་གནས་པའི་མཆང་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ།
 ལས་དེ་ཅམ་ལ་དགེ་སྤྲུག་གི་ལས་སུ་སོང་བའི་ཕྱིར་རོ། དེ་བཞིན་དུ་བསམ་བ་
 བཟང་ངན་གྱི་དབང་གིས་ལས་བཟང་ངན་སྒྲ་ཆོགས་པ་བསགས་པ་ལས་འབྲས་
 གུ་བདེ་སྤྲུག་འབྲས་པའམ་སྤེལ་མ་ཉིན་ལྟར་ཆེས་མང་བར་རང་གིས་མངོན་སུམ་
 དུ་སྤྲད་ནས་སྐད་ངན་འདོན་བཞིན་དུ་དགེ་སྤྲུག་གི་ལས་འབྲས་མེད་པར་ལྟ་
 ཡང་སེམས་མ་ཞི་བའི་རྣམ་ཅན་འབའ་ཞིག་གི་བཅད་དུ་སོང་བ་ཁོ་ནའོ། རྒྱུན་སེལ་
 ཐབས་འཆོལ་ཇི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་ཐོག་དུ་བབས་པའི་རྒྱུན་ངན་བསྐྱོག་དུ་མེད་པ་ཡང་
 ལས་ཀྱི་འཁྲུགས་རྒྱུན་ཐོག་མ་རྒྱས་པའི་རྟགས་གསལ་སོར་མངོན་པས་ད་དུང་ལས་
 ཀྱི་འབྲས་བྱ་ལ་ལོག་པར་ལྟ་བུ་ནི་མགོར་ཐོ་བ་གཞུས་ཀྱང་མ་ཆོར་བར་གཏི་མུག་
 གི་གཉིད་རུལ་བ་ཁོ་ནའོ། །

ལ་ལར་རྣམ་པར་སྤྱིན་པ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་མངོན་དུ་གྱུར་ཀྱང་ད་དུང་
 ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་མི་སྐྱེ་བ་ནི་སྤྱི་མཉམ་ཀྱི་པག་བ་སྟེ་རྒྱུ་ལག་བཞུགས་
 རྣམ་སྟེ་ལ་གྱི་མ་བཅུགས་ཀྱི་བར་དུ་བག་ཡངས་སུ་ཉལ་བ་དང་འབྲའོ། དེས་ན་
 བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་གྱི་ལས་ནི་ཤེས་བྱ་ཀྱན་ལ་ཡོད་མོད། སེམས་བཟང་ངན་གྱི་
 རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་ལས་ནི། སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཁོ་ན་དང་འབྲེལ་བས་དགེ་སྤྲུག་གི་
 ལས་ནི་རྟེན་གང་ཟག་ཁོ་ནའོ། དེའི་ཕྱིར་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྱིན་པ་ཡང་གང་ཟག་
 གི་སྟེང་དུ་གྲུབ་ཅིང་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་སྟེང་དུ་མི་གྲུབ་པོ། དེ་ཡང་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་
 ལ་ཡོད་པའི་ས་བོན་འདེབས་ཆོ་སོགས་བྱ་བྱེད་ཀྱི་ལས་དག་ནི་རྟེན་མི་བརྟན་པ་

དང་གཞི་དེ་པ་མང་བས་འགལ་རྒྱུ་སྟོབས་ལྡན་དང་མ་འཕྲད་ཀྱང་ཆུད་ཟ་བ་མི་དེ་རྩ་གསར་ནང་གི་རྒྱ་བཞིན་ནོ། །

སེམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བཞག་པའི་ལས་ནི་རྟེན་བརྟན་པ་དང་གཞི་དེ་པས་རྒྱུན་གཙོ་མི་རྣམས་པས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ལས་དེ་དག་ཀྱང་ཆུད་ཟ་བ་མེད་དེ། རྟེན་བུ་པའི་ནང་གི་རྒྱ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་འགལ་རྒྱུ་སྟོབས་ལྡན་དང་མ་ཕྲད་ན་འབྲས་བྱ་ངེས་པར་འབྱེན་ཏེ། རྒྱུན་སྦྱོང་ན་སྟོབས་འཕེལ་བ་དགེ་སྤྲེག་གི་ལས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རིགས་པའི་དབང་ལྷན་གིས། རྒྱ་ཆོག་པས་པ་ལས་འབྲས་སྐྱེ་བ། །རྩིས་སུ་དཔོག་པ་གང་ཡིན་པ། །དོན་གཞན་ལ་ནི་མི་ལྟོས་ཕྱིར། །དེ་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་བརྟེན། །ཅེས་གསུངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་གཙོ་གསུམ་སྟེང་དུ་འདེད་དགེ་སྤྲེག་གི་ལས་བརྟེན་གྱིས་མི་ལང་བ་ཡོད་པ་ནི་ལུང་རིགས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བྱུང་བས། དེ་དག་འདི་དང་འདི་ཞེས་ངོས་བཟུང་དུ་མེད་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། སྦྱོར་མེད་དེ། དཔེར་ན། སྤྲན་གྱི་རིལ་བུ་གཙོ་གསུམ་ནང་དུ་མ་འཛོམས་པའི་རྣམས་པ་ཡོད་ཀྱང་དུས་དེར་མི་མངོན་ཞིང་ཕྱིས་ཐོས་ནས་ནད་ནི་བ་ནི་སྤར་གྱི་སྤྲན་དེ་ནི་རྣམས་པ་འདི་དང་འདི་ཞེས་བྱ་བ་འདུག་སྟུང་དུ་མངོན་པར་གསལ་བྱུང་བ་དང་། དུག་བཟས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་སོང་ཡང་དེའི་འབྲས་བྱ་ན་ཆ་མ་བྱུང་གི་བར་དུ་མི་མངོན་པ་བཞིན་ཏེ་དགེ་སྤྲེག་གི་ལས་ཀྱི་རྣམས་སྤྲན་སྤར་ན། ཆེ་སྟོད་ལ་བྱས་པས་ཆེ་སྟོད་ལ་སྤྲན་པ་འགོ་བཙམས་པ་ཡོད་ཀྱང་པལ་ཆེ་བ་ནི་སྐྱེ་བ་བརྒྱད་ནས་སྤྲན་པས་འགོར་ཡུན་རིང་བས་ཡིད་མ་ཆེས་པ་དང་། ཆེ་འདིར་མ་མངོན་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་ཕྱིས་མངོན་སུང་དུ་ཐོག་དུ་བབས་པའི་ཆེ་མེ་ལོང་ནང་གཟུགས་བརྟན་འཆར་བ་བཞིན་དུ་མཐོང་བས་དགེ་འབྲས་ཡིན་ན་དགེ་བ་ལ་སྟོན་ཤུགས་ཆེས་ཆེར་འཕེལ་ལ་སྤྲེག་འབྲས་ཡིན་ན་འགྲོད་པས་ཡིད་གདུངས་ཀྱང་ཐབས་གཞན་མ་རྟེན་

པས་སྤྱག་རང་ཁྱར་གྱིས་སྡོད་དགོས་པར་ཟད་དོ། །

དེ་ཡང་ཆོས་ས་ལས། སྤྱིག་ལས་འབྲས་ཏུ་ངེས་པར་ནི། །མཆོན་བཞིན་གཙོད་པར་མི་བྱེད་ཀྱང་། །སྤྱིག་པའི་ལས་ཀྱི་འགྲོ་བ་དག། །པ་རོལ་ཏུ་ནི་མངོན་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། དཔལ་མགོན་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་བཤེས་སྤྲོངས་ལས། སྤྱིག་པའི་ལས་རྣམས་སྤྱད་པ་འགའ་ཡང་ནི། །དེ་ཡི་མོད་ལ་མཆོན་བཞིན་མི་གཙོད་ཀྱང་། །འཆི་བའི་དུས་ལ་བབ་ན་སྤྱིག་པ་ཡི། །ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་གང་ལགས་མངོན་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞོན་པའི་སྐབས་ལྷང་རིགས་ཏུ་མས་བསྐྱབས་ཀྱང་ད་དུང་ཡིད་མ་ཆེས་པའི་རྣམས་ཏུས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་རྣམས་རང་ཉིད་རྣམས་པོར་གྱུར་ཆེ་མངོན་སུམ་ཏུ་སྤྱོད་བས་བྱུང་བ་བཞིན། མོག་ཏུ་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་བབ་བར་དུ་ཡིད་མ་ཆེས་པ་དང་ཁས་མི་ལེན་པ་དག་ནི་རིག་པ་གྱུར་པོའི་རྟགས་མ་ཡིན་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་དང་བྲལ་བས་ལོང་བ་ལམ་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་འབྲེལ། །རེ་ཞིག་དེ་ཅུ་མོ། །

དགེ་སྤྱིག་གི་ལས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་དགེ་སྤྱིག་གི་ལས་སྤྱིའི་རབ་དབྱེ་བསྟན་པ་ལ། དང་པོ་ལས་བསགས་ཚུལ་གྱི་སློན་པ་དབྱེ་ན། བྱས་ལ་མ་བསགས་པའི་ལས། བསགས་ལ་མ་བྱས་པའི་ལས། བྱས་བསགས་གཉིས་ཀའི་ལས། བྱས་བསགས་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ལས་དང་བཞིར་དབྱེ་བ། གཉིས་པ་དེ་དག་གཉིས་སུ་བསྐྱུ་བ། གསུམ་པ་འབྲས་བྱ་སྤྲོད་ཏུས་ཀྱི་སློན་པ་གསུམ་ཏུ་དབྱེ་བ། བཞི་པ་དེ་དག་འཕེན་རྫོགས་ཀྱི་ལས་གཉིས་སུ་བསྐྱུ་བ། ལྷ་པ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་གསུམ་ཏུ་དབྱེ་བ། དུག་པ་དེ་

དག་ནས་པའི་སྒོ་ནས་དག་སྒྲིག་གི་ལས་གཉིས་སུ་བསྟུ་བ། བདུན་པ་ངོ་བོའི་སྒོ་
ནས་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ལས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ། བརྒྱད་པ་སེམས་པའི་ལས་
དང་བསམ་པའི་ལས་གཉིས་སུ་བསྟུ་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལ་དང་པོ་བྱས་ལ་མ་བསགས་པའི་ལས་ནི། མི་མཁས་པར་བྱས་པ་
དང་། མི་ལམ་དུ་བྱས་པ་དང་། ཆེད་དུ་མིན་པར་བྱས་པ་དང་། བརྟེན་ནས་བྱས་
པ་དང་། ཁོར་ནས་བྱས་པ་དང་། མི་འདོད་བཞིན་དུ་གཞན་གྱི་དབང་གིས་བྱས་པ་
དང་། ལན་གཅིག་བྱས་ནས་དེ་མ་ཐག་འགྲོད་པ་སྦྱེས་པ་དང་འགལ་སྒྲིབ་སྟོབས་ལྡན་
གྱིས་སྤྲད་པའམ་སྤྲུབ་མོར་བྱས་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། ལས་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཙམ་བསྐྱེད་
ཀྱང་རྒྱན་བརྟན་པ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་བསགས་ལ་མ་བྱས་པའི་ལས་ནི། ལས་དེ་བྱེད་པར་འདོད་པའི་
ཀུན་སྒོང་དང་འདུ་ཤེས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གོམས་ཀྱང་བྱ་བའི་དངོས་གཞི་མ་བྱས་པ་
རྣམས་ཡིན་ཏེ། དེའི་ལས་ལ་གོམས་པ་བསྐྱེད་ཀྱང་དངོས་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་བྱས་བསགས་གཉིས་ཀའི་ལས་ནི། བསམ་བཞིན་དུ་བྱས་
ཤིང་དངོས་གཞི་བསྐྱེད་པའི་ལས་རྣམས་ཡིན་ཏེ། ལས་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་མ་བྱས་ཤིང་མ་བསགས་པའི་ལས་ནི། ལས་དེའི་ཀུན་སྒོང་ཡུད་
ཙམ་སྦྱེས་ནས་འདུན་པ་ལོག་པའི་ལས་ལྷ་མོ་རྣམས་ཡིན་ཏེ་རྒྱན་ཡང་མ་བསྐྱེད་
ཅིང་དངོས་གཞི་ཡང་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་ནི་སྒོ་བ་དཔོན་ཐོགས་མེད་
གྱིས་བསྟུ་བ་ལས་གསུངས་པ་ཁུངས་སུ་བྱས་པའོ། །དག་པ་དང་མི་དག་བའི་
ལུས་ངག་གི་ལས་ལ་དེ་བཞི་རེ་བཅི་རུང་གི་ཡིད་གྱི་ལས་ལ་ནི་བསགས་ལ་མ་
བྱས་པའི་ལས་མེད་དེ་ལས་བསགས་པ་དེ་ཙམ་ལ་དངོས་གཞི་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་

རོ། །འདི་ལ་ནི་ཆེད་དུ་མ་བྱས་པ་དང་གཞན་གྱིས་བྱེད་དུ་བཅུག་པའང་མེད་དེ།
ཡིད་ཀྱི་ལས་ལ་ནི་གཞན་གྱིས་བཅན་བཀོལ་ཡང་མི་ཐུབ་ལ་མ་བསམས་པར་ཡང་
མི་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་དེ་དག་བསྐྱུས་ན་གཉིས་སུ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་པའི་ལས་དང་
མ་དེས་པའི་ལས་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། སའི་
དངོས་གཞི་ལས། སྤྱིང་བར་འགྱུར་བར་དེས་པའི་ལས་ནི་བསམས་བཞིན་དུ་
བྱས་པ་དང་བསགས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །སྤྱིང་བར་འགྱུར་བར་མ་དེས་པའི་ལས་
ནི་བསམས་བཞིན་དུ་བྱས་ལ་མ་བསགས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་བྱས་པའི་
ལས་གང་ཞེ་ན། བསམས་པའམ་བསམས་ནས་ཀྱང་ལུས་དང་དག་གིས་ཀྱན་ནས་
བསྐྱངས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་དང་། བསགས་པའི་ལས་ནི་ལས་རྣམ་པ་བཅུ་
མ་གཏོགས་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མི་ལམ་དུ་བྱས་པ་དང་མ་ཤེས་པར་བྱས་པ་དང་།
བསམས་བཞིན་མིན་པར་བྱས་པ་དང་། དྲག་པོ་མིན་ལ་རྒྱུ་ཆགས་མིན་པར་བྱས་
པ་དང་བརྗེད་པས་བྱས་པ་དང་། མི་འདོད་བཞིན་དུ་བྱས་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་
ལུང་དུ་མ་བསྐྱུན་པ་དང་འགྲོད་པས་བསལ་བ་དང་། གཉེན་པོས་བསལ་བ་སྟེ།
ལས་རྣམ་པ་བཅུ་པོ་འདི་དག་མ་གཏོགས་པའི་ལས་གཞན་གང་ཡིན་པའོ། །མ་
བསགས་པའི་ལས་ནི་རྣམ་པ་བཅུ་པོ་ཇི་སྟེད་བསྐྱུན་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར། ལས་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ལས་སམ་བྱས་བསགས་གཉིས་ཀ་ཆང་
བའི་ལས་གང་ཡིན་སྤྱིང་བར་འགྱུར་བར་དེས་པའི་ལས་ཡིན་ཞིང་། ལས་ལམ་
ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པའམ་བྱས་བསགས་གང་རུང་མ་ཆང་བའི་ལས་གང་ཡིན་
སྤྱིང་བར་འགྱུར་བར་མ་དེས་པའི་ལས་ཡིན་ལ། འདི་ནི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་
འབྱུང་བར་དེས་པ་དང་མ་དེས་པའི་ཆ་ནས་ཡིན་གྱི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་སོགས་

ནི་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་འབྱུང་ངེས་པ་ཡོད་དོ། །

གསུམ་པ་རྣམས་སྤྲོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཁྱོད་བ་དུས་ཀྱི་སློབ་ནས་དབྱེ་ན་མཐོང་
ཆོས་ཁྱོད་འབྱུང་ཀྱི་ལས་དང་། སྤྲོས་ནས་ཁྱོད་འབྱུང་ཀྱི་ལས། ལན་གངས་གཞན་
ལ་ཁྱོད་འབྱུང་ཀྱི་ལས་དང་གསུམ་ཡོད། དང་པོ་ལ་བརྒྱད་དེ། ལུས་དང་ལོངས་
སྦྱོང་དང་སྤྲོད་པ་ལ་བལྟ་བ་ཤས་ཆེ་བའི་བསམ་བསམ་བྱས་པའི་མི་དགའི་རྣམ་པར་
སྤྲོད་པ་ནི་ཆེ་འདི་མོག་ནས་ཁྱོད་བ་འགོ་བརྒྱུ་པ་དང་། དེ་དག་ལས་རྒྱུ་ཀྱིས་
སྦྱོགས་པའི་བསམ་བསམ་བྱས་པའི་དགའི་བའི་ལས་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་དེ་
བཞིན་སེམས་ཅན་ལ་གཞོན་སེམས་ཤས་ཆེ་བ་དང་སྤྲོད་ཆེ་ཆེ་ཞིང་པན་སེམས་
ཤས་ཆེ་བ་དང་། ཡང་དགོན་མཆོག་དང་སྤྲོད་ཆེ་ཆེ་ལ་སོགས་པར་མཉམ་སེམས་ཤས་
ཆེ་བ་དང་། དེ་དག་ལ་དད་པ་དང་མོས་པའི་བསམ་བསམ་ཆེ་བ་དང་། ཡང་པ་མ་
དང་སྤྲོད་ཆེ་ཆེ་སོགས་པན་འདོགས་པ་ལ་འཁྱེད་བྱས་པ་གཞོན་བའི་བསམ་བསམ་
ཆེ་བ་དང་། སྤྲོད་པན་འདོགས་པས་བྱས་པ་གཞོན་བའི་བསམ་བསམ་ཆེ་བས་བྱས་
པའི་དགའི་སྤྲོད་དེ་དག་ནི། ཆེ་འདི་ཉིད་ནས་རྣམས་སྤྲོད་བར་འགོ་རྩེ་པར་སའི་
དངོས་གཞི་སོགས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་དག་གི་རྣམ་པར་སྤྲོད་པ་ཆེ་འདི་
ནས་འགོ་བརྒྱུ་པ་ཡིན་ཀྱི་རྣམས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལས་སྦྱོབས་ཆེན་པོ་དེ་དག་
གི་འབྲས་བུ་མའི་རྟེན་གཅིག་ལ་རྣམས་པར་སྦྱོང་མི་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་
པ། སྤྲོས་ནས་ཁྱོད་འབྱུང་ཀྱི་ལས་ནི་ཆེ་འདི་སྤྲོད་པ་སྤྲོད་པ་ཉིད་དུ་སྤྲོད་ཀྱི་ལས་
རྣམས་ཏེ། དཔེར་ན་མཆོམས་མེད་ཀྱི་ལས་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལན་གངས་གཞན་ལ་ཁྱོད་འབྱུང་ཀྱི་ལས་ནི། ཆེ་འདི་ནས་སྤྲོད་
བ་གཉིས་པ་པན་ཆད་དུ་སྤྲོད་ཀྱི་ལས་རྣམས་ཏེ། ཆེ་གསུམ་རྣམས་པའི་འདུ་
བྱེད་ཀྱི་ལས་ལྟ་བུ་རོ། །

བཞི་པ་དེ་དག་གཉིས་སུ་བསྐྱུ་ཚུལ་ནི་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་འཕེན་བྱེད་
 ཀྱི་ལས་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། མཐོང་ཆོས་ཕྱོད་འབྱར་ཀྱི་ལས་ནི་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་
 ཁོ་ན་ཡིན་ལ། བྱི་མ་གཉིས་ལ་ནི་འཕེན་རྫོགས་ཀྱི་ལས་གཉིས་རེ་ཡོད་དོ། །འཕེན་
 རྫོགས་ཀྱི་བྱེད་པར་ནི། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ནི་སྟེ། བའི་ཕུང་པོའི་ངོ་བོ་འཕེན་པར་བྱེད་
 ལ། རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་ནི། སྟེ། བའི་ཕུང་པོའི་བྱེ་བྲག་གམ་དེའི་སྟེང་དུ་བཞེན་པ་
 བདེ་སྐྱབ་གི་བྱེ་བྲག་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའོ། །འདི་ལའང་མུ་བཞི་སྟེ། འཕེན་བྱེད་དག་
 བས་འཕེན་ལ་རྫོགས་བྱེད་མི་དག་བས་རྫོགས་པ། འཕེན་བྱེད་མི་དག་བས་འཕེན་
 ལ་རྫོགས་བྱེད་དག་བས་རྫོགས་པ། འཕེན་བྱེད་ཀྱང་དག་བ། རྫོགས་བྱེད་ཀྱང་དག་
 བས་རྫོགས་པ། འཕེན་བྱེད་ཀྱང་མི་དག་བ། རྫོགས་བྱེད་ཀྱང་མི་དག་བས་རྫོགས་
 པ་དང་བཞི་ཡོད་པས། དང་པོ་ནི། མིར་སྟེས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་རིད་ཅིང་ཉམ་ཐག་པ་ལྟ་
 བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་དང་སྒོན་པོ་ཆེན་པོའི་གཟུང་བྱི་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་
 ནི། སྟོབས་འབྱོར་ཅན་གྱི་རྒྱལ་སྒོན་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་ནི། མི་གཙང་བའི་གསེབ་ཏུ་
 སྟེས་པའི་འབྲུ་མིན་ལྟ་བུའོ། །ཡང་འཕེན་བྱེད་དག་བས་འཕེན་ལ་རྫོགས་བྱེད་དག་
 བ་འབའ་ཞིག་གིས་རྫོགས་པ། འཕེན་བྱེད་མི་དག་བས་འཕེན་ལ་རྫོགས་བྱེད་ཀྱང་
 མི་དག་བ་འབའ་ཞིག་གིས་རྫོགས་པ། འཕེན་བྱེད་དག་བས་འཕེན་ལ་རྫོགས་བྱེད་
 དག་སྟོག་འདྲེས་མས་རྫོགས་པ། འཕེན་བྱེད་མི་དག་བས་འཕེན་ལ་རྫོགས་བྱེད་དག་
 སྟོག་འདྲེས་མས་རྫོགས་པ་དང་བཞི་ཡོད་དེ།

དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་
 ནི། དཔྱལ་བ་པ་དང་ཡི་དྲུགས་དང་དུད་འགྲོ་སལ་ཆེ་བ་རྣམས་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་
 པ་ནི། འདོད་པའི་མི་དང་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞིའི་ལྟ་རྣམས་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་ནི། ཡི་
 དྲུགས་འབྱོར་བ་ཅན་དང་ལྷ་ལ་སོགས་པ་དུད་འགྲོའི་བྱེད་པར་འགའ་ཞིག་གོ། །ཡང་

ལས་གཅིག་གིས་རྣམ་སྤྲིན་གཅིག་འཕེན་པ་དང་དུ་མ་འཕེན་པ། དུ་མས་གཅིག་འཕེན་པ། དུ་མས་དུ་མ་འཕེན་པ་དང་ཕྱ་བཞི་ཡོད། རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་ཕྱ་བཞི་ཀ་ཡོད་པ་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་འང་ཕྱ་བཞི་ཀ་ཡོད་པ་མངོན་པ་ཀུན་བརྟུས་ཀྱི་དགོངས་པ་སྒྲངས་ནས་འཆད་པ་ལ། དང་པོའི་མཆན་གཞི་ཡོད་དེ། མི་དགེ་བའི་ལས་སྟོབས་ལྡན་གཅིག་གིས་དཔྱལ་བའི་ལུས་རྟེན་གཅིག་འཕེན་པ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་དོ། །ལས་གཅིག་གིས་རྣམ་སྤྲིན་དུ་མ་འཕེན་པ་ནི་མཆོམས་མེད་པའི་ལས་གཅིག་གིས་དཔྱལ་བའི་ལུས་རྟེན་དུ་མ་འཕེན་པ་དང་། སོར་མའི་སྤངས་བ་ཅན་གྱིས་སྤར་དགེ་འདུན་གྱི་གཉེར་བ་བྱེད་པའི་སྐབས་སྟོན་ལས་བྱེད་པར་བ་གཅིག་བཏབ་པ་ལས་མི་སྟོང་གི་དོད་ཡར་ལོངས་པའི་ཤུགས་སྟོབས་དང་རིགས་གཞུགས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་མའི་ལུས་རྟེན་སྐྱེ་བ་ལྔ་བརྒྱ་བར་འཕེན་པ་དང་། ཡང་སྤར་བརྩེ་ཏ་ཞིག་གིས་ཅོད་གྲོགས་གཅིག་ལ་བྱེད་མེད་ཅེས་པའི་ཆོག་རྩལ་གཅིག་སྤྲས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ལྔ་བརྒྱའི་བར་བྱེད་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་སོགས་ལས་འབྲས་ཀྱི་བྱུང་བ་བརྗོད་པའི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཆད་ལྡན་མང་པོ་ལས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མང་བ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལས་དུ་མས་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་གཅིག་འཕེན་པ་འང་ཡོད་དེ། ཆོས་རྒྱལ་ལྷ་ངན་མེད་ཀྱིས་སྐྱ་ཆེ་སྟོད་ལ་མི་གསོད་ཀྱི་ལས་དུ་མ་བསགས་པ་ལས་མཐར་ཅུ་སྤྲིན་གྱི་སྐྱེ་བ་གཅིག་སྒྲངས་པ་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་རིགས་མཐུན་པ་དུ་མ་བསགས་པ་ལས་མཐར་དལ་བརྒྱད་འཁྱོར་བཅུའི་ལུས་རྟེན་གཅིག་འཕེན་པ་ལྟ་བུའོ། །བསྐྱལ་བ་གྲངས་མེད་པར་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་བསགས་པ་ལས་ལོངས་སྟོད་རྫོགས་པའི་སྐྱ་གཅིག་གྲུབ་པ་ཡང་ལས་དུ་མས་འབྲས་བྱ་གཅིག་གྲུབ་པའི་དཔེའོ། །ལས་དུ་མས་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དུ་མ་འཕེན་པ་ནི། མིར་སྐྱེ་འཁྱུར་གྱི་

ལས་དུ་མ་བསགས་བ་ལས་མིའི་སྤྱེ་བ་དུ་མ་འཕེན་བ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་ན། ཕྱི་རོལ་
གཞུགས་ཅན་གྱི་སོན་གཅིག་ལས་སྤྱོད་པོ་དུ་མ་སྤྱེ་བ་དང་། གཅིག་སྤྱེ་བ་དང་།
ཡང་སོན་དུ་མས་སྤྱོད་པོ་གཅིག་སྤྱེ་བ་དང་། དུ་མ་སྤྱེ་བ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་
བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མངོན་བ་ཀུན་བརྟུས་ལས། ལས་གཅིག་གིས་ལུས་གཅིག་
འཕེན་པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད། ལས་གཅིག་གིས་ལུས་དུ་མ་འཕེན་པའི་ལས་ཀྱང་
ཡོད། ལས་དུ་མས་ལུས་གཅིག་འཕེན་པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད། ལས་དུ་མས་ལུས་དུ་
མ་འཕེན་པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མངོན་བ་མཛོད་ཀྱི་
དགོངས་བ་ལྟར་ན། དེ་ཉིད་ལས། གཅིག་གིས་སྤྱེ་བ་གཅིག་འཕེན་ནོ། །ཡོངས་
རྫོགས་བྱེད་བ་དུ་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར། རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་གོང་
དུ་བཤད་བ་ལྟར་སུ་བཞི་ཀ་བཅི་རུང་ལ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ནི་སུ་གཅིག་ལས་
མེད་པར་བཞེད་པས། བལ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་བ་མིན་ནམ་སྙམ་སྟེ་དཀའ་བའི་
གནས་སུ་སྤྱང་ཞིང་། དེར་མ་ཟད་གཉིས་བ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཅིག་གིས་སྤྱེ་བ་དུ་
མ་འཕེན་ན་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཇི་ཅུམ་བྱུལ་ཡང་ཆེ་གསུམ་ལ་ངེས་པར་རྫོགས་
དགོས་བ་དང་འགལ་བར་བསྐྱབས་ན་ཀུན་བརྟུས་ཀྱི་དགོངས་བ་འཛིག་པར་འགྱུར་
རོ་སྙམ་ན་སྤྱོན་མེད་དེ། ཐོག་མ་མ་རིག་བ་དང་གཉིས་བ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཅིག་
ལ་བརྟེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོན་མ་གངས་མེད་བ་འབྱུང་ཡང་དེ་དག་ཆར་གཞན་
ལ་སྟག་ཡིན་པས་འགལ་བ་མེད་ཅེས་ལན་ཐེབས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལྷ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། མི་གཡོ་བའི་ལས། བསོད་
ནམས་ཀྱི་ལས། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཞུགས་ཁམས་དང་གཞུགས་མེད་གང་རུང་དུ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་མི་གཡོ་
བའི་ལས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཐོག་མར་ལས་ཀྱིས་གང་དུ་འཕེན་པའི་གནས་དེ་ཉིད་ལས་

ནམ་སྤྲིན་གཞན་དུ་མི་གཡོ་བས་ན་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པའི་ལྟ་མི་
གང་རུང་དུ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་དང་ངན་སོང་གསུམ་པོ་
གང་རུང་དུ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཞེས་རང་མིང་
གིས་བསྟན་ནོ། །ལས་དང་པོ་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་
སམ་དགེ་བའི་ལས་ཡིན་པས་བྱུང་ཅིང་། ལས་གསུམ་པ་དེ་ཡིན་ན་མི་དགེ་བའི་
ལས་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། བདེ་འགྲོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ན་བསོད་ནམས་ཀྱི་
ལས་སམ་དགེ་བའི་ལས་ཡིན་པས་བྱུང་། ངན་འགྲོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ན་
མི་དགེ་བའི་ལས་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་
རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་དེ་ལྟར་མ་བྱུང་སྟེ། བདེ་འགྲོ་ལ་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱིས་
རྫོགས་པའང་ཡོད། ངན་འགྲོ་འཕེན་ལ་དགེ་བའི་ལས་ཀྱིས་རྫོགས་པའང་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། སྤྲིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་དག་ནི་འགྲོ་ངན་ནའང་། །ཞེས་
སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དུག་པ་སྤྱིར་ལས་ལ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་ལས་གསུམ་དུ་ཡོད་
ཀྱང་འཕེན་རྫོགས་ཀྱི་ལས་ལ་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ཡིན་
ཏེ། འགྲོ་བ་ལ་བདེ་འགྲོ་དང་ངན་འགྲོ་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་ནམ་སྤྲིན་ཀྱི་འབྲས་བུ་
ལའང་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་
བུའི་དགེ་བའི་ལས་ཡིན་ན་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱི་
ལས་ནི་སྤྲིད་པ་གཙོ་བོ་བྱེད་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས་མེ་ལས་གང་རེག་མི་སྐྱེ་བ་བཞིན་
ནོ། །དགེ་སྤྲིག་གི་ལས་རྒྱས་པ་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །འོན་འཕེན་རྫོགས་
ཀྱི་བྱེད་པར་ངེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། གཙོ་བོར་རྒྱུའི་བྱེད་པར་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་
རྒྱན་ནམ་ངོ་བོ་ལ་དམིགས་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་རྒྱུའི་ཀྱན་བསྐྱངས་བྱས་པ་

ལས་བྱང་ཞིང་། འབྲས་བུའི་བྱང་པར་བྱང་བའི་ངོ་བོའི་ལག་རྩེས་འཛོག་བྱེད་ཡིན་
 བ། ངོ་བོའི་བྱང་པར་དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་ལས་ཤིག་
 ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་། བྱང་པར་དེ་གསུམ་གང་རུང་མ་ཆང་ཞིང་བྱང་བའི་
 བྱང་པར་དང་ཉེར་སྟོད་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱད་བར་མ་ཅི་རིགས་འབྱུབ་
 བྱེད་ཀྱི་ལས་རྣམས་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་སུ་འཛོག་ཆོག་གས་སྟུང་སྟེ་གཞུང་ཆད་
 ལྷན་ལས་གསལ་ཁ་མ་མཐོང་བས་འོལ་སྤྱི་ཙམ་མོ། །རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་དགེ་
 བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་དགེ་སྤྱིག་འདྲེས་མའི་ལས་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་
 ལས་ལ་འདྲེས་མའི་ལས་མེད་དོ། །

བདུན་པ་ལས་ཀྱི་ངོ་བོའི་སློ་ནས་བྱེད་ལུས་ཀྱི་ལས། ངག་གི་ལས། ཡིད་
 ཀྱི་ལས་དང་གསུམ་ཡོད་ལ། ལུས་ཀྱི་བྱ་བས་བསྐྱུས་པའི་ལས་ལ་ལུས་ཀྱི་ལས་
 དང་། ངག་གི་བྱ་བས་བསྐྱུས་པའི་ལས་ལ་ལག་གི་ལས་དང་། ཡིད་ཀྱིས་སེམས་
 པའི་ལས་ལ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ལུས་ཀྱི་སློ་ནས་དགེ་བ་གསུམ་དང་
 དེ་ལས་ལྟོག་པ་མི་དགེ་བ་གསུམ་ནི་ལུས་ཀྱི་ལས་དང་། ངག་གི་སློ་ནས་དགེ་
 བ་བཞི་དང་དེ་ལས་ལྟོག་པ་མི་དགེ་བ་བཞི་ནི་ལག་གི་ལས་དང་ཡིད་ཀྱི་སློ་ནས་
 དགེ་བ་གསུམ་དང་དེ་ལས་ལྟོག་པ་གསུམ་ནི། ཡིད་ཀྱིས་ལས་ཡིན་པས་མཆོན་
 གཞི་ཙམ་མོ། །

བརྒྱུད་པ་དེ་དག་བསྐྱུས་ན་སེམས་པའི་ལས་དང་བསམ་པའི་ལས་གཉིས་
 སུ་འདུ་སྟེ། ཡིད་ཀྱི་ལས་གང་ཡིན་སེམས་པའི་ལས་ཞེས་བྱ་སྟེ། རང་དང་མཚུངས་
 ལྷན་འཁོར་བཅས་ཡུལ་ལ་གཡོ་བར་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཀུན་ལས་
 བརྟུས་ལས་སེམས་པ་གང་ཞེ་ན་སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཏེ།
 དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམས་ལ་སེམས་འཕྲུག་པར་བྱེད་

པའི་ལས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུས་དག་གི་ལས་གང་ཡིན་བསམ་
པའི་ལས་ཞེས་བྱ་སྟེ། སེམས་པ་དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། མཛོད་ལས། ལས་ནི་སེམས་པ་དང་དེས་བྱས། །སེམས་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་
ཏེ། །དེས་བསྐྱེད་ལུས་དང་དག་གི་ལས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དགོ་སྒྲིག་གི་ལས་ཇི་ལྟར་གསོག་པའི་ཚུལ།

ཅ་བའི་ས་བཅད་གསུམ་པ་ཇི་ལྟར་གསོག་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ།
འབགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་སྒྲིར་ལས་གསོག་པ་ཡོད་ཀྱང་རན་སོང་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་
ལས་གསོག་པ་མེད་ཅིང་། བདེ་འཁོར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་གསོས་འདེབས་པ་
ཅམ་ཡོད་ཀྱང་སྒར་མེད་གསར་དུ་གསོག་པ་ནི་མེད་དེ་མཐོ་རིས་ཀྱང་དཔྱལ་བ་
དང་མཚུངས་པའི་ཉེས་དམིགས་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་མི་མཉམ་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། བརྒྱ་པ་ལས། མཁས་པ་རྣམས་ལ་མཐོ་རིས་ཀྱང་། །དཔྱལ་བ་དང་མཚུངས་
འཛིགས་སྟེ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཇི་སྲིད་དུ་བདག་འཛིན་གྱི་
དབང་དུ་སོང་བ་དེ་སྲིད་དུ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་ལ། བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནས་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྟེ་བ་ཡོད་
ཀྱང་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་མི་གསོག་སྟེ། བདག་འཛིན་དང་དུ་མི་ལེན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་སོ་ནི་སོ་སོ་སྟེ་བོ་
འབའ་ཞིག་གོ། །དེས་ཇི་ལྟར་གསོག་ཅེན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་འཛིག་
ལྟའི་གཞན་དབང་དུ་སོང་བས་སྒོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དེ། སྲིད་
བས་བསྐྱས་པའི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པར་འཛིག་གོ། །དེ་ཡང་རྒྱའི་ཀུན་སྒྲོང་མ་

རིག་པ་དང་ཆེ་འདིའི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་
ཤིང་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒོང་བྱས་པ་ལས་སློ་གསུམ་ཀྱི་ལས་
མངོན་པར་འདུ་བྱེད་ན་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའམ་མི་དགེ་བའི་ལས་གསོག་པ་
ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་ཆེན་པོ་བྱེད་ན་དཔྱལ་བ་དང་། འབྲིང་ཡི་དྲགས། རྒྱུང་དུས་
དུང་འགོར་སྐྱེ་འགྱུར་ཀྱི་ལས་གསོག་པ་ཡིན་ལ། རྒྱུའི་ཀུན་སྒོང་མ་རིག་པ་དང་།
བྱི་རོལ་ཀྱི་འདོད་ཡོན་ལ་བརྟེན་པའི་བདེ་བ་ལ་དམིགས་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་
ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཤིང་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་དུས་ཀྱི་ཀུན་བསྐྱངས་བྱས་
ཏེ། སློ་གསུམ་ཀྱི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་ན་འདོད་པའི་ལྟ་མིར་སྐྱེ་འགྱུར་ཀྱི་
དགེ་བའམ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་གསོག་པ་ཡིན་ཞིང་། འདི་དག་ནི་འཕེན་བྱེད་
ཀྱི་ལས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱེད་ཅིང་། རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་ནི་ངེས་པ་མེད་པ་གོང་དུ་
བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

ཡང་རྒྱུའི་ཀུན་སྒོང་མ་རིག་པ་དང་། གཞུགས་ཀྱི་སྒྲུབ་བ་དང་བཅས་པའི་
ནང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་
ཤིང་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་བས་ཡིད་ལ་བྱས་པ་ལས་ལས་མངོན་པར་འདུ་
བྱེད་ན། གཞུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་འགྱུར་ཀྱི་ལས་གསོག་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་བསམ་
གཏན་བཞི་ལ་བརྟེན་པས་ལས་གསོག་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་བཞི་ཡོད་དོ། །ཡང་རྒྱུའི་
ཀུན་སྒོང་མ་རིག་པ་དང་གཞུགས་ཀྱི་སྒྲུབ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ལ་
སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཤིང་། མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་
བའི་འདུ་ཤེས་སྤྱོད་ཡིད་ལ་བྱས་པ་ལས་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་ན་གཞུགས་
མེད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེ་འགྱུར་ཀྱི་ལས་གསོག་པ་ཡིན་ཞིང་དེ་ཡང་འདུ་ཤེས་སྤྱོད་
རགས་ཀྱི་དབང་གིས་ལས་གསོག་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་བཞི་ཡོད་དོ། །ཁམས་གོང་མ་

གཉིས་ནི་འཕེན་རྫོགས་གཉིས་ཀ་འདྲ་བར་སེམས་སོ། །དེས་ན་ཆོད་ལྡན་གྱི་གཞུང་
འགའ་ཞིག་ལས་མ་རིག་པ་སྲིད་པའི་རྩ་བར་བཤད་པ་དང་འགའ་ཞིག་ལས་འདོད་
ཆགས་སྲིད་པའི་རྩ་བར་བཤད་པ་རྣམས་གནད་གཅིག་ཏུ་སོང་ཞིང་འདོད་ཆགས་
ཀྱང་མ་རིག་པས་བདག་སྐྱེད་བྱེད་པ་ལས་སྐྱེད་གོས་པས་སྲིད་པའི་རྩ་བ་མཐར་
ཐུག་པ་ནི་མ་རིག་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །སྲིད་པའི་བདེ་བ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་སྤྱོད་པའི་
ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཤིང་བདེན་བཞིན་རྣམས་སོགས་
ལ་དམིགས་པའི་ཡང་དག་པའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་ན་ཐར་
པར་བཞོད་པར་བྱེད་པའི་ལས་གསོག་ཅིང་དེའི་སྒྲིང་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་ལ་སོགས་པས་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་ན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་
གོ་འཕང་འཕྲོད་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་པ་ཡིན་ནོ། །

འདི་ལྟ་བུའི་ཀུན་སྒྲོང་དང་འདུ་ཤེས་དངོས་སམ་རྗེས་མཐུན་པས་མ་ཐེན་
པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱ་བ་རྣམས་ནི་ངེས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱར་འགོ་བཤེན་ཏུ་དཀའ་བས་ཆོས་
བྱེད་ཅེས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེད་ནི་ཤིན་ཏུ་ཆོད་དཀའ་བ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་
ལས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེ་ལྟར་ན་འཁོར་བ་ལ་རྣམ་གངས་དུ་མར་ཉེས་དམིགས་
སུ་བརྟགས་ཏེ་བསྐྱོམས་པས་འཁོར་བའི་ཕུན་ཆོགས་ལ་སྲིད་པ་སུན་འབྲེན་པའི་
གཉེན་པོ་ཡང་མ་ཆེད། བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡང་མ་དབྱེད། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པ་
དང་བྲལ་བའི་དགེ་སྦྱོར་རྣམས་ནི་ཞིང་གི་མཐུ་ལ་བརྟེན་པ་འགའ་རེ་མ་གཏོགས་
པ་ཀུན་འབྱུང་རང་ག་བར་འགོ་བས་འཁོར་བའི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་ནི་མདོར་ཅིམ་བཞོད་ཅིང་རྒྱས་པ་བྱང་ཆུབ་ལས་
རིམ་སོགས་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །

བཞི་པ་ལས་ངེས་པའི་ཚུལ་ལ། རིན་ཆེན་གླེང་བ་ལས། མི་དགོ་བ་ལས་
 སྤྱག་བསྐལ་ཀྱན། །དེ་བཞིན་ངན་འགྲོ་ཐམས་ཅད་དོ། །དགོ་ལས་བདེ་འགྲོ་ཐམས་
 ཅད་དང་། །སྤྱི་བ་ཀྱན་ཏུ་བདེ་བ་དག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་མི་དགོ་བས་རྒྱུ་
 གས་པ་ལས་བདེ་བ་ལྟར་སྒྲུང་ཅོམ་དང་། དགོ་བས་རྒྱུ་གས་པ་ལས་སྤྱག་བསྐལ་
 ལྟར་སྒྲུང་ཅོམ་ནི་འབྲུང་སྤིང་གི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ནི་སོ་སོར་ངེས་ཏེ། མི་དགོ་བ་
 ལས་རྣམ་སྤྲིན་སྤྱག་བསྐལ་འབའཁེག་འབྲུང་བ་ལས་རྣམ་སྤྲིན་བདེ་བ་རྟ་རྟ་ཅོམ་
 ཡང་འབྲུང་མི་སྤིང་ལ་དགོ་བའི་ལས་ནི་རྣམ་སྤྲིན་བདེ་བའམ་ཡིད་དུ་འོང་བ་འབའ་
 ཞིག་འབྲུང་གི་སྤྱག་བསྐལ་བྱང་བའི་གནས་མེད་དེ། རྒྱ་བཟང་ངན་གང་ཡིན་ཀྱང་
 ལག་རྩེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སོ་སོར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། འབྲས་ཀྱི་སོན་ཞིང་དུ་
 བཏབ་ནས་བར་དུ་སྤྱུ་གུ་དང་སྤྱོད་པོ་སྤྱེ་མ་སོགས་རྣམ་པ་མི་འབྲ་བ་དུ་མར་འབྱུར་
 ཡང་མཐར་གཏུགས་པའི་འབྲས་བུ་ནི་འབྲས་ཉིད་ཡིན་པ་བཞིན་ལོ། །དེས་ན་རྒྱ་
 དགོ་བ་ལས་འབྲས་བུ་སྤྱག་བསྐལ་འབྲུང་བའི་གནས་མེད་ལ། རྒྱ་མི་དགོ་བ་ལས་
 འབྲས་བུ་བདེ་བ་འབྲུང་བའི་གནས་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་བཟང་བ་དང་ལེགས་པ་
 བསྐྱབ་ན་འབྲས་བུ་བཟང་བ་དང་ལེགས་པ་འབྱུབ་ལ། རྒྱ་ངན་པ་དང་མི་ལེགས་པ་
 བསྐྱབ་ན་འབྲས་བུ་འང་ངན་པ་དང་མི་ལེགས་པ་འབྲུང་བ་ནི་ནམ་ཡང་མི་འཆོལ་བ་
 ལས་འབྲས་ཀྱི་གཤེས་སུ་གྱུབ་པས་ལས་འབྲས་རྣམ་ཡང་བསྐྱབ་པ་མེད་དོ། །

དེས་ན་བདག་བདེ་ལེགས་སུ་འདོད་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་ལས་འབྲས་ཀྱི་
 གནས་ལ་ཡིད་ཆེས་བརྟན་པོ་ཤིན་ཏུ་གཟབ་ཅིང་བསྐྱེམས་ཏེ་ལེགས་པའི་ཆ་མཐའ་
 དག་ལ་བསྐྱབ་གང་སྤུབ་དང་། ཉེས་པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་སྒོ་ཀྱན་ནས་འགོག་གང་
 སྤུབ་ཀྱིས་སྤང་སྤང་ཚུལ་བཞིན་བགྱིད་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཉིང་ཁུ་ལོན་པ་ཡིན་པས་རང་
 གི་འདོད་པ་བཞིན་དུ་འབྱུབ་པ་ཡིན་གྱི་ཚུལ་དེ་ལས་སྤྱོག་པ་དག་ནི་བདེ་བའི་

དོན་དུ་བརྒྱུགས་ཏེ་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་དོར་དུ་མཆོངས་པ་ཡིན་པས་མིག་ལྡན་གཡང་
མཆོངས་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་པར་ཁས་འཆེ་བ་ལ་ལས། ལས་འབྲས་
ལ་ཅེས་སུ་མེད་པར་ཆོས་ཀྱི་གནས་གང་མཐོར་སྒྲོད་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཅ་བ་རུལ་བའི་
ལོ་མ་ལ་རིངས་པ་ཅམ་ནོ། །དོན་འདི་ལ་དགོངས་ནས་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས།
སྒྲང་དང་དོར་བྱ་དེ་ཉིད་ནི། །ཐབས་དང་བཅས་པ་རིགས་མཛད་པ། །གང་དེ་ཆད་
མ་ཉིད་འདོད་ཅིང་། །ཐམས་ཅད་རིགས་མཛད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། །ཆོས་ལག་དུ་སྒྲངས་ཏེ་ལས་འབྲས་ཀྱི་གནས་ལ་འདོར་ལེན་ཚུལ་བཞིན་བགྱིད་
པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་དག་ནི་ལས་འབྲས་ཀྱི་ཁྲིམས་དང་འགལ་བ་མེད་པས་སྦྱིད་
སྤྱག་ཅི་འབྲ་ཞིག་དང་ཤད་ཀྱང་། དེ་ལ་ཡང་བ་དང་བག་ཆ་བ་མེད་པར་བདེན་པ་
རང་ས་ན་མཐོང་ཞིང་ལས་འབྲས་ཀྱི་དབྱུང་གོགས་ལ་ཡིད་ཆེམས་ནས་ཡིད་བདེ་
བ་འབའ་ཞིག་གིས་འཆོ་བས་ན་དེ་དག་ངེས་དོན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བའོ། །དཔེར་ན།
རང་ཉམས་ཐག་ཀྱང་མཛད་གོགས་སྟོབས་ལྡན་གྱི་ཁྲོད་ན་གནས་པ་དང་འབྲའོ། །ལ་
ལས་རང་གིས་ལས་འབྲས་ལ་སྒྲང་དོར་བྱས་པའི་གཤེད་གང་ཡང་མེད་བཞིན་དུ་
སྦྱང་ཁམས་ཆེན་པོས་སྦྱིད་ཉམས་བགྱིས་པ་ནི། བཤན་རར་སྟོད་པའི་ལུག་ཀླན་
སྦྱིད་ཉལ་བྱེད་པ་དང་འབྲའོ། །དག་གི་ཆོ་ག་དང་ཆོག་བསྟེན་གྱི་བྱ་བར་མཁས་ཁྲལ་
གྱིས་བཤེས་གཉེན་དུ་རྫོངས་བཞིན་དུ་སྒྲང་དོར་གྱི་བྱ་བར་ལོག་པར་ཞུགས་པ་དེ་ནི་
བཤེས་གཉེན་གྱི་གཟུགས་ལ་མདའ་ལྔ་པས་ཁོང་ཞུགས་བྱེད་པ་ཡིན་པས་བསྟན་
པ་ལ་རིང་ནས་འཆོ་བའི་དུག་ཟས་ལྟ་བུའོ། །དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་
པའི་ལྟ་བ་སྟེ་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་ནི་བདེ་ལོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བའས་
དང་པོའི་རྒྱ་ཡིན་པས་འདི་ཉིད་ཉམས་ལེན་གྱི་མཐིམ་དུ་བཟུང་དགོས་པ་ནི་མཁས་
གྲུབ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མགྲིན་པ་གཅིག་ཐོན་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན། རྣམ་དབྱེད་ཀྱི་

མིག་གསལ་པོ་ཡོད་པ་རྣམས་ལས་འབྲས་ཀྱི་གནས་ལ་གཅེས་པ་ཟབ་མོས་སྤང་
སྤང་ཚུལ་བཞིན་མཛོད་ཅིག་ཅེས་གྲོགས་པོ་ནང་མར་སྤྱོད་གཏམ་དུ་སྒྲོན་པའོ། །

ལྷ་པ་ལས་འཕེལ་ཆེ་བ་ནི། ཆོམས་ལས། སྤྲིག་པ་ཆུང་དུ་བྱས་པས་
ཀྱང་། །འཛིག་ཏེན་པ་རོལ་འཛིགས་ཆེན་དང་། །ཕུང་གྲོལ་ཆེན་པོ་བྱེད་འགྱུར་
ཏེ། །ཁོག་པར་སོང་བའི་དུག་བཞིན་རོ། །བསོད་ནམས་ཆུང་དུ་བྱས་པས་
ཀྱང་། །འཛིག་ཏེན་པ་རོལ་བདེ་ཆེན་འབྲེན། །དོན་ཆེན་དག་ཀྱང་བྱེད་འགྱུར་
ཏེ། །འབྲུ་རྣམས་ཕུན་ཆོགས་སྤྲིན་པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཕྱི་རོལ་གྱི་
རྒྱ་འབྲས་ལས་ནང་གི་རྒྱ་འབྲས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་འཕེལ་སྟོབས་ཆེ་སྟེ། སོ་སོ་སྤྱོད་པོ་
མལ་པ་དག་ལ་ནི་མི་དགེ་བའི་ལས་འཕེལ་སྟོབས་ཆེ་བས་འཕགས་པ་སོགས་གང་
ཟག་བྱེད་པར་ཅན་ལ་ནི་དགེ་བའི་ལས་འཕེལ་སྟོབས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གིས་
ཞེ་ན། ཐ་མལ་པ་ལ་ནི་གཉེན་པོའི་སྟོབས་མ་རྙེད་པས་རྒྱ་མ་རིག་པའི་ཞིང་ག་ཤིན་
མི་དམན་པ་དང་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ལུང་མཐུག་ཅིང་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆུན་རྒྱུན་
ཆགས་པ་ཡོད་པས་དེ་དང་མཐུན་པའི་སྤྲིག་པའི་ས་བོན་གང་དང་གང་བཏབ་ཀྱང་
རྒྱའི་ཆ་རྒྱུན་མཐའ་དག་ཆང་ཞིང་འགལ་རྒྱུན་གཉེན་པོ་སོགས་དང་སྤང་པ་དགོན་
པས་སྤྱོད་ཆད་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་རྒྱས་པས་འཕེལ་སྟོབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན་ལ།
ཕྱི་རོལ་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཞིང་དུ་བཏབ་པའི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱའི་མཐུན་
རྒྱུན་འཛོམ་དགའ་བར་མ་ཟད་འགལ་རྒྱུན་མང་པོ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྲས་པས་སྤྱོད་
ཆད་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་མི་རྒྱས་པས་འཕེལ་རྒྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱིར་ན་གཟུགས་
ཅན་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཡིན་པས་གཟུགས་སེམས་གཉིས་ལས་
སེམས་སྟོབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་ཀྱང་སེམས་ལ་གཏན་ཆགས་པའི་ལས་དང་ལས་ཀྱི་
བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྟོབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་པོ་གཟི་སྟོབས་ཇི་

ཅམ་ཆེ་བ་དེ་ཅམ་གྱིས་དེའི་སྒོན་པོ་རྣམས་ཀྱང་གཟི་སྟོབས་ཆེ་བར་འགྱུར་བ་བཞིན་
ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་བྱུང་བར་ཅན་ལ་ནི། དག་བའི་ལས་སྟོབས་ཤིན་དུ་ཆེ་
སྟེ་དེའི་མཐུན་ཀྱིན་རྗེ་མང་དང་འགལ་ཀྱིན་རྗེ་ཉུང་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དག་སྟེག་
གཉིས་ལས་དག་བའི་སྟོབས་ཆེ་སྟེ་མི་དག་བ་རྣམས་ནི་རྩ་བ་སློ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་
བརྟེན་བས་རྟེན་མི་བརྟེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་གང་
རུང་གིས་ཟེན་བའི་དག་བ་རྣམས་ནི་རྩ་བ་སློ་ཡང་དག་པ་ལ་བརྟེན་བས་རྟེན་
བརྟེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱས་པ་གཞན་དུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དུག་པ་ལས་མ་བྱས་པ་དང་མི་སྤང་བ་ནི། བྱུང་བར་འཕགས་བསྟོད་ལས།
བམ་ཟེ་རྣམས་ནི་དག་སྟེག་དག། སྤྱིན་པ་ལེན་ཞིང་འཕོ་བར་སྤ། །ཁྱོད་གྱིས་བྱས་
ཚུད་མི་ཟ་དང་། །མ་བྱས་པ་དང་སྤང་མེད་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱིར་
འབྲས་བུ་གང་ཡིན་ཡང་རྒྱ་མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་མི་འབྱུང་ཞིང་རང་རང་
གི་རིགས་མཐུན་པའི་རྒྱ་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་བ་ནི་མངོན་སུམ་དང་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་
རིགས་པས་བྱུང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་བྱེ་བྲག་བདེ་སྟུག་གི་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
དེ་དང་མཚུངས་པས་རང་རང་གི་རིགས་མཐུན་པའི་རྒྱ་རེ་སྟོན་དུ་སོང་དགོས་
པས་དེ་ནི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱ་ཁོ་ནའི་སྟེང་ནས་རྟེན་གྱི་གཞན་དུ་མི་རྟེན་པའི་
ཕྱིར། ལས་མ་བྱས་པ་དང་སྤང་བ་ནི་འགལ་ཡང་མེད་དོ། །གནས་གཅིག་དང་འཆོ་
བ་གཅིག་ལ་བརྟེན་ཀྱང་ན་ཆ་སོགས་བདེ་སྟུག་གི་འགྱུར་བ་སོ་སོར་འབྱུང་བ་དང་།
པ་མ་གཅིག་གི་བྱ་སྟུག་ཡིན་ཡང་མི་ཆེ་སྤྱིད་སྟུག་སོ་སོར་གནས་པ་ནི་མངོན་
སུམ་གྱིས་བྱུང་བས། དེས་ཀྱང་མ་བྱས་པ་དང་མི་སྤང་བའི་རྒྱ་མཚན་གསལ་ཤོས་
ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ལས་མ་བྱས་པ་དང་སྤང་ན། ཨ་མའི་སྤྱིད་སྟུག་བྱས་ལེན་པ་
དང་བྱའི་སྤྱིད་སྟུག་ཨ་མས་ལེན་དུ་ཡོད་དགོས་པ་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཤེས་

སྤྲིངས་ལས། ཁྱོད་ཀྱིས་བྲམ་ཟེ་དག་སྤྲོད་ལྟ་དང་ནི། །མགོན་དང་ཡབ་ཡུམ་སྤྲས་
 དང་བཙུན་མོ་དང་། །འཁོར་གྱི་སྤྲད་དུའང་སྒྲིག་པ་མི་བཟུང་། །དུམ་ལ་བའི་རྣམ་
 སྤྲིན་སྐལ་ལོན་འགའ་མ་མཆིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་གང་
 ཟག་གཞན་གྱིས་དཀའ་སྤྲད་དུ་མ་ལ་བཏེན་ནས་ཐར་ལམ་གྱི་འབྲས་བྱ་ཟད་མི་ཤེས་
 པ་ཐོབ་པ་རྣམས་རང་གི་སྙིང་ཉི་བ་སྤུ་ལའང་འབད་མེད་དུ་སྤྲིན་མི་རུང་བ་དེའི་ཕྱིར།
 དེ་ལྟ་བུའི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པར་ཡང་ལྟན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་སྤྲོ་མ་དང་མན་ངག་སོགས་
 ལ་བཏེན་དགོས་མོད་སྤྲོན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་རང་སྤྲོད་ནས་བསྐྱབ་དགོས་པས།
 ལས་མ་བྲས་པ་དང་སྤྲད་པའི་གནས་མེད་དོ། དེས་ན་ལེགས་པ་བྱུང་ཆེ་དགོན་
 མཆོག་གིས་གནང་བ་རེད་ཅེས་སྤྲོ་བ་ནི་ཡ་རབས་ཀྱི་གཏམ་ཅམ་མོ། །འོ་ན་གཅིག་
 གིས་གཅིག་ལ་པན་གཞོད་བྱེད་པར་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་སྤྲོ་ན་སྤྲོན་མེད་
 དེ། དེ་ལྟར་ཀྱིན་དང་གོགས་ཅམ་བྱེད་ཐུབ་ཅིང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ནི་བྱེད་
 མི་རུས་ཏེ། ལ་ལས་གཞོད་པ་བྲས་ཀྱང་པ་རོལ་པོར་གཞོད་པས་མི་ཚུགས་པ་
 དང་ལ་ལར་དེའི་ཆབ་ཏུ་བདེ་བ་འབྱུང་བའང་ཡོད་ལ། ལ་ལས་པན་བཏགས་ཀྱང་
 པ་རོལ་པོར་སྤྲུག་བསྐྱལ་འབྱུང་བ་སོགས་རིགས་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །འོ་ན་པན་གཞོད་དུ་རི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེའི་སྐྱོར་ནི་ལས་ཚུལ་བསམ་གྱིས་
 མི་བྲབ་པས་(=པའི་)གནས་ཤིན་ཏུ་ཐ་བས་རི་བཞིན་བརྗོད་པ་མི་རུས་ཀྱང་དཔེ་
 ཅམ་བཞོད་ན། ལ་ལར་པན་གཞོད་དུ་འགྱུར་བའི་ལས་མཐུན་པར་བསགས་པ་
 ལས་བྱུང་བའང་ཡོད། ལ་ལར་ནང་གི་ལས་ཀྱི་རུས་པས་ཀྱིན་ཕྱི་རོལ་ནས་འབྱུང་
 བའང་ཡོད། ལ་ལར་བྱ་བ་རིགས་མཐུན་པས་པན་ཚུན་ཀུན་སྤྲོད་བྱེད་པའང་ཡོད།
 ལ་ལར་སྤྲོན་ནས་ལས་སྤྲོན་གྱི་འབྲེལ་བས་མཆོམས་སྤྲོར་བའང་ཡོད་པས། པན་
 ཚུན་པན་གཞོད་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ཅམ་གྱིས་ལས་མ་བྲས་པ་དང་སྤྲད་པ་དཔོག་ག་ལ་

རུས། གཞན་ཡང་སློབ་དཔོན་སྤྱོད་ཀྱི་སྒྲུང་པོས། གཅིག་ལ་གཅིག་གི་དབང་གིས་
ནི། རྣམ་པར་རིག་པ་པན་ཚུན་ངེས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དཔེར་ན། གཅིག་
གིས་སློག་གཅོད་པའི་སྦྱར་བ་བྱེད་པ་དང་གཅིག་ཤོས་ཤི་བའི་བག་ཆགས་སློན་
པ་གཉིས་སྤང་ན་ཤི་བ་འབྱུང་གི་གཞན་དུ་མི་འབྱུང་བ་དང་། སློན་པས་ཆོས་སློན་པ་
དང་རང་ཉིད་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་བའི་བག་ཆགས་སློན་པ་གཉིས་སྤང་ཆེ་དེ་མ་ཐག་དེ་
ལ་མཐོང་ལམ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་རེ་ཞིག་དེ་ཅུ་མོ། །འོན་དེ་ལ་སློག་གཅོད་
པའི་ལས་ལམ་མི་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སློན་མེད་དེ། སློག་གཅོད་པའི་སྦྱར་
བ་དེས་རྒྱུ་བྱས་པ་ལས་པ་རོལ་པོ་ཤི་ན་ཆོག་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་བྱེད་པ་
ནི་ག་ལ་དགོས་ཉེ་མི་དགོས་སོ། །མདོར་ན་བདེ་སྤྱད་གི་ཆོར་བ་བསྐྱལ་པར་བརྒྱུད་
དེ་སྤྱིང་དགོས་པ་རྣམས་ལྟ་ཅི། དུས་མུང་དུ་ཡུད་ཅུ་ཚུན་གྱི་རང་ལ་བདེ་སྤྱད་གི་
ཆོར་བ་གང་བྱུང་ཡང་དེ་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ལས་རང་
གིས་བསགས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པས། ལེ་ལན་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆོང་
དུ་རོ་སྤྱད་ནས་སློན་བྱས་ལ་འགྲོད་སེམས་དང་བྱིན་ཆད་སྟོམ་སེམས་ཀྱིས་སྤང་
སྤང་བའི་བ་ནི་རིགས་པ་དང་ལྷན་ཞིང་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་འཇུག་པ་མ་ཞོར་བས་འཐད་
ཅིང་འོས་པ་ཁོ་ན་ལོ། །དེ་ལྟར་བྱུང་ན། རྫོ་སྤྱིང་དོན་བདུན་མ་ལས། ལེ་ལན་ཐམས་
ཅད་གཅིག་ལ་གདལ། །ཀུན་ལ་བཀའ་བློན་ཆེ་བར་སྒྲོམས། །ཞེས་གསུངས་པའི་
དོན་ཡང་ལེགས་པར་གོ་བས་ཉམས་ལེན་ཀུན་ལ་སོགས་འབྱེན་ཆེན་པོ་སྟེར་བའོ། །

བདུན་པ་ལས་བྱས་པ་རྒྱུད་མི་ཟ་བ་ནི། འདུལ་བ་ལུང་ལས། ལས་རྣམས་
བསྐྱལ་བ་བརྒྱུར་ཡང་ནི། །རྒྱུད་མི་ཟ་བའང་ཆོགས་དང་དུས། །རྟེན་ན་ལུས་ཅན་
རྣམས་ལ་ནི། །འབྲས་བུ་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤང་ལས་
འཕེལ་ཆེ་བ་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་འདིའི་དོན་ལེགས་པར་བྱུང་མོད། །འོན་ཀྱང་འདིར་

དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ན་སྤྱིར་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ནི་རང་གི་རྒྱན་རང་བཞིན་གྱིས་རྒྱད་པ་དང་སྟོང་པ་སོགས་ཡོད་པས་དེ་ལ་བརྟེན་བའི་ས་བོན་ཡང་དེ་དང་མཚུངས་ཤིང་རྟེན་ཉམས་པས་ཀྱང་རང་ཉིད་ཉམས་པ་ཡོད་པས་ས་བོན་ཆུད་ཟ་བ་ཡོད་ལ། གཙོ་བོ་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་རྒྱད་པ་དང་སྟོང་པ་མེད་པས་དེ་ལ་བསྐྱོས་པའི་ལས་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་མཚུངས་པས་ཆུད་ཟ་བ་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་སྤྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་རྒྱ་འབྲས་དག་ནི་སྤྱིས་བྱས་ཆེད་དུ་མ་བྱས་ཀྱང་རྒྱུན་གཞན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འཛོམས་པ་མང་ཡང་ནང་སེམས་ཀྱི་སྤྱིར་གྱི་རྒྱ་འབྲས་རྣམས་ནི་སྤྱིས་བྱས་ཆེད་དུ་མ་བྱས་པར་རྒྱུན་གཞན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འཛོམས་པར་མི་རུས་པས། འགལ་རྒྱུན་དང་ཕྱད་སྟོབས་ཀྱིས་ཆུད་ཟ་བའང་མེད་ན་དགོ་སྤྱིག་གི་ལས་འབྲས་རྣམས་ནི་ཆུད་ཟ་བའི་རྒྱ་མཆན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དགོ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་པལ་ཆེ་བ་ཁོང་ཁྱོད་ཆབས་ཆེ་དང་ལོག་ལྟ་ཆེན་པོའི་བྱེད་པས་འཛོམས་པ་ཡོད་ཅིང་། མི་དགོ་བའི་ལས་རྣམས་གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྡན་བསྐྱེད་ནས་སྐྱོམ་པས་འཛོམས་པ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ཅུང་གིས་ཆུད་ཟ་བའི་གོ་དོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་དེ་འབྲས་པའི་འགལ་རྒྱུན་དང་མ་ཕྱད་ན་དགོ་སྤྱིག་གི་ལས་ངེས་པ་གང་ཡིན་ཀྱང་དུས་ཡུན་རིང་ཐུང་ལ་མ་སྟོས་པར་འབྲས་བྱ་ངེས་པར་འབྱེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྟིན་གྱི་འབྲས་བྱ་སྟིན་ཚུལ་ཡང་ཐོག་མར་ལས་གསོག་པ་པོའི་རྒྱན་ཁོ་ནའི་སྤྱིར་དུ་སྟིན་གྱི་གཞན་དུ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། ལས་ནི་ས་ལ་མི་སྟིན། རྒྱ་ལ་མི་སྟིན། རྩོ་ལ་མི་སྟིན། ཟེན་པའི་ཕྱང་པོ་འབའ་ཞིག་ལ་སྟིན་པ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་དང་། དུས་གང་གི་ཆེ་སྟིན་ཞེ་ན། ཆོམས་ལས། སྤྱིག་ལས་འབྲས་དུ་ངེས་པར་ནི། །མཆོན་བཞིན་གཙོད་པར་མི་བྱེད་ཀྱང་། །སྤྱིག་པའི་ལས་ཀྱི་འགྲོ་བ་དག །པ་རོལ་དུ་ནི་མཛོན་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་སྤྱིག་

པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱུ་དུ་འདིས་ཅི་གཞོད་སྟམ་དུ་བག་ཐོན་མེད་པར་སྟོད་པ་དང་། དག་
པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱུ་བས་ཅི་འགྱུར་སྟམ་དུ་བཅི་མེད་བྱ་བ་སོགས་ནི་ནམ་ཡང་མི་བྱ་
སྟེ། དེ་དག་ནམ་ཞིག་ནས་རྒྱུ་མི་ཟ་བར་ནམ་སྟོན་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ཆེ་བ་རང་ཐོག་
མངོན་སུམ་དུ་བབས་པ་ཞིག་ངས་པར་འོང་བས་དེའི་ཆེ་འགྲོད་ཀྱང་སྟུག་བསྐྱེལ་
གྱི་སྟོན་མ་ལས་གཞན་དུ་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ས་ལས། སྟོན་པ་ཤིན་ཏུ་
རྒྱུ་དུ་ཡང་། །མི་གཞོད་སྟམ་དུ་བརྟམ་མི་བྱ། །རྒྱ་ཡི་ཐེགས་པ་བསགས་པས་
ཀྱང་། །སྟོད་ཆེན་ཁད་ཀྱིས་གང་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། སྟོན་པ་རྒྱུ་དུ་བདག་
ཉིད་ཀྱི། །ཕྱི་བཞིན་མི་འོང་མ་སེམས་ཤིག །རྒྱ་ཡི་ཐེགས་པ་ལྷུང་བ་ཡིས། །སྟོད་
ཆེན་གང་བ་དེ་བཞིན་དུ། །རྒྱུ་ཐད་བསགས་པའི་སྟོན་པས་ཀྱང་། །བྱིས་པ་རབ་
ཏུ་གང་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་སྟོན་པ་ཆེ་རབས་
སྟེ་མ་ནམས་སུ་བྱས་པའི་ནམ་སྟོན་ཆེ་འདི་དང་ཕྱི་མར་སྟོན་ན་དེའི་བར་དུ་རི་ལྟར་
བརྒྱུད་སྟམ་ན། འདི་ནི་ལུས་དང་ལུས་ཀྱི་གྲིབ་མ་བཞིན་དང་ཅན་དན་དང་ཅན་
དན་ཀྱི་བྲི་བཞིན་ཏེ། སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་དང་ལྷན་ཅིག་འབྲེལ་བའི་བག་ཆགས་གཞན་
དུ་མི་གཡོ་བ་ལས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། མཁའ་ལ་བྱ་དག་གནས་པ་དེའི། །གྲིབ་
མ་ལྷན་ཅིག་འགོ་བ་བཞིན། །ལེགས་པར་བྱས་དང་ཉེས་པར་བྱས། །དེ་དག་
འགོ་བའི་རྗེས་སུ་འབྱང་། །རི་ལྟར་ལམ་རྒྱགས་ཉུང་བ་དག །ལམ་ཁྱགས་སྟུག་
བསྐྱེལ་འགོ་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ལས་བཟང་མ་བྱས་པའི། །སེམས་ཅན་དག་ནི་
ངན་འགྲོར་འགོ། །རི་ལྟར་ལམ་རྒྱགས་མང་བསྟོན་པ་པ། །ལམ་ཁྱགས་བདེ་བར་
འགོ་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ལས་བཟང་བྱས་པ་ཡི། །སེམས་ཅན་དག་ནི་བདེ་འགྲོར་
འགོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱས་པར་མ་སྟོས་སོ། །

དགེ་སྤྲིག་གི་ལས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དགེ་སྤྲིག་གི་ལས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་ལྟ་ལས། དང་པོ་མི་
 དགེ་བའི་ལས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལའང་བཅུ་སྟེ། དང་པོར་སློག་གཅོད་ཀྱི་ལས་
 ལ་གཞི། བསམ་པ། སྦྱར་བ། མཐར་ཐུག་དང་བཞི་ལས། དང་པོ། སློག་གཅོད་ཀྱི་
 གཞི་ནི། སློག་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་ནོ། །བསམ་པ་ལས་གསུམ་ལས་འདུ་ཤེས་
 བྱེ་བཞི་སྟེ། གཞི་སེམས་ཅན་ལྟ་བུ་ལ་སེམས་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། སེམས་ཅན་
 མེན་པར་འདུ་ཤེས་པ་གཉིས། གཞི་སེམས་ཅན་མེན་པ་ལ་སེམས་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་
 པ་དང་། སེམས་ཅན་མེན་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་པོ་དང་
 བཞི་པ་ནི་འདུ་ཤེས་མ་འཁྲལ་ལ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ནི་འཁྲལ་པའོ། །འདི་ལ་
 དཔེར་མཆོཅན་ན་ཀུན་སྒྲོང་སྐབས་སྒྲ་བ་པོ་གསོད་འདོད་སྐྱེད་བཞིན་དུ་སྒྲ་བ་མོ་དང་
 ཁོར་ནས་བསད་ན། དེ་ལ་དངོས་གཞིའི་སྤྲིག་པ་མེད་པས་དེ་ལྟ་བུ་ལ་འདུ་ཤེས་མ་
 འཁྲལ་བ་དགོས་ཏེ། སྒྲ་ཀུན་སྒྲོང་གིས་གང་བཟུང་བ་དེ་ལས་སྒྲོག་ན་དངོས་གཞི་
 མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཀུན་སྒྲོང་གིས་གང་བྱུང་ཡང་གསོད་སྒྲུལ་པའི་ཀུན་སྒྲོང་སྤྱི་
 ལ་ཞུགས་པ་ཡོད་ན་འདུ་ཤེས་འཁྲལ་ཡང་དངོས་གཞི་རྫོགས་སོ། །ཉོན་མོངས་ནི་
 དུག་གསུམ་གང་རུང་རོ། །ཀུན་སྒྲོང་ནི་བསད་(=གསོད་)པར་འདོད་པ་རྒྱན་མ་
 ཆད་པའོ། །སྦྱར་བ་ནི་སློག་གཅོད་པའི་བྱ་བ་ལུས་ངག་ནས་ཐོན་པའོ། །འདི་ལ་
 མཆོཅན་ནས། དུག་གམ་རིག་ལྡན་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བྱས་པ་ཡོད་དོ། །རང་
 གིས་བྱས་པའམ་གཞན་ལ་བྱེད་དུ་འདུག་པ་གཉིས་ཀའང་དངོས་གཞི་རྫོགས་
 པ་འདྲའོ། །མཐར་ཐུག་ནི་སྦྱར་བ་དེའི་རྒྱུ་གྱིས་པ་རོལ་པོ་སློག་དབང་འགགས་

པའོ། །དེ་ཡང་གསོད་པ་པོ་དེའི་སྡོན་དུའམ་མཉམ་དུ་ཤིན་སྟོག་གཙོད་ཀྱི་ལས་
ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་པས་ངེས་པའི་ལས་བསགས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟ་བུའི་
གཞི་བསམ་པ་སྦྱར་བ་མཐར་ཐུག་གང་རུང་ཞིག་མ་ཆང་ན་ལས་ལམ་ཡོངས་སུ་མ་
རྫོགས་པས་མ་ངེས་པའི་ལས་བསགས་པའོ། །དེ་ཡང་མཛོད་ལས། སྤྲ་དང་མཉམ་
དུ་ཤི་བ་ལ། །དངོས་མེད་ལུས་གཞན་སྦྱེས་སྦྱར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྦྱར་
རོ། །འདིར་ཀུན་སྦྱོང་སྦྱར་བྱགས་ཀྱི་དོན་ནགས་ལ་མེ་གཏོང་བ་ལྟ་བུར་མཆོན་ན།
ནགས་འདི་ན་གང་ཡོད་ཀྱང་ཅི་སྟོས་སྟོས་སྟེ་མེ་བཏང་ན་ནགས་དེར་གནས་པའི་
སེམས་ཅན་མཐའ་དག་གསོད་འདོད་ཀྱི་ཀུན་སྦྱོང་སྦྱར་བྱགས་ཡོད་པས་ནགས་
དེར་མེ་དེའི་རྒྱུ་བས་སེམས་ཅན་ངེ་སྟེད་ཅིག་ཤི་བ་དེ་སྟེད་ཀྱི་སྟོག་གཙོད་ཀྱི་སྟོག་
པའི་ལས་ལམ་རྫོགས་པར་སྦྱེ་ཞིང་ཡང་དེས་ནགས་འདི་ན་རི་དྲགས་ནི་མི་འདུག་
པས་འབྲུ་སྲིན་ཡོད་ཀྱང་བྱ་ཐབས་མེད་སྟོས་སྟེ་མེ་བཏང་ན་འབྲུ་སྲིན་ངེ་སྟེད་ཤི་
བ་དེ་སྟེད་ཀྱི་སྟོག་པ་རྫོགས་ཀྱང་མ་མཐོང་བར་རི་དྲགས་སོགས་ཤིན་དེའི་ལས་
ལམ་མི་རྫོགས་སོ། །ཡང་དེས་ནགས་འདི་ན་ངེ་ཅམ་བལྟས་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་
རིགས་ནི་གང་ཡང་མི་འདུག་སྟོས་དུ་མེ་བཏང་ན་དེས་རྒྱུ་བས་སེམས་ཅན་
མང་པོ་ཤི་ནའང་། མེ་གཏོང་བ་པོ་ལ་ནགས་ལ་མེ་བཏང་བའི་ཉེས་པ་ཅམ་གོས་ཀྱི་
སྟོག་གཙོད་ཀྱི་ལས་ལམ་མི་རྫོགས་སོ། །འདི་དག་ནི་སྦྱར་བ་འབྲུ་ཡང་ཀུན་སྦྱོང་
བྱེད་ཆེ་ཆུང་གི་དབང་ལས་དངོས་སྟོག་ཆེ་ཆུང་གི་བྱེད་པར་ཡོད་པས་སྟོག་གཙོད་
ཀྱི་ལས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱེད་པར་སྦྱར་ཤེས་པ་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་མ་བྱིན་པར་ལེན་པའི་གཞི་ནི་གཞན་གྱིས་བདག་གིར་བྱེད་པའི་
རྣམས་གང་ཡང་རུང་བའོ། །བསམ་པ་ལ་གསུམ་ལས་འདུ་ཤེས་ནི། རྣམ་དེར་འདུ་
ཤེས་པའོ། །ཉོན་མོངས་ནི་དུག་གསུམ་གང་རུང་དང་བྱེད་པར་འདོད་ཆགས་

སོ། །ཀུན་སྒྲོང་མ་བྱིན་ཀྱང་པ་རོལ་པོ་ནས་ཕྱི་བཤམ་དབྱལ་བར་འདོད་པའོ། །སྦྱར་
བ་ནི་རང་ངམ་བཅོལ་བས་ཀྱང་རུང་སྟེ་མཐུས་འཕྲོག་པ་འཇམས་ནས་བརྒྱ་བཤམ།
སྦྱ་ཐབས་ཀྱིས་ལེན་པ་གང་ཡང་རུང་བའོ། །མཐར་ཐུག་ནི། སྦྱར་བ་དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་མཐར་ཐོབ་སྟེ་སྦྱིས་པ་སྟེ། རང་ངམ་རང་གིས་གང་ལ་མངགས་པ་དེ་ལ་
སྦྱེལ་བས་ཀྱང་ཆོག་པོ། །དཔེར་ན། རང་གིས་མ་ཤེས་ཀྱང་མངགས་པས་པ་རོལ་
པོ་བསད་ན་དེ་ནམ་ཤི་བ་དང་གསོད་དུ་འཇུག་མཁན་ལ་དངོས་གཞིའི་ཕྱིག་པ་
འབྱུང་བ་བཞིན་ཡིན་ནོ། །དེར་སང་སྤིང་དམ་དགེ་འདུན་གྱི་སྟེ་དཔོན་འཛིན་པའི་
དེགས་ཅན་མང་པོ་ཞིག་མཐུས་འཕྲོག་པ་དང་བསད་ཐུབ་བྱུང་ན་དེ་དཔའ་བོ་དང་།
སྦྱ་ཐབས་ཀྱིས་བརྒྱ་བ་དང་བསད་ཐུབ་ན་མཁས་པར་རྫོམ་པ་དག་ནི་ལས་འདི་
གཉིས་ཀྱི་སྒྲོར་ལ་ཞིབ་ཏུ་གཟེགས་དགོས་པར་སྣང་ཡང་གཤམ་མེད་འཛིན་ཉེན་
མ་འགྲིམས་ཀྱི་བར་དུ་ཐུགས་སྣང་སྦྱིས་པ་ག་ལ་སྤིང།

གསུམ་པ་ལོག་གཤམ་གྱི་གཞི་ནི། བཟོད་པར་བྱ་བ་མིན་པ། ཡན་ལག་
མིན་པ་དང་། གནས་མིན་པ་དང་། དུས་མིན་པ་དང་བཞིའོ། །དང་པོ་སྟོབ་དཔོན་
དཔའ་བོས། བཟོད་པར་བྱ་མིན་ཞེས་བྱ་ནི། །རིགས་ཀྱིས་བསྐྱུངས་དང་རྒྱལ་
པོས་བསྐྱུངས། །གཞན་གྱིས་སྐྱུས་པའི་སྤྲད་འཆོང་དང་། །ཉེ་དུ་དག་དང་འབྲེལ་
བ་དང་། །དེ་དག་བཟོད་བྱ་མིན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཞན་
ཀྱིས་བཟུང་བ་ནི་གཞན་གྱི་ཆུང་མའོ། །ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་ཅན་ནི་རབ་བྱུང་
མའོ། །རིགས་ཀྱིས་བསྐྱུངས་པ་ནི། བག་མར་མ་སོང་བར་གཉེན་འབྲེལ་གྱིས་
བསྐྱུང་བའོ། །རྒྱལ་པོས་བསྐྱུངས་པ་ནི། ཆད་པའི་བྲིམས་ཀྱིས་བསྐྱུང་བའོ། །གཞན་
ཀྱིས་སྐྱ་གཞལ་བའི་སྤྲད་འཆོང་དང་། གཉེན་བདུན་ཚུན་ཆད་ལ་སོགས་པ་ཡིན་
ནོ། །ཡན་ལག་མིན་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཀྱིས། ཡན་ལག་མིན་པ་གང་ཞེ་ན། །ཁ་དང་

བཤང་ལམ་གྱི་ན་པ་དང་། །བརྒྱ་བསྐྱེད་ལམ་པར་བསྐྱོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་རོ། །གནས་མིན་ནི། དེ་ཉིད་ཀྱིས། དེ་ལ་ཡུལ་མི་བྱ་བ་ནི། །དམ་ཚེས་མཆོད་
ཉེན་སྐྱོ་སོགས་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བཞུགས་གནས་སོགས། །མཁན་
པོ་དང་ནི་སྒྲོ་བ་དཔོན་དང་། །པ་མ་བྱུང་ན་གནས་པ་ནི། །ཡུལ་མིན་དེ་རུ་མི་
བྱའོ། །ཞེས་དང་། དུས་མིན་པའང་། དེ་ལ་དུས་མིན་བྱ་བ་ནི། །ཁྲི་མཆོན་འཇག་
དང་སྐྱུ་མ་མ་དང་། །བྱ་ཆུང་དང་བཅས་མི་མོས་དང་། །སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡིད་མི་བདེ་
སོགས་དང་། །ཡན་ལག་བརྒྱད་གནས་དུས་མིན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
རོ། །འདུ་ཤེས་ནི་ལོག་གཡེམ་བྱ་བའི་གཞི་དེ་ལ་དེར་འདུ་ཤེས་པའོ། །ཉོན་མོངས་
ནི། དུག་གསུམ་གང་རུང་དང་འདོད་ཆགས་གཙོ་བོའོ། །ཀུན་སྒྲོང་ནི། མི་ཆངས་
པར་སྐྱོད་པར་བསྐྱོད་པར་འདོད་པའོ། །སྐྱོར་བ་ནི་མི་ཆངས་པར་སྐྱོད་པའི་བྱ་བ་ལ་
ཚུལ་བར་བྱེད་པའོ། །མཐར་ཐུག་ནི། གཉིས་སྤྲད་པ་ལས་བདེ་བ་བདག་གིར་བྱེད་
པའོ། །འདི་ལ་འདུ་ཤེས་འབྱུང་ཡང་དངོས་གཞི་རྫོགས་པར་གསུངས་སོ། །མི་དགེ་
བ་འདི་གསུམ་ནི་ལུས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མི་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་བརྒྱུད་དུ་སྤྲོ་བའི་གཞི་ནི། མཐོང་བ་ཐོས་པ་བྱེ་བྲག་བྱེད་པ་ནས་
པར་ཤེས་པ་བཞི་དང་དེ་ལས་ལྷོག་པ་བཞི་སྟེ་གོ་བྱའི་ཡུལ་ནི་པ་རོལ་པོས་དོན་
གོ་བའོ། །བསམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། འདུ་ཤེས་ནི། མཐོང་བ་ལ་མ་མཐོང་བར་
བསྐྱར་བ་དང་། མ་མཐོང་བ་ལ་མཐོང་བ་སོགས་འདུ་ཤེས་བསྐྱར་བའོ། །འདུ་ཤེས་
བསྐྱར་ཞེས་པ་ནི། ཤེས་བཞིན་དུ་གཞན་དུ་བསྐྱར་བ་ཡིན་ནོ། །ཉོན་མོངས་ནི། དུག་
གསུམ་མ་གང་རུང་། །ཀུན་སྒྲོང་ནི། འདུ་ཤེས་བསྐྱར་ཉེ་སྤྲོ་བར་འདོད་པའོ། །སྐྱོར་
བ་ནི་སྤྲོ་བའམ་ཅང་མི་སྤྲོ་བས་དང་དུ་ལེན་པ་དང་། ལུས་བསྐྱར་བའི་མཆོན་མས་
སྒྲོན་པའོ། །མཐར་ཐུག་ནི། པ་རོལ་པོས་གོ་བའོ། །

ལྷ་པ་སྤྲ་མའི་གཞི་ནི། སེམས་ཅན་མཐུན་པ་འཕ་མི་མཐུན་པ་རྣམས་
སོ། །བསམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། འདུ་ཤེས་ནི་གཞི་དེ་ལ་དེར་འདུ་ཤེས་པའོ། །ཉོན་
མོངས་ནི་དུག་གསུམ་གང་རུང་དང་གཙོ་བོ་ནི་ཞེ་སྤང་ངོ། །ཀུན་སྒྲོང་ནི། སེམས་
ཅན་མཐུན་པ་ལ་དབྱེ་བ་དང་། མི་མཐུན་པ་ལ་མི་འདུམ་པར་འདོད་པའོ། །སྒྲིབ་བ་
ནི། བདེན་པ་དང་མི་བདེན་པའི་ཆོག་གང་ཡང་རུང་བས་བརྗོད་བྱ་སྟན་པ་དང་མི་
སྟན་པ་གང་རུང་བརྗོད་པའོ། །མཐར་ཐུག་ནི། འབྲེད་པའི་ཆོག་སྤྲས་པས་གོ་བའོ། །

དུག་པ་ཆོག་རྩལ་གྱི་གཞི་ནི། ཀུན་ནས་མནར་སེམས་སྐྱེ་བའི་གཞིར་
གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་ནོ། །བསམ་པ་ལ་འང་འདུ་ཤེས་ནི་གཞི་དེ་ལ་དེར་འདུ་ཤེས་
པའོ། །ཉོན་མོངས་ནི། དུག་གསུམ་གང་རུང་དང་གཙོ་བོ་ནི་ཁོང་ཁྱོའོ། །ཀུན་སྒྲོང་ནི།
དེ་ལྟར་ཆོག་རྩལ་བོས་སྤྲ་བར་འདོད་པའོ། །སྒྲིབ་བ་ནི། དེགས་སམ་ལུས་ཀྱི་སྒྲོན་
ནམ་སྒྲིད་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་གྱི་སྒྲོན་ལས་བཅམས་ཏེ་མི་སྟན་པ་སྤྲ་བའོ། །མཐར་
ཐུག་ནི་དེ་ལྟར་སྤྲ་བ་ལྟར་པ་རོལ་བོས་གོ་བའོ། །འདི་གསུམ་ནི་གཞན་ལ་བཙལ་
ཡང་དངོས་གཞི་རྒྱགས་སོ། །

བདུན་པ་དག་ཀྱལ་གྱི་གཞི་ནི། རོན་མེད་པ་དང་ལྷན་པའོ། །འདུ་ཤེས་ནི།
དེ་ལ་དེར་འདུ་ཤེས་པའོ། །ཉོན་མོངས་ནི། དུག་གསུམ་གང་རུང་ངོ། །ཀུན་སྒྲོང་ནི།
མ་འབྲེལ་བའི་བྱང་རྒྱལ་སྤྲ་བར་འདོད་པའོ། །སྒྲིབ་བ་ནི། དག་ཀྱལ་བ་སྤྲ་བར་
བཙོན་པའོ། །མཐར་ཐུག་ནི། དག་ཀྱལ་སྤྲས་ཟེན་པའོ། །མཆན་གཞི། རོན་མེད་ཀྱི་
སྤྱ་ལེན་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་བཞི་ནི་དག་གི་སྒོ་ནས་མི་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། །

བརྒྱད་པ་བརྒྱབ་སེམས་ཀྱི་གཞི་ནི། གཞན་གྱི་ནོར་དང་ཡོ་བྱང་
དོ། །བསམ་པ་འང་སྤར་ལྟར་གསུམ་ལས། འདུ་ཤེས་ནི། གཞི་དེ་ལ་དེར་འདུ་
ཤེས་པའོ། །ཉོན་མོངས་ནི། དུག་གསུམ་གང་རུང་དང་ཁྱད་པར་དུ་འདོད་ཆགས་

སོ། །ཀུན་སྒྲིང་ནི། གཞི་དེ་བདག་གིར་བྱ་བར་འདོད་པའོ། །སྒྲིང་བ་ནི། བསམ་
པའི་དོན་དེ་ལ་ཚུལ་བ་བྱེད་པའོ། །མཐར་ཐུག་ནི། འོར་ལ་སོགས་པའི་གཞི་དེ་
བདག་གིར་གྱུར་ཅིག་སྟེ། །བརྒྱུ་སེམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་ཆོས་ལྷ་
ཆང་དགོས་ཏེ། རང་གི་ཡོངས་སྒྲིང་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་སེམས་དང་ལྡན་
པ། ཡོངས་སྒྲིང་གསོག་པར་འདོད་པའི་བརྒྱུ་སེམས་ཀྱི་སེམས་དང་ལྡན་པ།
གཞན་གྱི་འོར་ལ་སོགས་པ་བཟང་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཅིང་རོ་སྒྲིང་བར་བྱེད་པས་
འཆུམས་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པ། གཞན་དག་གང་ཡིན་པ་དེ་བདག་གིར་གྱུར་ཅིག་
སྟེ། བརྒྱུ་སེམས་དང་ལྡན་པ། བརྒྱུ་སེམས་དེས་ངོ་ཆ་བ་མེད་ཅིང་ཉེས་
དམིགས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མི་ཤེས་པས་ཟེམ་གྱིས་འོན་པའི་སེམས་དང་ལྡན་
པ་སྟེ། ཆོས་ལྷ་ངེས་པར་ཆང་དགོས་སོ། །ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པའི་བརྒྱུ་སེམས་
སུ་གྱུར་ཚུལ་ནི་ཀྱི་མ་ཁྲིམ་གྱི་རྫོང་དཔོན་དེ་བདག་གི་བྱ་བ་ལྷ་གྱུར་ཅིང་ཅིར་འདོད་པ་
བཞིན་ལྷ་གྱུར་ན་ཅི་མ་རུང་སྟེ། བ་དང་། དེའི་བྱ་དང་རྒྱུང་མ་དང་ཟས་ལ་སོགས་
པ་བདག་གི་དབང་ལྷ་གྱུར་ནས་ཅི་བདེ་བར་སྒྲིང་ན་སྟེ། བརྒྱུ་སེམས་པ་དང་། ཀྱི་
མ་བདག་འདོད་པ་རྒྱུང་བ་དང་རབ་ཏུ་དཔེན་པ་དང་། གཏོང་བ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་
བསྐྱེད་པ་སོགས་གཞན་གྱི་ཤེས་ན་ཅི་མ་རུང་སྟེ། བ་དང་། བདག་ལ་རྒྱལ་པོ་
དང་དེད་དཔོན་དང་འཁོར་རྣམ་བཞིས་བཀྱར་སྟེ། རྒྱས་པ་དང་ཟས་གོས་སོགས་
ཐོབ་ན་ཅི་མ་རུང་སྟེ། བ་དང་། ཀྱི་མ་བདག་གི་མ་ལྷ་རྒྱུས་ནས་དེའི་འདོད་ཡོན་
ལྷ་ལ་རྩེ་བ་དང་སྒྲིང་པར་འགྱུར་ན་ཅི་མ་རུང་སྟེ། བ་ལྷ་བྱུང་། །

དགུ་པ་གཞོན་སེམས་ཀྱི་གཞི་ནི། འཁོར་ལྷ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་ལ་
སོགས་པའོ། །འདུཤེས་ནི། གཞི་དེ་ལ་དེར་འདུཤེས་པའོ། །ཉོན་མོངས་ནི། དུག་
གསུམ་གང་རུང་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཞེ་སྒྲིང་ངོ་། །ཀུན་སྒྲིང་ནི། དེག་པ་དང་གསོད་པ་

ལ་སོགས་པའི་གཞོན་པར་བྱ་བར་འདོད་པ་དང་། གཞི་དེ་ཁོ་རང་ངོས་ནས་རྒྱད་པ་
 དང་ཉམས་ཉེས་པ་སོགས་བྱུང་ན་ཅི་མ་རུང་སྟམ་པ་རྣམས་སོ། །སྦྱར་བ་ནི། ཀུན་
 སྦྱང་གི་ཡུལ་དེར་ཚོལ་བར་བརྟེན་པའོ། །མཐར་ཐུག་ནི། བདེག་པ་སོགས་བྱ་བར་
 དེས་པའམ་ཐག་བཅད་པའོ། །གཞོད་སེམས་ལས་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་
 ཆོས་ལྡ་ཆང་དགོས་ཏེ། གཞོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་དེ་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་མཆན་མར་
 འཛིན་པས་ཞེ་སྤང་གི་སེམས་དང་ལྡན་པ། གཞོད་པ་བྱེད་པ་ལ་མི་བཟོད་པས་མི་
 བཟོད་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པ། ཡང་དང་ཡང་དུ་ཚུལ་བཞིན་མིན་པ་ཁོང་ཁྱིའི་
 རྒྱ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བྲན་པས་ཁོན་དུ་འཛིན་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པ། བདེག་པ་དང་
 བསད་ན་ཅི་མ་རུང་སྟམ་པ་འཁུ་བའི་སེམས་དང་ལྡན་པ། གཞོད་སེམས་བསྐྱེད་
 པ་ལ་ངོ་ཆ་མེད་ཅིང་ཉེས་དམིགས་ལས་བྱུང་བ་མི་ཤེས་པས་ཟེལ་གྱིས་ལོན་པའི་
 སེམས་དང་ལྡན་པའོ། །གཞོད་སེམས་ཅམ་དུ་འགྱུར་བ་ནི། འདི་ནི་བདག་ལ་
 གཞོད་པ་བྱས་སམ་བྱེད་པར་འགྱུར་སྟམ་ནས། དེ་ལ་གཞོད་ལན་བྱ་བའི་ཕྱིར་རི་
 སྟེད་སེམས་པ་དེ་སྟེད་ཐམས་ཅད་གཞོད་སེམས་ཡིན་ནོ། །

བཅུ་པ་ལོག་ལྟའི་གཞི་ནི། གཅིགས་སུ་བྱ་བའི་གཞི་ཡོད་པའི་བདག་ཉིད་
 གང་ཡང་རུང་བའོ། །བསམ་པ་ལ་གསུམ་ལས་འདུལ་ཤེས་ནི་སྒྱར་བ་འདེབས་པའི་
 རོན་ལ་བདེན་པར་འདུལ་ཤེས་པའོ། །ཉོན་མོངས་ནི། དུག་གསུམ་གང་རུང་དང་ཁྱད་
 པར་དུ་གཏི་ཐུག་གོ། ཀུན་སྦྱང་ནི། སྒྱར་བ་འདེབས་པར་འདོད་པའོ། །སྦྱར་བ་ནི།
 བསམ་པ་ལྟར་བརྟམས་པའོ། །མཐར་ཐུག་ནི། སྒྱར་བ་གདབ་པ་ལྟར་ཡིད་གྱིས་
 ཐག་བཅད་པའོ། །མཆན་གཞི་ནི། རྒྱ་ལ་སྒྱར་བ་ནི། ལེགས་པར་སྦྱད་པ་དང་ཉེས་
 པར་སྦྱད་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་དོ་ཞེས་པའོ། །འབྲས་བུ་ལ་སྒྱར་བ་ནི། དེ་གཉིས་
 ཀྱི་རྣམ་སྟོན་མེད་དོ་ཞེས་པའོ། །འགྲོ་འོང་གི་བྱེད་པ་ལ་སྒྱར་བ་ནི། འཛིག་རྟེན་སྤྱི་

མེད་དོ་ཞེས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་བརྒྱུ་ཏེ་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་པ་དང་དགྲ་
བཅོམ་པ་སོགས་མེད་དོ་སྟེན་དུ་སེམས་པ་རྣམས་སོ། །འདི་ལ་འང་ཆོས་ལྡན་ཆང་
དགོས་ཏེ་ཤེས་བྱ་ཇི་བཞིན་དུ་མི་ཤེས་པས་སྒྲོངས་པའི་སེམས་དང་། སྤྲིག་པ་
ལ་དགའ་བས་དགའ་ལྟུང་གི་སེམས་དང་། ཚུལ་བཞིན་མིན་པའི་ཆོས་ལ་ངེས་པར་
རྟོག་པས་ལོག་པར་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་སེམས་དང་། སྦྱིན་པ་དང་མཆོད་སྦྱིན་དང་
སྦྱིན་བསྐྱེད་སོགས་མེད་དོ་ཞེས་སྐྱུར་བ་འདེབས་པས་རབ་དུ་ཉམས་པའི་སེམས་
དང་། ལོག་ལྟ་དེས་ངོ་ཆ་བ་མེད་ཅིང་ཉེས་དམིགས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མི་ཤེས་
པས་ཟིལ་གྱིས་ཞོན་པའི་སེམས་དང་ལྡན་ན་རྫོགས་ཤིང་མ་ཆང་ན་མི་རྫོགས་
སོ། །སྦྱིར་ལོག་ལྟ་མང་ཡང་ལོག་ལྟ་འདིས་དགོ་ཅ་ཐམས་ཅད་གཅོད་ཅིང་སྤྲིག་པ་
ལ་འདོད་དགའ་སྦྱོད་པའི་རྟེན་བྱེད་པས་ན་ལོག་ལྟ་ཐམས་ཅད་ལས་ཆེ་ཤོས་ཡིན་
པས་ཟུར་དུ་བགྱང་བའོ། །འདི་གསུམ་ནི་ཡིད་ཀྱི་མི་དགོ་བ་ཡིན་པས་སྦྱིར་བ་ལུས་
ངག་དུ་མ་ཐོན་ཡང་དངོས་གཞི་རྫོགས་སོ། །དེ་དག་གི་ཆར་གཏོགས་པའི་སེམས་
པ་ནི་ལས་ཡིན་གྱི་ལས་ཀྱི་ལམ་མ་ཡིན་ལ། བརྒྱབ་སེམས་གཞོད་སེམས་ལོག་
ལྟ་གསུམ་ནི་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་གྱི་ལས་མ་ཡིན་ལ། ལུས་ངག་གི་བདུན་པོ་དེ་ནི་
ལས་དང་ལས་ཀྱི་ལམ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་སྤྱི་བཞིའོ། །ལས་ཀྱི་ལམ་ཞེས་པ་ནི།
སེམས་པ་འཇུག་པའི་གཞི་ཡིན་པས་དེ་སྐད་བའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་མི་དགོ་བ་ཆེན་པོ་
བྱས་ན་དཔྱལ་བ་དང་། འབྲིང་བྱས་ན་ཡི་དྲགས། རྒྱང་དུ་བྱས་ན་དུང་འགྲོའི་རྒྱར་
བྱེད་ལ། དེ་ལས་ཆེས་རྒྱང་བ་ནི། མི་དང་འདོད་ལྟ་སོགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྦྱིན་པར་བྱེད་
དོ། །མདོར་ན་མི་དགོ་བ་བཅུ་པོ་འདི་ནི་མི་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱོར་དང་ཁྲིམ་དང་
ས་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་འདི་ཉིད་ལ་བག་མེད་པར་སྦྱང་ན་སྤྲིག་པ་ཐམས་ཅད་རི་གཟར་
གྱི་འབབ་རྒྱ་བཞིན་དུ་འདུ་བས་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱོད་ཁ་བྱེ་བ་དང་འབྲེལ་བ་

དེ་ཡང་དགེ་སློང་ཞིག་ཡིན་ན་ལྷང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིམ་བུ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་འདི་དག་ལྷི་ཡང་གི་བྱང་པར་ནི། དང་པོ་སློག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ལ་མཆོན་ན། བསམ་པའི་སྒྲོན་པ་ལྷི་བ་ནི། དྲུག་གསུམ་དྲག་པོ་ལས་རྒྱུན་རིང་པོས་བྱེད་པའོ། །སྦྱར་བས་ལྷི་བ་ནི། སློག་གཅོད་པའི་སྦྱར་བ་དྲག་ཅིང་རྩལ་པ་རི་ཅམ་ཆེ་བ་དེ་ཅམ་གྱིས་ལྷི་བའོ། །གཉེན་པོ་མེད་པས་ལྷི་བ་ནི། ཉེན་རེ་བཞེན་རང་གི་བསྐྱབ་པ་ལ་ནན་ཏན་མ་བྱས་པའས་རྒྱ་བྱེད་དམ་ཆེས་བརྒྱད་དང་བཅུ་བཞི་དང་བཅོ་ལྔ་སོགས་ལ་བསྟེན་གནས་མ་སྒྲངས་པ་དང་། དུས་དུས་སུ་མཆོད་པ་དང་སྦྱོན་པ་བྲག་འཆལ་སོགས་དགེ་བ་འབད་པས་མ་སྦྱབ་པ་དང་རྩི་ཆ་ཁྲིལ་ཡོད་ལ་མ་གནས་པ་དང་འབྱོད་པས་མ་བཞགས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ལོག་པར་མངོན་པར་ཞེན་པས་ལྷི་བ་ནི། མཆོད་སྦྱོན་གྱི་དོན་དུ་བསམ་ན་ཆོས་སུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་སློག་བཅད་པ་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་ལྟ་བའས་ཉེས་མེད་དུ་ལྟ་བའོ། །

གཞིའི་སྒྲོན་པ་ལྷི་བ་ནི། དུད་འགྲོ་པོང་ཆད་ཆེན་པོ་དང་མི་དང་དེའི་ནང་ནས་སུ་རྒྱ་དང་པ་མ་དང་སྒྲ་མ་སོགས་བསམ་ན་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་ལས་བྱི་མ་བྱི་མ་ལྷི་བའོ། །རྒྱ་ལྷ་པོ་འདི་ལས་ལྷོག་པ་ནི་སློག་གཅོད་པ་ཡང་བའོ། །ལྷག་མ་དགུ་ལའང་གཞི་མ་གཏོགས་པ་མཆུངས་པར་སྦྱར་རོ། །མ་བྱིན་ལེན་གཞི་ལས་ལྷི་བ་ནི། བརྒྱ་བྱའི་རྣམ་རིམ་དང་རི་ཅམ་བཟང་བ་དེ་ཅམ་དུ་ལྷི་བའོ། །ལོག་གཡེམ་གྱི་གཞི་ལས་ལྷི་བ་ནི། གཉེན་ཆོན་དང་། དགེ་ཚུལ་མ། དགེ་སློབ་མ་དང་། དགེ་སློང་མ་སོགས་ལ་ཉལ་པོ་བྱེད་ན་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་ལས་བྱི་མ་བྱི་མ་ལྷི་བའོ། །བརྒྱན་གྱི་གཞི་ལས་ལྷི་བ་ནི། གཉེན་གཙུགས་དང་བཀའ་བློན་ཅན་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་རི་ཅམ་ཆེ་བ་དེ་ཅམ་དུ་སྦྱ་བའི་བརྒྱན་དེ་ལྷི་བའོ། །སྤྲ་མ་གཞི་ལས་ལྷི་བ་ནི། དུན་རིང་པོ་ནས་འདྲིས་པ་དང་བཞེས་པ་དང་དགེ་བའི་བཞེས་གཉེན་དང་པ་མ་དང་

བྱ་སྤྱལ་དང་དགོ་འདུན་འབྲེད་པར་སྤྲོ་བ་རྣམས་ལྷི་བའོ། །ཆོག་རྩལ་གཞི་ལས་
ལྷི་བ་ནི། བ་མ་སོགས་ཟིན་གྱིས་འཆོ་བ་དང་། ལྷ་མ་སོགས་ཆོས་སྤྲོ་བ་དང་ཡང་
དག་པ་སོགས་ལ་སྤྱར་འདེབས་ཀྱི་ཆོག་རྩལ་ལྟ་བུའོ། །དག་ཀྱལ་གཞི་ལས་ལྷི་བ་
ནི། བརྩན་སོགས་སྤྲོ་མ་གསུམ་དང་འབྲེལ་བ་རྣམས་ལྷི་བ་ནི། བརྩན་སོགས་
སྤྲོ་མ་གསུམ་དང་འབྲེལ་བ་རྣམས་ལྟ་བུའོ། །བརྩན་སོགས་གཞི་ལས་ལྷི་བ་ནི།
དགོ་འདུན་དང་མཆོད་རྟེན་གྱི་དཀོར་ལ་འདོད་པ་དང་ཡོན་ཏན་གྱིས་རྣོ་མ་པས་
རྩལ་པོ་དང་ཆངས་པར་སྤྱོད་པ་སོགས་ལས་ཤེས་ཀྱི་ཁེ་དང་བཀྱར་སྤྱི་འདོད་
པ་ལྟ་བུའོ། །གཞོན་སོམས་གཞི་ལས་ལྷི་བ་ནི། བ་མ་དང་ཉེ་དྲ་དང་ལྷ་མ་དང་
ཉེས་པ་མེད་པ་དང་བཟེན་པ་སྤྱལ་བ་སྤྱི་བཟུང་བ་ནས་བཤགས་པ་བྱས་
པ་སོགས་ལ་མཉམ་སོམས་བསྐྱེད་པའོ། །ལོག་ལྟ་གཞི་ལས་ལྷི་བ་ནི། དཀོན་
མཆོག་སོགས་བཀྱར་འོས་དང་། ལས་འབྲས་སོགས་བསྐྱུང་བྱེད་གནས་དང་།
སྤྱོད་པ་སྤྱི་བྱེད་སོགས་ཤེས་བྱེད་གཙོ་བོ་རྣམས་ལ་ལོག་པར་ལྟ་བ་རྣམས་སོ། །རོ་
བའི་སྒོ་ནས་ལྷི་བ་ནི་ལྟས་དག་གི་བདུན་སྤྲོ་མ་སྤྱི་བྱེད་པ་ལས་ལྷི་བ་དང་།
ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ནི་སྤྱི་བྱེད་པ་ལྷི་བའོ། །

མི་མཐུན་སྤྱོགས་གཅིག་ཏུ་ངེས་པས་ལྷི་བ་ནི། ཇི་སྤྱད་འཆོ་བའི་བར་དུ་
མི་དགོ་བའི་ལས་བྱེད་པ་ལས་དགོ་བ་ནི་ལན་གཅིག་ཀྱང་མི་བྱེད་པའོ། །མདོར་
ན་བཤེས་སྤྱི་ངས་ལས། ཏྲ་ཏུ་མདོན་པར་ཞེན་དང་གཉེན་པོ་མེད། །ཡོན་ཏན་
གཙོ་ལྟ་གཞི་ལས་བྱུང་བའི་ལས། །དགོ་དང་མི་དགོ་རྣམ་ལྟ་ཆེན་པོ་སྤྱོད། །དེ་
ལས་དགོ་བ་སྤྱོད་ལ་བརྩོན་པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བརྩོན་པར་སྤྱི་མས་
པར་རིགས་སོ། །

གསུམ་པ་དགོ་བའི་ལས་བྱེད་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། དང་པོ་སྤྱོག་གཙོད་པ་

ནས་ལོག་ལྟ་བུ་བར་མི་དགེ་བ་བརྒྱ་པོ་ལ་རང་གང་རྒྱས་ཀྱིས་ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟས་
 ནས་དེ་དག་མི་འཇུག་པར་དབང་པོའི་སྒོ་སྒྲིམ་པ་དེ་ནི་དགེ་བའི་ལས་སམ་མི་
 དགེ་བ་བརྒྱ་སྟོང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་བྲལོ། །དེ་ཡང་མི་དགེ་བ་རེ་རེ་སྟོང་བའི་ཚུལ་
 ཁྲིམས་ནས་བརྒྱ་ཀ་སྟོང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་བར་བརྒྱ་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྟོག་
 གཙུང་སྟོང་བའི་ལས་ལམ་ལ་མཆོན་ན། གཞི་ནི་སེམས་ཅན་གཞན་ལོ། །བསམ་
 པ་ནི་ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟས་ནས་སྟོང་བར་འདོད་པའོ། །སྟོང་བ་ནི་གསོད་པ་
 ཡང་དག་པར་སྒྲིམ་པའི་སྟོང་བ་བྱས་པ་དང་། མཐར་ཐུག་ནི་བྱ་བ་དེ་འབྲེལ་གྱི་
 སྒྲིམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ལུས་ཀྱི་ལས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་
 སྐར་ཞིང་མི་དགེ་བ་དང་པོ་གསུམ་སྟོང་བ་ནི་ལུས་ཀྱི་ལས་དང་། དེ་བས་བཞི་སྟོང་
 བ་ནི་དག་གི་ལས་ཡིན། ཐ་མ་གསུམ་སྟོང་བ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ལས་སོ། །དཔེར་ན་ལུག་
 ལྟ་བུ་གཅིག་བསད་པའི་སྟོང་དངོས་མཇུག་གསུམ་ཆང་ན། སྟོག་གཙུང་གི་ལས་
 དེས་པ་ཡིན་པས་རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དེས་པར་འབྱིན་པ་བཞིན་དུ། ལུག་
 ལྟ་བུ་གཅིག་གསོད་པ་སྟོང་བ་ཡང་སྟོང་དངོས་མཇུག་གསུམ་ཆང་ན་སྟོག་གཙུང་
 སྟོང་བའི་ལས་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་དེས་པའི་ལས་ཡིན་པས་རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་
 དུ་འོང་བ་དེས་པར་སྤྲིན་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྟོག་གཙུང་སྟོང་བ་ནས་མཐའ་དག་སྟོང་
 བའི་བར་ཡོད་དོ། །དཔེར་ན། སྟོག་གཙུང་གི་ལས་ལ་ཉེས་དམིགས་ཆེ་བར་ཡིད་
 ཆེས་ཏེ་སེམས་ཅན་སུ་ཞིག་ཡིན་ཡང་མི་གསོད་སྟེ་སེམས་ཅན་སྤྱི་ལ་བྱུང་
 པའི་སྟོང་སེམས་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་སྟོག་གཙུང་གི་ལས་སྐྱངས་ན། སེམས་
 ཅན་གྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་སྟོག་གཙུང་སྟོང་བའི་བསོད་ནམས་ཐོབ་ཅིང་། དེ་
 བཞིན་དུ་མི་སུ་ཡིན་ཡང་མི་གསོད་སྟེ་སེམས་ཅན་མིའི་གྲངས་དང་
 མཉམ་པའི་སྟོག་གཙུང་སྟོང་བའི་བསོད་ནམས་ཐོབ་པས་ཀྱན་སྟོང་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་གིས་

བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་འབྱུང་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་མ་གྱེན་པར་ལེན་པ་སྔོང་བ་ལ་
སོགས་པའི་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་འདྲ་སྒྲིབ་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྒྱས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་
ལམ་གྱི་རིམ་པ་སོགས་ལ་གཟིགས་ན་མཁྱེན་པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་དགེ་བ་བརྩུ་བོ་འདི་ནི། དགེ་བའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་འདུས་པས་
རྒྱ་མཚོ་དང་འདྲ་ཞིང་ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་དཔག་བསམ་སྡོན་པ་དང་
འདྲ། ཤེས་ལྡན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྟེན་འོས་པས་ས་གཞི་དང་འདྲ། ཆོས་བྱེད་
ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་འཆོ་བས་ཁམ་ཟས་ཕུན་སྲུང་ཆོགས་པ་དང་འདྲ། སྤིང་
ཞིའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཆུད་མི་ཟ་བར་གསོག་བྱའི་སྔོན་ཡིན་པས་རྒྱལ་པོའི་
བང་མཛོད་དང་འདྲ། བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱང་པོ་ཡིན་པས་གངས་གྱི་རི་བོ་
དང་འདྲའོ། །མདོར་ན་དགེ་སྤྲིག་གི་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྤང་སྤང་ལ་ནུ་
ཏན་དུ་བགྱིས་པ་དག་ནི་ངས་ཆོས་བྱེད་རྒྱ་མ་བྱུང་སྟུང་ཡང་བདེ་ལེགས་འབྲས་བྱ་
མཐའ་དག་ངང་གིས་འབྱུང་བས་སྔོ་བ་རིམ་གྱིས་འཕེལ་ལ། དགེ་སྤྲིག་ལ་རི་མི་སྟུང་
པར་བྱ་ཆོས་དུ་སྤྱད་དེ་ཆོས་གཞན་དུ་བྱས་པ་དག་ནི་ངས་མི་ཆེར་ཆོས་བྱེད་པ་ཡིན་
སྟུང་དུ་སློབས་པ་བསྐྱེད་ཀྱང་འབྲས་བྱ་གོ་བོ་སྒྲོག་ནས་འབྱིན་པས་མཐར་འགྱུད་
པའི་གནས་ཏེ། བྲམ་ཟེ་ཆ་ན་ཀ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེའི་ཕྱིར་དགེ་བརྩུ་བའི་
ཉམས་ལེན་ནི་གང་ཟག་མཆོག་དམན་མཐའ་དག་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁོ་བ་ཡིན་པས་སྐྱེ་
བརྒྱད་རིང་པོ་ལ་ལྟ་བུའི་སློབ་གྲོས་ཀྱི་མིག་ཡོད་ན་འདི་ལ་ནུ་ཏན་མཛོད་ཅིག་ཅེས་
སྤྱང་གཏམ་འབྲམས་སོ། །དེ་ཡང་རི་རྒྱུད་དུ་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས།
ཁྱིམས་ནི་རྒྱ་དང་མི་རྒྱའི་ས་བཞིན་དུ། ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་གཞི་རྟེན་ལགས་པར་
གསུངས། །ཞེས་དང་། སློབ་དཔོན་དཔའ་བོའི་རི་མ་བྱུག་པ་ལས། སྤྲིག་པས་སྐྱུག་
བསྐྱེད་བསོད་ནམས་ཀྱིས། །བདེའོ་འདྲེས་མས་འདྲེས་མ་སྟེ། །ལས་རྣམས་ཀྱི་ནི་

ནམ་པར་སྒྲིན། །འབྲ་བ་རྒྱ་མཚན་ཡིན་པར་རྟོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 བཞི་བ་དག་སྒྲིག་འདྲེས་མའི་ལས་གང་ཞེ་ན། འགའ་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་
 རས་བསྐྱངས་ཏེ་བྱལ་འཆལ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཀུན་སྒྲོང་མི་དག་བ་དང་སྒྱུར་བ་དང་
 དངོས་གཞི་དག་བ་ཡིན་པས་ལས་ལམ་རྫོགས་པའི་ཆེ་འདྲེས་མ་རྫོགས་པ་ཡིན་
 ལ། པ་མས་སྤྱ་བྱ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆེ་རྒྱའི་ཀུན་སྒྲོང་པན་སེམས་དང་དུས་ཀྱི་ཀུན་
 སྒྲོང་ཁོང་ཁྲོས་བྱས་ན་ཀུན་སྒྲོང་དག་སྒྲིག་འདྲེས་མ་དང་། སེམས་ཅན་མང་པོའི་
 སློག་སྐྱབས་སུ་སེམས་ཅན་གཅིག་བསད་པ་ལྟ་བུ་སྒྱུར་བ་དག་སྒྲིག་འདྲེས་མའི་
 ལས་ཏེ། སེམས་ཅན་གཅིག་བསད་པ་དེ་སྒྲིག་པ་ཡིན་མོད། སེམས་ཅན་གཞན་
 མང་པོ་སློག་ལས་བསྐྱབས་པའི་པན་ཡོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་སྟེ། དཔེར་ན། ཆོང་པས་
 ཆོང་ཅ་མང་ཆེ་བ་ལས་ཁེ་ཆེན་པོ་ཐོབ་ཀྱང་ཉུང་ཤས་ཤིག་ལ་གྱོང་པོག་པ་ལྟ་
 བུའོ། །ལ་ལས་འཆོ་བའི་དོན་དུ་གཞུང་ཆེན་པོར་ཐོས་བསམ་བགྱིད་པ་ལྟ་བུའང་
 ཀུན་སྒྲོང་མི་དག་བ་དང་དངོས་གཞི་དག་བ་ཡིན་པས་དག་སྒྲིག་འདྲེས་མའོ། །ལ་
 ལས་རྟེན་བཀྱར་གྱི་དོན་དུ་ཆོས་པའི་གཟུགས་སུ་བསྐྱུར་བ་ནི་མི་དག་བ་ཁོ་ན་
 ཡིན་གྱི་འདྲེས་མ་མ་ཡིན་ནོ། །ལུས་ངག་གི་ལས་ལ་དག་སྒྲིག་འདྲེས་མའང་ཡོད་
 ལ་ཡུལ་དུས་ཀྱི་དབང་གིས་གནང་བཀལ་གྱང་ཡོད་ཅིང་ཡིད་ཀྱི་མི་དག་བ་གསུམ་
 བོ། གནང་བཀལ་ལྟ་ཅི་འདྲེས་མ་ཡང་མེད་ལ་ཡིད་ཀྱི་དག་བ་གསུམ་ནི་རྟག་ཏུ་
 གླང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་དག་སྒྲིག་བྱས་ནས་དག་བ་འབའ་ཞིག་བསྐྱབ་
 དགོས་མོད་ཐ་མལ་པ་ལ་དེ་ལྟར་ཡོང་རེ་དཀའ་བས་མ་མཐར་འདྲེས་མའི་ལས་
 ཚུན་ཆད་ནས་བརྩམས་ཏེ་དག་བ་རྩེ་འཕེལ་དང་རྩེ་གཙང་དུ་གཏོང་བར་ཤིན་ཏུ་
 གལ་ཆེའོ། །འདི་ནི་རགས་པ་ཙམ་མོ། །དག་སྒྲིག་སྤྱ་མའི་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པ་
 ནི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲེད་དགོས་པས་ཤིན་ཏུ་

སྒོག་གྱུར་ཡིན་ན་ཆད་ལྷན་གྱི་ལུང་དང་སྒྲ་མའི་མན་ངག་ཉིད་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཤེས་
དགོས་པས་དེ་བཞིན་དུ་བསྐབ་པར་བྱའོ། །

ལྷ་བ་དག་གིས་སོ་སོའི་རྩ་བ་བཤད་པ་ལ། དག་བའི་རྩ་བ་ནི་མཛོད་ལས།
གཏི་མུག་མེད་པ་དང་། འདོད་ཆགས་མེད་པ། ཞེ་སྤང་མེད་པའི་དག་རྩ་གསུམ་
གསུངས་ལ། མདོ་དཀོན་མཆོག་སྟོན་མེ་དང་རིན་ཆེན་སྤང་བ་སོགས་ལས་དད་
བ་དག་བའི་རྩ་བར་གསུངས་པས་འདི་དང་མཐུན་པར་བཤད་ན། དག་བའི་བྱ་བ་
ཐམས་ཅད་གྱི་རྩ་བའས་ས་ཐོན་ལྷ་བྱ་ནི་དད་པ་དང་བར་དུ་ཆུ་ལུད་ལྷ་བྱ་ནི་ངོ་ཆ་
ཤེས་པ་དང་ཁྲིལ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དག་བ་གང་སྐྱབ་ཀྱང་ཐོག་མར་དད་པས་ཀྱང་
ནས་བསྐྱངས་ཏེ་བསྐྱབ་དགོས་པའི་བྱིར་དང་། བར་དུ་དག་བ་མི་ཉམས་པར་སྐྱོང་
ཞིང་འཕེལ་བ་ལ་ངོ་ཆ་ཤེས་པ་དང་ཁྲིལ་ཡོད་པ་གཉིས་ངེས་པར་དགོས་ཏེ། དེ་
གཉིས་མེད་ན་དག་བའི་རྒྱ་རལ་བའི་བྱིར་རོ། །ངེས་ན་དད་པ་ནི་ཆོས་བསྐྱབ་པ་
ལ་ཐོག་ཐ་བར་གསུམ་དུ་གཤམ་ཆེ་བས་འདི་ཉིད་ཅུང་ཟད་སྟོས་ཏེ་བཤད་ན། དད་
པའི་བྱེད་ལས་གྱི་ཆ་ནས་བྱེ་ན་འདོད་པའི་དད་པས་རྒྱ་འབྲས་གྱི་སྒྲ་དོར་འབྱེད་
པར་བྱེད། མོས་པའི་དད་པས་ཡུལ་གྱི་མཆོག་ལ་སེམས་རབ་རྒྱ་གཞིལ་བར་བྱེད།
གྲུས་པའི་དད་པས་བག་ཡོད་པ་མཆོག་རྒྱ་ལྷན་པར་བྱེད། དང་བའི་དད་པས་ཡོན་
ཏན་ལ་སེམས་རབ་རྒྱ་དང་བར་བྱེད། ཡིད་ཆེས་གྱི་དད་པས་ཆོས་ལ་ཐེ་ཆོས་གཙོ་བོ་
པར་བྱེད། ངེས་པར་སེམས་པའི་དད་པས་ཐོས་བསམ་སྟོན་གསུམ་གྱིས་ཆོས་
མཆོག་ལ་ལྷག་པར་དད་པའོ། །དད་པ་དེ་དུག་པོ་རྒྱ་གང་ལས་སྐྱེས་པ་ནི། འདོད་
པའི་དད་པ་སྤིང་ལས་སྐྱོ་བས་སྐྱེ། མོས་པའི་དད་པ་གྲོགས་ངན་ལས་སྐྱོ་བས་སྐྱེ།
གྲུས་པའི་དད་པ་ཆེ་འདིར་སྐྱོ་བས་སྐྱེ། དང་བའི་དད་པ་ཡུལ་མཆོག་ནམས་
ལས་སྐྱེ། ཡིད་ཆེས་གྱི་དད་པ་རྒྱ་འབྲས་ཐོས་པ་ལས་སྐྱེ། ངེས་སེམས་དད་པ་ཐོས་

བསམ་དག་ལས་སྐྱེའོ། །དད་པའི་ཕན་ཡོན་ནི། མདོ་དཀོན་མཆོག་སྤྱོད་མེ་ལས།
 དད་པས་དབང་པོ་རྣེས་གསལ་བར་བྱེད། །དད་པའི་སྟོབས་ལ་གཞན་གྱིས་མི་
 བརྩེ་ཞིང་། །ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་སེལ་བའི་གཞི་རྟེན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དད་པ་ཡིན་ཡང་ཡང་དག་པའི་དད་པར་མ་སོང་བ་བྱག་ཡོད་དེ། ཆོས་
 བྱེད་ལས་དང་པོ་བ་ཁ་ཅིག་སྤྲོ་མ་དང་འགྲོགས་ཆེ་དད་པ་ཆེ་ཆེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱང་དེ་
 དང་བྲལ་ན་ཐ་མལ་བ་བས་ཀྱང་ངན་པར་བྱས་པས་དེ་སྤང་བར་བྱའོ། །ཡང་ཁ་
 ཅིག་རྒྱེན་དང་འཕྲད་པའི་དུས་སུ་དད་པ་སྐྱེས་ཀྱང་ཡང་དེ་དང་བྲལ་ན་ཅིག་ཅར་
 ཡལ་ནས་མེད་པར་འགྱུར་བས་དེ་ཡང་སྤོང་དགོས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་རང་འདོད་
 པའི་ཆོས་སམ་ལོངས་སྟོན་དམ་ནད་གདོན་གྱིས་གཅོས་པ་དེ་ལས་མ་གྲོལ་བའི་
 བར་རམ་དོན་དེ་མ་ཐོབ་པའི་དུས་ན་དད་པ་ཆེ་ཆེ་འབྲས་ཡང་དེ་བྲག་པའམ་ཐོབ་པའི་
 དུས་ནས་ཡལ་བ་ཡོད་པས་དེ་སྤོང་དགོས། ཡང་ཁ་ཅིག་དགེ་སྤྱོད་གཅིག་བྱེད་འགྲོ་
 བོར་ནས་གཅིག་ལ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་དུ་མར་འགོ་བརྩམས་ནས་གཅིག་མགོ་མ་ཐོན་པ་
 ཡོད་པས་དེ་ཡང་སྤོང་དགོས། ཡང་ཁ་ཅིག་ཆོས་ཟབ་མོ་གཅིག་དང་རྩ་བའི་སྤྲོ་མ་
 གཅིག་ལ་མི་བྱེད་པའི་དད་པ་མེད་པར་གང་བདེ་བདེར་འཇུག་པ་ཡོད་པས་དེ་ཡང་
 སྤང་བར་བྱའོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་དད་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་སྐྱེས་པ་ལས་རྒྱེན་ཅུང་ཟད་རེས་
 འགྲིབ་པ་སྐྱོ་བྱར་ཡེ་འདྲིགས་ཅན་དེ་ཡང་སྤང་བར་བྱའོ། །

དེ་དག་ནི་གཡོ་སྒྱུ་ཕྱ་རགས་གང་བྱང་ལས་བྱུང་བས་གཡོ་སྒྱུ་སྤངས་ནས་
 གྱུས་པས་དང་བ་བསྐྱེད་པར་འབད་པར་བྱའོ། །འོན་ཡང་དག་པའི་དད་པ་རི་ལྟ་བུ་
 ལ་བསྐྱབ་དགོས་ལེ་ན། རྟེན་ནས་འགྱུར་ལྡོག་མེད་པའི་དད་པ་རི་རྒྱལ་ལྟ་བུ་དང་།
 འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པ་ཉི་མ་ལྟ་བུ་དང་། ཁ་གཏིང་མེད་པའི་དད་པ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་
 དང་། བྱས་ཡུས་མེད་པའི་དད་པ་ས་ལྟ་བུ་དང་། མཐའ་དབུས་མེད་པའི་དད་པ་

ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དང་། དམ་ལྷོད་མེད་པའི་དད་པ་གཞུ་བ་དང་ས་ཀྱི་རྒྱུད་ལྟ་བུ་དང་།
གཞན་གྱིས་བསྐྱར་ཏམ་བཀའ་བཀྲོན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་མི་འཕྲོགས་པའི་
དད་པ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དང་། སྒྲིབ་མེད་པའི་དད་པ་བྱ་ཐམ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱུ་
ཆད་མེད་པའི་དད་པ་རྩ་བའི་གཞུང་ལྟ་བུ་དང་། གྲུས་ཤིང་མཉེན་སྦྱག་དང་ཞེ་སས་
བརྒྱན་པའི་དད་པ་དར་ཐག་ལྟ་བུ་སྟེ་བཅུ་དང་ལྷན་པས་བསྟེན་པར་བྱའོ། །མི་དགོ་
བའི་ལས་ཀྱི་རྩ་བ་ནི་མ་དད་པ་སྟེ་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་མཐོང་ནས་ཡི་
རང་བར་མ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྤང་དོར་ཚུལ་བཞིན་འདོམས་པ་ལ་ཡིད་མ་ཆེས་པས་
བཅི་མེད་དུ་བྱེད་པའོ། །མི་དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་གྲོགས་ནི་དོ་ཆ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་
པ་སྟེ་ཉེས་སྒྲིབ་འཕེལ་བའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དགོ་སྟོན་གི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བསྟན་པ།

རྩ་བའི་ས་བཅད་གསུམ་པ་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་བསྟན་པ་ལ། མི་དགོ་བའི་
འབྲས་བུ་བསྟན་པ་དང་། དགོ་བའི་འབྲས་བུ་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཆོས་ས་
ལས། མཁའ་ལ་བྱ་དག་གནས་པ་དེའི། །གྲིབ་མ་ལྷན་ཅིག་འགྲོ་བ་བཞིན། །ལེགས་
པར་བྱས་དང་ཉེས་པར་བྱས། །དེ་དག་འགྲོ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲང་། །རི་ལྷར་ལམ་
བརྒྱགས་ཉུང་བ་དག །ལམ་ཞུགས་སྦྱག་བསྐྱེད་འགྲོ་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ལས་
བཟང་མ་བྱས་པའི། །སེམས་ཅན་དག་ནི་ངན་འགྲོར་འགྲོ། །རི་ལྷར་ལམ་བརྒྱགས་
མང་བསྟོགས་པ། །ལམ་ཞུགས་བདེ་བར་འགྲོ་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ལས་བཟང་
བྱས་པ་ཡི། །སེམས་ཅན་དག་ནི་བདེ་འགྲོར་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དགོ་
སྟོན་གི་ལས་གང་ཡིན་ཀྱང་དེའི་ནམ་སྟོན་དང་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་དག་ནི།

ལུས་དང་ལུས་ཀྱི་གིབ་མ་བཞིན་དུ་ལས་གསོག་པ་པོའི་རྒྱན་ཁོ་ནའི་སྤྱིང་དུ་སློན་གྱི་གཞན་ལ་མི་སློན་པས་འདི་ལའང་གསུམ་ལས་རྣམ་སློན་གྱི་འབྲས་བྱ་དང་། རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བྱ་དང་། བདག་པོའི་འབྲས་བྱ་བཤད་པའོ། ། དང་པོ་ནི། མི་དག་བ་བརྩ་པོ་རེ་རེ་ཆེན་པོ་བྱས་པའི་རྣམ་སློན་གྱི་འབྲས་བྱ་གང་ཡིན་ཕྱི་མ་ངན་སོང་དུ་སློན་ཞིང་དེ་ཡང་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་གི་དབང་གིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆེ་ཆུང་དང་དུས་རིང་ཐུང་སོགས་ཡོད་ཅིང་ཞིབ་པ་ནི་བརྗོད་པར་མི་ཁུས་སོ། །འབྲིང་གིས་ནི་ཡི་དྲགས་དང་དུད་འགྲོའི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་གིས་གནས་སུ་སློན་ཞིང་ཆེ་ཆུང་དང་དུས་རིང་ཐུང་སོགས་ནི་གོང་དང་འབྲེལ། །ཆུང་དུ་ནི་དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་དག་ཏུ་སློན་ཞིང་རྫོགས་ཀྱི་མི་དག་བའི་ལས་ཆུང་དུ་ལ་ནི་མི་དང་ལྟ་མ་ཡིན་རྣམས་སུ་སློན་པ་ཡོད་པ་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བྱ་ནི། རང་གི་རིགས་རྒྱན་ཕྱི་མར་བསྐྱེད་པ་སྟེ་བྱ་བའམ་རྣམ་པ་རིགས་མཐུན་པའི་འབྲས་བྱ་འོ། །དེ་ཡང་རིམ་པ་བཞིན་སོག་གཅོད་པའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བྱ་ངན་སོང་དུ་ཐུངས་པའི་ལྷག་མ་བདེ་འགྲོར་སྐྱེས་ཀྱང་ཆེ་ཐུང་བ་དང་སོག་གཅོད་ལ་དགའ་བ་སྟེ། དང་པོ་ཐོང་བ་རྒྱ་མཐུན་དང་། གཉིས་པ་ཀྱེད་པ་རྒྱ་མཐུན་ནོ། །དེ་བཞིན་མ་ཁྱེད་ལེན་གྱི་རྒྱ་མཐུན་ནི་བདེ་འགྲོར་སྐྱེས་ཀྱང་ལོངས་སྟོན་གྱིས་ཐོངས་པ་དང་རྒྱ་བ་ལ་དགའ་བ་ལྟ་བུ། ལོག་གཡེམ་ནི་ཆུང་མ་སོགས་ཀྱིས་འཁོན་དུ་བསྟོན་པ་དང་། དེའི་ཉིས་པ་མཐོང་ཡང་དེའི་དབང་དུ་སོང་བ་ལྟ་བུའོ། །རྒྱན་ནི་རང་ལ་སྐྱར་འདེབས་མང་བ་དང་ད་དུང་རྒྱན་སྐྱ་བ་ལ་དགའ་བ་ལྟ་བུའོ། །སྤ་མ་ནི་མཛོལ་བཤེས་དང་ཡང་ཡང་བྱེ་བ་དང་། སྤ་མའི་བྱ་བ་ལ་གཞོལ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་རྩལ་ནི། སྤ་མི་སྟན་པ་ཡང་ཡང་ཐོས་པ་དང་། ད་དུང་དེ་ལ་དགའ་བ་ལྟ་བུའོ། །དག་ཀྱལ་ནི། རང་གིས་ལེགས་པར་

བཤད་ཀྱང་གཞན་གྱིས་ཉན་འཛིག་མི་བྱེད་པ་མང་བ་རང་ཡང་དག་མི་བཙུན་པ་ལྟ་
བུའོ། །བན་བ་སེམས་ནི། རོངས་སྟོང་ལ་རྒྱད་ཆག་མང་བ་དང་དེ་ལ་རྩམ་སེམས་
ཆེ་བ་ལྟ་བུའོ། །གཞོད་སེམས་ནི། རང་ལ་འཆེ་བ་མང་བ་དང་གཞོད་པའི་བྱ་བ་
ལ་ཡིད་དཔའ་བ་ལྟ་བུའོ། །ལོག་ལྟ་ནི། རང་ལ་ཡིད་ཆེས་དང་བཙེ་བ་ཀྱང་མེད་པ་
དང་། ཆོས་ལ་སྒྲོངས་པ་ཤས་ཆེ་བའོ། །དེ་ཡང་ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ་ལས།
གཅིག་ལ་གཅིག་ཀྱང་གཞོད་སེམས་བྱས་ན་ནི། །དེ་ལ་རྩལ་ཁྲིམས་ཐོས་པས་སྟོབ་
མི་རུས། །བསམ་གཏན་མི་སྟོབ་དགོན་གནས་སྟོབ་མི་རུས། །སྦྱོར་པས་མི་སྟོབ་
སངས་རྒྱས་མཆོད་པས་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ། བདག་པོའི་འབྲས་བུའམ་དབང་གི་འབྲས་བུ་ནི་རིམ་བཞེན་
སྟོག་བཅད་པའི་བདག་འབྲས་ནི། སྟོག་བཅད་མང་བའི་དབང་གིས་བྱི་སྟོང་གི་
འཛིག་ཉེན་གྱི་བཟའ་བཏུང་སྤྲན་དང་འབྲས་བུ་སོགས་མཐུ་ཆུང་བ་སྟོབས་ཞན་
པ་འཇུ་དཀའ་ཞིང་ནད་བསྐྱེད་པས། སེམས་ཅན་པལ་ཆེར་ཆེ་མ་ཟད་པར་འཆི་
བར་འགྱུར་བ་སོགས་འཆེ་བའི་རིགས་མང་བ་ལྟ་བུ། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་ནི། ལོ་
ཉོག་སོགས་འབྲས་བུ་ཉུང་བ་དང་མི་གྲང་བ་ཐན་པ་ཆེ་བ། ཆར་དུས་སྤྱི་མི་འབབ་
པ་ལྟ་བུ། ལོག་གཡེམ་ནི། བཤད་གཅི་དང་འདམ་རྩལ་དང་ལྡན་ལྡིན་དང་མི་གཅོང་
བ་དང་བྲི་ང་བ་སོགས་ཉམས་མི་དགའ་བ་མང་བ་ལྟ་བུ། རྩན་ནི། ཞིང་ལས་གྲུ་
བསྟོད་སོགས་གྱི་ལས་པལ་ཆེར་དོན་མེན་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་བསྐྱུ་བ་མང་བ་དང་
འཛིགས་པའི་རྒྱ་མང་བ་ལྟ་བུ། བྲ་མ་ནི། ས་སོགས་འབར་འབྱར་དང་ལུང་ལྷོང་
མཐོ་དམའ་སོགས་བསྐྱོད་དཀའ་བ་འཛིགས་སུ་བྱུང་བའི་རྒྱ་མང་བ་ལྟ་བུ། ཆོག་
རྩལ་ནི། ས་ཕྱོགས་སྟོང་དུམ་དང་ཆེར་མ་སོགས་ཡང་བའི་རྒྱ་མང་བ་ལྟ་བུ། དག་
ཀྱལ་ནི། ལྡོན་གོང་སོགས་ལ་འབྲས་བུ་མི་ཆགས་པ་དང་གལ་ཉེ་ཆགས་ཀྱང་དུས་

སུ་མི་སྤྲོད་པ་སོགས་མི་དགའ་བའི་རྒྱ་མང་བ་ལྟ་བུ། བརྒྱུ་སེམས་ནི། དུན་སྤུམ་
 ཆོགས་པ་ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་ལོ་རེ་རེ་དང་དུས་ཆོགས་རེ་རེ་ལས་ཀྱང་ཉམས་པ་ཆེ་
 བ་དང་བཅུད་ཉམས་པ་ལྟ་བུ། གཞོད་སེམས་ནི། ཉན་ཡམས་དང་འཁྲུག་ཅོད་དང་།
 སྒྲག་སེང་དང་སྒྲུལ་གདུག་པ་སོགས་སེམས་ལྡན་དང་སེམས་མེད་ཀྱི་གཞོད་པ་མང་
 བ་ལྟ་བུ། ལོག་ལྟ་ནི་སྣོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ན་འབྱུང་ཁུངས་མཆོག་དང་གཙོ་བོ་དང་
 སྐྱབས་སུ་འོས་པ་རྣམས་ཀྱབ་པ་དང་ཡུན་དུ་མི་བརྟན་པ་དང་། མཆོག་མེད་པ་དང་
 མ་རུངས་པ་དང་གཡོ་ཆོད་ཅན་གྱིས་དབང་བསྐྱར་མང་བ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བསྟན་པ་ལ། དགེ་བའི་ལས་ཆུང་
 དུའམ་དུས་བྱང་དུ་བྱས་པའི་རྣམ་སྤྲོད་མའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་སྤྲོད་པར་བྱེད།
 འབྲིང་གིས་འདོད་པའི་ལྟའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་སྤྲོད་པར་བྱེད། ཆེན་པོས་ཁམས་
 གོང་མ་གཉིས་སུ་སྤྲོད་པར་བྱེད་དོ། །རྒྱ་མཐུན་དང་བདག་པོའི་འབྲས་བུ་ནི། མི་
 དགེ་བའི་འབྲས་བུ་དེ་དག་ལས་ལྡོག་སྟེ་སྐྱར་དོ། །བསམ་པའི་བྱེད་པར་གྱི་དབང་
 གིས་འབྲས་བུའི་བྱེད་པར་འབྱུར་བ་ནི། མདོ་སྟེ་ས་བཅུ་པ་ལས། བཅུ་པོ་འདི་དག་
 འཁོར་བས་སྒྲག་ནས་སྟོང་རྗེ་དང་བལ་བར་གཞན་གྱི་སྟེང་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་
 བསྐྱོམས་པས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བོ། །ཡང་སྟོང་རྗེ་མེད་པར་གཞན་གྱི་
 བྱིང་མི་འཛིག་ཅིང་རང་ཉིད་འཆང་རྒྱ་བར་འདོད་ནས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་
 ཤེས་ཤེས་པས་སྐྱངས་ན་ནི་རང་རྒྱལ་བ་འབྱུང་བོ། །སེམས་རྒྱ་ཆེ་བས་སྟོང་རྗེ་དང་
 ཐབས་མཁས་པ་དང་སྟོན་ལམ་ཆེན་པོ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མི་
 གཏོང་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ལ་དམིགས་པས་སྐྱངས་
 ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་དང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བོ། །དེ་རྣམ་
 པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆེས་སྐྱངས་པ་ལས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་

པར་གསུངས་སོ། །དགོ་སྤྱི་གི་རྣམ་གཞག་ནི་གཞུང་མང་པོ་ལས་གསལ་བས་
ཆེར་མ་སྤྱོད་སོ། །

དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་སྤང་སྤང་རྩི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ།

བཞི་པ་དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་སྤང་སྤང་རྩི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས།
དང་པོ་དོགས་པ་བཅད་པ་ནི། འོ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་མི་དགོ་བའི་ལས་སྐྱེ་བ་ཐོག་མ་མེད་
པ་ནས་ཉོག་ཉོག་ཏུ་སྤྱད་པས་གོམས་སྟོབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ལ་དེའི་དབང་གིས་ཚུ་ཐུར་
དུ་གཏོང་བ་ལྟར་བསྐབ་མ་དགོས་པར་ངམ་ངམ་ཤུགས་ཀྱིས་འཇུག་པ་ནི་རང་གི་
སྟོ་གསུམ་སྟོད་པའི་བབ་དང་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ལ་དཔགས་ནས་ཤེས་ཤིང་། དགོ་བ་
ནི་བསྐབས་ཤིང་སྤངས་པ་ལས་ཤེས་དགོས་ཤིང་ཚུ་གེན་དུ་བྱང་བ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་
ཁ་བསྟོག་(ཁ་བསྐབ་)དཀའ་བས་དེ་ལ་སྟོད་པ་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་དགོན་ཞིང་། གལ་
ཏེ་སྤྱད་ཀྱང་གངས་ཉུང་ཞིང་སྟོབས་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བས་མི་དགོ་བ་སྟོབས་ཆེན་གྱིས་
བརྩིས་ནས་དགོ་སྟོབས་རྒྱལ་བ་ནི་ནམ་ཡང་མི་སྤྲོད་དོ་སྟུང་ན་དགོ་སྤྱི་ལ་སྤྱད་
ཚུལ་ཞིབ་ཏུ་བསམ་ན་དགོ་བ་ལ་ཐོག་མར་འཇུག་ཅིང་ཡིད་མ་བརྟན་པ་དག་ལ་མི་
དགོ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དགོ་བ་བརྩི་བར་མང་བ་བདེན་མོད་ཀྱང་། མི་དགོ་བ་ནི་
སྟོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་བརྟེན་པས་རྩ་བ་རུལ་བའི་སྟོན་ཤིང་ལྟ་བུ་དང་ངོ་བོ་དངོས་པོའི་
གནས་ཚུལ་ལས་འདས་པའི་སྤྱི་གཡོགས་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས་བརྟག་ཅིང་དབྱེད་
ན་སྟོན་མཐོང་སྤྱོད་དང་། འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འབའ་ཞིག་འབྱིན་པས་འགྲོད་
པའི་གནས་ཡིན་ལ་དགོ་བ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཡིད་བྱེད་ལ་བརྟེན་པས་རྩ་བ་གཙོད་
དཀའ་བ་དང་ངོ་བོ་ཡང་དག་པར་སོང་བས་རྩི་ཙམ་དབྱེད་ན་དེ་ཙམ་དུ་ཡོན་ཏན་དུ་

མཐོང་བ་དང་། འབྲས་བྱ་ཡིད་འོང་གི་རྣམ་པ་འབའ་ཞིག་བསྐྱེད་པས་སློབ་འཕེལ་
བའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགོ་སྒྲིག་གི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མཁས་ཤིང་སྤང་སྤང་མ་རྟོང་
བར་སྤྱད་པ་དག་ལ་དགོ་བ་ལ་སློབ་ལུགས་རིམ་གྱིས་འཕེལ་ཞིང་མི་དགོ་བར་འགྱོད་
པ་བརྟམས་པས་དེའི་སློབས་ཀྱིས་མི་དགོ་བ་ཟེལ་གྱིས་མཐོན་ཏེ་དགོ་བའི་སློབས་
འཕེལ་བ་ངེས་པར་འོང་སྟེ། དཔེར་ན་སོས་ཀ་ནགས་སུ་མེ་མཆེད་པ་ན་མེ་ཆུང་
དུ་གཅིག་གིས་ནགས་ཆེན་པོ་འབད་མེད་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཤིང་ཏ་ལའི་སྤྱང་
པོའི་ཤུན་ལྷགས་ལོ་འདབ་མཐུག་ཅིང་ཆེ་ཡང་དེ་གནད་ཆུང་དུ་དེ་ཉིད་བཅད་ན་
རིམ་གྱིས་སྐྱམས་པ་བཞིན་ཏེ། དབྱུང་བཟང་གིས་ཁྱུས་པ་ལས། སོས་ཀ་ནགས་མེས་
མཆེད་པའི་མེ་སྟེ་ཡིས། །མ་བསྐྱེམས་བཞིན་དུ་ཆོང་ཆོང་ཀུན་བསྐྱེད་ལྟར། །བཟླས་
བརྗོད་མེ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱུད་གིས་སྤྱར། །བཙོན་འབྲས་ཆེན་པོའི་མེ་སྟེས་སྒྲིག་པ་
བསྐྱེད། །རི་ལྷར་གངས་ལ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས། །གདུངས་ན་གཟི་བརྗོད་མི་བཟོད་
འཇུ་བ་བཞིན། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་བཟླས་བརྗོད་ཀྱིས། །གདུངས་ན་
སྒྲིག་པའི་གངས་ཀྱང་ཟད་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་དང་། བཤེས་སྤྱིངས་ལས།
གང་ཞིག་སྤོན་ཆད་བག་མེད་གྱུར་པ་ལས། །སྤྱི་ནས་བག་དང་ལྷན་པར་གྱུར་དེ་
ཡང་། །ཟླ་བ་སྤྱོན་བལ་ལྟ་བུ་རྣམས་མཛེས་ཏེ། །དགའ་བོ་སོར་སྤང་མཐོང་ལྷན་བདེ་
བྱེད་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིའི་གནད་ལེགས་པར་ཤེས་ཤིང་
དབྱུང་དོན་ཐོབ་ན་དགོ་འབྲས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡོད་པའང་ལེགས་
པར་འགྱུབ་པོ། །དེས་ན་དགོ་བ་ཐུན་རེ་སྐྱབ་ཀྱང་ཡང་ཡང་མི་དགོ་བའི་དབང་དུ་
ཤོར་བ་དག་ནི་འབད་པས་རྒྱན་བསྐྱངས་ཏེ་དགོ་བ་ལ་ནན་ཏན་དུ་མ་བྱས་པ་ཁོ་
ནས་ལན་ནོ། །

གཉིས་པ། སྒྲིག་པ་སྤྱིང་པའི་ཐབས་བསྟན་པ་ནི། འོ་ན་མི་དགོ་བའི་སློབས་

གཞིམ་ཞིང་དག་བའི་སྟོབས་སྤེལ་བའི་ཐབས་ཇི་ལྟ་བུ་ཡོད་ཅེ་ན། གང་ཟག་ཁྱད་
པར་ཅན་ལ་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་མང་པའི་དབྱང་གོགས་དང་བཅས་པ་སྟེ་
བདག་མེད་པའི་དོན་སྟོམ་པ་ལས་སྤྲིག་པའི་ས་བོན་དང་བཅས་པ་རིམ་གྱིས་སྤངས་
ཤིང་དག་བའི་སྟོབས་སྤེལ་བར་བྱེད་ལ་རང་ཅག་ཐ་མལ་པ་དག་ནི་གཉེན་པོའི་
སྟོབས་བཞི་ཆང་བ་ནི་སྤྲིག་པ་སྤྱོད་བའི་མཐུ་ཕྱལ་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་པས་དེའི་སྟོན་ས་
སྤྲིག་པ་སྤངས་ན་སྤྲིག་པ་མ་འདག་པ་མེད་ལ་དེ་བཞི་ནི་དག་བ་སྤེལ་བའི་ཐབས་ཆ་
ཆང་ཞིང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའང་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཆོས་བཞི་བསྟན་པའི་མདོ་ལས།
བྱམས་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་ན་
སྤྲིག་པ་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་འགྱུར་རོ། །བཞི་གང་ཞེ་ན།
འདི་ལྟ་སྟེ་ནམ་པར་སྲུན་འབྲེན་པ་ཀྱུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་དང་། གཉེན་པོ་ཀྱུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་
དང་། ཉེས་པ་ལས་སྡོག་པ་དང་། ཉེན་གྱི་སྟོབས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་དེའི་
ཐད་ཀྱི་ལམ་རིམ་ཆེན་པོ་ལས། བྱས་ཤིང་བསགས་པའི་ལས་ནི་སྤྱོད་ངེས་ཡིན་
པས་དེ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་རྒྱས་ན་མ་ངེས་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

སྟོབས་བཞི་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ་དེ་ལ་དང་པོ་ནམ་པར་སྲུན་
འབྲེན་པའི་སྟོབས་ནི། རང་གིས་སྟོན་སྤྲིག་པ་བྱས་པ་བྲན་ཅི་བྱབ་བྲན་ལ་འདིས་
མཆོན་པའི་བདག་དག་བ་ལ་བསྐྱལ་ཡང་ངེ་བཞིན་མི་སྐྱབ་ལ་མི་དག་བ་ནི་མ་
བསྐྱལ་ཡང་ངམ་ངམ་འཁྲུགས་ཀྱིས་སྐྱབ་ན་སྐྱེ་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འདི་དང་འདི་
ཞེས་བྱ་བ་བྱས་ཡོད་པས་སྤྲིག་པའི་ཕྱང་པོ་ནི་དཔག་དང་བརྗོད་དུ་མེད་པ་
བསགས་ནས་ཡོད་པར་གོར་མ་ཆག་སྟེན་དུ་བྲན་ཞིང་། སྤྲིག་པ་རེ་ངེས་ཀྱང་ནམ་
སྟོན་དང་རྒྱ་མཐུན་བདག་འབྲས་སོགས་འབྲས་བུ་མི་བཟད་པ་སྤྱོད་དགོས་ཚུལ་
ནམས་ཡང་ཡང་བྲན་ཏེ་མི་ནག་ཅན་བཙོན་ཁང་དུ་གསོད་པར་བརྩམས་པ་དང་

འབྲས་བའི་འགྲོད་གཏུང་ཆད་མེད་པ་སྐྱེ་ཅི་ཐུབ་བྱའོ། །སྒྲིབས་འདི་ནི་རི་ཅམ་ཆེ་བ་
 དེ་ཅམ་དུ་སྒྲིབས་ལྷག་མ་གསུམ་ཡང་དེ་ཅམ་དུ་འཕེལ་ལ། འདི་རི་ཅམ་ཆུང་ན་
 སྒྲིབས་ལྷག་མ་གསུམ་ཡང་དེ་ཅམ་དུ་འགྱུར་ཞིང་། འདི་ཉིད་ཆོག་ཅམ་དུ་སོང་ན་
 ལྷག་མ་གསུམ་ཡང་ཆོག་ཅམ་དུ་སོང་བས་དེའི་རང་ནས་ཆོགས་བསགས་སྒྲིབ་
 སྒྲོང་ལ་འབད་བ་དག་ནི་བསགས་སྒྲུངས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་ཅམ་སྟེ་ངལ་བའི་
 ཁུར་བཅོད་པའི་འབྲས་བྱ་བཟང་བ་ཅམ་དུ་ཟད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་སྒྲིབས་འདི་ཉིད་
 སྟེལ་བའི་ཐབས་ཅུང་ཟད་སྒྲོས་ན་ལུས་སྒོག་གི་ཟུག་རྩ་ལ་དཔག་སྟེ་སྟོན་སྟེག་པ་
 གངས་མེད་པ་བྱས་པ་འབྲས་པ། སེམས་ཀྱི་གོམས་གཤིས་ལ་དཔག་སྟེ་སྟོན་སྟེག་
 པ་གངས་མེད་པ་བྱས་པ་འབྲས་པ། ལུས་སེམས་ཀྱི་འདུ་འགྲོད་ལ་དཔག་ནས་སྟེག་
 པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱས་པ་དང་བྱེད་པར་འགྱུར་བར་འབྲས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་
 ཅག་མཐོང་ཆོས་སྤྱོད་པའི་ཐ་མལ་བ་མཐའ་དག་ལ་ནི། རང་རང་ལུས་སྒོག་
 བདེ་འཆོའི་ཆེད་དུ་ཐབས་ཤེས་ཡོད་དགུ་རྩ་ལ་སྤྲུགས་བཀྲིས་ནའང་དེས་བསྐྱུང་མ་
 ཐུབ་པར་ལུས་ཀྱི་ན་ཆ་དང་དར་རྒྱུད་ངལ་དུ་བ་སྒྲིབས་ཆུང་གཉེར་མ་བཞིན་དུ་
 ཁོན་ཏེ་ཆེའི་མཐར་གཏུགས་དགོས་པ་འདི་ནི། འབྲས་ཀྱི་རྒྱུ་ཕྱིར་དངོས་པོ་དང་
 རང་གཞན་ཅི་རིགས་ལ་བྱུང་སྟེན་ནའང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ནི་སྟོན་རང་
 གིས་བྱས་པ་ཁོ་ནས་ཡིན་པས་སྟེག་པ་དེ་ལྟ་བུ་འདུག་སྟམ་དུ་འབྲས་པ་དང་། ད་
 དུང་འབད་མ་དགོས་པར་སྟེག་པའི་འབྲས་བྱ་ཆར་ལྟར་འབབ་པར་གདོན་མི་ཟ་
 ན་བདག་གིས་སྟེག་པའི་ལས་བསགས་པའང་བཅོད་ཀྱིས་མི་ལང་ངོ་སྟམ་དུ་འབྲས་
 ཏེ། འབྲས་བྱ་ནམ་སྟོན་མངོན་དུ་གྱུར་བ་དག་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་དེའི་རྒྱ་ཡོད་
 པར་སྟོ་དུ་མ་ནས་དཔགས་ཏེ་ཤེས་དགོས་པ་ནི། ལུང་ལས། ལྷ་མར་གང་བྱས་ད་
 ལྷའི་ལུས་ལ་ལྟོས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ། སེམས་ཀྱི་གོམས་གཤིས་ལ་དཔགས་ནས་ཀྱང་སྤྲིག་པ་
གངས་ལས་འདས་པ་བྱས་ཡོད་པར་བློ་བཞིན་ཅུང་མ་གཏོགས་དང་པོ་སྤྲིས་ཅམ་
ཉིད་ནས་ལ་ལ་འདོད་ཆགས་ཤིང་བ། ལ་ལ་ཞེ་སྤང་ཤིང་བ། ལ་ལ་གཏི་
ཐུག་ཤིང་བ། ལ་ལ་དེ་གསུམ་ཀ་ཤིང་བ་ཤ་སྟག་སྤྲིས་ཤིང་། བར་དུ་འདོད་
པ་དང་སྤང་གིས་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་ཡང་དུག་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་ཁོ་ནར་དགའ་
ཞིང་གཞོལ་བར་མ་ཟད། དེ་ལྟར་སྤྲིས་པ་ལ་སྤྲིང་བྱས་ཆེ་བ། རིག་པ་ཆོད་པ། ལམ་
སྤོངས་ཆེ་ཞིང་། གཞན་གྱིས་བཀག་ཀྱང་བསྐྱོག་དཀའ་བར་མ་ཟད། དགོ་བའི་བྱ་
བར་མི་མོས་ཤིང་ཅི་སྟེ་མོས་ཀྱང་སྤྲིས་མི་ཐུབ་པ། གལ་ཏེ་སྤྲིས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་བསྐྱིམ་
དགོས་པ། དེ་ཡང་བཟོད་པ་བསྐྱུར་ཆུང་ལ་སྤྲིད་ལུག་ཆེ་བ་དང་། བར་གཅོད་མང་
ལ་ལམ་སྤོངས་ཉུང་བ་སོགས་གོམ་གཤིས་ངན་པ་འདི་དག་ལ་ལྟོས་ན་འདི་འདྲའི་
རིགས་མཐུན་གྱི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་པའི་བྱ་བ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་རིང་ལ་སྤོངས་རབ་ཏུ་
ཆེ་བ་ཆུ་པོ་ཆེན་པོ་ཐུང་དུ་འབབ་པ་བཞིན་སེམས་ཀྱི་སྤྲིང་དུ་མནར་ནས་འདུག་གོ་
སྟམ་དུ་བློ་ཏེ་སྤྲིས་ཅི་སྤྲི་ལ་འབད་པར་བཤོ། །འདི་ནི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུའི་
སྟོན་པ་རིགས་མཐུན་དུག་གསུམ་སྤོངས་ཆེན་ཡོད་པར་དཔོག་པའོ། །

གསུམ་པ། ལུས་སེམས་ཀྱི་འདུ་འཁོད་ལ་བརྟེན་ཚུལ་ནི། དུག་གསུམ་གྱི་
འབྲས་བུ་མི་བཟད་པས་ཉུག་ཏུ་བཅོས་ཀྱང་ད་དུང་དེ་ལ་བསྐྱུར་ཞིང་ཡིད་འབྱུང་སྟེ་
སྤྲིག་པའི་འཕྲོ་གཅོད་པར་མ་བྱས་པར་ཅི་བྱེད་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱུལ་
ཏེ་སྤྲིག་ལས་སྤྲོ་ཆོགས་གསོག་པར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་རེ་འདུན་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་སྤྲིག་བསྐྱུལ་གྱི་རྒྱ་བསྐྱུབ་པ་ལ་དཔའ་ཞིང་མོས་པ་ཁོ་ནས་དང་དུ་སྤང་བ་འདི་
ཡིས་ཀྱང་སྤྲིག་ལས་སྤྲོ་ཆོགས་བསགས་ཤིང་གསོག་པར་འགྱུར་བ་གཏོན་མི་ཟ་
སྟམ་དུ་བློ་བཤོ། །འདི་ནི་སྤྲིག་ལས་སྤྲོ་ཆོགས་གསོག་པ་འདིས་ཟད་དུ་མེད་པའི་

སྐྱུག་བསྐྱེལ་འབྱུང་རུང་དུ་སྐྱབ་བ་སྟེ། ལུང་ལས། ཕྱི་མར་གར་འགྲོད་ལྟའི་སེམས་
ལ་སྟོས། །ཞེས་དང་། བདེ་བ་འདོད་ཀྱང་གཉི་སྐྱུག་པས། །རང་གི་བདེ་བ་དག་
ལྟར་འཛོམས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། མ་བྱས་བ་ཡང་སྐྱུན་
སྒར་བརྟེན། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་གི་སེམས་ཀྱིང་པོ་འདིའི་བྱེད་སྒྲུངས་
ལ་བལྟས་ན་མཆམས་མེད་བ་ལྟ་དང་ཉེ་བ་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲིག་ལས་ཡོད་
དགུ་བྱས་པའི་ཁུལ་དུ་བཟུང་སྟེ་བཞུགས་པའི་སྐོ་དུ་མས་ལྷིངས་མི་ཚུགས་པའི་འགྲོད་
སེམས་དག་པོ་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་དུ་སྦྱང་དགོས་སོ། །རི་སྐད་དུ་ཆོམས་ལས། །གལ་
ཏེ་སྤྲིག་པའི་ལས་བྱས་སམ། །བྱེད་ཀྱང་རུང་སྟེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི། །ཀོ་ཅེས་ལངས་ཏེ་
བྲོས་བྱས་ཀྱང་། །སྐྱུག་བསྐྱེལ་ལ་ནི་ཐར་མི་འགྱུར། །གང་དུ་གནས་ན་ལས་ཀྱིས་
མི་ཚུགས་པའི། །ས་སྤྱོགས་དེ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །བར་སྦྱང་ལ་མེད་རྒྱ་མཆོའི་
ནང་ན་མེད། །རི་པོ་ནམས་ཀྱི་གསེབ་ཏུ་ཞུགས་ཀྱང་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར། སྤྲིག་པ་བྱས་པ་སྐོ་དུ་མ་ནས་དཔག་པས་འགྲོད་ཅིང་རྟུབ་རྟུབ་པོར་གྱུར་ཀྱང་
སྤྲིག་པ་བཞགས་པ་ལ་མ་འབད་ན་དེ་ལས་འབྲོས་པའི་ཐབས་གཞན་གང་དུའང་
མེད་པས་སྐོ་གསུམ་བསྐྱེལ་ཏེ་སྤྲིག་པ་སྦྱང་བར་སྟོབས་ལྷག་མ་གསུམ་རབ་ཏུ་
བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །

དེ་ནས་སྟོབས་གཉིས་པ་གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོང་པའི་སྟོབས་ལ་དུག་ལས།
དང་པོ་མདོ་སྟེ་ཐབ་མོ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་ཤར་བྱེན་ལ་སོགས་པའི་མདོ་སྟེ་ཆོག་ལེན་
པ་དང་འཛོལ་བ་དང་ལྷོག་པ་སོགས་ལ་ནན་ཏན་དུ་བགྱིས་པའོ། །སྟོང་པ་ཉིད་ལ་
མོས་པ་ནི། བདག་མེད་ཅིང་འོད་གསལ་བའི་ཆོས་ཉིད་ལ་དབྱེད་འཛོག་གིས་ཡང་
ནས་ཡང་དུ་སྐོས་པའོ། །བཟླས་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་སོགས་གཟུངས་
སྐགས་ཁྱད་པར་ཅན་ནམས་ཆོག་བཞེན་དུ་སྐོས་པའོ། །དེ་ཡང་དབྱེད་བཟང་གིས་

ཁྱེས་པ་ལས། ལྷན་ནག་སྒྲག་ལ་མར་མེ་ཕྱང་བ་ཡིས། །ལྷན་ནག་མ་ལུས་སེལ་
བར་བྱེད་པ་བཞིན། །ཆེ་རབས་སྟོང་ནས་བསགས་པའི་ཕྱིག་པའི་ལྷན། །བཟླས་
བརྗོད་མར་མེས་ལྷན་དུ་སེལ་བར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱུ་གཟུགས་
ལ་བརྟེན་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ལ་དད་པ་རྟེན་ནས་སྐྱུ་གཟུགས་ལའང་དད་པ་སྟོམ་
པའོ། །མཆོད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། སངས་རྒྱས་དང་དེའི་མཆོད་རྟེན་སོགས་མཆོད་
འོས་པ་རྣམས་ལ་མཆོད་པ་རྣམས་སྦྲ་ཆོགས་པར་བྱེད་པའོ། །མཆོན་ལ་བརྟེན་
པ་ནི། སངས་རྒྱས་དང་རྒྱལ་སྤྱོད་ཆོན་པོ་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་ཐོས་ཤིང་བཟུང་བའོ།
གཞན་ཡང་ཕྱག་འཆའ་བ་སོགས་ཀྱི་དཀའ་སྤྱད་དང་བྱམས་པ་དང་སྟོང་རྩེ། བྱང་
རྩལ་སེམས་སྟོམ་པ་སོགས་ཡིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་རྒྱན་དུ་བརྟེན་པ་སོགས་ཕྱིག་པ་
བཞགས་པའི་ཐབས་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། །དེས་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་བ་དེ་བའི་
རྒྱར་འབྲུལ་སྟེ། དེ་ལ་མོས་ཤིང་། རའོ་སྦྲུམ་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་དྲེགས་པས་ཕྱིག་པ་
ལ་ཕྱིག་པར་མ་མཐོང་བས་མ་བཞགས་པ་ཁོ་ནར་ཟད་ཀྱི་ཕྱིག་པ་དཔག་ཏུ་མེད་
པ་མ་བསགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་བཞགས་ན་མ་འདག་པའང་མ་ཡིན་པས། རང་
གིས་མ་བྱས་པ་ཁོ་ནས་ལན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཕྱིག་པ་སྤྱོད་པའི་ལའང་གཉན་པོ་ལན་
བརྒྱར་བརྟེན་དགོས་སོ། །འོན་ཀྱང་རང་གིས་བྱས་པའི་ཕྱིག་པ་ངོས་འཛིན་ཅི་ཐུབ་
ཀྱིས་འབེན་དུ་བཅུགས་ཏེ་གཉན་པོ་ཅི་རྟེན་དེའི་མགོ་གཞོན་དུ་གཏོང་ཐུབ་ན་དགེ་
བ་འགྱུར་ཆེ་བ་དང་རྒྱབས་ཆེ་བ་ཡོད་ལ་དེ་ལྟར་མ་བྱས་པར་ཆོག་ཅམ་གྱི་རྗེས་སུ་
འབྲངས་པ་ནི་དོན་དུ་རྒྱུ་ཡིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་རེད། །

གསུམ་པ། ཉེས་པ་ལས་སྦྲར་ལྡོག་པའི་སྟོབས་ནི། སྟོན་བྱས་ལ་འགྱོད་དེ་
ཕྱིན་ཆད་མི་བྱེད་པར་དམ་བཅས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྟོམ་སེམས་སོ། །དེ་ཡང་སྟོན་
བྱས་ལ་འགྱོད་དེ་བཞགས་པ་རྗེ་ཅམ་བཞིས་ཀྱང་ཕྱིན་ཆད་མི་འབྱུང་བའི་འཕྲོས་

བཅད་མ་སྐབ་ན་སྤང་ཆེན་འཁྱུས་དང་འབྲ་བར་བཞགས་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་སྡོམ་སེམས་དག་པོས་འཕྲོས་བཅད་ཅི་སྐབ་ལ་འབད་བར་བྱའོ། །

དེ་ནས་འཛིག་རྟེན་པལ་པས་སློག་ལ་བསྡོ་བ་ཤེས་བཞིན་དུག་མི་ཟ་
བ་ལྟར་བདག་ཀྱང་དགོ་སྡོག་ངོས་འཛིན་ཐོན་བྱ་ཤེས་པས་ད་ཕྱིན་ཆད་སློག་ལ་
བབས་ཀྱང་སྡོག་པའི་ལས་མི་བྱའོ་སྐྱམ་དུ་ཡིད་དམ་བཅའ་བར་ཡང་ནས་ཡང་
དུ་དཔའ་བསྐྱེད་ཅིང་བསྐྱེད་པ་དེ་ལྟར་ལག་ལེན་དུ་བསྐྱེལ་སྐབ་པར་དགོན་མཆོག་
ལ་གསོལ་འདེབས་དང་སློན་ལམ་གྱིས་རྒྱས་བཏབ་སྟེ་སྡོག་པ་སྤོང་བབས་སློ་
ཀྱན་ནས་འབད་དགོས་སོ། །དོན་དེ་ལྟར་ལག་དུ་ལེན་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཉིང་ཁུ་ལེན་
པ་ཡིན་པས་ངེས་དོན་གྱི་ཆོས་པའོ། །

གསུམ་པ། དབང་པོ་སློ་སྤྲོམ་ཚུལ་ལ། དབང་པོ་སློ་སྤྲོམ་ཞིང་བསྐྱང་བ་ནི་
ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་སྟེ། བཤེས་སྤྱིངས་ལས། གང་དག་དབང་པོ་དུག་ཡུལ་རྣམས་ལ་
ནི། །རྟག་ཏུ་མི་བརྟན་གཡོ་དང་གང་དག་ཅིག་། །གཡུལ་ངོར་དག་ཆོགས་ལས་
རྒྱལ་དེ་དག་ལས། །མཁས་རྣམས་དང་པོ་དཔའ་རབ་ལགས་པར་འཆོལ། །ཞེས་
དང་། དབང་པོ་སློ་བསྐྱང་བའི་ཚུལ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གཡོ་བའི་སེམས་ན་སྤོས་
མཚུངས་བྱ་ལྟ་བུར། །གཏེར་བཞིན་སློག་དང་འབྲ་བར་སྐྱང་བའི་སྟེ། །གདུག་
པ་དུག་དང་མཆོན་དང་དག་པོ་དང་། །མེ་བཞིན་འདོད་པའི་བདེ་ལ་ཡིད་འབྱུང་
མཛོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་རྟེན་གྱི་སྟོབས་ནི། འཛིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་གཞི་མར་
བྱས་ནས། སྡོམ་པ་གསུམ་པོ་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྐྱུ་ཁྱུད་དང་། སྐྱབས་འཕྲོ་དང་ངེས་
འབྱུང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྟོམ་པ་སོགས་སྟེ་བར་བཟུང་ན། ཆོགས་གསོག་
པ་དང་སྡོག་པ་སྤོང་བ་སོགས་དགོ་སྡོག་གང་བྱེད་ཀྱང་སྟོབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན་

ནོ། །ལ་ལས་འདིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བའི་རྒྱ་དབུལ་བཞིན་དུ་ཤེས་ཀྱི་ཁེ་
འདོད་ནས་ཆངས་སྤྱད་ཀྱི་གསོལ་བཟུང་སྟེ། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། སྤྱོད་ཉིད་ཀྱི་
ལྟ་བ་སོགས་ཆོས་ཟབ་ཅིང་བརྟེན་བ་ལ་མཁས་པའི་ཁྱུང་སྤངས་པ་དག་ནི། བོད་བྱ་
གཞིག་ལྷགས་གཡོགས་པ་དང་འདྲ་བས་སྟོབས་བཞི་ཆང་བ་ལྟ་ཅི། དགེ་བ་འབྲིབ་
ཅིང་སྤྲིག་པ་འཕེལ་བའི་སྤྲིག་གོགས་ཀྱི་ལྟ་བ་ཅན་ཡིན་པས་ཆོས་གཡེལ་ནས་རང་
འབྱུང་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་སྟོབས་བཞིའི་ཉམས་ལེན་རྒྱན་དུ་བརྟེན་པ་དག་ལའང་རྟེན་ཀྱི་སྟོ་
ནས་ཀྱང་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་སྟོམ་པ་མ་སྤངས་པ་གཅིག་
དང་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྟོམ་ལྡན་གཉིས་བསགས་སྤྱངས་གཅིག་པར་བྱས་ཀྱང་བྱི་མ་
སྟོབས་ཡིན་ཏུ་ཆེ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་དགེ་བསྟེན་དང་དགེ་ཚུལ་དང་། དགེ་སྦྱོང་དང་།
བྱང་སེམས་དང་སྤྲགས་ཀྱི་སྟོམ་ལྡན་བཅས་སྤྲ་མ་ལས་བྱི་མ་བྱི་མ་སྟོབས་ཆེས་
ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། སོན་གཅིག་པ་ཡིན་ཡང་ཞིང་ཁ་ས་ལུང་བོད་གཤེར་ཀྱི་
ཁྱད་པར་ལས་ཐོན་སྤྱེད་ཆེ་ཆུང་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །ཆེ་ཆུང་འདི་ལྟར་འོང་བ་ནི་
རྟེན་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོན་པས་ལན་མང་པོར་རབ་བྱུང་ལ་
བསྤགས་པ་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་སྟོན་པ་ཐུགས་རྩེ་
ཅན་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་རིམ་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྤྲིག་པ་བཤགས་པའི་ཐབས་སྟོ་
མཐའ་ལས་པ་ཞིག་གསུངས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞི་ཆང་བ་འདི་ཁོ་
ནས་འདུས་ཏེ། སྟོབས་བཞི་གང་རུང་གཅིག་མ་ཆང་ན་ཤིང་རྟེན་འཁོར་ལོ་མ་ཆང་
བ་བཞིན་སྤྲིག་པ་བཤགས་པའི་མཐུ་གང་ཡང་མེད་དོ། །དེས་ན་རང་ཅག་ཐ་མལ་པ་
ནམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཀྱི་སྟོམ་ནི་འདི་ཡིན་པས། ཆོས་གཡགས་ཆེ་བ་དང་ཟབ་ཟབ་མོ་
སོགས་མི་ཐེག་པའི་ཆོས་ལ་གཡེལ་རྒྱགས་མ་བྱས་པར་སྤང་བྱ་ཆེ་རིམ་ནས་སྦྱོང་།

གཉིན་པོ་ཚུང་རིམ་ནས་སྐྱེད་གསུངས་པ་ལྟར་ཆོས་དམའ་ས་དང་ལས་སྦས་ནས་
ནན་ཏན་གྱིས་སྦྱབ་པ་ལ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་བསྐྱིམ་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་ལམ་རིམ་བསྐྱུས་
དོན་ལས། སློ་གསུམ་སྡིག་ལྟར་ངེ་མས་སྒྲགས་པ་འདི། །ལྟག་པར་ལས་སྦྱིབ་སྦྱོང་
བ་གནད་ཆེ་བས། །རྒྱན་ཏུ་སྟོབས་བཞི་ཆང་བར་བསྟེན་པ་གཅེས། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར། སྦྱིར་ཆོས་ལ་འཇུག་པ་ཤིན་ཏུ་དགོན་ཞིང་སྟབས་ལེགས་ཀྱིས་འཇུག་ཏུ་
རྒྱག་ཀྱང་པལ་ཆར་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་མར་གང་ནས་འཇུག་དགོས་པར་མ་ཤེས་པས་
གྲགས་པའི་རྗེས་འབྲང་བྱེད་པ་མང་ལ། དེ་དག་ལ་ཆོས་རང་ལ་མ་རན་པའམ་མ་
འཚམས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཆོས་དང་རང་རྒྱུད་འདྲེས་པ་ཤིན་ཏུ་དགའ་སྟེ། སྟོན་པའི་
ཞལ་ནས། ནམ་མཁའ་དང་ནི་ས་གཞི་བར་ཡང་རིང་། །ཤར་རྒྱབ་གཉིས་ཀྱི་རི་བར་
དེ་བས་རིང་། །རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་རྒྱར་རོལ་དེ་བས་རིང་། །པལ་དང་དམ་པའི་ཆོས་
ཀྱང་དེ་བས་རིང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མདོར་ན། མདོ་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པ་ལས། ལྷའི་བདག་སོ། བྱང་རྩལ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་གཅིག་གིས་ངན་སོང་ངན་འགོ་ལོག་པར་ལྟར་བར་སྦྱེ་བ་
ཡང་དག་པར་གཅོད་དོ། །ཆོས་གཅིག་སོ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་ངེ་ལྟར་
གྱུར་ཅིང་ཉིན་མཚན་རྣམས་འདའ་ཞིང་འདུག་སྟམ་ཏུ་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་
སོ་སོར་ཉོག་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། སྦྱོད་འཇུག་ལས། བསྐྱབ་པ་བསྐྱུང་བར་འདོད་
པ་ཡིས། །རབ་ཏུ་བསྐྱིམས་ནས་སེམས་བསྐྱུང་སྟེ། །སེམས་འདི་བསྐྱུང་བར་མ་
བྱས་ན། །བསྐྱབ་པ་བསྐྱུང་བར་ཡང་མི་རུས། །ཞེས་དང་། དེ་ལྟས་བདག་གི་
སེམས་འདི་ནི། །ལེགས་བབྱང་ལེགས་པར་བསྐྱུང་བར་བྱ། །སེམས་བསྐྱུང་བརྟུལ་
ཞུགས་མ་གཏོགས་པ། །བརྟུལ་ཞུགས་མང་པོས་ཅི་ཞིག་བྱ། །མ་གྲངས་ཁྲོལ་
བའི་ཁྲིད་གནས་ན། །བསྐྱིམས་ཉེ་མ་ཡི་བག་བྱེད་བཞིན། །སྦྱེ་བོ་ངན་ཁྲིད་གནས་

པས་ཀྱང་། །སེམས་ཀྱི་མ་དེ་རྟག་ཏུ་བསྐྱང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆེར་གསུངས་པ་
ལྟར། འདྲུག་བྱེད་དགེ་སྒྲིག་རགས་པ་ནས་སྤ་བ་ལ་སྐྱབ་གི་བར་མ་འདྲེས་པར་
སོ་སོར་བརྟགས་ཏེ་རྣམ་དབྱེ་དོ་ཐག་ཆོད་པར་བྱེད་ཅིང་། ཏུས་རྒྱུན་ཏུ་འདྲུག་པ་
པོ་རང་གི་སེམས་དེ་གཉིས་གང་གི་ཕྱོགས་སུ་འདྲུག་པའམ་འདྲུག་པར་བརྩམ་པ་
ན་དེ་འཕལ་ཤེས་བཞིན་གྱིས་ངོས་ཟེན་ཏེ་སྒྲིག་པ་ནག་པོའི་ཕྱོགས་སུ་སོང་ན་འོན་
པས་བསྐྱང་བའམ་སྒོ་སྒོམ་ཅི་ཐུབ་དང་། དགེ་བ་དཀར་པོའི་ཕྱོགས་སུ་སོང་ན་
ཤེས་བཞིན་གྱིས་རྒྱུན་སྒྲིང་བའམ་ཀྱི་སྐྱེད་ཅི་ཐུབ་ལ་འབད་པ་ལ་ནི། ཆོས་གཤམ་
མ་བྱེད་འདོད་རྣམས་ལ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་ཏུ་གཤམ་ཆེ་བ་ཡིན། དེས་ན། མི་
ཉིས་ཅན་གྱི་རྗེས་སུ་སོ་བས་རི་ལྟར་བརྟགས་པ་ལྟར་རང་གི་སེམས་ཀྱི་ཕྱོགས་
གཅིག་ན་འོན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱིས་དབྱུང་ཆོགས་བཅས་ཏེ། སེམས་ཀྱི་འདྲ་
འགོད་ལ་ཞིབ་འདྲུག་གིས་བཀོད་བྱས་གཟབ་པ་དང་ཆོང་པས་ཆོང་བཅི་ལ་རི་
ལྟར་རིངས་པ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩལ་ཅི་ཡོད་རང་སྟེང་ཏུ་བསྐྱོར་ཏེ་སྐྱོན་ཡོན་ལ་
བསྐྱོགས་གངས་བཅི་གསུམ་གྱིས་འབད་བརྒྱ་ཐབས་འབྱུང་བསྟེན་དགོས་པ་ནི།
རང་ལ་རྣམ་དབྱོང་གི་རིག་པ་རྟེན་པའི་བགོ་སྐྱལ་ལོ། །

དེ་ལྟར་བྱས་ན། དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ལག་ཏུ་འོང་ཞིང་སྒྲིག་པ་ཐམས་
ཅད་རིམ་གྱིས་འགྲིབ་པས་བདེ་བ་ནས་བདེ་བར་འགྲོ་བར་གཤོན་མི་ཟེའོ། །ཐོས་
བསམ་བྱི་རུ་བྱེད། སྒོ་འདོགས་ནང་ཏུ་གཅོད་ཟེར་བའི་དོན་ཡང་ལེགས་པར་
ཐོན་པའོ། །རེ་ཞིག་དེ་ཙམ་དང་འདྲུག་བྱའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དག་ནི་འཕགས་པོད་
ཀྱི་གཞུང་ཆོད་ལྡན་རྣམས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འདི་དག་གཞན་ལ་པན་པར་འགྱུར་དཀའ་ཡང་། །རང་ཉིད་ཆོས་ལ་རིང་
ནས་སྤངས་པའི་འབྲས། །སྟོན་པ་མཆོག་གི་བཀའ་ངོན་ཆ་ཙམ་ཞིག །བསམས་

ནས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་དང་མི་འབྲལ་སྟོན། །རང་བཟོའི་སྒྲག་དང་ཉེས་སྤྲིན་མ་
བསྐྱབས་ཤིང་། །ཆོག་ཆོགས་ན་བྱན་ལང་ལོང་མ་གཡོ་བར། །དོན་གྱི་སྐྱ་རིངས་
གསར་ཞལ་ངོམ་པ་འདིས། །རྣམ་དཔྱོད་སྟོ་དབྱེ་ཀྱན་ལ་འོད་སྟོས་ཤིང་། །ངེས་
ལེགས་ཆོག་མདའི་ལམ་དང་མཐོ་རིས་ཀྱི། །གངས་རིའི་ཐང་བ་མཐའ་དག་གསལ་
བས་ན། །མི་བསྐྱབ་སྤྲིན་བྱའི་ཆོགས་རྣམས་གཉིད་ནོན་མོད། །རྣམ་ཐོལ་ཉིང་ཁུ་
འཆོལ་རྣམས་བྱ་བས་བྲེལ། །ཞེས་པའོ། །

ལེའུ་བཞི་པ།

དམར་སྟོད་ཀྱི་དོགས་གཙོད་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་བཅས་རུང་ཤིང་
དོགས་དཔྱོད་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་གཞུང་ལམ་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ཤེད་དོགས་དཔྱོད་འདུལ་བ་ལས་གསུང་ཚུལ།

སྤྲ་རབ་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་གསྐྱའི་རྒྱལ། །ཁམས་མོས་གཤིས་དང་ལྷན་ཅིག་
འཇལ་བ་ཡིས། །འདུག་ཕྱོག་མ་ནོར་གླིམས་དང་ལམ་སྟོན་པར། །ཆེ་མེད་འབྲེན་
པ་མཆོག་དེར་གྲུས་བྱ་ག་འཆོལ། །དུས་མཐར་སྤྲར་རྒྱལ་ཡུལ་དུ་སྟོན་མཆོག་
གི། །མཛད་པ་མཐའ་དག་ཉམས་ཀྱིས་སྦྱབ་པ་ལས། །བསྟན་པ་རྫོགས་ལྷན་སྤར་
ཡང་གསོ་མཛད་པ། །འཇམ་དབྱངས་མི་ཡི་དབང་པོར་སྦྱི་བོས་བཏུད། །གང་
གི་དགོངས་པ་རྩི་བཞིན་འགྲེལ་བ་ལ། །དྲི་མེད་ལུང་རིགས་འབྲུམ་ཀྱི་རྩེས་ཞུགས་
ཏེ། །རྒྱལ་བའི་ལུགས་བཟང་མཐའ་དག་གསལ་མཛད་པ། །སྤྲས་ཀྱི་བྱ་བོ་རྣམ་
གཉིས་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །

དེ་ལ་འདིར་བཟའ་བཤམ་པ་བཞེན་པའི་སྤང་སྤང་རྩི་སྤྲར་བྱ་བའི་ཚུལ་ལ་
གསུམ་སྟེ། །སྤྲར་རབ་བྱུང་གིས་ཤེད་པའི་རུང་བའི་ཤེད་རྣམ་གཞག་དང་། །ཆོས་

འདུལ་བ་དང་མཐུན་པའི་བཟའ་བཤེལ་ལོངས་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་བྲག་རྩ་བཤད་པ།
མདོ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་སྤང་སྤང་ངི་ལྟར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལའང་། རོ་བོའི་
སློ་ནས་ཟ་མི་རུང་བ་དང་། བསམ་པའི་སློ་ནས་ཟ་མི་རུང་བ་གཉིས་ཡོད་པས།
དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཡོན་ཏན་འོད་གྱིས་མཛད་པའི་མདོ་རྩ་བ་ལས། ལྟ་ག་
གི་གོད་མ་མི་ཟའོ། །སྤང་པོ་ཆེ་དང་རྟ་དང་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་མི་ཟའོ། །མིག་པ་གཅིག་
པ་དང་། ཨ་དང་། སྤུའུ་དང་། ཤིང་རྟ་མོ་དང་། བྱ་རོག་དང་། བྱ་ཆོད་དང་། རྩ་སྦྱར་
དང་། ཁྲི་དང་། བྱ་ཁ་དང་། ལྷག་པ་དང་། དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་བྱ་མི་རོ་ཟ་བ་
དག་དང་། བྱ་དཀར་དང་། པ་ཨ་བ་སྦྱིན་གོར་དང་། འདེའུ་སྤོ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་
མི་ཟའོ། །ཞེས་དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་གི་ཤེས་པ་ལས་ཞེས་ན་ཟ་བར་
མི་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བར་སྦྱར་རོ། །ཞེས་མདོ་རྩ་བར་དངོས་ཟིན་ལྟར་རོ་བོའི་སློ་ནས་ཟ་
མི་རུང་བའི་ཤེས་པ་གསུངས་ལ། ལྷ་རྣམས་ཞེས་པ་ནི་སྤྱི་འོ་རིགས་སྤྱུལ་དང་སྤྱུལ་
སྤྱོད་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ཞིང་། ཤིང་རྟ་མོ་ནི་བྱ་རིགས་ཤིག་དང་མཚན་གཞི་གཞན་
རྣམས་ཤེས་སྤྱོད། །

དགོ་སྤྱོད་རྣམས་ལ་སྦྱིན་བདག་གིས་ཤེས་པ་དང་བཅས་པའི་བཟའ་བཤེལ་སྤུལ་
པའི་ཆེ། དེ་དག་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ནམ་ཞེས་པའམ་ཡང་ན་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་བཅས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ནམ་ཞེས་ངི་དགོས། གཅིག་ཡིན་
ན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ངི་དགོས་ལ། ཆོགས་པ་ཡིན་ན་གྲལ་འགོ་བའམ་དེས་མ་བླན་ན་
དེ་འོག་མ་ནས་ངི་བར་བྱེད་ལ་གལ་ཉིད་དེ་དག་གི་ཤེས་པ་ཟ་མི་རུང་རོ། །དེའི་
ཐད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས་རབ་རྩ་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་སྦྱིན་བདག་གིས་ཤེས་པའི་བྱིན་ལེན་
བསྟབས་པ་ན། དེ་ལ་ཟ་བ་པོས། འདི་དགོ་སྤྱོད་གིས་བཟར་མི་རུང་བའི་ཤེས་པ་
པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། མི་ཤེས་པ་དང་། ལྟ་ག་གི་གོད་མ་དང་རྟ་དང་ལྷ་དང་མིག་པ་གཅིག་

བ་ལ་སོགས་པའི་ཤ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་བྲི་བར་བྱ་ཞིང་། དེ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ན་
 བཟའ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །འདིས་མཆོན་པས་སྒྲེར་མོ་ཅན་དང་
 མཆེ་བ་ཅན་ལ་སོགས་པའི་ཤ་མ་ཡིན་པའི་བཟའ་བར་མི་བྱའོ། །དེ་དག་གི་ཤ་ནི་འཛིག་ཏེན་
 བ་རྣམས་ཀྱིས་ཆེར་སྤྱད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ལ་ལ་ནི། རང་བཞིན་སྟོན་པ་
 དང་ལ་ལ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྲིག་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དེའི་ཤ་ནི་བཟར་མི་རུང་བ་ནི་བཅས་
 པའི་དབང་གིས་ཡིན་ལོ། །དེ་དག་གི་ཤ་ནི་ནད་པ་སོགས་ལ་གནད་བའི་སྐབས་
 ཡོད་མོད། མིའི་ཤ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གནད་བ་མེད་དེ། མདོ་རྩ་བར། མིའི་ཤ་
 ནི་ཐམས་ཅད་དུའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། སྤྱན་གྱི་དོན་དང་སྤྱན་མ་
 ཡིན་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་དུ་མི་ཤ་ཐོས་ན་ཉེས་པ་སྟོམ་པོར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱན་གྱི་དོན་མ་ཡིན་པར་ཤ་དམར་ཆོན་པ་ཡང་བཟར་མི་རུང་
 གྱེ། མདོ་རྩ་ལས། དེ་གཞན་གྱི་དོན་དེར་ན་སྟོམ་པོའོ། །ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་རྒྱ་ཆེར་
 འགྲེལ་ལས། ཤ་ཆོན་པ་དེ་སྤྱན་གྱི་དོན་ལས་གཞན་པ་གསལ་སྤྲུགས་པ་སྐྱབ་པ་ལ་
 སོགས་པའི་དོན་དེར་ཟ་ན་དགོ་འདུན་དབྱེན་གྱི་དགོ་འདུན་ལྷག་པའི་སྐབས་སུ་
 གཏོགས་པའི་ཉེས་པ་སྟོམ་པོར་འགྱུར་ཏེ། བདག་ཉིད་འབྲེའི་ནད་དུ་གཏོགས་པར་
 བྱེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན། ཤ་ལོ་རིགས་དེ་དག་བཟར་
 མི་རུང་བ་ནི། གཙོ་བོ་སྟོན་པ་བཙུན་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཅས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་
 པས་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པ་སྟོགས་རིས་ཀྱིས་དབྱུང་བྱུང་མིན་ཞིང་ལུང་ཆད་
 མ་ཁུངས་སུ་བྱེད་དགོས་པས། མདོ་རྩ་བ་དང་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ཉིད་མཁས་པ་ཀུན་
 ཀྱིས་ཆད་མར་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་ཁུངས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ། བསམ་པའི་སྟོན་པ་བཟར་མི་རུང་བའི་ཤ་ནི་དམིགས་ཤིང་མ་
 བསྟོན་པ་སྟོན་པ་གསུམ་མ་དག་པའི་ཤ་ལོ། །དེ་ཡང་མདོ་རྩ་བ་ལས། ཤ་བསྟོན་

པར་ཤེས་ན་བཟའ་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། ཟ་བ་པོ་དེ་
ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྦྱོན་བདག་གིས་ཤེས་སྡོམ་པར་ཟ་བ་པོ་དེས་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་
དོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་ན་དེས་ཤེས་པར་ཟ་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཟ་བ་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་དམིགས་ཏེ་བསྡོམ་པར་ཟ་བ་པོ་དེ་ཉིད་རང་གིས་མངོན་
སུམ་དུ་མཐོང་བའམ། ཁོ་པོའི་ཆེད་དུ་བསྡོམ་པར་གཞན་དག་ལས་ཐོས་པའམ།
སྐབས་སྟོབས་སོགས་ལ་དབགས་ནས་བདག་གི་ཆེད་དུ་དམིགས་ནས་བསད་པ་
ཡིན་སྟེ་དམ་སྟུམ་དུ་དོགས་པ་སྟེ། གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་
ཆོང་ན་རྣམ་གསུམ་མ་དག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། གསུམ་ཀ་དང་བྲལ་ན་རྣམ་གསུམ་
དག་པ་ཞེས་བྱའོ། །གཞན་ཁ་ཅིག་བསད་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རྣམ་གསུམ་མ་དག་པའི་ཤེས་
པ་ཡིན་དགོས་པར་སྟོབས་པ་ཞི་ཆེས་མི་རིགས་ཏེ། རྒྱུ་མ་མ་ཐག་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་
ཀྱི་ཆོག་དེ་རྩལ་ཅམ་ཡང་མ་མཐོང་བའི་སྒོ་ན་དུ་ཟད་ཅིང་། བཤམ་པའི་གནས་སམ་
ཆོང་འདུས་ན་ཤེས་རུང་བ་སྒྲངས་ནས་ཟ་བ་ཡང་མི་རུང་བར་འགྱུར་བས་ལུང་དེ་
གཉིས་དང་འགལ་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། དེ་བས་ན་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་
ནི། བཤམ་པའི་གནས་སམ་ཆོང་འདུས་ནས་ཤེས་རུང་བ་དགོ་བསྟེན་དད་པ་ཅན་ཀྱིས་
སྒྲངས་ཏེ་བཟའ་བར་རྗེས་སུ་གནང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པས། བཤམ་པའི་གནས་
སམ་ཆོང་འདུས་ནས་སྒྲངས་པའི་ཤེས་པ་དེ་བསད་ཤེས་པ་མིན་ན་ཅི་ཡིན་ལེགས་པར་འཆོལ་
ཅིག་ནད་པའི་དབང་དུ་བྱས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ནད་པ་དག་གིས་ནི། ཞེས་གསུངས་
རིགས་པ་ལ། དེས་ན་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། ཞེས་སྦྱིར་བཏང་གི་ཆོག་མི་
འཐད་པར་འགྱུར་ཞིང་། རྟན་པ་ལ་ནི་ཤེས་པ་རུང་བ་བསྡོམ་ཤེས་པ་ཡང་གནང་བ་ཡོད་
ལ། འདི་ནི་རྣམ་གསུམ་དག་པའི་ཤེས་པ་བཟའ་རུང་བར་བསྟན་པའི་ཆོག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ངོ། །ནད་པ་ནད་གསོ་བའི་དོན་དུ་བསྡོམ་ཤེས་པ་ཡང་གནང་བའི་སྐབས་ཡོད་པ་

ནི། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་དེ་ཉིད་ལས་ནད་གསོ་བའི་དོན་ཉིད་དུ་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་
ལྷག་པར་སྤྱོད་པ་ལ་ནི་ཉེས་པ་མེད་དེ། དཔེར་ན་ཤ་བསྡེས་པར་ཤེས་ན་བཟའ་བར་
མི་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་ཐམས་
ཅད་ནད་གསོ་བའི་དོན་ཉིད་དུ་མ་གཏོགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་
ལ་ལས་ཆོས་སྣང་སྤྱིས་པའི་སྐབས་སུ་གཞན་ནས་ཤ་འཆོང་དུ་འོངས་པར་ཡང་
བསྡེས་ཤིང་བཟུང་སྟེ་སྤང་བར་བྱེད་ལ་ཆོས་སྣང་ཡལ་ཅ་ན། རང་གིས་གསོད་དུ་
བཅུག་པའམ་ཁྱི་དང་སྒོ་བ་འཕྲད་པ་ལྟ་བུས་བསྡེས་ཤིང་ལ་འཛེམས་མེད་དུ་སྤྱད་པ་
དག་ནི་བྱིས་པ་རོལ་ཅེད་འབྲན་པ་དང་འབྲ་བས་སྤྱིང་པོར་མི་བཟུང་ངོ་། །

ས་བཅད་གཉིས་པ། བཟའ་རུང་བའི་ཤ་ངོས་བཟུང་བ་ལ། དངོས་དང་།
དེ་ལ་དོགས་པའི་གནད་བཞོད་ནས་སེལ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བོད་དུ་བཤད་
པའི་ངོ་པོའི་སྒོ་ནས་བཟར་མི་རུང་བ་དང་བསམ་པའི་སྒོ་ནས་བཟར་མི་རུང་བའི་
ཤ་རྒྱམས་ལས་གཞན་པའི་རྒྱམ་གསུམ་དག་པའི་ཤ་རྒྱམས་ནི་ལུས་འཆོ་བའི་རྟེན་
ནས་སྤྲོད་ཀྱི་དོན་དུ་བྱིས་པ་མ་ཟད་རབ་བྱུང་རྒྱམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཟར་རུང་ངོ་། །དེ་
ཡང་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱི་ཆོས་འདུལ་བ་ལས་ཉ་ཤིང་སོགས་པ་བཟར་རུང་བ་
ལན་དུ་མར་གསུངས་ཤིང་། བོད་དུ་ཤིང་བྱེ་བྲག་བྱེ་ནས་བཀག་པས་ཀྱང་བྱུ་
ལ། ཐུགས་སྒྲ་མེད་སྐབས་སུ་འདུལ་ཤ་མ་བཀག་པར་མ་ཟད་ལ་ལར་བཟའ་དགོས་
པར་སྐབ་པའང་དུ་མ་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒོ་བ་དཔོན་ལེགས་སྤྲོད་ཀྱིས་
ཀྱང་དབུ་མ་སྤྱིང་པོར། མཐའ་གསུམ་དག་པའི་ཤ་གང་དག་ཞོས་ཀྱང་སྤྲིག་དུ་མི་
འགྱུར་ཏེ། །དྲངས་མ་སོགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། །སྒོར་མའི་ཟས་ལ་སྤྲིག་མེད་
བཞིན། །གང་ཡང་ཤ་ནི་ཟོས་པ་ཡིས། །སྤྲིག་པའི་རྒྱུར་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། །བཀྲེས་
པ་རྒྲོག་པར་བྱ་ཡི་ཕྱིར། །མ་སྤངས་བྱིན་པའི་ཟས་སྒོམ་བཞིན། །ཞེས་དང་། རྟོག་

གེ་འབར་བ་ལས། འདི་ལྟར་བདག་གི་ཆེད་དུ་སློབ་ཆགས་བསད་པར་རང་གིས་
མཐོང་བ་ཡང་མེད། རྟོགས་པ་ཡང་མེད། རྟོགས་པ་ཡང་མེད་པ་ནི་སྤྲིག་པའི་སེམས་
དང་བྲལ་བ་ཡིན་པས་ནད་ལ་སོགས་པ་ཞི་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་མི་ལྟ་བུའི་ཤ་ཟོས་
ཀྱང་སྤྲིག་དུ་འགྱུར་བར་བརྟག་པར་མི་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།

དེས་ན་རྣམ་གསུམ་དག་པའི་ཤ་ཉིད་བཟར་རུང་བ་འབའ་ཞིག་གོ། རྣམ་
གསུམ་དག་ཚུལ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དང་། འདིར་རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས་
ཀྱང་གསལ་བར་གསུངས་པས་རང་གིས་དངོས་སུ་འཇུག་ནས་མ་བསྐྱལ་
བར་ཤ་ཆོང་འདུག་ན་ཉོས་པ་ལ་བསྟེན་ཤམ་དམིགས་ཤར་མི་འགྱུར་རོ། །ཤ་ལ་
འདོད་ཇམས་ཀྱིས་སྤྲད་པ་དང་སྟེད་ཞེན་དག་པོས་སྤྲད་པ་ལ་ཉོས་པ་འབྱུང་བ་ནི་
ཁ་ཟས་སྤྱི་དང་མཚུངས་པས་ཤིང་སྟོས་ཀྱི་ཉོས་པ་མིན་ནོ། །བཟའ་བར་བརྩམ་པ་
ནའང་། བཤེས་སྤྲིངས་ལས། ཁ་ཟས་སྤྲན་དང་འབྲ་བར་རིགས་པ་ཡིས། །འདོད་
ཆགས་ཞེ་སྤང་མེད་པར་བསྟེན་བཀྱི་སྟེ། །རྒྱགས་བྱིར་མ་ལགས་བསྟེམས་པའི་
བྱིར་མ་ལགས། །འཆག་བྱིར་མ་ལགས་ལུས་གནས་འབའ་ཞིག་བྱིར། །ཞེས་
དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། ལུས་ནི་དག་ལྟར་མཐོང་མོད་ཀྱང་། །དེ་ལྟར་ནའང་དེ་སྤང་
བྱ། །ཚུལ་ལྟར་ཡུན་རིང་འཆོ་བ་ན། །ལུས་ལས་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་སྤང་། །ཞེས་
དང་། སྤྱོད་འདུག་ལས། འདི་ལ་སྐྱ་ཇན་སྤྱན་ནས་ནི། །ད་ནས་རང་གི་དོན་བྱེད་
བརྟག་ །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་ཉིད་ཆོས་པ་ཞིག་ཡིན་ན། རང་གི་ལུས་འདི་
ཉིད་ཆོས་བསྐྱབ་པའི་རྟེན་དུ་བཀོལ་བར་སྟོབས་མི་ཉམས་པའི་ཆེད་དུ་འཇུག་ལུས་
ལས་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་བསགས་པ་དང་གསོག་པའི་སྤྱོད་ཉིད་དུ་ཡུན་རིང་པོར་
འཆོ་ན་ཅི་མ་རུང་སྟུམ་པའི་ཀུན་སྟོང་གིས་རྒྱས་བཏབ་དགོས་ལ། ཟ་བའི་ཆེ་ནད་
འཛོམས་པའམ་ནད་ཀྱིས་མི་ཚུགས་པར་བྱ་བའི་སྤྲན་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་ཟས་བཟང་

ངན་ལ་རྟོག་པའི་ཆགས་སྤང་མི་སྦྱེ་བར་སྦྱོམས་པའི་ཡིད་བྱེད་ལ་གནས་བཞིན་པའི་
 ངང་ཟས་ཀྱི་ཆོད་རིགས་ཤིང་རན་པར་ལོངས་སྤྱོད་ལ། འབྲས་བྱ་རྒྱགས་པ་དང་
 འབྱིང་སྦྱོབས་འཕེལ་བ་དང་མདོག་བཟང་བ་སོགས་ཀྱི་རེ་བ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་
 བའི་ཆོས་མཐུན་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྤྱད་ན་ཟས་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བར་
 མ་ཟད་དགེ་བ་རྒྱབས་ཆེན་ཐོབ་པ་ནི་ཤ་ལ་སོགས་པའི་བཟའ་བ་ཀྱན་ལ་མཆུངས་
 སོ། །ཁྱད་པར་དུ་ཤ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཆེ་ཁུ་ཁྱག་སོགས་བཅོག་པའི་རྩས་
 མང་པོ་འདུས་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་མི་གཙང་བར་འདུལ་ཤིང་དང་། རང་གི་ཤ་
 དང་དུར་ཁྲོད་དུ་ཐོར་བའི་རོའི་ཤ་དང་མཆུངས་པ་དང་། ཁྱག་དང་ནག་དང་ཚུ་སེར་
 སོགས་མི་གཙང་བའི་རྩས་སུ་མ་ཅུ་སོ་གཉིས་འདུས་ཤིང་མི་གཙང་བ་མང་པོ་བཟས་
 པའི་བྲི་མས་བསྐྱོས་པ་དང་། གཅིན་སྒྱག་སོགས་མི་གཙང་བའི་རྩས་མང་པོའི་སྤྱོད་
 བྱེད་པས། རོ་སོ་མི་གཙང་བར་འདུལ་ཤིང་དང་། རང་ལ་བཀའ་བྲིན་ཆད་མེད་པར་
 བསྐྱུངས་པའི་ཤ་དང་། ས་མ་དང་ཕྱ་རུ་སོགས་ཀྱི་ཤ་དང་འབྲས་ཟ་མི་འོས་པར་
 འདུལ་ཤིང་དང་། བྱ་རོག་དང་ལྷག་པ་ལྟ་བུ་པན་ཚུན་ཟ་རེས་སུ་འགྱུར་བ་སོགས་
 དག་གཉིན་རེས་པ་མེད་པས་མི་མཐུན་པར་འདུལ་ཤིང་བསྐྱེད་པ་སོགས། མདོར་ན་
 མདོ་སྤྱི་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་སོགས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤིང་ཉེས་དམིགས་
 རྒྱ་ཆེར་བསམ་བློབ་པ་བྱུང་ན། ཤ་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་པ་ཞིགས་ཤིང་བསོད་ནམས་
 རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་རང་གཙང་བ་དང་ཤ་མི་གཙང་བར་འདུལ་ཤིང་གིས་ཤ་ཟ་མི་
 རུང་བར་ལྟ་བ་དང་། ལྷ་སྦྱེགས་གཅེར་བྱ་བའི་གཞུང་ལྷགས་ལ་བརྟེན་ནས་གང་
 དག་ཟ་བ་སོ་མེད་ན་གསོད་པ་མི་འབྱུང་ཞེས་རྒྱ་མཆན་ལྟར་སྤང་གིས་ཤ་ཟ་མི་
 རུང་བར་ལྟ་བ། མདོ་སྤྱི་ལང་གཤེགས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཤ་ཟ་མི་རུང་བར་

ལྷ་བ་དང་གསུམ་ཡོད་ལ།

དང་པོ་ལའང་གཉིས་ལས་རིགས་བ་ལ་མ་སྦྱངས་བ་མང་པོས་བདག་
ནི་གཙང་ཞིང་ཤ་ནི་མི་གཙང་བས་སྦྱང་དགོས་སྟུང་བཤོ། །དེ་ནི་རང་འདོད་ཀྱིས་
ཁེངས་བ་ཆེ་བའི་རྟགས་ཙམ་དུ་ཟད་ཅིང་དེ་ལྟ་བུས་ཤ་མ་བཟའ་བར་བསྐྱལ་བར་
གནས་ཀྱང་དགོ་བ་གང་ཡང་མི་ཐོབ་ལ། རིགས་བ་དང་ཡང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ།
དབུ་མ་སྟོང་པོ་ལས། ཤ་ནི་མི་ཟ་བ་ཡིན་ཕྱིར། །མི་ཟ་ཞེན་ལུས་ལ་རྟོག་། ཅེས་
གསུངས་བ་ལྟར། ཤ་ནི་མི་གཙང་བ་ཉིད་ཡིན་པས་མི་ཟའོ། །ཞེན་དེ་ལྟར་ན་རང་
གི་ལུས་འདི་ཡང་མི་གཙང་བའི་རྩས་འབའ་ཞིག་འདུས་ཤིང་ཆོགས་བ་ཡིན་པས་ཉེ་
བར་སྟོད་པར་མི་རིགས་ཤིང་རང་དང་རང་གི་ལུས་ལ་ཡིད་ཆགས་བ་དང་གཅེས་
བར་བཟུང་བའང་མི་རིགས་ཏེ། འདུ་ཤེས་འཁྲལ་བའི་ཕྱིར་དང་། མི་གཙང་བའི་
ལྷན་སྟེན་གནས་པའི་འདུ་སྟེན་བཞིན་རང་གི་ལུས་མི་གཙང་བ་འབའ་ཞིག་ཡིན་
པ་ནི་རང་གིས་ཞིབ་དུ་བལྟས་ན་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། ས་བོན་དང་ནི་རྟེན་བྱེད་པ། །མི་གཙང་གི་
སྟོན་མ་བྱ་བཞིན། །བསྐྱེད་བ་སོགས་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། །ཉ་ཤ་སོགས་ནི་སྟོན་ཅེ་
ན། །ཞེས་བ་ལྟར། བཅ་ཟེ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱ་སྟེགས་བ་དང་དེའི་རིགས་བ་ཁ་
གཡར་བ་ལ་ལས། ཉ་ལ་སོགས་པའི་ཤ་ནི་བཟའ་བར་མི་བྱ་སྟེ། །མི་གཙང་བའི་
ཁོད་ན་གནས་པའི་སྟོན་འདུའི་མ་བྱ་བཞིན་དུ། ས་བོན་སོགས་རྒྱ་མི་གཙང་བ་
ལས་བྱུང་ཞིང་། མི་གཙང་བ་ཉེར་སྦྱད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་ཤིན་ཏུ་སྦྱད་པའི་
ཕྱིར་སྟུང་བཤོ། །དེ་ཉིས་ལས། མར་དང་འོ་སོགས་རྒྱ་ཡིན་པས། །འདི་ནི་མ་ངེས་
བ་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར། འོ་ན་མར་དང་འོ་མ་ལ་སོགས་པའང་འོངས་
སྟོད་པར་མི་རིགས་ཏེ་ཉེའི་ཤ་འདུ་བར་དེའི་ས་བོན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་མི་གཙང་བས་

འདུས་བྱས་པ་དང་། ཟས་མི་གཙང་བས་ཉེན་བྱེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་
ལ་མི་གཙང་བ་དངོས་སུ་མ་མཐོང་བས་སྒྲིན་མེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན། མི་གཙང་བའི་
གཅིན་སྒྲིག་ལ་སོགས་པར་ཆོན་གྱིས་ཁ་བསྐྱར་ན་ལོངས་སྤྱོད་ཆོག་པར་འགྱུར་
ཏེ། དེ་ལ་མི་གཙང་བ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། འཁོར་བས་བསྐྱས་པའི་ཤ་རུས་
རྫོས་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དངོས་སམ་དེའི་ཆ་ལ་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་མི་གཙང་
བར་མཉམ་པས་འདི་གཙང་དང་། དེ་མི་གཙང་ཞེས་བྱུང་བར་འབྱེད་པ་ནི་འདུ་ཤེས་
འཁྲུལ་པ་ཁོ་ན་སྟེ། དཔེར་ན། མི་རྒན་པ་དང་པོར་མིའི་འོ་མས་གསོས་པ་ཡིན་
མོད་ཕྱིས་དུད་འགྲོའི་འོ་མ་ལ་དགའ་ཞིང་མིའི་འོ་མ་ལ་སྒྲིག་སྒོ་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལའང་དོགས་པའི་གནད་འགོད་པ་དང་སེལ་བ་གཉིས་ཀྱི་དང་
པོ་ནི། གང་ཞིག་ཟ་བ་པོ་དང་ཉོ་བ་པོ་མེད་ན། ཆོང་བ་པོ་དང་གསོད་པ་པོ་མི་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར། བསད་པའི་ཤ་བཟས་ན་སྒོག་གཙོད་པའི་སྤྲིག་པ་རང་ལ་འབྱུང་ངོ་
སྟམ་པའོ། །

གཉིས་པ་དོགས་པ་སེལ་བ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། ཤ་ཟ་སྒོག་གཙོད་ཉིད་
ཡིན་ཏེ། །དེ་ཡི་རྒྱ་མཚན་ཕྱིར་ཞེ་ན། །བགས་སོགས་སོགས་པས་གཏན་ཆོགས་
ནི། །མ་དེས་པ་ཉིད་ཡིན་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟར། ཀོ་བའི་གདན་དང་ཀོ་བའི་
ལྷམ་སོགས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ནའང་སྤྲིག་པ་ཆེན་པོར་འགྱུར་ཏེ་དེ་ལྟར་ལོངས་སྤྱོད་པ་
པོ་མེད་ན། དེའི་དོན་དུ་ཉོ་བ་པོ་དང་བཟོ་བ་པོ་མི་འབྱུང་ལ། དེ་མེད་ན་ཀོ་བ་ཆོང་བ་
པོ་དང་ཀོ་བའི་དོན་དུ་སེམས་ཅན་གསོད་པ་པོའང་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། འབྲས་
དང་འབྲུ་ལ་སོགས་པར་ལོངས་སྤྱོད་པར་ཡང་མི་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། འབྲས་
དང་འབྲུ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་མེད་ན། དེའི་ཆེད་དུ་ས་ཞིང་འདེབས་བཞོ་བྱེད་པའང་
མི་འབྱུང་ལ། དེ་མི་འབྱུང་ན་ས་འོག་གི་འབྲུ་སྤྲིན་མང་པོ་ས་སྟངས་བཏོན་ཏེ་ཤི་

བ་དང་། ས་སྟེང་གི་འབྲུ་སྤྲོད་མང་པོ་ས་འོག་ཏུ་མཐོན་ཏེ་ཤི་བ་སོགས་ཞིང་ལས་
ལ་བཏེན་པའི་སེམས་ཅན་རྗེ་སྟེང་ཅིག་ཤི་བ་དང་བཅོམ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འཇམ་དང་སྤང་ལ་གཡོ་
བྱེད་དང་། ཉོ་བར་འདོད་པ་མི་དགེ་མཉམ། །འཆོ་བྱེད་ནོར་ནི་རྟེན་པ་དེའི། །གང་
ཡང་སྤྲིག་པ་དག་ལ་ནི། །སྟོན་ནི་གཉིས་ཀྱི་ལྷག་པ་བྱ། ཉོ་བ་པོ་ལ་འབྱུང་བར་
འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། བྲེ་ལོག་སྤང་ལོག་གི་གཡོ་སྦྱ་བྱས་པའི་ཉེས་པ་
ཐམས་ཅད་བྲེ་སྤང་བཅོ་བ་པོ་ལ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས་བྲེ་སྤང་བཅོ་མི་རིགས་
པར་འགྱུར་ཏེ་བྲེ་སྤང་བཅོ་བ་པོ་མེད་ན། དེ་དག་ལ་བཏེན་པའི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་
མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱ་ཏིག་གི་རྒྱན་བྱེད་པ་ལ་ཉ་བསད་པའི་ཉེས་
པ་འབྱུང་བ་དང་། བྱ་དང་བྱ་མོས་བྱས་པའི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་པ་མ་ལ་འཇུག་པ་
དང་། རབ་བྱུང་བཅས་རང་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲོམ་པ་འཛོགས་པ་
པོ་ལ་འབྱུང་བ་སོགས་ཏེ་ཅང་ཐལ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་། རང་ལ་རང་འགལ་བའི་སྟོན་
དང་། རྒྱ་འབྲས་འཆོལ་བ་དང་། དགེ་སྤྲིག་འཛོག་མི་ཤེས་པར་ཐལ་བ་སོགས་
སྟོན་ཤིན་ཏུ་མང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་སྦྱིར་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་པན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་བཏེན་ནས་
གྲུབ་པའི་ལྟོས་གྲུབ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས་དགེ་སྤྲིག་པན་ཚུན་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པ་ཅམ་
གྱིས་མི་ཆོག་གི་བྱ་བ་དེ་རང་གི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བ་ཞིག་ངས་པར་དགོས་སོ། །དེ་
ཡང་མདོ་རྩ་བར། དེའི་ཆ་ནས་དེར་གཏོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དགེ་
སྤྲིག་གང་ཡིན་ཡང་རང་ཉིད་ནས་ཀུན་སྒོར་གིས་འཕེན་པ་བཏང་བ་བཞིན་རང་
གིས་བྱེད་པའམ་བསྐྱལ་ནས་བྱེད་པ་གང་རུང་ཞིག་དགོས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཟ་བ་པོ་
མེད་ན་གསོད་པ་མི་འབྱུང་ཞེས་ཅོད་པ་ནི། གཞན་ལ་སྐྱགས་འཆོལ་བའི་རིགས་པ་

ཅམ་ཡིན་གྱི། རང་ལ་ལྟག་ཚད་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས་བསད་ཤེས་ཅི་མི་རིགས་ཞེས་
སྤྲུལ་བ་ནི་ཉོག་བཟོ་ཁོ་ནའོ། །མདོར་ན། དེ་ཉིས་ལས། དེ་ཕྱིར་ཤེས་གསལ་རྒྱུ་
གནང་བས། །སྤྱོད་མེད་པར་ནི་བཟུང་བར་བྱ། །ཤེས་པ་ནི་སྤྱོད་བཅས་མིན། །དེ་
ཆེ་སྟོག་ཆགས་གཞོད་མིན་ཕྱིར། །ལུ་ཉིག་མ་བྱའི་སྤྱོད་སྟོགས་དང་། །འབྲས་དང་
རྩ་ཡིས་དགོས་པ་བཞིན། །ཞེས་པ་ལྟར། ཤེས་ཚད་ཁང་ནས་ཉོས་པའི་ཤེས་དེ་དག་
གང་ལ་ལྟག་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དང་འབྲེལ་མེད་དུ་བྱས་ཟེན་པས་ན་ཤེས་དེ་དག་
བཙོ་བསྟེག་བཅད་གཏུབ་སྟོགས་གང་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་སེམས་ཅན་དེ་ལ་གཞོད་པ་
འགའ་ཡང་མེད་པ་ནི་ཆལ་ལ་སྟོགས་པ་དང་འབྲས་དེ་ལ་སྟོགས་པའི་སྤྱོད་བཅས་
ཡང་མེད་དོ། །དཔེར་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་ཉོས་པའི་ལུ་ཉིག་དང་མ་བྱའི་སྤྱོད་སྟོགས་
པར་པན་གཞོད་གང་བྱེད་ཀྱང་ཉ་དང་མ་བྱའི་པན་གཞོད་དུ་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ། རང་ཅག་སངས་རྒྱས་པ་མང་སྟོ་ཞིག་ནས་མདོ་ཡང་ཀར་
གཤེགས་པ་སྟོགས་ལས་ཤེས་དམིགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པར་ཡིད་ཆེས་ཀྱིས་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་ཅི་རུང་སྟུང་དུ་དོགས་ཤིང་གཞན་ལ་འདེད་ལྟར་སྤྱོད་
པའོ། །འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱིས་ཤེས་པ་ནི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་སྟོང་དུ་བཅངས་ཏེ་སྤང་སྤང་མཛད་པ་ཡིན་པས་ཡི་རང་གི་
གནས་དམ་པར་མ་ཟད་པན་ཡོན་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་མོད། འོན་ཀྱང་རང་གིས་ལུང་
སྟོགས་གཅིག་ཆད་མར་བཟུངས་ནས་གཞན་ཤེས་གནང་བ་ལྟར་སྤྱད་པ་ལ་མི་རུང་
བར་སྤྱོད་པའམ་བསུན་འབྲེན་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། སྤྱོད་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་གོང་དུ་
བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་གནང་བ་ལན་མང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལང་གཤེགས་
དེ་ཉིད་ལས་ཀྱང་ངས་སྤྱོད་གནང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདིར་ཐབས་ཀྱིས་བཀག་
གོ་ཞེས་གསུངས་པས་སྤྱོད་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་གནང་བར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་

སོ། །དེ་དང་མཐུན་པའི་སྒོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལེགས་ལྡན་ལ་སོགས་པའི་འཕགས་
པོད་ཀྱི་པཎ་བྱུང་དུ་མས་ཀྱང་ཤ་གནང་བར་རིགས་པ་སྒོ་དུ་མ་ནས་སྐྱབ་པར་
མཛད་པ་ནི་གོང་དུ་བྲངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་གཅིག་ཆད་བཟུངས་ནས་ཅིག་ཤོས་
བསུན་འབྲེན་པར་མི་རིགས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པ་མཉམ་
པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེན་གདུལ་བྱ་གཅིག་ལ་གནང་བཀག་གཉིས་མཛད་ན་ནང་
འགལ་བའི་སྒྲིན་འཇུག་ལ་སྤར་ནོངས་པའམ་བཟུང་ནས་ཕྱིས་སྒྲིག་པར་མཛད་
པའང་སྒྲིན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་མི་སྤྲིད་པས་གདུལ་བྱ་དང་དུས་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་
གསུངས་པས་གཉིས་ཀ་ཆད་མར་བཟུང་ངོ། །ལ་ལས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་
རོ་ཞེས་སྐྱས་པ་ནི་རྟོག་བཟེད་སྒྲིས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་གཞུང་དོན་མ་མཐོང་བ་ཡིན་ཏེ་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ཕྱགས་ལའང་ཤ་གནང་བཀག་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཅིང་སྤྲགས་
ཕྱགས་ལའང་ཤ་གནང་བཀག་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཤེད་ཉེས་དམིགས་མདོ་ལང་གཤེགས་ལས་གསུང་ཚུལ།

གསུམ་པ་ལང་གཤེགས་ལས་ཤི་ཡི་བཟའ་བ་རྒྱ་ཆེར་བཀག་པ་འདྲིར་
མི་འགལ་བར་བསྐྱབ་པ་ལ་མདོ་དེ་ལས་ཇི་ལྟར་བཀག་པའི་ཚུལ་དང་། འདྲིར་མི་
འགལ་བར་བསྐྱན་པ་མཇུག་བསྐྱབ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་དེ་ཉིད་
ལས། སྒོ་གྲོས་ཆེན་པོ་བྱེད་དུ་མ་བཅུག་པ་དང་། མ་བཙལ་བ་དང་། འདུལ་ཤེས་མེད་
པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཤ་གང་ཡང་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཤ་ཟ་བར་མི་བྱའོ། །སྒོ་གྲོས་ཆེན་པོ།
ངས་སྤར་ཤི་ནམ་པ་ལྟ་དང་བཅུ་བཀག་ལ། མདོ་སྤེལ་འདྲིར་ནི་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་
དང་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཐབས་ཀྱིས་གནང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བཀག་གོ། །སྒོ་གྲོས་

ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་གཤམ་གསལ་བ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྒྱུགས་པའི་སངས་རྒྱུ་
ལ་ནི་བཟའ་བར་བྱ་བའང་མེད་ན་ཉའི་ཤ་བཟའ་བར་ལྟ་ཅི་སྒྲིལ་ཏེ། གཞན་ཡང་བྱེད་
དུའང་མི་འཇུག་གོ། སྤྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སྤྱན་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
བྱ་གཅིག་པ་དང་འབྲ་བར་གཟེགས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་བུའི་ཤ་བཟའ་བར་མི་གནང་བ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དོན་དེ་ཉིད་ཡང་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཆོགས་
སྤྱ་བཅད་པ་འདི་དག་གསུངས་སོ། །

སྤྱན་ཆད་གཉིན་བཤམ་བྱས་ཕྱིར་དང་། །རན་པ་མི་གཙང་འབྲེས་པ་
དང་། །ཁུ་ཆུ་ཁྲག་ལས་བྱུང་བ་དང་། །དེ་ཆོ་ཐམས་ཅད་འཇིགས་སྒྲག་པས། །ཤ་
རྒྱལ་དང་ནི་གཙང་དག་དང་། །ཀུན་དང་བྱིས་ཀྱི་ལ་སོགས་དང་། །བག་
མེད་སྤྱ་ཆོགས་འགྱུར་བའི་ཆད་། །རྣལ་འབྱོར་པས་ནི་རྟག་ཏུ་སྤང་། །འབྲུ་མར་
དག་ཀྱང་སྤང་བྱ་སྟེ། །བྱ་ག་བྱག་པའི་ཁྲི་ཡང་སྤང་། །སྒྲིག་ཆགས་དག་ནི་ཐ་མོ་
རྒྱལ་། །དེ་ན་རབ་ཏུ་འཇིགས་ཕྱིར་རོ། །ཟས་ལས་བག་མེད་སྤྱེ་བར་འགྱུར། །བག་
མེད་པ་ལས་རྟོག་པ་སྤྱེ། །རྟོག་པ་ལས་ནི་འདོད་ཆགས་སྤྱེ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་བཟའ་
མི་བྱ། །ཟས་ཀྱི་དབང་གིས་འདོད་ཆགས་སྤྱེ། །འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ནི་སེམས་
ཚོངས་བྱེད། །ཚོངས་པས་སྤྱིད་པའི་འདོད་ཆགས་སྤྱེ། །འཁོར་བ་ལས་ནི་གྲོལ་མི་
འགྱུར། །ཁེ་ཡི་ཕྱིར་ན་སེམས་ཅན་གསོད། །ཤ་ཡི་ཕྱིར་ན་ཞོར་སྤྱོད་བྱེད། །གཉིས་
ཀ་སྤྱིག་པའི་ལས་ཅན་པས། །ཤི་ནས་འོ་དོད་འཁོད་པར་ལྷུངས། །བཅོམ་ཆོལ་
འདུཤེས་དེ་མེད་ན། །རྒྱལ་གསུམ་དག་པའི་ཤ་ཡང་མེད། །རྒྱ་མེད་ལས་ནི་ཡོད་
མིན་པས། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་བཟའ་མི་བྱ། །རྣལ་འབྱོར་པ་ནི་དེ་དག་གིས། །དེས་ན་
ཐམས་ཅད་སྤང་བར་བྱ། །སྤྱོགས་བཅུ་སངས་རྒྱུས་བཅོམ་ལྡན་འདས། །ཐམས་ཅད་
རབ་ཏུ་སྤོད་པར་འགྱུར། །གཅིག་ལ་གཅིག་ནི་ཟ་བར་བྱེད། །ཤི་ནས་གཙང་གཟན་

རིགས་སུ་ལྟུང་། །དེ་མི་ཞིམ་པ་སྤང་བ་དང་། །སྒྲིབ་པ་དག་ཏུ་སྦྱེ་བར་འགྱུར། །པལ་
ཆེར་གཤོལ་བའི་རིགས་སུ་སྦྱེ། །རྫོན་པ་སྦྲེལ་ཅན་རིགས་དང་། །ཡང་ན་སྤྲ་མེན་
རིགས་སུ་སྦྱེ། །ཤ་བཟའི་རིགས་སུ་སྦྱེ་བར་འགྱུར། །སྒྲིབ་པོ་བྱི་ལ་ལ་སོགས་
པའི། །མངལ་ཀུན་ཏུ་ནི་སྦྱེ་བར་འགྱུར། །སྤང་པོ་ཆེ་དང་སྒྲིབ་ཆེན་དང་། །སོར་
མོའི་སྤང་བའི་མདོ་དག་དང་། །ཡང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་འདི་ལས། །ངས་ནི་ཤ་
རྣམས་རབ་ཏུ་བཀག། །སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། །ཉན་ཐོས་རྣམས་
ཀྱིས་སྤང་བ་དང་། །དོ་མི་ཆ་བར་ཟ་བ་ནི། །རྟག་ཏུ་སྒྲིབ་པར་སྦྱེ་བར་འགྱུར། །སྤར་
ཡང་མཐོང་ཐོས་དོགས་པ་ཡི། །ཤ་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྤང་བར་བཤད། །རྟོག་
གེ་རྣམས་ཀྱིས་མ་རྟོགས་པས། །དེ་ཕྱིར་ཤ་ཟའི་གནས་སུ་སྦྱེས། །དེ་ལྟར་འདོད་
ཆགས་ཉེས་པ་ཡིས། །འཕགས་པའི་རྣམ་གྲོལ་སྦྱིབ་འགྱུར་ཞིང་། །ཤ་ཆང་སྟོག་
བཙོང་ལ་སོགས་པའང་། །འཕགས་པའི་ལམ་གྱི་བར་ཆད་བྱེད། །མ་འོངས་
དུས་ཀྱི་སྦྱེ་པོ་དག །ཤ་ཟ་གཏི་ཐུག་སྤྲ་བ་རྣམས། །ཤ་ནི་སྤྲིག་མེད་བྱང་བས་
ན། །སངས་རྒྱས་དེད་ལ་གནང་ཞེས་ཟེར། །ཟས་ལ་སྤྲོད་སྤྲོད་འདུག་པས་དང་། །དེ་
བཞིན་བྱུ་ཤ་ལྟ་བུར་ཡང་། །ཆོས་ཤེས་སྦྱོར་བ་བསྐྱེད་ནས་ནི། །རྣལ་འབྱོར་ཅན་གྱིས་
བསོད་སྟོམས་སྤྲ། །སྦྱང་རྩེ་སེམས་ལ་གང་གནས་པ། །ཡོངས་སུ་སྦྱོར་བར་ང་ཡིས་
བཤད། །རྟག་དང་སྤྲང་གི་གཅན་གཟན་རྣམས། །རྟག་ཏུ་ལྟན་ཅིག་འགྲོགས་
ཤིང་གནས། །གལ་ཏེ་ཤ་རྣམས་ཟ་བྱེད་ན། །སེམས་ཅན་དག་ནི་སྤྲིག་འགྱུར་
བས། །དེ་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་པ་དག་གིས། །སྦྱང་རྩེ་སེམས་ཀྱིས་ཤ་མི་ཟ། །ཤ་བཟའ་
སྦྱང་རྩེ་ཤེས་རབ་མེད། །རྣམ་པར་གྲོལ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས། །འཕགས་པའི་རྒྱལ་
མཆན་དག་དང་འགལ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་བཟའ་མི་རིགས། །བྲམ་ཟའི་རིགས་སུ་སྦྱེ་
བར་འགྱུར། །གཞན་ཡང་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡི་གནས། །ཤེས་རབ་ཐུག་པོའི་བྱིས་དུ་

སྒྲི། །འདི་ནི་ཤ་སྤང་དབང་གིས་སོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་དམིགས་མཐའ་
 ཡས་པར་བསྟན་ནས་འདྲིའི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བཀག་པ་ནི། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། ལྷོ་
 གྲོས་ཆེན་སོ། ང་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱ་གཅིག་བཞིན་གྱི་འདུ་ཤེས་དང་
 ལྡན་པ་ཡིན་ན། རི་ལྟར་བདག་གིས་བྱའི་ཤ་བཟའ་བར་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་གནང་
 བར་བྱ། རང་གི་ཟ་བ་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཏེ། ངས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་གནང་བ་དང་། བདག་
 ཉིད་ཀྱིས་ཐོས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ལྷོ་གྲོས་ཆེན་སོ་གནས་མེད་དོ། །ཞེས་མཐའ་
 གཅིག་ཏུ་བཀག་པར་མཛད་དོ། །ཡང་རྣམ་གསུམ་དག་པའི་ཤ་རྣམས་ནི། །མ་
 བརྟགས་པ་དང་མ་བསྐངས་དང་། །མ་བསྐྱལ་བ་ཡང་ཡོད་མིན་བསམ། །དེ་བས་ཤ་
 རི་མི་བཟའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་གསུམ་དག་པའི་ཤ་ཡང་བཀག་པར་མཛད་
 དོ། །འབྲུལ་པ་དང་ནི་གཉེན་བཤེས་དང་། །ཁ་ཆུ་ཁག་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། །འབྱུང་
 སོ་རྣམས་ནི་སྤངས་འགྱུར་བས། །རྣལ་འབྱོར་ཅན་གྱིས་ཤ་མི་བཟའ། །ཞེས་སོགས་
 ཀྱིས་ཤེས་དམིགས་བསྟན་པའི་སྟོན་སྤང་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་། བསྐྱེད་
 བ་ཀྱན་བརྟུས་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་རེ་ཞིག་རྟག་ཏུ་བྱ་བའི་སྟན་གྱིས་ལུས་བསྐྱུང་
 བར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཉ་དང་ཤས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཉེས་དམིགས་མཐའ་
 ཡས་པར་གསུངས། །འདི་ནི་བྱང་སེམས་ལས་དང་སོ་བ་དང་། །ཤ་ཟའི་རིགས་སུ་
 གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤ་ལ་སྤྱོད་ཆེན་རང་གཞན་ལ་དངོས་བརྒྱུད་ཅི་རིགས་
 ཀྱིས་གཞོད་པར་འགྱུར་བའི་དགག་བྱ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས། དེ་བརྒྱུག་པའི་དོན་དུ་ཤེས་
 ཉེས་དམིགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ཏེ་བཀག་པ་མཛད་ཅིང་ཆོས་འདི་བ་བ་སྤྱི་ལ་
 བཀག་པར་མཛད་པ་མིན་པ་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །འོན་ཀྱང་སྟེད་ཞེན་གྱིས་ཟ་བ་
 དང་ཆོད་མེད་པར་ཟ་བ་སོགས་ནི་ངེས་པར་སྤོང་དགོས་ཏེ་དེ་ལྟར་ཟ་ན་སྤྲིག་པ་
 གཉེན་སོ་མེད་པའི་སྟོན་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་། ཡང་ཡང་བྱས་པའི་སྟོན་སྟོབས་ཆེ་

བའི་ཉེས་པ་འཇུག་པར་མ་ཟད། ལང་གཤེགས་ལས་གསུངས་པའི་ཉེས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་དེ་ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་མི་འགལ་བར་བསྐྱབ་པ་ནི། ལང་གཤེགས་ཀྱི་སྐབས་དེར་
སྤྲོ་མོ་དང་སྤྲོ་མོ་ལ་སོགས་པའི་ཤ་ཟའི་རིགས་མང་པོ་འཁོར་དུ་འདུ་བ་དེ་དག་
དང་བརྒྱུད་ནས་ཤ་ཟའི་རིགས་ནམས་སྟོག་གཙོད་ཀྱི་སྤྲོ་བ་ལས་བསྐྱོད་པའི་
ཆེད་དུ་ཤའི་ཉེས་དམིགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ཏེ་བཀག་པར་མཛད་ཅིང་། རང་དོན་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་སྟོ་སྦྱངས་ཤིང་བརྟན་པ་མ་ཐོབ་པའི་སྐབས་དེ་དག་དུ་ཤ་
ལ་ལོངས་སྟོད་ཆེར་མང་བའོ། སྤྲོ་ཞེན་དང་བཅས་པས་སྦྱད་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་སྦྱེས་ཟེན་ཉམས་པར་ཉེན་པ་དང་། སྦྱེ་འགྱུར་རིང་དུ་འཕམ་བུལ་དུ་སོང་བ་
སོགས་ཀྱིས་དགག་བྱ་ཡོད་པས་དེའི་དོན་དུ་ཤ་བཟར་མི་རུང་བར་བསྟན་པ་མ་ཟད་
ལོངས་སྟོད་གཞན་ལའང་ཆེས་ཆེར་སྦྱད་ན་དཀའ་ཐུབ་ཉམས་པར་ཉེན་པས་དེའི་
དབང་གིས་ལོངས་སྟོད་གཞན་ལའང་དགག་པར་མཛད་པ་སྟེ་གདུལ་བྱ་འདུལ་
བའི་ཐབས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན་ཏེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྦྱང་
རྗེའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱིས་ཤ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་ཟའོ་ཞེས་དང་། དེ་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་
པ་དག་གིས། །སྦྱང་རྗེའི་སེམས་ཀྱིས་ཤ་མི་ཟ། །ཞེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་
དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་འབྲུ་མར་དག་
ཀྱང་སྤང་བྱ་སྟེ། བུ་ག་ཕུག་པའི་ཁྲི་ཡང་སྤང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འབྲུ་མར་དང་
ཁྲི་སྤང་བར་གསུངས་ཤིང་། ཟས་ལས་བག་མེད་སྦྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་ཟས་སྤང་དགོས་པར་གསུངས་པས་རབ་བྱུང་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་
གཙོགས་སུ་བཟུང་བ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་དེ་དག་ལོངས་སྟོད་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ་
བའི་སྟོན་འཇུག་གོ། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་སྒོ་སྤྲངས་ནས་བརྟན་པ་མ་ཐོབ་པའི་སྐབས་ཉིད་དུ་
 འགྲོ་སྒོ་ཅི་བཟའ་བཅའ་ཡོ་བྱང་གཞན་ལའང་གྲ་ཆོམ་དུ་ཆེས་ཆེར་སྤྱོད་པ་དང་སྤེད་
 ཞེན་གྱིས་ལོངས་སྤྱོད་པ་བཀག་ཅིང་རང་གི་ལུས་འཆོ་བའམ་གཞན་གྱི་དོན་དུ་སྤྲོ་
 ཆོགས་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་
 པའི་བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དག་ལ་ནི། གཞན་དོན་དུ་ལ་སོགས་པ་ཆེས་
 ཆེར་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་ལྷན་གྱི་ལེའུ་ལས། འག་ཟ་བ་གང་
 འབྱུང་བ་དེ་ནི། དོན་ཆེན་པོ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་དོ། །གཞན་ཡང་མདོ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙོམ་པ་ཡང་
 དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་ནི་བཟའ་བར་བྱས་པའང་མེད་ན་ཉའི་ཤ་བཟའ་
 བ་ལྟ་ཅི་སྒོས་ཏེ། གཞན་ཡང་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་གོ་ཞེས་གོང་དུ་བྲངས་པ་དེ་ཡང་
 དེས་པའི་དོན་དུ་འམ་རང་གི་དོན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བཟའ་བ་དང་བཅའ་
 བ་བྱི་ཙམ་ཡང་མི་གསོལ་བ་བསྟན་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་སྒོ་སྤྲང་བ་དག་
 ལ་སྟོན་པའི་ཆེ་བ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་སྒོ་བ་བསྐྱེད་དུ་བཅུག་པ་ཡིན་གྱི་
 གཞན་གྱི་དོན་ནས་གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་པའི་སྤང་ངོར་བཤོས་གསོལ་བ་ལུང་དུ་མ་
 ལས་གསལ་བའི་ཕྱིར་དོ། །

མདོར་ན་དེ་འདྲ་བའི་སྐབས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་མིན་པར་ཆོས་འདི་པའི་རབ་དུ་
 བྱང་བ་རྣམས་ནི་ཆོས་འདུལ་བ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤ་ལ་སོགས་པར་གནང་
 བཀག་མ་ནོར་བར་ལོངས་སྤྱོད་ཆོག་པ་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་དོ། །དེས་ན་གདུལ་
 བྱ་གཅིག་དང་དུས་གཅིག་པ་ལ་ལུང་གཅིག་ལས་གནང་བ་དང་ལུང་གཅིག་ལས་
 བཀག་པར་མཛད་ན་ནང་འགལ་བ་ཡིན་མོད། འདི་གཉིས་ནི་གདུལ་བྱ་གཞན་དང་
 དུས་གཞན་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པས་ནང་འགལ་བ་མེད་དེ། དཔེར་ན། རྒྱ་

པ་ལ་ལར་དང་པོར་སྤྲོད་དང་བཟའ་བ་སོགས་བཟའ་རུ་བཅུག་པ་ཕྱིས་བཀག་པ་
དང་། ལ་ལར་དང་པོར་བཀག་ཕྱིས་བཟའ་རུ་བཅུག་པ་སོགས་ནི་ལྟ་རྒྱུ་ནད་པ་
འདུལ་བའི་དུས་ལ་མཁས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་གྱི་མི་ཤེས་པར་བྱས་པ་མིན་པས་
འགལ་བ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་དག་ཆོས་ལ་དོ་སྣང་ཡོད་ཁྲུལ་གྱིས་གནང་
བར་མཐོང་ཆེ་བག་མེད་དུ་སྤྱད། ཕྱིས་བཀག་པར་མཐོང་ན་ཡེ་ནས་བཀག་སྟེ། སྤ་
མར་སྤྲོད་འབྲེན་པ་སོགས་ཆོག་ཙམ་རྒྱུ་འབྲུང་བ་དག་ནི། རྣམ་ཞིག་ན་ཐེ་
ཆོས་གྱིས་རྒྱུད་འཁུག་སྟེ་ཡིད་ཁུམ་པར་འབྱུང་བས་སྤྱིང་པོ་མེད་ལ། འགའ་ཞིག་
བཀག་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཁྲུལ་གྱིས་གནང་བར་སྤྱད་པ་ཐམས་ཅད་སྤྲོད་འབྲེན་པར་
བྱེད། ལ་ལས་གནང་བར་སྤྱོད་ཁྲུལ་གྱིས་འཛེམས་མེད་དུ་རང་གིས་སྤྱོད། གཞན་
བཀག་པར་གནས་པ་ལ་སྤྲོད་འབྲེན་པ་སོགས་ནི་ཐོས་རྒྱ་རྒྱུང་བས་རང་མཐོངས་ཀྱི་
མཆེ་བ་གྲུལ་བ་སྟེ། སེང་གེ་ཞ་པོའི་ཐོལ་ཅིང་བཞིན་དུ་རང་ཉིད་ཉམས་པའི་རྒྱུར་ཟད་
དོ། །འོ་ན་གོང་དུ་བྲངས་པ་ལས། ཁེ་ཡི་ཕྱིར་ན་སེམས་ཅན་གསོད། །ཤ་ཡི་ཕྱིར་
ན་ཞོར་སྤྲོད་བྱེད། །དེ་དག་གཉིས་ཀ་སྤྲིག་ལས་ཅན། །ཞེས་པས་ཁེ་ཡི་ཕྱིར་དུ་
གསོད་པ་དང་། ཤ་ཡི་ཕྱིར་དུ་ཞོར་སྤྲོད་པ་གཉིས་ཀ་སྤྲིག་པ་མཉམ་པར་གསུངས་
པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་གང་ཟག་གང་གིས་ཤ་ཟ་བའི་ཆེད་དུ་རིན་ཐོན་
ལ་བྱེན་བའམ་སྤྲོད་པར་ཁས་སྐྱེད་ནས་ཉོ་བར་ཞུགས་པ་ལ། འཆོང་བ་པོས་རིན་
ཀྱི་ཁེ་མཐོང་ནས་བསད་པའི་ཤ་སྤྲོད་བའམ། ཉོ་བ་པོས་རིན་སྤྲོད་པར་ཁས་སྐྱེད་ནས་
པའི་རྒྱུན་གྱིས་བསད་པ་དེ་གཉིས་ཤེས་བཞིན་དུ་ཤ་འབྲེར་ན་ཉོ་བ་པོ་དང་འཆོང་
བ་པོ་གཉིས་ཀར་སྟོག་གཅིད་པའི་སྤྲིག་པ་མཉམ་པོར་འབྱུང་བར་བསྟན་ཅིང་།
གསོད་པ་པོས་ཁེ་ཉེས་ཀྱི་དོན་དུ་ཤ་འཆོང་འདུས་སུ་བཞུགས་པ་དང་། རང་གིས་
ཐད་ཀར་ཉོས་པ་ལ་ཉེས་པ་དེ་ལྟར་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་དུ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་བཤད་པ་སློག་གཙོད་པའི་ཉེས་པ་
 ཐམས་ཅད་ལ་ཉོ་བ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་བ་དང་། ཞིང་པས་འབྱུའི་དོན་དུ་ཉེས་
 པ་ཇི་ཙམ་གོས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུ་ཉོ་བ་པོ་དང་ཟ་བ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་བར་
 ཐལ་བས། དེ་ལྟར་ན་ལས་བྱེད་མི་བྱེད་ཐམས་ཅད་མཉམ་པར་འབྱུར་བ་དང་ལས་
 མ་བྱས་པ་དང་སྤང་པའི་ཉེས་པ་སོགས་མཐའ་ཡས་པས། ལས་འབྲས་ལ་སྐྱར་
 བ་བཏབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་གོང་དུ་བྲངས་པ་ལས། རྣམ་གསུམ་དག་པའི་ལ་རྣམས་
 བློ། །མ་བརྟགས་པ་དང་མ་བསྐྱངས་དང་། །མ་བསྐྱལ་བ་ཡང་ཡོད་མིན་པས། དེ་
 བས་ལ་ཉི་མི་ཟེའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། སྤྱིར་རྣམ་གསུམ་དག་པའི་ལ་ཡིན་ཀྱང་ལ་
 ལ་སྤྱོད་པའི་བག་ཆགས་ཤིན་ཏུ་མཐུག་པོས་བརྒྱད་བསྐྱོས་པའི་བྱང་སེམས་ལས་
 དང་པོ་པ་དག་ལ་ནི་ལ་སྤྱོད་པའི་དབང་དུ་ཞོར་ཏེ་བྱང་སེམས་རང་གི་བཟའ་བྱར་
 ལེགས་པར་མ་བརྟགས་པ་སྟེ། ཉེས་དམིགས་མ་བསམས་པ་དང་། སྤྱོད་པ་དེའི་
 དབང་གིས་གཞན་ལས་བརྒྱད་དེ་ཀྱན་སྦྲང་བྱེད་པའམ་ཀྱན་སྦྲང་དེས་ཟུར་ནས་
 བསྐྱལ་བའམ་གཞན་བརྒྱད་དེ་བསྐྱལ་བའི་ཀྱན་སྦྲང་གི་ཚེལ་བ་སྤྲོ་མོ་མི་འབྱུང་
 བའི་རྣམ་གསུམ་དག་པའི་ལ་ཡང་ཡོད་མིན་པ་སྟེ་དཀོན་པས་ན། དེ་འབྲས་པའི་བྱང་
 སེམས་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ལ་ཟ་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་བསྟན་ཀྱི་རྣམ་གསུམ་
 དག་པའི་ལ་མེད་པར་བསྟན་པ་མིན་ནོ། །མཐོང་དང་ཐོས་དང་དོགས་པ་ཡི། །ལ་
 རྣམས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྤྱད། །ཅེས་པ་ནི་རྣམ་གསུམ་མ་དག་པའི་ལ་ངོས་
 བཟུང་ནས་ཆོས་འདི་པ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤང་དགོས་པར་བསྟན་ཏོ། །དཔེར་ན་
 མཆོད་སྦྱིན་ལྟ་བུ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བསད་པར་མཆོད་སྦྱིན་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་བ་
 དང་། ཐོས་པ་དང་། དོགས་པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡོད་བཞིན་དུ་མཆོད་སྦྱིན་རང་
 ཉིད་ཀྱིས་ལ་དེ་བྲངས་ནས་སྤྱད་ན་བསྐྱོས་ལ་སྤྱད་པ་ཡིན་པ་ལང་གཤེགས་འདི་

དང་འདྲལ་བ་མདོའི་རྩ་འགྲེལ་ཐམས་ཅད་དང་མཐུན་ནོ། །ཆོག་པ་བཅད་གཞན་
ནམས་ནི་པོ་སྤྲོད། །ཀུན་དང་སྒོག་སྒྲིལ་སོགས་པའི་བྱིང་ཅན་དེ་དག་ཟ་བ་ནི་
བྱིང་ཅན་ལ་སྲེད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་གྱི་ལུས་འཆོ་བ་སོགས་ལ་མི་མཁོ་ཞིང་
གཞན་ཡིད་མ་རང་བའི་རྒྱུ་བྱེད་པས་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤང་བ་ལ་འབད་ཅི་
ཐུབ་དགོས་སོ། །འོན་ཀྱང་སྤྲོན་གྱི་སྐབས་ཉིད་ནི་མ་གཏོགས་སོ། །

གསུམ་པ་མཐུག་བསྟུ་བ་ནི། མདོ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་ཤིའི་ཉེས་
དམིགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་པས་སྤྱིར་རྩི་
དང་བྱམས་པའི་རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་པ་ལ་ཞུགས་པ་གང་དག་ཤུ་ཟན་གྱི་བག་ཆགས་
སེམས་རྒྱུད་ལ་ཆེས་ཆེར་བསྒོམ་པའི་དབང་གིས་ཆེ་འདིར་ཤུ་ལ་སྲེད་པ་དྲག་པོ་སྤྱི་
བ་དེ་དག་མ་བཀག་ན་སྤྱིར་རྩི་ཆེན་པོ་དང་། བྱམས་པ་ལ་སོགས་སྤྱི་བར་གཤེགས་
སམ་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་གཤེགས་བྱེད་པས་དེའི་ཉེས་དམིགས་དང་གཉེན་པོ་ཡིད་ལ་
བྱེད་ཆུང་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་སྤྱི་ཉེས་དམིགས་རྩི་ཅམ་ཤེས་པ་དེ་ཅམ་གྱིས་སྲེད་
པ་སྒོག་སྒྲིལ་ཞིང་གཉེན་པོ་སྤྱི་བས་འཕེལ་ཆེ་བའི་བྱིར་རོ། །དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒོ་གྲོས་ཆེན་པོས་སྤྱིར་དུ་འཆང་རྒྱ་བར་འདོད་པས་ཐེག་
པ་ཆེན་པོ་ལ་ཞུགས་པ་གང་དག་ཤུ་ལ་སྲེད་པའི་བག་ཆགས་སེམས་རྒྱུད་ལ་ཆེས་
ཆེར་བསྒོམ་པས་ཆེ་འདིར་ཤུ་ལ་སྲེད་པ་དྲག་པོ་སྤྱི་བ་དེ་དག་གཅོད་པའི་ཐབས་
སྤྱི་བྱུང་པའི་ཆོས་བསྟན་དུ་གསོལ། ཞེས་ཞུས་པས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ཞུ་
དོན་དེ་དང་མཐུན་པར་ཤིའི་ཉེས་དམིགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་ཡིན་པ་ཐུབ་བསྟན་
ཅིན་པོ་ཆེའི་བྱི་དོར་ལས་གསལ་བའི་བྱིར་རོ། །མདོར་ན་ཆོས་འདི་པ་བ་ནམས་
ལང་གཤེགས་སོགས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤིའི་ཉེས་དམིགས་མཐའ་ཡས་པར་
རང་གིས་རིག་པའམ་སྒྲ་མའི་གདམས་ངག་ལས་ཡིད་ཆེས་ཏེ་ཤུ་ལ་སྤྱོད་པ་ཅི་

བ་ནས་སྤང་ཐུབ་ན་རབ། ཅི་སྟེ་སྤང་མ་ཐུབ་ན་ཆོས་འདུལ་བ་དང་མི་འགལ་བར་
སྤྱོད་ཚུལ་རན་པ་བྱང་ན་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བར་གོང་དུ་བསྐྱབས་ཐེན་པ་ལྟར་ཡིན་ལ།
གཞན་དག་རང་གི་གཞུགས་པོར་མི་འཕྲོད་པས་སྤོང་བ་དང་། རྒྱལ་གྲོ་བའི་འདུ་
ཤེས་ཀྱིས་སྤོང་བ་དང་། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཐུ་སྟེགས་གཅེར་བྱ་པའི་རིགས་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་སྤོང་བ་དག་ནི། ངལ་བའི་རྒྱ་ཙམ་དུ་ཟད་ཅིང་དགེ་བའི་འབྲས་བྱ་མི་
ཐོབ་སོ། །སྤྱིར་ཆོས་འདི་པ་བའི་རབ་དུ་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་དགག་སྐྱབ་གནང་གསུམ་
ཀྱི་རིམ་པ་ནི་སྐྱུ་མ་འདྲེགས་ཐེམ་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དཔེར་ན། གཙམ་པའི་བྱ་ནད་ཆབས་
ཅན་གྱིས་མནར་བ་ལ་སྤྱིར་གསོ་བའི་ཐབས་སུ་དགག་སྐྱབ་གནང་གསུམ་རིམ་ལྟར་
དགོས་པ་དེ་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་པས། རང་གི་རྒྱུད་ཆོད་གང་དུ་སྟེབས་པ་
དེ་དང་འཆམས་པར་སྤྱོད་ཤེས་པ་དགོས་ཀྱི་སྤྱིར་དགག་སྐྱབ་གནང་གསུམ་གཞུང་
དུ་གསལ་བ་ཙམ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་དང་མི་རན་པར་སྤྱད་ན་སྤང་ཅིའི་
གཞོང་པར་ཅི་ཅི་རྒྱ་བ་བཞིན་པན་ལས་གཞོད་པ་མང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱིར་གནང་
ཡང་རང་ལ་དགག་བྱ་ཆེ་བས་སྤང་དགོས་པ་ཡོད་པས་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་གནད་འདི་
ལ་ཤིན་ཏུ་གཟབ་དགོས་པར་སེམས་སོ། །

སྤྱིས་པ། རྒྱལ་སྤྱིད་སྤྱིད་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་འགྲོས་མཁས་པས། །ས་བདག་
བདག་གིར་བྱ་བ་ཉམས་ཀྱིས་སྐྱབ། །སྤང་དོར་འདོར་ལེན་མཁས་རྣམས་སྤྱོད་པའི་
མཐའ། །གཉིས་སྤོང་སྤོང་བ་བསམ་གཏན་བགས་ཀྱིས་སྐྱབ། །དོན་བཞིན་ཐོས་
ན་སྒོ་ཡི་མིག་བྱེ་ལ། །དང་པོར་བསམ་ན་རིག་པའི་ལུས་སྟོབས་རྒྱས། །ལེགས་
པར་འཆད་ཆེ་མཁས་ཀུན་མགྱུ་གྱུར་ན། །ལེགས་བཤད་དོ་ཤལ་འདི་ལ་འགྲན་དུ་
ཅི། །དགེ་སྤྱིག་སྤང་སྤང་འདོད་རྣམས་པལ་མོ་ཆེ། །བཤེས་གཉན་ངན་ནམ་ཡིད་
བྱེད་འཁྲལ་སྤང་གིས། །སྤང་དོར་གོ་ལོག་སོང་རྣམས་འདི་མཐོང་ཆོ། །ལམ་བཟང་

ཉེད་པས་ལན་ཅིག་ངལ་གསོ་ཐོབ། །ནམ་དཔྱོད་ཡོན་པོར་བསྐྱོད་པའི་བྲང་འགོ་
དག།དམ་ཚུལ་འོ་མཚོ་འཕྱང་ན་དུག་ཉིད་འཕེལ། །བསྐྱབ་གསུམ་ཚོན་རིས་མཛེས་
པའི་ཆ་བྱ་ནི། །གནོད་བྱེད་དུག་ཟས་ཟ་ཡང་ལེགས་དཔལ་རྒྱས། །དབྱིག་འཛིན་
དབྱིག་གི་སྙིང་པོའི་རི་དབང་ལྟར། །ཚུལ་ཟབ་ཚུལ་གྱི་སྙིང་པོར་བལྟ་བ་ལ། །འཛོམ་
བྱེད་སློབ་གཡོགས་མཐའ་དག་འདིས་བསལ་བས། །དད་ལྡན་ཀུན་ལ་འཛོམས་པ་
སང་བར་ཞོག། །

ལེའུ་ལྷ་བ།

རྟེན་འབྱུང་སྤྱིད་པ་འཁོར་ལོའི་འགྲེལ་བ་ཤད་ཐར་པའི་ལམ་ཡིག་
ཅེས་བྲ་བ་བཞུགས་སོ། །

མཚོན་བྱེད་སྤྱིད་པ་འཁོར་ལོའི་བཤད་བ།

ཐུགས་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པ་ཀུན་ལས་ཆེས་བསྐྱེད་པས། །བཙུན་འབྲས་
འབྲས་བ་སྐྱེན་པས་བཙུན་འབྲས་སུལ། །ཐུབ་བ་མཚོག་བརྟེན་ཐུབ་དབང་ལྷ་
ཡི་ལྷར། །སྤྱིང་ནས་ཕྱག་འཆལ་སྤྱིང་ཐུན་ཀུན་སེལ་མཛོད། །ཐུབ་གསུང་ཆ་
བའི་མ་མ་བསྐྱབས་པའི་མཐུས། །བདེན་བཞིའི་གཏམ་གྱི་རིན་ཆེན་བུམ་བཟང་
ནས། །ལེགས་སྐྱེས་བདུད་རྩི་ཐོབ་བ་བགོ་བྱའི་བྱིར། །སྒྲོ་གསར་བད་ཆལ་རྒྱས་
ལ་རབ་བཟན་བྲ། །མ་རིག་ ༡ སྒྲག་ཏུ་དུག་མདའ་འདུ་ ༢ བྱེད་དེ། །རྣམ་ ༣ རེས་
འཁོར་སྐྱེན་སྤྱིད་ ༤ ལེན་ ༥ སྤངས་སྤྱབས་ཀྱིས། །སྤྱིད་ ༡༠ པའི་གཞུ་བདུངས་སྐྱེ་
༡༡ པའི་འབེན་མཐེལ་དུ། །འཕངས་པས་མིང་ ༧ གཞུགས་སྐྱེ་ ༥ མཆེད་ ༦ རེག་
ཆོར་ ༧ བརྒྱད། །སྤྱག་བསྐྱེལ་ཕུང་པོ་རྒྱས་བ་ཡང་ག་ ༡༢ རེའི། །ཆོས་སུ་འཁོར་
བ་ཁ་ཆུའི་བྱ་བའི་ཆང་། །པན་ཆུན་འཛིངས་པའི་སྒྲོག་འདི་གེ་མ་ཏུད། །གཙོད་པར་
དཀའ་བའི་སྤྱག་ཀུན་གནས་འདིར་གཟིགས། །རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་གི་གོ་རིམ་
དེ་ལ་འདིར་བཀའ་བཟིན་སྒྲ་མེད་སྟོན་བ་བཙུམ་ཐུན་འདས་ཀྱིས་སྒྲུང་དོར་གྱི་འཇུག་

སྒོ་མ་ལུས་པ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས། རབ་ཏུ་གཟིགས། སྤར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་
གྱིས་གཟིགས་ཏེ། གང་གདུལ་བར་བྱ་བའི་སྐྱེ་པོ་མཐའ་དག་མ་རིག་པས་མིག་
ལྟོངས་པས་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་ལོང་འབྱུངས་འབའ་ཞིག་བྱེད་པ་
རྣམས་ལ་སྤྱགས་གྱིས་མ་བཟོད་ནས་དེ་ལས་འདོན་པའི་ཐབས་ལམ་རི་སྟོན་ཅིག་
བཀའ་བསྩལ་བའི་ནང་ནས་དངོས་སུ་ཐག་རིང་གི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་གོ་བདེ་བའི་
ཕྱིར་དང་བརྒྱད་ནས་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་པན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དཔེ་རིས་ཀྱི་སྒོ་
ནས་ཐར་ལམ་བསྟན་པ་སྟོན་པ་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་འཆད་པ་ལ། དཔེ་
རིས་ཀྱི་ཆེ་བ། གང་ལས་བྱུང་བའི་ཁུངས། དཔེ་རིས་ཀྱི་མཚོན་དོན་དངོས། མཇུག་
བསྟུ་བ་དང་བཞི་ལས།

དང་པོ་ནི། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ནི། །མཐོང་
ན་གཏི་མུག་འབྱུང་མི་འབྱུང་། །དེ་ཕྱིར་འབད་པ་ཀུན་གྱིས་འདིར། །གཏམ་འདི་ཁོ་
ན་བསྟན་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྟོན་པའི་འབབ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འདིའི་རྒྱན་
གཅོད་པ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནས་རགས་རིམ་ནས་སྤངས་ཏེ་དེ་ཉིད་མཐར་སྤྱག་པ་
རི་ལྟ་བུ་བ་བཞེན་ཤེས་པ་ལ་རག་ལས་པ་གསུང་རབ་ཀུན་གྱི་འགག་སྟོམ་དང་གཙོ་
བོ་གྱུར་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་བཞེན་དུ་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་འདི་
ལས་སྒྲོལ་བ་ལའང་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་ཀྱི་གནད་ཤེས་པ་ལ་རག་
ལས་པས་འདི་ཉིད་ལག་མཐེལ་དུ་བཞག་པ་ལྟ་བུ་གསལ་ལ་གོ་བདེ་བ་ནི། རྟེན་
འབྱུང་སྟོན་པ་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་ཉིད་འཆད་པ་
ནི་གདམས་པ་ཀུན་གྱི་མཛོད་སྤྱང་པའོ། །གཞན་ཡང་དང་སྟོན་པ་འཁོར་ལོ་འདི་
ལ་ཡ་མཚན་སྐྱེས་ཏེ་རྟོག་དཔྱད་བྱེད་པ་མང་ཡང་ཐག་མ་ཆོད་པའི་འཕྲུག་བཤད་
འདྲ་མིན་སྒྲ་ཆོགས་བྱས་པ་དེ་དག་བསལ་ནས་ཡང་དག་པའི་བཤད་པ་འདི་ཡིན་

ནོ། །ཞེས་ཕྱི་ནང་མི་རིགས་ཡོངས་ལ་སློ་གྲོས་ཀྱི་སྐྱེས་ཆེན་པོ་སྤྱིན་པ་ལོ། །

གཉིས་པ་གང་ནས་བྱུང་བའི་ཁྱད་པར་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྣོད་པོས། མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཁྱ་ཏ་ཡ་ན་ལ་བྱུག་རྟེན་འབུལ་རྒྱ་འགངས་ཆེ་བ་མ་རྟེན་པས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་ཐབས་ཞུས་པ་བཞིན་སྟོན་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཞལ་བཀོད་ལྟར་བཞེངས་པ་དང་། ཡང་སངས་གཡེ་བུ་མོ་ལྷ་ཉིག་འཁྲི་ཤིང་གིས་ཞུས་དོན་ལྟར་བྱུགས་དམ་ཀྱི་རྟེན་དུའང་དེ་ཉིད་སྐུ་ལ་བ་མདོ་སྤེ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་བ་ལས་རྒྱས་པར་གསུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྱ་ཏ་ཡ་ན་དང་བུ་མོ་ལྷ་ཉིག་འཁྲི་ཤིང་གཉིས་ཀྱིས་འདི་ཁོང་དུ་རྒྱུད་དེ་འཕགས་པའི་ལམ་ཐོབ་པ་དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཁྲི་སྟག་མང་པོ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཐོབ་པ་དེའི་བྱིར་ཆོས་འདུལ་བ་ལས་གཅིགས་ཆེན་པོར་གསུངས་པ་ལྟར། དུས་དེ་ནས་ད་ལྟའི་བར་དགེ་འདུན་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་རྣམས་ཀྱི་ལོགས་སུའང་སྲིད་པ་འཁོར་ལོ་འདི་ཉིད་དགོས་པའི་སྲོལ་བྱུང་བ་ཡིན་ཞིང་བསྟན་པ་དང་སྟོན་པ་ལ་དད་པའི་སྐྱེ་བོ་སུ་ཞིག་ཡིན་ཡང་རི་མོ་འདི་ཉིད་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་མ་མཐར་སྡིག་པ་ལ་ཡིད་དབྱུང་བའམ་སྒྲག་པ་ཅམ་མི་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་། འདིས་རྒྱུན་བྱེད་པ་ལས་སྡིག་པ་སྤངས་ཤིང་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་འཇུག་པ་རྗེས་སྤྱོད་ཅིག་བྱུང་བས་སྟོན་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་མང་པོས་རི་མོ་འདི་ཉིད་བྱུགས་དམ་ཀྱི་མཐེལ་དུ་མཛད་དོ། །

ཆགས་ཅན་མཛེས་མའི་གཟུགས་བརྟན་མཐོང་བ་བཞིན། །དད་ལྷན་པས་ནི་འདི་ཉིད་མཐོང་བ་ན། །ཡིད་དབང་འཕྲོག་པས་སྡིག་ལ་འགྱུད་པ་དང་། །དགེ་ལ་སློ་ཞུགས་མི་འཕེལ་སུ་ཞིག་ཡོད། །ཅེས་པ་ལོ། །

གསུམ་པ་དཔེ་རིས་ཀྱི་མཆོན་དོན་དངོས་བཤད་པ་ལ། མཆོན་བྱེད་སྲིད་པ་འཁོར་ལོ་བཤད་པ་དང་མཆོན་བྱ་བདེན་བཞི་དང་རྟེན་འབྲེལ་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། དཔེ་རིས་ཀྱི་དབྱས་མར་བྱ་སྒྲུལ་པག་གསུམ་ནི། འདོད་
ཆགས་ཞེ་སྤང་གཏི་ཕྱག་གསུམ་མཆོན་ཞིང་བྱ་སྒྲུལ་གཉིས་པག་པའི་ཁ་ནས་ཐོན་
པ་ནི་ཆགས་སྤང་གཉིས་ཀྱང་ཅ་བ་གཏི་ཕྱག་ཉིད་ལས་བྱུང་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་
དུའོ། །ལ་ལས་དེ་གསུམ་རེ་མོས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་འཁོར་བ་བྲིས་པ་ནི་ཆགས་སྤང་གཏི་
ཕྱག་གསུམ་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་པས་པན་ཚུན་རྒྱ་ཅན་དུ་སོང་བ་མཆོན་པ་
ཅམ་ཡིན་གྱི་ཁྲངས་ནི་སྤྲ་མ་ཉིད་དག་པའོ། །དེ་གསུམ་དབྱས་ཀྱི་ལྟ་བར་བྲིས་པ་
ནི། འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གིས་མཆོན་པའི་འཁོར་བའི་སྟོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
ཅ་བ་ཆགས་སྤང་གཏི་ཕྱག་གསུམ་ལ་ཐུག་ཅིང་ཆགས་སྤང་གཉིས་ཀྱང་ཅ་བ་གཏི་
ཕྱག་ལ་ཐུག་པ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུའོ། །སོ་སོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་བྱའི་རིགས་ལ་འདོད་
ཆགས་ཤས་ཆེ་བ་དང་། སྒྲུལ་གྱི་རིགས་ལ་ཞེ་སྤང་ཤས་ཆེ་བ། པག་པའི་རིགས་
ལ་གཏི་ཕྱག་ཤས་ཆེ་བར་གྲགས་པས་དེ་ལྟར་མཆོན་པའོ། །དེའི་མཐར་སྐྱོར་ལས་
དཀར་ནག་གཉིས་སུ་ངས་པ་ནི། ཤི་ནས་བར་སླིད་དུ་འགྲོ་བའི་ཆེ་དགོ་སྒྲིག་དཀར་
ནག་གཉིས་གང་རུང་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འགྲོ་དགོས་པར་མཆོན། མི་དགོ་བའི་
ལས་སམ་ལས་ནག་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་འགྲོ་བ་དེ་དག་དན་སོང་གང་རུང་
དུ་སྐྱེ་བར་ངས་ཤིང་དེ་ཡང་མགོ་བོ་ཐུར་དུ་འཕམ་ལམ་དུ་བཅུགས་ནས་འགྲོ་བ་དང་
ཕྱན་པ་ནས་ཕྱན་པར་འགྲོ་བའི་སྤང་བ་འཆར་བར་མ་ཟད་དཔྱལ་བར་སྐྱེ་བ་ཞིག་
ཡིན་ན། ལས་མཁན་འདིགས་སུ་རུང་བས་ཐག་པས་བཀྱིགས་པའམ་བདས་པ་
སོགས་འདིགས་སྤང་ཆད་མེད་འོང་བ་དེ་མཆོན་པ་དང་། དགོ་བའི་ལས་སམ་ལས་
དཀར་པོར་ཞུགས་ནས་འགྲོ་བ་དེ་ནི། བདེ་འགྲོ་གསུམ་སྟེ་ལྟ་དང་ལྟ་མ་ཡིན་དང་མི་
གསུམ་གྱི་བར་སླིད་པ་མཆོན་ཞིང་བར་སླིད་པ་དེ་དག་སྐྱེན་མོར་རྒྱ་བའི་ལུས་སྤ་
མོ་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཡང་གང་དུ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་འགྲོ་བ་དེ་དང་དེའི་བྱད་གཞུགས་དང་

རྣམ་པ་མཚུངས་པས་ན་དེ་ལྟར་གྲིས་པའོ། །དེ་ཡང་བདེ་འགྲོ་བའི་བར་སྲིད་པ་ནི་
མཚན་མོར་སྒྲོ་འོད་ཀྱིས་ཁྲབ་པའམ་སྲོད་དམ་ཐོ་རངས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་གངས་རི་ལ་
ཉི་འོད་ཐོག་པ་ལྟ་བུ་ལྷན་ཤིང་འགྲོ་བ་དང་ཐད་ཀར་འགྲོ་བ་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་འཆར་
བས་དེ་ལྟར་ལམ་དཀར་པོ་གྲིས་པའོ། །དེའི་མཐར་བྱ་མིག་དྲུག་ནི་འགྲོ་བ་རིགས་
དྲུག་གི་སྲོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་མཚན་པ་ཡིན་ལ་ཁྲུངས་བཅན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་
བྱ་མིག་ལྷ་སྟེ་ལྟ་དང་ལྟ་མ་ཡིན་གཅིག་དུ་བསྐྱས་ཏེ་འགྲོ་བ་རིགས་ལྷ་མཚན་ནོ། །

ལྟ་མ་ཡིན་དང་ལྟ་རྣམས་ནི་ས་སྟངས་འདྲིའི་ཐད་ཀྱི་བར་སྤང་ནས་ཡང་
རིམ་གྱིས་ཡོད་ལ་དེ་དག་གི་སྲོད་བཅུད་འོག་མ་འོག་མ་ལས་གོང་མ་གོང་མ་སྤྱ་
ཞིང་དྲངས་ལ་བརྒྱུངས་ཆད་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་རིང་བས་འོག་མ་འོག་མ་རྣམས་ཀྱིས་
དབང་པོའི་སྲོད་ཡུལ་དུ་མ་རྒྱར་པའོ། །ལྟ་མ་ཡིན་ནི་བྱད་གཞུགས་དང་མཐུ་སྟོབས་
ལྟ་དང་འབྲེལ་ཡང་ལྟའི་བདུད་རྩི་མ་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་གྱིས་ལྟ་ལ་སྤྲུག་དོག་གིས་གཡུལ་
འཁྲུག་ལ་རིངས་ཀྱང་པམ་ཉེས་ཆེ་བ་དང་། རྒྱལ་ཁ་མ་ལོན་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་
ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་དེ་མཚན་བྱེད་དུ་ལྟ་དང་ལྟ་མ་ཡིན་གཡུལ་འཁྲུག་གི་རྣམ་པ་གྲིས་
སོ། །འོན་ཀྱང་རྒྱས་པར་བྱེ་ན། རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི། སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ། འཐབ་
བལ། དགའ་ལྗན། འཕྲུལ་དགའ། གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་དེ་འདོད་ལྟ་རིགས་དྲུག་
ཡོད་ཅིང་། དང་པོ་གཉིས་པལ་ཆེར་ས་གཞི་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་ཅིང་གཞན་ནི་
བར་སྤང་ལ་ཡས་རིམ་གྱིས་གནས་ནས་ཡོད་དོ། །དེ་ནས་ཡས་རིམ་གྱི་གཞུགས་
ཁམས་གནས་རིས་བཅུ་བདུན་ཡོད་ཅིང་མཐའ་མ་ལྷ་དག་པའི་ཞིང་ཁམས་དང་
འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་གནས་སོ། །དེའི་སྟངས་འོག་མིན་སྤྲུག་པོ་བཞེད་པའི་ཞིང་ཁམས་
ཞེས་པ་འོངས་སྤྱིའི་ཞིང་ཁྲད་པར་ཅན་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་བར་སྤང་ལ་མཐའ་མི་
མཛོན་པ་བཞིན་དུ་དེར་གནས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱང་མཐའ་མི་མཛོན་པ་ཡོད་

དོ། །གཞུགས་མེད་ཀྱི་ཁམས་བཞི་ནི་གནས་ངེས་བཟུང་མེད་ཅིང་། རང་གི་སྐྱེ་བ་
སྲ་མ་གང་དུ་ཤི་བ་དེར་གནས་ནས་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །མིའི་འགྲོ་བ་ལའང་འཛམ་
གླིང་པ་རྣམས་ནི་མཐོང་ཆོས་ལྟར་ཡིན་ལ་གཞན་ཡང་འཛམ་གླིང་གྲེ་བ་སྤྲུག་བརྒྱ་
དང་གླིང་བཞི་ལ་སོགས་པར་གནས་པའི་མི་རྣམས་སོ། །འདི་དག་ནི་སེམས་ཅན་
སྐྱེ་མཐུན་གྱི་ལས་རིགས་མཐུན་པའི་འབྲས་བུས་བསྐྱས་ཤིང་། མཆོག་གི་སྦྱུལ་
སྦྱུ་གཅིག་གི་གདུལ་ཞིང་དུ་གཏོགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། སྦྱར་དག་མ་དག་
འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་ནི་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལང་བ་ཡོད་པས་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་
མེད་པར་སྦྱབ་མི་རུས་པ་དང་སེམས་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་འཛམ་གླིང་གི་གོང་དུ་
འདིའི་སྟངས་སྐྱེ་འཆི་འདོར་ལེན་ཁོ་ནར་དགོས་པར་བསམ་པ་ནི་ཤེས་ཀྱི་ཆུང་བའི་
སྟོན་ཁོ་ནར་ཟད་དོ། །ལྟ་ཡང་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་པའི་ལྟ་རི་རབ་ལ་བརྟེན་པ་རྣམས་
མཆོན་གྱིད་ཅམ་གྱིས་ཀྱི་བར་སྒྲུང་ལ་བརྟེན་པ་རྣམས་སྟིད་པ་འཁོར་ལོ་པལ་ཆེ་
བ་ལ་མ་མཐོང་ངོ་། །དུད་འགྲོའང་རིགས་འདྲ་མིན་བརྗོད་ལས་འདས་པ་ཡོད་ཀྱང་
རིགས་བསྐྱས་ན་ཁ་ཐོར་དང་བྱིང་ན་གནས་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་མིའི་འཛིག་
ཉེན་དུ་ཆགས་པ་རྣམས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི་བྱིའི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོའི་གཏིང་དང་མཐའ་ལ་ཆགས་པ་སུན་
ནག་དུ་སྤང་མ་སྦྱངས་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །ཡི་དྲགས་ནི་མགྱེན་པ་
དང་རྐང་ལག་སྤྲ་བ་མགོ་མོ་དང་གསུམ་པ་ཆེ་བ་རི་མོའི་ནང་གསལ་བ་ལྟར་ཡོད་
ལ་གནས་ནི་ཁ་ཐོར་བ་རྣམས་མིའི་གནས་སུ་ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་མཆོམས་མ་ངེས་
པ་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་ལ་པལ་ཆེ་བ་ནི་རི་དང་ས་འོག་གི་ཁྲུང་གསེང་སོགས་སུ་ཡོད་
དོ། །དེ་ལའང་བྱི་སྦྱིབ་ཅན་དང་ནང་སྦྱིབ་ཅན་བྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་སྦྱིབ་པ་ཅན་དང་
རིགས་གསུམ་སྟེ་ནང་གསེས་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་ཀྱང་མི་དང་ལས་རིགས་མི་

མཐུན་པའི་དབང་གིས་མི་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །

དཔུལ་བ་བ་ནི། ས་ཆེན་པོ་འདིའི་གཉིང་ངམ་ཁོག་བ་ན་ཡོད་ཅིང་། དེ་
ལའང་ཆ་དཔུལ་བ་དང་གྲང་དཔུལ་བ་ཉི་ཆེ་ཉི་འཁོར་བ་སོགས་མཐའ་ལས་བ་
ལུང་དང་རིགས་བ་དུ་མས་བྱུ་ལ། རང་ཅག་གིས་སྒྲིག་སྒྲིད་གི་བྱ་བ་རི་བྱེད་ལ་
བརྟེན་ནས་ཀྱང་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་སྒྲིག་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མཐར་
བྱུག་ལ་སྦྱད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་བྱད་གཞུགས་ནི་ལྟ་བ་ཅམ་ཡང་མི་བཟོད་པའི་
ངན་དགྲ་ཆང་བའི་རྣམ་པ་ཆད་བཟུང་བར་མི་རུས་སོ། །དཔེ་རིས་སུ་བྲིས་པ་ནི་
མཆོན་བ་ཅམ་སོ། །རྣམ་སྒྲིག་གི་སྦྱག་བསྐལ་ཡང་དེ་དང་མཚུངས་སོ། །དེ་བཞིན་
དུ་ཆ་དཔུལ་བ་ནི་ཆ་བའི་སྦྱག་བསྐལ་མཐར་བྱུག་པ་ལ་སྦྱད་པས་སྦྱག་བསྐལ་ནི་
འདི་ཅམ་སོ། །ཞེས་སུས་ཀྱང་བརྗོད་པར་མི་རུས་སོ། །གྲང་དཔུལ་ལ་སོགས་པ་
ཡང་དེ་དང་མཚུངས་ཤིང་ལས་མཁན་དེ་དག་ཀྱང་པལ་ཆེར་རང་རང་གི་ལས་སྣང་
འབའ་ཞིག་ཡིན་པས་བརྟུང་བརྟེན་བཞུག་པ་ལ་འཆེ་ཡོད་དགྲ་བྱེད་པ་ལ་སྦྱང་རྗེ་ཡ་ང་
མེད་ལ་གཞན་སུས་ཀྱང་བཀག་པར་མི་རུས་སོ། །དེས་ན་མིའི་སྦྱག་བསྐལ་དང་
འཆེ་བ་རི་ཅམ་ཆེ་ཡང་དཔུལ་བའི་སྦྱག་བསྐལ་ཆ་ཤས་ཅམ་ཡང་མི་ལོང་ངོ། །དེའི་
ནང་གི་གཤམ་རྗེ་ཆོས་རྒྱལ་ནི་ཐུན་མོང་བའི་བཤད་པ་ལྟར་ན་དགེ་སྒྲིག་འདྲེས་
མའི་ལས་ཀྱིས་ཡི་དྲགས་ཀྱི་རིགས་སུ་སྦྱེས་པའི་ལས་ཅན་ཞིག་ཡིན་པར་གྲག་
གོ། །ཐུན་མེན་གྱི་བཤད་པ་ལྟར་ན་སེམས་ཅན་སྦྱི་མཐུན་གྱི་ལས་དབང་གིས་དགེ་
སྒྲིག་ཤིན་འབྱེད་དུ་བྱུ་བའི་དག་པོའི་གཞུགས་སུ་ཤར་བ་ཞིག་གོ། །རྒྱས་པ་འདིར་
སྦྱོས་མི་རུས་སོ། །དེའི་མཐར་བུ་མིག་བཟུ་གཉིས་ནང་ཡོད་པའི་རི་མོ་རྟེན་འབྲེལ་
བཟུ་གཉིས་མཆོན་བྱེད་ཡིན་ལ།

དང་པོ་རྒྱས་འཁོགས་དཔུས་ལོང་འཁར་དབྱུག་ལ་བརྟེན་པ་དེས་ཐོག་

མའི་མ་རིག་པ་མཆོན་ཏེ། དཔེར་ན། དཔུས་ལོང་དེ་ནི་དང་པོ་ཉིད་ནས་ཡུལ་ལ་
ལྟ་བའི་མིག་མེད་པས་ལམ་གང་ལའང་གྲ་ཆོམ་དུ་འཇུག་པ་བཞིན་དུ། མ་རིག་པ་
དེ་ཡང་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་སྒོ་
ཤིན་ཏུ་སྒོངས་པ་ཞིག་ཡིན་པས་ཡུལ་གང་ལའང་གྲ་ཆོམ་དུ་སྒྱུལ་བར་བྱེད་པའི་
ལས་ཅན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྩ་མ་ཆེ་ཆུང་བཟང་ངན་སྣ་ཆོག་གས་པ་དེ་དག་རྩ་མ་ཁན་གྱིས་
བྱས་པ་བཞིན་དུ་ནམ་སྤིན་གྱི་ཕུང་པོ་ཆེ་ཆུང་བཟང་ངན་ཡུན་རིང་ཐུང་རྩི་སྟེང་ཅིག་
ཡོད་ཀྱང་དེ་ཐམས་ཅད་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་གྱི་ལས་གྱིས་བཅོས་པའམ་བྱས་པས་
དེ་ལྟར་མཆོན་པའོ། །

གསུམ་པ་སྤྱེའུས་ཤིང་སྤོང་ལ་འཛེགས་པ་ནི། དཔེར་ན། སྤྱེའུ་ནི་གནས་
གཅིག་ཏུ་སྤོང་ཚུགས་མ་ཐུབ་པར་བྱ་བྱེད་ཤིན་ཏུ་མང་བ་དང་སྤྱོན་ཤིང་པན་ཚུན་ལ་
བརྒྱད་དེ་འཕོ་སྤོང་བྱེད་པ་ལྟར། གསུམ་པ་ནམ་ཤེས་ཀྱང་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་
སྤོང་བབས་ནས་གནས་མ་ཐུབ་པར་བྱ་བྱེད་ཀྱན་ལ་གཡོ་ཞིང་ནམ་སྤིན་གྱི་ཕུང་པོ་
གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་དེ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བར་བྱེད་པའོ། །

བཞི་པ་གྲུ་གཟིངས་ནི་མཁོ་བའི་དངོས་པོ་འཛོག་པའི་སྤོང་དང་འགོན་པོ་
པ་རོལ་ཏུ་སྤྱེལ་བའི་རྟེན་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་བཞི་པ་མིང་གཟུགས་ཅི་རིགས་པའི་རྟེན་
འབྲེལ་ཡང་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱག་ཀྱང་འབྱུང་བའི་སྤོང་དང་འགོ་བ་སོ་སོ་ཆེ་འདི་ནས་བྱི་
མར་འགོ་བའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །ཡང་ན་མིང་གཟུགས་གྱི་ཕུང་པོ་ཐོག་མར་གྲུབ་པ་ན་
དབྱིབས་གྲུ་གཟིངས་དང་འབྲ་བར་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་མཆོན་ནོ། །

ལྔ་པ་ཁང་པ་གསར་པ་རྫོགས་པར་གྲུབ་པའམ་ཁང་པ་གཅིག་ལ་ཁང་
མིག་ལྔ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་ཁང་པ་དེར་བདག་པོ་གང་ཡིན་གཞི་ནས་གནས་བཅའ་

དགོས་པ་ལྟར་ལྟ་སྒྲིམ་ཆེད་ཀྱི་ཆོད་བར་པོ་ལྟ་ཆང་བར་བྱུང་བས་ཕྱང་པོའི་ངོ་བོ་
རྫོགས་པར་ཐོན་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་ལྟ་གཞི་ནས་བྱུང་དགོས་པས་ཁང་སྟོང་ངམ་དབང་
རྟེན་ཁོག་པ་ལྟ་ཆང་བར་བྱུང་བའོ། །

དྲུག་པ་རེག་པ་ནི་པོ་མོ་པན་ཚུན་འབྱུང་བ་དང་འབྲས་ཤྱེ། དེའི་ཆོ་ལུས་
དབང་ལ་བརྟེན་པའི་ལུས་ཤེས་གསར་དུ་བྱུང་བས་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་
སྟངས་པ་ལས་རེག་བྱ་འཇམ་རྩལ་སོགས་ལ་རེག་པའི་སྤང་བ་ཙམ་འཆར་གྱི་ཆོར་
བ་བདེ་སྤྲུག་འབྲེན་མི་རུས་པའོ། །

བདུན་པ་ཆོར་པ་ནི་མིག་ལ་མདའ་ཟུག་པ་དང་འབྲས་ཤྱེ་སྟོན་གྱི་རྣམ་ཤེས་
དེ་ཉིད་རུས་པ་ཆེར་ཕྱིན་ཏེ་རེག་བྱ་ཆ་གང་དང་འཇམ་རྩལ་སོགས་དང་སྟངས་པ་ཙམ་
གྱིས་ཆོར་བ་བདེ་སྤྲུག་ངང་གིས་འབྲེན་པའོ། །

བརྒྱད་པ་སྟེད་པ་ནི་སྒྲིམ་བྱ་ཆང་འཕྱང་བ་དང་འབྲས་ཤྱེ། བདུན་པ་ཆོར་བ་
ལ་བརྟེན་ནས་སྟེད་པ་ཆེས་ཆེར་འཕེལ་ཏེ་འདོད་པའི་དངོས་པོ་དེ་ལས་ཡིད་དབྱུང་
མི་རུས་པའི་སྟེད་པ་དམ་འཛིན་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་འབྲུལ་སྤང་གི་བདེ་བ་ལ་ངོམས་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དགུ་པ་ལེན་པ་ལ། དཔེ་རིས་སུ་སྒྲིམ་བྱ་གཟེབ་གྱི་ཁྱར་པོ་ཐོགས་ནས་
ཤིང་ཏོག་སྤྲུག་པ་དང་སྤྱུའུས་ཤིང་ཐོག་སྤྲུག་པ་བྲིས་སྟོལ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་དོན་ནི།
བརྒྱད་པ་སྟེད་པ་ཆེས་ཆེར་འཕེལ་བས་འདོད་པའི་དངོས་པོ་དང་དུ་བླངས་ཏེ་ཐོབ་
པར་འདོད་པའི་བྱ་བར་དངོས་སུ་བརྩམས་པས་དེ་ལྟར་མཆོན་ཏོ། །

བརྩ་པ་སྲིད་པ་ནི་བྱད་མེད་སྤྲུམ་མཁམ་བྱེའུའི་ཆང་དུ་སྒྲོ་ང་ཆོགས་པ་ལྟ་
བྱ་སྟེ་སྟེད་ལེན་གཉིས་གྱིས་གསོས་བཏབ་པ་ལས་སྟོན་བསགས་འདུ་བྱེད་གྱི་ལས་
དེ་ཉིད་རུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་སོང་སྟེ་སྒྲིམ་བ་ལ་མཛོན་དུ་སྤྲུགས་པས་དེ་ལྟར་མཆོན་ཏོ། །

བརྩ་གཅིག་པ་སྦྱེ་བ་ནི། སྤྱ་གྲུ་བཅས་པའི་སྐྱབས་དང་འབྲས་སྟེ། བར་སྲིད་
ཐོར་ནས་སྟོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་ལ་དངོས་སུ་ཞུགས་པས་ན་དེ་ལྟར་མཆོན་ནོ། །

བརྩ་གཉིས་པ་ཆ་ཤི་ཅི་རིགས་པ་ནི་མི་རོ་འཁྱར་བ་དང་འབྲས་སྟེ་འཆི་བའི་
ཉུགས་དངོས་སུ་མཆོན་པས་སོ། །ཆ་བ་ནི་ན་ཆོད་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ།
འཆི་བ་ནི། རང་གི་ཕུང་པོ་རྟེང་པ་འདི་དང་འབྲེལ་བ་ནས་ཆད་པ་ན་འཆི་བར་བརྟེན་
དོ། །རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆོན་དོན་འདིར་འདོད་གཟུགས་གཉིས་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་གཙོ་
བོ་འཆད་ཅིང་བར་སྲིད་ཀྱང་ཤུགས་བསྐྱན་ཅིང་སོ། །དེའི་མཐའ་ནས་འཆི་བདག་གི་
ཀླང་ལག་བཞིས་བཅོར་ཅིང་ཁས་བཟུང་བ་ནི། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྦྱེས་ཤིང་
ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཆི་དགོས་ཕྱིན་ཆད་འཆི་བདག་གཤེན་རྗེའི་དབང་དུ་མ་
སོང་བ་འགའ་ཡང་མེད་པས་ན་དེ་ལྟར་མཆོན་རྟོ། །རི་སྐད་དུ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས།
གང་ལ་འཛིག་རྟེན་གསུམ་མངའ་བདག་། རང་ཉིད་འཆི་བདག་བྱེད་པོ་མེད། །ཡོང་
ངེས་རྒྱལ་བཞིན་གཉིད་ལོག་ན། །དེ་ལས་མ་རུང་གཞན་ཅི་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་
པ་ལྟར་འཛིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་སྦྱེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་འཆི་བདག་གི་དབང་དུ་མ་བསྐྱས་
པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་ལ་འཆི་བདག་རང་ཉིད་ལ་འཆི་བདག་གཞན་གྱིས་འཆི་བར་
བྱེད་པ་པོ་མེད་པས་དུས་རིམ་སྲིད་འཁོར་བ་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་དུ་སྲིད་པ་ཟེ་ཞིང་སྟོག་
འསྟོག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་དུས་ངེས་མེད་དུ་ཡོང་བར་ངེས་པ་ལ། དེ་ལས་ཐར་
བའི་ཐབས་ཡོད་བཞིན་དུ་མ་འཆོལ་བར་རང་འགར་འབྱམས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཚོངས་
ཤིང་མ་རུངས་པའོ་ཞེས་ཞལ་གདམས་བྲག་པོ་སྦྱལ་རྟོ། །དེའི་ཕྱིར་འཆི་བདག་འདི་
ཡང་སེམས་ཅན་སྦྱི་མཐུན་གྱི་ལས་སྤང་འབའ་ཞིག་ཏུ་གྱུབ་སྟེ། རང་ལ་འཆི་བར་
བྱེད་པ་པོ་འཆི་བདག་གཞན་མེད་པ་ལུང་འདིས་གྲུབ་པས་འཛིག་རྟེན་པ་ནི་མིན་
ལ་གང་ཟག་ཁྱད་པར་ཅན་བསམ་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་ཡང་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དགོས་པའི་

རྒྱ་མཚན་དང་ཁྱད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྐྱེད་ན་འགྲོ་བ་རིགས་ལྷན་དང་
འབྲས་བུ་དུས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་མཐའ་དག་སྤྲུག་བསྐྱེད་བདེན་པར་མཚོན་ནས་བསྐྱེད་
པ་ཡིན་ལ། ལྷོ་བར་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་དང་རྒྱ་དུས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་ཀྱུན་
འབྱུང་བདེན་པ་མཚོན་ནས་བསྐྱེད་པས་འཁོར་བའི་སྣོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་སྤྲུག་
ཀྱུན་གཉིས་སུ་མ་འདུས་པ་མེད་དོ། །དེ་དག་ཕྱི་རོལ་གྱི་བར་སྤྲང་དུ་སྟོན་པ་བཅོམ་
ལུན་འདས་ཀྱིས་ཆེ་བ་ལ་བྱུག་བསྐྱེད་ནས་བཞེངས་པ་དེས་བསྐྱེད་པ་གསུམ་
དང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་མཚོན་ལ། ཆེ་བ་ལྟར་བ་ནི་ཐར་པ་དང་འགོག་པའི་བདེན་
པ་མཚོན་ནོ། །དེ་གཉིས་འཁོར་ལོ་དེ་དང་མ་འདྲེས་པར་བྱུང་དུ་བྱེས་པ་ནི་ཡིད་
འཁོར་བ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པས་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པས་ཀྱུན་ནས་བསྐྱེད་པས་
ཉེ་བསྐྱེད་གསུམ་གྱིས་མཚོན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཉམས་སུ་བྱེད་པས་ལས་ཞི་བ་
ཐར་པ་ཐོབ་དགོས་ཀྱི་ཡིད་འཁོར་བ་ལ་ཆགས་ནས་བྱ་བ་གང་བསྐྱེད་པས་ཀྱང་དེ་
ལས་ཐར་པ་མི་ཐོབ་པར་བསྐྱེད་རྟོ། །

སྲིད་པ་འཁོར་ལོ་དེའི་འོག་ཏུ། །བཅུམ་པར་བྱ་ཞིང་དབྱུང་བར་བྱ། །སངས་
རྒྱུ་བསྐྱེད་ལ་འཇུག་པར་བྱ། །འདམ་བུའི་བྱིས་ན་སྤང་ཆེན་བཞིན། །འཆི་བདག་
སྡེ་ནི་གཞོན་པར་བྱ། །ཞེས་བྲིས་པར་མཛད་དོ། །འདིའི་ཆོག་འབྲེལ་ནི། རབ་ཏུ་
བསྐྱེད་པས་ཉེ་བཅོན་འབྲས་བཅུམ་པར་བྱ་སྟེ་སྲིད་པ་འཁོར་བ་འདི་ལས་ཡིད་འབྱུང་
བར་བྱ་ལ། སངས་རྒྱུ་བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད་པ་གསུམ་ལ་འཇུག་སྟེ། འདམ་བུའི་
བྱིས་སྤང་ཆེན་གཏུམ་པོས་འཛོམས་པ་བཞིན་དུ་འཆི་བདག་གི་སྡེ་ནི་ལེགས་པར་
གཞོན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གདམས་སོ། །འདི་ལྟར་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་ལ་
བརྟེན་ནས་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་དང་དཔེ་རིས་ཀྱི་མཚོན་དོན་མཐའ་དག་
ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་རྒྱུན་ཞུགས་དང་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའང་དུ་མ་ཞིག་

བྱང་བ་ནི་པོད་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

མཚོན་བྱ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམས་གཞུག

གཉིས་པ་བདེན་བཞི་དང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་བྲག་རྩ་བཤད་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་
པོ་ལའང་བདེན་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་སྤྱག་བསྐལ་བདེན་པ་ནི། མཛོན་པ་ཀྱུན་
བརྒྱས་ལས། དེ་ལ་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་སེམས་ཅན་སྐྱེ་བ་
དང་སྐྱེ་བའི་གནས་ཀྱིས་ཀྱང་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འཁོར་བས་
བསྐྱས་པའི་བརྒྱད་ཀྱི་སེམས་ཅན་དང་སྣོད་ཀྱི་གནས་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་མཐའ་
དག་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་ལ་བཤད་པར་བྱ་བའི་གཞིའི་གཙུག་པོ་ནི་ཟག་
བཅས་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་འདིའོ། །སྤྱ་བཤད་ནི། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་
སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་སྟོན་པས་རི་ལྟར་གསུངས་པ་ལྟར་དོན་ལ་
གནས་པས་ན་བདེན་པའོ། །ཐུན་མོང་གི་སྤྱ་བཤད་ནི། བདེན་བཞི་སོ་སོའི་རྣམས་
པ་མདོ་ལས་རི་ལྟར་གསུངས་པ་ལྟར་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་
གཟེགས་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཟེགས་འོར་བདེན་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་
དོ། །འོ་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་ཕྱང་འདི་སྤྱག་བདེན་ཡིན་པའི་ཉེས་དམིགས་རི་ལྟ་བུ་
ཡོད་ཅེ་ན། སྤྱི་ལ་བྱུང་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་གྲེ་བྲག་སོ་སོའི་ཉེས་དམིགས་ལ་
སོགས་པ་གིན་ཏུ་མང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་ཕྱང་པོ་སྤྱི་ལ་བྱུང་
བའི་ཉེས་དམིགས་ནི། སྐྱེས་ནས་སྤྲད་ཅིག་ཀྱང་རང་ཚུགས་མི་སྤུབ་པར་གཞན་
ནས་གཞན་དུ་འགྱུར་ཏེ་རྒྱུད་པའི་ཚོས་ཅན་ཡིན་པས་ཡིད་གཏད་མི་རུང་བའི་ཉེས་
དམིགས་དང་། དེ་ཡང་ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པས་མཐར་སྤྱག་བསྐལ་
ཀྱིས་བསྐྱས་པ་སྟེ་སྤྱག་བསྐལ་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་། ཕྱང་པོ་མི་གཙང་བ་བཞིན་

དུ་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཀྱང་དེ་དང་འབྲལ་མི་རུང་བའི་ཚུལ་དུ་གནས་པས་གཙང་བའི་
བདག་རང་དབང་གི་ངོ་བོར་མེད་པས་སྟོང་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་། དེ་ཡང་རང་རྒྱ་
ཐུབ་པའི་རྣམས་སུ་ལོངས་སྤྱད་བྱ་སྟོན་བྱེད་མེད་པས་བདག་མེད་པའི་ཉེས་དམིགས་
ཏེ། དེ་བཞི་གང་ལ་ཆོགས་པ་དེ་དག་ཉེས་པ་ཀུན་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་
གྱི་ཚུ་གླུང་ཆེན་པོ་འབྲེལ་བའི་གཞི་ཉིད་དོ། །

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་གི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསམ་པ་ནི་ངན་སོང་གསུམ་ནི་དཔེ་
རིས་སུ་གསལ་བ་འདིར་ཕྱོགས་ཅམ་རྟོགས་པར་རྒྱས་པས་འདིར་མ་བཞོན་
དོ། །བདེ་འགོ་མའི་ལུས་རྟེན་ལ་མཆོན་ན་སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པ་འཇིག་རྟེན་འདིར་
མ་བྱོན་གོང་འཇིག་རྟེན་འདིར་མཁས་པ་དང་བྱུང་ཐོབ་གྲགས་པ་སུས་ཀྱང་སྤྱག་
བསྐྱེད་གྱི་ཕུང་པོ་འདི་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་དུ་མ་མཐོང་བར་བདེ་བ་འབའ་ཞིག་འཇིན་པ་
ལ་སྟོན་མཆོག་འདིས་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་རང་བཞིན་དུ་བསྟན་པ་ན་དོན་དེ་ལྟར་ཁོང་དུ་
རྒྱུད་པས་ཐམས་ཅད་ངོ་མཆར་སྦྱེས་ཏེ་སྟོན་པ་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པོ། །དེ་ལྟ་
བུའི་སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྱིར་བསམ་པ་ནི་གོང་དུ་བཞོན་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། འདིར་སོ་སའི་
སྤྱག་བསྐྱེད་བསམ་ཚུལ་བརྒྱུད་བསམ་པ། སྤྱག་བསམ་པ། གསུམ་བསམ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་གནས་ངེས་མེད་དུ་ཡང་ནས་དུ་
ཡང་དུ་སྦྱེ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ག་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡང་ནས་
ཡང་དུ་ན་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་རང་དབང་མེད་པ་ན་འཆི་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་མི་
སྤྱག་པའམ་མི་འདོད་པ་དང་ཡང་ནས་ཡང་དུ་ཐུད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་འདོད་པས་
བཙལ་ཀྱང་མི་རྟོན་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་སྟོན་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱག་
བསྐྱེད་བ་དང་བརྒྱུད་དོ། །

གཉིས་པ་སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྱག་བསམ་པ་ནི། དག་གཉིན་ངེས་པ་མེད་པའི་

ཉེས་པ། རྩོམས་མི་ཤེས་པའི་ཉེས་པ། ལུས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་འདོར་བའི་ཉེས་པ།
ཡང་ནས་ཡང་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྒྲུར་བའི་ཉེས་པ། ཡང་ནས་ཡང་དུ་མཐོ་དམན་དུ་
གྱུར་བའི་ཉེས་པ། ཐོགས་མེད་པའི་ཉེས་པའོ། །

གསུམ་པ་སྤྱག་བསྐལ་གསུམ་བསམ་པ་ནི། སྤྱག་བསྐལ་གྱི་སྤྱག་བསྐལ་
གྱིས་མནར་བས་སྤྱག་བསྐལ། འགྱུར་བའི་སྤྱག་བསྐལ་གྱིས་མནར་བས་སྤྱག་
བསྐལ། ཁྲབ་པ་འདུ་བྱེད་གྱི་སྤྱག་བསྐལ་གྱིས་མནར་བས་སྤྱག་བསྐལ་བའོ། །སྤྱག་
བསྐལ་གྱི་སྣོད་དུ་གྱུར་ཚུལ་ཡང་ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་འདི་སྐྲངས་ཕྱིན་
ཆད་མངོན་པར་འགྱུབ་པའི་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་སྣོད་དང་། མངོན་པར་གྲུབ་པ་ལ་
བརྟེན་པའི་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་སྣོད་དང་། སྤྱག་བསྐལ་གྱི་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་སྣོད། འགྱུར་
བའི་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་སྣོད། འདུ་བྱེད་གྱི་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པས་
ན་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་ཚུ་པོ་ཐམས་ཅད་འདུ་བའི་མཆོ་དང་འདའོ། །འདི་དག་ནི་ཉེས་
དམིགས་ཀྱང་གངས་ཅམ་བསྟན་ཅིང་རྒྱས་པ་ནི་ལམ་རིམ་སོགས་ལས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །གཞན་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། སྤྱག་བསྐལ་སྣོད་དུ་གྱུར་ཉེ་དེས། །ལུས་ལ་
གུས་དང་དགྲ་ལ་གུས། །དེ་དག་གཉིས་ཀྱི་མཚུངས་པར་སྤང་། །ཞེས་དང་། བདེ་བ་
རྟོག་པའི་དབང་གྱུར་ཅིང་། །རྟོག་པ་སྤྱག་བསྐལ་དབང་གྱུར་པ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་སྤྱག་
བསྐལ་ལས། །ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ལྡན་ཅི་ཡང་མེད། །ཅེས་དང་། བཀའ་པ་རྣམས་ལ་
མཐོ་རིས་ཀྱང་། །དཔུལ་དང་མཚུངས་པར་འདིགས་སྟེ་གྱུར། །ཞེས་སྤྱག་བསྐལ་
གྱི་ཉེས་དམིགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་ལྟར་རང་གིས་ཤེས་ན་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་ཕུང་
པོ་འདི་ལ་ཡིད་སྟོན་ལྟ་ཅི་དེའི་རྒྱ་གང་ཡིན་བཅའ་ནས་སྤོང་བ་ལ་སྟོ་ཞུགས་ཟུག་
པོ་མི་སྟེ་བ་སྤྱ་ཡང་མེད་དེ། དཔེར་ན། མི་ཆེན་པོ་ལུས་ལ་ནད་ཟག་པོས་བཏབ་
པ་ན་ནད་དེའི་ངོ་བོ་དང་དེའི་རྒྱ་གང་ཡིན་དཔུང་ནས་བསྟོག་ཐབས་ལ་ཤིན་ཏུ་

ཇིངས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེའི་རྒྱ་ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པ་ནི། རྒྱ། ཀྱན་འབྱུང་། རབ་སྟེ། རྟེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞིའི་སྟོན་སྟུག་བསྟུལ་གྱི་མཆོ་ཆེན་པོ་མི་ཟད་པ་འབྱེན་པར་བྱེད་པས་ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པ་སྟེ། འདི་ལའང་ཉོན་མོངས་པའི་ཀྱན་འབྱུང་། ལས་ཀྱི་ཀྱན་འབྱུང་། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཀྱན་འབྱུང་དང་གསུམ་ཡོད་པས་གཙོ་བོ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ཀྱན་འབྱུང་རོ། །འདི་ལའང་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྟོན་སྟུག་བྱེད་ན། ཅ་ཉོན་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ལ་སོགས་པའི་སྤ་རགས་ནི་འདམ་ཐབ་ཀྱི་འབྲུ་སྲིན་ལྟར་ཡོད་དོ། །སྤང་བའི་སྟོན་སྟུག་བྱེད་མཐོང་སྤང་དང་སྟོམ་སྤང་སྟོར་དགུ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་དོ། །རྒྱས་པ་ནི་གཞན་དུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ། འོ་ན་ཀྱན་འབྱུང་འདི་སྟོང་རུས་སམ་སྤངས་པའི་པན་ཡོན་རི་ལྟ་བུ་ཡོད་སྟུམ་པ་ལ་འགོག་པའི་བདེན་པ་བསྟན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ནས་སྟོམ་སྤང་རིམ་གྱིས་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་རྣམས་ཉེ་རང་གིས་གང་སྤངས་པ་དེ་སྤར་མི་སྟེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་ནས་འགོག་པས་ན། འགོག་བདེན་ཞེས་བྱའོ། །འདི་དང་པོ་ཐོབ་པ་དང་ངན་སོང་གི་འཇིགས་པ་ལས་གྲོལ་ཞིང་། དེ་ནས་རིམ་པར་འཁོར་བ་དང་སྲིད་ཞིའི་འཇིགས་པ་ཀྱན་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །

བཞི་པ་ནི། འོ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་པན་ཡོན་ཆེ་བའི་འགོག་བདེན་འདི་འཐོབ་པའི་ཐབས་རིམ་ལྟ་བུ་ཡོད་སྟུམ་པ་ལ། ལམ་གྱི་བདེན་པ་བསྟན་ཞིང་། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཅ་བ་མ་རིག་པ་དེའི་འཇུག་ཡུལ་སྟན་སྤྱང་པའི་ཤེས་རབ་ཟག་པ་མེད་པ་སྟེ་དེའི་དབྱང་གོགས་ཐབས་དང་བཅས་པའི་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་ནི། ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་ལ་ཐར་པ་དེར་བསྟོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡང་དག་པ་ཡིན་པས་ན་ལམ་བདེན་ཞེས་བྱའོ། །འདི་ལའང་མཐོང་ལམ་དང་སྟོམ་ལམ་མི་སྟོབ་ལམ་སོགས་ཡོད་དོ། །འོ་

ན་ལམ་དེར་ཐོག་མར་གང་ནས་འཇུག་དགོས་སམ་སྟུང་ན་སྤར་བཤད་པའི་མི་རྟག་
སྤྱག་བསྐྱུལ། སྟོང་པ། བདག་མེད་པ་བཞི་རིམ་གྱིས་སྒྲོམ་པ་ལས་འཇུག་དགོས་
སོ། །འགོག་ལམ་གཉིས་ནི་ཐོས་བསམ་གྱི་རིག་པའི་ཅལ་མ་རྟེན་བར་དུ་ངེས་པ་
རྟེན་མི་རུས་པས་རེ་ཞིག་འདི་ཅམ་སོ། །

རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས།

གཉིས་པ་རྟེན་འབྲེལ་བརྩུ་གཉིས་འཆད་པ་ལ། རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་
ལས་འབྲས་བྱ་སྤྱག་བསྐྱུལ་བདེན་པ་རི་ལྟར་བྱུང་བའི་ཚུལ་རྒྱས་པ་ཤེས་པའི་ཆེད་
དུ་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ལྡོག་གི་སྒྲོ་ནས་གཏན་
ལ་འབབས། ཐོབ་བྱེད་ལམ་བདེན་ལས་འཐོབ་བྱ་འགོག་བདེན་རི་ལྟར་འབྱུང་བའི་
ཚུལ་རྒྱས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ནམ་བུ་གི་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་
ལྡོག་གི་རིམ་པ་གཏན་ལ་འབབས། དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཐར་ལམ་བསྟོན་ཚུལ་
དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ། ལུགས་འབྱུང་གི་རྟེན་འབྲེལ་བརྩུ་གཉིས་ལ་དངོས་དང་བསྐྱུས་
ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མ་རིག་པ་ནི། དགེ་སྤྲིག་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་བྱའི་གནས་
ལུགས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བརྒྱུང་བའི་བྱེད་ལས་ཅན་གྱི་སྒྲོ་དེ་མ་རིག་པ་སྤྲོ་མོ་དང་།
གནས་ལུགས་དེ་ཉིད་ལ་ཐུན་པ་འཐིབས་པ་ལྟ་བུར་འཐོམས་པའི་ལས་ཅན་དེ་ནི་
མ་རིག་པ་རགས་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི། མཚུངས་ལྡན་དང་ཀུན་སྒྲོང་ཅི་རིགས་ཀྱི་
སྒྲོ་ནས་ཅ་ཉོན་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །འབྲས་བྱ་
ནི་སྒྲོ་གསུམ་གྱི་ཉིས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའོ། །

གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ནི། མ་རིག་པ་དེས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་རྟེ་

བསགས་པའི་ལས་དག་བཤམ་མི་དག་བ་གང་ཞིག་ནས་སྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་སྦྱར་བར་
བྱེད་པའོ། །ལས་ནི། ལེགས་པ་དང་མི་ལེགས་པའི་བྱ་བ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའོ། །
འབྲས་བུ་ནི་ནམ་སྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་བྱི་མ་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་འབྱུང་བའོ། །

གསུམ་པ་ནམ་ཤེས་ནི། ལས་ཀྱི་རྒྱུ་མི་ཟ་བར་འཛིན་པའི་རྟེན་བྱེད་
བཤམ་སྦྱི་བར་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བའི་ནམ་ཤེས་སོ། །བྱེད་ལས་ནི། ལས་འཛིན་
པ་དང་སྦྱི་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་འཕྲོ་བར་བྱེད་པའོ། །འབྲས་བུ་ནི། ལས་ཀྱི་
འབྲས་བུ་ཀྱན་ལ་ཁོངས་སྦྱོར་བ་དཔེ། །འདི་ལའང་རྒྱ་དུས་ཀྱི་ནམ་ཤེས་དང་འབྲས་
དུས་ཀྱི་ནམ་ཤེས་གཉིས་ཏེ། དང་པོ་ནི་ལས་དཔེ་བག་ཆགས་གསར་དུ་བསྐྱོས་པའི་
སྐབས་ཀྱི་ནམ་ཤེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་ལས་དེ་རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་སོང་བས་སྦྱི་
བར་ཞུགས་པའི་ནམ་ཤེས་སོ། །

བཞི་པ་མིང་གཟུགས་ཅི་རིགས་པ་ནི། །ནམ་ཤེས་དེ་སྦྱི་སྲིད་དུ་འཕྲོས་
པས་སྒྲིང་བའི་ཕུང་པོ་ཐོག་མ་གང་ཞིག་རྫོགས་པར་མ་གྲུབ་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི་
སྦྱི་གྲན་འཆི་སོགས་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་མཐའ་དག་གི་སྦོད་ཀྱི་རྒྱུ་འཛིན་
པའོ། །འབྲས་བུ་ནི། ཕུང་པོའི་ངོ་བོ་རྫོགས་པ་དཔེ། །ཅི་རིགས་སྦྱས་པ་ནི། གཟུགས་
མེད་དུ་སྦྱི་བ་ན་མིང་གཞིའི་ཕུང་པོ་ཅམ་ལས་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མེད་པ་ཤེས་
ཆེད་དུའོ། །དབྱེ་ན། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ། ཚོར་བའི་ཕུང་པོ། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ།
འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ། །ནམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་དང་ལྟེན། །དང་པོ་ནི་གཟུགས་ཅན་
ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་ལྟག་མ་བཞི་ནི་མིང་གཞིའི་ཕུང་པོའོ། །

ལྔ་པ་སྦྱི་མཆེད་ནི། ཕུང་པོའི་ཡན་ལག་དོད་པ་ནས་རྫོགས་པར་གྲུབ་པའི་
བར་ཀྱི་ཕུང་པོ་གང་ཞིག་བརྟེན་པ་དབང་ཤེས་འབྲེན་མི་ཐུབ་པའི་གནས་སྐབས་
དཔེ། །བྱེད་ལས་ནི། འགྲོ་བ་སོ་སོའི་ཕུང་པོའི་ངོ་བོར་འཛིན་ཅིང་བརྟེན་པ་ནམ་

ཤེས་སྦྱེ་བའི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །འབྲས་བུ་ནི། འཇུག་ཤེས་བྱུག་པོ་རིམ་གྱིས་འབྲུབ་
པའོ། །དབྱེ་ན། མིག་གི་སྦྱེ་མཆེད། རྣ་བའི་སྦྱེ་མཆེད། ལྷ་ཡི་སྦྱེ་མཆེད། ལྷའི་སྦྱེད་
མཆེད། ལུས་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད། ཡིད་ཀྱི་སྦྱེད་མཆེད་དང་བྱུག་གོ། །

བྱུག་པ་རེག་པ་ནི། ལྷ་བ་སྦྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམས་པ་བརྟམས་པས་ཡུལ་དབང་
རྣམས་ཤེས་གསུམ་སྤང་བ་ལས་ཡུལ་འཇམ་རྩལ་སོགས་ལ་རེག་པའི་སྤང་བ་སྦྱེས་
པ་ནས་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱག་འབྲེན་མི་རྣམས་པའི་གནས་སྐབས་སོ། །བྱེད་ལས་ནི།
རེག་བྱའི་ངོ་བོ་ཅམ་རེག་པའོ། །འབྲས་བུ་ནི་རིམ་གྱིས་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱག་འབྲེན་
པའོ། །དབྱེ་ན། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ། རྣ་བའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ། ལྷའི་འདུས་ཏེ་
རེག་པ། ལྷའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ། ལུས་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པ། ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་
པ་དང་བྱུག་སྟེ་རིམ་གྱིས་གྲུབ་པའོ། །

བདུན་པ་ཆོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི། རེག་པའི་དམིགས་རྣམ་ཐེགས་ལ་དུ་
སོང་བ་ལས་རེག་བྱའི་ཁྱད་པར་ལ་ལྟོས་པའི་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱག་དང་གིས་བསྦྱེད་པ་
ནས་རིགས་མཐུན་གྱི་ཕུང་བོ་མ་དོར་པའི་བར་ཏེ་རྣམ་སྟོན་གྱི་ངོ་བོར་དམིགས་
པའོ། །བྱེད་ལས། ཆེ་གཅིག་གི་ཉིར་སྦྱོད་མཐའ་དག་ལ་འཇུག་ཅིང་སྤྱིད་པར་མི་
གཏོང་བར་བྱེད་པའོ། །འབྲས་བུ་ནི། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆགས་སྤང་ཚོངས་གསུམ་
རྒྱན་མར་འབྱུང་བའོ། །དབྱེ་ན། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཆོར་བ། རྣ་
བའི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཆོར་བ། ལྷའི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཆོར་
བ། ལྷའི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཆོར་བ། ལུས་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་རྒྱུན་
གྱིས་ཆོར་བ། ཡིད་ཀྱིས་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཆོར་བ་དང་བྱུག་ཡོད་དོ། །

བརྒྱད་པ་སྤེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི། འཆི་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ན་
འཁྲུལ་སྤང་གིས་དངོས་པོ་ལ་ཡིད་ཀྱན་ཏུ་བསྦྱོད་པའི་སྤེད་པ་སྟེ་ཡང་སྤྱིད་ལ་ངེས་

པར་སྦྱར་བར་བྱེད་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི། འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ལ་གསོས་འདེབས་
པའོ། །འབྲས་བུ་ནི་གང་ལ་གསོས་འདེབས་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱས་པ་བརྟམས་པའོ། །དབྱེ་
ན་འདོད་སྟེད། འཛིག་སྟེད། སྲིད་སྟེད་དང་གསུམ་ཡོད། དང་པོ་ནི། བདེ་བ་
མཛོན་པར་འདོད་པའི་སྟེད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤྱག་བསྐྱལ་ལས་བྲལ་བར་འདོད་
པའི་སྟེད་པའོ། །གསུམ་པ་ནི་ཁམས་གོང་མའི་འདོད་ཆགས་ལྟ་བུ་སྟེ། ཁམས་
གོང་མར་ཐར་པར་འབྱུང་བ་བརློག་པའི་ཆེད་དུ་སྲིད་པའི་སྟེད་པ་ཞེས་གདགས་
སོ། །སྦྱར་འདོད་ཆགས་དང་སྟེད་པ་དོན་གཅིག་གྱུར་དེ་ཡིན་ན་བརྒྱད་པའི་སྟེད་
པ་ཡིན་མི་དགོས་པར་སེམས་སོ། །

དགུ་པ་ལེན་པ་ནི། སྤར་གྱི་སྲིད་པ་དེ་ཉིད་ལྷགས་ཆར་སོང་ནས་འདོད་
པའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་དང་དུ་ལེན་པའི་སྟེད་པ་སྟེ་དེ་ལ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་ཡོངས་
སྤྱ་འཛིན་པ་དང་ཀུན་ཏུ་འཛིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །བྱེད་ལས་ནི། སྤར་བཞིན་ལས་
ལ་གསོས་འདེབས་ཤིང་ཉིང་མཆམས་སྦྱར་བ་ལ་མཛོན་དུ་སྤྱགས་པར་བྱེད་
དོ། །འབྲས་བུ་ནི་ལས་དེ་རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་སོང་བ་དེའོ། །དབྱེ་བ་ནི། འདོད་པ་
ཉེ་བར་ལེན་པ། ལྟ་བུ་ཉེ་བར་ལེན་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་
ཉེ་བར་ལེན་པ། བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་བཞིའོ། །དང་པོ་ནི་འདོད་ཡོན་ལྡན་
ལ་སོགས་པའི་འདོད་པའི་དངོས་པོ་དང་དུ་ལེན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་ལྟ་བུ་དན་བྱག་ཅུ་
ཅ་བཞི་པོ་ཅི་རིགས་དང་དུ་ལེན་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་དམན་པ་དང་
བརྟུལ་ཞུགས་དམན་པ་རྣམས་མཆོག་ཏུ་བརྟུང་ནས་དང་དུ་ལེན་པའོ། །བཞི་པ་ནི།
ང་དང་ང་ཡི་བར་ལྟ་བུ་དང་དུ་ལེན་པའོ། །

བཅུ་པ་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི། སྲིད་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་གང་ལ་གསོས་
བཟབ་པའི་ལས་དེ་ཉིད་རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་དེའོ། །བྱེད་ལས་ནི། ཉིང་

མཆམས་སྒྲིབ་བར་བྱེད་པའོ། །འབྲས་བུ་ནི། གང་དུ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་ནམ་སྒྲིབ་གྱི་
ཕུང་པོ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པའོ། །དབྱེ་ན་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས། བསོད་
ནམས་གྱི་ལས། མི་གཡོ་བའི་ལས་དང་གསུམ་ཡོད་པ་འདུ་བྱེད་གྱི་ལས་དང་
འབྲའོ། །དང་པོ་ནི་བར་སོང་གསུམ་གང་རུང་འཕེན་བྱེད་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་
འདོད་པའི་བདེ་འགྲོ་བ་ལྷ་མི་གང་རུང་འཕེན་བྱེད་དང་། གསུམ་པ་ནི་གཟུགས་
ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་གང་རུང་དུ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་སོ། །སྐྱབས་འདིའི་སྲིད་
པ་ནི་ལས་ཡིན་ཞིང་དེ་ལ་འང་ལུས་ངག་གི་ལས་གསུམ་ཡོད་ལ་སྒྲིབ་སྲིད་པ་ནི་
འཁོར་བ་དང་གནད་གཅིག་ཡིན། དབྱེ་ན། འཆི་སྲིད། བར་སྲིད། སྐྱེ་སྲིད། ལྷོན་
དུས་གྱི་སྲིད་པ་དང་བཞི་ཡོད་དོ། །དེ་བཞི་པོ་གང་རུང་དུ་མི་གནས་པའི་འཁོར་བ་
པ་མེད་དོ། །འཆི་སྲིད་ནི། འཆི་བའི་བྱ་བར་དངོས་སུ་ཞུགས་པའི་སྐྱབས་ཡིན་
ལ། བར་སྲིད་ནི། ཤི་ནས་སྐྱེ་སྲིད་དུ་མ་སྐྱེས་པའི་བར་དེ་སྐྱེ་བ་འཆོལ་བའི་གནས་
སྐྱབས་སོ། །དཔེར་ན། མི་ཞིག་མོད་དུ་ཤི་ནས་རྒྱ་གར་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཡིན་ན།
དེའི་བར་དུ་འགྲོ་མཁན་ཞིག་ངེས་པར་ཡོད་དགོས་པས་དེ་ལ་བར་སྲིད་པ་ཞེས་
བྱའོ། །སྐྱེ་སྲིད་ནི། མངལ་སྐྱེས་ཡིན་ན་མའི་མངལ་དུ་ཞུགས་མ་ཐག་པའི་ཕུང་པོ་
དང་། རྩས་སྐྱེས་ཡིན་ན་གང་དུ་སྣོན་དུས་གྱི་སྲིད་པ་འགོ་བཙམ་མ་ཐག་པ་དེ་ཡིན་
ཞིང་དེའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་མ་འཆི་བར་གྱི་ནམ་སྒྲིབ་གྱི་ཕུང་པོའི་རྒྱན་ལ་སྣོན་
དུས་གྱི་སྲིད་པ་ཞེས་བརྟེན་དོ། །དེ་ཡང་མི་ལྟ་བུར་མཆོན་ན་གནས་སྐྱབས་བཅུ་སྟེ།
མེར་མེར་པོ། རྩར་རྩར་པོ། ལྟར་ལྟར་པོ། མཁྲང་འགྱུར། ཡན་ལག་འགྱུས་པ་སྟེ་
མངལ་གྱི་གནས་སྐྱབས་ལྟ་དང་། གྲིས་པ། གཞོན་ཀླ། དར་མ། དར་ཡོལ། སྐས་
པོ་སྟེ་བཙས་པའི་གནས་སྐྱབས་ལྟ་དང་བཅུ་འོ། །

བཅུ་གཅིག་པ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི། བཅུ་པ་སྲིད་པ་དེའི་ཤུགས་གྱིས་

ཡང་སྲིད་ཕྱི་མར་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་ལ་དངོས་སུ་ཞུགས་པ་སྟེ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་གནས་
སྐབས་སོ། །བྱེད་ལས་ནི་ཕྱང་པོ་འདྲོར་ལེན་བྱེད་པའོ། །འབྲས་བུ་ནི། སྐྱེ་བ་གསར་
བ་མཛོན་པར་གྱུབ་པའོ། །དབྱེ་ན། མངལ་སྐྱེས། རྫོང་སྐྱེས། རྫོང་སྐྱེས། རྩམ་སྐྱེས་
དང་བཞི་ཡོད་དོ། །དཔྱལ་བ་དང་ལྷ་རྣམས་ནི་རྩམ་ཏེ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། ཡི་དྲགས་
པལ་ཆེར་རྩམ་ཏེ་སྐྱེ་ཡང་འགའ་ཞིག་མངལ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡོད། དུད་འགྲོ་དང་
མི་རྣམས་ནི། སྐྱེ་གནས་བཞི་ཀ་ཡོད་ཀྱང་མི་པལ་ཆེར་ནི་མངལ་སྐྱེའོ། །

བཅུ་གཉིས་པ་ཆ་ཤི་ཅི་རིགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི། ཕྱང་པོའི་ན་ཆོད་གཞན་
དུ་འགྱུར་བ་ནི། ཆ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། ཕྱང་པོའི་རིགས་མཐུན་འགག་པ་ནི་འཆི་
བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ལ། འགའ་ཞིག་མི་ཆ་བར་འཆི་བ་ཡོད་པས་ཅི་རིགས་སྐྱས་
པ་ཡིན་ཏོ། །བྱེད་ལས་ནི། ཕྱང་པོའི་རིགས་མཐུན་རྒྱུད་ཅིང་འདྲོར་བར་བྱེད་ལ།
འབྲས་བུ་ནི། སྐྱེ་བ་འཕོས་པའོ། །དེས་ན་འཆི་བདག་ཅེས་པ་ཕྱི་རོལ་ནས་འཇིགས་
སུ་རུང་བའི་མཆེ་བ་ཅན་ཞིག་འོང་རྒྱ་མེད་ཅིང་འཆི་བའི་རྟེན་འབྲེལ་འདི་ཉིད་འཆི་
བདག་གི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ན་ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ལེན་ཕྱིན་ཆད་འཆི་བའི་
རྟེན་འབྲེལ་འདིས་མ་བསྐྱས་པ་མེད་པས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་དེ་ཉིད་འཆི་བའི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་ན་
སྲིད་པ་གསུམ་པོ་གང་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་འཆི་བདག་འདི་ལས་ཐར་བ་མེད་དོ། །དེས་ན་
རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་འདུལ་ན་འཆི་བདག་ལྷགས་གྱིས་འདུལ་བ་ཡིན་པས་
སྐྱོ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་འདུལ་ཐབས་ལ་འབད་པ་རིགས་སོ། །འོ་ན་དཔེ་རིས་སུ་
སེམས་ལྷན་འཇིགས་སུ་རུང་བ་ཞིག་གིས་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན་སྦྱིར་ལས་དབང་གིས་
དེ་འབྲས་བུ་བའང་སྲིད་མོད་གཙོ་བོ་ནི་སེམས་ཅན་ཐ་མལ་པ་རྣམས་ནི། དག་ཡི་
བྱེད་གཏེ་གཙོ་བོ་ནང་གི་དག་ཡིན་ཡང་དེ་ལ་འཇིགས་སྤང་མི་བྱེད་ཅིང་ཕྱི་རོལ་གྱི་
དག་ཇི་ཅམ་རྒྱུ་ལ་ཆེ་བ་དེ་ཅམ་དུ་འཇིགས་སྤང་ཆེ་བས་དེ་དག་འཆི་བ་ལ་སྐྱག་

པ་སྐྱེས་པའི་ཆེད་དུ་དཔེར་མཆོན་པ་ཅམ་སྟེ། མདོ་ལས། འཆི་བདག་དག་ནི་ནང་གནས་པ། །རྒྱང་དམར་ནང་འདུག་མར་མེ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་དེ་དག་བསྐྱུས་ན་བཞིར་འདུ་བ། གསུམ་དུ་འདུ་བ། གཉིས་སུ་འདུ་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ། མ་རིག་པ། འདུ་བྱེད། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གསུམ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་བར་རྣམས་འཕངས་པའི་ཡན་ལག་དང་། སྲིད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། སྐྱེ་བ་དང་ཆ་ཤི་གཉིས་གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་དུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་གསུམ་དུ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པ་དང་སྲིད་ལེན་གསུམ་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འདུ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་སྲིད་པ་གཉིས་ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འདུ། ལྷག་མ་བདུན་སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་རམ་ཆེད་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འདུའོ། །

གསུམ་པ་ནི། མ་རིག་པ། འདུ་བྱེད། སྲིད་ལེན་སྲིད་པ་དང་ལྷ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པར་འདུ་ཞིང་། ལྷག་མ་བདུན་སྐྱུག་བསྐྱེད་བདེན་པར་འདུའོ། །རྟེན་འབྲེལ་ཀྱི་གོ་རིམ་འདི་ནི་ཀུན་འབྱུང་འཁོར་བའི་འཇུག་རིམ་རྟོགས་སྐྱེ་བའི་ཆེད་དུ་ཆེ་སྟེ། ཕྱི་བར་གསུམ་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆོན་མ་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་བསྐྱུས་ནས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཐོག་མ་མ་རིག་པ་དང་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཉིས་ཆེ་སྟེ། མའི་རྟེན་ལ་གྲུབ། གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་ནས་བརྩ་བ་སྲིད་པ་བར་བརྒྱད་ནི་ཆེ་འདིའི་རྟེན་ལ་གྲུབ། སྐྱེ་བ་དང་ཆ་ཤི་གཉིས་ཆེ་བྱི་མའི་རྟེན་ལ་གྲུབ་པ་སྟེ། དཔལ་མགོན་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས། གསུམ་པོ་དག་ལས་གཉིས་འབྱུང་ཞིང་། །གཉིས་ལས་བདུན་འབྱུང་བདུན་ལས་ནི། །གསུམ་འབྱུང་སྲིད་པའི་འཁོར་ལོ་ཡི། །ཉིད་དུ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་འཁོར། །ཞེས་དང་། མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་གྱི་མཛོད་ལས། ཡན་ལག་བརྩ་

གཉིས་ཆ་གསུམ་སོ། །སྒྲིག་དང་བྱི་མཐར་གཉིས་གཉིས་དང་། །བར་དུ་བརྒྱུད་
ཡོངས་རྫོགས་ལྡན་ལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

སྒྲིག་པ་ནས་འདྲིར་འོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། དཔེར་ན། ཆོ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་
བྱའི་རྟེན་ལ་མིར་སྦྱེ་བྱེད་ཀྱི་མ་རིག་པས་ཀྱུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་
བསགས་པ་ལས་འཆི་ཁར་སྲིད་ལེན་གྱིས་གསོས་བཏབ་པ་ན། དངོས་སུ་བགྱང་
བའི་མ་རིག་པ་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཉིས་དང་དེས་ཤུགས་བསྐྱན་སྲིད་ལེན་
སྲིད་པ་གསུམ་སྟེ་རྒྱུའི་རྟེན་འབྲེལ་ལྗང་སྒྲིལ་དེའི་རྟེན་ལ་བྱུང་ནས། དེ་དང་ཆར་
གཅིག་པའི་གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་སྦྱེ་བ་ལེན་པ་ནས་འབྲས་བྱའི་རྟེན་འབྲེལ་
བདུན་མིའི་རྟེན་ལ་བྱུང་སྟེ། གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་ནས་བདུན་པ་ཆོར་བ་བར་དངོས་
བསྐྱན་ལྗང་དང་ཤུགས་བསྐྱན་སྦྱེ་བ་དང་ཆ་ཤིའི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་བྱུང་བས་སྒྲིལ་
ནས་འདྲིར་འོང་བའི་ཆར་གཅིག་གི་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་སོ། །དེ་ཡང་འདི་ནས་
བྱི་མར་འགྲོ་བའི་ཆོའང་དངོས་བསྐྱན་ལྗང་དང་ཤུགས་བསྐྱན་བདུན་ཏེ། དཔེར་ན།
མི་དེའི་རྟེན་ལས་བྱི་མར་ལྟར་སྦྱེ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ཆོར་བའི་རྟེན་གྱིས་མ་རིག་པ་
ཀྱུན་ནས་བསྐྱངས་ནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསགས་པ་ལ་སྲིད་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་
གསོས་བཏབ་སྟེ་བཅུ་པ་སྲིད་པ་བྱུང་བས་དངོས་བསྐྱན་སྲིད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་
དང་ཤུགས་བསྐྱན་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་གཉིས་ཏེ་ལྟར་སྦྱེ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུའི་རྟེན་
འབྲེལ་ལྗང་མིའི་རྟེན་ལ་བྱུང་། དེ་ནས་ལྟར་སྦྱེས་པ་ནས་དེ་དང་ཆར་གཅིག་པའི་རྣམ་
ཤེས་ནས་ཆོར་བ་བར་ཏེ་ཤུགས་བསྐྱན་ལྗང་དང་། དངོས་བསྐྱན་སྦྱེ་བ་དང་ཆ་ཤིའི་
རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་ཏེ་འབྲས་བྱའི་རྟེན་འབྲེལ་བདུན་ལྟའི་རྟེན་ལ་བྱུང་བ་སྟེ། རྟེན་
འབྲེལ་པན་ཚུན་རྒྱ་ཅན་དུ་འགྱུར་བས་འཁོར་བའི་རྒྱུན་ཤིན་ཏུ་གཙོད་དཀའ་བ་
ནི་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་མ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་ཀྱས་སོ། །ཆར་

གཅིག་པའི་གྲུབ་ཚུལ་ནི། མ་རིག་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་
བསགས། ལས་དེའི་བག་ཆགས་རྒྱ་དུས་ཀྱི་གསུམ་པ་ནམ་ཤེས་ཀྱི་སྤྲེང་དུ་བསྐྱོས་
པ། སྤྲེད་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་གསོས་བཏབ་པས་ལས་ཀྱི་རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་སོང་
ནས་བརྩུ་བ་སྤྲོད་བ་གྲུབ། དེ་ལས་འབྲས་དུས་ཀྱི་ནམ་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ལས་
མིང་གཞུགས་ནས་བདུན་པ་ཆོར་བ་བར་དང་དེ་ལས་ཀླུ་ཤིའི་རྟེན་འབྲེལ་ནམས་
རིམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི། ཆོར་གཅིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བརྩུ་གཉིས་གྲུབ་ཚུལ་ལོ། །

ཆོའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ལྷུང་ན་ཆེ་གཉིས་དང་བུལ་ན་ཆེ་གསུམ་ན་ངེས་
པར་རྫོགས་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་མི་ལྟ་བུ་གཅིག་གིས་ཆེ་སྟོང་ལ་མ་རིག་པས་ཀྱན་
ནས་བསྐྱངས་ཏེ་གཞུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསགས་ནས་འཆི་ཁར་
སྤྲེད་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་གསོས་བཏབ་པ་ལས་དེའི་ཕྱི་མར་གཞུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེས་
པ་ཡིན་ན། དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུའི་རྟེན་འབྲེལ་ལྟ་མིའི་རྟེན་དེ་ཉིད་ལ་གྲུབ་ནས་འབྲས་བུའི་
རྟེན་འབྲེལ་བདུན་ལྟ་དེའི་རྟེན་ལ་རྫོགས་པར་གྲུབ་པས་ཆེ་གཉིས་ལ་རྫོགས་ཚུལ་
དང་། ཡང་མིའི་རྟེན་ལ་ལྷུང་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱི་མ་རིག་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་འདུ་
བྱེད་ཀྱི་ལས་བསགས་འཆི་ཁར་ལས་གཞན་གྱི་དབང་གིས་དཔྱུལ་བར་སྐྱེ་འགྱུར་
ཀྱི་སྤྲེད་ལེན་གྱིས་གསོས་བཏབ་སྟེ་དཔྱུལ་བར་སྐྱེས་ནས་དེ་འཆི་ཁར་ལྷུང་འཕེན་
བྱེད་ཀྱི་ལས་སྤྲེད་ལེན་གྱིས་གསོས་བཏབ་ནས་ལྷུང་སྐྱེས་པ་ཡིན་ན། ལྷུང་འཕེན་
བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་མི་དེའི་རྟེན་ལ་རྫོགས། འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གསུམ་
དཔྱུལ་བའི་རྟེན་ལ་གྲུབ། འབྲས་བུ་འཕངས་འབྲས་ལྟ་དང་གྲུབ་འབྲས་གཉིས་ལྟ་
དེའི་རྟེན་ལ་གྲུབ་པས་ཆེ་གསུམ་ལ་རྫོགས་པ་ཡིན་ལ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་
དང་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་སྐྱེ་བ་ཇི་ཅམ་ཆོད་ཀྱང་ཆོར་གཞན་
ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་གྱི་ཆོར་གཅིག་པ་མིན་ལ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་གྲུབ་

པའི་རྟེན་འབྲེལ་བར་ཆེ་གཞན་གྱིས་ཆོད་པ་མེད་དོ། །

སྤྲུལ་པ། ལྟ་བུའི་གོལ་ས་མ་ཆད་བར། རྟེན་འབྲེལ་མགལ་མའི་འཁོར་
ལོ་འདི། ཁོག་མཐའ་མེད་ཅིང་དབྱས་མེད་ན། སྤྲུག་བསྐྱལ་མཐའ་ལ་རི་ལྟར་
གཏུགས། ཞེས་པའོ། །

རིམ་པ་འདི་ནི་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ལས་འབྲས་བུ་སྤྲུག་བདེན་
འབྱུང་བའི་རྒྱ་འབྲས་དོན་གྱི་རིམ་པ་སྟེ་ཀུན་འབྱུང་འཁོར་བའི་འཇུག་རིམ་ལ་
མྱོངས་པ་བརྒྲིག་པའི་ཆེད་དུ་འོ། རྟེ་ཡང་མཛོད་ལས། འདི་ནི་ཉོན་མོངས་ས་
བོན་བཞིན། ལྷ་བཞིན་ཅ་བཞིན་ལྷོན་ཤིང་བཞིན། རྟེ་བཞིན་ཤུན་པ་བཞིན་དུ་
འདོད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། མ་རིག་པའི་ས་བོན་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲུག་བསྐྱལ་
གི་སྤྲུག་ཀུ་འབྱུང་བ་དང་། མ་རིག་པའི་སྤྲུག་ནས་པའི་དབང་གིས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཆོ་མི་
སྐམ་པ་དང་། མ་རིག་པའི་ལྷོན་ཤིང་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲུག་བསྐྱལ་གི་སྤྲོང་པོའི་རྒྱན་
མི་སྐམ་པ་དང་། མ་རིག་པའི་སྤྲོང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲུག་བསྐྱལ་གི་ཡལ་འདབ་
རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ། སྟེད་ལེན་གཉིས་ནི་འབྲས་གི་ཤུན་པ་དང་འབྲས་སྟེ། སྟེད་ལེན་གི་
ཤུན་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་གིས་སྤྲུག་བསྐྱལ་གི་སྤྲུག་ཀུ་འབྱུང་ཞིང་སྟེད་ལེན་གི་
ཤུན་པ་དང་བྲལ་བའི་ལས་ལས་སྤྲུག་བསྐྱལ་གི་སྤྲུག་མི་སྐྱེ་འོ། འབྲས་བུའི་རྟེན་
འབྲེལ་བདུན་ནི་གཡོས་ལེགས་པར་ཟེན་པའི་ཁ་ཟས་དང་འབྲས་སྟེ་འཁོར་བ་བ་སོ་
སོས་འདོད་མེན་རི་ལྟར་ཡང་ལོངས་སུ་སྤྲད་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

ལུགས་ལྟོག་ནི། ཁ་ཤི་གང་ལས་བྱུང་ན་སྐྱེ་བ་ལས་བྱུང་ཞིང་སྐྱེ་བ་གང་
ལས་བྱུང་ན་སྤྲོད་པ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ་བྱི་མ་བྱི་མ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ལས་བྱུང་བའི་རིམ་པ་
ཡིན་པས་འདི་ཉིད་ཤེས་ཤིང་བསྟོམས་ན་ཡུལ་ཅན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བར་
སྤྲོ་བ་དང་ཤེས་སྤྲོ་བའི་གནད་ཡོད་དེ། རྒྱུད་ཟླ་མ་ལས། ཉན་ནི་ཤེས་བྱ་ནད་ཀྱི་རྒྱ་

ནི་སྤང་བྱ་ལ། །བདེ་གནས་འཛོལ་བྱ་སྤྲོན་ནི་བསྟེན་པར་བྱ་བ་སྟེ། །སྤྱག་བསྐུལ་རྒྱ་
དང་དེ་འགོག་པ་དང་དེ་བཞིན་ལམ། །ཤེས་བྱ་སྤང་བྱ་རིག་པར་བྱ་ཞིང་བསྟེན་པར་
བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དོ། །

གཉིས་པ་རྣམ་བྱང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་དུ་འཆད་པ་ལ་བདག་
མེད་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མ་རིག་པ་འགགས་པས་
གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་གྱི་ལས་འགགས། གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་གྱི་ལས་འགགས་པ་
ལས་གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་འགགས་པ་སོགས་སྡེ་མ་སྡེ་མ་འགགས་པས་བྱི་མ་བྱི་མ་
འགགས་པའི་རིམ་པ་ནི། རྒྱ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལས་འབྲས་བྱ་འགོག་བདེན་དེ་ལྟར་
བྱུང་བའི་རིམ་པ་ལོ། །རྒྱ་ཤི་འགགས་པ་དེ་གང་འགགས་པ་ལས་བྱུང་ཞེ་ན། སྟེ་བ་
འགགས་པས་བྱུང་ཞིང་སྟེ་བ་འགགས་པ་དེ་གང་འགགས་པ་ལས་བྱུང་ཞེ་ན་སྤིང་
པ་འགགས་པ་ལས་བྱུང་བ་སོགས་བྱི་མ་བྱི་མ་འགགས་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་
ནས་སྡེ་མ་སྡེ་མ་འགགས་པར་ཤེས་པ་དེ་ནི། མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྟེ་བའི་ལུགས་
ལྟོག་གི་རིམ་པ་ལོ། །མ་རིག་པ་དང་འཛིན་སྤངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་བདག་མེད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་རིམ་གྱིས་བསྐྱོམས་ཏེ་མངོན་སུམ་གྱི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་པ་ན་
ལམ་བདེན་ཐོབ་ཅིང་དེས་ཐོག་མར་མ་རིག་པའི་ཀུན་བཏགས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་
སྤངས་ཏེ་ངན་སོང་གི་རྟེན་འབྲེལ་མཐའ་དག་ས་བོན་མེས་འཆིགས་པ་བཞིན་དུ་ཟད་
པའི་འགོག་བདེན་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །དུས་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་རང་ཉིད་ངན་སོང་གི་
གནས་ལས་འཕགས་པས་འཕགས་པ་དང་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་དངོས་གནས་
པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་རིམ་གྱིས་སྒྲོམ་ལམ་རྩི་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་
མ་རིག་པ་ལྟན་སྟེས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤངས་པ་ན་འཁོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་
ལྟག་མ་མ་ལུས་པ་ཅ་བ་བུལ་བའི་ལྟོན་ཤིང་བཞིན་དུ་རྒྱུ་ཉམས་ནས་སྤང་མི་སྟེ་

བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པས་རང་ཉིད་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་དང་དགྲ་བཙུག་པ་ཞེས་
ས་གསུམ་ན་སྟོན་པའི་གྲགས་པ་མཐོན་པོ་ཐོབ་པ་དེ་བྱུང་ངོ་། །

སྒྲིམ་པ། སྲོང་བདུན་ཏྲ་ལྡང་འགྲོས་གྲིས་ཉེར་བྲངས་པའི། །མ་ཆད་
བསོད་ནམས་ཆོགས་ཆེད་ཤིང་ཏྲ་ཅན། །མཐའ་བྲལ་རིགས་པའི་ཉིན་བྱེད་ཡིད་
ཀྱི་མཁའ། །གང་ལ་ཤར་བ་དེ་ཡིས་མ་རིག་ལྷན། །རིང་དོར་ཐར་པའི་ལམ་ཆེན་
མཐོང་ལགས་ཀྱི། །ཐབས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་ཁ་གཡར་དང་། །ཤེས་དང་
བྲལ་བའི་ཐབས་ཀྱི་དཔྱད་ལོང་གཉིས། །རི་སྟེང་བསྐྱོམས་ཀྱང་སྲིད་ན་དག་ཅམ་
ལས། །ཐར་པའི་ལམ་ཕྱོགས་ཆེད་བའང་སྲིད་མིན་པས། །བསྐྱབ་པ་སྤྱང་བཞིན་
བདེན་བཞིའི་སྤ་རགས་ལ། །དབྱེད་འཛོག་སྤང་སྤང་རི་བཞིན་བགྲིས་པ་ན། །སྲིད་
མཆོ་སྒྲོལ་བའི་གཟིངས་ཆེན་གདོད་ཐོབ་པོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཐར་ལམ་བགྲོད་ཚུལ་ནི། འོན་ཏེན་འབྲེལ་
ལྷགས་འབྱུང་ལྷགས་ལྷོག་སྒྲོམ་པ་ལས་འཁོར་བ་ལས་རི་ལྟར་བགྲོད་པར་རྒྱས་
སྟམ་ན། འདི་ལ་བཞི་སྟེ། གང་ལས་བགྲོད་པའི་གཞི། གང་གིས་བགྲོད་པའི་
གྲོགས། གང་ནས་བགྲོད་པའི་ལམ། གང་དུ་བགྲོད་པའི་ཡུལ་ལོ། །དང་པོ་བདེན་
བཞི་དང་རྟེན་འབྲེལ་སྤ་རགས་འཇུག་ལྷོག་གི་རིམ་པ་ལ་དམིགས་ནས་ནམ་པ་
བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ལས་མི་འདའ་བར་དབྱེད་འཛོག་གི་སྒྲོམ་པ་རིམ་བུ་སོང་བ་
ལས་བགྲོད་དགོས་པས། དེ་དག་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྲིས་དབྱེད་ཞིབ་རྒྱན་
བསྐྱངས་ཏེ་དབྱེད་དོན་ཅི་ཐོབ་བགྲིས་པ་ནི་ཐར་པར་བགྲོད་པའི་ལམ་ཀྱི་གཞི་མའོ། །

གཉིས་པ་གང་གིས་བགྲོད་པ་ནི། གྲོལ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྦྱེས་བྱ་
ནམས་ཡིན་ཞིང་། དབྱེད་གྲོགས་གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོལ་བ་ནི། བསྐྱབ་པ་གསུམ་
ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཚུལ་བཞིན་བགྲིས་པ་དེས་སོ། །རི་ལྟར་ཞེ་ན། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་

བསྐྱབ་པའི་ལུས་སྟོབས་སྒྲིལ་ཞིང་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་བཞེད།
ཤེས་རབ་གྱི་བསྐྱབ་པའི་གོས་འགྲོས་རབ་ཏུ་བསྐྱོད་པ་ལས་བྱང་ཚུབ་མངོན་པར་
འདོད་པའི་ལམ་དེར་མཐར་ཅེན་པར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་བསྐྱབ་པ་
གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་རིམ་བུ་ཞེས། །

དང་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ནི། འཁོར་བ་དང་རན་སོང་གང་རུང་
ལས་ཡིད་འབྱུང་བའམ་སྤྲིག་པ་ལས་འགྲོད་པའི་སེམས་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་
ཉེ་མི་དགེ་བ་གཅིག་ཙམ་སྟོང་བ་ནས་བཅུ་ཀར་སྟོང་བའི་བར་ཚུལ་ཁྲིམས་ནམས་
ཅ་བར་བཟུང་ནས་རང་གི་ཆོ་རུས་དང་བསྟན་ཉེ་མི་དགེ་བ་རེ་རེ་ལའང་སྤྲ་རགས་
རིམ་བྱོན་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་སྟོང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡར་མཐའ་ཆད་མེད་པ་ནམས་དང་།
དེའི་ཉིང་གི་སྤྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་ཏུ་གྱུར་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལྷུང་བ་མཐའ་དག་
རང་རང་གི་ཁས་སྦྱངས་ཀྱི་སྐབས་དང་འཆོམས་པར་སྦྱངས་ཤིང་སྟོན་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་འཁོར་བཅས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ལ་དེ་དག་ཡར་ལྗང་གྱི་ཚུལ་དུ་
ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལས་ཐར་བ་ཐོབ་རུས་ཤིང་རྫོགས་པར་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལས་
ཐམས་ཅད་མཐེན་པའི་གོ་འཕང་འཛོལ་པར་རུས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་
བསྐྱབ་པ་ནི་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཐེན་པའི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཆུད་
མི་ཟ་བའི་སྟོད་དམ་པ་དང་གོང་ནས་གོང་དུ་སྒྲིལ་བའི་གྲོགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་
སྤར་བཤད་ཟེན་པ་ལྟར་རོ། །ལ་ལས་བསྐྱབ་པ་སྤང་བ་ལ་གཅིགས་སུ་མི་བྱེད་
པར་ཤེས་ཀྱི་ཁེ་འདོད་ནས་གཞུང་ལུགས་ཟབ་བརྒྱུང་མཐའ་དག་ལ་ཐོས་པ་ལྟར་
ལེན་བྱས་པ་དག་ནི་སྤྲིད་ན་དགེ་བ་ཙམ་དུ་ཟད་ཅིང་ཐར་པའི་ལམ་གོལ་དུ་སོང་ཞིང་
འབྲམས་པས་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་བ་ག་ལ་ཡིན། །

གཉིས་པ་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་

བཞེན་ནས་འཛོག་སྒྲིམ་ཅུ་བཏོན་པའི་དམིགས་པ་ཅེ་གཅིག་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ་
 ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་སྤྲད་པར་བྱེད་ཅིང་གཉེན་པོ་བཞེན་པའི་སྟོབས་སྦྲེད་པར་བྱེད་
 རོ། །དེ་ལ་སེམས་འཛོག་པ་དང་རྒྱན་ཏུ་འཛོག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནས་འབད་མེད་
 ལྷན་འབྲུལ་ཏུ་འཇུག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་བར་འདོད་སེམས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་དགྲ་
 དང་ཞི་གནས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ཁམས་གོང་མའི་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་
 མེད་བཞིའི་ཉིང་དེ་འཛིན་རྣམས་ཡོད་ཅིང་དེ་དག་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་བྱི་ནང་གཉིས་
 ཀ་ལ་ཡོད་མོད་དམིགས་པ་དང་གྲོགས་དང་འབྲས་བུའི་སྒྲོན་ནས་བྱུང་པར་ཤིན་ཏུ་
 ཆེའོ། །ཡང་དམིགས་པའི་སྒྲོན་ནས་བྱི་ན་འདོད་ཆགས་ཤས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་དེའི་
 གཉེན་པོ་མི་སྤྲུག་པ་དང་། ཞེ་སྤང་ཤས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་དེའི་གཉེན་པོ་བྱམས་པ་
 དང་། དེ་བཞིན་གཉི་ལྷག་གི་གཉེན་པོ་ཞེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་། ང་རྒྱལ་
 གྱི་གཉེན་པོ་ཁམས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་དང་། རྣམ་ཏྲོག་གི་གཉེན་པོ་དབྱུགས་འབྱུང་རྒྱལ་
 བན་པ་སོགས་ལ་སེམས་ཉེ་བར་གཏད་ནས་སྒྲིམ་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལྷ་ཡོད་ལ།
 འདི་དག་ནི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་འགོག་པའི་གནས་སྐྱབས་ལ་སྟོས་པ་ཡིན་གྱི་
 སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྤྲུ་གཟུགས་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲིམ་པ་ནི་ཞིང་གི་མཐུ་དང་དད་གྲས་
 འཕེལ་རྒྱལས་ཆེ་བས། བསོད་ནམས་ཆད་མེད་པར་འཕེལ་བས་འཕེལ་ཡུན་ཀུན་
 ཏུ་མཆོག་ཏུ་བསྐྱུགས་ཤིང་གཏུལ་བྱ་མཆོག་དམན་ཀུན་ལ་མཁོ་བས་ནང་པའི་ཆོས་
 གྱི་གཅེས་ནོར་རྒྱ་ན་མེད་པའོ། །ཐར་པར་བཏོད་པའི་རིམ་པའི་གཙོ་བོའི་དབང་ཏུ་
 བྱས་ན་བདེན་བཞི་སྤྲ་རགས་དང་བདེན་གཉིས་སྤྲ་རགས་ལ་སེམས་ཀྱི་གནས་ཆ་
 གཙོ་བོར་བཟུང་སྟེ་འཛོག་སྒྲིམ་ཅུ་བཏོན་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ནི། གང་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་
 རི་སྟེད་པ་ལ་དབྱིས་བྱིན་པའམ་གསལ་སྤྲང་འདོན་ཆེད་གཙོ་བོར་བཟུང་སྟེ་དབྱེད་

སྒྲིམ་ཅུལ་དུ་བཏོན་པའི་ཤེས་རབ་བརྟེན་པ་དང་བཅས་པའོ། །དེ་དག་རེ་རེ་ལའང་
ཐོས་བསམ་སྒྲིམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་གསུམ་རེ་ཡོད། དབྱུང་འཛིག་སྤེལ་མ་སྒྲིམ་
པ་ནི། ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་སྒྲིམ་ཚུལ་ཡིན་ཞིང་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀ་
ལ་ཡོད་པ་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་འབྲེལ་བ་བདེན་བཞི་དང་བདེན་གཉིས་སྤྲ་རགས་ལ་
འབྲུག་པ་དེ་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་ལམ་གྱི་སློག་ཤིང་ངོ་། །གཞན་དུ་ནི་ཕྱིའི་གོ་
རྒྱ་གཙོད་པར་སྒྱུར་ལེན་ཅིང་ནང་གི་གཡེང་བ་དང་རྒྱགས་པའི་སློགས་སུ་སོང་བའི་
ཤེས་རབ་དང་ལྟ་སྟོན་གྱི་ཙོང་པའི་ཅ་བར་སྒྱུར་པའི་ཤེས་རབ་དག་ནི། འཛིག་རྟེན་
ན་ཤེས་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་ཙམ་དུ་བྱད་ཅིང་ནང་དོན་རིག་པའི་ཁོངས་སུ་མི་གཏོགས་
པ་མདོར་ཙམ་མོ། །

གསུམ་པ་གང་ནས་བཟོད་པའི་ལམ་ནི་ཐེག་པ་སྤྱིའི་གཞུང་ལམ་ལྟ་བུ་ནི་
ལམ་བྱང་སློགས་སོ་བདུན་ཡིན་ལ། ཉན་ཐོས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་དེ་དང་འབྲེལ་
བའི་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་སློག་ཏུ་བབྱང་སྟེ་སྒྲར་བཤད་པའི་བདེན་བཞིའི་རྣམ་
པ་སྤྲ་རགས་ལ་འབྲུག་པའི་ཆོགས་ལམ་སྒྱུར་ལམ་མཐོང་ལམ་སྒྲིམ་ལམ། མི་སྒྲོབ་
ལམ་དང་ལྟ་ཡོད། རང་རྒྱལ་ནི། དེའི་སྟེང་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་སྟོག་
ལ་ཉིང་རེ་འཛིན་གཙོ་བོར་བབྱང་བའི་ལམ་ལྟ་ཡོད། ཐེག་ཆེན་ལ་ནི། དེ་དག་གཞི་
ལ་བཞག་ནས་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་སློག་ཤིང་བྱས་ཏེ། གཞི་
བདེན་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱ་ཆེ་བ་པར་བྱིན་དང་པོ་ལྟ་དང་ཟབ་པ་ཤེས་རབ་
གྱི་པར་བྱིན་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲར་བཞིན་ལམ་ལྟ་དང་ས་བཅུ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པས་
ཀླང་གྲངས་ཙམ་མོ། །

བཞི་པ་གང་དུ་བཟོད་པའི་ཡུལ་ནི། ཉན་ཐོས་གྱི་བྱང་ཆུབ། རང་རྒྱལ་གྱི་
བྱང་ཆུབ། ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་གསུམ་ཡོད་ལ། དང་པོ་གཉིས་ནི་གནས་སྐབས་

ཀྱི་བྱང་ཚུབ་སྟེ་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་དགྲ་བཙུག་པོའི་གནས་སྐབས་དང་
གསུམ་པ་ནི་མཐར་ཐུག་གི་བྱང་ཚུབ་སྟེ་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་
ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཅན་ནོ། །

བཞི་པ་མཐུག་བསྟུ་བ་ནི། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ནམས་ཀྱིས་སྒྲུང་དོར་བྱ་
བའི་གཞིའི་གཙོ་བོ་ནི་བདེན་པ་བཞི་ཡིན་ལ། དེའི་སྟེང་ནས་སྒྲུང་དོར་ཚུལ་བཞིན་
བསྐྱེད་པ་ནི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསང་བའི་གནད་མཐའ་དག་བསྟུས་པའི་
ཆོས་ཀྱི་སྟོན་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་ནི་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་མདོ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་བཞི་སྟོན་
པའི་མདོ་ཞེས་མཚན་ཀྱི་སྟན་པ་ཀུན་ཏུ་བྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། རང་པའི་ཆོས་ཀྱི་
ཐབས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདེན་བཞིའི་སྒྲུང་དོར་དེའི་སྟེང་ནས་བསྟུབ་དགོས་པ་ལ།
སྟན་ཏུ་སྒྲུང་བས་འདི་ལ་གོ་བ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་ཞིག་མ་བྱུང་བར་དུ་རང་པའི་ཆོས་ལ་
བསྐྱེད་པར་སྦྱངས་ཀྱང་ས་སྟོང་གང་ཡང་མེད་དེ། འདྲེན་པ་ཡུལ་འཁོར་སྐྱོང་གིས་
ཞུས་པ་ལས། སྟོང་པ་ཞི་བ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཚུལ། །མི་ཤེས་པས་ནི་འགྲོ་བ་འབྱུངས་
གྱུར་པ། །དེ་དག་ཐུགས་རྗེ་མངའ་བའི་ཐབས་ཚུལ་དུ། །རིགས་པ་བརྒྱ་དག་གིས་
ནི་འཇུག་པར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེས་ན་བདེན་བཞིའི་རང་
བཞིན་རྒྱས་པ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་དང་། བདེན་པ་དང་པོ་
གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་དང་འཁོར་བའི་རྒྱ་འབྲས་རྒྱས་པ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཉོན་མོངས་
ཕྱོགས་ཀྱི་ཉེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་དང་། རྣམ་བྱང་གི་རྒྱ་འབྲས་དང་བདེན་པ་ཕྱི་
མ་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་ཤུགས་ཀྱིས་ཤེས་པར་མཚན་བྱེད་དུ་རྣམ་བྱང་གི་ཉེན་འབྲེལ་
བསྟན་པ་ནི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་རིམ་པ་ལ་མཁས་
པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟ་བུ་རང་དབང་དུ་སྟོན་པ་ནི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་ཡིན་
ཏེ། རིགས་པའི་དབང་ཤུགས་ཀྱིས། དེའི་ཕྱིར་ཆད་ཡིན་ཡང་ན་སྟོབ། །བདེན་པ་བཞི་

ནི་སྟོན་མཛད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལས་ལེགས་པར་བྱུང་བོ། །ཚུལ་དེ་ལྟར་
བསྟན་པ་ནི་གསུང་རབ་ཀྱི་སྒྲིབ་བསྐྱར་བའི་གཞིའི་གཙོ་བོར་བསྟན་ཞིང་དེ་
ལས་བསྐྱབ་བྱ་ཐེག་པ་གསུམ་དང་སྐྱབ་བྱེད་ས་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན། སྐྱབ་པ་པོ་བྱུང་
མཐའ་སྐྱབ་བ་བཞིའི་སྟོན་ས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལྟར་འཆད་པ་པོས་འཆད་ཤེས་པ་
དང་སྐྱབ་པ་པོས་སྐྱབ་ཤེས་པ་ཞིག་བྱུང་ན་སངས་རྒྱས་པའི་ཐར་པ་ལག་མཐེལ་དུ་
སྒྲིལ་བ་བཞིན་འབྱུང་བར་གདོན་མི་ཟའོ། །

སྐྱས་པ། ཐ་སྙད་ཆོག་གི་ཤུན་པ་བསྐྱལ་པ་མང་། །ཐོས་ཀྱང་ཐེག་
པའི་མཁའ་ལ་མགྲོགས་བཟོད་ཀྱི། །གཤོག་ཅལ་མ་རྟེན་གིང་སྤྱན་རང་མཆང་
ལས། །སྤྱང་པོའི་བཅུད་ཀྱིས་འཆོ་བ་ཡོང་རེ་སྐྱན། །

ཕྱི་ལྟས་མིག་སྟོང་བསྟོད་ཀྱང་བདེན་བཞི་ཡི། །གནས་ལ་འཛོམས་ན་ལྟ་
དབང་ཆེས་རྟེགས་ཀྱང་། །འཆི་ལྟས་མངོན་ཆེ་མི་བསྐྱུན་ལྟ་འགྲོ་བའི། །སྤྱན་ལས་
སྤྱང་པོ་ཞེ་འདུག་བརྟག་པར་འཆལ། །

བཤེས་གཉེན་ཡིད་བཞིན་དབང་གི་རྒྱལ་པོས་ནི། །བསྟན་པའི་ནོར་བུ་
ལག་ནས་ལག་སྟེར་བར། །མཐའ་དག་མིན་ཡང་ཆ་ཅམ་བཟུང་འདིས་ཀྱང་། །ཐུབ་
པའི་བསྟན་ལ་སྤྱི་ཞུར་འགྱུར་རམ་སྟམ། །

བཤེས་ཀྱི་རིན་དེ་སྤྱིད་ནས་འཇལ་མེན་ན། །ཆོས་བཞིན་སྐྱབ་པས་གཞལ་
ཕྱིར་ངལ་བ་འདིས། །སྤྱི་ཀྱན་རྒྱལ་བའི་བསྟན་ལ་དཔལ་ཐོབ་སྟེ། །རིས་མེད་སྤྱི་རྒྱའི་
གཉེན་གཤེན་མཆོག་འགྱུར་ཤོག ། །

ཡང་སྐྱས་པ། ཤེས་རིག་མིག་སྤྱིའི་བང་མཛོད་ནས། །གཏན་པ་མེད་པར་
ཆོས་སྤྱན་གྱིས། །ལྷག་བསམ་ཅན་གྱིས་སྤྱིང་བས་བདག་། །དབུལ་ཡང་ཨམ་སྤག་
དབུལ་ནས་བཏོན། །

ད་དུང་བསྐྱབས་དང་བསྐྱབ་ཀྱི་བདོག་པ་ཀྱན། །འཇུངས་མེད་གཏོང་
བའི་ལས་ལ་གཞོལ་བས་ན། །ཤེས་ཡོན་འཕྱོར་པ་ཅན་རྣམས་སྦྱངས་མེད་
ཀྱང་། །མཁས་མིན་མཁས་ཁུར་སྦྱངས་བའི་དུས་སུ་གཏུགས། །

དེའི་མཐུས་སྦྱེད་གྱའི་ངག་ལ་ལེགས་བཤད་དང་། །ཡིད་ལ་ཆོས་རིག་
འདོད་འཇོའི་དབལ་རྒྱས་ནས། །ས་སྟེང་ཞི་བདེའི་སྒྲུང་བ་སྦྲར་གསོ་དང་། །ལྷན་
ཅིག་སྐྱབ་བསྐྱན་འཛིན་མ་ཁྱོན་གང་ཞོག །

རིང་ནས་བསྐྱབས་པས་གཟིངས་ཆེན་འདི་བསྐྱལ་བར། །རྒྱ་སྦྱོར་མཐུན་
གྲོགས་མཇད་པའི་རྒྱང་ཤུགས་ཀྱིས། །རང་གཞན་སྲིད་མཆོའི་པ་རོལ་སྦྱར་ཅེན་
ཏེ། །སྦྱ་བཞིའི་རིན་ཆེན་སྤིང་དུ་འཕྱོར་གྱུར་ཅིག ། ཅེས་འབྲས་ཕུ་ཁང་དགེ་སྦྱོང་
ལྷོ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་རྟ་ས་རིགས་ལམ་སློབ་གྲུའི་རང་ཤག་ཏུ་སྦྱར་བ་དགེ་ལེགས་
འཕེལ། །སྐྱ་མདྲེ། །

༡༡། །གཏན་བདེའི་གཞི་མ་སྲིད་པའི་རྒྱད་རིམ་ལ་
བརྟག་པ་སྟེ་ལེགས་གནས་ཀྱན་འདུས་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

སྒྲུང་བརྗོད།

༡༡། །ལེགས་གནས་ཀྱང་འདུས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ལ་
བརྟེན་པའི་ལེགས་ཚོགས་མཐའ་དག་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུའི་ཡིད་ཆེས་ལ་བརྟེན་ནས་
བསྐྱབ་དགོས་པའི་བྱིད། འདི་ལ་ལེགས་གནས་ཀྱང་འདུས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལྟ་བུ་
ཞིག་ཡུན་རིང་པོ་ཞིག་ནས་བརྩམ་པར་མོས་ཀྱང་སྐབས་འགྲིགས་མིན་གྱིས་ནར་
འབྱངས་སུ་སོང་ཞིང་། བར་ལམ་ཆོན་རིག་པའི་རིགས་པ་དང་སྐྱར་བའི་སྐྱེ་བ་ལྟ་
བུའི་སྐྱོར་ལ་དབྱེད་གཏམ་ཡང་ཡང་ཡོང་བའི་རྒྱུ་དང་། གྲོགས་མང་པོས་ཡང་
ཡང་བསྐྱལ་བ་སོགས་ཀྱིས་ཚོས་པ་ལ་ཞུགས་ཤིང་། བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་ཆོན་རིག་
པའི་གཞུང་ནས་རྩལ་ལྷ་རབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ཤིང་། དེ་ཉིད་ནས་སྐྱེ་བ་ལྟ་
བུའི་སྐྱོར་དོགས་གནས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྐབས། དེའི་སྐྱོར་ཚད་སྤྱོད་དང་བཅས་རྒྱས་
པར་གཏན་ལ་ཐབ་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཆོན་རིག་པའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ལྷ་རྩལ་
ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིན་ཏུ་མང་བས། དེ་དང་དེའི་ཐ་སྙད་རྣམས་རི་བཞིན་ཤེས་མིན་
བརྟེན། དབྱེད་ཞིབ་ཀྱང་བཤད་དོན་རི་བཞིན་འཕྱོར་མིན་གྱིས་ནོར་འཁྲལ་ཡོང་གི་ད
ན། དེ་དང་དེའི་དོགས་སྤྱོད་སོགས་བྱུང་རིམ་དང་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱར་ཞིབ་ཆོག་པ་
ཞུ་གྱ། ཁྱད་པར་དུ་ཆོད་མ་རྣམ་འགྲེལ་དུ་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་སྐྱབ་པའི་གཞུང་ཆོག་རྣམས་
ཀྱི་དོན་ཤིན་ཏུ་བརྗིད་བས། གོ་དོན་དེ་ཉིད་ལོག་པར་བརྒྱུད་བ་རི་སྙེད་ཅིག་ཡོད་
བཅོ་ལ་བརྟེན། དེ་དག་སེལ་བའི་དོན་དུ་རྣམ་འགྲེལ་ནས་ཁ་སྐོང་དུ་གང་མང་
བསྐྱར་ཡོད། དེ་བཞིན་འགྲེལ་ཡོད་གཞན་ཁག་ལའང་འགྲེལ་བརྗོད་དགོས་རིགས་
དེ་བཞིན་ཞུས་ཡོད། དེའི་ཐོག་མདོ་རྒྱུད་སོགས་ནས་ཀྱང་ཁ་སྐོང་བཞིས་ཡོད་ལ།

ཁྱད་པར་དུ་སྤར་ནག་ཁྱད་དུ་ལུས་པའི་ཡབ་སྲས་མཛེས་པའི་མདོའི་ནང་ཚན་སྒྲིབ་
པ་འཕོ་བའི་མདོ་ཆོག་པལ་ཆེ་བའང་འདི་ནང་བྲངས་ཡོད་པས། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ལ་
ཡིད་ཆེས་ལྟག་པར་འཕེལ་བའི་གནས་ཤིག་ཆགས་ཡོད་སྟེ། སྤྱོད་ཀྱི་ཞེན་གྱི་
རྗེས་འབྲང་དུ་མ་སོང་བར་དངོས་སྟོབས་གྱི་རིགས་པ་དང་། རྗེས་སྤྱད་པའི་
ཚད་མའི་རྗེས་སྤྱད་པས་པ་ཞིག་ཡིན་ན། གཞུང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་འི་
སྐྱོར་ལ་སྐྱོ་འདོགས་མ་ལུས་པ་ཚོད་ནས་བཅས་མིན་གྱི་ངེས་ཤེས་བྱུང་བོ་ངང་གིས་
འཕེལ་ཐུབ་པའི་རེ་བ་ཡོད། འོན་ཀྱང་ད་དུང་སྤྱ་ལ་མཛངས་པའི་རིགས་པའི་རྣམ་
གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྐྱོན་ནས་དབྱེད་འཛོག་དུ་མ་ཞིག་བྱེད་དགོས་པར་སྤང་བས།
འདིའི་སྐྱོར་ལ་ཚུལ་རིག་རྗེ་མང་དུ་འཕེལ་བའི་རེ་བ་ཡང་ཡོད། མདོ་དོན་སྣང་བོ་ནི་
གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། མཚང་བརྟེན་སྤྱད་དུ་བྲིས་པ་ཞིག་གཏན་མིན་ཞིང་།
རང་ཅག་སངས་རྒྱས་པའི་གཞིའི་ལྟ་བའི་བབས་ས་མ་བརྒྱག་པར་གཏན་གནས་
ཐུབ་པའི་ཆེད་དང་། དེ་དག་ལུང་ཅམ་ལ་རུ་འཇུག་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་དངོས་སྟོབས་
རིགས་པའི་ལམ་ནས་སྤྱ་ཐག་ཆོད་པ་ཞིག་ཡིད་ལ་ངེས་བརྟེན་དུ་འཆང་ཐུབ་པ་
ཞིག་ཅིས་ཀྱང་དགོས་གནད་ཆེ་བས། དེ་དོན་ཐུགས་ལ་བཅང་བར་འཆལ་ཞེས་
བསྟེན་དུ་བསྐྱེལ་བ་ལྟར། དེ་དེ་བཞིན་དུ་འགྲུབ་པའི་སྟོན་འདུན་ཁྱེ་རྒྱ་དང་ཆབས་
ཅིག་ཐོན་ཡང་ལོ་མང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་སྤངས་བྲས་པའི་སྤངས་
འབྲས་གཏན་ཆོགས་ཤིག་མདོན་སོང་སྟེ། སྐྱེ་བ་དང་བཅས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༥
ལྷ་ ༡ ཆས་ ༩ མཇུག་རྫོགས་པར་བསྒྲིས་སོ། །

མཚན་བརྗོད་དང་རྩིས་པར་དམ་བཅའ་བ།

ཇི་མེད་མཛེས་སྐྱར་མཚན་དཔེའི་འོད་འབར་ཞིང་། །སྤྱི་བ་བྲལ་ཡེ་ཤེས་
 ཚོས་ཀྱིན་ཏྲ་གསལ། །འགོ་ལ་བཅེ་གདུང་མ་ཡིས་བྱ་ལས་ལྷག་། ཇི་བཞིན་
 འདོམས་མཛད་སྤྱབ་པའི་དབང་པོར་འདུད། །རིག་པའི་ཚོར་ནི་ཐམས་ཅད་
 གྱི། །ཅ་བ་ལེགས་སྤྱོད་ཤེས་རབ་སྟེ། །དེ་ཉིད་ལྷ་ཡི་མདངས་གསལ་བ། །ཀྱིན་
 གྱི་ཡིད་མཁར་ཤར་དེར་འདུད། །ཆེ་དགུ་མ་ལུས་སྟོང་གི་བཅུད། །རང་ཉིད་སྤྱོད་
 པའི་བྲམས་བཅེ་སྟེ། །དེ་ཀྱིན་འདུས་པའི་ལྷག་པའི་སྟེ། །དུར་སྤྱི་གུ་ཚུལ་བྱོན་ཏྲ་
 ཏྲ་བསྟེན། །ཉེས་བྲས་མ་ལུས་མཐུ་རུས་གྱིས། །རྣམ་པར་རྒྱལ་བྱེད་གསར་
 བདག་སོགས། །འཛིག་རྟེན་སྤྱོད་མཛད་མ་ལུས་པ། །གཙུག་གི་ཅོད་པཎ་བཀྱར་
 ཉེ་མཚོད། །ལྷང་དོར་ཐ་རགས་མ་འདེས་པར། །གང་གིས་གང་མཁོར་འདོམས་
 མཛད་པར། །རྗེས་དབྱུད་བསྐངས་པའི་གྲུབ་དོན་དག་། །རྟེན་ན་ཡིད་དབང་མི་འཕྲོག་
 སུ། །བདག་ཀྱང་འདི་ཡིས་ཡིད་འཕྲོགས་ཉེ། །མི་བྱེད་དད་པའི་སྤྱོད་ལོང་གཡོ། །འདི་
 སྟེལ་གཞན་ལ་སྤྲོད་མིན་ཅི། །རང་ཉིད་སྒྲལ་བཟང་འཕེལ་བྱེད་ཡིན། །ཤེས་བྱའི་
 གནས་ལུགས་དཔྱོད་ཤེས་ན། །ཤེས་རབ་འཕེལ་བས་མངོན་འདོད་དག་། །མ་ཞོར་
 བསྟན་པར་རྗེས་སྟོགས་སུ། །བཙོན་འགྲུས་བསྟན་པ་ཤིན་ཏུ་གཅེས། །ལྷ་གྲུབ་འབྲ་
 མིན་ཐ་རགས་རྣམས། །གསོང་པོར་དཔྱོད་ཤེས་མཁས་པའི་ཏྲ་གསལ། །རང་གི་ལྷ་
 དང་མཐུན་མིན་གྱིས། །འདོར་ལེན་བྱེད་པ་སྤྲོད་པའི་རྒྱུད། །མཚན་མོར་རྒྱ་བར་
 སྟོག་བཞུ་མཁོ་མོད་ཀྱང་། །སྤྱི་འཆིའི་ཤུལ་ལམ་པ་མཐའ་གསལ་པའི་སྟོན། །དཔྱོད་

ལྷན་གསར་བར་མིག་ལས་ཆེས་ལྷག་པས། །ཆང་མས་ལག་མཐིལ་ཆངས་ཤིག་
ཤེས་ལྷན་ནམས། །གཏན་བདེ་བསྐྱབ་ལ་མི་མཁོའི་ཤེས་བྱའི་གནས། །བགྲང་བས་
ཐེང་བ་འབྲུམ་སྤག་ཟད་ཀྱང་ཅི། །ལྷང་དོར་བྱ་བའི་གཞི་མ་ཡུད་ཙམ་རིག་། དབྱུད་
འཛིག་སྤེལ་བའི་དགེ་བར་འགྲན་བཟོད་དམ། །སྟོན་རབས་མ་གསལ་འཛིག་རྟེན་
མཐའ་དབུས་ཀྱི། །གནད་ཀྱན་གསལ་བའི་མེ་ལོང་འདི་ཐོས་ཆོ། །མ་སྟོད་དམ་པོར་
བཟུང་ལ་དབྱུད་འཛིག་གིས། །སྟོ་གྲོས་བསྐངས་ནས་མདུན་ལམ་འཆོལ་བར་
མཛོད། །ཀྱན་གསལ་དཀྱིལ་འཁོར་མཁའ་ལ་ཤར་བར་བརྒྱན། །དཀར་བའི་ཤོག་
བྱར་ཀྱན་གསལ་ངོ་མཆར་དངོས། །བེམ་གྱར་ཐུན་བ་བསལ་བར་ངོ་མཆར་
ཅི། །ལྷང་དོར་གནས་ལ་སྟོ་ཐུན་བསལ་འདི་མཆར། །

འདིར་གང་དབྱེད་པར་བྱ་བ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱིའི་སྐོར་
ཡིན་ལ། འདི་ལ་འང་གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་སྦྱར་ནས་དབྱེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་
པའི་ལུགས་ལ་སྦྱར་ནས་དབྱེད་པ་གཉིས་ལས།

༡༽ གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་སྦྱར་ནས་དབྱེད་པ།

དེ་ལ་ཆོན་རིག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཅོད་སྤྲོད་དང་། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཡོད་མེད་གནའ་
རབས་ཀྱི་ལུགས་དང་སྦྱར་ནས་དབྱེད་པའོ། །

ཆོན་རིག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཅོད་སྤྲོད་།

དང་པོ་ཅོད་སྤྲོད་དང་བཅས་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་རིགས་པས་སྦྱབ་པ་ནི། ཆོན་རིག་
གི་རིགས་པ་སྦྱ་བ་ཁ་ཅིག །རྒྱལ་ཆབ་རྗེའི་རྣམ་འགྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལེའུ་
གཉིས་པར། དྲིས་པ་སྦྱེས་མ་ཐག་པའི་རིག་པ་ཆོས་ཅན། རིག་པ་སྔ་མ་སྔོན་དུ་
སོང་སྟེ། རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་པ་མི་འཐད་དེ། རིག་པ་ཡིན་ན་རིག་
པ་སྔ་མ་སྔོན་དུ་སོང་བས་མ་ཁྱབ་སྟེ། འཇའ་འོད་ལ་རང་རྒྱ་འཇའ་སྔོན་དུ་འགོ་མི་
དགོས་ཤིང་། ལུ་མོ་ཆེ་རིང་དང་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཐུག་འཕྲད་བྱུང་བ་ལ། དེའི་སྔོན་དུ་
དེ་གཉིས་ཐུག་འཕྲད་སྔོན་དུ་སོང་མི་དགོས་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ལ་འང་མཚུངས་
སོ། །སེམས་ནི་སེམས་སྔོན་དུ་འགོ་མི་དགོས་ཏེ། རྣམ་པ་ཀུན་དུ་བེམ་པོའི་འབྱུང་
བ་ལས་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་དུ་ཡིད་སློའི་རྟོག་པ་འབྱུང་བ་འགའ་ཞིག་

ལས་སྐྱེས་ན། འབྱུང་བ་ཀུན་སྟོག་ཆགས་སུ་ཐལ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། རྫོ་ལ་
སོགས་པར་དབང་པོ་དང་སྒོ་སྐྱེ་བའི་རྩས་པ་མེད་པ་འབའ་ཞིག་སྟོག་ཆགས་སུ་མི་
འགྱུར་ཞིང་། སྟོག་ཆགས་ཀུན་རང་རང་གི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་འབྱུང་བ་དེད་ཅག་
ནམས་འདོད་དེ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །འདི་ནི་གཞུང་དེ་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་རི་བཞིན་མ་
ལོན་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། རིག་པ་ཡིན་ན་རང་གི་རིགས་རྒྱན་ནམ་ཇས་རྒྱན་གྱི་རིག་
པ་སྤྲ་མ་སྟོན་དུ་སོང་དགོས་པར་སྦྱབ་ཅིང་། རིགས་འདྲ་སྤྲ་མ་སྟོན་དུ་སོང་དགོས་
པར་སྦྱབ་པ་མིན་པས་བྱབ་མེད་ཀྱི་སྟོན་དུ་མི་འབྱུར་ལ། ལིན་དུ་མཛེས་པའི་འཇའ་
རིས་དེ་ཡང་རིགས་འདྲའི་འཇའ་རིས་སྟོན་དུ་མ་སོང་ཡང་། ཆར་པའི་ཟེལ་པ་དང་
ཉི་མའི་འོད་ཟེར་སོགས་པན་ཚུན་འཐབ་པ་ལས་འོད་ཀྱི་ཇས་རིགས་མི་འདྲ་བ་པན་
ཚུན་ལྟོས་ནས་བྱབ་པས་ཇས་རྒྱན་སྤྲ་མོ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བ་མིན་ནོ། །

དཔེར་ན། མིའི་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་མིའི་འོད་སྤྲ་མོ་དང་། སྟོག་གམ་
ཤེལ་སྟོའི་འོད་དང་། བར་གྱི་སྤང་བ་སོགས་པན་ཚུན་ལྟོས་བྱབ་ལས་གཟུགས་
བརྟན་གྱི་ནམ་པར་བྱབ་པ་ཡིན་པས་ཇས་རྒྱན་སྤྲ་མོ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ལིན་དུ་འཐད་
དོ། །དཔེར་ན། མིའི་བཞིན་གྱི་འོད་ནི་མིའི་བཞིན་གྱི་ཇས་ལས་སྐྱེས་པས་ཇས་རྒྱན་
མེད་པ་ག་ལ་ཡིན། རི་དང་། བྲག་རི་དང་། སྐྱེས་ཤིང་ནགས་ཆལ་དང་། ཁང་པ་
ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ཅན་རགས་པ་ནམས་ཀྱང་རང་ཚུ་ཁྱེད་མཐར་ཐུག་ན།
གཟུགས་རྩལ་སྤྲ་བ་དང་ཆེས་སྤྲ་བ་ལ་ཐུག་པས་ཇས་རྒྱན་ཆད་པ་མིན་ལ། ཆེས་
སྤྲ་བའི་མཐར་རྩལ་དེ་དག་ནི། རང་གི་རིགས་འདྲའི་ཆ་བསལ་བའི་རྩལ་མཐར་
ཐུག་པ་ལ་བཤད་ཅིང་། དེ་ཉིད་ཀྱང་མཐར་རྩལ་སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་བརྒྱད་ནས་འབྱུང་བས་
ཐ་མ་དང་སྟོག་མའི་མཐའ་མེད་པ་ནི་ཆོན་རིག་གི་གཞུང་ལས་ཀྱང་ལིན་དུ་གསལ་
བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཤིང་སྟོང་དང་ཁང་པ་ལ་སོགས་པ་གཡོ་བར་བྱེད་པའི་

རྒྱུ་འཕྱུ་བ་བྲག་པོ་དེ་ཡང་། རང་ཚོམ་བྱེད་དམ་ཇུས་རྒྱུ་མཐར་ཐུག་ན་རྒྱུ་གི་
འབྱུང་བ་སྤྲོ་མོ་ལ་ཐུག་པས་ཇུས་རྒྱུ་མེད་པར་མི་འགྱུར་ལ། རྒྱུ་གི་མཐར་ཐུག་
དེ་ཡང་ཆ་སྤྲོས་ནས་དུས་བྱུང་ཆད་པ་མི་སྲིད་པས་དེ་ལྟ་བུ་ལ་རིགས་འདྲའི་རྒྱུ་
ཡང་མི་ཆད་པས་ཐོག་མ་མེད་པ་དང་། འབྱུང་ཐུག་གཞན་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་
ནོ། །སེམས་གསལ་རིག་གི་རིགས་རྒྱུ་ལ་བརྟག་ནའང་། སེམས་གསལ་རིག་
གི་རྒྱུ་རགས་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་ཚོམ་བྱེད་མཐར་གཏུགས་ན་གསལ་རིག་ཆེས་
སྤྲོ་བ་ལ་ཐུག་ཅིང་། དེ་ནི་གསལ་རིག་གི་ཇུས་ཁོ་ན་ལ་ཐུག་པས་དེའི་ཇུས་རྒྱུ་
ཡང་ཐོག་མ་དང་མཐའ་མ་མེད་དེ། དྲངས་ཤིང་གསལ་བའི་བར་སྒྲུང་སྒྲོང་སངས་
ཀྱི་ཇུས་རྒྱུ་བཞིན་ནོ། །

ལེས་ཐུག་རགས་པ་ཡང་རང་དང་རིགས་འདྲ་ངེས་པར་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་མི་
དགོས་པ་ནི། ཇུས་ལ་ཇུས་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་ཀྱང་རང་ཚོམ་བྱེད་འཇིག་
པའི་གོང་བྱ་དང་དེ་མཐར་གཏུགས་ན་ས་ཐུག་སྤྲོ་མོ་ལ་ཐུག་ཅིང་། དེ་ཉིད་ནི་ཐོག་མ་
མེད་པར་ཇུས་རྒྱུ་མི་ཆད་པར་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ལེས་ཐུག་སྤྲོ་བ་རགས་
གང་གིས་ཀྱང་སེམས་གསལ་རིག་དངོས་སུ་སྦྱེ་བའི་བདག་རྒྱུན་ཁྱད་པར་ཅན་
དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་རྟེན་བྱེད་པ་མེད་ཀྱང་ལུས་སེམས་གཉིས་དངོས་རྒྱུའི་ཆོགས་
པ་གཅིག་ལ་བརྟེན་པའི་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་ནི་ཡོད་དོ། །རྣམ་འགྲེལ་དེ་ཉིད་དུ།
རྒྱ་གཅིག་ཕྱིར་ན་ལྷན་ཅིག་གནས། །དབང་བཞིན་གཟུགས་དང་ངོ་བོ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། ལུ་རམ་གྱི་ངོ་དང་ལུར་གཟུགས་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཀྱང་དངོས་རྒྱུའི་
ཆོགས་པ་གཅིག་ལས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་བཞིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ལེས་ཐུག་མིན་
པའི་གཟུགས་སྤྲོ་བ་དང་། ཆེས་སྤྲོ་བ་གང་ཞིག་སེམས་གསལ་རིག་གི་དངོས་ཀྱི་
བདག་རྒྱུན་དང་། ངོ་བོ་གཅིག་པའི་རྟེན་བྱེད་པ་ཡོད་ཀྱང་ངོ་བོ་སྦྱེད་བྱེད་དམ་ཉེར་

ལེན་བྱེད་པ་ནི་མི་སྲིད་དོ། །དཔེར་ན་འབྲུང་བཞིའི་རྒྱལ་ཕྱན་རྣམས་ཀྱང་པན་ཚུན་དོ་
པོར་སྐྱེད་པ་ལས་རིགས་མ་ཐུན་པའི་རྒྱ་བྱེད་པ་མི་སྲིད་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་འོག་ནས་
ཀྱང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་བྱ་མོ་ཆེ་རིང་དང་སྒོལ་མ་ལྟ་བུར་མཆོན་ན་དེ་
གཉིས་ཐུག་པ་བྱུང་བ་ལ་དེའི་སྔོན་དུ་དེ་གཉིས་ཐུག་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་པ་
བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བའང་། རྒྱགས་སྤྲེའི་དམ་བཅའ་མེད་པའི་རྩྭ་པ་འབའ་ཞིག་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་བྱ་བ་རགས་པ་ལ་བྱ་བ་རགས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་སུས་ཀྱང་
མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་ཐོག་ཏུ་སྤྱར་ནའང་དེ་གཉིས་སྐྱེ་བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་པར་
སྤྱབ་བཞིན་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་སྤར་ཐུག་པ་བྱུང་མ་སྔོང་བ་མི་སྲིད་
ཅས་སྤྱར་ནའང་ལན་གྱིས་ལྟོག་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འབྲུང་བ་ཀུན་སྟོག་ཆགས་སུ་ཐལ་མིན་ལ་བརྟག་པ།

འབྲུང་བ་ཀུན་སྟོག་ཆགས་སུ་ཐལ་མིན་ནི། འབྲུང་བ་ཀུན་སྟོག་ཆགས་
སུ་ཐལ་བ་འགོད་པ་ནི། ཡིད་སློ་རྟོག་པ་འབྲུང་བ་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེས་ན་དེ་ལྟར་
ཐལ་གྱི། འབྲུང་བ་ལས་སྐྱེས་པ་ཙམ་གྱིས་སྟོག་ཆགས་སུ་ཐལ་བར་སྤྱབ་པ་མིན་
པ་གཞུང་དེ་ཉིད་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་དེར་བརྟ་བར་བྱའོ། །དེའི་དོན་ནི། རྒྱང་
འཕེན་པས་ཡིད་སློ་རྟོག་པའི་དངོས་ཀྱི་རྒྱ་ནི་འབྲུང་བ་འབའ་ཞིག་ལས་གཞན་དུ་
མ་མཐོང་མི་རྟོག་པས་མེད་པར་འདོད་ལ། སྟོག་ཆགས་དོད་གཤེར་འབའ་ཞིག་ལས་
སྐྱེས་པའི་དོད་སྐྱེས་ཀྱང་ཁས་སྦྱངས་པས་དེ་ལ་འབྲུང་བ་ཀུན་སྟོག་ཆགས་སུ་
ཐལ་བ་ལྟོག་ཏུ་མེད་པ་ནི་རིགས་པ་འཕྲོ་ཆོད་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཡིད་
སློ་འབྲུང་བ་འབའ་ཞིག་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་ན་འབྲུང་བ་ཀུན་སྟོག་ཆགས་སུ་ཐལ་
ཏེ། འབྲུང་བ་དེ་དག་འདུས་ཙམ་ལས་ཤེས་པ་སློ་བུར་དུ་སྐྱེ་བས། དེ་འདུས་པ་དེ་

ཉིད་ལས་ཤེས་པ་སྐྱེད་བྱེད་ཆང་བས་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་པ་དངོས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་
 ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ས་རྒྱུ་འདུས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འདུས་པ་ཡོད་
 བས་སློག་ཆགས་སུ་ཐལ་བ་ལྟོག་ཏུ་མེད་ལ། གཤམ་ཏེ་དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱེད་བྱེད་གཞན་
 ཞིག་ཡོད་ན། དེ་ཉིད་འབྱུང་རྒྱལ་དེ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཡོད་དམ་གསར་དུ་
 གྲུབ། དང་པོ་ལྟར་ན་འབྱུང་བ་ཀྱན་སློག་ཆགས་སུ་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་སོ་ན་གནས་
 ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་དེ་ཡང་གསར་དུ་འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གཞན་ཞིག་དགོས་པས།
 དེ་ནི་སྐྱེ་བ་བརྒྱད་ནས་བཙལ་བ་ལས་གཞན་དུ་མི་རྟོག་པས་སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་ཡོད་པ་
 རྟགས་ཀྱིས་འབྱུང་བོ། །གཤམ་ཏེ་འབྱུང་བ་དང་ཤེས་པ་སོ་སོའི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་རྒྱ་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་ཡོད་དམ་མེད། སོ་སོར་མེད་ན་གཟུགས་ཤེས་པར་འབྱུར་
 རྒྱུར་འབྱུར་དུ་ཐལ་བས། གཟུགས་ཅན་ཀྱན་ལས་ཤེས་པ་དང་ཤེས་པ་ཀྱན་ལས་
 གཟུགས་ཅན་མངོན་གྱུར་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ་ལོ། །སོ་སོར་ཡོད་ན་ཤེས་པའི་སྤྱན་མོང་
 མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་དེ་འབྱུང་བའི་རང་བཞིན་ཅམ་ཡིན་ནམ་དེ་ལས་གཞན་ཞིག་ཡིན།
 དང་པོ་ལྟར་ན་འབྱུང་བ་ཀྱན་སློག་ཆགས་སུ་ཐལ་བ་ལྟོག་ཏུ་མེད་ལ། གཉིས་པ་
 ལྟར་ན་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་དེ་ཤེས་པའི་རྣམ་ཡིན་ན། དེ་ཡང་ཐོག་མ་གང་ནས་བྱུང་མཐའ་
 མ་གང་དུ་འགྲོ་ཞེས་ཅད་བཅད་ན་ཐོག་མེད་དུ་ཐལ་ནས་ཤེས་པ་ཡང་ཐོག་མེད་དུ་
 ཐལ་བས་སྤར་གྱི་དམ་བཅའ་ཉམས་སོ། །

ཤེས་པའི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་དེ་སྤྱན་དུ་སོང་མི་དགོས་ན། འབྱུང་བ་
 འདུས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཆན་མེད་ལ། སྤྱན་དུ་སོང་དགོས་
 བ་ཁྱོད་ཀྱི་ཚྭ་དཔ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་དུ་འབྱུར་རོ། །དེའི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་
 དབང་པོ་དགོས་སོ་ཞེ་ན། དབང་པོ་དེ་ཡང་འབྱུང་བ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་གམ་དེ་ལས་
 ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་བ་གཞན་ཞིག་དགོས་ན་དེ་ཡང་སྤར་བཞིན་ཅད་བཅད་ན་ཉེས་པ་

སྤྲུལ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་སྤྱིར་དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྣམས་ནི་དབང་པོ་གཞུགས་
ཅན་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཡུལ་གཞུགས་ཅན་ད་ལྟ་བུ་དང་འཕྲད་སྟབས་ཀྱིས་སྐྱེ་དགོས་པས།
དེ་ལྟ་བུའི་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་དེ་ཁྲད་རྩལ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཁྲད་རྩལ་
ཞིག་ཡིན་ནམ་གསར་གྲུབ་ཅིག་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་ཁྲད་རྩལ་གྲུབ་པ་དང་དབང་
ཤེས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དབང་ཤེས་ལྟའི་དངོས་ཀྱི་བདག་
རྟེན་མཐའ་དག་ཁྲད་རྩལ་དང་ལྷན་ཅིག་ཆང་བར་གནས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གསར་
གྲུབ་ཡིན་ན། དེ་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཆ་རྟེན་གང་དང་གང་ཆང་དགོས་ཞེས་ངེས་ན་སྤྲུལ་
ཀྱི་ཉེས་པ་སེལ་མི་རུས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་དང་། དབང་ཤེས་
ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད། དེ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་པ་ཡིན་ནམ་སྤྱི་བ་ཡིན། ལྷན་ཅིག་ན་
གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། སྤྱི་བ་ཡིན་ན་དེ་འདྲའི་དབང་པོའི་སྤྲུལ་དེ་དག་མའི་མངལ་
དུ་ཞུགས་མ་ཐག་ནས་ཆང་བ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་ནང་འགལ་སོ། །སེལ་
ལམ་རྩམ་(Cell) ཞེས་པ་དེ་ལ་དབང་པོའི་རྩལ་སྟན་རང་ཆས་སུ་ཡོད་ན། དབང་
ཤེས་ཀྱང་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པར་ཐལ་སོ། །ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི་ཡུལ་འདས། མ་
འོངས། ད་ལྟ་བུ་གསུམ་ག་ལའང་འཇུག་ཐུབ་པས་ཡིད་དབང་ཡང་ཡིད་ཤེས་ཡིན་
ཀྱི་གཞུགས་མིན་ལ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་ཡིད་ཤེས་ཀྱང་དབང་ཤེས་བཞིན་དུ་བར་དུ་
ཆོད་པའི་གཞུགས་མི་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡིད་ཤེས་གང་ཡིན་ཡང་རང་
གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྟེན་ཡིད་དབང་ལ་བརྟེན་དགོས་པས། ཡིད་ཤེས་
རི་ལྟར་སྤྱི་བ་སོང་བ་ན་ཡིད་དབང་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་བ་སོང་བར་བདེན་མོད་
ཀྱང་དེ་དང་དེའི་རྩལ་རྟེན་སྤྲུལ་སྤྲུལ་མར་མཐར་ཐུག་ས་མེད་དེ། འབྱུང་རྩལ་སྤྲུལ་
བཞིན་ནོ། །དབང་པོའི་རྣམ་གཞག་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །

དོད་སྐྱེས་ལ་བརྟག་པ།

པ་མ་བརྟུན་ནས་བྱང་མེན་དང་དོད་སྐྱེས་བརྟག་པ་ལ། དེ་འབྲ་བའི་ཡིད་
 དབང་མཐར་ཐུག་ས་མེད་ཀྱང་རང་རང་གི་སྐྱེ་བ་སྲ་མ་བརྟུན་ནས་ཡོང་བ་མ་ཡིན་
 གྱི་པ་མ་བརྟུན་ནས་ཡོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདི་འགོག་པ་ལ་སྡོན་དུ་བོད་སྐྱེས་
 བསྐྱབ་དགོས་པས་དེའི་ཚུལ་ནི། དེ་འབྲ་བའི་པ་མ་ལ་པ་མའི་མཐར་ཐུག་ས་ཞིག་
 མེད་ན་འཛམ་གླིང་འདིར་སེམས་ཅན་ཐོག་མར་ཆགས་ཚུལ་ཆོན་རིག་པའི་གཞུང་
 རྒྱུ་ནས་བཤད་པ་དང་ནང་འགལ་ལ་མཐར་ཐུག་ས་ཡོད་ན། མཐར་ཐུག་ས་དེའི་ཆེ་ཆུ་
 མེད་གང་བྱང་དུ་ཡང་ཐལ་ལོ། །མཐར་ཐུག་ས་མེད་ན་འཛམ་གླིང་འདི་ཡང་མཐར་
 ཐུག་ས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ནས་དོད་སྐྱེས་དང་། རྩས་སྐྱེས་ཁས་ལེན་དགོས་
 པ་ཤུགས་ཀྱིས་འབྲུབ་པོ། །ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གཞུང་ལས་སེམས་ཅན་གྱི་
 སྐྱེ་གནས་ལ་མངལ་སྐྱེས། སྒོང་སྐྱེས། རྩོད་སྐྱེས། རྩས་སྐྱེས་དང་བཞི་བཤད་
 པས་སློག་ཆགས་ཐམས་ཅད་པ་མ་བརྟུན་ནས་སྐྱེ་བ་མ་ངེས་ལ། སྤྱིར་བོད་གཞུང་
 སོགས་ལས་ཆོན་རིག་པས་བཤད་པ་ལྟར་སྒོང་སྐྱེས་ཀྱང་ཆེ་ཕྲ་ཆོགས་བརྗོད་
 ཀྱིས་མི་ལོང་མོད། སྒོང་ལ་མ་བརྟེན་པའི་བོད་སྐྱེས་ཀྱང་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལོང་བ་
 ཡོད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་པའི་གཞུང་ལས་བཤད་པ་ལྟར་རིགས་པས་བྱུབ་ཅིང་།
 ཆོན་རིག་པས་སྒོང་སྐྱེས་སུ་བཤད་པ་ལ་འགའ་ཞིག་སངས་རྒྱས་པས་བོད་སྐྱེས་
 འབའ་ཞིག་ཏུ་བསྐྱབ་དགོས་པའང་སྤངསྟེ། དཔེར་ན། སྒོང་སྐྱེས་སུ་བཤད་པའི་
 རྒྱ་མཚན་དུ་མེ་ཉིག་ལྟ་བུའི་ནང་ནས་འབྱུ་མིན་སོགས་སྐྱེ་བ་ལ་མཛོན་དུ་སྤྱོད་པས་
 པའི་ཆེ་དེའི་ནང་དུ་སྒོ་ངའི་དབྱིབས་ཅན་རེ་ཡོད་པ་མཐོང་བས་དེ་སྒོ་ང་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་བཤད་ན། དེ་ནི་འབྱུ་མིན་དེ་དང་དེའི་ཕྱས་འབྱུབ་བྱེད་ཀྱིས་ཐོན་ཡིན་གྱི་སྒོ་

ང་ག་ལ་ཡིན། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་སྒྲོང་དེ་དག་གཏོང་མཁན་འབྲུ་སྲིན་གཞན་ཞིག་
ཡོད་དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་རང་དང་རིགས་མཐུན་ཞིག་གིས་སྒྲོང་གཏོང་དགོས་པས་
དེ་ལྟ་བུ་གཏོང་མཁན་དེ་གང་ཡིན། འབྲས་བུ་ཡིན་ན་རང་དང་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་
སྐྱེ་དགོས་པ་ཁྲིད་ཆོས་ཀྱང་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྒྲོང་དེ་དག་མཐོང་བྱུང་ཀྱང་གཏོང་མཁན་མཐོང་མི་བྱུང་ན་ནི། སྒྲོང་ལས་
སྒྲོང་གཏོང་མཁན་སྤྱི་བར་སོང་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་ལོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་སྒྲོང་མཐོང་
བྱུང་ལ་གཏོང་མཁན་མཐོང་མི་བྱུང་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡོད། དཔེར་ན། དབྱར་གྱི་ཆ་
བའི་ཡུལ་དུ་དཀར་ཡོལ་ལྟ་བུ་སྒོད་གཙང་མ་ལ་རྩ་གཙང་མ་སྤྲུགས་ནས་དེའི་ནང་
དུ་ཏུ་རྩའི་འཇག་མ་གཅིག་བརྩུག་ནས་བཞག་ན་ནམ་ཞིག་ན་དེ་འབྲུ་རྩའི་དབྱིབས་
ཅན་དུ་སྐྱེས་པ་དངོས་མཐོང་ལ་བརྟེན། དེ་ལྟ་བུའི་འབྲུ་དེ་ཡང་སྒྲོང་སྐྱེས་ཡིན་ནམ།
ཡིན་ན་ཏུ་རྩའི་སྒྲོང་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་བྱུང་སྤངས་ཆགས་
མ་ཐག་འབྲུ་རིགས་གཅིག་པ་དུ་མ་སྒྲོ་བྱུང་དུ་སྐྱེས་པ་མཐོང་ཆོས་ལྟར། དེ་དག་
གི་སྒོན་དུ་སྒྲོང་ཡང་དེ་དང་མཚུངས་པ་ཡོད་དགོས་པས་དེ་དག་གཏོང་མཁན་དེ་
དག་འབྲུ་རིགས་དེའི་ནང་དུ་སྤར་ནས་ཡོད་ན་སྐྱེ་ལྡན་ཐམས་ཅད་ལ་སློབ་ཆགས་
རང་ཆས་སུ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཕྱི་ལོགས་ནས་འོངས་ན་ནི་གཏོང་མཁན་དེ་ཡང་
དེའི་ནང་འོང་དགོས་པས་དེ་འབྲུ་བའི་འགྲོ་འོང་བྱེད་པའི་དུས་ཀྱང་མཐོང་དགོས་པ་
ལ། དེ་མཐོང་བ་བསྟན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཏོང་མཁན་དེར་འོངས་པ་མ་ཡིན་
ཡང་སྒྲོང་རྒྱུ་བྱས་འབྲེལ་ནས་དེར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནི་ཞེ་ན། སྒྲོང་དེ་དག་རྒྱུ་བྱ་
དང་ལྟན་ཅིག་མཐོང་དགོས་པ་ལ་དེ་ཡང་མ་ཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཚན་རིག་པས་
བཤད་སློབ་གཞན་ཞིག་ལ་རྩ་ཁོལ་བསྐྱོལ་ནས་འབྲུ་སྲིན་ཐམས་ཅད་ཤི་ཐེན་པ།
ཤེས་དམ་ཆ་གཅིག་ནང་དུ་མཉམ་དུ་སྤྲུགས་ཏེ་ཁ་གཙོད་བརྒྱབས་ནས་བཞག་ན་

འབྲུ་མིན་གཏན་མི་སྐྱེ་ཡང་། གཅིག་ཅུང་ཟད་ཁ་བྱེ་བ་དང་འབྲུ་མིན་སྒོ་བྱར་དུ་གང་
བ་མཐོང་བས། སངས་རྒྱས་པར་བར་སྤྱོད་བ་ཐོགས་མེད་དུ་རྒྱ་བར་བཤད་བ་དང་
འགལ་བར་བཅད་ཀྱང་མི་འགལ་ཏེ། དེར་སེམས་ཅན་ཆགས་ནས་སྐྱེ་བ་ལ་རྒྱང་
གི་འགྲོ་འོང་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་ལ་དེ་མེད་པས་བར་སྤྱོད་བ་དེར་ཆགས་མ་ཐུབ་
བ་ཡིན་ཞེས་ལན་ཐེབས། འོན་ཀྱང་ཁོང་ཚོས་དོན་སྐྱེས་མེད་པར་བཤད་བ་དང་
ནང་འགལ་ཏེ། ཤེལ་དམ་དེ་ཁ་བྱེ་མ་ཐག་དུ་སྐྱེས་པའི་འབྲུ་མིན་དེ་དག་དོན་སྐྱེས་
སམ་རྩས་སྐྱེས་མིན་ན་སྒོང་སྐྱེས་ཡིན་དགོས་པས། དེའི་སྒོན་དུ་སྒོ་ང་དེའི་ནང་དུ་
ཡོད་དགོས་ན་གཏོང་མཁན་ཡང་ཡོད་དགོས་པས་དེའི་སྤྲ་ལོགས་སུ་འབྲུ་མིན་མེད་
པར་བཤད་བ་དང་འགལ་ལ། ཁ་གཅོད་བྱེ་མ་ཐག་དུ་སྒོ་ང་དུ་མ་དེར་འཇུག་ན་ཁྱེད་
ཀྱིས་མཐོང་དགོས་པ་ལ་མ་མཐོང་བ་དང་། ཁ་གཅོད་བྱེ་མ་ཐག་དུ་འབྲུ་མིན་སྐྱེ་བ་
མཐོང་བར་བཤད་བ་དང་ཡང་འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །

མདོར་ན་སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་གནས་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པས་འོ་ཅག་གིས་
མ་རྟོག་བ་ཅམ་གྱིས་མེད་པར་ཁས་ལེན་བ་མི་རིགས་ཤིང་། ད་དུང་དབྱེད་པར་བྱ་བ་
རིགས་སོ། །གཞན་ཡང་གཟུགས་ཁམས་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་འགྲོ་
བ་དང་། འདོད་པའི་ལྟ་དང་། རྣམ་པར་དག་པའི་ལྟ་རྣམས་ཁས་མི་ལེན་ན་ནི། མ་
མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་མེད་པར་ལྟ་བའི་སྤྱོད་པའི་ལྟ་བྱུང་ཅམ་དུ་ཟད་པས་འདིར་ངལ་
བ་བྱེད་པའི་དོན་མེད་ལ། ཁས་ལེན་ན་ནི་རྩས་སྐྱེས་དང་། དོན་སྐྱེས་ངེས་པར་ཁས་
ལེན་དགོས་པ་ནི། བྱང་དང་རིགས་པའི་འཕོ་ཚོད་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ། །རྩས་
སྐྱེས་ནི་ཤ་རུས་གདོས་བཅས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་སྒྲངས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་འོད་ལུས་སམ་
རྒྱང་ལུས་དང་བཅས་མིང་གཞིའི་ཕྱང་པོ་སྒོ་བྱར་དུ་རྟེན་བ་ཞིག་ལ་རྩས་སྐྱེས་ཟེར་
ཏེ། འདོད་ལྟ་དང་། གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་ལྟ་བུའོ། །འདི་དག་ཀྱང་

སྲིད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་བརྒྱད་དེ་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་
གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བརྒྱད་པ་ལས་སྐྱེ་འཆིའི་འདྲར་ལེན་བྱེད་དགོས། འཁོར་
བ་ལས་གྲོལ་ཟེན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་ལྟར་མི་དགོས་པར་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་
དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་དབང་གིས་སྐྱེ་འཆིའི་འདྲར་ལེན་
བྱེད། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་སྣང་ལས་
མཆོག་དུ་མི་འགྱུར་བའི་རྫོ་རྫེའི་སྐྱབ་རྟེན་ཤིང་གདུལ་བྱའི་དགོས་པའི་དབང་གིས་
གདུལ་བྱའི་སྣང་རོར་སྐྱེ་འཆིའི་རྣམ་པ་གསལ་བ་ཙམ་ནི་སྲིད་དོ། །

དེས་ན་བོད་སྐྱེས་དང་རྒྱས་སྐྱེས་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཆན་དང་ཁུངས་ཤིན་
དུ་མང་ལ། དེ་དག་མེད་པར་སྐྱབ་པ་མཐར་མ་མཐོང་བའི་རྒྱ་མཆན་ལ་ཐུག་འདུག་
པས། དེ་གཉིས་ཡོད་པ་ནི་ལེགས་པར་གྲུབ་ལ་འོག་ནས་ཀྱང་འཆད་པར་འགྱུར་
རོ། །དེས་ན་སློག་ཆགས་དེ་དག་པ་མ་བརྒྱད་ནས་འོངས་པ་མི་འཐད་པས་རང་
གི་རྣམས་རྒྱན་སྒྲ་མ་བཙལ་ན་སྐྱེ་བ་སྒྲ་མ་ཡོད་པར་གྲུབ་པོ། །ཅི་སྟེ་འགྲོ་བ་མའི་
དབང་པོ་དང་ཁྲད་པའི་ནང་གི་ཤེས་པའི་རྣམས་རྒྱལ་དེ་དག་པ་མ་བརྒྱད་ནས་རེས་
པར་འོངས་པ་ཡིན་ན། སྐྱབ་བྱའི་རྒྱད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་། ཁོང་ཁྱོད་དང་། རེག་
བྱ་སྤྱོད་བའི་ཆོར་བ་དང་། གཞུགས་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་པ་
མའི་ཁྲད་པ་ནས་བབས་ཆེ་དེ་དག་གི་བྱ་བ་བྱེད་བཞིན་པར་བབས་ན། དེ་དག་སོ་
སོའི་བྱ་བ་དང་བཅས་པས་འདོད་ཆགས་དང་། ཁོང་ཁྱོད་སྐྱེ་བཞིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་
གཞུགས་མཐོང་བཞིན་བབས་པར་ཐལ་བ་དང་། པ་མའི་རྩ་ལམ་བརྒྱད་ནས་མངལ་
དུ་ཞུགས་པ་དང་། ཞུགས་ནས་ཀྱང་ཆགས་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་བཞིན་པར་ཐལ་
ལོ། །གལ་ཏེ་ཆགས་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་མེད་ན་འདོད་ཆགས་སོགས་སུ་མི་འཐད་
དེ། དེ་དང་དེའི་བྱ་བ་དང་བལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཆགས་སོགས་མིན་ཀྱི་དེ་དང་དེའི་

རྒྱལ་པལ་རྒྱལ་བའི་པལ་སྐྱོན་མེད་ཅེས་སྒྲ་ན། འོན་ཀྱིང་མཐུག་པོ་ཁྱུག་བའི་
སྐབས་དེར་ཆགས་སོགས་ཡོད་པ་དང་། དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཡོད་དེ། དེ་དང་དེའི་
རྒྱལ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་སྤྱ་གྲུ་དེ་ལ་རེག་པའི་གནས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་དང་བཟོ་ཤེས་
པར་ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་རྟེ། དེ་ལྟར་ཤེས་པའི་རྒྱལ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུས་
ཀྱི་ན་ཆ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡོད་བཞིན་པར་ཐལ་རྟེ། དེ་དག་གི་རྒྱལ་པ་ཡོད་པས་
ཡོད་གོ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་དང་སད་པའི་སྐབས་སུ་འང་མི་ལམ་མིས་པར་ཐལ་རྟེ། དེ་ལ་
མི་ལས་ཀྱི་རྒྱལ་པ་དང་རྒྱལ་པ་ཆང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆགས་སོགས་དེ་བའི་
པ་མ་ཡིན་ཀྱི་དེ་དག་གི་རྒྱལ་པལ་ས་བོན་བའི་པ་མ་ཡིན་ཀོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་སྤྱ་གྲུ་
དེའི་མི་ཆེ་ལ་སྤྱིར་བར་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་དགོ་སྤྱུག་གི་ལས་དག་
གི་ས་བོན་ཡང་པ་མ་དེའི་རྒྱུད་ནས་བའི་པར་ཐལ་བས། པ་མས་བསགས་པའི་
དགོ་སྤྱུག་གི་ལས་ཀྱིས་བདེ་སྤྱུག་མཐའ་དག་ཀྱང་སྤྱ་གྲུ་གཞན་གྱིས་སྤྱིར་བར་ཐལ་
ལོ། །བདེ་སྤྱུག་དང་དགོ་སྤྱུག་གི་ས་བོན་དེ་དག་པ་མས་བསགས་པ་མ་ཡིན་ཀྱི་
པ་མ་སྤྱ་མ་སྤྱ་མ་བརྒྱུད་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ཀོ་ཞེ་ན། དགོ་སྤྱུག་གི་ལས་དེ་དག་ཀྱང་
གསོག་མཁན་མེད་པས་ལས་མ་བྱས་པ་དང་སྤྱད་པར་ཐལ་ལ། དེ་ལྟར་རྒྱུན་མས་
མི་བསད་པའི་ནམ་སྤྱིན་རྒྱུན་མ་སྤྱང་མཁན་གྱིས་སྤྱིར་བར་ཡང་ཐལ་ལོ། །འདོད་
ཆགས་ལྟ་བུ་རྒྱུད་གཅིག་ཉིད་གང་ཟག་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་གངས་མེད་པ་ལ་བྱུང་བར་
ཐལ་བ་དང་། གང་ཟག་གཅིག་གིས་བསྐྱབས་པའི་ཡོན་ཏན་ཉིད་གང་ཟག་རྒྱུད་ཐ་
དད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ཏུ་ཅད་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་མིག་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་ལ་ལྷན་པ་ནས་བརྒྱ་
ལན་སྤྱོད་དགོས་པར་བཞད་པ་དང་ཡང་ནང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆགས་སོགས་

དེ་དག་ཟླད་པའི་ནང་གི་བཅའ་རྒྱལ་ཆེས་སྤྲོ་བ་ཞིག་ཡིན་གྱི་ཤེས་པ་མངོན་གྱུར་
བ་མིན་ནོ་ཞེ་ནའང་ཉེས་པ་སྤྲོ་བ་ལྟར་གནས་སོ། །འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྲོ་ལ་
སོགས་པ་བྱུགས་ཆེ་སྤྲོས་ཏེ་པན་ཚུན་འཐབ་ཅོད་ལ་སོགས་པ་ཇི་སྟེད་ཅིག་
འབྱུང་བ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བཞིན་དུ་དེ་དག་མེད་པར་སྤྲོ་བ་ནི་མངོན་སུམ་དུ་
བསྟོན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་དག་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཤེས་པ་ཡིན་ན། བ་
ལང་གི་རྩ་བཞིན་དུ་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །ཆགས་སོགས་དེ་དག་ཤེས་པ་
ཡིན་ན་སྟོན་ཅི་འགྱུར། རང་གི་དམ་བཅའ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་སྤྲོ་བ་ལས་འོས་
མ་མཆིས་སོ། །གཞན་ཡང་འབད་བ་དྲག་པོས་ཤེས་རིག་སྤངས་པའང་དོན་མེད་
པར་འགྱུར་ཏེ། བཅའ་རྒྱལ་ལས་གཞན་ཤེས་པ་དང་རིག་པ་ཞེས་གཏན་མེད་པའི་
ཕྱིར་དང་། བསམ་སྒྲུལ་ཆོད་རིག་གྲང་མེད་པར་ཐལ་ཏེ། བསམ་སྒྲུལ་གཏན་ནས་
མེད་པར་སྤྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡུལ་རིག་པ་དང་འཛིན་པའི་ལས་ཅན་ལ་ཤེས་པ་ཞེས་
བཏགས་པ་ཡིན་གྱི་ཤེས་པ་ཞེས་གཞུགས་སོགས་ལྟར་མིག་གི་ཡུལ་དུ་གྱུར་བ་ནི་
མི་དགོས་སོ། །

ཟླད་རྒྱལ་ལ་བརྟག་པ།

ཟླད་རྒྱལ་གྱི་ཤེ་བྲག་ལ་བརྟག་པ། ཡང་ཁ་ཅིག་སྟོག་ཟླད་འཕྲུལ་འཁོར་
(computer)ནམ་པ་སྤྱོད་ཆོགས་པ་དེ་དག་དཔེར་བྱས་ནས་ཤེས་པ་ཟླད་པའི་ནང་
བཅའ་གྱུར་གྱི་གཞུགས་སུ་ཡོད་པར་བཤད་པ་ཡང་ནང་འགལ་ཏེ། སྟོག་ཟླད་འཕྲུལ་
འཁོར་གཞུགས་ཅན་གྱི་སྤྲོ་བ་རྒྱལ་ས་ཡ་མང་པོས་ལས་རིགས་ནམ་པ་སྤྱོད་ཆོགས་པ་
ཚོས་ཐུབ་གྲང་རང་མོས་གྱི་ནམ་དཔྱེད་དང་། འདས་པའི་དངོས་པོ་རྗེས་སུ་བྲན་པ་
དང་། མ་འོངས་པའི་ལས་དོན་མང་པོ་གསར་ཚོས་བྱེད་པ་དང་། བདེ་སྤྱུག་གི་སྤྱིང་

ཆོར། དགའ་སྤྱད་གི་འདུ་ཤེས་སོགས་ཤེས་པའི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་ལས་
 ཅན་དུ་ད་ལྟའང་བཟོ་སྤྱད་མེད་ལ་མ་འོངས་པའང་སྤྱད་རེ་དགའ་བས་ན། བེམ་རྩལ་
 དེ་དག་དང་སེལ་(cell) ཞེས་པའི་རྩལ་རྩལ་སྤེལ་པའི་ཆ་ཤས་སུ་མེད་པ་
 ལེགས་པར་གྲུབ་པོ། །གལ་ཏེ་ཤེས་པ་སྐྱད་རྩལ་གྱི་སེལ་ཡིན་ན་སྒྲིག་སྐྱད་འབྲུལ་
 འཁོར་ནང་དུ་འང་དེ་དག་བཟོ་མི་སྤྱད་པའི་རྒྱ་མཁོན་ཅི་ཡོད། སྐྱད་པའི་ནང་གི་སེལ་
 དེ་དག་གི་རིགས་མཐུན་གྱི་རྩལ་དེའི་ནང་དུ་མེད་པས་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་ཤེས་
 པ་ལ་རྩལ་རྒྱུན་དགོས་པ་ལེགས་པར་གྲུབ་པོ། །

གས་པོ་འཆི་བ་ལ་སྤྱད་སྤྱི་ཕྱི་དབྱུགས་ཆད་ཅིང་། རང་གི་དབྱུགས་མ་
 ཆད་པའི་བར་དེར་ལུས་ཆོར་མ་ཉམས་པར་ཡོད་པར་ཐལ་ཏེ། སྐྱད་པའི་ཆ་ཤས་
 གྱི་སེལ་དེ་དག་མ་ཉམས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། གཉིད་གྱི་སྐྱབས་བཞིན།
 སྒྲོན་མེད་དེ། སལ་དེ་དག་རིམ་བཞིན་ཉམས་པས་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན་འང་མི་རིགས་ཏེ་
 ཤིན་ཏུ་སྤྱ་བའི་འཆི་སེམས་སྐྱད་ཅིག་མ་དེ་སྐྱད་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཆད་ཟེན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །འབྲས་བུ་གང་དང་གང་ཡིན་ཡང་། རང་རང་གི་མཐུན་པའི་རྒྱ་སྒྲོན་དུ་
 འགྲོ་དགོས་པར་བྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་ཁས་ལྷངས་པས་དེ་ལ་རིགས་རྩལ་སམ་ས་བོན་
 དགོས་པ་བྱུགས་ཀྱིས་འབྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན། རྩ་སྒྲོན་དང་། སྤྱི་ཤིང་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་
 དངོས་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་རང་རང་གི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིགས་རྩལ་སམ་
 རྒྱུའི་ས་བོན་དང་ལྟན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་དུ་མ་ཞིག་ཆོགས་པ་ལས་སྤྱི་དགོས་ཀྱི། རྒྱ་མ་
 ཆང་བ་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་མི་སྤྱི་བ་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་
 ཡིན་ལ། ལྟན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་གཅིག་པ་ཡིན་བཞིན་དུ་ས་བོན་གྱི་དངོས་པོ་རིགས་
 གཅིག་ན་འབྲས་བུ་ཡང་རིགས་གཅིག་པ་འབྲུང་ལ། གཞན་གཅིག་ཀྱང་ས་བོན་
 རིགས་མི་གཅིག་ན་འབྲས་བུ་ཡང་རིགས་མི་གཅིག་པ་ཤིས་ཀྱི་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འབྲས་བུ་རིགས་འབྲ་བ་དང་མི་འབྲ་བ་ནི་ས་བོན་གྱིས་འབྲེད་ཅིང་། བྱ་
བ་རིགས་འབྲ་བ་དང་མི་འབྲ་བ་ནི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་ལས་ཀྱང་བྱེ་
མོད། སྤྱན་མིན་གྱི་རིགས་ནི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་གྱིས་འབྲེད་པ་མིན་པ་ནི། དཔེར་ན།
ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་མེ་ཏྲོག་ལྟ་བུ་གཅིག་གི་ནང་ནས་སློག་ཆགས་རིགས་མི་འབྲ་བ་
དུ་མ་སྦྱིས་པ་མཛོན་སྤྲུམ་གྱིས་མཛོང་བ་བཞིན་ལོ། །སློང་འེ་ནང་གི་རྩལ་རྩལ་དེས་
ནི་སློག་ཆགས་སོ་སའི་གཟུགས་ཤུང་གི་ས་བོན་བྱེད་ཅིང་། སློག་ཆགས་སོ་སའི་
ས་བོན་མིན་པའང་རྟོགས་སྤྲོ་བས་སློག་ཆགས་སོ་སའི་ས་བོན་དེ་གང་ཡིན་ཅིང་
བཅད་ན། འབྲུང་རྩལ་གང་གིས་ཀྱང་སློག་ཆགས་ཀྱི་ས་བོན་བྱེད་མི་རུས་པ་ནི།
ཆོན་རིག་པས་བཟོ་སྦྲུན་བསམ་བཞེད་ལས་འདས་པ་བཟོ་བྱུང་ནའང་སློག་ཆགས་
དང་བསམ་སྒྲུལ་བྱེད་པར་གང་ཡང་གསར་བཟོ་མ་བྱུང་བ་དེས་ཀྱང་དཔོག་རུས་ལ།
ཐ་ན་མེ་ཏྲོག་གི་སྦྲུ་བྱའི་རིགས་ཡིན་ཡང་དེ་དང་དེའི་ས་བོན་མེད་པར་གང་ཡང་
བཟོ་མི་བྱུང་བར་མཛོང་ཆོས་ལྟར་རོ། །དཔེར་ན། སྤྲུམ་གྱི་རིགས་རྩལ་རང་ཆས་
སྦྲུ་ཡོད་པའི་བྱེ་མ་བཅོས་པས་སྤྲུམ་ཐོན་ནའང་། སྤྲུམ་གྱི་རིགས་རྩལ་མེད་པའི་བྱེ་
མའི་ཤུང་པོ་ཇི་ཅམ་བཅོས་ཀྱང་སྤྲུམ་མི་འབྲུང་བ་དང་། ཆ་ནད་ཞི་རུས་ཀྱི་རིགས་
རྩལ་ཡོད་པའི་སྦྲུ་རྩལ་རིགས་ནམས་འདུལ་སྦྱོང་བྱས་ནས་ཆ་བའི་སྤྲུན་བཟོ་བྱུང་
ཀྱང་། དེ་ལྟར་མིན་པའི་སྦྲུ་རྩལ་ཇི་ཅམ་འདུལ་བྱས་ཀྱང་ཆ་བའི་སྤྲུན་བཟོ་མི་བྱུང་བ་
སློགས་སྤྲུན་དབྱེད་དང་རྩལ་སྦྱོར་གྱི་བརྟག་དབྱེད་ཁང་དུ་བསྦྱོད་ན་ཤིན་ཏུ་གསལ་
བར་རྟོགས་རུས་སོ། །

གཞན་ཡང་ཆོར་བ་དེ་ཁྲད་པར་ཡོད། ཆོར་བའི་སྦྱང་བ་རྟུང་མཐེལ་ན་སྦྱེ་
བ་ནི་ཏ་ཅང་མཆར་ཆེ་སྟེ། སྦྱང་བ་པོ་ཆོར་བ་ལ་སྦྱང་བའི་བྱ་བ་དགོས་མོད། སྦྱང་
བ་པོ་མེད་པ་ལ་སྦྱང་བའི་བྱ་བ་ཡོད་ན་བྱ་བྱེད་འཛིག་མི་ཤེས་པའི་སྦྱོན་དུ་འགྱུར་

རོ། །སྒྲིན་མེད་དེ་དེའི་བར་དུ་བརྟེན་ལན་སྒྲེལ་བ་ཡོད་དོ་ཞིན། དེའི་བར་དུ་བརྟེན་ལན་སྒྲེལ་མཁན་དེ་ཆོར་བའམ་ཤེས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་ལའང་སྤྱིར་བཏུ་ཡུལ་ཤེས་པ་ཡོད་དགོས་པས་རང་གིས་སྤྱིར་བས་ཆོག་ཅིང་གཞན་དུ་ལན་ཅི་ཞིག་བསྒྲུལ། གལ་ཏེ་དེ་ནི་ཤེས་པ་མིན་ན་ལན་བསྒྲུལ་བྱ་དེ་ཉིད་རང་གིས་མི་ཤེས་པས་གཞན་ལ་ལན་རི་ལྟར་སྒྲེལ་སྒྲོས་ཤིག་སྒྲུགས་པས་སྒྲུགས་པར་ལན་སྒྲེལ་རུས་སམ། དེ་ལྟ་བུའི་བརྟེན་ལན་སྒྲེལ་ཡུལ་དང་སྒྲེལ་བ་སོ། །བརྟེན་ལན་གསུམ་གཤེས་པ་ཡིན་ནམ་མིན། ཡིན་ན་ཡུལ་གསལ་རིག་གི་བྱ་བ་བྱེད་དགོས་པས་དེ་གསུམ་དབང་ཤེས་ཡིན་ནམ་ཡིད་ཤེས་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་བར་དུ་ཆོད་པའི་གཟུགས་མཐོང་བར་འགྱུར་ལ། ཡིད་ཤེས་ཡིན་ན་གོང་གི་ཆོར་བ་དེ་ཡང་ཡིད་ཤེས་སུ་ཐལ་བས་དབང་ཤེས་ཆེད་དུ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་དུ་ཁྲད་པའི་ནང་དུ་རྩས་རྩལ་ལ་ཤེས་པའི་ངོ་མོར་སྒྲིད་བྱེད་ཡོད་ན་ཅ་དང་ཐེག་ལ། ཤ་རྒྱས་ཁག་དང་། བགས་པ་སོགས་ལའང་དེ་དག་ཡོད་པར་ཐལ་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་ལས་ཤེས་པ་དངོས་སུ་སྒྲིབ་གང་ཞིག་དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ལ་ཤེས་པ་དངོས་སུ་སྒྲིབ་པའི་ས་བོན་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྲད་པའི་རྩས་རྩལ་ལས་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་ཚུལ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་མིག་གིས་སྒྲིན་སོ་མཐོང་བའི་ཆེ་བརྟེན་ལན་སྒྲེལ་ཡུལ་དང་། སྒྲེལ་བ་སོ་དང་བརྟེན་ལན་གཏོང་བ་སོ་གསུམ་སོ་མགོ་བོར་ཁྲད་པ་ཆགས་པ་དང་སྒྲིན་ཅིག་གྲུབ་བམ་ཕྱིས་སུ་གྲུབ། དང་པོ་ལྟར་ན་ཁྲད་པ་གྲུབ་དུས་ནས་སྒྲིན་སོ་མཐོང་བཞིན་པར་ཐལ་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཕྱིས་དེ་དང་དེའི་རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་གང་དང་གང་ཆང་དགོས་ཤིན། ནང་དབང་སོ་དང་ཕྱི་རོལ་ནས་སྒྲིན་སོ་ཆང་དགོས་ཤིན། དེ་གཉིས་མ་ཆང་བའི་གནས་སྐབས་སུ་སྤྲུལ་ལམ་སེལ་དེ་དག་ཤེས་པ་ཡིན་པ་རི་ལྟར་འཐད། ཤེས་པའི་བྱ་བ་མེད་པར་ཤེས་པར་འཐད་ན་འོ་མ་ཡང་ཞོ་

ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། ས་བོན་ཡང་སྤྱ་གྲ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

ཤེས་པའི་རྒྱ་དང་རྒྱུ་ལ་བརྟག་པ་ན་དེ་དག་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ན་ཕྱིས་ཤེས་
པར་འགྱུར་བྱེད་ཀྱི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་གང་ཡིན། དབང་པོའི་སྣམ་ན། མངལ་དུ་ཞུགས་མ་
ཐག་ནས་ལུས་དབང་གྲུབ་པས་ལུས་ཤེས་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། དབང་པོ་གཟུགས་
ཅན་དེ་དག་སྐད་ཅིག་གི་འགྱུར་བ་རིམ་བུས་ཀྱང་གཉིད་སང་དང་མ་སང་པའི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་རྒྱ་དབང་པོའི་ངོ་བོར་གནས་བཞིན་པ་ཡིན་པས། ལུས་ཤེས་
ཀྱང་མཛོན་དུ་འགྱུར་བཞིན་པར་ཐལ་ཏེ། དངོས་རྒྱ་གངས་ཆང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ལུས་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་བསྐྱར་བར་བྱ་རྒྱའི་གཙོ་བོ་དབང་པོ་དང་རིག་བྱ་
གཉིས་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་ན། དེའི་ཐོག་དུ་རྒྱ་གཞན་གང་ཆང་དགོས། རང་པའི་
ལུགས་ལྟར་ན་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་ཆང་དགོས་ཞེས་སྒྲིམ་ན། དེ་ལྟར་ཤེས་པའི་རིགས་
རྒྱུ་ཤེས་པ་ལ་ཐུག་པས་རིག་པ་ཡིན་ན་རང་གི་རིག་པ་སྤྲ་མ་སྤྲ་དུ་འགྲོ་དགོས་
པ་ལེགས་པར་གྲུབ་པོ། །དབང་པོའི་ཤེས་པ་དོན་མཐུན་དེ་དག་རྒྱ་རྒྱེ། བདག་
རྒྱེ། དེ་མ་ཐག་རྒྱེ། དམིགས་རྒྱུ་བཞི་ཆང་ན་དབང་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་སྦྱེད་པར་
རུས་ལ། དེ་བཞི་གང་རུང་མ་ཆང་ན་རུས་པའི་ངོ་བོར་གནས་ཤིང་དེར་རྒྱུ་བཞི་
ཆོགས་ཆེ་དབང་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་སྦྱོ་བར་དུ་སྦྱེས་ཏེ། སྦྱོག་སྦྱད་པོ་མོ་སྦྱད་པ་དང་
སྦྱོག་འོད་སྦྱོ་བར་དུ་སྦྱེ་བ་དང་། མེ་ལྷགས་དང་མེ་རྩོམ་ཐལ་པ་ལས་མེ་སྦྱོ་བར་དུ་
སྦྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །

རུས་པ་དེ་ནི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་གང་ཞིག་ཤེས་པའི་རྩས་རྒྱུ་ཞིག་ཡིན་
ཏེ། དཔེར་ན། གཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཤེས་པ་རགས་པ་ཐམས་ཅད་འགགས་
ནས་རུས་པའི་ངོ་བོར་གནས་ལ། ཕྱིས་རྒྱུ་ཆོགས་པའི་ཆེ་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་
གསལ་བ་བཞིན་ནོ། །ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི་ཕྱིའི་དམིགས་རྒྱུ་མི་དགོས་པས་རྒྱུ་

གསུམ་ཚང་བས་སྐྱེས་ཤིང་། དེ་གསུམ་གང་རུང་མ་ཚང་ན་ཅུས་པའི་ངོ་བོར་
གནས་སོ། །འདི་དག་གི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ནི་སེམས་གསལ་རིག་ལྷ་མཉིད་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་གསལ་རིག་ལྷ་བ་ལ་ཐུག་ན་རྒྱུན་ཆད་པ་མེད་དེ་སྒྲོག་
ཟས་ལྷ་མོ་བཞིན་ནོ། །གཟུགས་ཅན་རྣམས་ནི་རྒྱ་རྒྱུན་དང་བདག་རྒྱུན་གཉིས་ཚང་
བས་སྐྱེས་སོ། །

དབང་པོའི་ཤེས་པའི་ཐུན་མིན་གྱི་བདག་རྒྱུན་ནི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་འཆར་
ཅུས་གྱི་གཟུགས་ཅན་ཤིན་ཏུ་དྲངས་བ་ཞིག་ཡིད་དེ། མིག་སྡོ་རིལ་བ་ལྟ་བུ་ནི་
མིག་གི་དབང་པོའི་ཐུན་མིན་གྱི་གཞིའམ་སྣོད་ལྟ་བུ་སྟེ་དབང་རྟེན་ཁོག་པ་ཞེས་
བྱའོ། །ཆོན་རིག་གི་གཞུང་ལས་བཤད་པའི་མིག་སོགས་གྱི་དབང་པོ་དེ་དག་དབང་
པོ་ཡིན་ནམ་དེའི་དབང་རྟེན་ཁོག་པ་གང་ཡིན་ཐག་གཅོད་དཀའ་བས། སངས་
རྒྱུས་པའི་གཞུང་འགའ་ཞིག་ལ་དབང་པོ་དེ་དག་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་ཁྱར་ཏུ་གསུངས་བ་
ལྟར་བྱས་ན། ཆོན་རིག་ནས་བཤད་པའི་དབང་པོ་དེ་དབང་རྟེན་ཁོག་པ་ཡིན་གྱི་
དབང་པོ་དངོས་མིན་ཞེས་འཆད་དགོས་ལ། ཡང་ན་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་ཁྱར་ཏུ་གསུངས་
བ་དེ་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ཡིན་གྱི་དབྱུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་མིན་ཏེ་བྱེ་
སྤེའི་ལུགས་ལ་མིན་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་འདོད་ན། ཆོན་རིག་པས་བཤད་པའི་དབང་
པོ་དེ་དབང་པོ་དངོས་ཡིན་པར་བཤད་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་དོ། །ནང་ཤེས་པའི་བདག་
རྒྱུན་ལས་དབང་པོ་དྲངས་མ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བསྐྱེད་ནས། དེ་ཡིས་དབང་པོའི་
ཤེས་པ་དངོས་སུ་འཕྲེན་པ་ཡིན་གྱི་ལུས་ཀྱི་ཟས་རྩལ་རགས་པས་དབང་པོའི་ཤེས་
པ་དངོས་སུ་འཕྲེན་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གཟུགས་ཅན་དྲངས་བ་དེ་ལ་དབང་པོ་
གཟུགས་ཅན་ཞེས་བརྗོད་དེ། དེ་ཡང་བྱེད་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ།
མིག་གི་དབང་པོ། རྩ་བའི་དབང་པོ། ལྷའི་དབང་པོ་དང་ལྷ་སོ་སོར་

འཛོག་གོ། །ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི་རང་གི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་ཡིད་ཀྱི་
དབང་པོ་དེས་དངོས་སུ་འབྲེན་པ་ཡིན་ཀྱི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གྱིས་དངོས་སུ་
འབྲེན་པ་མིན་པས། ལུས་རགས་པས་ཡིད་སྒྲོ་རྟོག་པའི་རྟེན་བྱུང་པར་ཅན་ནམ་
དངོས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་པ་མི་འཐད་པ་ཆད་མའི་གཞུང་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་
དོན་ལ་གནས་སོ། །དེ་ཡང་ལུས་ཡིད་སྒྲོ་རྟོག་པའམ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཉིར་
ལེན་དང་བདག་རྒྱུན་བྱུང་པར་ཅན་ཡིན་པར་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱིས་བཀག་པ་
ཡིན་ཀྱི་ཤེས་པའི་རྒྱ་དང་རྟེན་ཅིམ་ཡིན་པ་བཀག་པ་མིན་ནོ། །

སྐབས་འདིར་རྒྱུང་འབྲེན་པ་སོགས་ཀྱིས་ལུས་རྒྱས་པ་ལས་འདོད་ཆགས་
དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྒྱས་པར་འབྱུང་ལ། ལུས་རྒྱུད་པ་ལས་དེ་དག་རྒྱུད་པ་དང་།
ཞེ་སྤང་འཕེལ་བ་སོགས་ཕྱོགས་གཅིག་གི་མཐོང་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་སྒྲོ་རྟོག་
པ་ནི་ལུས་ལ་བརྟེན་ཅིང་། ལུས་ཀྱི་འབྲས་བུའོ་ཞེས་སྒྲིམ་པ་ལ་སྤྱིར་ཡིད་སྒྲོ་རྟོག་
པ་ལུས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་ཤེས་སམ་
ཡིད་སྒྲོ་རྟོག་པ་མངལ་དུ་ཞུགས་པ་ལས་ལུས་གསར་དུ་ཆགས་པའི་བྱིར་ཏེ། ལུས་
ཆགས་ནས་རྣམ་ཤེས་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་པ་མའི་ཁྱ་
ཁྱག་འདུས་པ་ཐམས་ཅད་ལུས་སུ་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལེའུ་གཉིས་
པ་དེ་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་དབང་པོ་མེད་པར་སྒོ། །མ་ཡིན་དེ་ཡང་དེ་མེད་པར། །དེ་
ལྟའང་པན་ཚུན་རྒྱ་ཉིད་པས། །དེ་བྱིར་པན་ཚུན་རྒྱ་ཅན་ཡིན། །ཞེས་པས་པ་རོལ་
པོ་རྒྱུང་འབྲེན་པ་ལ་སོགས་པས་དབང་པོ་མེད་པར་ཡིད་སྒྲོ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པས་
ཡིད་སྒྲོ་ལུས་ལ་བརྟེན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དབང་པོ་དེ་ཡང་ཡིད་སྒྲོ་མེད་པར་འབྱུང་བ་མ་
ཡིན་པས་དབང་པོ་ཡང་ཡིད་སྒྲོ་ལ་བརྟེན་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་ཐོག་མར་ཡིད་སྒྲོ་
ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་དང་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་འབྱུང་། དེ་ལྟ་བུའི་ལུས་དང་དེའི་དབང་

པོ་ལ་བཏེན་ནས་ཡིད་སྒོ་ཕྱི་མ་འབྱུང་བས། དབང་པོའི་རྒྱན་དང་ཡིད་སྒོའི་རྒྱན་གཉིས་རྩལ་ཐ་དད་པ་བྱ་རམ་གྱི་རོ་གཞུགས་གཉིས་ལྟ་བུ་ཡིན་ཡང་ཡིད་སྒོ་སྤྲོ་མས་དབང་པོ་ད་ལྟ་བའི་རྒྱ་དང་། དབང་པོ་ད་ལྟ་བས་ཡིད་སྒོ་མ་འོངས་པའི་རྒྱ་བྱས་ཏེ་དེ་གཉིས་རྒྱན་སྤྲོ་ཕྱི་ལ་སྤྱར་ཏེ་པན་ཚུན་གྱི་རྒྱ་རྒྱུན་དུ་སྤྱར་བར་བསྟན་ཏོ། །

འོ་ན་སྤྱིར་དེ་གཉིས་རྩལ་ཐ་དད་པ་དང་འབྲེལ་མེད་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་སྟན་ཅིག་དུ་རི་ལྟར་གནས་ཤེ་ན། དེ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་རྒྱ་དོན་གཅིག་པས་སྟན་ཅིག་དུ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་པ་ནི་དེ་ཉིད་ལས། རྒྱ་གཅིག་ཕྱིར་ན་སྟན་ཅིག་གནས། །དབང་བཞིན་གཞུགས་དང་རོ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དཔེར་ན། བྱ་རམ་གྱི་རོ་སྤྲོ་མས་རོ་ཕྱི་མའི་ཉེར་ལེན་དང་གཞུགས་ཕྱི་མའི་སྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་བྱེད་ཅིང་། བྱ་རམ་གྱི་གཞུགས་སྤྲོ་མས་བྱར་གཞུགས་ཕྱི་མའི་ཉེར་ལེན་དང་བྱ་རོ་ཕྱི་མའི་སྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་བྱེད་པས་ན། བྱ་རམ་གྱི་རོ་གཞུགས་དངོས་རྒྱ་དོན་གཅིག་པས་རོ་གཞུགས་དེ་གཉིས་ཀྱང་འབྲེལ་མི་རུང་བར་སྟན་ཅིག་དུ་གནས་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཆེ་འདིའི་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་རྒྱ་སྟན་ཅིག་བྱེད་པ་ལས། །སྤྱི་བའི་འབྲས་བྱ་སྟན་ཅིག་གནས། །མེ་དང་ཟངས་མའི་ལྷ་ཉིད་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པས་གྲུབ་པོ། །དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྣམས་ནི་ལུས་དང་དབང་པོ་ལ་དངོས་སུ་བཏེན་ནས་སྤྱིས་ཏེ། མིག་ཤེས་མིག་དབང་དང་རྣ་ཤེས་རྣ་བའི་དབང་པོ་ནས་ལུས་ཤེས་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ལས་དངོས་སུ་སྤྱིས་ཏེ། རྟེན་དབང་པོ་ལ་པན་གཞོད་གང་བགྱིས་ཀྱང་བཏེན་པ་དབང་ཤེས་ལ་དངོས་སུ་པན་གཞོད་དུ་འགྱུར་བས། དབང་པོ་དེ་དག་ནི་དེ་དང་དེའི་བདག་རྒྱུན་ཁྱད་པར་ཅན་ནས་ལྟོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། །དེ་ཉིད་ལས། དབང་རྣམས་རེ་རེ་ལ་གཞོད་ན། །ཡིད་སྒོ་ལ་གཞོད་ཡོད་མ་ཡིན། །འདི་འགྱུར་ན་ནི་དེ་དག་ཀྱང་། །འགྱུར་

བ་དག་ཏུ་མཐོང་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་དབང་པོ་དེ་དག་ལ་པན་གཞི་དུས་
བ་ལས་ཡིད་སྒོ་ལ་དངོས་སུ་པན་གཞི་དུ་མི་འགྱུར་བས་ལུས་ཡིད་སྒོ་ཉིག་པའི་
ལྷོག་བྱེད་ཀྱི་ཉེན་ཁུང་པར་ཅན་མ་ཡིན་ཡང་། དེ་ལ་པན་གཞི་དུས་པས་དབང་
པོའི་ཤེས་པ་ལ་དངོས་སུ་པན་གཞི་དུ་འགྱུར་བས། ལུས་ནི་དབང་པོའི་ཤེས་པའི་
ལྷོག་བྱེད་ཀྱི་ཉེན་ཁུང་པར་ཅན་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

འོ་ན་ལུས་འཕེལ་འགྲིབ་ལས་ཆགས་སོགས་འཕེལ་འགྲིབ་ཏུ་འགྱུར་བ་
མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། གནས་སྐབས་འགའ་ཞིག་ལ་ལུས་རྒྱས་པ་ལས་འདོད་ཆགས་
དང་ང་རྒྱལ་འཕེལ་བ་དང་ལུས་རྒྱད་པ་ལས་ཞེ་སྤང་འཕེལ་བ་སོགས་ཡོད་མོད།
ངས་པར་དུ་མ་ཡིན་གྱི་འགའ་ཞིག་དེ་ལས་ལྷོག་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་འབྱོར་པས་འདོད་
ཆགས་སོགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྒྲིམ་པ་སྟོབས་ཆེ་བ་རྣམས་ལ་ལུས་ཅི་ཅམ་རྒྱས་
ཀྱང་ཆགས་སོགས་འགྲིབ་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཁུང་པར་དུ་ཡང་ལུས་འཕེལ་འགྲིབ་
ལས་བརྟེན་བ་དང་། ཤེས་རབ་དང་། དཔུང་བ་ལ་སོགས་པ་འཕེལ་འགྲིབ་ཏུ་འགྱུར་
བ་མ་ཡིན་གྱི་རང་གི་རིགས་འདྲ་གོམས་པ་ལས་འཕེལ་འགྲིབ་དེ་དག་གོང་འཕེལ་
དུ་འགྱུར་བས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ལུས་ཀྱི་སྤུལ་བྱུང་འགྲིབ་མེད་པར། །སྒོ་ཡི་
བྱེད་པའི་ཁུང་པར་གྱིས། །ཤེས་རབ་ལ་སོགས་སྤུལ་བྱུང་དང་། །འགྲིབ་པ་དག་ཏུ་
འགྱུར་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རྟོ། །འོ་ན་དེ་ལས་འདོད་ཆགས་སོགས་
རྒྱས་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་ལས། འགའ་ཆེ་ཆགས་སོགས་རྒྱས་སོགས་
ཀྱི། །འཕེལ་བ་བདེ་སྤྱད་ལས་སྦྱེས་ཡིན། །དེ་ཡང་ཁམས་སྟོམས་ལ་སོགས་
པ། །ནང་གི་དོན་ནི་ཉེ་བ་ལས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཉེས་
དམིགས་སོ་སོར་རིག་པའི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་སྦྱེ་བོ་འགའ་ལ་ལུས་རྒྱས་པ་
ལས་ཆགས་སོགས་རྒྱས་པ་དེ་ནི། འདོད་ཆགས་དེ་ཡང་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་དང་

བདེ་བ་རྒྱས་པ་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ལ། བདེ་བ་དེ་ཡང་ལུས་ཀྱི་རེག་བྱའི་
ཁྱད་པར་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་པའི་ལུས་ཤེས་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་གྱི། ལུས་རྒྱས་པ་
ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

དེ་བཞིན་དུ་འདུས་པའི་རིམས་ནད་ལས་བློ་བ་ཉམས་པ་སོགས་ཀྱང་དེ་
བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །མདོར་ན་ལུས་དང་རྒྱད་ལས་ལུས་ཤེས་ཀྱི་བདེ་སྟག་
འཕེལ་འགྲིབ་ཏུ་འགྱུར། དེ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་འཕེལ་འགྲིབ་ཏུ་འགྱུར་
ལ། དེ་ཡང་ལུས་ཀྱི་ཁམས་སྟོམས་མ་སྟོམས་ལ་རག་ལས་པ་ནི། གང་ཟག་གི་ཁྱད་
པར་འགའ་ཞིག་ལ་ཡིན་གྱི་ཐམས་ཅད་ལ་མིན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་རིག་པའི་རྒྱལ་འབྱོར་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་
དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ལུས་དང་དབང་པོ་ལས་དབང་པོའི་ཤེས་པ་
དངོས་སུ་སྐྱེས་ཤིང་། དེ་ལས་དབང་པོའི་ཤེས་པས་བྱངས་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་རི་
སྟེང་ཅིག་སྐྱེས་ཤིང་། འཕེལ་འགྲིབ་ཏུ་འགྱུར་ནའང་ལུས་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་ནས་
འཕེལ་འགྲིབ་བྱེད་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ནི་ཡིད་སྡུ་མ་སྡུ་མ་འཕེལ་
འགྲིབ་ལས་ཡིད་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་འཕེལ་འགྲིབ་ཏུ་འགྱུར་བས། ཡིད་སྟོའི་སྟོག་བྱེད་ཀྱི་
རྒྱ་ནི་ཡིད་སྟོ་སྡུ་མའམ་སྟུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཉེར་ལེན་ཡིད་སྟོ་སྡུ་མ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ།
ཡིད་སྟོ་སྡུ་མ་འཕེལ་བ་དང་འགྲིབ་པ་སོགས་ཀྱི་འགྱུར་བ་ལས་ཡིད་སྟོ་སྡུ་མ་འགྱུར་
བར་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ལས། ཉེར་ལེན་འགྱུར་བ་མེད་པར་ནི། ཉེར་ལེན་
ཅན་དག་འགྱུར་བ་ནི། །བྱེད་པ་མི་རུས་དཔེར་འདྲིམ་པ། །འགྱུར་བ་མེད་པར་བྱམ་
སོགས་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་ན། ཡིད་སྟོ་རྟོག་
པ་ལུས་ལ་བརྟེན་དང་མི་བརྟེན་ཅོད་པ་ནི་ལུས་ལ་སྤྲ་རགས་གསུམ་བྱེ་བའི་ཤིན་
ཏུ་སྤྲ་བའི་ལུས་ནི་སྐབས་དེའི་ཕྱི་རྒྱལ་གྱིས་དོ་སྤང་མེད་ཅིང་། རང་ལུགས་མདོ་

ཕྱོགས་སུ་དགོས་གཤམ་ཆེ་བ་མིན་པས་གསལ་བར་མ་གསུངས་པས་དོར་ལ། ལུས་
སྤར་གསལ་གཉིས་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་ཡིད་སློ་རྟོག་པའི་དངོས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་
དང་། ཉར་ལེན་དང་། དུས་མཉམ་པའི་རྟོན་གསུམ་ཆར་བཀག་པ་དང་། ཡིད་སློ་
རྟོག་པ་ཡང་སྤྱིའི་ཆ་ནས་བཤད་ན་ཡིད་སློ་རྟོག་པས་ལུས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་རྟོན་གྱི་དང་
པར་བསྐྱབས་པ་དང་། ལུས་ལས་བརྒྱད་པའི་ཡིད་སློ་རྟོག་པ་ཡོད་པ་དང་། ད་
ལྟའི་ལུས་དང་ཡིད་སློ་རྟོག་པ་གཉིས་དུས་མཉམ་པའི་རྟོན་བརྟེན་པ་བཀག་ནས་
ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་རྩལ་ཐ་དད་ཡིན་པར་བསྐྱབས་པ་དང་། འོན་ཀྱང་
དངོས་རྒྱུ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པས་དེ་གཉིས་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་ནི་དཔེར་
ན། ལུ་རམ་གྱི་རོ་གཟུགས་གཉིས་རྩལ་ཐ་དད་ཀྱང་དངོས་རྒྱུ་དོན་གཅིག་པའི་དབང་
གིས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་དཔེ་བྱས་ནས་བསྐྱབས། དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྣམས་ནི་
རང་རང་གི་བདག་རྒྱུན་ཁྱད་པར་ཅན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལས་དངོས་སུ་
སྐྱེས་པས་ལུས་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་པར་བསྐྱབས་པས་ན། ལུས་སེམས་ཀྱི་འབྲེལ་
བའི་སྐོར་ནི་ལེའུ་གཉིས་པ་འདི་ལས་གསལ་བ་དང་འཐད་སྒྲུབ་ཆེ་བ་གཞན་གང་
དུའང་མི་སྤང་དོ། །

བདག་འབྲས་ལ་བརྟག་པ།

སྟོན་གྱི་འཇིག་རྟེན་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་བདག་འབྲས་སུ་གྲུབ་ལ། བདག་
འབྲས་མི་འཐད་པར་སྒྲིབ་པའི་ལན་ནི་འཇམ་བུ་སྤྱིང་འདི་ནི་འཇམ་བུ་སྤྱིང་པའི་
སེམས་ཅན་གྱི་བདག་འབྲས་སུ་ཁས་ལྷངས་ན་འཇམ་སྤྱིང་མ་ཆགས་སྟོན་དུ་འཇམ་
སྤྱིང་གི་སེམས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ་སྒྲུབ་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འབྱུང་བ་ནི། ཆོན་རིག་
གི་གཞུང་དང་སྒྲུར་ན་ཤིན་ཏུ་བདེན་མོད། རང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གཞུང་ལུགས་

ལྷ་ན་སྐྱོན་དེ་དག་མེད་དོ། །

གང་གིས་ཤེས་ན། རྣམ་མཁའ་སྣོང་སངས་ལ་མཐའ་དང་སྤྱི་མེད་པ་བཞིན་
 ཏུ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱང་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་མཐའ་དང་སྤྱི་མེད་པས་དེ་དག་ཏུ་
 ཅང་རྒྱང་ཐག་རིང་བས་པན་ཚུན་མ་མཐོང་བ་དང་། ལས་རིགས་མི་མཐུན་པས་
 མཆམས་བཅད་ནས་མི་མཐོང་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་དྲངས་ཤིང་ཕྱ་བས་རགས་པའི་
 ལུས་ཅན་གྱིས་མི་མཐོང་བས་ན། ང་ཚོའི་སྒོ་ཡུལ་ཏུ་མ་ཤོང་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་
 མེད་པ་མིན་ནོ། །དཔེར་ན། འབྲེ་དང་སྤྱི་བཅན་ལ་སོགས་པས་གཞོད་པའི་ཆེ་
 གཞོད་པ་མཐོང་གི་གཞོད་མཁན་མི་མཐོང་བ་དང་། ལྷ་དང་འབྲེ་ལྷགས་པའི་ཆེ་
 དེའི་རྣམ་འགྱུར་དང་སྐྱད་གོ་ཡང་དེ་གཉིས་མི་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་
 འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཞན་ལ་སྟོས་ན་འཛམ་གླིང་འདི་ནི་སྤྱང་བྱས་བཅོས་པའི་
 སྤྱང་ཆང་གི་ཆོད་ཙམ་ལས་མེད་ཀྱང་སོ་སོ་ལ་སྟོས་ཏེ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེར་མཐོང་བ་
 ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་པའི་ནང་གི་སྤུལ་པས་རང་གི་ཁྱོད་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེར་མཐོང་བ་
 བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱང་འགའ་ཞིག་གསར་ཏུ་ཆགས་
 པ་དང་། འགའ་ཞིག་འཛིག་པར་འགྱུར་བ། འགའ་ཞིག་སྤར་ནས་ཆགས་ཡོད་པ་
 སོགས་ཆགས་འཛིག་གནས་གསུམ་སྤྱི་མི་འབྲས་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་ཡོད་པས།
 སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་འདི་ནས་ཆེ་འཕོས་ནས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཞན་ཏུ་
 འགྲོ་ས་མེད་པ་དང་། གཞན་ནས་འདིར་འོང་ས་མེད་པ་ལྟ་བུ་གཏན་ནས་མིན་
 ཏེ། སེམས་ཅན་སོ་སོའི་བར་སྤྱིད་པ་རྣམས་ནི་རང་རང་ལས་ཀྱི་རྩ་འབྲུལ་དང་
 ལྷན་པས་འཛིག་རྟེན་ཁམས་གཞན་ནས་གཞན་ཏུ་སྐྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །དཔེར་ན་མོ་ཏུ་འགལ་གྱི་བྱས་རང་གི་ཨ་མ་བྱང་སྤྱོགས་འོད་ཟེར་ཅན་ཏུ་སྐྱེ་
 བ་ཁོང་གི་རྩ་འབྲུལ་གྱིས་གང་ཏུ་བཙལ་ཡང་མ་རྟེན་པས་ན། བཙལ་ལྷན་འདས་

གྲིས་དེར་སྐྱེ་བར་ལུང་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །

འཛམ་གླིང་འདི་ལྟ་བུ་ཡང་དེར་འགྱུར་གྱི་ལས་རིགས་མཐུན་པར་
བསགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་མཐུན་ནམ། རིགས་མཐུན་པའི་ལས་སྟོན་
དུས་སྤྱིན་པ་ལས་རྒྱུད་གི་དགྲིལ་འཁོར་རང་ལྷགས་གྲིས་ཆགས་ཤིང་དེའི་ནང་དུ་
ཚུའི་དགྲིལ་འཁོར་ཆགས་པ་ལས། རིམ་གྲིས་འཛམ་གླིང་འདི་དང་གླིང་གཞན་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་ཆགས་ཤིང་། དེ་ནས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཞན་དང་གཞན་
ནས་སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་སྣ་ཆོགས་པ་འདིར་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས། དང་པོ་རྩུས་སྐྱེས་
དང་པོ་སྐྱེས། དེ་ནས་མངལ་སྐྱེས་དང་། སྐྱོང་སྐྱེས་དར་བ་ཡིན་པ་འོན་ཏེ་རྩུས་
པ་མདོ་བསྟན་དུ་མས་གསུངས་པས་འདིར་ཡིག་ཆོགས་མང་བར་དོགས་ནས་དཔེ་
མཆོན་ཅམ་ཁུས་སོ། །འདི་ལྟ་བུ་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་ལས་ཚུལ་བསམ་གྲིས་མི་
བྱབ་པ་ཡིན་པས། ཞིབ་ཅིང་བྲ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་
བརྗོད་པར་མི་བྱས་སོ། །ཆོན་རིག་གི་གཞུང་དུ་འཛམ་གླིང་ཐོག་མར་ཆགས་ཚུལ་
གསལ་བ་མེད་ཅིང་། ཐོག་མར་གཟུང་སྐྱར་ཐམས་ཅད་སྤྲིག་སྤང་ཞེས་པའི་པོད་བྱ་
གཅིག་ལྟ་དེ་ཆག་གཏོར་གྱུར་པ་ལས་བྱུང་བར་བཤད་དོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་སྤྲིག་སྤང་ཞེས་པ་དེ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་གཞན་དུ་མ་འགྱུར་
བར་ཡོད་དམ་གསུང་བྱུང་གི་སྐྱབས་ཤིག་ཡོད། དང་པོ་ལྟར་ན་རྟག་པ་རང་བྱུང་
དུ་ཐལ་ལ། དེ་ལྟར་ན་དེ་ལ་གཏོར་སྟོན་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་པས་དེ་རིམ་ལོར་འཛོམས་
གཉིས་པ་ལྟར་ན་གསུང་བྱུང་གི་སྐྱབས་དེ་ཅི་ལས་བྱུང་། དེ་ལྟ་བུ་གསུང་དུ་
འགྱུར་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་ཅེས་བྲིས་ན་མཁའ་ལ་བྱའི་རྗེས་བཅལ་བ་
དང་འབྲེལ། །རང་ལྷགས་དེ་དག་བདག་འབྲས་ཡིན་པའི་རིགས་པའི་སྐྱབས་བྱེད་ཅི་
ཞིག་ཡོད་ཅི་ན། བདག་འབྲས་ཞེས་པ་སེམས་ཅན་སོ་སོའི་སྟོན་ལས་ཀྱི་སྐྱབས་

ཀྱིས་སེམས་ཅན་དེ་དང་དེའི་ནམ་སྤྱོད་ལས་གཞན་པའི་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བྱལ་བ་
གང་ཡིན་པའོ། །དཔེར་ན། ཨ་མ་ལ་སྤྱ་གྲུ་ཆགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བྱ་མ་རྒྱས་
ནས་སྤྱ་གྲུ་ཕྱིར་བཅས་པ་དང་འོ་མ་ལོངས་སྤྱོད་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་དང་། རུས་སྤྱལ་
ཆགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་དེའི་ཆང་ཆགས་ནས་རུས་སྤྱལ་ཇི་ཆེར་ཕྱིན་པ་དང་དེའི་
ཤུབས་སམ་ཆང་ཡང་ཇི་ཆེར་སོང་བ་མཐོང་ཆོས་ལྟར་དང་། དེ་གཉིས་འབྲེལ་བ་
ནི་སྤྱོད་རུས་སྤྱལ་བྱ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ནམ་སྤྱོད་དང་རྒྱ་མཐུན་ཀྱི་འབྲས་བྱ་
ནི་རུས་སྤྱལ་དང་དེའི་ལུས་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། བདག་འབྲས་ནི་དེའི་ཤུབས་དེ་ཡིན་
པས་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཅིག་ལ་བརྟེན་པའི་བདག་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གསལ་
ཤོས་དེ་ཡིན་ནོ། །སྤྱིར་འབྲས་བྱ་ལ་རྒྱ་མཐུན་ཀྱི་འབྲས་བྱ། ནམ་སྤྱོད་ཀྱི་འབྲས་
བྱ། སྤྱིས་བྱས་བྱས་པའི་འབྲས་བྱ། བདག་པོའི་འབྲས་བྱ་དང་བཞིར་བཤད་ཅིང་།
རྒྱ་གང་ཡིན་ཡང་རིགས་མཐུན་པ་སྟེ་རྒྱ་དེ་དང་རིགས་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་
འབྲས་བྱ་གང་ཡིན་པ་དེ། དེའི་རྒྱ་མཐུན་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདོད་ཆགས་
ལས་འདོད་ཆགས་སྤྱིས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ནམ་སྤྱོད་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ནི། དགེ་བ་ཟག་བཅས་སམ་མི་དགེ་བའི་ལས་གང་
རུང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱ་མཐུན་ཀྱི་འབྲས་བྱ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཕངས་པའི་བདེ་སྤྱག་
བཏང་སྟོམས་གསུམ་གང་རུང་གི་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཤེས་རྒྱུ་
ཀྱི་ཟེན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། མདོ་བཤེས་སྤྱིངས་འབྲེལ་པར་བྱངས་པ་ལས། ལས་ནི་
ས་ལ་མི་སྤྱོད། རྒྱ་ལ་མི་སྤྱོད། རྩོལ་མི་སྤྱོད། ཟེན་པའི་ཕྱང་པོ་འབའ་ཞིག་ལ་སྤྱོད་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལྟ་བུའོ། །

སྤྱིས་བྱས་བྱས་པའི་འབྲས་བྱ་ནི། སྤྱིས་བྱས་ཆེད་དུ་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་
བའི་འབྲས་བྱ་སྟེ། ཁང་པ་དང་། ལྷམ་ར་ལྟ་བུའོ། །

བདག་འབྲས་ནི་རྒྱ་མཐུན་ནམ་ནམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བྱ་གང་དུ་སྤྲིན་པ་དེའི་
སྟོབས་ཀྱིས་དེའི་ལོངས་སྤྱད་བྱར་སྤྲིན་པ་ཞིག་ལ་བདག་འབྲས་ཞེས་བརྗོད། དཔེར་
ན། རང་ཉིད་གང་དུ་ལོངས་སྤྱད་བྱར་གྱུར་བའི་གནས་དང་། ལོངས་སྤྱད་ནམས་
ཡིན་ནོ། །དེའི་སྐོར་ནང་དོན་རིག་པ་ལ་སྤྱངས་ཏེ་ཆོད་མཐོར་མ་སོང་བ་ནམས་
ཀྱིས་ཡིད་ཆེས་དཀའ་བ་བདེན་མོད། འོན་ཀྱང་སྤྱངས་པ་མཐོ་བ་ནམས་ལ་རིགས་
བའི་ནམ་གངས་མཐའ་ཡས་བས་ངོ་སྤྱོད་བྱེད་དུ་ཡོད་པས་ཡིད་ཆེས་ལྷག་པར་
འཕེལ་བར་གཤོན་མི་ཟེམ། །ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་སྤྲིན་ཚུལ་གསལ་བཤད་ཐུང་ཅམ་
ཁུ་ན། ལས་རྒྱ་འབྲས་ཞེས་པ་ནི་གཙོ་བོ་དགོ་སྤྱིག་གི་ལས་འབྲས་གཞིར་བཞག་
ནས་གསུངས་པ་དང་། འདི་རྒྱས་པར་བསམ་ན་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་
བྱང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ནས་བསམ་དགོས། འདིར་མི་ལྟ་
བྱར་མཆོན་ན། ང་རང་ཆོའི་ལུས་འདི་ནི་ཆེ་སྡ་མར་མ་རིག་པའི་གཞན་དབང་དུ་
སོང་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལས། གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་
ཀྱི་སྟེང་དུ་བག་ཆགས་བཞག་པ་དེ་ཉིད་སྟེང་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་གསོས་བཏབ་པ་
ལས། བག་ཆགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་སོང་ནས་བརྒྱ་པ་སྤྲིད་པ་གྲུབ། དེ་ནས་
ཆེ་འཕོས་པའི་ཆེ་ལས་དེས་མིའི་སྦྱི་བ་གྲུབ་ཅིང་། དེ་ནས་བརྒྱ་གཉིས་པ་ཆ་ཤིང་
རྟེན་འབྲེལ་བར་གྲུབ་པོ། །

བཞི་པ་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ནས་བདུན་པ་ཆོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་
བར་རིམ་གྱིས་རྟེན་འབྲེལ་གྲུབ་ནས། ང་ཆོ་བདུན་པ་ཆོར་བ་ལ་གནས་ཤིང་དེ་
ཉིད་ལ་ལོངས་སྤྱོད་བཞིན་པ་འདི་རེད། འདི་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་པའི་རིམ་
པའོ། །འོན་ཀྱང་ཆེ་རབས་སྡ་མ་རྣམས་སུ་བསགས་པའི་ཐོག་མ་མ་རིག་པ་དང་
གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས། གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ཀྱི་རྒྱས་པ་མ་ཉམས་པ་

མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ལ། གསར་དུ་གསོག་པའི་ཐོག་མ་མ་རིག་
 པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡང་གངས་མེད་པ་ནི་ཆོང་ཁང་ཆེན་པོའི་ནང་ཅ་
 དངོས་གསར་རྟེན་གངས་མེད་པ་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་དག་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་
 གཞན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །རྒྱས་པ་ནི་གཞན་དུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

རང་དང་ལྷན་ཅིག་གྲུབ་པའི་ཕྱང་པོ་ལྔ་ནི་ཆེ་སྔ་མའི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་
 པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་
 འཕངས་འབྲས་ཡིན་པས་ན། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཕྱང་
 པོ་འདིའི་སྟངས་དུ་ངམ་ངམ་ཤུགས་ཀྱིས་སྦྱེས་པའི་བདེ་སྤྱད་དག་ནི་ཆེ་སྔ་མའི་རྫོགས་
 བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ལས་ཀྱིས་རྣམ་སྤྲིན་འཕེན་
 ཚུལ་ནི། མདའ་མཁན་གྱིས་མདའ་འཕངས་པ་དང་འབྲ་བར་སྟོན་པས་གསུངས་
 སོ། །གཞི་མེ་སྦྱོགས་ལྟ་བུར་སྦྱར་ན། མེ་སྦྱོགས་བརྒྱབ་ནས་དེའི་ཤུགས་མ་
 ཆག་བར་མདེའུ་དེ་བྲག་ལ་ཤོག་ན་བྲག་ཀྱང་གཏོར་བར་བྱས་ལ། དེའི་ཤུགས་ཆག་
 པའི་སྐབས་ནས་རྒྱེན་པ་མོ་ཞིག་དང་འབྲུད་ཀྱངས་ལ་ལྷུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། འཆི་
 བ་ལྟ་བུར་མཆོན་ན་ལས་ཀྱིས་རྣམ་སྤྲིན་འཕེན་ཚུལ་ཡང་དེ་དང་འབྲ་ཞིང་། ལས་
 དེའི་ཤུགས་མ་ཆག་པའི་སྐབས་སུ་ཞབས་རིམ་དང་སྟོན་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་བཅོས་
 པར་མི་བྱས་ལ། ཤུགས་ཆག་པའི་སྐབས་དང་འབྲུད་ཆེ་འབྲལ་རྒྱེན་པ་མོས་ཀྱང་
 བཅོས་པར་བྱས། དེ་ལྟ་བུའི་ཆེའི་བྱས་ཤུགས་ཟད་པ་ན་རྒྱེན་གང་གིས་ཀྱང་བསྐྱོག་
 ཏུ་མེད་པར་འཆི་བ་ཐོག་ཏུ་བབས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །

རྣམ་སྤྲིན་ནི་སྦྱེས་སྟོབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་སྦྱེ་བ་སྔ་མའི་ལས་ལ་
 གཙོ་བོར་ལྟོས་པས་སྔ་མའི་ལས་དབང་བཅན་པ་ཡིན་ལ། ཆེ་འདིར་གསར་དུ་
 སྦྱབ་པའི་དགེ་སྤྲིག་དང་། ཤེས་ཡོན། བདེ་སྤྱད་སོགས་ནི་གཙོ་བོ་འབྲལ་རྒྱེན་གྱི་

དབང་གིས་ཡིན་པས་འཕྲུལ་འཕྲུལ་བཅས་སུ་ཡང་ཡོད། དེ་ནི་བྱེད་པ་རྒྱ་མཐུན་
ནམ་མཁའ་བ་རྒྱ་མཐུན་གང་རུང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་
མིན་ནོ། །དེར་བརྟེན་ཆེ་འདིར་གསར་དུ་བཅས་ནས་བྱུང་བའི་ལས་དོན་བཟང་
ངན་དང་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་ལས་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་མ་ཡང་དེ་དང་མཆུངས་པ་འབྱུང་བས་ན།
ཆེ་འདིའི་ལས་དོན་མ་ཞོར་བ་དང་། དེ་ཡང་སྟོབས་ཆེ་བ་ལ་བསྐྱབ་དགོས་པ་ནི།
བདེ་བ་འདོད་ཅིང་སྤྲུག་བསྐྱེད་མི་འདོད་པ་མཆུངས་པའི་གནད་གིས་ཡིན་པར་
ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་ལས་འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་
ཤེས་དགོས་ན། དེའི་དོན་དུ་ཆེ་སྡེ་བར་གསུམ་ལ་སྦྱར་ཏེ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་
གཞག་དེ་ཉིད་འཆད་དགོས་པས། དེ་ལྟར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཞུང་ཆེན་པོ་
རྣམས་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །

ལེས་རིག་ལ་བརྟག་པ།

ལེས་རིག་ཟུས་གཅིག་དང་ཐ་དད་དབྱེད་པ་ལ། གཞན་གྱི་ལུགས་བརྟོད་པ་
དང་། དེའི་ལན་བསྟན་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། ཚན་རིག་པའི་ཚྭ་གས་ནས་གཉིས་
བཅས་རིང་ལུགས་ཞེས་ལུས་སེམས་གྱི་དོ་བོ་ཐ་དད་པ་འདོད་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་
པའི་ཆད་མའི་རིང་ལུགས་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། ལུས་དང་ལུས་གྱི་ཆ་
ཤས་རྣམས་ནི་གཟུགས་ཅན་ལེས་པོ་ཡིན་ལ། ཤེས་པ་ནི་གཟུགས་མེད་གསལ་
རིག་ཡིན་པས་གཟུགས་གྱི་ཟུས་སུ་མེད་པར་འདོད་པས་ན་དེ་སྐད་བྱའོ། །དེ་ལ་
ཚན་རིག་པས་འདི་འདྲི་བར་བྱེད་སྟེ། གལ་ཏེ་གཟུགས་མེད་སེམས་གྱིས་གཟུགས་
ཅན་དངོས་པོའི་རིགས་ལ་འགྲུལ་བསྐྱོད་ཇི་ལྟར་བྱེད་པར་བྱས། སེམས་ལ་ཐུག་
ས་དང་རིག་ས་མེད་པ་ཡིན་ན། ཐོགས་རིག་ཡོད་པའི་གཟུགས་ཅན་གྱི་རིགས་

སྐྱལ་བའམ་གཡོ་བར་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལ་ཐོགས་པ་དང་རེག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྐྱམ་
 པའོ། །ཚན་རིག་པ་འགས་རང་གི་ལྷགས་བསྟན་པ་ནི་དཔེར་ན། མི་གཅིག་གིས་
 རང་གི་ལག་པ་བཀྲགས་སྐབས་འཕྱལ་ཆས་ཐོག་ནས་བརྟག་དབྱེད་བྱེད་པའི་
 ཆོ། རང་གི་ཁྲད་པའི་ཆ་ཤས་ཤིག་ནས་སློག་རྩལ་གྱིས་བརྟ་འཕྲེན་སྐལ་ཆེགས་ཀྱི་
 ཅ་ལམ་བརྟུན་དབྱེད་པའི་ཤ་སྐྱིམ་སར་སླེབས་པ་ཅད་གཅོད་ཐུབ། དེ་ལྟ་བུའི་སློག་
 རྩལ་གྱི་བརྟ་འཕྲེན་དེར་སླེབས་ཆེ་ཤ་སྐྱིམ་འགྲུལ་བསྐྱོད་གྱིས་ལག་པ་འདེགས་
 འཛོག་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་ཡིན། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཚན་རིག་པས་
 འཕྱལ་ཆས་ཀྱི་ལམ་ནས་ཤེས་ཐུབ་ཀྱི་གཞན་གྱིས་ཤེས་མི་ཐུབ་པ་དེ་བཞིན་དུ།
 མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་མཐོང་བ་དང་། རྣ་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲ་ཐོས་པ་སོགས་ཀྱང་ཁྲད་
 པའི་ནང་ནས་སློག་རྩལ་གྱིས་བརྟ་འཕྲེན་བྱེད་པ་ཡིན་པ་ལས་དཔོག་ཐུབ། དེས་
 ར་སེམས་ཀྱིས་གཟུགས་ཅན་ལ་བཀོད་བྱས་བྱེད་ཐུབ་པ་དེས་སེམས་གཟུགས་
 ཅན་ཡིན་པར་དཔོག་ཐུབ། གལ་ཏེ་སེམས་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་ན། གཟུགས་ལ་
 ཐོགས་པ་དང་རེག་པར་མི་རུས་པས་ལག་པ་ལ་སོགས་པ་འགྲུལ་བསྐྱོད་ཇི་ལྟར་
 ཐུབ། སེམས་གཟུགས་མེད་ཡིན་པས་གཟུགས་ཅན་ལ་མ་རེག་པར་གཟུགས་
 ཅན་ཇི་ལྟར་སྐྱལ། དཔེར་ན། ངས་ང་འཁྱུང་སྐྱམ་དུ་སེམས་བ་སྐྱེས་ཀྱང་། ལག་
 པ་འགྲུལ་ནས་ཐོར་བ་མ་བཟུང་ན་ཐོར་བ་ཁ་རྩར་ཇི་ལྟར་འོང་སྟེ་མི་འོང་བ་བཞིན་
 འོ། །གཞན་ཡང་སེམས་གཟུགས་མེད་ཀྱིས་གཟུགས་ཅན་ལག་པ་སྐྱལ་ཐུབ་
 ན། ང་ཚོར་བསྟན་ན་དགའ་སློའི་ངང་ནས་ལྟ་བུའོང་རྒྱ་སྐྱོས་ཅི་དགོས། ཚན་རིག་
 པས་ཁྲད་པའི་ནང་ནས་སེལ་(cell)ཞེས་པའི་ཐ་རྩལ་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་དེའི་ནང་
 ར་སེམས་པའི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་བའི་སློག་རྩལ་དང་ཐུག་པའམ་རེག་པ་ལས་ལག་
 པའི་སློག་རྩལ་འགྲུལ་བསྐྱོད་གྱིས་ལག་པ་གཡོ་འགྲུལ་དང་བརྟུང་བསྐྱམ་ཀྱི་བྱ་

བ་འབྱུང་བར་བཤད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་རིག་པའི་དབང་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས།
ལུས་དང་རྒྱལ་ཕྱན་དང་། དབུགས་དང་དབང་པོ་ནམས་རྒྱང་མཁྲིས་དང་སེམས་
ཀྱི་རྟེན་བྱུང་པར་ཅན་ཡིན་པ་བཀག་པ་ལྟར་ཆོན་རིག་པས་ཀྱང་ཁས་ལེན་ནོ། །

འོན་སེམས་ཀྱི་རྟེན་བྱུང་པར་ཅན་གང་འཛོག་གས་ཞེ་ན། ལྷན་པ་ཡིན་
ན་ཞེས་འཆད་དོ། །དཔེར་ན། མིག་ལ་མེ་མདའི་མདེུ་ཤོག་ནས་གཞིན་སྐྱོན་བྱུང་
བའི་མི་དེའི་ལྷན་པར་བརྟག་དབྱེད་བྱེད་པ་ན། ལྷན་པའི་ཆ་ལ་སྐྱོན་གང་ཡང་བྱུང་
མེད་ན་སེམས་ཀྱི་ཆ་ལ་འདྲ་སྐྱོན་མེད་པར་གནས་ཡོད། ལྷན་ཆ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་
ལ་སྐྱོན་བྱུང་ཡོད་ན། མི་དེས་སྐད་ཆ་ཞོད་རྒྱ་སོགས་ལ་སྐྱོན་བྱུང་ནའང་མནོ་
བསམ་གཏོང་རྒྱ་ལ་སྐྱོན་མེད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་མི་དེས་ཡི་གེ་འབྲི་ལྟོག་ལ་སྐྱོན་
ཆགས་ནའང་འགྲོ་བ་སྐྱོད་ལ་སྐྱོན་མ་ཆགས་པ་དང་དེ་ལས་ལྟོག་པ་ལྟ་བུར་འབྱུང་
བ་སོགས་ལ་བལྟས་ན། བསམ་སྒོ་དང་ལྷན་རྒྱལ་ཆེས་སྤྱོད་ན་མས་འབྲེལ་ཆ་བས་
ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་ལྷན་རྒྱལ་དེ་ཉིད་ལས་བསམ་སྒོ་བྱུང་བ་མེད་ཅེས་སྒྲིམ་སོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་རང་གི་ལན་བསྟན་པ་ནི། འདི་ལ་ཆོན་རིག་པའི་རིགས་པ་
དང་སྦྲར་ནས་འདི་ལྟར་འབྲི་བར་བྱ་སྟེ། ཤེས་པའམ་རིག་པ་དེ་དག་ལྷན་པའི་ནང་
གི་སྐྱོག་རྒྱལ་སྤྱོད་མེད་པ་སེམས་པའི་སྤྱུལ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། ལྷན་རྒྱལ་སྤྱོད་མེད་
དག་ཏུ་མདོན་འགྱུར་དུ་ཡོད་པ། དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
ཏུ་མདོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྱོད་སོགས་ཀྱང་ཏུ་
ཏུ་མདོན་གྱུར་དུ་སྐྱེ་བཞིན་པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་སྐབས་རེ་མདོན་དུ་གྱུར་ཀྱང་
སྐབས་རེ་མདོན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་སྐབས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་མདོན་དུ་མ་གྱུར་
བའི་སྐབས་དེར་ལྷན་རྒྱལ་ཉིད་པ་དང་སྐབས་རེ་ཤིན་ཏུ་མང་བར་འགྱུར་བ་སོགས་
མདོར་ན། གཉིད་མཐུག་པོར་ཁུག་པའི་སྐབས་དེར་ལྷན་རྒྱལ་ཤིན་ཏུ་ཉིད་པར་སོང་

ནས་མྲན་པ་པལ་ཆེར་སྟོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཆེ་དེ་དག་རྒྱས་པའི་ངོ་བོར་སོང་ན་
གཟུགས་ཅན་མིན་པས་མྲན་པའི་སྒོག་རྩལ་དུ་མི་འཐད་ལ། སྐར་ཡང་མྲན་རྩལ་
ཀྱི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་པ་ལ་ཆ་རྒྱུན་གཞན་གང་དང་གང་ཆང་དགོས་སམ། སྐབས་རེར་
དེ་ལྟ་བུའི་སྒོག་རྩལ་ཕྲ་མོ་དེ་དག་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོར་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཁོང་ཁོ་དང་
འདོད་ཆགས་ལྟ་བུ་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ཆེར་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐངས་པའི་ཡོན་
ཏན་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་རྩལ་རབ་དུ་འཕེལ་ནས་རྒྱ་ཆེ་ལ་གཏིང་རྩེ་ཟབ་
དུ་ཕྱིན་ཏེ་དཔེ་ལྷན་གྱི་ལ་བ་རི་སྟེང་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་མཐོང་ཆོས་སུ་གྲུབ་པ་དེ་ལྟར་
ན། དེའི་མྲན་རྩལ་ཡང་དེ་བཞིན་འཕེལ་ནས་མྲན་རྩལ་མྲན་པའི་ནང་དུ་མི་ཤོང་བར་
འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་བཅས་རྩལ་ཡིན་པས་ཐོགས་རེག་གི་བྱ་བ་དང་གོ་ས་སོ་སོར་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྒྱུང་རྩལ་ཕྲ་མོ་ཁ་འཐོར་ནས་ཡོད་ཆེ་མངོན་གསལ་དུ་མི་
འགྱུར་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆ་བསགས་ནས་འདུས་པ་ལས་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ཆེར་བར་སོང་
བའི་ཆེ་ཁང་བྱིས་དང་སྟོན་ཤིང་ལ་སོགས་པ་ཡང་གཡོ་བ་དང་གཏོར་བར་འགྱུར་བ་
དང་། རྩེ་ཐིགས་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱུང་ཡང་དེའི་ཆ་བསགས་པས་ཀྱང་སྟོད་དུ་མི་ཤོང་
བར་འཁོ་བར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་མྲན་རྩལ་རྣམས་པན་ཚུན་སྤྱག་པ་དང་རེག་པ་ལས་
བོངས་ཆད་ཆེ་རུ་འགྲོ་བ་ཡོད་དམ་མེད། གལ་ཏེ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ཆགས་སོགས་དང་
ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པའང་འཕེལ་འགྲིབ་རི་ལྟར་བྱེད་པ་བཞིན། མྲན་རྩལ་དེ་དག་
ཀྱང་རྒྱུང་རྩལ་དང་རྩུ་རྩལ་བཞིན་དུ་འཕེལ་འགྲིབ་ཡོད་པས་སྐབས་རེར་མྲན་པ་
སྟོང་བ་དང་། སྐབས་རེར་མྲན་པའི་ནང་མི་ཤོང་བར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་ལ་
ཐོགས་པ་དང་རེག་པ་མེད་ན་ནི་བཅས་སོ་ཡིན་པར་མི་འཐད་ལ་ལག་པ་ལ་སོགས་པ་
འགྲུལ་བསྐྱོད་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་སྤྱག་པ་དང་རེག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩལ་

རྒྱུ་བརྒྱུད་ནི་འབྱུང་བ་བཞི་འབྱུང་འབྱུང་གཟུགས་ཤི་རོ་རེག་བྱ་ནས་ཡིན་
ནོ། །གཟུགས་ཅན་ལེས་པོ་ཡིན་ན་སྟོགས་ཀྱི་ཆ་དང་ཐོགས་རེག་གི་ཆ་དང་བཅས་
དགོས་པ་ཆོན་རེག་པས་ཀྱང་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆ་མེད་ཀྱི་གཟུགས་ཁས་མི་ལེན་
པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་ཤེས་པའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་རྒྱལ་ཡིན་པས་ཐོགས་རེག་
མེད་ན་སྤྱ་གྲུ་ཆུང་བུའི་ཁྲད་པ་དང་། ཆས་པོ་མགོ་དཀར་ཀྱི་ཁྲད་པ་གཉིས་ཀྱང་
ཐོངས་ཆད་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་པར་ཡང་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་དེ་དག་ཐོགས་རེག་
དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ནན་གྱིས་སྒྲ་ན། དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་
ལས་འོས་མེད་པས་དེ་ལ་མཆོན་སོགས་ཀྱིས་དངོས་སུ་གཞིན་པར་མི་རུས་ཏེ། དེ་
ལ་རེག་པ་དང་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། འབྲུལ་ཆས་ཀྱི་ལམ་ནས་ཀྱང་མཐོང་
བ་དང་བཞོད་བསྐྱར་སོགས་ཀྱང་མི་རུས་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྱོད་སོགས་ལ་
འབྲུལ་ཆས་བཞོད་སྐྱར་མི་རུས་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་
པའི་གཟུགས་ཡིན་ན་ནི། མངོན་སུམ་ལ་གཟུགས་སུ་སྣང་བ་ཅུང་ཟད་པས་པ་
མ་བརྒྱུད་ནས་བར་མ་ཆད་པར་འོང་བ་དང་ཡང་འགལ་ལོ། ཉིང་རེ་འཛིན་ནས་
ལས་ཀྱི་རང་སྣང་གི་གཟུགས་ཅུང་ཡིན་ན་ནི། ཤི་པའི་ཆེ་འཇའ་ལྟར་ཡལ་དགོས་
པས་ཤི་ཟེན་ཀྱི་ཁྲད་པའི་ནང་དུ་རྒྱལ་དེ་དག་ཡལ་ནས་སྟོང་པར་འབྱུང་རོ། །དེར་
མ་ཟད་ཤེས་པའི་ཁྲད་རྒྱལ་དེ་དག་གིས་གཟུགས་ཅན་གཞན་ལ་རེག་པ་དང་ཐོགས་
པ་མེད་ན་གཟུགས་ཅན་གང་ལའང་འགྲུལ་སྟོད་དང་བཞོད་སྐྱར་བྱེད་པར་མི་རུས་
པས། སངས་རྒྱས་པས་ཤེས་པ་གཟུགས་མེད་དུ་བཤད་པ་ལ་སྟོན་གང་བརྗོད་པ་
ཐམས་ཅད་རང་ཐོག་ཏུ་བབས་སོ། །གཞན་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་ཁྲད་རྒྱལ་ལ་སྒྲན་ཁབ་
སོགས་གཟུགས་ཅན་གཞན་གང་གིས་པན་འདོགས་པ་དང་གཞིན་པར་མི་འབྱུང་
ཏེ། དེ་ལ་རེག་པ་དང་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྟོན་མེད་དེ། ཆད་མ་པས་ཉེན་

མིག་ལ་གཞོན་པས་བརྟེན་པ་མིག་ཤེས་ལ་གཞོན་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་འདི་ཡང་
 དེ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཁྱད་པའི་ནང་ཤེས་པའི་རྒྱལ་མཉན་དེ་དག་རེ་རེའི་རྟེན་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པ་ཁྱད་པའི་གོང་བུ་ཡིན་ནམ་སོ་སོར་ཡོད་ཅེས་གང་། དང་པོ་ལྟར་
 བ། ཁྱད་པ་དེ་ལ་གཞོན་པ་ཅམ་གྱིས་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་གཞོན་པར་འགྱུར་བས་ཁྱོད་
 གྱིས་སྤར་བཤད་པ་དང་ནང་འགལ་བའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ཐུན་མོང་
 མ་ཡིན་པའི་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཡོད་དམ་སྤྱིར་བས་གསར་
 བསྐྱབས་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་དང་བརྟེན་
 དང་ཤེས་རབ་སོགས་རྣམ་བུར་གི་ཕྱོགས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཟུགས་རྒྱལ་ཡིན་
 པས་ཉག་ཏུ་མངོན་གྱུར་བུ་ཡོད་དགོས་པ་གོང་བུ་བསྟན་པ་ལྟར་རོ། །སྤྱིར་བས་
 གསར་བསྐྱབས་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་
 ཅམ་སྤང་ཡང་། ཡིད་སློ་ཉོག་པ་ལ་སྤྱར་ན་སྤྱོད་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་དབང་པོའི་ཤེས་པ་
 དང་ཡིད་གྱི་ཤེས་པ་མི་བྱས་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །

སེམས་གཟུགས་མིན་པར་གསལ་རིག་ཅམ་ཡིན་ན། ཐོགས་རིག་ཅན་
 གྱི་གཟུགས་གཡོ་འགྲུལ་བྱེད་པར་མི་འཐད་ཅེས་སྤྲི་བ་ལ། འོ་ན། དུག་སྤྱལ་གྱིས་
 སོ་རྒྱལ་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དུག་སྤྱལ་སོ་མིན་པའི་བྱིར། སྤྱོད་མེད་དེ་དུག་སྤྱལ་
 སོ་མ་ཡིན་ཡང་དེའི་རྟེན་གཟུགས་བུང་ལ་སོ་ཡོད་པས་སོ་ཞེ་ན། རིག་པ་གཟུགས་
 མིན་ཡང་དེའི་རྟེན་རྒྱུང་ཁམས་ལ་གཟུགས་དང་ཐོགས་རིག་ཡོད་པས་གཟུགས་
 ཅན་གཞན་འགྲུལ་སྤྱོད་རུས་སོ་ཞེ་ན་ལན་ཅི་ཡོད། དེ་བཞིན་ཁྱོད་གྱིས་རང་གི་ལག་
 སོགས་གཡོ་འགྲུལ་མི་རུས་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཟུགས་མིན་པས་ཐོགས་རིག་དང་
 བྲལ་བའི་བྱིར་ཞེ་ན་ལན་ཅི་ཡོད། ང་གཟུགས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་ལ། ཁྱོད་རང་
 ལག་སོགས་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཚང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ཞིང་། ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་

དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་ཤེས་རེ་རེ་ནས་ཡིན་པར་ཡང་ཟུལ་ལོ། །ད་གཟུགས་མེན་
ཡང་སྤུན་མོང་མེན་པའི་རྟེན་གཟུགས་ཡོད་པས་གཟུགས་ཅན་གཞན་གཡོ་འགྲུལ་
སྤུབ་པོ་ཞེ་ན། དེག་པ་དེ་དག་ཀྱང་རང་གི་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟེན་རྒྱུད་གི་ཁམས་
དང་ལྟན་ཅིག་པས། ཤེས་པ་གཡོ་བ་ཅམ་གྱིས་གཟུགས་ཅན་གཡོ་འགྲུལ་དང་འགྲོ་
སྐྱོད་ངེས་པར་བྱས་སོ། །དཔེར་ན། སྤྱིད་སྤྱན་བཏང་བས་ལྷན་པ་ལ་གཞོད་པ་མ་ཡིན་
ཡང་རྒྱུད་གི་འགྲོ་འོང་གང་དུ་བཀག་པ་དེའི་ལུས་ཤེས་ཀྱང་འགགས་པ་དང་རྒྱུད་གི་
འགྲོ་འོང་སྤར་རྟེན་པས་ལུས་ཤེས་ཀྱང་སྤར་གསོས་པ་བཞིན་ནོ། །

ཤེས་པ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དབང་ཤེས་དག་ནི་གཟུགས་མེད་གསལ་རིག་
ཅམ་ཡིན་ཡང་། རང་དང་ལྟན་ཅིག་འབྲེལ་བའི་རྟེན་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་གཟུགས་
ཅན་རྒྱུད་གི་ཁམས་ཡོད་པ་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀས་གྲུབ། ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེས་པ་
རང་གི་ངོ་བོ་གཟུགས་མེད་གསལ་རིག་གི་རྣམ་པ་ཅམ་ཡིན་ཡང་རང་དང་ལྟན་
ཅིག་བསྐྱོད་པའི་རྟེན་རྒྱུད་ཁམས་ཅམ་ཡོད་པས་གཅིག་ལ་གཉིས་བརྒྱུད་ཀྱིས་
གཟུགས་ཅན་གཞན་གཡོ་བ་དང་འགྲུལ་སྐྱོད་དང་འཕོ་བསྐྱར་སོགས་ངེས་པར་
བྱས་སོ། །དཔེར་ན་སྤྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ན་ཤེས་ཀྱི་མཉན་བྱ་ཅམ་ཡིན་ཡང་། རང་གི་
ཆོགས་པ་ན་རེག་བྱ་ཡོད་པས་གཟུགས་ཅན་ལ་ཐོགས་པ་དང་རེག་པས་གཡོ་
བ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་ཡོད་པ་མཐོང་ཆོས་སུ་གྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཟག་པ་
མེད་པའི་བྱམས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཆོ། བདུད་ཀྱི་སྤེ་
ཐམས་ཅད་རང་འབྱུགས་ཀྱིས་ཞུམ་ནས་གཞོད་པ་རྩམ་མི་སྤུབ་པ་དང་། བཟོད་པ་
སྟོབས་དང་ལྟན་པ་ལ་པ་རོལ་ཀྱི་གཞོད་པས་མི་ཚུགས་པ་སོགས་ནང་གི་ཚུལ་
ཁྱིམས་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་གཟུགས་ཅན་རྣམ་པ་
མང་པོ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། གཞོམ་པ་དང་བཀག་པ་དང་གཟུགས་ཅན་གཞན་

གསེར་དུ་སྐྱབ་པ་དང་སྤེལ་བ་སོགས་ཀྱང་ཡོད་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལ། དཔེར་ན།
 ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ལས་ཀྱི་རྒྱས་པ་དང་། གཞན་གྱི་རྒྱས་མཐུ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཚན་
 རིག་པས་མ་མཐོང་བས་མེད་པ་ག་ལ་ཡིན། ང་ཚོས་མཐོང་ཚོས་སུ་བྱུབ་པ་ཡང་
 མི་ལ་ལར་མེ་སློགས་ཀྱི་མདེའུའི་ཆལ་པ་ཐོག་ཀྱང་མི་ཟུག་པ་དང་། གྲི་དང་མདུང་
 སོགས་བརྒྱབ་ཀྱང་མི་ཚུགས་པ་དང་། ལ་ལར་འབྲུ་སྲིན་གྱིས་སོ་བརྒྱབ་པས་
 ཀྱང་འཆི་སློན་འགྲུར་བ་སོགས་ནི་གཟུགས་ལུང་གི་ཁྱད་པར་མ་ཡིན་གྱི། ཆེ་དང་
 བསོད་ནམས་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་ལས་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ཆེ་དང་བསོད་ནམས་གཟུགས་
 ཅན་ག་ལ་ཡིན། གཞན་ཡང་ཁོང་ཁྱོད་ལྟ་བུ་ཁྲད་རྩལ་གྱི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་སལ་
 ཞེས་པའམ་སྟོག་རྩལ་ཞིག་ཡིན་ན་ཁོང་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྲོད་མི་བྱུབ་པ་ལྟ་བུ་སྟེས་པའི་
 ཆེ་སལ་ཞེས་པ་དེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོར་གྱུར་ན་ནི་སལ་ཞེས་པ་ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་བའི་
 རྩལ་ཡིན་པ་མི་འཐད་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཁོང་ཁྱོད་ེ་སལ་མ་ཡིན་གྱི་སལ་(cell)ལས་
 མཆེད་པའི་གཟུགས་ཅན་རགས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་ཁྲད་པའི་ཆ་ཤས་སུ་མི་འཐད་
 ལ། དེའི་ལུས་ཀྱི་འོངས་ཆད་ཀྱང་ཆེ་རུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། སྤར་མེད་པའི་གཟུགས་
 རགས་པ་ཆེ་ལ་མང་བ་ལུས་ནང་གསལ་དུ་འཁོང་བ་གང་ཞིག་དེ་སོགས་རེག་
 དང་བཅས་པ་དང་རང་གི་གོ་ས་གཟུགས་ཅན་གྱི་གོ་འགེབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
 ལྟར་མ་ཡིན་ན་བེམ་རྩལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་མ་ཟད། གཞན་ལ་སྟོལ་བའི་སློན་
 རང་ལ་ཟུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་ཁོང་ཁྱོད་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་རྩལ་དེ་ཁྲད་པའི་ནང་
 དུ་མེད་ན། ལུས་ཀྱི་ཆ་གང་དུ་ཡོད་ཅེས་ངེས་ན་ལན་ཅི་འདེབས། ལུས་ཀྱི་ཕྱི་
 ལོགས་སུ་ཡོད་ཅེས་སྤྲོ་ན་ཐམས་ཅད་དགོད་ཤོར་བར་འགྱུར་རོ། །ཁོང་ཁྱོད་ཀྱི་
 རོ་ལོངས་ཤིག་ཅེས་བརྟེན་ལན་བསྐྱལ་བར་ཡང་ཅ་ལམ་གང་བརྒྱད་ནས་ཡིན། བརྟེན་

འཕྲིན་སྐྱེལ་བ་པོ་དེ་ཁོང་ཁྱོད་ཡིན་དང་མིན་ཞེས་འདྲི་ཅད་བྱེད་ན་ཁོང་ཁྱོད་དང་། འདྲོད་
ཆགས་དང་ལྟ་བ་སོགས་ལ་སྦྲར་ཏེ་རིག་པ་གཟུགས་ཅན་འདྲོད་པ་ལ་དགག་པ་
དང་སྦྱོན་བརྩེད་ཀྱིས་མི་ལོང་བས། སངས་རྒྱས་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་བརྟེན་ཏེ་
རིག་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །

མདོར་ན་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར། ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་ནི། གཟུགས་ཅན་
གཞན་གང་གིས་མི་སྤུབ་པའི་བྱ་བ་དམིགས་བསལ་ཅན་ཞིག་ཡིན་པས་འདི་ལ་
བསམ་པའི་ལས་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ལ། འདི་དག་ནི་ནང་སེམས་གསལ་རིག་ལ་བརྟེན་
པའི་བསམ་པའི་འཕེན་ཤུགས་དང་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ནི། དཔེར་ན། རང་གི་
རྒྱུ་ལ་བ་གཉིས་ལྟ་བུས་རང་ལུས་སྤྱི་རྒྱ་བདུན་ཅུ་བརྒྱད་ཅུ་བཅུགས་ཏེ་འཕྲོ་སྦྱོད་
སྤུབ་པ་མ་ཟད་སྐབས་འགར་ཁུར་པོ་སྤྱི་རྒྱ(kilo) ལྟ་བུ་བཅུ་སྟོར་འབྲེལ་སྤུབ་ཅིང་།
དམིགས་བསལ་སྦྱང་བཅོན་ཡོད་ན། དེ་ལས་ཆེས་ཆེ་བ་འབྲེལ་སྤུབ་པ་དེ་ལྟར་དེ་
ལ་ཁྱབ་པའི་ཆོར་བ་ཉམས་ན་རྒྱུ་ལ་རང་ཡང་ཚུགས་མི་སྤུབ་པ་བཞིན་འོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་དེ་དག་ཀྱང་རང་ངོས་ནས་བྱེད་པའམ་གྲུབ་
པ་གཏན་ནས་མིན་ཡང་། རྒྱ་རྒྱེན་དང་། གདགས་གཞི་བཏགས་ཆོས་དུ་མ་པར་
ཚུན་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གསལ་རིག་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོག་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་
དང་ཁྱབ་བྱེད་གྱི་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་བསམ་པའི་འཕེན་ཤུགས་ཀྱིས་གཡོ་བ་ལ་བརྟེན་
ནས་ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་དེ་དག་འབྱུང་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་སེམས་པ། འདུཤེས།
རིག་པ། ཆོར་བ། འདུ་བྱེད་སོགས་ཆ་དུ་མ་ཆོགས་པ་ལས་བྱུང་ཞིང་། དེ་དག་
མི་འབྲ་བ་ལས་བྱ་བ་མི་འབྲ་བའི་བྱེ་བྲག་སྤྱི་ཆོགས་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་འོ། །དཔེར་
ན། རང་ལུགས་ལ་མ་རིག་ཀྱང་དེ་དང་ཉེ་བའི་ལུགས་གཞན་གཡོ་བ་དང་འཕྲེལ་
བ་སོགས་བྱེད་ཀྱས་པ་དང་སྤྲུགས་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་མེད་

ཀྱང་། ས་རོལ་སོ་གཞན་ལ་སྐྱོད་དང་འགྱུར་བ་སོགས་གཏོང་ནུས་པ་བཞིན་
ནོ། །འདི་དག་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ལྟོས་བྱུང་སྐྱེས་ལྟ་བུའི་དང་ནས་རྣམ་གཞག་འཛིག་
ཤེས་པ་དགོས་སོ། །

ལྷན་རྒྱལ་གྱི་ཡུལ་སྤང་ལ་བརྟག་པ།

གཞན་ཡང་ཤེས་པའི་ཆར་གྱུར་པའི་ལྷན་རྒྱལ་དེ་དག་རང་བྱུང་ཙམ་ནས་
ཡུལ་སྤང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནམ། ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྟེན་གཞན་ལ་
བརྟེན་ནས་ཡུལ་སྤང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པ་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། མགོ་
བོའི་ནང་ལྷན་པ་ཆགས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་དུ་ཡུལ་སྤང་གི་ལྷན་རྒྱལ་མཐའ་དག་ཅིག་
ཅར་དུ་བྱུང་ནས་ཡོད་ན། གྲོག་ཨ་མ་ནས་གྲོག་སྤར་བ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཤེས་བྱ་
མཐའ་དག་ཅིག་ཅར་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །དང་པོ་ནས་ཡུལ་སྤང་གི་རྣམ་པ་
ཅན་མ་ཡིན་ན་དང་པོ་ནས་ཤེས་པ་མིན་ཏེ། གཤམ་ཏེ་ཤེས་པ་ཡིན་ན་ཡུལ་འཛིན་
སྤངས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་དགོས་པ་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དེས་ན་གྲོག་
ཀྱང་ཤེས་པར་ཐལ་ཏེ་ཡུལ་གསལ་བྱེད་ཙམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་འཛིན་བྱེད་དུ་
མེད་པ་ལ་ཤེས་པ་འཛིག་ན། ལུས་དང་ཚུ་ལ་སོགས་པའི་བེམ་གྱུར་ཐམས་ཅད་ལ་
གྲོག་རྒྱལ་སྤུ་མོ་ཡོད་པས་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཤེས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཇིས་ཀྱིས་འཕེལ་ནས་ཡིན་ན། ཤེས་རིག་མཐའ་མེད་པའི་མཁས་པ་
རྣམས་ཀྱི་ལྷན་རྒྱལ་དེ་ཡང་མཐའ་མེད་པར་འཕེལ་བས་ལྷན་པའི་ནང་མི་ཞོང་པའི་
ཉིས་པ་སོ་ན་གནས་ཤིང་། ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྟེན་གྱིས་ཡིན་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ཕྱིས་འབྱུང་
གི་རྟེན་གང་དང་གང་ཡིན་པ་སྟོན་ཅིག དེ་འདྲའི་རྟེན་དེ་ཡང་ལྷན་པའི་ནང་སྤར་
ནས་ཡོད་ན་དེ་གཉིས་རྟག་དུ་འབྲུང་བཞིན་པ་ཡིན་པས་ཤེས་པའི་ངོ་བོར་སྤར་ནས་

སྐྱེ་བཞིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཤྭད་པའི་བྱི་ལོགས་ནས་འོང་དགོས་པ་ཡིན་ན་གཞུགས་
སྤྱོད་སོགས་བྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལས་ཡིན་ནས། དེ་ལས་གཞན་ཞིག་ཡིན་ཅད་གཅོད་
པར་བྱེད་ན་ནམ་མཁའ་སྟོང་སངས་ལ་མཛུབ་མོ་འཛུགས་རྒྱ་ལས་འོས་ཅི་ཞིག་
ཡོད། གཉིད་ཁྲག་ནས་མི་ལམ་གཏོང་བའང་མི་རིགས་ཏེ། རྒྱུན་བྱི་ལོགས་ནས་མ་
ཐུང་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཤེས་བྱའི་སྤང་ཚུལ་བརྗེ་ལེན་ནམ་པ་སྤྲོ་ཆོགས་
པས་ཤྭད་རྒྱལ་དེ་དག་ཀྱང་གསར་རྟོང་བརྗེ་ལེན་ནམ་པ་སྤྲོ་ཆོགས་པར་འགྱུར་བས།
དེ་དག་པ་མ་བརྒྱད་ནས་བར་མ་ཆད་པར་འོང་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཁྲད་
པར་དུ་རྒྱུ་པ་ས་ལ་ཐུག་པ་དང་རེག་པ་དུས་མཉམ་ན་དེ་ནས་ཤྭད་པ་བར་སྐྱེལ་བ་
མོས་བརྗེ་འབྲེན་བྱེད་པའི་དུས་སྐབས་མི་རྟོག་ལ། གལ་ཏེ་རྒྱུ་མཐིལ་ནས་ཤྭད་པར་
བརྗེ་འབྲེན་དེས་པར་དགོས་ན། རྒྱུ་པ་ས་ལ་ཐུག་པ་དང་རེག་པ་མིན་པས་ཐུག་པ་
དང་རེག་པ་སོ་སོར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་རེག་པའོ་སྤྲུལ་པའི་སྒྲོ་སྐྱེ་བ་ལ་བརྗེ་ལན་
དགོས་ཀྱི་རེག་པ་ཅམ་ལ་མི་དགོས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་རེག་པ་ནི་ལུས་ཤེས་ཡིན་
ལ་རེག་པའོ་སྤྲུལ་པ་ནི་དེས་བྲངས་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པས་དབང་ཤེས་སྐྱེ་བ་ལ་བརྗེ་
འབྲེན་མི་དགོས་ན་ཡིད་ཤེས་སྐྱེ་བ་ལ་དེ་བས་ཀྱང་མི་དགོས་སོ། །

གཞན་ཡང་ལག་མཐིལ་དུ་ཡུལ་གཞུང་འཛིན་གྱི་བྱ་བ་ཡོད་པས་ཤེས་པའི་
ཆ་ཤས་ཀྱི་རྒྱལ་ཡོད་ན་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་ལའང་ཤེས་པའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་རྒྱལ་
ཁྲབ་ནས་ཡོད་པར་ཐལ་བས། ཤེས་པའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་རྒྱལ་ནམས་ཤྭད་པ་ཁོ་ནར་
ཡོད་པ་མི་འཐད་ཅིང་། ཤྭད་པ་ནས་བརྗེ་ལེན་སྐྱེལ་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་དོན་ཡང་
མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ལག་མཐིལ་ལ་སོགས་པར་ཡུལ་ལ་དངོས་སུ་རེག་པའི་བྱ་བ་
དེ་ཤྭད་རྒྱལ་དེ་དག་ལ་མེད་དེ། དེ་དང་ཡུལ་དེའི་བར་གཞུགས་གཞན་གྱིས་གོ་ས་
འགོབས་པའི་བྱིར། ལག་མཐིལ་གྱིས་དངོས་སུ་རེག་ན་ལག་མཐིལ་ལ་རེག་པ་ཡོད་

པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་མིག་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་མེད་ཅེས་
སྤྲ་དགོས་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དེ་དག་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཡུལ་ཁོ་ན་
ལ་དམིགས་པ་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོན་མེད་ཅེས་སྤྲ་ན་དབང་ཤེས་དང་
ཡིད་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བའང་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །

ཡིད་ཤེས་དང་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཛོག་མི་ཤེས་ན་ཤེས་བྱའི་
གནས་ལུགས་སྤྲ་རགས་ལ་དབྱད་པའི་ཡུལ་ཅན་སྟོའི་རྣམ་གཞག་གྱང་འཛོག་མི་
ཤེས་པས། ཤེས་བྱའི་བྱུང་གཅིག་ལ་མཁས་པ་ཅམ་གྱིས་ཤེས་བྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་
ཡངས་པོར་དཔྱོད་བྱས་ཅི་ཞིག་འགྱུར། སྤར་ཆན་རིག་པ་ཞིག་གིས་རིགས་སྟོབ་དུ་
གསུང་བཤད་གནང་སྐབས། རང་རེའི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོག་རྩལ་སྤྲ་མོས་
བྱུང་ནས་ཡོད་ཀྱང་དེས་སྟོག་མེ་འབར་བའི་དོགས་པ་ནི་མེད་ལུགས་གསུངས་
པ་བཞིན། ཆན་རིག་པས་བཤད་པའི་སྟོག་རྩལ་སྤྲ་མོ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
གསུངས་པའི་ལས་རྒྱུད་སྤྲ་མོ་གཉིས་གཞི་གཅིག་ལ་ཐ་སྙད་བྱེད་ཚུལ་མི་འདྲ་
བ་ཅམ་ཡིན་པས་བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་ཡིན་ཡང་བཤད་གཞི་པལ་ཆེར་མཐུན་
པར་སྤང་བས་པན་ཚུན་སྟོ་སྟེད་སྟེལ་རེས་བྱས་ན་པན་ཚུན་གཉིས་ཀ་ཡར་རྒྱས་
འགོ་བར་གདོན་མི་ཟེའོ། །

མྱད་རྩལ་གྱི་འོད་རྒྱབས་ལ་བརྟག་པ།

མྱད་རྩལ་གྱི་འོད་རྒྱབས་ལ་དབྱད་པ་ནི། གཞན་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་མྱད་པའི་
ནང་སེལ་(cell)ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་མཐོང་བ་མིན་གྱི་དེ་དག་པན་ཚུན་སྟོས་
གྲུབ་ལས་འོད་རྒྱབས་བྱུང་སྟེ་དེས་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་སོགས་ཤེས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་
དོ་ཞེས་བྱི་རབས་ཀྱི་ཆན་རིག་པས་སྤྲ་བ་ལྟར་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་སྤར་ལས་གྱང་

ཟབ་པར་སྒྲུང་ལ་སངས་རྒྱས་པ་དང་མཐུན་གཤེས་ཆེ་མོད་འཐད་པར་ནི་མི་སེམས་
ཏེ། འོད་རླབས་དེས་མཐོང་བ་མ་ཡིན་གྱི་འོད་རླབས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་
གྱིས་མཐོང་བ་ཡིན་ཏེ་འོད་རླབས་དེ་སྤྲ་ལ་དྲངས་ཤིང་གསལ་བའི་རྒྱུད་གི་ཁམས་
གང་ཞིག་དེ་བརྟེན་པ་རྣམ་ཤེས་གྱི་བཞོན་བྱ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། དེ་གཉིས་འཇུག་
པ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའོ། །རང་ལུགས་ཀྱི་ལན་བསྟན་པ་ནི། རང་ལུགས་ཀྱི་ལན་
ནི་བཞོན་བྱ་རྒྱུད་ཁམས་དེ་དང་ཞོན་པོ་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པར་རྟེན་
དང་བརྟེན་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ་སྤྲུགས་ཐེག་པའི་རྒྱུད་དང་སྤྲུག་རྒྱུད་སོགས་ལས་
གསལ་བར་བཤད་པ་ལས་ལེགས་པར་བྱུང་པས། དེ་ནི་སེམ་རྒྱལ་མ་ཡིན་གྱི་དགའ་
བོ་མངལ་འཇུག་གི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ལས་རྒྱུད་དེ་ཡིན་པས། དེ་ནི་རྒྱུད་ནས་
གསུངས་པའི་བྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་དང་མཉམ་གནས་ཀྱི་རྒྱུད་སོགས་དང་བྲུབ་བདེ་
རྒྱས་གཅིག་པའི་མེ་ཁམས་སམ་མེའི་རྒྱས་རྒྱལ་སྤྲ་མོ་ཡིན་པར་གོར་མ་ཆག་གོ། །དེ་
ལྟ་བུའི་རྒྱུད་ནི་སེམ་རྒྱལ་མིན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་དང་བརྟེན་པ་རྣམ་
ཤེས་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་གཅིག་ཏུ་གནས་པས་རྣམ་འབྲེལ་ནས་བཤད་པ་དེ་དང་
མི་འགལ་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་སྐབས་སེམ་གྱུར་གྱི་གཟུགས་སྤྲ་རགས་ལ་དབྱུང་བ་
ཡིན་ལ། རྒྱུད་དང་འདིའི་སྐབས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་
བསྟན་ནས་དབྱུང་བའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རང་སྒྲུང་ལས་བྱུང་བའི་གཟུགས་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་སྒྲུང་ལས་ཤིང་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ལྟ་བུ་ཤེས་པ་དེ་དང་དེའི་
རང་བཞིན་ཡིན་པར་མདོ་རྒྱུད་དུ་མ་ལས་གསུངས་པས་འདི་ཡང་དེ་དང་མཚུངས་
སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བཞོན་བྱ་རྒྱུད་དེ་ནི་རྟེན་ལྡན་ལོང་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཞོན་མཁན་རྣམ་
ཤེས་དེ་ནི་མིག་ལྡན་རྟེན་རྒྱལ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་སོ་སོར་སྤལ་ན་རྣམ་

བ་མེད་པར་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་བརྟེན་ནས་གོང་གསལ་ལྟར་རྣམ་
འགྲེལ་གྱིས་རིག་པ་ཐོགས་མེད་དུ་བསྐྱབ་པ་ལ་དགག་པ་བྱེད་པོས་ནི་དེའི་དོན་མ་
རྟོགས་ནས་དགག་པ་བྱེད་པར་གསལ་བར་རྟོགས་ཀྱས་སོ། །

ཆོར་བ་བདེ་སྤྱག་ལ་བརྟག་པ།

ཆོར་བ་བདེ་སྤྱག་སོགས་ལ་དབྱེད་པ་ལ་ཆོར་བའང་གཟུགས་ཅན་དུ་
འདོད་པ་དེ་ཡང་འདིས་ཁེགས་པར་ཀུས་མོད། རྫོང་མན་པ་རྣམས་ལ་གོ་བདེ་བའི་
དོན་དུ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་ན། ཆོ་བས་གདུངས་པ་ལ་བསིལ་བའི་རེག་བྱ་ཐོབ་པའི་ཆོ་
བསིལ་བའི་རེག་བྱ་འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་མྱོང་བ་ལས་རང་ཉིད་བདེ་
བའི་ངོ་ཐོ་བསྐྱེད་པ་ནི་ལུས་ཆོར་གྱི་བདེ་བ་མྱོང་ཞེས་ཆོར་བའི་བྱེད་ལས་ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པ་བསྟན་ཏོ། །སྤྱིར་བསིལ་བའི་རེག་བྱ་མྱོང་བའི་ཆོར་བ་ལ་བདེ་སྤྱག་བཏང་
སྟོམས་གསུམ་ག་ཡོད་པས་བསིལ་བའི་རེག་བྱ་མྱོང་བ་ཙམ་གྱིས་བདེ་བའི་ངོ་ཐོར་
བསྐྱེད་པ་མིན་གྱི་བསིལ་བའི་རེག་བྱ་དེ་རང་གི་ཁམས་དང་འཕྲོད་པར་བྱུང་བ་ལས་
རང་ཉིད་བདེ་བའི་ངོ་ཐོར་བསྐྱེད་ཐུབ་ཀྱང་། ཁམས་དང་མི་འཕྲོད་པ་བྱུང་ན་སྤྱག་
བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་ཐོར་བསྐྱེད་པ་དང་འཕྲོད་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་མི་གསལ་བའི་ཆོ། བཏང་
སྟོམས་ཀྱི་ངོ་ཐོར་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས། དེ་བཞིན་དུ་ཆོ་བ་དང་འཇམ་རྩལ་སོགས་
ལ་སྦྱར་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མྱོང་བའི་བྱེད་ལས་ཅན་
གྱི་སེམས་བྱུང་ནི་ཆོར་བའི་དོན་ནོ། །རང་ཉིད་སེམས་པར་མྱོང་བའི་བྱེད་ལས་ཅན་ལ་
ཆོར་བ་བདེ་བ་དང་། རང་ཉིད་གདུང་བར་མྱོང་བའི་བྱེད་ལས་ཅན་ལ་ཆོར་བ་སྤྱག་
བསྐྱེད་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བར་མ་མྱོང་བའི་བྱེད་ལས་ཅན་ནི་ཆོར་བ་བཏང་
སྟོམས་ཞེས་བྱའོ། །ཡིད་ཀྱི་ཆོར་བ་ནི་ལུས་ཤེས་ཀྱི་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱག་བཏང་སྟོམས་

གང་རུང་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་མྱོང་བ་ལས་བདེ་སྤྱད་སོ་སེའི་ངོ་བོར་
བསྐྱེད་པ་ཞིག་གསུམ། ཡང་ན་རྣམ་ཏོག་སོགས་ཀྱིས་དགྲ་གས་ནས་ཡིད་མི་བདེ་བའི་
ངོ་བོར་བསྐྱེད་པ་དང་། སློ་སྤང་སོགས་ཀྱིས་ཡིད་སེམས་བར་སོང་བའི་བདེ་བ་ལྟ་བུ་
ནི། ཡིད་ཀྱི་ཆོར་བ་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་བདེ་བར་འཛིན་གོ། །དེ་གཉིས་ནི་ལུས་ཤེས་
འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་ལ་དམིགས་དགོས་ཀྱི་གཞན་དུ་ན་ལུས་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་
དང་ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་དབྱེ་མི་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱས་པ་གཞུང་ཆེན་
སོ་རྣམས་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་དག་མྱུང་བའི་ནང་ནས་བརྟེན་ལན་གྱིས་མྱོང་བ་ནི་
གོང་དུ་བཀག་ཟིན་ལ་གཟུགས་ཅན་གཞན་གྱིས་གཟུགས་ཅན་མྱོང་ན་ནི་ཤི་བའི་
ལུས་ཀྱིས་ཀྱང་ཆ་གང་མྱོང་བ་དང་གཉིད་མཐུག་པོ་ཁྱག་པའི་སྐབས་ཀྱང་སད་དུས་
དང་འབྲེལ་བར་ཆ་གང་དང་བདེ་སྤྱད་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །

གཞན་ཡང་མི་ལམ་ན་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱད་སྤྱོད་ཆོག་གས་པ་མྱུང་བའི་ནང་ནས་
འཆར་བ་ཡིན་ནམ་གཞན་ཞིག་ནས་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་མི་ལམ་གྱི་སེལ་ལམ་
སློག་རྒྱལ་དེ་དག་མྱུང་བའི་ནང་དུ་སྤར་ནས་ཡོད་ན་གཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུའང་
ལྟན་ཅིག་གནས་ནས་གཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུའང་བདེ་སྤྱད་ཐམས་
ཅད་ལྟན་ཅིག་དུ་མྱོང་ཆོར་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་
གསར་དུ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ན། དེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་གང་དང་གང་ཆང་དགོས།
གཉིད་དེ་ཡང་སློག་རྒྱལ་ཞིག་ཡིན་ནམ། གཞན་ཞིག་ཡིན་ཞེས་བརྟེན་ན་མྱུང་རྒྱལ་
ཞིག་འདོད་ཕྱིན་ཆད་དུས་ནམ་ཡང་ལན་ཐེབས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་
ན་བརྟེན་ལན་སློང་ཡུལ་དང་བརྟེན་ལན་སྐྱེལ་བ་པོ། བརྟེན་ལན་སྐྱེལ་བར་གཉོང་བ་པོ་
གསུམ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་བརྟེན་ན་སྤར་གྱི་ཉེས་པ་སེལ་མི་རུས་སོ། །བདེ་
སྤྱད་གང་ཡིན་ཡང་བྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་དང་སྤར་ནས་སྐྱེད་གོས་ན་གཉིད་ཀྱི་སྐབས་

སྤྱི་མི་ལས་གཏོང་བ་དང་མི་ལས་གི་ཆོར་བ་སོགས་གཏན་ནས་མི་སྤྱི་བར་འགྱུར་
རྒྱུ། །དེས་ན་ཆོར་བ་དེ་དག་ལྷན་པའི་ཆ་གས་སམ་གཟུགས་སྤྱི་འདོད་པ་ནི་སྤྱི་བ་
ཁྱེད་ཉེང་ལ་གཞིན་ཁྱེད་ཤིན་ཏུ་མང་བས་མི་འཐད་དོ། །

གསལ་རིག་གི་དོན་བསྐྱུས། གཞན་ཡང་གཟུགས་ཅན་གྱི་གསལ་བ་གང་
ཡིན་ཡང་གསལ་རིག་གི་རྩུབ་ཏུ་མི་རུང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། དང་པོ་གསལ་བ་
གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། གསལ་རིག་གི་དོ་མོར་སྤྱེད་མི་རྒྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་
གནད་བསྐྱུས། དང་པོ་ནི་གཟུགས་ཅན་གྱི་གསལ་བ་ནི་ཡུལ་ད་ལྟ་བུ་ལས་འདས་
པ་དང་མ་འོངས་པ་གསལ་བར་མི་རྒྱས་ཏེ། དཔེར་ན་ཉི་མའི་འོད་དང་སྟོག་གི་
འོད་ལྟ་བུའོ། །དེར་མ་ཐད་ཡུལ་གསལ་བ་ཅམ་ལས་འཛིན་པ་མེད་པས་དེའི་ཁྱེད་
པ་ལས་རྗེས་སྤྱི་བར་བ་དང་བཟང་ངན་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་རིས་འབྱེད་པ་དང་དཔོག་པའི་
བྱ་བ་དངོས་དང་བྲལ་བའི་བྱེད་རྒྱུ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱུག་བཏང་སྟོམས་ཅི་
རིགས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲེན་མི་རྒྱས་ལ། ཤེས་པའི་གསལ་བ་ནི་ཡུལ་འདས་མ་
འོངས་ད་ལྟ་བུ་གསུམ་ག་ལ་འཇུག་པ་དང་། དེ་ལ་ངེས་ཤེས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་
སྟོར་བས་རྗེས་སྤྱི་བར་བ་དང་། བཟང་ངན་དང་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་སོགས་ཀྱི་བྲག་
སྤྱི་རིས་འབྱེད་པ་དང་རྗེས་སྤྱི་བར་ཀྱི་ཅིང་དཔོག་པ་དང་། བདེ་སྤྱུག་བཏང་སྟོམས་
སོགས་ཀྱི་ཆོར་བ་འབྲེན་པ་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱེད་ལས་ཅན་ཡིན་
པས། ཡུལ་གསལ་བ་དང་འཛིན་པ་དང་རིག་པའི་བྱ་བ་དངོས་སྤྱི་བར་ཁྱེད་པ་དང་།
ཁྱད་པར་དུ་ཡིད་ཀྱི་གསལ་བ་ནི་རྒྱན་བསྐྱེད་ན་མཐའ་མེད་པར་འཕེལ་བའི་ལས་
ཅན་ཡང་ཡིན་པས། གཟུགས་ཅན་གྱི་གསལ་བ་དང་གཏན་མི་འཐད་ཏོ། །

དབང་པོའི་ཤེས་པ་ནི་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་དངོས་སྤྱི་
བཞེན་པས་ཡུལ་ད་ལྟ་བུ་ལ་འཆར་བ་དེ་ཉིད་ལས། འདས་མ་འོངས་གཞན་གྱི་

ཡུལ་གསལ་མི་རྒྱས་ཤིང་། བར་དུ་ཆོད་པའི་ཡུལ་ཡང་གསལ་མི་རྒྱས་པས་བཅས་
 གྱུར་གྱི་གསལ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་ཁྱེད་ལས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཀྱང་གོང་དང་འབྲེལ། །འདིར་
 གསལ་རིག་གི་རྣམ་པར་སྐྱེ་ཚུལ་ལ་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་གོང་ལོག་ཅུང་མི་འབྲས་
 བ་སྒྲུང་ཡང་། མཐར་གཏུགས་ས་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་ཡིན་པས་དེ་དང་
 མཐུན་པར་བཤད་ན། ཟག་མེད་ལུང་པའི་ཤེས་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་རང་གི་སྒྲུང་བ་སྤྱོད་
 སྟོབས་ཀྱིས་གསལ་བར་སྒྲུང་བས་དེ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་ཡིན་དགོས་ཤིང་།
 འཛིན་སྐྱོངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་ཡོད།
 རང་སྒྲུང་ལ་གསལ་སྒྲུང་གི་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་ཡིན་ལ་འཛིན་སྐྱོངས་ཀྱི་ཡུལ་
 ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པས་དང་པོ་ནི་སྟོ་ལོག་ཤེས་
 ཞེས་བྱ་སྟེ། རྩ་གཅིག་རྩ་གཉིས་སུ་འཛིན་པ་ལྟ་བུ། དེའི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་རྩ་གཉིས་
 མེད་པས་དེ་ལ་ལོག་ཤེས་ཡིན་ཡང་དེའི་རྣམ་པའམ་སྒྲུང་བ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་
 མར་སོང་བས་གསལ་སྒྲུང་མི་བསྐྱུ་བ་ཡོད་དོ། །ཐག་སྤྱོད་འཛིན་གྱི་མིག་ཤེས་ལྟ་
 བྱ་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ཀྱང་ལ་རིགས་འགྲེན་ཤེས་སྤྱོད། །འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་
 ཁྲོད་དང་མ་རིག་པ་ལྟ་བུའི་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་རྣམས་ཀྱང་། རང་གི་འཛིན་སྐྱོངས་ཀྱི་
 ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པས་ལོག་ཤེས་ཡིན་ཡང་རང་རང་གི་
 སྒྲུང་ཡུལ་ལ་མངོན་སུམ་ཆད་མར་འཛིན་པ་ལུགས་འདིའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་གསལ་རིག་ནི་གཟུགས་སྤྱོད་རགས་གང་གི་ཡང་ངོ་
 བོར་མ་གྲུབ་སྟེ། གལ་ཏེ་གྲུབ་ན་མདུན་དུ་ཡོད་པའི་མི་གང་ཞིག་ཁོང་ཁྲོད་གཤམ་
 མི་ཟད་པ་ཞིག་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྐབས་དེར་ཆོན་རིག་པས་འཕྲུལ་ཆས་མཐའ་
 བསྐྱོར་ནས་བཙུགས་ཏེ་བལྟས་ཀྱང་དེའི་རྟོན་ཅམ་མཐོང་སྤྱིད་ཀྱང་ཁོང་ཁྲོད་
 ཉིད་མ་མཐོང་བ་ནི་དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཆོངས་པ་སེལ་མི་རྒྱས་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོང་

ཁྱིའི་རྣམ་གཞག་ཤེས་ན་དེ་ཉིད་ཕྱིའི་རྣམ་འགྱུར་ལ་བརྟེན་ནས་དཔོག་སྒྲུབ་པ་ནི་
འབྲས་བུའི་རྟགས་ལས་རྒྱ་རྗེས་སུ་དབག་པའི་ཆད་མས་སྒྲུབ་པའོ། །ཆད་མས་
རང་རང་རྒྱད་ལ་བསམ་སྒྲུབ་པར་གང་དང་གང་སྒྲིམ་ཀྱང་རང་རང་གི་སྤྱིང་
སྟོབས་ཀྱིས་དོན་སྒྲུབ་པས་དེ་དང་དེའི་ཐ་སྙད་ལ་མོངས་དང་མ་མོངས་ཀྱི་བྱུང་
པར་ཅི་མ་མོ། །སྤ་བ་རྣམས་ནི་གཞུང་ལུགས་ལས། བྱེད་ལས་དང་ངོ་མོ་དང་
གྲོགས་སོགས་ཞིབ་ཏུ་བཤད་པ་དེ་རང་གིས་ཉམས་སྤྱིང་ལ་བསྐྱོར་ན་རྟོགས་པར་
འགྱུར་རོ། །གཞུགས་སོགས་དང་མི་འབྲ་བར་ཤེས་པ་རྣམས་ནི་རང་གི་སྤྱང་བ་ལ་
མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མར་སོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེའི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉི་ག་
སྤྱིང་སྟོབས་ཀྱིས་བྲན་སྒྲུབ་པས། ཡུལ་སྒྲུབ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་འགྲུབ་པ་
དང་ཡུལ་ཅན་སྒྲུབ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་འགྲུབ་པ་ཡིན་པས་རང་སྤོ་རང་ལ་སྒྲོག་
ཏུ་མ་གྱུར་པའི་དོན་ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན་ལོ། །འོན་ཀྱང་འཛིན་སྤངས་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་
བྱུང་པར་སྤྱར་ནས་མ་རྟོགས་པ་མང་བས་དེའི་དོན་དུ་སྒྲོ་རིག་གི་རྣམ་གཞག་ལ་
བསྐྱབ་དགོས་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དཔེར་ན། མི་ལམ་གསལ་བ་གང་དང་གང་
མིས་པ་སད་དུས་སུ་བྲན་སྒྲུབ་པ་དང་མ་གསལ་བའམ་སྤ་བ་རྣམས་སད་དུས་སུ་
བྲན་མི་སྒྲུབ་པ་ནི་བརྟེན་པ་ཡིན་གྱི་དེ་དུས་སུ་མ་རྟོགས་པ་མིན་ལོ། །དཔེར་ན། སྤ་
རྩོར་བཟའ་བཏུང་ལ་ལོངས་གང་སྤྱོད་པ་སྐྱབས་དེར་རང་གིས་མངོན་སུམ་གྱིས་
སྒྲུབ་ཀྱང་ཕྱི་རྩོར་མི་བྲན་པ་ལྟ་བུའོ། །འདོད་ཆགས་དང་། གཉི་མུག་དང་ཞེ་སྤང་
ལ་སོགས་པའང་དེ་བཞིན་ཏེ། དེ་དག་གཞུགས་སུ་ཡོད་ན་ཆོན་རིག་པས་ཅིའི་
ཕྱིར་མ་མཐོང་། ལིན་ཏུ་སྤ་བའི་གཞུགས་སྤ་མོ་རྣམས་མཐོང་སྒྲུབ་ལ། དགས་པ་
དེ་འབྲ་མི་མཐོང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །

རང་གི་གོ་སར་གཞུགས་ཅན་གྱི་གོ་འབྱེད་པ་ཡོད་ན་དེས་གང་ཟག་དེ་

གཞུགས་སྟོབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་འགྱུར་ལ། གཞུགས་ཅན་གྱི་གོ་འབྱེད་པ་མེད་
ན་ཐོགས་རེག་མེད་པས་བཅས་པོ་ཡིན་པ་རྒྱུར་འཐད། གཞུགས་ཞེས་པ་ཡུལ་
དབྱེད་པའི་གཞུགས་སུ་ཡོད་པ་དང་། ཐོགས་རེག་གི་གཞུགས་སུ་ཡོད་པ་གང་
རུང་མ་ཆང་ན་བཅས་གཞུགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོང་ཁྱོ་ལ་
སོགས་པ་དེ་དག་ཡུལ་དབྱེད་པའི་གཞུགས་སུ་ཡོད་ན་ཕྱོགས་བཞི་སྟོང་འོག་
སོགས་ཀྱི་ཆ་དང་བཅས་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་གང་ཟག་དེའི་ལུས་ཀྱི་སྟོང་སྟང་
དུ་ཤར་བྱུང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་གང་དུ་བཅའ་བ་དེས་ཆེད་དགོས་པ་དེ་མི་ཆེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །རིག་པ་གཞུགས་སུ་ཡོད་ན་རང་གི་གོ་ས་ན་གཞུགས་གཞན་གྱི་གོ་
འགོ་བས་དགོས་པ་ལ་དེ་མི་འགོ་བས་པ་ནི་གོང་དུ་བསྐྱབས་ཟེན་པ་ལྟར་རོ། །དེ་
ལྟ་བུའི་སེམས་གསལ་རིག་ནི་ཐ་སྟོན་དང་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་
པའི་བྱ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་དང་ལུས་དག་གི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་
བསྐྱང་བའི་གཞི་ཡིན་ལ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན། གདགས་གཞི་དང་བཏགས་ཆོས།
ཆ་དང་ཆ་ཅན་སོ་སོར་པན་ཚུན་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པའི་ལྟོས་གྲུབ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་
ཀྱི་རང་ངོས་ནས་སམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མེད་པས་བཏགས་
དོན་བཅའ་ན་རང་དང་གཞན་གང་ནའང་མི་ཆེད་པ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས། སེམས་ལ་སེམས་མ་མཆིས་པ་སྟེ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་
འོད་གསལ་བའོ། །ཞེས་མདོ་བསྟན་དུ་མ་ལས་གསུངས་པ་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་
གི་དོན་མིལ་གྱིས་བསྟུས་ན་སེམས་གསལ་རིག་གི་ལྟོས་ས་ལྟོས་བརྒྱད་དང་། བྱ་
བྱེད་ལས་གསུམ་གང་ལ་གཞིགས་ཀྱང་གཞུགས་ཅན་གྱི་ཆ་གང་གིས་ཀྱང་དེའི་
རྣམས་རྒྱུ་བྱེད་མི་རུས་ཏེ་སྟོན་འོད་རི་ཅམ་གསལ་ཡང་ཉི་མའི་འོད་ཀྱི་རྣམས་རྒྱུ་
དུ་མི་རུང་བ་བཞིན་ནོ། །

གཟུགས་ཅན་གྱི་ཆ་གང་ཡིན་ཡང་རིག་པའི་ངོ་བོར་འཕོ་བར་མི་རྒྱས་པ་
ནི། དཔེར་ན། ལྷགས་གོང་དམར་འབར་བས་ཤིང་འཆིག་པ་ན་ལྷགས་གྱིས་ཤིང་
སྲེག་པར་གྲགས་ཀྱང་སྲེག་པའི་བྱེད་ལས་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི་མེ་ཡིས་བྱེད་
ཅིང་ལྷགས་གྱིས་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་ལྷགས་དེ་མེ་དང་མ་སྤང་པའི་
སྐབས་ནས་ཀྱང་སྲེག་པར་བྱེད་དགོས་ལ། ལྷགས་དེ་ཤིན་ཏུ་གང་བ་དང་སྤང་
པའི་ཆེ་ཤིན་ཏུ་བསིལ་བ་ཡིན་ཡང་། མེ་འབར་བ་དང་སྤང་ཆེ་ཤིན་ཏུ་ཆ་བའི་ངོ་བོ་
བསྐྱེད་པ་ནི་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱུ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན་གྱི་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པའི་བྱེད་
ལས་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འབྱུང་བ་སོ་སོའི་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
བྱེད་ལས་སོ་སོར་ཡོད་པས་རྟག་ཏུ་ལྷན་ཅིག་གནས་ཀྱང་པན་རྩྭ་ངོ་བོར་འཕོ་རེས་
མི་བྱེད་པ་མཐོང་ཆོས་ལྟར་ཡིན་ན། གཟུགས་ཤེས་གཉིས་ཀྱང་པན་རྩྭ་ངོ་བོར་
འཕོ་རེས་མི་འཐད་པ་ནི་རིགས་དང་རང་བཞིན་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་ལས་པན་
རྩྭ་མ་འབྲེས་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་གཟུགས་ཅན་གྱི་
གསལ་བ་དང་རིག་པའི་གསལ་བ་གཉིས་ཀྱང་རིགས་དང་བྱེད་ལས་སྤུན་མོང་མ་
ཡིན་པ་སོ་སོར་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པས་པན་རྩྭ་ངོ་བོར་འཕོ་རེས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ནི་
དུས་གང་དུའང་མེད་པས་ན་ས་སྤྲུག་ངོ་བོར་འཕོས་རེས་བྱས་པ་དང་མི་མཆུངས་
སོ། །རྒྱས་པ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་རྒྱས་སོ། །

གང་ཟག་དང་སེམས་བྱུང་གི་བྱེ་བྲག་ལ་བརྟག་པ།

གང་ཟག་དང་སེམས་བྱུང་གི་བྱེ་བྲག་ལ་བརྟག་པ་ནི། འབྱུང་བ་བཞི་དང་
ནམ་མཁའི་འབྱུང་བ་སྟེ་ལྷ་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ལ་གཟུགས་ཅན་ཞེས་བྱ་ལ།
དེའི་སྟེང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་བསྐྱན་པའི་ཁམས་དྲུག་འདུས་པའི་ཆོགས་པ་

ལ་གང་ཟག་ཅེས་བཏགས་པ་ཙམ་སྟེ། སྤྲེལ་བྱ་དང་། བྱེད་བ་པོ་དང་། ཚོར་བ་པོ་
དང་། འཕོ་བ་པོ་དང་། ཤེས་པ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་གངས་སོ། །གང་ཟག་གང་
ཡིན་པ་ནི་རང་གི་སྤྱན་མིན་གྱི་གདགས་གཞིའི་གཙོ་བོར་གཟུགས་ཤེས་གཉིས་ཀ་
ཡོད་པས་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་གྱི་གཟུགས་དང་ཤེས་པ་གང་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །

རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལའང་རང་གི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱང་ཉིང་
མཐར་ལྷ་ངེས་པར་ཆང་དགོས་ཀྱི་དེ་ལས་ཉིང་ན་ཤེས་པའི་ངོ་མོ་འཛིན་མི་རུས་
བས་ཤེས་པའི་ཐ་སྙད་མི་རུང་བའི་བྱིར་ཏེ། འབྱུང་བ་ལྷ་མ་ཆང་བས་བཅ་རྒྱལ་
གྱི་ངོ་བོ་གྲུབ་མི་སྤྱབ་པ་བཞིན་ནོ། །སེམས་བྱང་ལྷ་ནི་ཚོར་བ། སེམས་བ། རེག་
བ། ཡིད་ལ་བྱེད་བ། འདུ་ཤེས་དང་ལྷའོ། །དང་པོ་ཚོར་བ་ནི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་
པ་སྤྱོད་བའི་བྱེད་ལས་ཅན་ཏེ་སེམས་གསལ་རིག་དང་ལྷན་ཅིག་སྤྱོད་བའི་བྱེད་
ལས་ཡོད་པས་བདེ་བ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། བཏང་སྟོམས་ཅི་རིགས་ཀྱི་ཚོར་
བ་འབྲེན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་དང་ལྷན་ཅིག་སེམས་པ་ཡོད་པས་སེམས་ལུལ་རྣམ་
པ་སྤྲོ་ཚོགས་པ་ལ་གཡོ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་རིག་པ་ཡོད་པས་སེམས་ལུལ་
ལ་ཟུག་ཅིང་འཛིན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོད་པས་དམིགས་
རྣམ་མ་བརྟེན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་བསྐྱང་བར་བྱེད་དོ། །

དེ་བཞིན་འདུ་ཤེས་ཡོད་པས་ལུལ་བཟང་ངན་དང་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་མི་
འོང་བ་དང་། རང་དང་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་སོགས་ལུལ་གྱི་སྤྱུ་རིས་འབྱེད་དེ་ལེགས་
ཉེས་ཀྱི་སྒྲུང་དོར་དཔྱད་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རབ་འབེལ་བར་བྱེད་བའམ་ཡང་ན། དག་
གཉེན་རིས་སུ་བཅད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་ཆགས་སྤང་འབྲེན་པ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་
ལས་སྟེལ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྷའི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་ལས་ནི་སེམས་གསལ་
རིག་ཁོ་ན་ལ་ཆང་གི་གཟུགས་ཅན་རིགས་གང་ལའང་མི་ཆང་བས་སྤྲོ་ག་སྤྲད་

འབྲུལ་འཁོར་(computer)ལ་སོགས་པའི་འབྲུལ་བཅོ་གང་དང་གང་བྱང་ཡང་
བསམ་སྒོ་གསར་བཅོ་ནི་མཐུ་དང་འབྲུལ་སྟོབས་ཆེ་བ་སུ་ཞིག་གིས་རུས་ཏེ་མི་
རུས་སོ། །དཔེར་ན། སྒོ་ག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ལྟ་བུ་ནི་ཅམ་བསྐྱལ་ཁྱད་ཅ་བ་སྤར་
ཡོད་དེ་ཉིད་སོར་གནས་ལས། རང་ལྷགས་ཀྱིས་རྒྱས་པ་དང་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་འགྲུར་
འགྲོས་ནམ་ཡང་མི་འཕེལ་བ་མ་ཟད་བེད་སྤྱོད་ཀྱིས་འཛད་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་
རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་དེ་ཅམ་ཡང་མི་འགོ་བར་མཐོང་ཆོས་ལྟར་རོ། །དངོས་སོ་གང་དང་
གང་ཡིན་ཡང་རང་རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་ལ་རིགས་རྒྱུན་ཞེས་སྤྱི་དང་
དེའི་ཁྲད་པར་རིགས་འབྲེལ་རྒྱུན་ནི་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པའི་དུས་སྤྱི་ཅམ་མ་
གཏོགས་རྣམ་པ་དང་བྱེད་ལས་མཚུངས་པར་གནས་པ་ལ་འཛོག་གོ། །རྣམ་རྒྱུན་ནི་
རིགས་རྒྱུན་གྱི་ཆ་སེལ་པའི་ཆ་ཤས་རྣམས་ལ་རྣམ་རྒྱུན་ཞེས་བཏགས་པ་སྟེ་ཉིར་
ཡིན་གྱི་ཆ་ཤས་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་རོ། །རིག་པའི་རྣམ་རྒྱུན་ལ་བརྟག་པ་ནི་རེ་ཞིག་
འདི་ཅམ་དང་འོག་ཏུ་འད་འཆད་པར་འགྲུར་རོ། །

དབུགས་དབྱུང་རྩལ་ལ་བརྟག་པ།

དབུགས་དབྱུང་རྩལ་ལ་བརྟག་པ་ནི། ལ་ལས་དབུགས་དབྱུང་རྩལ་ལ་
བརྟེན་ནས་སྤྱི་བ་སྤྱི་མ་སྤྱི་བ་མི་འཐད་དེ། དབུགས་འདི་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྒྱང་ནང་
དུ་འགྲོ་འོང་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་པས་སྤྱི་བ་བརྒྱུད་མི་དགོས་སོ་ཞེས་སྤྱི་བ་ནི། རྣམ་
འགྲེལ་གྱི་ཆོག་དེའི་དོན་མ་གོ་བས་བབ་ཅོལ་དུ་སྤྱོད་བར་བྱེད་ཅིང་། རིགས་པས་
གཏད་སོ་ཡང་མི་སྤྲང་བས་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཕྱགས་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན་དེ་དག་ལྷགས་
ཀྱིས་ཁྲིགས་པར་འགྲུར་བས་དགག་པ་དམིགས་བཀར་མ་བྱས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་
དབུགས་དབྱུང་རྩལ་ཅེས་པ་འདི་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་གང་ཟག་མ་

གཏོགས་པའི་ལུས་ཅན་ཀྱང་ལ་ཡོད་ཅིང་། ཅ་བ་སྟོག་འཛིན་གྱི་རྒྱང་རགས་པ་ལས་
སྐྱེས་པའི་ལུས་འཆོ་བའི་རྒྱང་ཞིག་ཡིན་ལ། བྱི་རོལ་གྱི་རྒྱང་ནང་དུ་རྩལ་བ་དང་ནང་
གི་རྒྱང་ཉིད་པ་བྱིར་གཏོང་བ་དང་བཟའ་བརྟུང་གི་བཅུད་སྟོགས་སོ་སོར་འབྱེད་ཅིང་
འདོར་ལེན་གྱི་ལས་ཅན་སྐྱུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་གོ། སྤྱིར་སྐྱེ་ལྷན་ཀྱང་ལ་རྒྱང་
གི་འགྲོ་འོང་ཡོད་ཅིང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཆོ་དགོས་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱང་ལ་དབྱུགས་
གྱི་ཐ་སྟོན་མི་བྱེད་དོ། །འདི་ནི་རྣམ་ཤེས་དང་ལྷན་ཅིག་ལུས་འཆོ་བར་བྱེད་ཅིང་།
རྒྱང་དབྱུང་རྩལ་གྱི་ལས་ཅན་ཞིག་གོ།

འཆི་བའི་ཆེ་ལུས་སེམས་གྱི་འབྲེལ་བ་རགས་རིམ་ནས་ཆད་པ་ཡང་དེའི་
རྟེན་དབྱུགས་རིམ་པར་ཆད་པས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནས་སྟོག་འཛིན་གྱི་རྒྱང་རགས་
རིམ་ནས་ཐིམ་སྟེ་རགས་པ་ཕྱ་བ་དང་དེ་ཆེས་ཕྱ་བ་ལ་ཐིམ་པ་ན་ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བའི་
སྟོག་འཛིན་གྱི་རྒྱང་ཉིད་གྱི་སྟེང་དུ་བྱས་པའི་རོ་བོར་གནས་སོ། །དེའི་བྱིར་དབྱུགས་
གྱི་རྩས་རྒྱན་ནི་སྐྱེ་བ་བརྒྱད་ནས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་དང་འབྲེལ་མི་རུང་
བའི་རྒྱང་ཡིན་པའི་བྱིར། སེམས་ཅན་རྣམས་གྱི་རྣམ་ཤེས་དང་དེ་ཡི་རྟེན་དབྱུགས་
དང་དབང་སོ་གསུམ་ཡ་མ་བྲལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཐོག་མ་མེད་པ་ལེགས་པར་གྲུབ་
པས་སེམས་ཅན་རྣམས་གྱི་སྐྱེ་བའང་ཐོག་མ་མེད་པ་ལེགས་པར་སྐྱབ་སྐྱབ་པས།
སེམས་གསལ་རིག་ཅམ་གྱི་ཐོག་མཐའ་བརྟགས་པས་ཆེས་པར་མི་བྱའོ། །བསམ་
གཏན་བཞི་པ་དང་གཟུགས་མེད་པའི་འགྲོ་བ་ལ་དབྱུགས་མངན་གྱུར་བ་མེད་ཀྱང་།
དེའི་ས་བོན་མ་ཉམས་པ་སྟོག་འཛིན་གྱི་རྒྱང་ཕྱ་མོའི་སྟེང་དུ་གཏན་ཆགས་སུ་ཡོད་
པས། བྱིས་འདོད་པ་སོགས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཆེ་སྤྱིར་ཡང་མངོན་གྱུར་དུ་སྐྱེ་བའི་བྱིར།
དཔེར་ན། ཞིང་ཁ་སོགས་ལ་རྩའི་ས་བོན་མ་ཉམས་པ་ཡིན་ན་བྱིའི་རྒྱུན་དང་སྤང་
ཆེ་སྤྱིར་བཞིན་སྐྱེ་བ་དེ་བཞིན་ནོ། །

དབང་པོ་ལས་སྐྱེ་བ་ལྷ་མ་སྐྱབ་པ།

དབང་པོ་ལས་སྐྱེ་བ་ལྷ་མ་སྐྱབ་པ་ནི། འདིར་དབང་པོ་ནི་གཟུགས་ཅན་གྱི་དབང་པོ་སྟེ་མིག་གི་དབང་པོ་ནས་ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་བར་ལྷོ། །དབང་པོའི་ལེས་པ་རང་དབང་དུ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་སྔོང་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ནང་གི་གཟུགས་ཅན་གྱི་ངོ་པོ་ལོན་ཏུ་དྲངས་ཤིང་གསལ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཞེས་བརྗོད་དོ། །རྒྱ་གར་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཆད་མ་པ་མང་པོས་འདི་ལོན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་དུ་བཞེད་དོ། །དབྱུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ལྟར་ན་ལོན་སྒྲོག་ཡིན་དང་མ་ཡིན་བརྟག་དགོས་པ་ཞིག་སྤང་ཡང་མང་བས་འདྲིགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །ཆུ་རིག་པས་མཐོང་བའི་དབང་པོའི་ངོས་འདྲིན་དེ་ཡང་འགོག་པར་མི་རུས་པས་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་མཐོང་བ་ནི་དབང་པོ་སོ་སོའི་དབང་རྟེན་ཁོག་པ་མཐོང་བ་ཡིན་གྱི་དབང་པོ་དངོས་མཐོང་བ་མིན་ཡང་དེ་མཐོང་བ་དང་བྱུང་པར་མེད་པར་བརྟག་པ་བྱེད་རུས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་ན་ལེགས་པར་སྦྲུམ་སོ། །དབང་པོ་ལོན་སྒྲོག་མིན་ན་ནི་དེ་ལྷ་བྱའི་དབང་རྟེན་ཁོག་པ་མཐོང་བས་དབང་པོ་མཐོང་བར་འཛོག་ཆོག་སྟེ། དེའི་གདགས་གཞི་མཐོང་བས་བརྟགས་ཆོས་མཐོང་བ་འཛོག་སྐབ་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ནས་དབང་པོ་དེ་དག་ནི་རང་རང་གི་རྣམ་རྒྱུན་དང་ས་སོན་ཡང་སྟོག་འདྲིན་གྱི་རྒྱུད་ལྷ་རགས་བརྒྱུད་ནས་འབྱུང་བའང་སྤྲོ་མ་དང་འབྲེལ། །དེ་ལྷ་བྱའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་རང་གི་རྒྱུན་སྔོང་མ་ཡིན་པའི་རིགས་རྣམས་ནི་བྱེ་རོལ་གཟུགས་རྒྱལ་གྱི་ཆ་གང་ལའང་མེད་དེ། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་མིག་བརྟག་དབྱེད་ལ་ལོན་ཏུ་མཁས་པའི་ཆུང་རིག་པས་གསར་བཟོ་ཆོག་པ་ལ་དེ་མི་སྐབ་པ་ལོན་ཏུ་

གསལ་བའི་ཕྱིར་དང་། མྱོག་མྱུང་འཕྱལ་འཁོར་ནང་ལ་དེ་བཟོ་ཆོག་པ་ལ་དེ་མི་
 ཐུབ་པ་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་སོ། །མདོ་བསྟན་ལས་ནི་འཛིག་ཏེན་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་
 སོ་དེ་དག་རྣམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་བུར་བཞད་ཅིང་། ཁམས་གོང་མ་གོང་མའི་དབང་
 སོ་ལས་ཁམས་འོག་མ་འོག་མའི་དབང་སོ་རགས་པ་ཡིན་པས་འོག་མའི་དབང་
 སོས་གོང་མའི་གཞུགས་མཐོང་མི་ཐུབ་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་མཐོང་བ་ལ་ཉིང་
 དེ་འཛིན་གྱིས་བསྐྱབ་སྟེ་སྦྱར་བྱུང་གི་གོང་མའི་དབང་སོ་རྟེན་ཆེ་དེ་ལ་བཏེན་ནས་
 མཐོང་དགོས་པར་གསུངས་པས་འདི་ནི་སྦྱར་བྱུང་གི་དབང་སོ་གསར་སྐྱབ་ཡིན་
 གྱི་རྣམ་སྟོན་གྱི་དབང་སོ་མིན་པར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་བྱིས་པ་སྦྱེས་མ་ཐག་
 པའི་མིག་གི་གཞུགས་ཅན་དྲངས་མ་ལ་སོགས་པའི་དབང་སོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན།
 རང་རང་གི་རིགས་འབྲས་མ་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། དབང་སོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་
 ཅན། རང་གི་རིགས་འབྲས་མེས་སྐྱེད་ཁོ་ན་ལ་ལྟོས་ནས་སྟོན་དུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ།
 དེའི་རིགས་འབྲས་སྟོན་སོང་གང་ཞིག་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་ཅན་གང་གིས་ཀྱང་དེ་
 བསྐྱབ་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མིའི་སྦྱིང་དང་སྦྱོར་བ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་
 ཏེ་སྦྱོར་དཔོན་ཆོས་མཆོག་སོགས་ལྟར་ན། དབང་སོ་དེ་དག་ཤིན་ཏུ་གྲོག་ཡིན་པས་
 རྟགས་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་ལས་ཀྱང་ཆོས་ཅན་འཇལ་ཤིན་དུ་དཀའ་བས་རྟགས་ཡང་
 དག་དུ་མི་འཐད་ལ། དེ་ལྟར་ན་རྩ་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དངོས་བཏགས་མ་བྱེ་
 བར་དབང་སོར་གྲགས་ཆོད་དང་བསྟན་ནས་དབང་ཏེན་ཁོག་པ་ལ་དབང་སོ་ཞེས་
 བཏགས་ནས་རྩ་བའི་རྟགས་དེའི་ཆོས་ཅན་དུ་བརྩུང་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ཡང་རིགས་
 པ་ཉིད་དེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་རིང་གང་སོང་བརྟག་པ་དེའི་ཆེ་(གང་ཆེའི་)ལྷ་རྟོལ་གྱི་དབང་
 དུ་བྱས་པ་ནི་ནམ་ཡང་མི་རིགས་སོ། །དབང་སོ་ཞེས་པའང་རང་འབྲས་རྣམ་ཤེས་
 རང་དབང་དུ་སྦྱེ་བའི་བདག་སྟོན་བྱེད་པས་ན། དབང་སོ་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། རང་

འབྲས་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་དང་རྟེན་ཅུ་ལ་དབང་པོར་འདོག་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཚུལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

སྒྲིའི་གཡེར་བག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་སྤྲ་མ་སྤྲུབ་པ།

སྒྲིའི་གཡེར་བག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་སྤྲ་མ་སྤྲུབ་པ་ནི། སྒྲོ་བ་དཔོན་ཨུ་
དེ་བའི་གསུང་ལས། སྒྲོ་ཡི་མཐུ་སྟོབས་གསལ་བ་མེད་པ་དང་། །དབང་པོ་རྣམས་
ཀྱང་སྒྲུན་པའི་རང་བཞིན་ཅན། །བཅས་མ་ཐག་ཏུ་སྤྲུས་ཀྱང་མ་བསྟན་པར། །ཁ་
ཟས་ཟ་བར་རྩེ་ལ་བར་བྱེད་པ་དང་། །བྱ་ཞོ་འཕུང་བར་རྩེ་ལ་བར་བྱེད་པ་ཡང་། །དེ་
དག་ཆེ་རབས་གཞན་ལ་གོམས་པའི་མཐུས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དཔེར་ན།
སྤྲ་བྱ་སྐྱེས་མ་ཐག་པ་ནས་སྤྲུག་བསྤལ་མི་བཟོད་པས་དུ་བ་སོགས་མི་འདོད་པའི་
རྣམ་འགྱུར་དང་། བདེ་བ་དང་སྤང་ཆེ་དགའ་སྤང་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་འདོད་
པའི་རྣམ་འགྱུར་དང་། མཚུ་བྱ་མ་ལ་རེག་པའི་ཆེ་བྱ་ཤེས་པ་དང་། ཡང་ནས་ཡང་
དུ་བྱ་མ་བྱ་འདོད་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་དང་། ཀྱང་ལག་འགྲུལ་བསྐྱོད་ཀྱི་བྱ་བ། དབུགས་
གཏོང་ལེན་དང་། གཉིད་ཉལ་བ་དང་། སད་པ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་དེ་དག་བསྐྱབ་
མི་དགོས་པར་རང་ངོས་ནས་བཏོན་བྱུང་བ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་གོམས་པ་
སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། སྒྲིའི་གཡེར་བག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་རང་ངོས་ནས་བྱེད་ཤེས་
པ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱ་སེམས་པ་དང་འདུ་ཤེས་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། སེམས་པའི་ལས་
ཅན་གྱི་རྣམ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གཞན་གྱི་བསྐྱབས་པ་ལས་མ་ཡིན་ཏེ།
ཕན་ཚུན་བརྩ་མི་འཕྲོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རི་དྲགས་ཀྱི་སྤྲ་བྱ་དང་བ་སྤྲུགས་ཀྱི་
པཱེ་དང་། རྟེན་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་མ་ཐག་ནས་ཨ་མའི་བྱ་མ་བྱས་ནས་འོ་མ་འཕུང་
ཤེས་པ། དགའ་སྤྲུག་གི་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་ཤེས་པ་དང་། རིམ་བར་འགོ་སྐྱོད་དང་

དགའ་ཅིང་བྱེད་ཤེས་པ་དེ་དག་སྤར་གོམས་པ་ལས་ཡིན་གྱི་བསྐྱབས་ནས་མིན་པ་
མངོན་སུམ་གྱིས་བྲུབ་པ་དེ་བཞིན་ནོ། །

དེ་ནས་ཆེར་སྐྱེས་པ་ན་དག་གཉིན་འཛིན་སྦངས་དང་། དགའ་སྤྱད་གི་འདུ་
ཤེས་དང་། དུལ་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་ལ་ལྟ་འདོད་ཀྱི་སེམས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་
དང་ཁྲོ་བ། གཉིད་དང་ལེ་ལོ་དང་། དཔ་པ་དང་ཤེས་རབ་སོགས་བསམ་པ་ལེ་བྱེ་
བྲག་ཐ་དད་པ་ལེ་རྣམ་འགྱུར་དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རང་རང་གི་རྩལ་རྒྱུན་གོམས་པ་
སྤྲུལ་སྤྱོད་དུ་སོང་སྟེ། གསར་དུ་བཅོས་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱེས་སྟོབས་ཀྱིས་རྟེན་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱད་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་པ་མ་གཅིག་
པ་ཡིན་ཡང་སྤྱད་ཀྱི་སོ་སོར་ཆེ་དང་བསོད་ནམས་དང་། དབང་ཐང་། རྣམ་དཔྱོད་
ཆེ་ཆུང་། ཉོན་མོངས་ཤས་ཆེ་ཆུང་ལ་སོགས་པ། གཞན་དང་མ་འདྲེས་པའི་སྒོས་
ཆོས་སོ་སོ་རྩི་སྟེན་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་སྤྱར་ནས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་ཕྱགས་
ཤིན་དུ་མང་ཡང་བྲུབ་མཐའི་ཤིན་བརྟེན་པ་དང་སྒོ་གཟུ་བོར་མི་གནས་པ་དག་
ལ་ནི་ཅི་ཅམ་རྒྱས་ཀྱང་དོན་དུ་མི་འགྱུར་ལ། རྣམ་དཔྱོད་གཟུ་བོར་གནས་པ་དག་
ནི་འདི་ཅམ་གྱིས་རྒྱས་པར་སྒྲོས་ཏེ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་འདིར་དཔེ་མཆོད་
ཅམ་སོ། །ལུས་རགས་པ་འདི་ནི་པ་མ་ནས་མཆེད་པ་ཡིན་པས། དེའི་དབྱིབས་
དང་། ཁ་དོག་དང་། བོངས་ཆད་སོགས་ནི་པལ་ཆེར་པ་མ་དང་འབྲ་བ་ཡོད་ཀྱང་།
ནང་གི་བསམ་པའི་བྱད་པར་གོང་གསལ་དེ་དག་ནི་པལ་ཆེར་མི་འབྲ་བ་སོ་སོར་
ཡོད་པས་དེས་ཀྱང་སྐྱབ་བྱས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ས་སོན་གྱི་རིགས་འདྲེས་པ་ལས་
འབྲས་བུ་འདྲེས་པ་འབྲུང་བ་དང་། མ་འདྲེས་པ་ལས་མ་འདྲེས་པ་འབྲུང་བ་ནི་སྐྱེས་
དངོས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ལ་མཆུངས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཆོན་རིག་གི་རིག་པའི་གཞུང་ལགའ་ཞིག་ན་འཛམ་གླིང་འདིའི་

མི་རིགས་རྣམས་ཐོག་མ་ཡར་བདས་པའི་མཐར། རྒྱ་མཚོ་ནས་ཚུའི་བྲེག་པ་ལྟ་བུ་
ལས་འབྱུ་སྤྱོད་ཀྱི་རིགས་འཕེལ་ཞིང་། དེ་ལས་ཉ་དང་འདབ་ཆགས་དང་སྤྱུ་
ལ་སོགས་པ་འཕེལ་བ་ལས་མིའི་འགོ་བ་ཆགས་པར་བཤད་པས། དེའི་ཐོག་མའི་
འབྱུ་སྤྱོད་ལ་སོགས་པ་ལས་དེའི་སྤྱོད་ནས་རིག་པ་དང་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་
འབྱུང་བ་བསྟན་དུ་མེད་པས། དངོས་པོ་རྣམས་རང་རང་གི་རིགས་མཐུན་པའི་རྒྱ་
ལས་འབྱུང་དགོས་པར་བཤད་པ་དང་ནང་འགལ་བ་སོགས་རིགས་པས་དབྱེད་
མི་བཟོད་པའི་བཤད་པ་མང་ངོ་། །དེ་ཡང་ལོ་ས་ཡ་གངས་མེད་པ་ཞིག་ནས་བྱུང་
བར་ཆོད་དཔག་བགྱིས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་པའི་རིགས་པའི་གཞུང་ལས་ནི་གོ་བྱ་
ཏུ་མའི་རྒྱུད་པ་གཅིག་ཤུ་ཡང་ལོ་ས་ཡ་བཀལ་བ་སྤྱོད་དུ་བྱུང་བའི་ནས་པར་གསུངས་
ཤིང་། འཛམ་གླིང་འདིའི་མིའི་འགོ་བ་ནི་ཐོག་མར་ཆེ་ཆོད་གངས་མེད་པ་ནས་བྱུང་
བས་དེ་ཡང་ཆེ་ཆོད་འབྱེབ་ནས་ཆེ་ལོ་བཞི་ཁྲིའི་མཚམས་ནས་སངས་རྒྱས་འཁོར་
བ་འཛིག་བྱོན་པ་དང་། ཆེ་ལོ་གསུམ་ཁྲི་ནས་སངས་རྒྱས་གསེར་ཐུབ་དང་། ཆེ་
ལོ་ཉིས་ཁྲི་ནས་སངས་རྒྱས་འོད་སྤངས་དང་། ཆེ་ལོ་བརྒྱ་པ་ནས་སངས་རྒྱས་
ཤུ་ཐུབ་པ་བྱོན་པ་དང་། ད་དུང་སངས་རྒྱས་དགུ་བརྒྱ་དང་དགུ་ཅུ་གོ་བྲུག་འབྱོན་
དགོས་པར་གསུངས་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འཛམ་གླིང་འདི་གཅིག་ཤུ་ལ་
མགོ་འཁོར་བ་མ་ཡིན་པར་ནམ་མཁའི་མཐའ་དང་ལྷ་མེད་པ་ལྟར་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་ཀྱང་མི་འདྲ་བ་མཐའ་དང་ལྷ་མེད་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པས། རྒྱ་རྒྱུང་བ་
ལ་མོས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྣོ་ཡུལ་དུ་ཤོང་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བའོ། །དེའི་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་
གྱི་ཁམས་འཛམ་གླིང་འདི་གཅིག་ཤུར་སྤྲོ་བ་དང་། ཤེས་པ་དང་རིག་པ་ཞེས་པ་
འབྱུང་བ་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ། ལྷ་དུ་ལཱ་ཤིན་ཏུ་ལྷ་བ་ཞིག་ལ་འདོད་པ་
དང་། སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་གཞི་རྩ་ཆོན་རིག་གི་འཕྲུལ་ཆས་ལ་ཁུངས་གཏུགས་པ་བཞིས་

སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་འདི་བྱང་བ་ཡིན་གྱི། རིགས་པ་ཡང་དག་གི་མཐར་
གཏུགས་ཏེ་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་མེད་པ་མཐོང་བས་བཤད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེ་བ་སྔ་མ་
ཡོད་པར་མཆོན་བྱེད་མངོན་སུམ་གྱི་དཔེའི་དབང་དུ་བྱས་ན། བོད་ཀྱི་སྐུལ་སྐྱེ་མང་
པོས་རང་གི་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་རང་གིས་བློ་ནས་ངོ་ཤེས་པ་དང་། གཞན་གྱིས་དེ་དང་
དེའི་སྐུལ་སྐྱར་རོ་སྤྲད་པ་ལས་སྐྱེ་གོང་མའི་སྐྱེ་སྐྱེ་ཡིན་པ་ར་འཕྲོད་བྱང་བ་རི་སྟེད་
ཅིག་སྟོན་ཡང་བྱང་ཟེན་ལ་ད་ལྟོ་འབྱུང་བ་ཡོངས་སུ་གཤམ་པ་དང་། ཕྱི་རྒྱལ་
དུའང་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་བློ་མཁན་སུ་གྲུ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ར་འཕྲོད་བྱང་བ་དེ་བ་ཏུ་བཀོད་
པ་ད་ལྟ་ཡོད་བཞིན་པ་དེ་ལྟ་བུའོ། །

སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་སྐྱབ་པ།

སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་སྐྱབ་པ་ནི། སྐྱེ་བ་སྔ་མ་བསྐྱབས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའང་
འབད་མེད་དུ་འབྱུང་མོད། དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་པ་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་
སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་སྐྱབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། རྣམ་འབྲེལ་ལས་གསུངས་པ་ནི། གས་པོ་
འཆི་ཁའི་ཡིད་སློ་ཆོས་ཅན། རིག་པ་ཕྱི་མ་མཆོམས་སྦྱར་ཏེ། ཆགས་བཅས་ཀྱི་
རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ད་ལྟོ་རིག་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་མཐར་ཐུག་
ཐེག་པ་གསུམ་འདོད་དང་མཐུན་པར་བཀོད་པ་ཡིན་ལ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་
འདོད་ཡིན་ན། རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པས་ཆོག་གོ། །འདིའི་བྱུང་བ་སྐྱབ་
པ་ནི་རིག་པ་ཕྱི་མར་མཆོམས་སྦྱར་བའི་ཚུལ་ལའང་། ལ་ལས་རང་གི་རིགས་འབྲ་
ཕྱི་མར་མཆོམས་སྦྱར་བ་ལ་འཆད་པ་ནི་དབྱེད་པ་ཅིང་སྟེ། འདོད་ཆགས་དང་མ་
རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་ཐ་མ་དེ་ལ་རིགས་འབྲ་ཕྱི་མ་མེད་པས་མཆོམས་རི་
ལྟར་སྦྱོར། རང་འབྲས་ཀྱི་རིག་པ་ཕྱི་མར་མཆོམས་སྦྱོར་བར་འཆད་པའང་ལལ་

ཆེར་དེ་དང་འབྲེལ། །ཁོ་བོས་ནི་འདི་ལྟར་འཆད་དེ། རང་འགགས་པའི་ཤུལ་དུ་རིག་
བ་ཕྱི་མ་སྐྱེས་པ་ལ་བྱེད་ཅིང་། དེ་ཡིན་ན་རང་གི་རིགས་འབྲ་དང་རང་གི་འབྲས་བུ་
ཡིན་པའི་ངེས་པ་མེད་དོ། །དཔེར་ན་ཆུ་སྟོག་འགགས་པ་དང་སྐྱུ་སྟོག་འབར་བ་
ལྟ་བུ་སྟེ། ཆུ་སྟོག་ཅེས་པ་ཆུ་བསྐབས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་སྟོག་དེ་
ལ་ཟེར། སྐྱུ་སྟོག་ནི་དོ་སྐྱུ་ལྟ་བུ་བསྐབས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྟོག་སྟེ་སྐྱུ་སྟོག་
ཅེས་གྲགས་པ་དེའོ། །ཆོང་ཁང་ཆེན་པོའི་ནང་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་སྟོག་ཆད་པ་དང་
སྐྱུ་སྟོག་འཐུང་དེ་བྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །སྟོ་འཛིན་མིག་ཤེས་འགགས་པ་དང་དེ་བློ་
པའི་བློ་ཤེས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་། སྐྱ་རྟག་འཛིན་འགགས་པ་དང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
རྟགས་པའི་ཤེས་རབ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་། ཆོར་བ་སྐྱག་བསྐལ་འགགས་ཤུལ་དུ་
ཆོར་བ་བདེ་བ་མངོན་གྱུར་དུ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་དཔེ་མཐའ་ཡས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་གཉིད་ཀྱིས་ནོན་པའི་ཆེ་དབང་ཤེས་དང་ཆོར་འདུ་ཆེས་རགས་
བ་རྣམས་མི་གསལ་བར་གྱུར་ནས་འགགས་པ་ན་གཉིད་ཀྱི་ཆོར་འདུ་མངོན་དུ་གྱུར་
ལ། དེ་ལས་སྐྱེ་ལས་ཀྱི་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་སོལ་བྱུང་དུ་བྱུང་ཞིང་། གཉིད་
ཤིན་ཏུ་མཐུག་པོར་སོང་བ་དང་ཆོར་འདུ་སྐྱ་རུ་སོང་ནས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་སྐྱ་བའི་ཆོར་
འདུ་མངོན་དུ་གྱུར་ཏོ། །འདི་ནི་གོང་དུ་བཤད་པའི་གཉུག་མའི་རྒྱུ་མེས་ས་ཞེས་བྱ་
བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ་འདི་ཉིད་འགགས་པ་དང་ཆོར་འདུ་སྐྱ་རགས་རིམ་པར་མངོན་
དུ་གྱུར་ཏེ་གཉིད་སད་པ་དང་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཆོར་འདུ་འབྱུང་ངོ། །བརྒྱལ་བ་དང་
སྤྱིད་སྤྱན་གྱིས་ཟེན་པའི་སྐབས་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་འབྲེལ། །མེས་ས་སྤྱོད་པ་ལ་ཀུན་
གཞི་ཁས་སྒྲུངས་པ་དག་གིས་དེ་ལ་ཀུན་གཞི་ཞེས་བཞེད་ལ། དེ་ལས་གཞན་མདོ་
ཐོགས་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཤིན་ཏུ་སྐྱ་བའི་མེས་ས་སམ་མཆན་གཞིའི་རྣམ་
ཤེས་ཞེས་བཞེད་དོ། །འདི་ནི་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་འཐད་སྐྱབ་སྐྱ་ལ་མཛངས་པ་

ཞིག་མཁེས་ན། དེ་ཉིད་ཀྱི་གཞི་ཡིན་པར་སྤྲོ་ན་ཤིན་ཏུ་མངོས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་
འཆི་རིམ་ལ་སྦྱར་ནས་ཆོར་འདུ་རགས་པ་ནམས་རིམ་གྱིས་སྤྲོ་བར་ཐིམ་སྟེ་ཆེས་སྤྲོ་
བ་ལ་སྦྱག་ཆེ་ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་བའི་འཆི་སེམས་སྤྲོ་མོ་མངོན་དུ་གྱུར་ཏེ། འདི་ལ་འང་གཉུག་
མའི་རྒྱང་སེམས་སོགས་འདོད་ཚུལ་གོང་མ་ལྟར་རོ། །

དེ་ཉིད་འགགས་པ་དང་སྦྱེ་བ་བྱི་མའི་ཆོར་འདུ་སྤྲོ་བ་མངོན་དུ་གྱུར་ཅིང་།
ཆོ་སྤྲོ་མ་ནས་བྱི་མར་འཕོས་པ་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཐལ་ཉགས་ལ་སྦྱར་
ན་གཉིད་མཐུག་པོར་ཁྱག་པ་ན། རིག་པ་རྒྱུན་ཆད་པར་ཐལ། གཉིད་མཐུག་པོར་
ཁྱག་པ་ཐག་པའི་རིག་པ་དེས་རིག་པ་བྱི་མར་མཆམས་མི་སྦྱོར་བའི་བྱིར། འདོད་ན་
ཆི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་གཏན་མེད་དུ་ཐལ་ལོ། །མ་གྲུབ་ན་དེ་འདྲ་བའི་ཆི་ལམ་གྱི་ཤེས་
པ་ཆོས་ཅན། རང་དང་མཐུན་པའི་རྒྱལ་ཉེར་ལེན་དང་བདག་རྒྱུན། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་
ནམས་ཆང་ནས་སྦྱེ་དགོས་པས་དེ་རེ་རེ་ནས་ངོས་འཛིན་རི་ལྟར་ཡིན་དེས་ན་རིག་
པ་གཏིང་ཟབ་པ་ཞིག་ལ་མ་སྦྱག་གི་བར་ལན་དོན་མཐུན་མི་ཐེབས་སོ། །དེ་བཞིན་
དུ་གཉིད་སད་ཁ་མའི་སྐབས་སུ་འང་རིག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སད་མ་ཐག་པའི་རིག་
པ་ལ་འང་ནང་གི་རྒྱུན་གསུམ་ཆང་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །

རྒྱུན་གསུམ་མ་ཆང་བའི་ཤེས་པ་སྦྱེ་བ་ཡོད་སྟེ་ན་ནི། གོང་དུ་བཀག་པ་
ལ་སྦྱར་ཡང་དབྱད་པར་བྱའོ། །མི་འགའ་ཞིག་ནད་གྱིས་བཏབ་ནས་དབྱགས་གྱི་
རྒྱུ་བའང་ཆད། འཆི་སེམས་རགས་པ་འགགས་ནས་སྤྲོ་བ་ལ་གནས་ནས་ཡོད་པ་
ལ་སྦྲན་པ་མཁས་པ་ཤི་བར་འབྱུང་ནས་རོ་ཁང་དུ་བསྐྱལ་ཟེན་ནས་གང་ཅམ་སོང་
བ་ན། འཆི་སེམས་རགས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལས་རིམ་གྱིས་བྲན་པ་སྦྱར་གསོས་
པ་སོགས་ཤི་བའི་འདུ་ཤེས་སྦྱེས་ནས་སྦྱར་གསོ་བ་དུ་མ་བྱུང་ཁྱོང་བ་ཡིན་ན། དེ་
འདྲ་བའི་སྤྲོ་མོ་དེ་མགོ་བོའི་ཁྲད་པ་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱིའི་དབྱགས་ཆད་

སྤྱིར་མཐོང་མཁན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེན་མ་གྲུབ་སྟེ། རིགས་མཐུན་ལྟ་མིག་དག་པས་
 མཐོང་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་གསུངས་པ་ལྟར། སོ་སོ་རིགས་མཐུན་
 པའི་བར་སྤྲོད་པ་དང་། ལྷའི་མཛོན་ཤེས་ལྟན་པས་མཛོན་སུམ་དུ་མཐོང་ལ། དངོས་
 ལྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་ཀྱང་དཔོག་པར་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོན་རིག་གི་ལམ་ནས་
 མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེན། ལྲབ་པ་མེད་དེ། ཆོན་རིག་སྤྲ་མ་དག་གིས་མ་མཐོང་
 བ་དང་སང་གསར་དུ་མཐོང་བ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ད་དུང་མཐོང་བ་ལས་
 གསར་དུ་མཐོང་རྒྱར་བསྐྱད་པ་ཆེས་མང་བར་ཡོད་པ་ཆོན་རིག་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་
 ཁས་སྐྱངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་སེམས་གསལ་རིག་སྤྲ་མོ་མཐར་ཐུག་པ་དེ་རང་གི་རྣམས་རྒྱན་
 རོག་མ་དང་མཐའ་མ་མེད་པར་བར་མ་ཆད་དུ་འབྱུང་བ་ཆོན་རིག་པས་ངེས་པར་
 ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྲ་བའི་མཐར་ཐུག་པ་དེ་རང་གི་རྣམས་རྒྱན་
 རོག་མ་དང་མཐའ་མ་མེད་པའི་རྒྱལ་དུ་འབྱུང་བ་ཆོན་རིག་པས་ཁས་སྐྱངས་པ་གང་
 ཞིག་རིགས་པ་མཆུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་དེ་ལྟ་བུའི་འཆི་སེམས་སྤྲ་མོ་དེ་སྟེ་བ་
 ཕྱི་མར་འགོ་ན་རྟེན་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེའི་རྟེན་ལུས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཞེན། རྣམ་
 འགྲེལ་དུ། ཆོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་ལ། །ལུས་གཞན་སྟེ་བའི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར། རྟེན་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཆོ་འདིའི་ནང་གི་སྟེ་མཆེད་མིག་གི་
 དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་སྤྲ་བའི་ལུས་གང་ཞིག་ཤི་བའི་རོ་ལ་རྣམས་སུ་མི་འགོ་
 བར་རྣམ་ཤེས་དང་ལྟན་ཅིག་རྣམས་རྒྱན་མཐུད་ནས་འགོ་བའི་ཕྱིར། སྟེ་བ་ཕྱི་མར་
 འགོ་བར་རྟེན་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། འཆི་བའི་རྒྱང་སེམས་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་བརྒྱད་
 དེ་སྟེ་བ་ཕྱི་མར་འགོ་བའི་ཕྱིར། ས་མ་ལས་ཐོབ་པའི་ལུས་རགས་པ་ནི་འདིར་ལུས་
 རས་རོ་ཆགས་ཀྱང་སྤྲ་བའི་ལུས་དང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་ལུས་གཉིས་ནི་རྣམས་

རྒྱན་པར་མ་ཆད་པར་སྐྱེ་བ་རྒྱན་མར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་པ་མའི་ཁུ་ཁག་གི་
རྒྱལ་ཤན་གྱིས་འདུས་བྲས་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱེ་བ་རྒྱན་མར་ནམ་ཤེས་ཀྱི་སྙིང་དུ་
ས་བོན་གནས་པར་སྲིད་ལེན་གྱིས་གསོས་བཏབ་ནས་ཕུང་པོའི་རྣམ་པར་བསྐྱེད་
བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཅན་སོ་སོའི་སྤྱན་མིན་གྱི་རང་ཆས་སུ་རྟེན་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་མཆེད་ལྔ་ནི་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བའི་ཆེ་རྣམ་ཤེས་པ་མའི་
སྙིང་དུ་རྒྱས་པའམ་བག་ཆགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གནས་ལ། འདོད་གཟུགས་གཉིས་སུ་སྐྱེ་
བའི་ཆེ་དབང་པོའི་ངོ་བོར་གསལ་བ་ཡིན་པར་རྣམ་འགྲེལ་སོགས་ལས་གསུངས་
བ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྤྲ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱུ་སེམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དེ་དག་
རང་བཞིན་གྱིས་སྙིང་ཡང་ལྟོས་ནས་བྱུབ་པའི་ལྟོས་བྱུབ་ཀྱི་ཆོགས་བ་དེ་ནི་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པར་མེད་པ་ཡོད་ཅིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་གི་བསྐྱུབ་
གཞི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའང་ཡིན་པས། ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་
དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཀྱང་ཡིན་ལ། འདི་མ་ཤེས་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་འཁོར་བ་ལ་
འབྲམས་དགོས་པ་དང་། དེ་ཉིད་ལེགས་པར་ཤེས་ན་འཁོར་བ་ལས་འགྲོལ་བར་
འགྱུར་བ་ཡིན་པས། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་དེའི་སྤྲས་ཀྱི་སྤྱོད་རོ་རྣམས་ཀྱིས་
རིགས་པའི་ཆོགས་རྣམ་གངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྟོན་པ་དེ་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་
པར་མཛད་དོ། །

སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་རིགས་པས་བསྐྱུབས་ནས་དེའི་དཔེ་བརྒྱུད་བསྟན་པ་ནི། སྟོན་
བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་མངོན་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པར་
ཡབ་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་མས་སྟོན་བ་འཁོར་བཅས་གདན་ཁུ་མཛད་པ་ལྟར་བྱོན་
ཚུལ་ཡབ་སྤྲས་མཛལ་བའི་མདོར་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་བཞུགས་ལ་དེའི་ལེ་ཆོན་ཞིག་

གི་ནང་ཡབ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས། སེམས་ཅན་རྣམས་
 ཆེ་འཕོས་ནས་སྐྱེ་བ་ལེན་བ་དེ་དེ་ལྟར་རྟག་པའང་མི་འཕོ། ཆད་པའང་མ་ལགས།
 རྒྱ་མེད་པའང་མ་ལགས། བྱེད་བ་པོས་ཀྱང་མ་བྱས། འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་ཏུ་སྐྱེ་
 བའང་སྐྱབ་བ་དེ་རྟགས་པར་དཀའ་ན་འདི་ལ་མཐུན་པའི་དཔེ་མཆིས་སམ། བཅོམ་
 ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། གྱེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། འདི་ལ་མཐུན་པའི་དཔེ་བརྒྱད་
 ཡོད་དོ། །སྤྱོད་ཁ་ཁྱོན་བརྗོད་བ་སྤྱོད་མས་ཤེས་པའི་དཔེ་དང་། མར་མེ་ལས་མར་
 མེ་འབྱུང་བའི་དཔེ་དང་། མེ་ལོང་ལས་གཟུགས་བརྟན་འབྱུང་བའི་དཔེ་དང་། རྒྱ་
 ལས་རྒྱའི་འབྱུང་དང་རི་མོ་འབྱུང་བའི་དཔེ་དང་། མེ་ཤེལ་ལས་མེ་འབྱུང་བའི་དཔེ་
 དང་། ས་བོན་ལས་རྩ་གྲུ་འབྱུང་བའི་དཔེ་དང་། སྦྱར་མོ་ཞེས་བརྗོད་པས་འགམ་
 རྒྱ་ལྷང་བའི་དཔེ་དང་། བྲག་ཅའི་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱི་དཔེས་རྟགས་པར་བྱ་སྟེ། གྱེ་རྒྱལ་
 པོ་ཆེན་པོ། དཔེ་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་གིས་སྤྱོད་མ་སྤྱོད་མ་ལས་ནི་བྱི་མ་བྱི་མ་རྣམས་
 འབྱུང་བའང་ཡོད་པ་ནི་རྟག་པ་འཕོ་བ་མ་ཡིན་པའི་དཔེའོ། །བྱི་མ་བྱི་མ་ནི་སྤྱོད་མ་སྤྱོད་
 མ་རྣམས་ལས་འབྱུང་བས་རྒྱ་མེད་པ་ལས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་དཔེ་དང་། ཆད་པ་
 འགག་པ་མ་ཡིན་པའི་དཔེའོ། །

གྱེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། གཞན་ཡང་། དཔེ་འདི་དག་ནི་རྟེན་གསུམ་གསུམ་
 ཆོགས་པ་ལས་འབྱུང་སྟེ། སྤྱོད་མ་དང་། སྤྱོད་མ་དེ་ཉིད་དབང་པོ་རྣམས་ཆང་བ་ལས་
 ཁྱོན་འབྱུང་ཞིང་སྤྱོད་པའོ། །མར་དང་། སྤྱོད་བྱ་དང་། སྤྱོད་ཆོགས་པ་ལས་
 མར་མེ་འབྱུང་ངོ། །ནམ་མཁའ་དང་། བར་སྤྱང་དང་། གདོང་དང་། མེ་ལོང་ཆོགས་
 པ་ལས་གཟུགས་བརྟན་འབྱུང་ངོ། །རྒྱ་དང་། འཛིན་པའི་གོང་བྱ་དང་། སྐྱེས་བྱའི་
 ལག་པའི་རྩལ་བ་རྣམས་ཆོགས་པ་ལས་འབྱུང་དང་། རི་མོ་འབྱུང་ངོ། །ཤེལ་དང་།
 ཉི་མའི་འོད་དང་། རྩ་ཤིང་ཆོགས་པ་ལས་མེ་འབྱུང་ངོ། །ས་བོན་དང་། ས་གཞི་

དང་། ལྷན་པ་རྣམས་ཆོག་པ་པ་ལས་སྤྱ་གྲུ་འབྱུང་ངོ་། །ལྷ་དང་། ལྷ་ཚུ་འབྱུང་མྱོང་
བ་དང་། སྤྱར་མོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཆོག་པ་པ་ལས་འབྲས་ཚུ་ལྡང་ངོ་། །མིས་བརྗོད་
པའི་སྤྱ་དང་། སྤྱ་བྲག་པོ་གཞན་མེད་པ་དང་། རི་བྲག་རྣམས་ཆོག་པ་པ་ལས་བྲག་
ཅ་འབྱུང་སྟེ། དེ་དག་ནི་སེམས་ཅན་སྤྱེ་བ་ནི་བྱེད་པ་པོས་མ་བྱས་ཏེ། ལས་དང་ཉོན་
མོངས་པའི་རྩ་རྩོན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་དཔེའོ། །

ཀྱེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། གཞན་ཡང་སྤྱ་མ་ནི་ཆེ་འདིའི་དཔེའོ། །སྤྱོ་མ་ནི་ཆེ་པ་
རྩལ་གྱི་དཔེའོ། །ཁ་ཏོན་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་མཆམས་སྤྱོར་བའི་དཔེའོ། །མར་
མེ་སྤྱ་མ་ནི་ཆེ་འདིའི་དཔེའོ། །བྱི་མ་ནི་པ་རྩལ་གྱི་དཔེའོ། །མར་མེ་སྤྱ་མ་ལས་བྱི་
མ་བྱུང་བའང་སྤྱ་མ་ཡོད་པ་ནི་རྟག་པ་འཕོ་བ་མ་ཡིན་པའི་དཔེའོ། །བྱི་མ་དེ་སྤྱ་མ་
ལས་བྱུང་བ་རྩ་མེད་པ་ལས་མི་འབྱུང་བའི་དཔེའོ། །མེ་ལོང་ནི་ཆེ་འདི་ཡོད་པའི་
སྤྱོ་ནས་བྱི་མའང་ཡོད་ལ། དངོས་པོ་འང་མི་འཕོ་ཞིང་པ་རྩལ་ཡང་ཡོད་པ་ངེས་པའི་
དཔེའོ། །རྩ་ནི་འདིར་ལས་ཅི་སྤྱད་པ་མཐུན་པར་པ་རྩལ་ཏུ་འང་སྤྱེ་བ་ལེན་པའི་
དཔེའོ། །མེ་ཤེལ་ནི་འཕྲོ་བ་རིས་མི་འབྲ་བ་ནས་མི་འབྲ་བར་སྤྱེ་བའི་དཔེའོ། །ས་
པོན་ནི་འགགས་ནས་མེད་པར་མི་འགྱུར་བའི་དཔེའོ། །སྤྱར་ནི་མྱོང་བའི་ལས་གྱི་
སྤྱེ་བ་ལེན་པའི་དཔེའོ། །སྤྱ་ནི་རྩ་རྩོན་ཆོག་པ་ནས་གཞོད་པའི་རྩོན་གཞན་མེད་ན་
སྤྱེ་བ་ལེན་ཏེ། གཅིག་པ་དང་། ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པའི་དཔེའོ། །

ཀྱེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། །དཔེ་བརྒྱད་པོ་འདི་ཆང་བར་མ་སྤྱོས་ཏེ། འགའ་ཞིག་
བསྟན་ན་དབང་ལྷག་དང་། འདོད་རྒྱལ་དང་། གྱི་ན་དང་། རྩ་མེད་པར་སྤྱ་བ་དག་
གིས་དགེ་སྤྱོད་གོ་བྱ་ཏ་མའི་དཔེ་འདི་དག་ཁ་ཏོན་གྱི་དཔེས་ནི་འདིའི་ཕུང་པོ་དང་།
རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་མ་བྲལ་བར་པ་རྩལ་ཏུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འཕོ་བར་འགྱུར་
ཞེས་སྤྱ་བ་དག་དགག་པའི་དཔེ་ལྷག་མ་རྣམས་བསྟན་ཏོ། །མར་མེའི་དཔེས་ནི་འདི་

དང་། བ་ཐོལ་གཉིས་ཀར་ཕྱང་པོ་དུས་གཅིག་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་དག་དགག་པའི་
 ཕྱིར་དཔེ་ལྷག་མ་རྣམས་བསྟན་རྟོ། །མེ་ལོང་གི་དཔེས་ནི་འདྲ་བའི་དཔེ་ཡིན་པས་
 བྱམ་པོ་ལས་བྱམ་པོར་སྐྱེ། དཀར་པོ་ལས་དཀར་པོར་སྐྱེ། །ཞེས་ཟེར་བ་དག་
 དགག་པའི་ཕྱིར་དཔེ་ལྷག་མ་རྣམས་བསྟན་རྟོ། །རྒྱའི་དཔེས་ནི་ལྷ་འཕྲོས་པ་
 ལྟར་སྐྱེ། མི་འཕྲོས་པ་མིར་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ངེས་པའོ་ཞེས་ཟེར་བ་དག་དགག་
 པའི་ཕྱིར་དཔེ་ལྷག་མ་རྣམས་བསྟན་རྟོ། །མེ་ཤེལ་གྱི་དཔེས་ནི་མི་འདྲ་བའི་དཔེ་
 ཡིན་པས་དག་བས་ངན་སོང་དང་། མི་དག་བས་མཐོ་རིས་འབྱུང་བོ་ཞེས་ཟེར་བ་
 དག་དགག་པའི་ཕྱིར་དཔེ་ལྷག་མ་རྣམས་བསྟན་རྟོ། །ས་བོན་གྱི་དཔེས་ནི་ཤེས་པ་
 གཅིག་ལས་མང་པོར་འཕེལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་བ་དག་དགག་པའི་ཕྱིར་དཔེ་ལྷག་མ་
 རྣམས་བསྟན་རྟོ། །སྦྱར་གྱི་དཔེས་ནི་མྱོང་བའི་དཔེ་ཡིན་པས་སྦྱའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་
 དག་དག་བའི་བསོད་ནམས་མ་བྱས་ཀྱང་ལྟར་སྐྱེ། །ངན་སོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་
 པ་དག་མི་དག་བ་མ་བྱས་ཀྱང་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ། །ཞེས་ཟེར་བ་དག་དགག་པའི་
 ཕྱིར་དཔེ་ལྷག་མ་རྣམས་བསྟན་རྟོ། །སྤྱིའི་དཔེས་ནི་བྱེད་པ་པོའི་དཔེ་ཡིན་པས་རྒྱ་
 རྒྱུན་ལས་མ་བྱུང་ངོ་ཞེས་ཟེར་བ་དག་དགག་པའི་ཕྱིར་དཔེ་ལྷག་མ་རྣམས་བསྟན་
 རྟོ། །དེའི་ཕྱིར་དཔེ་བརྒྱད་བསྟན་རྟོ། །

སྐྱེ་བ་སྲ་བྱ་ཡོད་མེད་གནའ་རབས་ཀྱི་ལུགས་དང་སྦྱར་ནས་དབྱད་པ།

གཉིས་པ་སྐྱེ་བ་སྲ་བྱ་ཡོད་མེད་གནའ་རབས་ཀྱི་ལུགས་དང་སྦྱར་ནས་
 དབྱད་པ་ལ། སྐྱེ་བ་སྲ་བྱ་མེད་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་བསྟན་པ་དང་། ཡོད་པའི་
 ཕྱོགས་བསྟན་པ་གཉིས་ལས།

སྐྱེ་བ་སྔ་བྱི་མེད་པའི་ལུགས་ཀྱི་སྤྱོད་ལས་བསྟན་པ།

དང་པོ་སྐྱེ་བ་སྔ་བྱི་མེད་པའི་ལུགས་ཀྱི་སྤྱོད་ལས་བསྟན་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་འདིར་ཐོག་མར་སྐྱེ་བ་སྔ་བྱི་ཡོད་པའི་སྤྱོད་ལས་འབའ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། དུས་
བྱིས་ཆེ་ཆད་ལྔ་བརྒྱའི་བར་འགྲེལ་ནས་ལྷ་ཡི་སྒྲ་མ་བྱང་སྟོང་ཕུར་བུའམ་འཛིག་
རྟེན་མིག་ཅེས་པས་ལྷ་མ་ཡིན་དང་གཡུལ་འཐབ་པ་ན། དེ་ལས་རྒྱལ་བའི་དོན་
དུ་ལྷ་རྣམས་ལ་འཛིག་རྟེན་སྔ་བྱི་དང་ལེགས་སྦྱོང་དང་། ཉེས་སྦྱོང་གི་ཁྱད་པར་
མེད་པར་ལྷ་གྲུབ་སྟོལ་གཏོད་པར་བྱེད་པ་དང་། ལ་ལས་དཀའ་ཐུབ་ལ་བརྟེན་ཏེ་
བསམ་གཏན་འགྲུབ་ལ། ལ་ལས་མི་འགྲུབ་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་དཀའ་ཐུབ་
དང་། བརྟེན་འགྲུས། ལས་རྒྱ་འགྲས་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་བསྟན་པ་ལྟར། རྗེས་
སྔ་འབྲངས་ནས་གྲུབ་མཐའ་སྒྲ་བ་ལ་རྒྱང་འཕེན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཡང་དག་པའི་ལྷ་
བ་ལས་རྒྱང་རིང་དུ་སྟོང་བའམ་གཏན་གྱི་བདེ་བ་རྒྱང་རིང་དུ་འཕེན་པར་བྱེད་པས་
ན་རྒྱང་འཕེན་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །

ཆེ་འདིར་གང་མཛེས་མཛེས་བྱེད་པས་ཆོག་ཅེས་སྒྲ་བས་ན་ཚུ་རོལ་
མཛེས་པ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་དོ། །འདི་ཡང་ནང་གསེས་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཆེས་
མང་ཡང་སྟན་མོང་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་མ་ཟད་ཡིད་སློ་
རྟོག་པའང་ལུས་འབའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་པས། ལུས་ཞིག་པ་ན་སེམས་ཀྱང་ཞིག་ནས་
མེད་པས་སྐྱེ་བ་སྔ་བྱི་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད། ལུས་ལ་བརྟེན་ཚུལ་ལུགས་འདིར་ཡིད་
སློ་རྟོག་པ་ལུས་ལ་བརྟེན་ཚུལ་ཡང་གསུམ་སྟེ། དཔེར་ན། མར་མེ་ལས་མར་མེའི་
འོད་བཞིན་དུ་ཡིད་སློ་རྟོག་པ་འགའ་ཞིག་ལུས་ཀྱི་ཆ་འགའ་ཞིག་གིས་ཉེར་ལེན་
བྱེད་པ་ལས་སྐྱེ་བའང་ཡོད། དཔེར་ན། ཆང་དང་ཆང་གི་རོ་བཞིན་དུ་ཡིད་སློ་རྟོག་

བ་འགའ་ཞིག་ལུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དུ་སྐྱེ་བའང་ཡོད། དཔེར་ན། ཅིག་པ་དང་ཅིག་
 པའི་རི་མོ་བཞིན་དུ་ཡིད་སློ་རྟོག་པ་འགའ་ཞིག་ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བའང་
 ཡོད་པས་ཡིད་སློ་རྟོག་པ་སྐྱེ་ཚུལ་དེ་གསུམ་གང་རུང་ལས་གཞན་པའི་སྐྱེ་ཚུལ་
 གཞན་མེད་པས་ལུས་འབའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་དེའི་ཕྱིར། ལུས་ཞིག་ཅིང་
 འགགས་པ་ན་ཡིད་སློ་རྟོག་པའང་ཞིག་ཅིང་འགགས་ཏེ་རྒྱུ་ཆད་པ་ཡིན་ནོ་སྟུང་
 དུ་སེམས་སོ། །མཁས་དབང་འགས་དཔེ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པའི་ལུས་ལ་བརྟེན་
 ཚུལ་ལུགས་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཡོད་པར་བཤད་ཡོད། ལུགས་གཅིག་ལ་བརྟེན་ཚུལ་
 གསུམ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་བྱས་ནའང་འགའ་བ་མེད་དོ། །རྒྱུང་འཕེན་པས་ལུས་
 རགས་པ་དང་། སྤ་བ་ལ་སྦྱར་ནས་བཤད་པས་དེ་འགོག་པ་ལ་དེ་ཙམ་དཀའ་བ་
 མ་ཡིན་ཡང་ཆོན་རིག་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤ་བ་ལ་སྦྱར་ནས་བཤད་པས་ཆ་ཐམས་ཅད་
 རས་འགོག་པར་མི་རུས་ཤིང་། དགག་སྦྱབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་འགོག་དགོས་པས་ཤིན་
 ཏུ་གཟབ་དགོས་པར་སྤང་ངོ་། །རྒྱུང་འཕེན་པས་སྐྱེ་བ་སྤྱི་ཕྱི་སོགས་མེད་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ནི་ཆོད་མ་ལ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆོད་མ་གཅིག་ལུ་ལས་ཁས་མི་ལེན་
 པས་ཡོད་ན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་དགོས་པ་ལ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་
 ཟེར། འདི་ནི་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་བཞད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ནས་བརྟན་པའོ། །

དུས་ཕྱིས་སྤྱི་ཆོགས་རིང་ལུགས་པའང་རྒྱུང་འཕེན་པའི་ལྟ་བུ་ལ་གཞི་
 བཅོལ་ཏེ་ལྟ་བ་དང་། སྤིང་བྱས། བཅོན་ལུགས་གསུམ་བསྐྱེལ་གྱིས་རྒྱས་པར་བྱེད་
 ལ། རྒྱ་མཚན་ནི་སྤྱི་རབས་འདི་ལྟེན་ཀྱི་སྤིང་ལུགས་མགོ་རྟོག་སློག་དགོས་པར་
 མཐོང་ནས་དེའི་རྒྱབ་རྟེན་སྤྲ་ཆེན་དང་། མི་ཆེན་ཁག་ལ་སྤྱུག་ཡོད་པར་སོང་དེ་དག་
 ལུལ་མེད་བཟོ་བར་དེ་ཉིད་དགོས་མཁོར་མེད་དུ་མི་རུང་དུ་བསམས་ནས་འདི་ག་
 རྟེན་སྤྱི་ཕྱི་མེད་པར་ལྟ་བ་དང་། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལམ་སློལ། གོམས་གཤིས་དང་།

བསམ་སྒྲིལ་པ་དང་བཅས་པ་ཙུ་གཏོར་གཏོར་རྒྱུ་མིན་བྱས་སྒྲིལ་བ་འདི་རེད།
རིམ་གྱིས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མིན་བྱས་ཅེ་མོ་ལ་དགིས་ཏེ་དཔག་མིན་གྱི་ལམ་ནས་ཁྱབ་
གདལ་བཏང་བའི་ལོ་རྒྱུག་ཙུ་བཀལ་ནས་བཟོད་སྒྲགས་མེད་པའི་རྒྱད་ཆག་གི་
མཚང་བཅོལ་ནས་སྒྲོས་བཏང་དང་གཏོར་བཞིན་པ་འདི་རེད། འདི་ནི་བཅན་མིན་
དང་འབྲེལ་བའི་ལྟ་བ་ལ་སོང་། རིགས་པའི་ལམ་ནས་དགག་སྐྱབ་བྱ་བའི་ཡུལ་
མིན་པ་མཐེན་གསལ་ལྟར་རེད། ཚན་རིག་པ་ནི་འབྲུལ་ཆས་ཀྱི་ལམ་ནས་མཐོང་
བའམ་ཚོད་དཔག་སྐྱབ་ན་ཁས་ལེན་ཞིང་མི་སྐྱབ་ན། དབྱེད་གཞིར་འཛོག་པ་ལས་
མཐའ་གཅིག་ཏུ་མེད་པར་མི་ལྟ་བས། སྐྱེ་བ་སྤྱི་ཡང་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་
དཔྱིས་པྱིན་པ་མ་རྟེན་པས་ན་སྐྱེ་བ་སྤྱི་ཡོད་པར་ཡིད་མ་ཆེས་ཀྱང་མཐའ་གཅིག་
ཏུ་མེད་པར་མི་སྒྲུའོ། །དེ་དང་མཚུངས་པའི་ཏུ་བ་ཚྭ་གས་པའི་ལྟ་བུ་སྐྱབ་པ་པལ་
ཆེ་བས་ནང་བ་སངས་རྒྱས་པའི་ལྟ་བུ་དང་བསྐྱེས་ཏེ་ལ་ལས་སེམས་ཅན་པའི་
ཚྭ་གས་མཐུན་སྐྱབ་དང་། ལ་ལས་དབྱེ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་ཚྭ་གས་མཐུན་སྐྱབ་
བར་བྱེད་ཅིང་། སྐྱེ་བ་སྤྱི་ཡོད་པ་དཔྱིས་པྱིན་པར་མ་རྟེན་པས་སྐྱེ་བ་སྤྱི་ཡོད་
པར་ཡིད་མ་ཆེས་ཀྱང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མེད་པར་མི་སྒྲུའོ། །དེ་དག་གང་ལ་སྐྱག་པ་
ནི་སེམས་གསལ་རིག་གི་རྣམ་གཞག་དཔྱིས་པྱིན་པ་བཤད་པའི་གཞུང་ལུགས་རི་
བཞིན་མ་གོ་བས་ལན་ནོ། །དེ་དག་ལས་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྱངས་ནས་འདོར་
ལེན་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན། སྐྱེ་བ་སྤྱི་ཡོད་ཅོད་ལྷན་འོས་ལ་གང་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་
མི་འབྱང་ན་ནི། སྐྱེ་བ་སྤྱི་ཡོད་ཅི་གཞལ་བྱའི་གནས་གསུམ་གང་ལའང་ཅོད་ལྷན་
མི་རུང་ངོ་། །དེ་ནི་རྣམ་དབྱེད་འཕེལ་བའི་གཞི་རྩ་མི་འགྱུར་བས་རེ་ཞིག་གསོ་མི་
རུང་བའི་ལྟ་བ་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །

འདིག་རྟེན་གྱི་མ་ཡིད་པའི་སྤྱོད་པ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་འདིག་རྟེན་གྱི་མ་ཡིད་པའི་སྤྱོད་པ་ནི་གངས་ཅན་པ་ལ་སོགས་
 པའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་པལ་ཆེ་བ་ཡིན་ཞིང་། འདི་དག་ནི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་
 གྱི་དང་ལས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཁས་སྦྲངས་ཀྱང་དེའི་རྟེན་བདག་ཉག་པ་མ་
 ཡིན་ན་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་ཀྱི་མི་འཐད་ཅིང་། བདག་ཆད་ཀྱིས་འདིགས་ཏེ་བདག་ཉག་དངོས་
 དང་ཆ་མེད་གཅིག་ཕྱ་དང་རང་དབང་བ་ཡིན་དགོས་པར་དམ་བཅས། སྤྱོད་པ་སྤྱོད་
 དང་ལས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་དག་དཔྱིས་ཕྱིན་པའི་རིགས་པའི་རྣམ་གངས་
 མཐའ་ཡས་པའི་སྤྱོད་པ་གཏན་ལ་འབབས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་པའི་གཞུང་ལུགས་
 ཉིད་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་གཞིར་གཞག་ནས་འཆད་པ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་ལ་ཅོད་
 གྱིང་བཀྱི་དགོས་པ་ནི། རྣམ་དཔྱོད་ཅན་གྱི་རང་རང་གི་ཕྱགས་ཀྱི་མདུན་ལམ་ལ་
 ཐུག་ཡོད། གང་གིས་ཤེ་ན། ང་ཤི་བའི་ཆེ་ང་རྒྱན་ཆད་པ་ཡིན་ན་གཏན་གྱི་འདུན་
 མ་འབྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་ཆོས་ཕྱ་བ་པར་ཞོག། མི་ཆེ་འདི་ལའང་ཉེས་སྤྱོད་སྦྲངས་ཏེ་
 ལེགས་སྤྱོད་སྤྱོད་པའང་དོན་མེད་དེ། ལེགས་སྤྱོད་ཉེས་སྤྱོད་གང་ལ་བརྟེན་ཡང་མི་
 ཆེའི་བདེ་བ་ཙམ་ནི་རྟེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུས་ན་ང་ཤི་བའི་ཆེ་ང་རྒྱན་མ་ཆད་པར་
 ཕྱི་མར་འགོ་ན་ནི་ང་ཉག་པར་ཐལ་ལོ་སྟམ་ཏེ་ཕུང་པོ་མི་ཉག་པ་དང་ང་ཉག་པ་ཡིན་
 པར་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་གངས་ཅན་པ་ལ་སོགས་པའོ། །གངས་ཅན་པ་ལ་
 སོགས་པས་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་ཀྱི་དང་ཐར་པ་ཁས་སྦྲངས་པས་བདག་ཉག་པ་མ་ཡིན་ན་སྤྱོད་
 པ་སྤྱོད་ཀྱི་མི་འཐད་སྟམ་ནས་བདག་ནི་ཉག་པ་ཆ་མེད་གཅིག་ཕྱ་ཡིན་ལ་ཕུང་པོ་མི་
 ཉག་པ་ཡིན་པས་གསར་རྟེན་བརྗེ་ལེན་བྱེད་པར་འདོད་དོ། །

སངས་རྒྱས་པ་དག་ནི། བདག་གམ་ང་ཤི་བའི་ཆེ་རྒྱན་མི་ཆད་པར་འདིག་

རྟེན་ཕྱི་མར་འགྲོ་བ་དང་དེ་ཡང་མི་རྟག་པ་ཡིན་གྱི་རྟག་པ་མིན་ནོ་ཞེས་རིགས་
པའི་སྒོ་དུ་མའི་སྒོ་ནས་སྐྱབ་པར་མཛད་དོ། །དེས་ན་ང་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་འགྲོ་ན་དེ་
དང་ཆབས་ཅིག་བདེ་བ་རྒྱུན་ཆགས་པ་ཞིག་ཀྱང་དགོས་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་སྤང་
པོ་གསར་རྟེན་བརྗེ་ལེན་བྱས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་ང་ཡིན་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དཔེར་ན། ང་སྤྱ་བྱ་རྒྱུ་དུའི་སྐབས་ཨ་མའི་འོ་མ་བརྟུང་ངོ་སྤྱམ་པ་དང་། ང་
ལྟའི་ང་སྒོ་བ་གྲུང་ཡོད་སྤྱམ་པ་དང་། མ་འོངས་པར་ང་ཅིར་འབྱུང་སྤྱམ་པ་ལྟ་བུ་
གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སོ་སོ་ཡིན་ཡང་ངོ་པོའི་ཆ་ནས་ང་གཅིག་ཡིན་པས།
གས་པའི་དུས་སུ་བདེ་སྦྱིད་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་གཞོན་པའི་དུས་ནས་སྒོ་བ་སྦྱོང་ལ་
བཙུན་དགོས་པ་བཞིན་དུ། ཆེ་ཕྱི་མར་བདེ་བ་འབྱུང་ཆེད་དུ་ཆེ་འདིར་དགེ་བ་ལ་
བཙུན་དགོས་པའང་མཚུངས་སོ། །དེས་ན་སྐྱེ་བ་སྤྱ་བྱ་རྒྱུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་ནི།
སྦྱིར་གང་ཟག་གམ་བྱེ་བྲག་ང་ལྟ་བུ་ཡན་གར་བར་འགྲོ་བ་ཡིན་ན། ང་རང་རྒྱ་བ་
དང་རྟག་པར་ཐལ་ཞིང་རིགས་པའི་ཆོགས་དུ་མ་དང་འགལ་བས་མི་འཐད་ལ། འོ་
ན་རི་ལྟར་འགྲོ་ཞེ་ན། ཆེས་སྤྱ་བའི་ཕྱང་པོ་ལྟ་དང་ལྟན་ཅིག་འགྲོ་བ་ཡིན་པས། སྐད་
ཅིག་སྤྱ་བྱའི་ཆ་དང་གདགས་གཞི་དང་བཏགས་ཆོས་པན་རྒྱུན་ལྟོས་པའི་སྒོ་ནས་
འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །ཕྱང་པོ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ལྟ་ལས་དང་པོ་གཟུགས་སྤང་
ལའང་རགས་པ་དང་། སྤྱ་བ་དང་། ཆེས་སྤྱ་བའི་གཟུགས་སྤང་གསུམ་སོ། །

ཕྱང་པོ་ཞེས་པ་ནི་ཆ་དུ་མ་ཆོགས་པའམ་སྤངས་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར་ཏེ། འབྲུ་
རྟོག་དུ་མ་ཆོགས་པ་ལ་འབྲུའི་ཕྱང་པོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཟུགས་ཀྱི་སྤང་
པོ་རགས་པ་ནི་ཆེ་འདིའི་རྒྱུན་སྤྱ་ཆོགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱང་པོ་སྤྱེ་དབང་པོའི་
ཤེས་པའི་འོངས་སྦྱོང་དུ་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པའོ། སྤྱ་བའི་ཕྱང་པོ་ནི་ནང་གི་སྤྱེ་མཆེད་
ལྟ་དང་སྤྱ་བའི་ཅ་རྒྱུང་ཐིག་ལེ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །ཆེས་སྤྱ་བ་ནི་མི་ཤེས་པའམ་

གཉུག་མའི་རྒྱུ་མེས་ཀྱི་ཡ་གྲུ་དུ་གྱུར་བའི་རྒྱུ་ལུས་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འདི་
 མདོ་ཤོགས་སུ་གསལ་ཁ་མ་གསུངས་པར་རྒྱུད་སྡེ་གོང་མར་གསུངས་པས་འདྲིར་
 བཤད་པ་མི་འོས་སྟུང་ན། བདེན་མོད་ཀྱང་སྐབས་བསྐྱེད་ཀྱི་དགོས་པའི་དབང་ལས་
 ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོ་ཆོན་རིག་པ་རྩལ་སྤྲ་རབ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་ཤིང་ཆེས་སྤྲ་བའི་སྐད་
 རྩལ་བརྟག་པ་ལའང་མཁས་པས་རིག་པ་གང་ཡིན་སྐད་རྩལ་གྱི་ཆ་ཤས་སུ་འདོད་
 ཅིང། དེ་དང་སྒྱུར་ནས་སངས་རྒྱས་པ་ལ་ཚོད་པ་སྤྲ་བས་དེ་ཉིད་གསལ་བར་བྱ་བའི་
 རོན་དུ་བཤད་དགོས་པ་སྐབས་སུ་བབས་སོ། །ཆོར་བའི་ཕུང་པོ་ལའང་དེ་བཞིན་ཏེ་
 དབང་ཤེས་དང་དེས་བྱངས་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱག་བཏང་སྟོམས་གསུམ་ནི་
 ཆོར་བའི་ཕུང་པོ་རགས་པ་དང་། སྤྱིས་སྟོབས་ཀྱིས་སངས་སྟོབས་ལས་སྤྱིས་
 པའི་ཡིད་ཀྱི་ཆོར་བ་རྣམས་ནི་སྤྲ་བའི་ཆོར་བའི་ཕུང་པོ་དང་། གཉུག་མའི་སེམས་ཀྱི་
 འཁོར་དུ་ལྷན་པའི་ཆོར་བ་ནི་ཆེས་སྤྲ་བའི་ཆོར་བའི་ཕུང་པོ་འོ། །འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་
 པོ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ནི་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་གཉིས་ལས་
 གཞན་པའི་སེམས་བྱུང་རྣམས་དང་རྣམ་སྤྲིན་དང་བག་ཆགས་དང་ཆེ་དང་བསོད་
 རམས་དང་། དགེ་སྤྱིག་གི་ལས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །འདི་ལའང་དབང་ཤེས་
 དང་དེས་བྱངས་པའི་ཡིད་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་བྲན་པ་དང་ཤེས་རབ་བརྩོན་འགྲུས་།
 དགེ་སྤྱིག་གི་ལས་ལ་སོགས་པ་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་རགས་པ་ཡིན་ལ། སྤྱིས་
 སྟོབས་དང་གོམས་སྟོབས་སོགས་ལས་སྤྱིས་པའི་བྲན་པ་དང་ཤེས་རབ། བརྩོན་བ་
 དང་། བྱམས་པ་དང་། ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་སྤྲ་བ་རྣམས་ནི་སྤྲ་བའི་འདུ་བྱེད་
 ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་། གཉུག་མའི་སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་སྤྱིས་པའི་སེམས་བྱུང་གཞན་
 རྣམས་དང་། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱུང་བའི་བག་ཆགས་དག་ནི་
 ཆེས་སྤྲ་བའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོར་འཛོག་གོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པའང་དེ་བཞིན་ཏེ་

གཉུག་མའི་སེམས་ནི་ཆེས་སྤྲ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོར་འཛོག་ལ། གཞན་རྣམས་
ནི་གོང་མ་བཞིན་དུ་སྦྲར་བར་བྱའོ། །དཔེར་ན། བེས་རྩལ་ཆེས་སྤྲ་བ་ཅི་འདྲ་ཞིག་
ཡིན་ཡང་དེ་ལ་འབྱུང་བ་བཞི་དང་འབྱུང་འགྱུར་བཞི་འདུས་དགོས་ཤིང་། དེའི་
ནང་ནས་གཅིག་མ་ཆང་ན་གཟུགས་ཅན་བེས་གྱུར་གྱི་ངོ་བོར་མི་འགྲུབ་པ་བཞིན་
དུ། སྤང་པོ་ལྟ་གང་རུང་གཅིག་མ་ཆང་ན་དེ་ལ་གང་ཟག་གི་ཐ་སྙད་འདུག་ཏུ་མི་
རུང་བས་ངེས་པར་ཆང་དགོས་སོ། །གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་མེད་ན་གང་ཟག་སྦྱི་དང་
བྱེ་བྲག་སོ་སོར་མ་འབྲས་པར་བྱེ་ནས། རོ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོ་མི་སྒྲེ་སྒྲེ། དེའི་ཉེན་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོར་བའི་སྤང་པོ་མེད་ན་བདེ་སྤྱག་གི་ཕྱིར་བ་སོགས་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་
ཉེན་མེད་པས་སེམས་ཅན་གྱི་གསོལ་བཞིན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདུཤེས་ཀྱི་
སྤང་པོ་མེད་ན་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་འདུཤེས་མེད་པས་སྤང་དོར་ལ་འདུག་མི་རུས་པར་
འགྱུར་བ་དང་། གཏན་གྱི་འདུན་མ་འཆོལ་བའི་མཐུ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་མེད་ན་སྤང་པོ་སྤྲ་མ་བཞིའི་ཉེན་མེད་པར་འགྱུར་བ་
དང་། སྦྱེ་བ་བར་མ་ཆད་པར་རྒྱ་བའི་གནས་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་
ན་སྤང་པོ་ལྟ་པོ་འདི་ནི་གང་ཟག་དང་གང་ཟག་མ་ཡིན་པའི་བྱད་པར་འབྱེད་བྱེད་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པས་གང་ཟག་ཅེས་པ་ནི་དེ་ལྟའི་ཆོགས་ཅམ་ལ་བཏགས་
པ་ཅམ་དུ་གྲུབ་ཅིང་། རང་དབང་བའམ་དེ་ལས་གཞན་ཞིག་རྩལ་ཅམ་ཡང་མེད་
དོ། །དེ་གཉིས་ཀྱང་པན་ཚུན་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པའི་ལྟོས་གྲུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་
ལ། སྤང་པོ་ལྟ་ཡང་པན་ཚུན་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པས་ལྟོས་གྲུབ་ཡིན་གྱི་རང་དབང་
པའི་རྣམ་པར་སྤང་ཡང་རང་དབང་པའི་རྣམ་པ་རྩལ་ཅམ་ཡང་མེད་པས་སྦྱུ་མ་ལྟ་
བུ་ཡིན་ཡང་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད་གྲུབ་ཏུ་འཛོག་གོ། །འོ་ན་འདོད་ཆགས་དང་
ཞེ་སྤང་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་འཕྲུལ་པ་དང་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་

པའི་རྣམ་ཐུང་གི་སྤྱོད་ཀྱི་སེམས་ཐུང་གཞན་ཡང་མང་བས། དེ་དག་ཐུང་པོར་
མ་བཟང་བར་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་གཉིས་ཐུང་པོར་བཟངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་
ཡིན་ཞེ་ན། འཛིག་ཏེན་པ་རྣམས་ནི་ཆོར་བའི་ཐུང་པོ་འདིས་དཀའ་འདུབ་ཆད་མེད་
པ་ལ་བཏེན་དགོས་པ་དང་། སྤྱོད་ཚུལ་ལེགས་ཉེས་ལས་ཆགས་སྤང་འཕེལ་
ཆེ་བ་དང་། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཐུང་པོ་འདིས་འདུ་ཤེས་འཁྲལ་བ་སྣ་ཆོགས་ལ་བཏེན་
ནས་དག་འདུལ་གཉེན་སྦྱོང་དང་ལྟ་བུ་ཀྱི་འཐབ་ཚོད་འཕེལ་བའི་རྩ་བ་བྱེད་པ་
སོགས་སེམས་ཐུང་གཞན་ལས་ཉེས་དམིགས་ཆབས་ཆེ་དངོས་སུ་འཕྲེན་ཅུས་
ཡིན་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་པར་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་
ཀྱིས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཐུང་པོ་དང་གང་ཟག་གདགས་གཞི་བཏགས་ཆོས་སུ་འགྱུར་ཚུལ།

འོ་ན་ཐུང་པོ་དང་གང་ཟག་གདགས་གཞི་བཏགས་ཆོས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་
རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དཔེར་ན། རྩ་ཐུན་ཆོགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དེའི་གཟུགས་ཐུང་
མཐོང་བ་ན། ཐུན་ཆོགས་མཐོང་ངོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟར་ཐུན་ཆོགས་མཐོང་གོ་ཆོད་
པ་དང་། ཐུན་ཆོགས་ཀྱི་ལག་པས་རྩོད་གཞུས་པ་ན། ཐུན་ཆོགས་ཀྱིས་རྩོད་གཞུས་
པ་གོ་ཆོད་པ་དང་། ཐུན་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱུ་པ་ན་ན་ཐུན་ཆོགས་ན་བར་གོ་ཆོད་པ་
སོགས་སུས་ཀྱི་ཡན་ལག་འགྲུལ་བསྐྱོད་དང་ན་བ་སོགས་བྱ་བྱེད་གང་དང་གང་
བྱས་ཀྱང་ཐུན་ཆོགས་ཀྱི་བྱས་པར་འཛིག་པ་ལས་ཐུན་ཆོགས་ཀྱི་བྱ་བ་ལས་གཏང་
དུ་མེད་པ་དང་། མཐོང་བའི་ཆེ་ཡང་དེ་ཐུན་ཆོགས་ཀྱི་ལག་པའི་ཞེས་ཐུན་ཆོགས་
ལ་བཏེན་ནས་ཐུན་ཆོགས་ཀྱི་ལག་པར་བཏགས་པ་དང་། ལག་པ་དེ་མཐོང་བས་དེ་
ཐུན་ཆོགས་མཐོང་ཞེས་ལག་པ་དེ་ལ་བཏེན་ནས་ཐུན་ཆོགས་བཏགས་པ་སོགས།

པར་བཏགས་ཚུར་བཏགས་ཀྱི་ཚུལ་གྲུབ་པས་པན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ།
ཕུང་པོ་ལྟག་མ་རྣམས་ལ་འདྲ་བཞིན་དུ་པན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ་དུ་འབྲུག་ཚུལ་ཤེས་
པར་བྱའོ། །འོན་དེ་ལྟ་བུའི་པན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ་ཡིན་ན། དཔེར་ན། ཕུན་ཚོགས་ཤི་
བའི་ཆེ་ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཕུན་ཚོགས་མེད་པས་ཕུན་ཚོགས་སྐྱེ་བ་བྱི་
མར་རི་ལྟར་འགྲོ་ཞིན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཕུན་ཚོགས་ཤི་བའི་ཆེ་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་
གཞུགས་ཕུང་རགས་པ་དང་འབྲེལ་ཐག་ཆད་པ་ཡིན་པས། དེ་ལ་བརྟེན་བའི་ཕུང་
པོ་ལྟག་མ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱས་པའི་ངོ་བོར་སོང་སྟེ་སྟེ་བའི་ཕུང་པོ་དང་ཆེས་སྟེ་བའི་
ཕུང་པོ་གཉིས་རིམ་པར་བརྒྱད་དེ་སྐྱེ་བ་བྱི་མར་འཕོ་བ་ཡིན་པས་རྟེན་མེད་དུ་ག་ལ་
འགྱུར། དེ་དག་ཀྱང་པན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ་ཀྱི་འགྱུར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིན་གྱི་རང་རྒྱ་
བ་དང་རང་ངོས་ནས་འགྱུར་བ་གཏན་ནས་མིན་ཏེ། འབྲུའི་རྒྱན་བཞིན་དུ་འགྱུར་བ་
མང་ཡང་རྒྱན་མི་ཆད་པ་དང་། རྒྱུན་ཤིང་རྒྱན་གཅིག་ཀྱང་དབྱར་དགུན་སྟོན་དབྱིད་
ཀྱི་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ་རྒྱན་མཐུད་ནས་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི་བར་ཆད་ནས་འགྱུར་བ་མ་
ཡིན་ནོ། །སྟོན་བསགས་པའི་དགེ་སྤྲིག་གི་ལས་གང་སྟོབས་ཆེ་བ་དེའི་འབྲས་བུ་
སྐྱེ་བ་བྱི་མ་སྟོན་དུ་སྦྲིན་པ་སྟེ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་གྱིས་མཛོད་ལས། ལས་
ཀྱི་འབྲས་བུ་ལྟེ་གང་དང་། །རྒྱར་བ་གང་དང་གོམས་པ་གང་། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་པོ། །སྟོན་གྱི་ལས་ཤུགས་གང་ཆེ་བ་དེས་འཆི་སེམས་སྟེ་མེ་དེ་ཉིད་མི་ལམ་ལྟ་
བུའི་རང་གཉིད་སད་པ་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་བ་བྱི་མའི་སྤང་བ་ཤར་བ་དང་ཆེ་འདིའི་གནས་
ལུས་ལོངས་སྟོད་དང་བཅས་པའི་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་རྒྱབ་པ་སྤང་མདའི་མཐོ་དམའ་
བཞིན་དུ་དུས་མཉམ་མོ། །དེའི་ཆེ་སྟོན་ལས་སྟོབས་ཆེ་བ་གང་གིས་དེ་དང་མཐུན་
པར་འགྲོ་བྱུག་སོ་སའི་བར་སྤིད་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་བར་སྤིད་པ་ནི། གང་དུ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་འགྲོ་བ་རིགས་བྱུག་པོ་སོ་

སེའི་ནམ་པར་མཐུན་པའི་ལུས་རྟེན་ཅིང་ལུས་དེ་ནི་སྡོན་ལས་ཀྱི་པངས་འབྲས་ཐོག་
 མ་ཡིན་པས། ལས་ཀྱི་རྩ་འབྲུལ་དང་ལྡན་པ་དང་ཐོགས་རེག་མེད་པར་ཡིད་ངོར་
 གང་ཤར་འགོ་སྟོད་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡོད་པས་ཡིད་ལུས་ཞེས་བྱའོ། །དབང་པོ་ཀུན་
 ཚང་ཡིན་ཡང་བརྟེན་པ་དབང་ཤེས་ནི་སྟེ་བ་མེད་པས་མི་ལམ་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་བརྟུན་
 བས་འགོ་སྟོད་དགོས་ཤིང་། ཆེ་ཆད་རིང་མཐའ་ཞག་བདུན་པ་གཅིག་ཡིན་ཞིང་
 དེ་ནས་སྟེ་སྤྱིད་དུ་སྟེ་བ་ལེན་མ་ཐུབ་ན་ཡང་འཆི་སྟེ་བར་སྤྱིད་སྤྱར་བྱུང་བོ། །དེ་ལྟ་
 བྱ་རྒྱུ་ཅིམ་རིང་ཡང་འཆི་བེདས་བདུན་ལས་མི་མང་བར་ངེས་པར་སྟེ་སྤྱིད་དུ་སྟེ་བ་
 ལེན་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱིད་པ་བར་དོ་བ་དེ་ཡང་བར་དོ་བའི་
 རྟེན་དེ་ལ་གནས་འདོད་མེད་པར་སྟེ་བ་ཞིག་སྤང་བ་ལྟ་བུ་མཛོན་པར་རྒྱགས་
 གང་སྡོན་གྱི་ལས་དང་སྟེ་གནས་སྟབས་མ་འགྲིགས་ན་སྟེ་སྤྱིད་དུ་མཆོམས་སྦྱར་མི་
 ཅུས་ལ། མཆོམས་སྦྱར་བའི་ཚུལ་ཡང་མངལ་སྟེས་ལྟ་བུ་མའི་མངལ་ལ་པོ་མོ་ཉལ་
 པོ་བྱེད་པར་འབྲུལ་ནས་དེར་ཞུགས་པ་དང་དེ་ལྟར་མིན་པར་རིག་ནས་ཞེ་སྤང་གི་
 སེམས་བསྐྱེད་ནས་མངལ་དུ་མཆོམས་སྦྱར་བ་དང་། ལ་ལས་མའི་མངལ་ལ་ཁང་
 ཁྱིམ་དུ་འབྲུལ་ནས་དེར་སྟོད་པར་བརྩམས་པ་དང་མཆོམས་སྦྱར་བ་སོགས་འདུ་
 ཤེས་འབྲུལ་པའི་དབང་གིས་མཆོམས་སྦྱར་ཚུལ་སྣ་ཆོགས་ཡོད་པ་མཛོར་ཅིམ་
 མོ། །རྒྱས་པ་ནི་ཡིག་ཆོགས་མང་བ་དང་དགོས་མཁོ་དེ་ཅིམ་མེད་རྒྱན་མ་གྱིས་
 མོ། །རྒྱས་པར་ལྟ་བར་འདོད་ན་གཞུང་ཆེན་མོ་ཁག་ལ་བཞུ་བར་བྱའོ། །

༡༽ སངས་རྒྱལ་པའི་ལུགས་ལ་སྦྱར་ནས་དབྱད་པ།

སངས་རྒྱལ་པའི་རང་ལུགས་ལ་སྦྱར་ཏེ་སྤྱི་བ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་
པ་ནི། སངས་རྒྱལ་བསྟན་པ་ལ་གསལ་བཤད་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་པས་འདྲིའི་
རིགས་པ་ནི་བསྟན་ཟིན་ཅིང་། ལུང་དང་སྦྱར་ནས་འཆད་པ་ལ་ནི་དོ་རྗེ་ཐེག་པ་
ནས་བཤད་ཚུལ། སྟན་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ། བར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་གཞུང་ནས་
བཤད་ཚུལ་དང་གསུམ་ལས།

དོ་རྗེ་ཐེག་པ་ནས་བཤད་ཚུལ།

དང་པོ་དོ་རྗེ་ཐེག་པ་ནས་བཤད་ཚུལ་ནི་འཆིང་གོལ་གྱི་གཞིར་གྱུར་བའི་
འགོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཉེན་གཞུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ། ཆོར་བའི་ཕུང་པོ། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་
པོ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་དང་ལྔ་བཤད་པའི་ཡ་གྲལ་
གཞུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་འདི་ལའང་སྤྱ་རགས་གསུམ་སྟེ། རགས་པའི་ལུས། སྤྱ་བའི་
ལུས། ཤིན་ཏུ་སྤྱ་བའི་ལུས་དང་གསུམ་རེ་ཡོད་པ་ལས།

དང་པོ་རགས་པའི་ལུས་ནི་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འབྱུར་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་
འགོ་བ་སོ་སོའི་མཐུན་སྦྲང་དུ་ཡོད་པའི་ལུས་འདིའོ། །

གཉིས་པ་སྤྱ་བའི་ལུས་ནི་དེའི་ཉེན་རྣམ་གཞན་སྤྱ་གྱུར་བའི་དབང་པོ་དང་།
ཅ་བདུན་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་དང་གཡོ་བ་སྟོག་འཛིན་གྱི་རྒྱུར་རགས་པ་དང་། ལྷ་བྱེད་ཀྱི་
རྒྱུར་། མཉམ་གཞན་ཀྱི་རྒྱུར་། གྲེན་རྒྱུའི་རྒྱུར་། ཐུར་སེལ་གྱི་རྒྱུར་སྟེ་ཅ་བའི་རྒྱུར་ལྔ་
དང་། རྒྱ་བ་དང་། རྣམ་པར་རྒྱ་བ་དང་། ཡང་དག་པའི་རྒྱ་བ་དང་། རབ་ཏུ་རྒྱ་བ་

དང་། དེས་པར་རྒྱ་བ་སྟེ། དབང་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་གི་རྒྱང་ལྔ་དང་དེ་
 དག་གི་སྟོང་སྤྱོད་པའི་རྩ་དང་བཅུད་ཐིག་ལེ་གཉིས་དང་བཅས་པ་ནི་སྤྱོད་པའི་ལུས་ཞེས་
 བྱའོ། འདི་དག་ནི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་རང་ག་བས་སྟོད་ལུས་དུ་མ་གྱུར་པས་
 བ་དེ་སྐད་བྱའོ། །འདི་དག་གི་བྱེད་ལས་ནི་སྟོག་འཛིན་གྱི་རྒྱང་གིས་ལུས་ཆགས་
 འཛིག་གནས་གསུམ་གྱི་རྟེན་བྱེད་པ་དང་། རྒྱང་གཞན་རྣམས་དབང་པོའི་སྐྱོར་འཛིན་
 པ་དང་ཆེ་བསྐངས་པ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད། རྩལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱང་གིས་ནི་ལུས་གཡོ་
 འགུལ་དང་འགྲོ་འོང་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་། མཉམ་གནས་ཀྱི་རྒྱང་གིས་ནི་
 བཟའ་བརྒྱུད་དྲངས་སྟྙགས་བྱེད་ཅིང་། དྲངས་མ་རྣམས་ལུས་ལ་འཛིན་པར་བྱེད།
 གྲེན་རྒྱུའི་རྒྱང་གིས་ནི་རྒྱང་དང་ཁག་སོགས་སྟོད་དུ་འཛིན་ཞིང་ཟས་ཟ་བ་དང་དག་
 སྤྱོད་པ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་། སྤར་སེལ་གྱི་རྒྱང་གིས་ནི་ཁུ་བ་དང་ཁག་དང་
 བཤང་གཅི་སོགས་དང་བཅུད་སྟྙགས་རྣམས་ཕྱིར་འདོན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་།
 རྒྱ་བའི་རྒྱང་གིས་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུགས་མཛོང་པའི་བྱ་བ་བྱེད། རྣམ་པར་རྒྱ་བའི་
 རྒྱང་གིས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲ་ཆོར་བའི་བྱ་བ་བྱེད། ཡང་དག་པར་རྒྱ་བའི་རྒྱང་གིས་སྒྲ་
 ཤེས་ཀྱིས་བྱི་ཆོར་བའི་བྱ་བ་བྱེད། རབ་དུ་རྒྱ་བའི་རྒྱང་གིས་སྟེ་ཤེས་ཀྱིས་རོ་སྤྱོད་
 བའི་བྱ་བ་བྱེད། དེས་པར་རྒྱ་བའི་རྒྱང་གིས་ལུས་ཀྱི་རེག་བྱ་འཛིན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་
 པ་སོགས་རྒྱང་དེ་དག་གིས་ལུས་རགས་པའི་སྟེ་འཛིག་གནས་གསུམ་དང་འགྲོ་འོང་
 སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་རྣམ་པ་སྒྲ་ཆོགས་པ་རྣམས་འཛིན་པར་བྱེད་དོ། །

གང་དུ་གནས་པའི་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོ་སྟོག་འཛིན་གྱི་རྒྱང་ནི་རྒྱའི་ཁམས་
 དང་། མཉམ་གནས་ཀྱི་རྒྱང་ནི་རྒྱང་གི་ཁམས་དང་། རྩལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱང་ནི་ནམ་
 མཁའི་ཁམས་དང་། གྲེན་རྒྱུའི་རྒྱང་ནི་མའི་ཁམས་དང་། སྤར་སེལ་གྱི་རྒྱང་ནི་
 སའི་ཁམས་ལ་གཙོ་བོར་བཞེན། རྒྱ་བའི་རྒྱང་སའི་ཁམས་དང་། རྣམ་པར་རྒྱ་བའི་

སྤྱད་སྤྱི་ཁམས་དང་། ཡང་དག་པར་སྤྱད་པའི་སྤྱད་མེད་ཁམས་དང་། རབ་ཏུ་སྤྱད་
པའི་སྤྱད་སྤྱད་གི་ཁམས་དང་། དེས་པར་སྤྱད་པའི་སྤྱད་ནམ་མཁའི་ཁམས་ལ་གཙོ་
བོར་བརྟེན་པར་གསུངས་སོ། །དེ་དག་ལུས་གང་ལ་གནས་པ་ནི། སློག་འཛིན་གྱི་
སྤྱད་སྤྱི་ག་ མཉམ་གནས་ཀྱི་སྤྱད་ལྟེ་བ། ལྷན་བྱེད་ཀྱི་སྤྱད་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་
ཅད་ལ་གནས། གྲེན་སྤྱི་སྤྱད་མགྱིན་པ། ཟུར་སེལ་གྱི་སྤྱད་གསང་གནས་ལ་
གཙོ་བོར་གནས་སོ། །

གསུམ་པ་ཤིན་ཏུ་སྤྱད་པའི་ལུས་ནི། གཉུག་མའི་སྤྱད་སེམས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་
གཉུག་མའི་སྤྱད་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤྱད་པའི་ལུས་ཡིན་ལ། འདི་ལ་སློག་འཛིན་གྱི་སྤྱད་སྤྱི་
མོ་ཡང་ཟེར། དེ་བཞིན་ཏུ་སེམས་ལ་འདྲ་སྤྱད་པའི་གསུམ་སྤྱི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་
དང་། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་ནི་རྒྱལ་པའི་སེམས་དང་། ཉོན་
མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། བསམ་པ་དང་སློམ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་
པ་རྣམས་ནི་སྤྱད་པའི་སེམས་ཞེས་བྱ་ཞིང་། འཆི་བའི་ཆེ་སྤྱད་པ་ནས་ཐམས་ཅད་སྤྱད་
པའི་བར་གྱི་སེམས་དང་ལྷན་པར་ཏུ་ཐམས་ཅད་སྤྱད་པའི་སྐབས་ཀྱི་གཉུག་མའི་
སེམས་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤྱད་པའི་སེམས་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་གཉུག་མའི་སྤྱད་སེམས་
གཉིས་མར་ལ་མར་བཅུག་པ་ལྟ་བུ་དོ་མོ་དབྱེར་མེད་པས། གཞིའི་བྱང་འཇུག་དང་།
གཞིའི་འོད་གསལ་ཏེ། ཉུག་ཏུ་ཉོན་མོངས་པས་བསྐྱེད་པ་མེད་ཅིང་རྒྱན་ཆད་པའང་
མེད་པས། འཁོར་བ་དང་སྤྱད་པར་ལས་འདས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་དང་རྟེན་ཏུ་
གྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱད་དོ་རྗེ་བྲེང་བ་ལས། སྤྱི་གའི་བསྤྱི་སྤྱད་སྤྱི་ལ། །ཤེས་
ཤེས་དོ་རྗེ་ཉུག་ཏུ་བཞུགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉུག་མའི་སྤྱད་སེམས་
འདི་གཉིས་ནི་སྤྱི་གང་ཅ་དབུ་མ། རོ་མ། རྒྱང་མ་གསུམ་འདུས་པའི་དབུ་མའི་

སྤྱབས་སུ་གནས་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ནི་པ་མའི་ཁྱུ་ཁྱུ་འདུས་པ་ལ་རྣམ་ཤེས་
 ཐོག་མར་ཞུགས་པའི་སྐབས་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་སློག་ཁང་གི་སློག་ཨ་མ་ལྷ་བྱ་
 རྟེ། དེ་ཉིད་ལས་རྒྱང་དང་ཅ་རྣམས་རིམ་པར་འཕེལ་རྒྱས་སུ་སོང་སྟེ་འགྲོ་བ་སོ་སའི་
 རྣམ་པ་ཆགས་པ་དང་། མཐར་འཇིག་པའི་ཆེ་ཡང་དེ་ལས་རྒྱང་སེམས་རིམ་གྱིས་
 བསྐྱས་ནས་མཐར་ཅ་དབུ་མའི་ནང་དུ་རྒྱུད་ཅིང་། དེ་ནི་འཆེ་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་
 དེ་ཡིན་ལ། དེ་ནས་ཕྱི་རོལ་དུ་འཕོས་པ་ན་ཆེ་འཕོས་པ་ཞེས་བྱའོ། །

དེ་ནི་ལུས་རྣམས་པ་དོར་བ་དང་གསར་བ་སྐྱངས་པ། སྤང་མདའི་མཐོ་དམའ་
 བཞིན་དུ་དུས་མཉམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤང་པོ་གསར་རྣམས་པ་ཐེ་ལེན་བྱས་པ་ལ་ཤི་བ་
 འཛིག་ཅིང་རྒྱང་སེམས་རྒྱན་ཆད་པ་མིན་ནོ། །རྒྱང་སེམས་རགས་པ་དང་སྤྲ་བ་
 མཛོན་དུ་གྱུར་ཆེ་གཉུག་མའི་རྒྱང་སེམས་བག་ལ་ཉལ་བའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་ལ། དེ་ལྟ་
 བུའི་རྒྱང་སེམས་རགས་པ་འགགས་པ་དང་། དེ་མཛོན་དུ་གྱུར་ཏེ་སྤང་བ་གསལ་
 བའི་རོ་བོར་བསྐྱེད་པས་གཞིའི་འོད་གསལ་ཞེས་བྱའོ། །དཔེར་ན། གཉིད་
 མཐུག་པོར་ཁྱུག་པ་དང་། བརྒྱལ་བ་དང་། འགོག་པ་ལ་སྦྲེམས་པར་འཇུག་པའི་
 སྐབས་སོགས་སུ་ཡང་མཛོན་དུ་གྱུར་ནོ། །མདོ་ཕྱོགས་སུ་འདིའི་ཐ་སྙད་དངོས་སུ་
 མ་མཛད་པར་ཐག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་དང་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་། མཚན་
 གཞི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སོགས་ཐ་སྙད་ཐ་དད་པའི་སློ་ནས་བསྐྱར་བ་ནི་དེ་ལ་རིམ་
 ཀྱིས་བཞི་བའི་དོན་དུ་ཐབས་མཁས་ཀྱི་མཛད་པའོ། །གོང་དུ་བཤད་པའི་སྤྲ་བའི་
 ལུས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ནི། ཆེ་གཅིག་གིས་བསྐྱས་པའི་ནང་གི་སྤྱེ་མཆེད་ལྷ་དང་ཅ་
 རྒྱང་ཐེག་ལེ་བཞི་སྟེ། དང་པོ་ནི། སྤང་བསྐྱར་ཐེན་ལ། གཉིས་པ་ཅ་ནི་པ་མ་སོགས་
 ལས་ཐོབ་པའི་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་ཞིང་ལུས་དང་
 རྣམ་ཤེས་མི་འབྲལ་བར་འཛིན་པ་དང་། རང་གི་བྱ་གནས་རྣམ་ཤེས་དང་ཁྱུག་རྒྱང་

ཐེག་ལེ་བཞི་ཅི་རིགས་འབྲེན་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ཞིག་ཡིན། མངལ་སྐྱེས་ལྷ་
བྱ་མའི་མངལ་དུ་ཐོག་མར་ཅ་དབྱ་མ། རོ་མ། རྒྱང་མ་གསུམ་ཆགས། དེ་ལྷ་བྱའི་
ཅ་དབྱ་མའི་ནང་གི་ཁམས་དཀར་དམར་འབྲས་པ་དེ་ལ་མི་ཤིགས་པའི་ཐེག་ལེ་
ཞེས་བརྗོད་དེ་མི་ཆེ་གཅིག་གི་རིང་མི་ཤིགས་པ་སྟེ། རོ་བོ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བར་
གནས་པས་ན་དེ་སྐད་བརྗོད་དོ། །

སྤྲ་མ་ནི་དེའི་ནང་དུ་གནས་པའི་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱུང་སེམས་འཇུག་པ་
གཅིག་པ་ནི་གཏན་དུ་མི་ཤིགས་པ་སྟེ་ནམ་མཁའི་ཁམས་བཞིན་དུ་ཐོག་མ་དང་
མཐའ་མ་ཟད་པ་མེད་དེ། གོང་དུ་སྤྲས་པ་དེ་བཞིན་ནོ། །ཅ་བའི་ཅ་གསུམ་པོ་དེ་
ལས་རིམ་གྱིས་སྟོང་གའི་ཅ་འཁོར། མགྱིན་པའི་ཅ་འཁོར། སྤྱི་བོའི་ཅ་འཁོར། གསང་
གནས་ཀྱི་ཅ་འཁོར་སོགས་སུ་ཆགས་པ་སྟེ་ཅ་བདུན་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་ནམས་རིམ་གྱིས་
ཆང་བར་ཆགས། ཅ་ཆས་སྤྲ་བ་ནམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད་མཆེད་ཀྱི་གཞུགས་ཡིན་
པས། དབང་པོའི་ཤེས་པས་སྐྱོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་བས་ཆན་རིག་པས་ཀྱང་མཐོང་
བར་མི་རུས་སོ། །ཅ་དང་ཐེག་ལེ་དེ་དག་ནི་མངལ་སྐྱེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་རྩས་
སྐྱེས་ལ་དེ་ལྷར་མེད་པར་གསུངས་ལ། རོད་སྐྱེས་ལ་མེད་པ་གསལ་ཁ་མ་མཐོང་
ཡང་པལ་ཆེར་ལ་མེད་པར་མངོན་ནོ། །འདི་དག་ནི་སྤགས་ཐེག་པའི་གཞུང་ཆེན་
ཁག་ནས་བདུས་པ་ཙམ་སྟེ་རྒྱས་པ་ནི་གཞུང་དེ་དག་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

སྤན་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ།

གཉིས་པ་སྤན་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་ནི། བདུད་ཅི་སྟོང་པོ་ཡན་ལག་
བརྒྱད་པའི་དུམ་བུ་དང་པོ་ཅ་བའི་རྒྱུད་ལས་གྲུབ་པ་ལུས་གནས་བསྟན་པ་འདི་
ལྷ་སྟེ། ཆགས་ཚུལ་འབྲ་དཔེ་གནས་ལུགས་མཆོན་ཉིད་དང་། །དབྱེ་བ་ལས་དང་

འཛིག་ལྟས་བདུན་དུ་བཤད། །དེ་ལ་དང་པོ་ཆགས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ། །ཆགས་
 རྒྱ་འཕེལ་རྒྱུ་བཅའ་རྟགས་རྣམས་པ་གསུམ། །དང་པོ་པ་མའི་ཁྱུ་ཁྱུ་མེད་
 པ། །རྣམ་ཤེས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ནས། །འབྱུང་ལྡོ་ཆོགས་པ་མངལ་
 དུ་ཆགས་པའི་རྒྱ། །དཔེར་ན་གཙུག་པ་ཤིང་དག་ལས་མེ་འབྱུང་བཞིན། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར། པ་མའི་ཁྱུ་ཁྱུ་འདུས་པ་རྒྱུན་དང་བྲལ་བ་ལ་ཉོན་མོངས་
 པའི་སྲིད་པ། ཞེ་སྤང་། གཉི་ལྷག་གསུམ་གང་གིས་བསྐྱེད་པ་ལས་རྣམ་ཤེས་དེ་
 ལ་ཞུགས་དགོས། དེ་ཡང་འབྱུང་བ་ས་དང་རྩ་དང་མེ་དང་རླུང་དང་བྲལ་བའི་ནམ་
 མཁའ་ལྡེའི་ཆོགས་པས་རྟེན་བྱེད་པ་ཞིག་དགོས། དཔེར་ན། གཙུག་པ་ཤིང་བརྒྱར་
 བས་མེ་འབྱུང་བ་དང་། ལྷགས་རྩོམ་ཐབས་མེ་འབྱུང་བ་བཞིན། དེ་དག་ཆོགས་
 པ་ལས་སྤུ་གྲུ་ཆགས་བྱུང་བའོ། །

རྒྱུན་ནི་ཁྱུ་ཁྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་པ་སོགས་ཀྱིས་རོ་བསྐྱེད་པ། མཁའ་པ་དང་བད་
 ཀན་སོགས་ཀྱིས་ཁྱུ་ཁྱུ་བྱུ་བྱུ་ཆད་པ་དང་། རུལ་པ་དང་སྐྱམ་པ་སོགས་ཀྱིས་
 ཁྱུ་ཐིག་ལ་རྒྱུན་ཡོད་ནའང་རྣམ་ཤེས་ཞུགས་གནས་མི་སྟབས། ལས་མི་འཛོམས་
 པ་ནི་རྣམ་ཤེས་ཞུགས་པ་པོ་བསོད་ནམས་སྟོབས་ཆེ་ལ་ཞུགས་བྱའི་ཡུལ་དེར་
 བསོད་ནམས་ཞན་པ་དང་དེ་ལས་ལྡོག་བཤམ། ཡང་ན་པ་བྱུར་འབྱུར་རྒྱུའི་ལས་
 མ་བསགས་པ་དང་ལས་རིགས་མི་མཐུན་པ་སོགས་ཡིན་ནའང་རྣམ་ཤེས་དེར་
 ཞུགས་མི་སྟབས་དང་། འབྱུང་བའི་ཆ་མི་མཉམ་པ་དང་། རྩ་མཆན་ཆོས་ཁྱུ་རི་བོང་
 གི་ཁྱུ་ཁྱུ་འདུས་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུན་མེད་པ་མངལ་ཆགས་དུས་ཀྱི་བྱུང་པར་བྱེད་མེད་
 རང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ནས་ལྡོ་བཅུའི་བར་རྩ་མཆན་དྲུངས་པ་ལས་བྱུང་བ། རྩ་རེར་
 བསགས་པའི་ཁྱུ་རྩ་ཆེན་གཉིས་ནས་ནག་ཅིང་བྱི་མ་དང་བྲལ་བ་རྒྱུད་གིས་མངལ་
 ཀྱི་སྒྲོང་འབྱེན་པ་སྟེ། མངལ་སྟོ་བྱེ་བ་ལས་རྩ་མཆན་ཞིག་གསུམ་བར་འཛིག་པ་

དང་སྐབས་འཁེལ་ན་ཁུ་ཐིག་དྲངས་མ་ནང་དུ་འཇུག་ནས་རྣམ་ཤེས་དེར་ཞུགས་པ་
དགོས་ཀྱི་མངལ་སྒོ་མ་བྱེན་རྣམ་ཤེས་གནས་པའི་ཉེན་མེད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་མངལ་
དུ་རྣམ་ཤེས་ཆགས་པའི་རྟགས་ནི་བྱད་མེད་དེ་སྤར་ལས་ཉམས་ཚུང་བར་འགྱུར་
བ་དང་། བཞིན་མདངས་འགྱུར་བ་དང་། ལུ་མ་སྒྲིད་པ་མགུལ་བ་དང་། མིག་དགུ་
གཡོ་བ་སྟེ་མིག་ཟུར་གཡོ་བ་དང་། རྩ་མཚན་དང་ལྡན་པ་སོགས་སྤར་དང་མི་འདྲ་
བའི་རྟགས་ཁྱད་པར་ཅན་མདོན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་མངལ་ཁ་བྱེན་ནས་ཞག་
གཅིག་གསུམ། ལྷ། བདུན། དགུ་བཅས་ལ་བྱུར་འགྱུར་བ་དང་། ཞག་གཉིས། བཞི།
བྱུག་བརྒྱད་བཅས་ལ་བྱུ་མོར་འགྱུར་བ་དང་། ཁུ་བ་མང་ན་བྱུ་དུ་སྟེ་བར་འགྱུར་བ་
དང་། རྩ་མཚན་མང་ན་བྱུ་མོར་སྟེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། མངལ་སྒོ་བྱེན་ནས་ཞག་བརྒྱ་
གཉིས་འདས་ན་མངལ་སྒོ་པད་མ་ཁ་ཟུམ་པ་བཞིན་དུ་གྱུར་བ་དེའི་རིང་ལ་སྤུ་གུ་
མི་ཆགས་པར་གསུངས་པ་སོགས་མདོར་ཅམ་བཞོད་ཅིང་། རྩས་པ་ནི་གཞུང་དེ་
ཉིད་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །བདུན་ཐམས་ཅིམ་པར་འཁེལ་རྩས་འགྲོ་ཚུལ་སོགས་ཀྱང་
གཞུང་འདིར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཞིང་རྩས་པར་སྤང་མོད། འདིར་ཡིག་ཆོགས་མང་བས་
འདིགས་ནས་མ་བྲིས་ཤིང་འོག་ནས་ཀྱང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

པར་བྱིན་ཐེག་པའི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ།

གསུམ་པ་པར་བྱིན་ཐེག་པའི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་ནི་སྟེ་བ་སྤུ་བྱེ་ཡོད་
པའི་རིགས་པ་དངོས་མདོ་ལས་བསྟན་པ་དང་། མའི་མངལ་དུ་སྤུ་གུ་ཆགས་ཚུལ་
བྱེ་བྲག་དུ་བསྟན་པ། དོན་བསྟུ་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི་གོང་དུ་རིགས་པ་
རྩས་པར་བསྟན་ཐིན་ནའང་དེའི་རྩལ་ཉེན་དུ་སྟོན་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་ཚུལ་ནི།
སྟོན་པ་ལྷ་ཀྱ་ཐུབ་པ་སངས་རྩས་པའི་མཛད་པ་བསྟན་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱུན་

མི་ཆད་དུ་སྐྱོར་བཞིན་པ་ལ། ཡབ་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་མས་གདན་ཞུའི་པོ་ཉ་རིམ་
 བར་བཏང་བ་སྟོན་པའི་སྤྱན་ལྗང་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ཚུར་མ་བྱོན་པར་བརྟེན་འཆར་
 ཀ་ལ་ཚུར་ཡོང་རྒྱའི་མནའ་སྤེལ་དུ་བཅུག་སྟེ་བཏང་བ་བཞིན་སྟོན་པས་ཞལ་གྱིས་
 བཞེས་སྟེ། རིམ་གྱིས་ཤུའི་གནས་སུ་ཕེབས་ནས་ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་སྐྱོར་
 ཟུར་དུ་ཡོད་པ་དེའི་ནང་ཆན་དུ་ཡབ་རྒྱལ་པོས་བཙམ་ལྟན་འདས་ལ་སྐྱེ་བ་སྤྱི་
 སོགས་ཀྱི་བྱི་བ་མི་འདྲ་བ་བརྒྱད་ཞུས་པར།

དང་པོ། བཙམ་ལྟན་འདས། འཇིག་རྟེན་འདི་ནས་ཆེ་པ་རོལ་དུ་འཕོས་པའི་
 སེམས་ཅན་རྣམས་པ་རོལ་དུ་སྐྱེ་བ་དེ་ལྟ་རྣམས་ཀྱང་ལྟར་སྐྱེའམ། དེ་བཞིན་དུ་མི་
 དང་དུད་འགྲོ་དང་། ཡི་དྲགས་དང་། དཔྱལ་བ་བ་རྣམས་ཀྱང་། ཆེ་འཕོས་པར་
 རིགས་མ་འདྲེས་པར་སོ་སོར་སྐྱེའམ།

གཉིས་པ། བཙམ་ལྟན་འདས། གཞན་ཡང་ལྟ་རྣམས་ནས་ཆེ་འཕོས་པ་མི་
 ལ་སོགས་པ་གཞན་རྣམས་སུ་སྐྱེའམ། དེ་བཞིན་མི་དང་དུད་འགྲོ་དང་། ཡི་དྲགས་།
 དཔྱལ་བ་བ་རྣམས་ནས་ཆེ་འཕོས་ནའང་ལྟ་ལ་སོགས་པ་གཞན་རྣམས་སུ་འང་
 སྐྱེ་བར་འགྱུར་རམ།

གསུམ་པ། བཙམ་ལྟན་འདས། གཞན་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འདི་
 ནས་ཆེ་འཕོས་ནས་ཡེ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་མེ་ཤི་བའི་ཐལ་བ་བཞིན་དུ་གྱུར་ནས་སྐྱེ་
 བ་ཡེ་མ་མཆིས་སམ།

བཞི་པ། བཙམ་ལྟན་འདས། གཞན་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འདི་
 ནས་ཆེ་འཕོས་ནས་པ་དང་མེས་པོ་དང་། ཡང་མེས་ལ་སོགས་པ་ཐོག་མ་མེད་པ་
 ནས་བཟུང་བའི་བར་དུ་བརྒྱད་པའི་རིས་མཐུན་པ་རྣམས་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་དུ་སྐྱེ་
 བ་མི་ལེན་པར་འདིར་ཅི་སྤྱད་པ་བཞིན་འགྲོགས་ཏེ་གནས་སོ་ཞེས་འཇིག་རྟེན་པ་

དག་མཆིས་ན་དེ་ལྟར་ལགས་སམ།

ལྟ་བུ། བཅོམ་ལྡན་འདས། གཞན་ཡང་འདི་ན་སྤྱག་རྒྱལ་སྐྱེས་སྐྱེས་པ་
རྣམས་པ་རོལ་ཏུ་འདྲེས་སྤྱག་རྒྱལ་སྐྱེས་པ་ར་འགྱུར་རམ། འདི་ན་དབུལ་སྐྱེས་
ཉམ་ཆུང་བ་རྣམས་པ་རོལ་ཏུ་འདྲེས་སྐྱེས་ཉམ་ཆུང་བ་ར་འགྱུར་རམ། འོན་ཏེ་
དེ་གཉིས་མི་འདྲ་བར་པན་ཚུན་བསྟོན་མར་འགྱུར་རམ།

དུག་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས། གཞན་ཡང་འདི་ན་ཏ་དང་སྒྲུང་པོ་ཆེ་ལ་
སོགས་པ་ཞོན་པ་དང་། འདི་ན་གོས་གྲོན་པ་དང་སྐྱོན་སོགས་པ་དང་། འདི་ན་ཟས་
བཟའ་བ་དང་བཏུང་བ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཤི་འཕོས་ནས་པ་རོལ་ཏུ་འདྲེས་དེ་བཞིན་
དུ་ཞོན་པ་དང་། གྲོན་པ་དང་། ཟ་ཞིང་འཕྱང་ངོ་ཞེས་འཛིག་རྟེན་པ་དག་མཆིས་ན་
དེ་ལྟར་ལགས་སམ།

བདུན་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས། གཞན་ཡང་འདི་ནས་ཤི་འཕོས་པ་ལ་པ་
མཁམ་སྟུན་ནམ། ལུ་ལ་སོགས་པ་ཉེ་རིང་རྣམས་ཀྱིས་བཟའ་བ་དང་བཏུང་བ་ཅུང་
དུར་བཏང་བའམ། བསྟོན་པ་འདྲེས་སྐྱེས་པ་མང་པོའི་བར་དུ་ཟད་པར་མི་འགྱུར་བར་
ཟ་ཞིང་འཕྱང་ངོ་ཞེས་འཛིག་རྟེན་པ་དག་མཆིས་ན་དེ་ལྟར་ལགས་སམ།

བརྒྱད་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གཞན་ཡང་སེམས་ཅན་འདི་ནས་ཆེ་འཕོས་
པ་ན་པ་མཁམ་། སྟུན་ནམ། ལུ་ལ་སོགས་པ་ལ་གཏམ་བྱས་ཏེ་ཆོག་ཅི་སྟུན་པ་
དང་། གཟུགས་བྱད་ཅི་འདྲ་བ་དག་ཆེ་འཕོས་ནས་བྱིས་པ་མཁམ། སྟུན་ནམ། ལུ་
ལ་སོགས་པ་ལ་སྟོན་ཆེ་མ་འཕོས་པའི་དུས་ན་གཏམ་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟུན་པ་
དང་གཟུགས་བྱད་དག་སྟོན་ཏེ། མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་ཡོད་ཅེས་འཛིག་རྟེན་པ་དག་
འཆི་ན་དེ་ལྟར་ལགས་སམ། དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་བ་དང་།

དེ་བ་དང་པོའི་ལན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་མ་ལ་འདི་

སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ཀྱེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། འདི་ནས་ཞི་འཕྲོ་ནས་ལྷ་རྣམས་
ལྷར་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དྲིས་བ་དེ་ལྷར་མ་ལགས་ཏེ། ལྷ་རྣམས་ཆེ་འཕྲོ་བ་འདྲ་
ལྷར་སྐྱེས་ནས་འགྲོ་བ་རིགས་གཞན་རྣམས་སུ་མི་སྐྱེ་བ་ལགས་པ་ནས་དེ་བཞིན་
དུ་མི་ལ་སོགས་པ་འགྲོ་བ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་ཆེ་འཕྲོ་ནས་འགྲོ་བ་གཞན་དང་།
གཞན་རྣམས་སུ་མི་སྐྱེ་བར་རང་རང་གི་སྤྱི་མཐོང་རིགས་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བ་ལགས་ན་
ནི། ཀྱེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། །མི་རྣམས་དང་པོ་ལྷ་ལས་ལྷ་རྒྱར་བ་ལགས་ལ། ངན་སོང་
གསུམ་པོ་རྣམས་ནི་མི་རྣམས་ཀྱིས་མི་དགེ་བ་སྤྱད་བ་ལས་ལྷ་རྒྱར་བ་ལགས་པའི་
ཕྱིར། གང་ལྷ་ལ་སོགས་པ་ཆེ་འཕྲོ་བ་དེ་འགྲོ་བ་རིས་གཞན་དང་གཞན་རྣམས་
སུ་སྐྱེ་བ་ལགས་སོ། །

དྲི་བ་གཉིས་པའི་ལན། ཀྱེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། གཞན་ཡང་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོས་
གསུངས་པ་ལྷར་ལགས་ན་ནི། ད་ལྷར་གྱི་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་པོ་རྣམས་མང་བ་
དང་ཉུང་བ་རྣམས་ཇི་ལྷར་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་ལྷར་འགྱུར་
བའི་རིགས་ན། མི་རྣམས་ལས་མི་དགེ་བ་སྤྱད་བ་མང་བའི་རྒྱས་ངན་སོང་གསུམ་
པོ་རྣམས་ཕྱིར་ཞིང་མང་བ་གཟིགས། ཀྱེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། གཞན་ཡང་ད་ལྷར་གྱི་
དབྱུང་བཅོམ་པ་འདི་དག་ནི་མི་ལས་ལྷ་རྒྱར་བ་ལགས་ན། འགྲོ་བ་རིས་སོ་སོར་མ་
འདྲེས་པར་ཡང་རིས་སོ་སོར་སྐྱེ་བ་ནི་མི་རིགས་སོ། །དབྱུང་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་
ཐོབ་པར་ཡང་མི་རིགས་སོ། །ཀྱེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེའི་ཕྱིར་ན་ལས་དགེ་བ་དང་མི་
དགེ་བའི་དབང་གིས་མཐོང་རིས་དང་། ངན་སོང་ལ་སོགས་པར་རིས་ཐ་དད་པར་
སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །

དྲི་བ་གསུམ་པའི་ལན། ཀྱེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོས་ལྷ་རྣམས་
ཆེ་འཕྲོ་ནས་མི་ལ་སོགས་པ་གཞན་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དྲིས་

པ་ནི་དེ་དེ་བཞིན་ལགས་ཏེ་དེ་དེ་ལྟར་ལགས་སོ། གྲེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་
པོས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆེ་འཕོས་ནས་ཡེ་མེད་པར་གྱུར་ཏེ། མེ་ཤི་བའི་ཐམས་
པ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་ཡེ་མ་མཆིས་སམ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ལགས་ཏེ། གྲེ་
རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། དཔེར་ན་ས་བོན་ཡོད་ན་འབྲས་བུ་འབྲུང་སྟེ། ཆེ་འདི་ས་བོན་ལྟ་བུ་
ལས་ཆེ་བྱེ་མ་འབྲས་བུ་ལྟ་བུ་ཡོད་དོ། ། གྲེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། ཉི་མ་ཤར་ནས་ལྷན་སྟེ་
སྤྲུག་ཏུ་གྱུར་པ་ལས། ཡང་ན་དང་པར་འཆར་བ་བཞིན་དུ་ཆེ་འདི་འཕོས་ནས་ཡང་སྐྱེ་
བ་བྱེ་མ་ལེན་ནོ། ། གྲེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། ཆེ་འཕོས་ནས་བྱེ་མར་སྐྱེ་བ་ཡེ་མ་མཆིས་
ན་འགོ་བ་རྣམས་ཟད་པའི་རིགས་སོ། ། གྲེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བྱེ་མོ་གྲི་རྩ་དང་ཤིང་
རྣམས་ཀྱང་དུས་ཀྱི་དབང་གིས་བསྐྱམས་པ་དེའང་བྱིར་སྐྱེ་ལོ། ། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་
ཅན་རྣམས་ལས་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དུས་འགྱུར་བ་དང་འབྲས་བུའི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་
དང་འཆི་བར་འགྱུར་རོ། ། དེའི་བྱིར་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། ཆེ་བྱེ་མ་ངེས་པར་ཡོད་པར་
མཐུན་པར་མཛོད་ཅིག།

དྲི་བ་བཞི་པའི་ལན། གྲེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོས་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་འདི་ནས་ཆེ་འཕོས་ནས་པ་དང་། མེས་པོ་དང་། ཡང་མེས་ལ་སོགས་
པ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བཟུང་བའི་བར་དུ་གཅིག་ལ་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་རིས་
མཐུན་པ་རྣམས་འཛིག་ཉེན་པ་རོལ་ན་སྐྱེ་བ་མེ་ལེན་པར་འདི་ན་ཅི་སྟོན་པ་བཞིན་
འགོགས་ཏེ་གནས་སོ་ཞེས་འཛིག་ཉེན་པ་དག་མཆིས་ན། དེ་དེ་ལྟར་ལགས་སམ་
ཞེས་གསུངས་པ་ནི། གྲེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ན་པ་དང་བུ་ལ་སོགས་པ་གཅིག་ལ་
གཅིག་སྤང་བ་ནི་གཞུགས་དངོས་པོ་ཅན་གཅིག་ལ་གཅིག་སྤང་གི་སེམས་གཅིག་
ལ་གཅིག་མཐོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཞུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་འདི་ཞིག་སྟེ་མེད་ན། པ་རོལ་
ན་སེམས་གཅིག་ལ་གཅིག་རི་ལྟར་སྤང་སྟེ་འགོགས། ཆེ་འཕོས་པའི་པ་དང་མེས་པོ་

དང་ཡང་མེས་ལ་སོགས་པ་ད་ལྟ་ཆེ་མ་འཕོས་པའི་བྱ་ཆ་གཞུགས་ཡོད་པས་ཀྱང་
 མི་མཐོང་ན་པ་རྒྱ་ཆེ་འཕོས་ནས་མེད་པས་པ་དང་མེས་པོ་དང་། ཡང་མེས་
 ལ་སོགས་པ་གཞུགས་མེད་པ་ཇི་ལྟར་མཐོང་ནས་འགྲོགས། གྲེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ།
 གཞན་ཡང་འདི་ན་པ་དང་བྱ་དང་། སྤུན་མང་པོ་འགྲོགས་པའི་དུས་ནང་གཞུགས་
 སོ་སོར་སྤང་བ་ལས་མ་གཏོགས་པར་རང་གི་སེམས་ཀྱང་རང་གིས་མི་མཐོང་ན་
 སྤང་དང་སྤུན་གྱི་སེམས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལྟ་ག་ལ་མཐོང་ན། ཆེ་འཕོས་ནས་ཇི་
 ལྟར་མཐོང་སྟེ་པ་རྒྱ་ཆེ་སྤང་དང་། སྤུན་དང་མེས་པོ་དང་། ཡང་མེས་ལ་སོགས་
 པ་ཇི་ལྟར་སྤང་ནས་འགྲོགས། གྲེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ན་དེ་
 བས་སྤང་བ་མེད་པའི་མེས་པོ་དང་། ད་ལྟའི་བྱ་ཆ་རྣམས་པ་རྒྱ་ཆེ་འགྲོགས་ན་ད་
 ལྟར་མིའི་རུས་དང་རིགས་དང་ཕྱོགས་དང་རིས་མི་གཅིག་པ་ཐ་དད་པ་མང་པོ་ཇི་
 སྟེད་པ་རྣམས་སོ་སོར་དབྱར་ཀྱང་པ་རྣམས་དང་། གནས་གང་ན་འདུག་པ་དང་
 རུས་རིགས་གཅིག་པ་དང་། སྤང་དང་ཆ་ལུགས་མ་ཐོས་པ་དང་། མ་མཐོང་བ་
 དག་ཀྱང་ཐོག་མ་མེས་པོ་གཅིག་ལས་གྲེས་པ་ཡིན་ན། ད་ལྟར་སྤང་དང་སྤུན་དང་།
 མེས་པོ་ལ་སོགས་པ་འགྲོགས་མི་འགྲོགས་གྱི་མཆོམས་སྤུན་དང་སྤང་གང་ལ་
 གཞུང་། དང་པོ་མེས་པོ་ནས་བཟུང་སྟེ་ད་ལྟར་སྤུན་དང་སྤང་གྱི་བར་དུ་བརྒྱུད་པ་
 རྣམས་ཀྱང་ད་ལྟར་གྱི་སྤང་དང་སྤུན་འབྲེལ་བ་སོ་སོ་ན་བཅེ་ཞིང་གཏུང་བར་འབྲེལ་
 གང་གང་ནི་འགྲོགས། གང་གང་ནི་མི་འགྲོགས། ད་ལྟར་གྱི་མི་རྣམས་སོ་སོ་ནས་
 བདག་ཅག་གི་མེས་པོ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཕྱོགས་དང་རིས་བཟུང་སྟེ། བདག་ཅག་
 འདི་དང་པ་གཅིག་གི་བྱའོ་ཞེས་ཕྱོགས་དང་རིས་སྤུ་བཅད་ན་དེ་དག་གིས་མེས་
 པོ་ཞེས་སོ་སོར་བཟུང་བ་དེ་ཀྱན་གྱི་ཡང་པ་དང་མེས་པོ་དང་། ཡང་མེས་དང་ཞེས་
 མེས་ནས་དང་པོའི་མེས་པོ་ལ་བྱག་པའི་བར་དུ་བརྒྱུད་པ་ནི། ད་ལྟར་སོ་སོར་ན་

བདག་ཅག་གི་མེས་པོ་ཞེས་བཟུང་བ་ཡིན་ན་འདི་ལྟར་པ་དག་སྤྲོ་བ་ལྟར། འདི་
ནས་ཆེ་འཕོས་ནས་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པར་པ་རོལ་ན་སྤང་དང་སྤྲོན་འགྲོགས་ན་ད་ལྟར་
བྱས་རིགས་དང་ཕྱོགས་མི་གཅིག་པ་དང་དགར་གྱུར་པ་ཀུན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་
ནས་འགྲོགས་དགོས་སོ། ། གྲེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། ད་ལྟའི་ཆེ་འདི་གཟུགས་ཅན་དངོས་
པོར་སྤང་བའང་ཐུན་པ་དང་པག་ན་འདུག་པ་དག་གཅིག་གིས་གཅིག་མི་མཐོང་ན་
ཆེ་འཕོས་པའི་སེམས་གཟུགས་མེད་པས་གཅིག་གིས་གཅིག་རི་ལྟར་མཐོང་ནས་
འགྲོགས་པར་འགྱུར། གྲེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ད་ལྟར་གྱི་སེམས་ཅན་གཟུགས་དང་
ལྟན་པས་གྱང་མི་མཐོང་བའི་གནས་ལུལ་མི་གཅིག་པ་དང་། གནས་ཐ་དད་པ་དག་
ལ་རང་གི་གཟུགས་སྤང་བར་སྟོན་མི་བྱས་ན་ཆེ་འཕོས་ནས་རི་ལྟར་གཟུགས་སྤང་
བར་སྟོན་བྱས། གྲེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། འདི་ལྟར་པ་ཁག་གཅིག་གིས་གྲགས་པ་དང་
རྟེན་པ་དག་བཅའ་བའི་ཕྱིར་བཞུས་པའི་གཏམ་གྱི་གཞན་བསྐྱེད་བར་བྱེད་པ་ལ་
གསན་པར་མི་རིགས་སོ། །

དེ་བ་ལྟ་བུའི་ལན། གྲེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོས་འདི་ན་ལྷག་
དེགས་རྒྱགས་པ་རྣམས་པ་རོལ་ཏུ་འང་ལྷག་དེགས་རྒྱགས་པར་འགྱུར་རམ། འདི་
ན་དབུལ་རྒྱད་ཉམ་ཚུང་བ་རྣམས་པ་རོལ་ཏུ་འང་དབུལ་རྒྱད་ཉམ་ཚུང་བར་འགྱུར་
རམ། འོན་ཏེ་དེ་གཉིས་མི་འདྲ་བར་པན་ཚུན་སྟོལ་པར་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི། གྲེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཆེ་མ་འཕོས་པའི་སྐྱེ་བ་འདི་
ལའང་ལ་ལ་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་ལྷག་དེགས་རྒྱགས་པར་གྱུར་པ་ལས་ལོ་ལྷ་བཅུ་དང་
ལྷག་ཅུ་ནས་འཁོགས་པའི་བར་དུ་དབུལ་རྒྱད་ཉམ་ཚུང་བའང་ཡོད། ལ་ལ་
སྐྱེས་ནས་གཞོན་དར་བའི་ཆེ་ལ་དབུལ་རྒྱད་པ་ལ་ལོ་ལྷ་བཅུ་ནས་འཁོགས་པའི་
བར་དུ་ལྷག་དེགས་རྒྱགས་པ་དག་ཡོད་ན། ཆེ་འཕོས་ནས་ལྷག་དབུལ་མི་རྟག་པ་

ལྷ་ཅི་སྒྲིལ། གྲེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། དཔེ་ན། འཛིག་རྟེན་ན་རྩ་དང་ཤིང་ལ་སོགས་པ་
 རྩོ་བ་དང་། རྩོ་པའི་རྩོ་ཆོགས་པའི་ཆེན་པོ་མ་དང་འདབ་མ་རྩོ་པར་འགྱུར་
 ལ། གྲང་ཞིང་རྩོ་མེད་པའི་རྩོ་གྲིས་སྒྲིལ་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ་སྒྲིལ་བ་ལ་
 སོགས་པའི་རྩོ་གྲིས་ནི་ཕྱག་རྟེན་རྩོ་ཆོགས་པར་འགྱུར་བ་ལ་རྩོ་འཛིག་དང་སེར་
 ལྷ་འཛིག་གིས་ནི་དབུལ་རྩོ་པར་འགྱུར་རོ། །གྲེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། སྒྲིལ་བ་རྩོ་མ་
 ཆད་པས་ཆེ་རབས་ནས་ཆེ་རབས་སུ་ཕྱག་རྟེན་རྩོ་ཆོགས་པའང་ཡོད། ཕྱགས་ཆ་
 དང་སྒྲིལ་བ་ལ་འགྲོད་པ་བྱས་པས་ཆེ་འགའ་དང་ཆེ་སྟོད་སྟོད་ལ་དབུལ་རྩོ་པའང་
 ཡོད་དོ། །དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རྩོ་འཛིག་དང་སེར་སྒྲིལ་ལ་གནས་པས་ཆེ་རབས་
 ལས་ཆེ་རབས་སུ་དབུལ་རྩོ་པའང་ཡོད། རྩོ་འཛིག་དང་སེར་སྒྲིལ་ལ་འགྲོད་པ་བྱས་
 པས་ཆེ་འགའ་འཇུག་ཆེ་སྟོད་སྟོད་ལ་ཕྱག་རྟེན་པའང་ཡོད་དོ། །གྲེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་
 པོ་སྒྲིལ་པའི་རྩོ་གྲིས་དབུལ་རྩོ་པའང་མི་འབྱུང་ངོ། །སེར་སྒྲིལ་དབུལ་གྲིས་
 རྟེན་པའང་མི་འབྱུང་ངོ། །ཕྱག་རྟེན་པ་དང་དབུལ་རྩོ་པ་འདི་གཉིས་ཆེ་སྒྲིལ་
 ལ་བརྟེན་བའང་མ་ལགས་སོ། །

རྩོ་བ་བྱག་པའི་ལན། གྲེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོས་འདི་ནི་རྩོ་
 དང་སྒྲིལ་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་ཞོན་པ་དང་འདི་ན་གོས་གྲོན་པ་དང་། རྩོ་ཐོགས་
 པ་དང་། འདི་ན་ཐམས་པམཐའ་བ་དང་བརྟུང་བ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཆེ་འཕོས་ནས་པ་
 རོལ་ཏུའང་དེ་བཞིན་དུ་ཞོན་པ་དང་གྲོན་པ་དང་། རྩོ་ཞིང་འཕྱང་ངོ་ཞེས་འཛིག་རྟེན་
 པ་དག་མཆིས་ན་དེ་དེ་ལྟར་ལགས་སམ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། གྲེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་
 པོ། མི་རྣམས་ཆེ་འཕོས་པའི་ཆེ་ལས་དགེ་སྤྱོད་གང་སྟོད་པ་བཞིན་མཐོ་རིས་དང་
 བན་སོང་དག་ཏུ་སྒྲེ་བ་ལེན་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། འཛིག་རྟེན་པ་དག་འཆི་བ་ལྟར་
 མ་ལགས་སོ། །ཆེ་འཕོས་པ་འདིའི་ཆ་ལྟགས་ལྟར་སྒྲིལ་བ་ནི་བར་སྒྲིལ་གི་ཁམས་

འདི་ན་རྩི་ཟའི་འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་
མཐར་ཐུག་པ་མེད་པ་ཡོད་དོ། །རྩི་ཟ་འཆི་ཁ་མའི་སེམས་ལ་ཉེ་བར་འཇུག་པ་ཞེས་
བྱ་བའི་རིགས་ཡོད་དེ། དེས་རྩི་ཟའི་ཟས་བཅའ་བའི་ཕྱིར་ཆེ་རབས་སྤྲུལ་མའི་ལྷས་
དང་། གོས་དང་རྒྱན་དང་། ཆ་ལུགས་ལྟ་བུ་དག་སྤྲུལ་པར་བྱེད་དེ་ཆེ་འཕོས་
པ་དེའི་ཆ་ལུགས་དང་། གཏམ་དག་བྱེད་ཅིང་སྤྲུལ་པ་སྟོན་པའང་ཡོད་དོ། །ཀྱེ་
རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ལ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། རྩི་ཟ་ལ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་ཡང་
གཞོན་སྟོན་དང་ཤ་བ་དང་། འབྲུང་པོ་ལ་སོགས་པས་ཆེ་འཕོས་པའི་པའམ། བྱའམ།
སྟོན་ལ་སོགས་པ་བསྐྱུ་བའི་ཕྱིར་མི་མ་ཡིན་པ་དེ་ཡིས་འདིག་རྟེན་པའི་རྩ་འཇུག་
གྱིས་ཆེ་འཕོས་པའི་གཏན་ཆོགས་དང་ས་མལ་དང་། ལོ་རྒྱུས་དག་ཤེས་པར་བྱས་
ནས་མི་མ་ཡིན་པ་དེའི་བྱིན་གྱིས་པ་མ་ལ་སོགས་པས་མཐོང་བ་དང་མི་ལམ་དུ་
འབྲུང་བ་ཡོད་དོ། །ཀྱེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། འདི་ལས་གཞན་ཡང་ཡོད་དོ། །སྤང་དང་
སྟོན་ལ་སོགས་པ་ཡུན་རིང་པོར་སྟོན་ཅིག་པའི་བག་ཆགས་བརྟན་པས་མཐོང་བ་
དང་། མི་ལམ་དུ་སྤང་བའང་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། མི་ཞིག་གིས་ད་ལྟར་ཆེ་མ་འཕོས་
པའི་རང་གི་པ་མཐམ། སྟོན་རྒྱའམ། བྲན་ཁོལ་ལམ། གཞན་སྤྲུང་རུང་བདག་དང་
འགྲོགས་པ་དང་། ལོངས་སྟོན་གྱི་བདེ་བའམ། དག་རྒྱན་དང་འཐབ་ཚོད་ལ་སོགས་
པ་བདེ་བ་དང་སྤྲུག་བསྐྱུ་བ་གང་ཡང་རུང་བ་དག་མིས་ན་མི་དེས་མིས་པ་བཞིན་དུ་
གང་མིས་པའི་པ་མཐམ། སྟོན་རྒྱའམ། བྲན་ཁོལ་ལམ། གཞན་སྤྲུང་རུང་བ་མི་
ལམ་ན་སྤང་བ་དེས་ཆོར་བ་ཡོད་ན་ནི་མིས་པ་དེ་བདེན་པ་ཡིན་ན། དེས་མིས་པའི་
པ་མཐམ། སྟོན་རྒྱའམ། བྲན་ཁོལ་ལམ་གཞན་སྤྲུང་རུང་བ་མི་ལམ་ན་སྤང་བ་དེ་
བདེན་པར་རི་ལྟར་བརྒྱུང་། ཀྱེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཆེ་མ་འཕོས་པའང་གཅིག་གིས་མིས་
པ་གཅིག་གིས་མི་ཆོར་ན་ཆེ་འཕོས་པའི་མིས་པ་ཆེ་འཕོས་པ་དེ་ཡིན་པར་ག་ལ་

འགྲུར་ཏེ་བག་ཆགས་བརྟམ་བ་ཡིན་ནོ། །ཀྱེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། བག་ཆགས་ལགས་
 པའི་དཔེ་ནི་གཞན་ཡང་མཆིས་ཏེ་མི་ཞིག་སྤྱོད་ཆེ་སྤྱོད་ལ་མཆིས་པའི་མཁར་དང་།
 ཁང་བ་དང་། རྒྱང་གང་ཡིན་པ་ཞིག་ཐོར་ཏེ་ཡུལ་གཞན་ཞིག་དུ་ཆེ་སྤྱོད་ལ་འདུག་
 པ་ན། སྤྱོད་གྱི་གྲོང་དེའང་ཞིག་སྟེ་སྤྱོད་མི་འདྲ་བ་ལས་མི་དེས་སྤྱོད་གྱི་ཁང་པའི་
 དབྱིབས་དང་། རྒྱ་ཅི་འདྲ་བ་མ་ཞིག་པ་མ་འདྲལ་བ་མིས་ན་གྲོང་དང་ཁང་བ་དེ་
 ལ་སེམས་ཡོད་ན་ནི་ཁང་བ་དེས་སེམས་སྤང་དུ་བྱུང་ན། ཁང་བ་དང་གྲོང་དེ་ས་
 རྩོལ་པོ་ཡིན་ན་མི་དེས་མིས་པ་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་བག་ཆགས་བརྟམ་བ་མ་ཡིན། དེ་
 བཞིན་དུ་ཆེ་འཕོས་པའི་དན་རྟགས་དང་བཅས་པའང་ཁང་བ་མ་ཞིག་པ་མིས་པ་
 དང་འདྲ་སྟེ། ཆེ་འཕོས་པའི་སེམས་ཀྱང་ལས་གར་མཐུན་པར་སྦྱིབ་སྦྱངས་ཟེན་
 བ་དེ་སྤང་དུ་བཏུབ་བཅ། ཀྱེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། དེའི་ཕྱིར་བག་ཆགས་མཐུ་བརྟམ་
 པའི་དབང་གིས་ཆེ་འཕོས་པའི་གཏན་ཆེགས་དང་ཆ་ལུགས་མཐོང་བ་དང་མིས་
 པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རལ་གྱི་ལ་སོགས་པའི་གོ་མཆོན་ཐོགས་པ་དང་། གོས་
 དང་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་གྲོན་པ་དང་། རྟ་དང་སྤང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་ཞོན་པར་སྤང་
 བ་དང་། མི་ལམ་དུ་འབྱུང་བའང་བག་ཆགས་སྤང་བ་ཡིན་ཏེ། ཁང་པའི་དཔེ་བཞིན་
 དུ་རིག་པར་བྱའོ། །

དེ་བ་བདུན་པའི་ལན། ཀྱེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོས་འདི་ནས་ཤི་
 འཕོས་པ་ལ་པ་མཁམས་སྤྱན་ནས་བྱུ་ལ་སོགས་པ་ཉི་རིས་རྣམས་ཀྱིས་བཟའ་བ་དང་།
 བཏུང་བ་ཉུང་དུ་ཉུང་བཏང་བ་དང་བསྡོམས་པའང་བསྐྱལ་བ་མང་པོའི་བར་དུ་
 ཟད་པར་མི་འགྲུར་བར་ཟ་ཞིང་འཐུང་ངོ་ཞེས་འདིག་རྟེན་པ་དག་མཆིས་ན་དེ་ལྟར་
 ལགས་སམ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ཀྱེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གླིང་བཞི་པ་ནས་སྟོང་གི་
 འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དང་། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་

དང་། འདྲི་གཏེན་གྱི་ཁམས་མཐའ་ཡས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་
ཐམས་ཅད་ན་བཟའ་བ་དང་། བཏུང་བ་ཉུང་བ་ཉུང་བ་ཉུང་བ་ཉུང་བ་ཐམས་ཅད་དང་བསྐྱལ་
བ་མང་པོར་ཟ་བའི་སེམས་ཅན་གཟིགས་སམ་གསལ་ན་ནམ། གྱེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ།
ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཅི་བསམ་པའི་འདོད་པ་འབྱུང་བ་འཁོར་ལོས་
བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ལ་ཡོད་པའང་སྟོན་བསྐྱལ་བ་མང་པོར་བསོད་ནམས་གྱི་ཆོགས་
ཆད་མེད་པ་བསམགས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ་གནས་བབས་དང་སྟོ་བྱར་དུ་བྱུང་བ་
ནི་མ་ཡིན་ནོ། བཟའ་བ་དང་བཏུང་བ་ཉུང་བ་ཉུང་བ་ཉུང་བ་ཉུང་བ་ཐམས་ཅད་ཟ་བའི་བར་དུ་མི་ཟད་པ་དེ་
རིགས་ལགས་སམ། གྱེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཆེ་མ་འཕོས་པའི་པ་སྤྱན་དང་སྤྱན་གཅིག་
ལ་གཅིག་འབྲེལ་བར་འཛིན་པ་པན་པར་འདོད་པ་རྣམས་ད་ལྟར་མ་ཤི་བ་ལུས་དང་
ལྡན་པའང་གཅིག་ལུས་གཞན་དུ་སོང་ན། དེ་ལ་པ་མཐའ་བྱའམ། སྤྱན་གང་ཡང་
དུང་བས་ཟས་སྟོམ་མང་པོར་སྤྱན་ནོ་གསོལ་ལོ་ཞེས་བསྟོས་པའང་ལུས་གཞན་
དུ་སོང་བའི་ཆེ་ལམ་དུའང་མི་འབྱུང་ན་དངོས་པོར་ཟ་ཞིང་འཕྱང་བ་ལྟ་ག་ལ་ཡོད།
ཆེ་འཕོས་ནས་ལུས་དང་བྲལ་བ་ལ་བསྟོས་ཤིང་གཏད་པ་ཟ་ཞིང་འཕྱང་བ་ལྟ་ག་ལ་
ཡོད། གྱེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། ཆེ་འཕོས་ནས་སེམས་ལུས་དང་བྲལ་བ་དེས་བྱ་དང་སྤྱན་
ལ་སོགས་པས་གཏད་པའི་ཟས་དང་སྟོམ་དངོས་པོ་ཅན་འདི་དག་སེམས་དངོས་
པོ་མེད་པ་གཟུགས་མེད་པས་ཇི་ལྟར་བདག་པོ་བྱེད་པར་འགྱུར། དེ་ཅིའི་བྱར་ཞེ་
ན། བཟའ་བ་དང་བཅའ་བ་ནི་ལུས་ཡོད་པའི་ཡན་ལག་གིས་རྩིས་བ་ལ་རག་ལུས་
ན་སེམས་ལ་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་དེའི་རྩིས་བ་ཡོད་དམ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོས་གསོལ་
པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལྟར་ལགས་ན་ཆེ་འཕོས་པ་ལ་འདི་ན་པན་འདོགས་པའི་
བཟའ་བཏུང་དང་། ཞོན་པ་དང་གོས་དང་རྒྱན་གཏོང་བ་འདི་དག་ལ་དོན་མ་མཆིས་
པ་ལགས་སམ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་པ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཆེ་འཕོས་

བ་དེས་ལས་གང་སྐྱད་པའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པས་འགྲོ་བ་རིས་ཐ་དད་པ་གང་དུ་སྐྱེ་བ་
 ལེན་པ། དེ་ལ་མི་དགེ་བ་དང་མ་འབྲེལ་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་ས་སུ་འགྱུར་བའི་
 ལས་དགེ་བ་སྤྲོ་ཆོག་ས་པས་བཏང་ན་མཐོ་རིས་དང་ཐར་པར་ཡང་སྐྱེ་ལ། གལ་ཏེ་
 སྐྱེ་བ་སྤངས་པ་ཞིག་ལ་བསོད་ནམས་སུ་འགྱུར་བའི་ལས་དགེ་བ་ཞིག་གིས་བཏང་
 བ་སྐྱེ་བ་སྤངས་པ་དེས་ལོར་རྟེན་པ་དང་ལོ་ལེགས་པ་དང་། འདོད་པའི་ལོངས་སྤྱད་
 འཕེལ་བ་དང་འགྲོ་བ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཆོད་ཅིང་བཀྱར་བར་འགྱུར་བའི་
 བན་པ་ཡོད་ཀྱི། ཆེ་འཕོས་པ་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པར་གཤེན་རྗེའི་འཇིག་རྟེན་ཡོད་ན་
 བཟའ་བཏུང་དང་བཞོན་པ་དང་། གོས་དང་རྒྱན་དག་བདག་པོར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ།
 གྲེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། འཇིག་རྟེན་པ་དག་གང་གིས་མཐོང་བ་དང་། བ་མ་ལ་སོགས་
 པས་མི་ལས་དུ་མིས་ཏེ། ཆེ་འཕོས་པ་ལས་བསྐྱུས་པས་གཤེན་རྗེ་དེ་བཟའ་བཏུང་
 གིས་མགུའོ། །བཞོན་པ་ཞོན་ནོ། །གོས་ཀྱོན་ནོ། །རྒྱན་ཐོགས་སོ་ཞེས་སྤྲོ་ཞིང་དེ་
 ལྟར་སྤང་བ་དེའང་བཟའ་བཏུང་གིས་མི་མགུའོ། །བཞོན་པ་མེད་དོ། །གོས་མི་ཀྱོན་
 ནོ། །རྒྱན་མི་ཐོགས་སོ་ཞེས་སྤྲོ་ཞིང་དེ་ལྟར་སྤང་བ་དག་གི་ཐ་འཆི་ཁའི་སེམས་ལ་
 ཉེ་བར་འཇུག་པ་དང་། མི་མ་ཡིན་པ་དག་གིས་དེ་ལྟར་སྤང་བར་བྱེད་པ་ཡོད་དོ། །

དྲི་བ་བརྒྱད་པའི་ལན། གྲེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོས་སེམས་ཅན་
 དག་འདི་ནས་ཆེ་འཕོ་ཁ་ན་པ་མཁམ་སྤྲོན་ནམ། བྱ་ལ་སོགས་པ་ལ་གཏམ་བྱས་
 པ་དང་ཆོག་ཅི་སྤྲོས་པ་དང་། གཟུགས་བྱད་ཅི་འདྲ་བ་དག་དེ་ཆེ་འཕོས་ནས་བྲིས་
 པ་མ་དང་། སྤྲོན་ནམ་བྱ་ལ་སོགས་པ་ལ་དེ་སྤྲོན་ཆེ་མ་འཕོས་པའི་དུས་ན་གཏམ་
 བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྲོ་བ་དང་གཟུགས་བྱད་སྟོན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་མཐོང་བ་དང་སྟོན་
 པ་ཡོད་ཅེས་འཇིག་རྟེན་པ་དག་མཆིས་ན། དེ་ལྟར་ལགས་སམ། མ་ལགས་ཞེས་
 གསུངས་པ་ནི། གྲེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། སྤྲོ་བ་ནི་ལུས་ཡོད་པའི་ཁ་ལྟེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲོ་

བ་ལགས་ན། ཆེ་འཕོས་པའི་ལུས་ནི་འདྲི་བ་ཞག་ན་སེམས་གཟུགས་མེད་པ་དེ་རི་
ལྟར་སྒྲ། དེ་ལི་བ་དེ་ལ་ལུས་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་སྒྲི་བ་སྒྲངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་
པ་མ་དགོས་པས་གཤེན་གྱི་འཛིག་རྟེན་ཡང་མེད་དོ། གྱེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་བུའི་
ཆེ་མ་འཕོས་པའི་མཚན་མ་དང་། དན་རྟགས་འཛིག་རྟེན་པ་གང་དག་སྒྲ་བ་ནི། རི་
ཟ་བྲུབ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་རིགས་ཡོད་པས་བྱེད་དེ། དཔེར་ན། རྒྱུ་ཆེན་པོར་ཐང་
དང་། རྒྱུང་ཡངས་པ་དག་ཏུ་དུས་གཅིག་ཏུ་རྒྱུང་ལྡང་བ་བཞིན་དུ་འཆི་འཕོ་བ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་སེམས་ལ་བྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རིགས་རི་ཟ་པོ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཞོད་
སྒྲིན་སྒྲ་འདོད་ཀྱི་རིགས་དང་། འབྱུང་པོ་བར་རྟེན་ནི་ཏ་ཀུར་ཏུ་རྟེན་གས་འདོད་ཅེས་བྱ་
བ་དག་གིས་བསྐྱབས་ནས་མི་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་གིས་ལི་བ་དེས་སྒྲིན་ལྟར་གཏམ་
བྱས་པ་དེ་དང་། ཆ་ལུགས་ཀྱི་དན་རྟགས་དག་འཛིག་རྟེན་པ་དག་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་
སྒྲིན་ཅིང་སྒྲ་བ་དག་ཡིན་ནོ། །

དེའི་ཆེ་ལྟས་བྱིན་དེ་ན་འདུག་པས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་སྐད་ཅེས་
གསུངས་པ་དེ་ལ་ཡིད་མ་ཆེས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་
ཏོ། གོལ་ཏ་མ། སེམས་ཅན་ཆེ་འཕོས་ནས་ཅིར་འབྱུང་བའི་དན་རྟགས་པ་རོལ་ན་
ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་བཀའ་སྒྲུལ་བ་དེ་གོལ་ཏ་མས་ཐོག་མ་སྒྲུལ་གསན། དུས་
ནམ་གྱི་ཆེ་མཐུན་པར་མཛད། གསན་པ་དང་། མཐུན་པར་མཛད་པའི་གྲོགས་པོ་
ནི་སྒྲུལ་གས། དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་བ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྒྲུལ་
པ། ལྟས་བྱིན་ངས་ནི་རང་གི་ལུས་བཏང་བ་ལ་སོགས་པ་དཀའ་བ་མང་པོ་དག་
བསྐྱལ་བ་གྲངས་མེད་པར་སྐྱད་དེ་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ནི་སྐྱངས། ཆོགས་ཆེན་པོ་
ཡང་དག་པར་བསགས་པས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་སྟེ། འདས་པའི་
དུས་ན་སྒྲིན་བྱུང་བ་དང་། ད་ལྟར་གྱི་དུས་ན་ཕྱོགས་བརྒྱ་མཐའ་ཡས་པ་ན་ཤེས་

བྱ་གང་དག་ཅི་ཡོད་པ་དང་། མ་འོངས་པའི་དུས་ན་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ཤེས་
བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་མི་མཐུན་པར་གྱུར་པ་གང་ཡང་མེད་དོ། །དཔེར་ན། འཛམ་གླིང་
གླིང་འདྲིར་ཉི་མ་ཤར་བ་དེ་ཁམས་དང་། རིམ་གྱིས་ཤར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དུས་གཅིག་
དུ་གསལ་བར་ཤར་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མཐུན་
པའི་ཕྱིར་ང་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་མངའ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་སྐད་
ཅེས་བཀའ་སྩལ་བ་ལའང་ལྷ་ས་བྱིན་ཡིད་མ་ཆེས་ནས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་མངའ་
བ་དེ་ཉམས་སད་པའི་ཕྱིར་འཛམ་གླིང་འདྲིར་ན་ཤིང་གི་རིགས་ཚན་དན་དང་།
སྒྲག་ཤ་དང་། སེང་ལྗེང་ལ་སོགས་པ་ཤིང་ཐ་དད་པ་བརྒྱ་ལྗོངས་ཀྱི་བ་དག་བཅད་དེ།
སོ་སོར་བསྐྱོགས་ནས་ཐལ་བའི་ཕྱར་མ་བྱས་ནས་རང་གི་མི་ཞོར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
ཐལ་བ་ལ་ཤིང་གང་དང་། གང་གི་མིང་ཡི་གེར་བཏགས་ཏེ། བཙུམ་ལྗན་འདས་
ཀྱི་བྱུང་དུ་སོང་ནས་བཙུམ་ལྗན་འདས་ལ་འདྲི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཙུམ་ལྗན་
འདས། ཁྱོད་ལ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་མངའ་ན། འདྲི་ཤིང་གང་གི་ཐལ་བ།
འདྲི་ཤིང་གང་གི་ཐལ་བ་ལགས་ཞེས་མཐར་ཆགས་སུ་ཐལ་བའི་ཕྱར་མ་ཐམས་ཅད་
བསྐྱར་བ་ལས། བཙུམ་ལྗན་འདས་ཀྱིས་ཤིང་གང་གི་ཐལ་བ་ཡིན་པ་མ་ཞོར་བར་
འདྲི་ནི་ཚན་དན་གྱི་ཐལ་བའོ། །འདྲི་ནི་སྒྲག་ཤའི་ཐལ་བའོ། །འདྲི་ནི་སེང་ལྗེང་གི་ཐལ་
བའོ། །ཞེས་ཐལ་བའི་ཕྱར་མ་ཐམས་ཅད་མ་ཞོར་བར་བཤད་པ་ལས། ལྷ་ས་བྱིན་
བཙུམ་ལྗན་འདས་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་མངའ་བར་ཡིད་ཆེས་
པར་གྱུར་ཏེ། ཆེ་འཕོས་པ་ཅིར་འགྱུར་བ་གསུངས་པ་བདེན་པར་བསམས་ནས།
བཙུམ་ལྗན་འདས་ལ་འདྲི་སྐད་ཅེས་བསྟོད་དོ། །བཙུམ་ལྗན་འདས་ནི་ཀུན་མཐུན་
ལགས། །ཤིང་མང་ཐལ་བའི་བྱེ་བྲག་རྣམས། །མ་གཟིགས་མ་གསན་ངེས་པར་
མཐུན། །ཆེ་འཕོས་ཅི་འགྱུར་གསུངས་པ་ངེས། །ཞེས་བསྟོད་ནས་སྟོབས་པ་མེད་

པར་གྱུར་རྟོ། །དེའི་ཆེ་ཤུག་མིང་ཆེན་དེ་ན་འདུག་པས་ཆེ་འཕོས་པ་ཅིར་འགྱུར་བ་
བཀའ་ལྟུང་པ་ལ་ཡིད་མ་ཆེས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསལ་
རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། ཆེ་འཕོས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཅིར་འགྱུར་བ་གསུངས་
པ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་སམ། འོན་ཏེ་གཞན་ཞིག་ལ་གསན་པ་ལགས། དེ་
སྐད་ཅེས་གསལ་བ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་ལྟུང་བ། མིང་ཆེན། ངའི་
སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྐུ་ཀྱིས་མི་གཟིགས་པ་ནི་འདིག་རྟེན་ན་མེད་དེ། སྐུ་རུ་ར་རྒྱོན་པ་
ལག་མཐེལ་དུ་བཞག་ན་ལག་པའི་བྱེ་བྲག་ཐམས་ཅད་གསལ་བ་དེ་བཞིན་དུ་དུས་
གསུམ་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ལ་ངས་མ་གཟིགས་པ་ཅིའང་མི་མངའ་སྟེ། མོས་པ་ལ་བརྟེན་པ་
ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་ལྟུང་བ་དང་། ཤུག་མིང་ཆེན་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་
གཟིགས་པ་དེ་བདེན་རྒྱུ་ཉམས་སད་པའི་ཕྱིར་སེར་སྐུའི་གྲོང་ཁྱིམ་ཆེན་པོར་སོང་
སྟེ། ཁྱིམ་རི་སྟེང་ཡོད་པ་ལ་འབྲས་ཀྱི་ཕུར་མ་རེ་རེ་བྲངས་ཏེ། རང་གིས་འབྲས་
ཀྱི་ཕུར་མ་མི་གང་ལ་བྲངས་པ་མི་ནོར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཤུག་གང་ལ་བྲངས་པའི་
མིང་རྣམས་བྲིས་ཏེ། འབྲས་ཕུར་མའི་ནང་དུ་བཅུག་ནས་འབྲས་ཀྱི་ཕུར་མ་བྲང་
པོ་ཆེའི་ཁལ་ལོངས་པ་གཅིག་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐུ་སྤར་སོང་སྟེ་ཕྱིན་
པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྐུ་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་གཟིགས་ན་འབྲས་ཀྱི་
ཕུར་མ་འདི་དག་མི་དབྱེ་བར་ཤུག་གང་གང་གི་འབྲས་གང་གང་ལགས་པ་མཁྱེན་
པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་གསལ་ནས། བྲང་པོ་ཆེའི་ཁལ་ཀྱི་འབྲས་ཀྱི་ཕུར་མ་རྣམས་
བྲང་དུ་བཞག་པ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འབྲས་ཀྱི་ཕུར་མ་རེ་རེ་བྲངས་ཤིང་
འདི་ཤུག་དགའ་བྱེད་ཀྱི་ལོ། །འདི་ཤུག་ཀ་ཡའི་ལོ། །འདི་ཤུག་འདོད་སྟེང་ཀྱི་ལོ་ཞེས་
བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འབྲས་ཕུར་མ་རེ་རེ་ལ་ཤུག་འདི་ཡི་ལོ་ཞེས་མིང་མ་ནོར་བར་

རིམ་པར་རྫོགས་པར་གསུངས་པ་ལས། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སངས་རྒྱུ་
 གི་སྤྱན་གྱིས་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་ལ་ཤྲུམ་མིང་ཆེན་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་
 ཡིད་ཆེས་ཏེ། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆེ་འཕོས་པ་ཅིར་འགྱུར་བར་བཤད་པ་ནི་
 དེས་སོ་སྤྱོད་ནས་བཙུག་ལྷན་འདས་ལ་བསྟོད་པ། སངས་རྒྱུ་གྱིས་ཐམས་
 ཅད་གཟིགས། །འཛིག་རྟེན་པ་ལྟར་རྒྱུ་མི་མངའ། །ཤྲུམ་མིང་མེད་ཅིང་རི་སྟོང་
 པའི། །འབྲས་ཀྱི་ཕུར་མ་མ་རྟོར་མཁུན། སེམས་ཅན་ཆེ་འཕོས་པ་རྩོལ་ན། །རི་ལྟར་
 ལྷང་བ་འཛིག་རྟེན་རྒྱུ། །བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་མེད། །ཀུན་གཟིགས་
 ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཆའ་བསྟོད། །ཅེས་བསྟོད་ནས་སྟོབས་པ་མེད་དེ་མི་སྤྱོད་བར་འདུག་
 གོ། །དེ་ནས་ཡབ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཙུག་ལྷན་འདས་
 སེམས་ཅན་གང་དག་གིས་མཆོམས་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་མི་དགོ་བ་དག་
 བཀྱིས་པས་དེའི་རྣམ་པར་སྤྲོད་པ་མི་འཛད་པ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བ་དག་གིས་རི་ལྟར་
 བཀྱིས་ན་བདེ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་བཤད་དུ་གསོལ། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་
 བཀའ་སྤྱུལ་བ། གྱེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། སེམས་ཅན་གང་དག་གིས་མཆོམས་མེད་པ་ལ་
 སོགས་པའི་ལས་མི་དགོ་བ་བྱས་པ་དག་གིས་གཡོ་སྤྱོད་མེད་པའི་སེམས་དང་བས་
 རྣམ་པར་སྤྲོད་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱས་ཏེ། སེམས་སྟོང་ཐག་པ་ནས་བཤགས་ན་
 བྱང་བར་འགྱུར་ཏོ། །འཆི་བའི་ཆེ་མི་དགོ་བ་སྤྱོད་བྱས་པ་དག་ལ་འཁྱོད་པ་བསྐྱེད་
 དེ། སངས་རྒྱུ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཆའ་ཞིང་
 སྐབས་སུ་གསོལ་ན་སྤྲིག་པ་བྱང་བར་འགྱུར་རོ། །མཐོ་རིས་སུའང་སྤྱོད་བར་འགྱུར་
 རོ། །ཆེ་ཕྱི་མ་མེད་པའི་འདུལ་སྤྱོད་པར་མི་བྱའོ། །སྤྱོད་པ་ལེན་པ་ནི་དབང་ཕྱག་
 དང་། འདོད་རྒྱལ་དང་། གྱི་ན་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་བྱེད་པར་མི་བལྟའོ། །འཛིག་
 རྟེན་པའི་བདེ་བ་དང་། འཁོར་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་པར་མི་བྱའོ། །གྱེ་རྒྱལ་པོ་

ཆེན་པོ། འཇིག་རྟེན་འདི་ནས་པ་རོལ་དུ་འཕོ་སྟེ། སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ན་རྟག་པ་འཕོ་བའང་
མ་ཡིན་ནོ། །ཆད་པ་འགགས་ཏེ་མེད་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །རྩ་མེད་པའང་མ་ཡིན་
ནོ། །རྩ་མེད་པ་ལས་བྱུང་བའང་མ་ཡིན་ནོ། །བྱེད་པ་པོས་བྱས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ།
ལས་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་རྩ་རྒྱ་ཆོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བར་བལྟའོ། །

གོང་གི་རྩུབ་གཉིས་ལས་མ་གསལ་བ་རྣམས་དགའ་པོ་མངལ་འཇུག་གི་
མདོ་ལས་བརྒྱས་ནས་བཀོད་ན། དེ་ཉིད་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་མངལ་དུ་
འཇུག་པར་འདོད་པའི་ཆེ་རྩུ་དང་རྒྱན་སྤྲོས་ཆོགས་པར་གྱུར་ན་ནི། ལུས་
ལེན་པར་འགྱུར་གྱི་གལ་ཏེ་སྤྲོས་སྤྲོས་ཆོགས་པར་མ་གྱུར་ན་ནི། ལུས་ལེན་པར་
མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་རྒྱན་དང་མི་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། པ་མ་
གཉིས་ཀ་ཡང་ཆགས་པའི་སེམས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ལ། བར་མ་དོའི་ཕུང་པོ་ཡང་
མཛོན་དུ་གྱུར་ཅིང་། སྐྱེ་བའི་གནས་ཡོངས་སུ་འཆོལ་བར་བྱེད་ཀྱང་པ་མ་དེ་དག་
གི་འདུ་འཕྲོད་སྤྱི་བྱུར་ཅིང་། དུས་གཅིག་དུ་བྱུང་བར་གྱུར་བྱང་། སོ་སོའི་ལུས་
ལ་ནད་རྣམས་ལྡན་པར་གྱུར་ན་ཡང་མངལ་དུ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་རམ། །གལ་
ཏེ་མ་ལ་མངལ་རྒྱུ་དང་མཁྲིས་པ་དང་། བད་ཀན་དང་། ཁྲག་དག་གིས་ཉེ་བར་
ཁོན་པར་འགྱུར་ཏམ། མཆོམས་ཤས་གང་བ་དང་། སྤྲན་གྱིས་གང་བའམ། དབྱས་
ནས་རྟོག་འདྲ་བའམ། གྲོག་མའི་རྟེན་པ་འདྲ་བའམ། ར་མའི་ཁ་འདྲ་བའམ། ཤིང་
རྟེན་ཆོགས་པ་དང་། སྒོག་ཤིང་། འཕང་ལོ་ལྟ་བུའམ། མངལ་དེའི་ནང་ག་མ་སྐྱེས་
པ་ལྟ་བུ་དང་། ལྷ་རྩུ་དང་། ཁྲག་མང་དུ་འཇོག་ཅིང་། སྤྲན་ཅིག་ལུང་ཅིམ་ཡང་
འདུག་མི་བརྟུབ་པ་དང་བྱར་དུ་འཇོག་པ་དང་། མངལ་ལམ་རྩལ་པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་
ཆགས་ན་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་ལ། གལ་ཏེ་སྐྱོན་དེ་དག་མེད་ཀྱང་པ་མ་ཆོ་རིགས་
བཅུན་ཞིང་། བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་ལ། བར་དོ་བ་དེ་ལས་ལྟོག་པ་དང་།

ཡང་བར་དོ་བ་རིགས་དང་བསོད་ནམས་སོགས་སྟོབས་ཆེ་ལ། བ་མ་དེ་ལས་ལྷོག་
 བ་དང་པན་ཚུན་གཉིན་མཆོན་འགྲུར་རྒྱུ་ལས་མ་བསགས་བ་སོགས་ཡིན་ནའང་
 ལས་ཀྱིས་མངལ་དུ་མཆོམས་སྒྲིབ་བར་མི་རུས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲིན་དང་བལ་ནས་
 གནས་ཕྱན་སྤུམ་ཆོགས་པར་གྱུར་བ་ན། མངལ་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར་བས་ཐོག་
 མར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བསམ་བ་ནམ་བ་གཉིས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། གལ་ཏེ་ཕོར་
 འགྱུར་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་མ་ལ་ཆགས་བ་སྒྲིབ་བར་འགྱུར་ལ། བ་ལ་ནི་ཞེ་སྤང་སྒྲིབ་
 ལ། བ་ལི་ཁུ་བ་བྱུང་ན་འདི་ནི་བདག་གི་ཡིན་ནོ་སྟུམ་དུ་སེམས་སོ། །གལ་ཏེ་ཕོར་
 འགྱུར་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། བ་ལ་ཆགས་བ་སྒྲིབ་ཁོང་། མ་ལ་ཞེ་སྤང་སྒྲིབ་ལ་མའི་ཁུ་བ་
 བྱུང་ན་འདི་ནི་བདག་གི་ཡིན་ནོ་སྟུམ་དུ་སེམས་སོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་བུའི་ཞེ་སྤང་དང་
 ཆགས་བ་གཉིས་སྒྲིབ་པར་མ་གྱུར་ན། མངལ་དུ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །རི་
 ལྟར་མའི་མངལ་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། བ་མ་ཡང་ཆགས་པའི་སེམས་སྒྲིབ་
 པར་འགྱུར། དུས་ཀྱི་ཁྲི་མཆོན་ཡང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་འགྱུར། བར་དོ་བའི་ཕུང་
 བོ་ཡང་མཛོན་དུ་འགྱུར་ལ། བོང་གསལ་ལྟར་མཐུན་རྒྱུ་ཆང་ཞིང་འགལ་རྒྱུ་ཉུང་
 བ་ཡིན་ན། མངལ་དུ་ཆགས་པར་གྱུར་རོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་མངལ་དུ་འཇུག་པར་འདོད་བ་ན་ཡང་ནམ་བ་གཉིས་ཏེ། བསོད་
 ནམས་དང་མི་ལྡན་བ་དང་། བསོད་ནམས་དང་ལྡན་བ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་དེ་ནི།
 ནམ་པར་རྟོག་པའི་སེམས་བྱུང་ནས་ཡུལ་མཐོང་བ་ན། དེང་བདག་ནི། རྒྱུང་
 དང་གུང་བ་དང་། གནམ་རྒྱགས་བ་དང་། ཆར་འབབ་བ་དང་། སྒྲིབ་པ་མང་པོའི་
 ཅ་ཅ་དང་། མང་པོའི་མཐུ་སྟོབས་ཀྱིས་གཞོད་བ་བྱེད་བ་དང་སྤང་སྟེ། འཛིགས་
 ཤིང་སྒྲག་བ་སྒྲིབ་ནས་རྩའི་བྲིས་དང་། ལོ་མའི་བྲིས་དང་། ཅིག་པའི་བྱུང་སོགས་
 དབེན་པར་འཇུག་པར་བྱའོ་སྟུམ་བ་དང་། ཡང་ན་རི་དང་། ནགས་ཆལ་སྤྲུག་པོ་

དང་། རྒྱལ་ཕྱག་ཏུ་འཇུག་པར་བྱའོ་སྣམ་དུ་འདུའེས་ནས་མའི་མངལ་དུ་འཇུག་
པར་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི་འདི་སྣམ་དུ་དེང་ཁང་བྱ་བ་ཅེགས་པའི་སྟོང་དུ་འཛེགས་
པའམ། གཞལ་མེད་ཁང་དུ་འཕམ་ཁྲི་ལ་འདུག་སྣམ་དུ་འདུའེས་ནས་དགའ་བཞིན་
དུ་མའི་མངལ་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་གཉིས་ཀ་འདུའེས་འབྲུལ་པ་དང་བཅས་
ཏེ་མངལ་དུ་ཞུགས་ནས་ལུས་དང་སོ་ཆགས་པ་ལ་མེར་མེར་སོ་ཞེས་བྱའོ། །འདི་
དག་ནི་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་འབྲེལ་ཆོགས་པ་སྟེ་རྒྱ་བསྐྱབས་ནས་མར་མི་འབྱུང་ཡང་འོ་མ་
བསྐྱབས་ནས་མར་འབྱུང་བ་བཞིན་ཏེ། སྐབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་གཞན་ཁྲུང་པར་མེད་
ཀྱང་རྒྱ་དེ་ལ་མར་གྱི་རིགས་རྩས་མེད་ལ། འོ་མ་དེར་མར་གྱི་རིགས་རྩས་ཡོད་པས་
རིགས་མཐུན་པའི་རྒྱུ་འབྲེལ་ཆོགས་པ་ལས་རིགས་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་འབྱུང་
བ་གང་དུ་སེམས་ཅན་ཆགས་པའི་རིགས་རྩས་སོགས་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆང་བར་སེམས་
ཅན་ཆགས་པ་དང་། དེ་མ་ཆང་ན་མ་ཆགས་པའང་དེ་ལྟར་འེས་པར་བྱའོ། །གཞན་
ཡང་སྐྱེས་བུ་མིག་དང་ལྗན་པའི་མེ་འེལ་གྱིས་ནོར་བུ་སྒྲངས་ནས་ཉི་མ་ལ་བཞག་
སྟེ་ཕྱི་བ་སྐྱམ་སོ་ནོར་བུ་དེ་དང་མི་རིང་བར་བརྟེན་པ་ལས་མེ་འབྱུང་བ་ཡང་ཕྱི་བ་
དང་ཉི་མའི་འོད་སོ་སོ་ནས་མེ་འབྱེན་པར་མི་བྱས་ཀྱང་དེ་གཉིས་པན་རྒྱུན་མི་འབྲལ་
བས་རྒྱ་དང་རྒྱུ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་མེ་འབྱུང་བར་བྱེད་དོ། །པ་མ་ལས་བྱུང་བའི་ལུས་
ཀྱང་དེ་བཞིན་ཏེ་མེར་མེར་སོའི་ལུས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཞུགས་ཀྱི་ཕུང་སོ་ཞེས་
བྱའོ། །ཆོར་བ་དང་། འདུའེས་དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་འེས་པ་གང་ཡིན་
པ་དེ་མིང་ཞེས་བྱ་སྟེ། མིང་དང་གཞུགས་ཀྱི་ཕུང་སོ་ལྟ་སོ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་
ལུས་སྒྲངས་ནས་སྐྱལ་བསྐྱལ་སྤྱིང་བར་བྱེད་དོ། །འདི་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་
དབང་གིས་མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་ཡིན་ལ། སྟོང་རྩེ་དང་སྟོན་ལམ་དབང་གིས་
བསམ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་ནི། སྤྱི་འགྲོ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་སྟོན་ཅི་ལོག་དང་

སྤྱག་བསྐྱེད་ནི་མེད་དོ། །དེ་དག་མངལ་ན་གནས་པའི་ཆད་ཀྱང་ཞག་བདུན་སྤྱག་
སྤྱམ་ཅུ་སོ་བརྒྱད་ལོན་པའི་རྗེས་སྤྱིར་བཅས་སོ། །

དེ་ནས་བདུན་སྤྱག་དང་པོར་ནི་མེར་མེར་པོ་ཞེས་བྱའོ། །ལུས་ཀྱི་མཆན་མ་
དང་པོར་སྒྲུབ་བ་ཡིན་པས། དཔེར་ན། ཞོ་མ་ཆགས་པ་དང་འབྲས་པས་ཞག་བདུན་གྱི་
བར་དུ་མངལ་གྱི་ནད་དུ་བཅོས། རབ་དུ་བཅོས་ནས་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་མཐར་
གྱིས་མངོན་པར་འབྱུབ་པར་བྱེད་དོ། །

ཞག་བདུན་སྤྱག་གཉིས་པ་ལ་མའི་མངལ་དུ་གནས་པའི་ཆེ་ལས་ཀྱི་རྒྱུང་
མངོན་པར་འབྱུབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཀྱན་སྤྱད་ཅེས་བྱ་སྟེ་རྒྱུང་ཤིན་དུ་སྤྱ་མོ་
དེས་མའི་ཆེ་བས་ལོགས་གཡོན་པ་དང་། གཡས་པ་ནས་བྱས་ཏེ་མེར་མེར་པོའི་
ལུས་ཀྱི་མཆན་མ་རིམ་གྱིས་སྒྲུབ་བར་བྱེད་པས། དེའི་དབྱིབས་ཞོ་སྒྲ་བའམ་མར་
འབྲགས་པ་འབྲས་སྟེ་མངལ་གྱི་ནད་དུ་བཅོས། རབ་དུ་བཅོས་པས་རྒྱར་རྒྱར་པོའི་
ལུས་སུ་གྱུར་ནས་འདི་ལྟར་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་པོ་དག་མཐར་གྱིས་མངོན་པར་
འབྱུབ་པར་བྱེད་དོ། །

བདུན་སྤྱག་གསུམ་པ་ལ་ལས་ཀྱི་རྒྱུང་མངོན་པར་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི། མངོན་ཁ་ཞེས་བྱ་སྟེ་རྒྱུང་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱར་རྒྱར་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་མཐར་
གྱིས་མཐེགས་ཤིང་ལྟར་ལྟར་པོར་བྱེད་པས་དེའི་དབྱིབས་ནི་སྤྱན་བརྒྱུངས་པའི་
གཏུན་བྱ་འབྲས་པ་འབྱུང་བ་བཞི་པོ་དག་མཐར་གྱིས་འབྲེལ་བ་བྱེད་དོ། །

ཞག་བདུན་སྤྱག་བཞི་པ་ལ་མའི་མངལ་ན་གནས་པའི་ཆེ་ཡང་། ལས་ཀྱི་
རྒྱུང་མངོན་པར་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། རྒྱང་རབ་དུ་འབྱེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་རྒྱུང་དེའི་
སྟོབས་ཀྱིས་ལྟར་ལྟར་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཐའ་བར་བྱེད་པས། དེའི་དབྱིབས་
ནི་མཆིག་གྲུ་འབྲས་པ་སྟེ། རྒྱང་དུ་བཅོས། རབ་དུ་བཅོས་པས་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་

པོ་མཐར་གྱིས་འཕེལ་བར་བྱེད་དོ། །

ཞག་བདུན་ཕྱག་ལྷ་པ་ལ་མའི་མངལ་ན་གནས་པའི་ཆེ་ཡང་། ལས་ཀྱི་
རྒྱང་མངོན་པར་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱང་
དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་མཁྱེན་འགྲུར་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྟེན་ལག་འགྲུར་བ་སྦྱར་བར་
བྱེད་པས་གོར་གོར་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྣམ་པར་བྱེན་ས་བརྒྱ་གཉིས་དང་། དབྱང་
པ་གཉིས་དང་། མགོའི་མཆན་མ་མངོན་དུ་འབྱུང་བར་བྱེད། དེའི་དབྱིབས་ལག་
གོད་ལྷ་བྲུག་། །

ཞག་བདུན་ཕྱག་བྲུག་པ་ལ། ལས་ཀྱི་རྒྱང་མངོན་པར་བྱུང་བ་གང་ཡིན་
པ་དེ་ནི། ཟས་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱང་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་མཆན་མ་བཞི་འབྱུང་བར་བྱེད་
དོ། །བཞི་གང་ཞེ་ན། ལུས་མོ་གཉིས་དང་། དབྱང་པ་གཉིས་གང་ཡིན་པའོ། །

ཞག་བདུན་ཕྱག་བདུན་པ་ལ་མའི་མངལ་ན་གནས་པའི་ཆེ་ཡང་། ལས་ཀྱི་
རྒྱང་མངོན་པར་བྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། འབྲེལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱང་དེའི་
སྟོབས་ཀྱིས་མཆན་མ་རྣམ་པ་བཞི་འབྱུང་བར་བྱེད་དོ། །བཞི་ནི་ལག་མཐེལ་གཉིས་
དང་ང་མཐེལ་གཉིས་ཉེ། ཤིན་ཏུ་མཉེན་པས་དབྱ་བ་རྩོས་པ་འབྲེལ། །

ཞག་བདུན་ཕྱག་བརྒྱད་པ་ལ་ལས་ཀྱི་རྒྱང་མངོན་པར་བྱུང་བ་གང་ཡིན་
པ་དེ་ནི་རྫོག་ཅིང་སྦྱར་བར་བྱེད་དེ། ལག་པ་དང་རྟེན་པའི་སོར་མའི་མཆན་མ་ཉི་
ལུ་འབྱུང་དོ། །

ཞག་བདུན་ཕྱག་དགུ་པ་ལ་ལས་ཀྱི་རྒྱང་མངོན་པར་བྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ནི་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱང་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་མཆན་མ་རྣམ་པ་དགུ་
འབྱུང་བར་བྱེད་དོ། །དགུ་གང་ཞེ་ན། མིག་གཉིས་དང་རྣ་བ་གཉིས་དང་། ལྷ་
གཉིས། ཁ་དང་། བཤང་བ་དང་། གཅི་བའི་གནས་གང་ཡིན་པའོ། །

ཞག་བདུན་ཐག་བཅུ་པ་ལ་ལས་ཀྱི་རྒྱང་མངོན་པར་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི་སྤྱི་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱི་བར་བྱེད་པར་བྱེད་དོ། །ཡང་
དེའི་ཆེ་ཀྱན་ནས་སྟོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱང་འབྱུང་སྟེ། མངལ་གནས་ཀྱི་ལུས་བྱས་པས་
ལུས་ཀྱན་ཏུ་རྒྱས་ཤིང་གང་བར་གྱུར་ཏོ། །དཔེར་ན། རྒྱལ་པ་གང་བ་བཞིན་ནོ། །

ཞག་བདུན་ཐག་བཅུ་གཅིག་པར་ལས་ཀྱི་རྒྱང་མངོན་པར་གྲུབ་པ་དེ་ནི།
རྩོ་རྩོ་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་མངལ་གནས་དེ་སྟེང་དང་འོག་གི་ཕྱོགས་འགྲོ་
ཞིང་ལུས་ཀྱི་བྱ་ག་རྣམས་འཕྱོན་པར་བྱེད་དོ། །ཡང་དེའི་ཆེ་རྒྱང་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་
མ་དེ་རེས་འགའ་དགའ་བ་དང་མི་དགའ་བར་བྱེད་ཅིང་། འགྲོ་བ་དང་འགྲོང་བ་དང་།
འདུག་པ་དང་། ཉལ་བ་ན་ཡང་དེའི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་ཞིང་རྒྱུ་ལག་བསྐྱོད་
པར་ཡང་བྱེད་པས། མངལ་ན་གནས་པའི་བྱ་ག་རྣམས་མཐར་གྱིས་སྟེ་ཞིང་འཕེལ་
བར་ཡང་བྱེད་ལ། དེའི་ཁ་ནས་ཁག་ནག་པོ་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །སྤྱོད་སྤྱོད་
མི་གཙང་བ་འབྱུང་ཞིང་རྒྱང་དེས་དབང་པོ་རྣམས་བསྐྱོག་ནས་ཞི་བར་འགྱུར་རོ། །

ཞག་བདུན་ཐག་བཅུ་གཉིས་པར་ལས་ཀྱི་རྒྱང་མངོན་པར་གྲུབ་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི། ཡོན་པོའི་སྟོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཅིབ་ལོགས་གཡས་གཡོན་
ཀྱི་ནང་ཁོལ་གྱི་རྒྱ་མ་ཆེ་རྒྱང་རྣམས་སྟེད་པར་བྱེད་དེ། དཔེར་ན། བསྐྱེད་རྩ་ཤང་
བའམ་སྟེད་པ་གྲིམས་པ་ས་ལ་བཞག་པ་ལྟ་བུར་ལན་བཅོ་བརྒྱད་འཁོར་བར་ལུས་
ལ་བརྟེན་ཏེ་གནས་སོ། །ཡང་དེའི་ཆེ་སྟེ་བ་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱང་འབྱུང་སྟེ། དེའི་
དབང་གིས་ཆོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་སྟུང་བརྒྱུ་ཉི་ཤུ་དང་། གནད་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་ལུས་
ལ་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །

ཞག་བདུན་ཐག་བཅུ་གསུམ་པར་ལས་རྒྱང་མངོན་པར་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི་བགྲུས་ཤིང་སྟོམ་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་དེ་ཉམས་རྒྱང་

ཞིང་། བཀྲེས་པ་དང་སྐྱོམ་པའི་འདུ་ཤེས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས་དེ་ལས་ཐོས་ཤིང་འཕུང་
བའི་རོ་རྩེ་སྐྱེད་པ་དག་ལུས་ཀྱི་གནད་དང་། ལྷེ་བར་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་འཛིན་
ཅིང་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་དོ། །

བདུན་པ་ལྷ་བཅུ་བཞི་པ་ལ་ལས་ཀྱི་རྒྱུང་མཛོན་པར་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི་སྐྱེད་པའི་སྐྱོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཅ་རྒྱུས་དགུ་བརྒྱ་བསྐྱེད་ནས་ལུས་ཀྱི་
མདུན་དང་རྒྱབ་དང་གཡས་གཡོན་སྟོལ་མར་གཡོག་པར་བྱེད་དོ། །

ཞལ་བདུན་པ་བཅུ་ལྷ་བཅུ་པ་ལ་ལས་ཀྱི་རྒྱུང་མཛོན་པར་གྲུབ་པ་དེ་ནི་པར་
ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་སྟོབས་ཀྱི་ཅ་རྒྱུ་བ་ཉི་ཤུ་བསྐྱེད་ནས་བཟའ་བ་དང་བདུང་བའི་རོ་
གང་ཡིན་པ་ཅ་འདྲིར་ཞུགས་ནས་ལུས་ལ་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་དོ། ཉི་ཤུ་གང་ཞེ་
ན། ལུས་ཀྱི་མདུན་དང་རྒྱབ་དང་གཡས་གཡོན་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཅ་ལྷ་ལྷ་ཡོད་དོ། ཅ་
དེ་དག་རེ་རེ་ལ་འང་ཅ་སྤ་མོའི་ཡན་ལག་བཞི་བཅུ་བཞི་བཅུ་ཡོད་དོ། ཅ་དེ་དག་རེ་
རེ་ལ་འང་ཅ་ཡན་ལག་བརྒྱ་བརྒྱ་ཡོད་དོ། ལུས་ཀྱི་མདུན་ན་ཡོད་པ་ཉི་ཁྲི་ནི་སྤ་ག་
ཞེས་བྱའོ། ལུས་ཀྱི་རྒྱབ་ན་ཡོད་པ་ཉི་ཁྲི་ནི་སྟོབས་ཞེས་བྱའོ། ལུས་ཀྱི་གཡོན་
ཕྱོགས་ན་ཡོད་པ་ཉི་ཁྲི་ནི་བརྟན་པ་ཞེས་བྱའོ། ལུས་ཀྱི་གཡས་ཕྱོགས་ན་ཡོད་པ་
ཉི་ཁྲི་ནི་མཐུ་དང་ལྷན་པ་ཞེས་བྱའོ། དེ་ལྟར་ན་ཅའི་ཡན་ལག་ཆེ་སྤ་བརྒྱད་ཁྲི་ལུས་
དེ་ལ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་དོ། ཅ་དེ་དག་གྲང་ཁ་དོག་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་པ་སྟེ། སྟོན་པོ་
དང་། སེར་པོ། དམར་པོ། དཀར་པོ་དང་། མར་དང་ཞོ་དང་། འབྲུ་མར་གྱི་ཁ་
དོག་ལྷ་བྱ་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་པ་ཡོད་དོ། ཅ་བརྒྱད་ཁྲི་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཅ་བ་རེ་རེ་
ཡོད་དོ། ཅ་བ་རེ་རེ་ལ་འང་བྱ་ག་སྣ་ཆོགས་ཡོད་དེ། བྱ་ག་གཅིག་དང་གཉིས་ནས་
བདུན་བར་ཡོད། དེ་དག་བ་སྟེ་བྱ་ག་དང་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་ཉེ། དཔེར་ན། པར་འཛི་
ཅ་བ་ལ་བྱ་ག་མང་པོ་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། །

ཞག་བདུན་ཐག་བཅུ་བྲག་པ་ལ་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་མཛོན་པར་གྱུ་བ་པ་གང་ཡིན་
 བ་དེ་ནི། བདུན་ཅི་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེའི་མིག་དང་། རྩ་བ་དང་། སྒྲ་དང་།
 ཁའི་སྒྲོ་དང་། མིང་བ་དང་། སྤྱང་གི་སྤྱང་པོའི་ཁོར་ཁོར་ཡུག་གི་བྱ་ག་དགྲུ་པོ་དེ་
 དག་རྣམས་པར་བྱེ་ནས་དབུགས་བྱེ་ནང་དུ་རྒྱ་བ་སྟེང་དང་། འོག་དུ་རྒྱ་ཞིང་ཐོགས་
 བ་མེད་བ་དང་། བཟའ་བ་དང་། བཏུང་བ་ཐོས་ཤིང་འཕྱང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་
 གྲང་ལུས་ལ་པན་འདོགས་ཤིང་། བསགས་པའི་གནས་ཡོད་པ་དང་ལེགས་པར་
 ཞུགས་ནས་འོག་གི་ཕྱོགས་སུ་འབྱུང་བར་བྱེད་དོ། །དཔེར་ན། རྩ་མཁན་གྱིས་
 འཛིན་པ་ལེགས་པར་སྦྱར་ཏེ། འཁོར་ལོའི་སྟེང་དུ་བཞག་ནས་འོག་དང་སྟེང་དུ་
 བསྐྱར་ཞིང་། སྟོད་ཀྱི་རྣམས་པ་མཛོན་པར་འདུས་བྱས་ནས་གྱུ་བ་པ་བཞེན་དུ་རྒྱུང་
 གི་སྟོབས་དང་། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལམ་གྱི་མགོ་དང་རྣ་ལ་སོགས་པ་རིམ་
 ཀྱིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་དོ། །

ཞག་བདུན་ཐག་བཅུ་བདུན་པ་ལ། ལས་ཀྱང་རྒྱུ་མཛོན་པར་གྱུ་བ་པ་གང་
 ཡིན་པ་དེ་ནི། འབྲི་གདོང་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱུ་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེའི་མིག་གཉིས་ཀྱི་
 ཏུ་དྲངས་བ་དང་། རྩ་བ་དང་། སྒྲའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཡང་རིམ་གྱིས་ཡོངས་
 སུ་སྒྲིན་པར་བྱེད་དོ། །དཔེར་ན། མེ་ལོང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་རྩལ་གྱིས་གཡོགས་
 པ་སའི་བྱེ་མ་དང་། འབྲུ་མར་དང་། ཐལ་བ་སྦྱངས་ཏེ་བྱེ་དོར་བྱས་ན་ཡོངས་སུ་
 གསལ་བ་བཞེན་ནོ། །

བདུན་ཐག་བཅུ་བརྒྱད་པ་ལ་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་མཛོན་པར་གྱུ་བ་པ་གང་ཡིན་པ་
 དེ་ནི། བརྟན་པར་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་དབང་པོ་རྣམས་མཐར་
 ཀྱིས་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་ཅིང་གསལ་བ་དང་། མཐར་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱེད་
 དེ། དཔེར་ན། ཉི་མ་དང་། རླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲིན་དང་། ཞུག་རྣ་རྣམས་ཀྱིས་

བསྐྱབས་ཤིང་ཁེབས་པ་སྒོ་བྱར་དུ་རྒྱང་བྲག་པོ་ལངས་ཏེ་བྱས་ནས་ཕྱོགས་བཞིར་
གཏོར་བ་ན། ཉི་མ་དང་སྒྲ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་གསལ་བར་འགྱུར་
བ་བཞིན་ནོ། །

བདུན་པ་སྒྲག་བཅུ་དགུ་པ་ལ་སྤྱི་མའི་རྒྱང་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་མིག་དང་། ན་བ་
དང་། ལྗ་དང་། ལྗེའི་དབང་པོ་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱེད་དོ། །དང་པོ་མངལ་
དུ་འཇུག་པའི་ཆེ་ནི། དབང་པོ་གསུམ་སྟེ། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། སྒོག་གི་དབང་
པོ་དང་། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ་གསུམ་དང་ལྟན་ནོ། །

བདུན་པ་སྒྲག་ཉི་ཤུ་པ་ལ་ལས་ཀྱི་རྒྱང་མངོན་པར་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི།
གིན་ཏུ་སྤྱི་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་ལས་རུས་པ་སྤྱི་ཆོགས་སྦྱེད་པར་
བྱེད་དེ། ཀླང་པ་གཡོན་པ་ལ་བཏེན་ཏེ་རུས་པ་ཉི་ཤུ་བསྐྱེད་དོ། །ཀླང་པ་གཡས་པ་
ལ་བཏེན་ཏེ་ཉི་ཤུ་བསྐྱེད་དོ། །གཞན་ཡང་ཀླང་པའི་རྟེན་པའི་རུས་པ་བཞི་དང་རྩེ་དང་
ཀྱི་རུས་པ་གཉིས་དང་། ལྗ་དའི་རུས་པ་གཉིས་དང་། བརྒྱའི་རུས་པ་གཉིས་དང་།
ཀླེད་པ་དང་། དཔྱེའི་རུས་པ་གསུམ་གསུམ་དང་། སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་རུས་པ་བཙོ་
བརྒྱད་དང་། ཅིབས་མའི་རུས་པ་ཉི་ཤུ་ཙ་བཞི་དང་། བྲང་གིས་རུས་པ་སུམ་ཅུ་
དང་། ལག་པ་གཡས་གཡོན་རེ་རེ་ལ་རུས་པ་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུ་དང་། ལག་ངར་ཀྱི་རུས་
པ་བཞི་དང་། དཔུང་པའི་རུས་པ་གཉིས། འགམ་པའི་རུས་པ་གཉིས། མགོའི་རུས་
པ་བཞི། སྤའི་རུས་པ་སུམ་ཅུ་ཙ་གཉིས་ཀྱང་སྦྱེད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བས་ན་ཞག་
བདུན་པོ་དེ་དག་ཏུ་རུས་པ་སྤྱི་མ་མ་གཏོགས་པར་རུས་པ་ཆེན་པོ་སྦྱེ་བའི་གངས་
ནི་ཉིས་བརྒྱ་ཡོད་པ་རིག་པར་བྱའོ། །

བདུན་པ་སྒྲག་ཉི་ཤུ་ཙ་གཅིག་པ་ལ་ལས་ཀྱི་རྒྱང་མངོན་པར་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་
པ་དེ་ནི། ཡང་དག་སྦྱེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་ཀྱི་ཤ་སྦྱེད་པར་བྱེད་

དེ། དཔེར་ན། ཞལ་བ་ཞལ་མཁན་མཁས་པས་འཛིན་པ་ལེགས་པར་སྤངས་ནས་
ཅིག་པ་རྣམས་ལ་ཞལ་ཞལ་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་ནོ། །

བདུན་པ་ལྟར་གཉིས་པ་ལ་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་མཛོན་པར་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ནི། ཀྱན་ཏུ་རྒྱལ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་ཀྱི་ཁྲག་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །

བདུན་པ་ལྟར་གསུམ་པ་ལ་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་མཛོན་པར་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ནི། ཡོངས་སུ་དག་པར་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་ཀྱི་བགས་
པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །

བདུན་པ་ལྟར་བཞི་པར་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་མཛོན་པར་གྲུབ་པ་དེ་ནི། སྤྱིན་
འཛིན་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་ཀྱི་ལག་པ་རྒྱུང་ཞིང་མདོག་དང་ལྗན་པར་
བྱེད་དོ། །

བདུན་པ་ལྟར་ལྔ་པར་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་མཛོན་པར་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི།
གྲོང་ཁྱེར་འཛིན་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་ལ་དང་། ཁྲག་འཕེལ་ཞིང་རིམ་
ཀྱིས་རབ་ཏུ་དྲངས་པར་བྱེད་དོ། །

བདུན་པ་ལྟར་དྲུག་པར་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་མཛོན་པར་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི། སྐྱེ་བ་མཛོན་པར་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་དང་། སྐྱེ་དང་། སེན་
མོ་རྣམས་བསྐྱེད་ནས་ཐམས་ཅད་ཙྏ་རྒྱས་རྣམས་དང་འབྲེལ་བར་བྱེད་དོ། །

བདུན་པ་ལྟར་བདུན་པར་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་མཛོན་པར་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི། སྤྱིན་ཡོན་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་ཀྱི་མཆོན་མ་རྣམས་མཐར་
ཀྱིས་མཛོན་པར་གྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །ད་ཆེ་རབས་སྤྱི་མ་ལ་སྤྲིག་པ་མི་དགེ་བའི་ལས་
རྣམས་མཛོན་པར་འདུས་བྱས་ཤིང་ཡོ་བྱད་ལ་སེར་སྤྲ་དང་། པ་མ་དང་། མཁན་པོ་
དང་། ལྷ་མའི་གནས་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཉན་པར་མི་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་

ན། ལས་དེའི་དབང་གིས་ཡུལ་དུས་དེར་ངན་པར་བཅི་བའི་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང་།
མི་མཛེས་པའི་རྣམ་པ་སྣ་ཆོག་ལས་དང་འཆམས་པར་ལེན་
པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལས་བསྐྱོག་སྟེ་ལས་བཟང་བ་བསགས་ཡོད་ན། འབྲས་བྱ་དེ་
ལས་སྐྱོག་སྟེ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་མཛེས་པ་སྤྲིན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ལུས་
དེ་ཡང་གལ་ཏེ་པོ་ཡིན་ན་ནི་མའི་མངལ་ན་གཡས་ཕྱོགས་སུ་ཅོག་པོར་འདུག་ལ།
ལག་གཉིས་ཀྱིས་གདོང་གཡོགས་ནས་མའི་སྒྲལ་ཆོག་ཀྱི་ལོགས་སུ་བལྟས་ཏེ་
འདུག་གོ། །གལ་ཏེ་པོ་ཡིན་ན་ནི་ཅེས་ལོགས་གཡོན་ཕྱོགས་སུ་ཅོག་པོར་འདུག་
གོ། ལག་གཉིས་ཀྱིས་གདོང་གཡོགས་ཏེ་མའི་ལྷོ་བ་ལ་ཁ་བལྟས་ནས་མའི་ཁུ་བའི་
གནས་ཀྱི་འོག་དང་། ཁུ་བའི་གནས་ཀྱི་ནི་སྟེང་ན་ནང་དུ་བཅོས། རབ་ཏུ་བཅོས་
ཤིང་གནས་ལྷ་ཀུན་ཏུ་བཅིངས་པས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། ཅའི་རྒྱལ་པའི་ནང་དུ་
འདུག་པ་དང་འབྲལ། །གལ་ཏེ་དེའི་མས་ཤིན་ཏུ་མང་དུ་ཟོས་སམ། ཤིན་ཏུ་ཅུང་དུ་
ཟོས་སམ། ཤིན་ཏུ་གང་བཤམ། ཤིན་ཏུ་ཆ་བཤམ། ཤིན་ཏུ་མངར་བཤམ། ཤིན་ཏུ་
རྩལ་བཤམ། ཤིན་ཏུ་བསྐྱུ་བཤམ། ཤིན་ཏུ་སྒྲུ་བཤམ། ཤིན་ཏུ་ལན་ཆ་བཤམ། ཤིན་
ཏུ་ཁ་བཤམ། ཤིན་ཏུ་སྒྱུར་བ་ཟོས་པར་གྱུར་ཏམ། གཞན་ཡང་འདྲིང་ཆགས་སྤྱད་
པར་གྱུར་ཏམ། འག་ཏུ་སོང་ངམ། མཆོངས་པར་བྱས་སམ། ཡུན་རིང་དུ་ཉལ་ལམ།
ཡུན་རིང་དུ་འདུག་པར་གྱུར་ན་ཡང་མངལ་གནས་པ་དེ་སྤྱག་བསྐྱལ་སྤྱོད་བར་
འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན། མའི་མངལ་ན་གནས་པའི་ཆེ་སྤྱག་བསྐྱལ་མང་པོ་དག་
གིས་རབ་ཏུ་གཟིར་བར་རིག་པར་བྱའོ། །

བདུན་པའི་ཉེར་བརྒྱད་པར་མངལ་གནས་པ་དེར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འདུ་
ཤེས་རྣམ་པ་བརྒྱད་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། བརྒྱད་གང་ཞེ་ན། བཞོན་པའི་འདུ་ཤེས།
ཁང་བྱ་བཅེགས་པའི་འདུ་ཤེས། ཁྱི་སྟོན་གྱི་འདུ་ཤེས། རྩ་མིག་གི་འདུ་ཤེས། རིང་

གི་འདུ་ཤེས། ཚུ་བའི་འདུ་ཤེས། གུན་དགའ་ར་བའི་འདུ་ཤེས། སྐྱེད་མོས་ཨམ་གྱི་
འདུ་ཤེས་ཏེ་བརྒྱད་དོ། །

བདུན་པ་གཉིས་དགུ་པ་ལ་ལས་ཀྱི་རྒྱང་མངོན་པར་བྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི། མེ་ཉོག་སྒོང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་ཀྱི་པགས་པའི་མདོག་ཀྱང་
དུ་བཟང་ཞིང་མཚན་མ་རྣམས་རབ་དུ་གསལ་བར་བྱེད་དེ། འདས་པའི་དུས་སུ་
ལས་ཀྱིས་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པའི་བྱེ་བྲག་མི་མཚུངས་པས་རྣམ་པ་དེ་རིམ་
བ་བཞིན་དུ་ཁ་དོག་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་དང་ལྗན་པར་འགྱུར་རོ། །

ཞག་བདུན་སྟག་སྟུང་ཅུ་པ་ལ་ལས་ཀྱི་རྒྱང་མངོན་པར་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་
པ་དེ་ནི། ལྷགས་ཀྱི་སྟོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་སྟོ་བས་ཀྱིས་དེའི་སྤྲ་དང་། སྤྲ་དང་། སེན་
མོ་ནམས་རབ་རྒྱ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཁ་དོག་དཀར་ནག་ནམས་རབ་རྒྱ་གསལ་བར་
ཁྱེད་དོ། །

བདུན་སྟག་སྟུང་མུ་མོ་གཅིག་བ་ནས་མོ་ལྗེ་བར་དུ་ལུས་ཀྱི་མཚན་མ་
ནམས་ཆེར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས། མཐར་གྱིས་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་སྟུང་སྟུང་ཆོགས་
ཤིང་ཡངས་པར་འགྱུར་རོ། །

བདུན་པ་གསེར་གྱི་པ་ལ་དེ་འབྱུང་བའི་བསམ་བ་སྐྱེ་བས་མངོན་པར་མི་
དགའ་བར་འབྱུང་རྟོ། །

བདུན་ཐག་སོ་བདུན་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མ་གྱུར་པའི་འདུ་ཤེས་ནམ་
པ་ལྟ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཐུ་གང་ཞེན། མི་གཙང་བའི་འདུ་ཤེས་དང་། ཇི་མི་
ཞེས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། བཙོན་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། ལུན་ནག་གི་འདུ་ཤེས་དང་།
ཡོངས་སུ་སྐྱོ་ནས་ཕྱིར་འབྱུང་བའི་འདུ་ཤེས་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུ་དག་
སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །

བདུན་སྟག་སོ་བརྒྱད་པ་ལ་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་མཛོན་པར་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་
པ་དེ་ནི། རྟོགས་པའི་རྒྱུ་ཞེས་བྲ་སྟེ། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བསྐྱར་བར་བྱེད་
དོ། །གཞན་ཁ་ཐུར་དུ་ལྟ་བུ་ཞེས་བྲ་བའི་རྒྱུ་འབྱུང་སྟེ། དེའི་མགོ་ཐུར་དུ་ལྟ་
ལག་པ་གཉིས་བརྒྱད་སྟེ་མཐར་ཀྱིས་འབྱུང་བར་འདོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཁ་ཅིག་ནི་
འཆི་འགྱུར་གྱི་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ལག་པ་དང་རྒྱུ་པ་སྟོལ་མར་གྱུར་ནས་བསྐྱར་
མི་བྱས་པས་མངལ་དེ་ཉིད་དུ་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། མ་ཡང་སྟག་
བསྐལ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའམ་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དགེ་བའི་
ལས་སྟོབས་ཆེན་པོ་མཛོན་པར་འདུ་བྱས་ཤིང་ཆེ་རིང་པོར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་བསགས་
ཡོད་ན་ནི། བཙས་སུ་ཉེ་བའི་ཆེ་མ་དང་བྲ་གཉིས་ཀ་རབ་ཏུ་བདེ་ཞིང་། སྟག་པའི་
ལས་ཀྱི་སྟག་བསྐལ་གོང་མ་ལྟ་བུ་མེད་དོ། །བདུན་སྟག་སོ་བརྒྱད་འདས་ནས་དང་
པོ་མངལ་ནས་འབྱུང་བའི་ཆེ་བྱེད་འམ་བྲ་མོ་ཡང་རུང་སྟེ། ས་ལ་ལྟར་མ་ཐག་ཏུ་
ལག་པས་བཟུང་ངམ། གོས་ཀྱིས་སྦངས་སམ། ཁྲི་ལ་བཞག་གམ། ཁང་པའི་ནང་
དུ་བཞག་པ་གང་བྱས་ཀྱང་རུང་སྟག་བསྐལ་ཆེན་པོ་སྟོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན།
བ་ཡང་གསོན་པོར་བལྟས་པ་ཅིག་པ་ལ་རེག་པ་དང་འབྲེལ་ཞིང་། རྩ་བོ་པ་དག་
གིས་ལུས་བཟུས་པས་རེག་པའི་སྟག་བསྐལ་སྟོང་བ་ཡང་དེ་དང་འབྲེལ།

འཕྲོས་དོན་ནི་བདུན་སྟག་བཙོ་ལྟ་བུ་ནས་མའི་བཟའ་བརྟུང་གི་བཟུད་
རྣམས་འཐེན་ནས་འཆོ་བར་བྱེད་པས་དུས་དེ་ནས་བཟུང་ཨ་མའི་བཟའ་བརྟུང་གིས་
འཆོ་ཞིང་རྒྱས་པར་བྱེད་དོ། ཆོན་རིག་པས་པ་མའི་ཁྲ་ཐིག་འདུས་པ་ཤེལ་དམ་
ནང་དུ་གསོ་སྟོང་ལས་སྟག་ཆགས་ནས་གང་འཆོས་སྟེད་བསྐྱེད་ཀྱང་མའི་
མངལ་ནས་འཆར་ལོངས་ལྟར་ཆ་ཆང་མི་བྱུང་བ་ནི་གོང་གསལ་གྱི་བདུན་སྟག་
བཙོ་ལྟ་ཅམ་ནས་ཨ་མའི་ཟས་བཟུད་ལ་བཞེན་དགོས་པས་དེ་ཅིག་ཤོས་ལ་དེ་མ་

བྱང་བའི་རྒྱུ་ཀྱིས་ཡིན་པ་གོང་མ་ཆག་གོ།

དེ་ལྟར་སྒོན་ཆོག་ཏུ། འདི་སྒྲིབ་ཤེས་བྱའི་སྤྲ་རགས་འཆད་མཁས་
 བས། །ས་སྟེང་འདི་ན་ཀྱང་ཀྱིས་བསྐྱགས་མོད་ཀྱང་། །སྟོན་ལམ་མཐའ་དབྱས་
 མ་འདྲེས་འབྱེད་མཁས་བས། །དེ་བས་ཆེས་བསྐྱགས་ཆོས་སྦྱན་ལྡན་ནམས་
 ཀྱིས། །ཤུལ་རིང་ལམ་རྒྱགས་བསྐྱབ་ལ་ཆེས་སྒྲོངས་བས། །ཉིན་ཞིག་འདར་
 བའི་ཟས་ལ་ཏུབ་འཛོལ་བྱེད། །ལེགས་བཤད་གནས་ལ་སྒྲོངས་པ་མ་སངས་
 བས། །ལེགས་བཤད་དོན་ལོག་དོན་དུ་བབྱུང་བས་འཕྱང་། །ཀྱེ་མ་དང་འདྲིའི་སྒྲིབ་
 རྒྱུ་འདི་ལྟ་བར། །སངས་རྒྱས་བསྐྱན་པ་ཡོད་ཀྱང་དགོས་པ་ཅི། །མེད་ན་སྦྱན་
 བར་སྦྱན་ནག་ལྟག་བར་འཕེལ། །ཕུགས་དོན་མ་མཐོང་འབྲལ་སྒྲིབ་གཅེས་ཆེས་
 འཕྱང་། །དེ་དོན་ཡིད་ལ་བརྟག་བས་ངལ་བསྟེན་ཏེ། །ལེགས་གནས་ཀྱི་འདུས་
 འདི་ལྟར་སྟེལ་བ་ལ། །ཁོངས་པ་མཆིས་ཆེ་ཆོས་སྦྱན་ཡངས་པའི་མདུན། །མཐོལ་
 བཤགས་རི་བཞིན་བཀྱི་བ་བདག་གི་ལས། །ལེགས་ཆོགས་འདི་ཡིས་འཛིག་རྟེན་
 ཡང་དག་ལྟ། །ས་གསུམ་ཁྱོན་ལ་བརྟེན་བའི་དགའ་ཆེལ་དུ། །མཐའ་བྲལ་དབྱ་མའི་
 ལྟ་བའི་རྫོང་བཅས་ཏེ། །མཛངས་པའི་བཤད་སྦྱབ་བཀྱེ་བའི་མངའ་ཐང་གིས། །ལྟ་
 ངན་མདའ་ལྟའི་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་སྤྱུང་ཅིག །བྱང་ཆེན་བསྐྱབ་ལ་འདོད་རྒྱ་འཛད་
 མེད་གཏེར། །སྟེ་དགའི་རེ་བ་ཆོམས་པའི་དགའ་སྟོན་གྱིས། །དགའ་བཅུའི་ཁྲིམས་
 ཕུགས་འཛིན་མའི་ཁྱོན་གང་བས། །ས་གསུམ་ཞི་བདེའི་དཔལ་ཡོན་རྒྱས་སྤྱུང་
 ཅིག །བསྐྱན་འགྲོའི་སྦྱང་དུ་འབད་པའི་རྣམ་དཀར་མཐུས། །མཆོག་གསུམ་རྒྱ་མཆོ་
 བསྟེན་པའི་ཐེལ་བྱེན་གྱིས། །སྟེ་དགའ་བསྐྱན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་བསྐྱབ་པ་ལ། །རྒྱལ་
 སྤྱི་དཔའ་བའི་རྗེས་སུ་འཕྱག་རུས་ཤོག། །

༢༡། །ཡིད་ཅན་ཀུན་གྱི་སྤྲིང་གི་བདུད་ཅི་གཅིག་དུ་འབྲིལ་
བ་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེའི་སྒོམ་རིམ་སེམས་
གྱི་ཁྲ་ཁུན་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

སྒྲེང་གཞི།

༡༡། །སེམས་ཀྱི་ཁྲ་ལྷན་ཞེས་པ་སེམས་ཀྱི་ཞི་བསིལ་ཡོངས་སུ་སྒྲུངས་པའི་ལྷན་
མ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྒྲོ་སྒྲིང་གི་རིམ་པ་གཞན་ལས་ཤིན་ཏུ་
རྒྱས་པ་འདི་ནི། སྒྲིད་འབྲུག་དང་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་པོར་གཞི་བཙུག་ནས་
དེང་སང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྒྲོ་བ་དང་ལྷན་པ་ཆེས་མང་བས་དེ་རྣམས་ལ་
ཐུག་དཔེ་དུ་མ་གཞིགས་མ་དགོས་པར་བརྒྱ་གོ་གཅིག་འཇུག་དང་། སྤན་རང་དེ་
ལ་སྒྲོ་སྒྲིང་གི་རྒྱས་པ་གོང་དུ་སྤེལ་བ་དང་བསྟན་པ་ལ་ལག་རྩེས་ཤིག་འཛིག་ཐུབ་
ན་བསམ་པས་ཀྱུན་ནས་བསྒྲུངས་ཤིང་། ཡང་སྒྲོས་རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་ཀྱི་ལོ་འདིར་
༡༩༩༧ལ་མགོན་ཆེན་པོའི་དེད་དཔོན་མཆོག་གི་གཞི་བྱིན་འགོག་མེད་དུ་འཕྲོ་བ་
ལས། རང་ཅག་ཁ་བ་རི་བ་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་རྒྱལ་ཁ་ཆེན་པོ་ལོན་དང་ལོན་
བཞིན་པ་དང་། ཆོས་མེན་གྱི་ལྟ་སྒྲིད་རྣམས་སྟོན་གྱི་འདམ་མཆོ་ལྟར་སྐྱེམ་བཞིན་པ་
སོགས་ལ་བརྟེན། དགའ་མགྱུ་དང་ལེན་དང་བཅས་དམིགས་བསལ་གྱི་ལས་སྒྲོ་དུ་
མ་ཞིག་གསར་དུ་བཅུམས་པ་དང་ཚུམ་པར་འགྱུར་བའི་སྐབས་འདིར་སྤན་གྱིས་
ཀྱང་དེའི་ཆ་ཤས་སུ་ཐོན་དང་པོ་ཆོས་སྤྱིད་བྱང་འབྲེལ་གྱི་དེབ་དང་། ཐོན་གཉིས་
པ་དབྱ་མའི་ལྟ་བའི་སྒྲོར་དགའ་གནད་བཞི་འབྲེལ་གྱི་དེབ། ཐོན་གསུམ་པ་འདི་
ཉིད་ཡིན་པས། བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱང་སོང་སྟུང་དུ་དགའ་བ་ཆད་
མེད་པ་དང་བཅས་འདི་ལོའི་ལོ་སྒྲིད་ནས་འགོ་བཅུམས་ཏེ་ད་ཆ་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལྷ་
༩ ཆོས་ ༩ ལ་པར་རྩ་ལེགས་བྲུབ་ཐུབ་པ་འདི་ནི་སྤན་རང་གཞུང་ཆེན་མོའི་སྒྲོ་བ་
གཉེར་ལ་ཐོག་མར་བཅུད་པར་མཛད་པའི་བཀའ་བློན་གི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཀུན་

བྱམས་པ་བསམ་གཏན་དཔལ་བཟང་པོ་དང་། རྒྱ་གར་དུ་སྐྱབས་བཅོལ་དུ་འབྱོར་
ནས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ལ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་དཔལ་བཟང་པོ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་གཙུག་
རིང་ནས་འབྲིས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་བློན་ཉག་གཅིག་ལས་
བྱུང་བ་ཡིན་ན། འདི་ནས་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་དེ་ལྟ་བུའི་དགེ་བའི་བཤེས་
གཉེན་རྣམས་ཀྱིས་འབྲལ་མེད་རྗེས་འཛིན་ཡོང་བར་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་ཆ་ཅན་
དུ་གཏན་ལ་པབ་པ་ལགས་ཤིང་། དགེ་སློང་བསྟན་འཛིན་ལེགས་བཟང་ནས་ཨ་
སློང་ཉིས་བརྒྱ་ཐམས་པ་གནང་བའང་འདིའི་མཐུན་རྒྱུན་དུ་སྦྱར་བ་ལྟར་ཁོང་ཡང་དེ་
དང་དེ་བཞིན་འབྱུང་བའི་སློན་འདུན་ཁྱེ་རྒྱ་སོགས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་རེ་བ་རྣམས་
ཀྱིས་ཆོས་གང་ཟབ་དང་གང་རྗེས་གི་རྗེས་སུ་ཉལ་རྒྱགས་སུ་མ་སོང་བར་བསྟན་
པ་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་དགོས་པས། ཐོག་མར་འགོ་གང་ནས་བརྩམ་དགོས་
པ་དེ་ལ་དམིགས་ཀྱིས་ཕྱག་སྟེ། རྣམ་དཔྱོད་ལྷག་པོས་རྟོན་པ་བཞིའི་རྗེས་སུ་
འབྲངས་ཏེ་ཐུགས་སྒྲུང་ཅིས་ཀྱང་འཆོལ་ཞེས་མཆོམས་སྦྱར་དང་སློན་འདུན་ལྟར་
སྒྲངས་ཏེ་རིགས་སློབ་དགེ་མིང་སློབ་ཟུང་རྒྱ་མཆོས་ཚུལ་དེབ་འདིའི་དོ་སློད་དུ་སྦྱར་
བ་དགེ་ལེགས་སུ་གྱུར་ཅིག །

མཆོད་བརྗོད་དང་རྩོམ་པར་དཔལ་བཅའ་བ།

༡༡། །རྩེ་བཙུན་སྒྲ་མ་དཔལ་པ་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཆོལ་ཞིང་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །རིན་
 ཀྱི་ཕུལ་བྱང་ཐེག་མཆོག་འབྲུག་སྒྲིའི་གནད། །མ་ལུས་འདོམས་མཛད་རྩེ་བཙུན་
 སྒྲ་མ་ནི། །རྒྱལ་ཀུན་མཁུན་བཅེ་བྱས་གསུམ་ཀུན་འདུས་སུ། །ལྷག་པར་སྤོ་
 བས་བརྟུང་དོ་འབྲལ་མེད་སྤྱོད་ས། །སེམས་ཁམས་ཞུན་མའི་རྒྱ་མཆོ་བསྐྱབས་པ་
 ལས། །སེམས་ཁམས་ཡོངས་སྤྱངས་ཀུན་གསལ་ལྷན་པོའི་སྤྱ། །སེམས་ཁམས་
 གཞན་ཀུན་འདུལ་བར་དཔལ་ཤར་བ། །སེམས་ཁམས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
 རྣམས་ལ་འདུད། །ཐུབ་གསུང་ཆོས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་མ་ལུས་པའི། །ཉིང་ཁུ་གཅིག་ཏུ་
 འབྲིལ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས། །ཐོས་དོན་བྲན་པའི་མོད་ལའང་ཞི་བདེའི་གཏེར། །
 གང་ལ་མངའ་བ་དེ་ཀུན་གཙུག་ཏུ་མཆོད། །ཡིད་ཅན་མ་ལུས་གཉེན་དུ་འགྲུགས་པ་
 ཡི། །ཐབས་ཀྱི་ཆོ་འབྲུལ་མཐའ་གྲས་འདུས་པའི་མཛོད། །དོན་གཉིས་འདོད་དགའི་
 དཔལ་སྦྱིན་བདུད་རྩིའི་མཆོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་སྤྱོད་འདི་ལ་ཡིད་རབ་འཕྲོག་། །སྲིད་
 ཀྱི་དབང་དང་བྲག་པོའི་དབྱང་མེད་ཀྱང་། །གང་ཉིད་ཡིད་མཁར་ཞུགས་པ་ཅམ་
 ཀྱིས་ནི། །ཕྱི་ནང་བདུད་སྤེ་ཀུན་ལས་རྒྱལ་བ་འདི། །འཁོར་བསྐྱར་མ་ཡིན་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་མཆོག་ལགས། །རྩེ་ཅམ་གོམས་པ་འཕེལ་བ་དེ་ཅམ་དུ། །དོམས་མེད་
 བདེ་ཆེན་སྦྱོལ་བར་སྒྲ་མེད་པ། །འཛིག་ཉེན་ཆེ་དགྲ་གང་གིས་མ་ཉིད་པའི། །ཡིད་
 བཞིན་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་འདི་ཀོ་ཅི། །གཞུང་ལུགས་ཐོས་པ་རྒྱ་མཆོར་མ་བསྐྱེན་
 ཅིང་། །ལྷ་མང་མ་བསྐྱེན་དཀའ་ཐུབ་མ་སྤྱད་པར། །ཐེག་གསུམ་རིན་ཆེན་ལུབས་
 ཀྱིས་འདུ་བ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་སྤྱོད་འདི་ནི་ཅི་ལས་བྱང་། །རྒྱལ་ཀུན་མཉེས་

བྱེད་ཀྱན་ལས་བྱེད་འཕགས་ཤིང་། །རབ་འབྱམས་མན་ངག་སྟོ་སྟེང་ཀྱན་གྱི་
ཕུལ། །སྐྱབ་པ་ཡོངས་འདུ་ལམ་གྱི་གཞུང་ཤིང་སྟེ། །ས་ལམ་སྟོ་འབྱེད་འདི་ཉིད་སྟོ་
བས་སྟོས། །སྟོགས་སྟེང་བྱེད་མིག་གཡོ་བར་མགུ་མིན་ཡང་། །ཟོ་བཟང་གཟུ་བོའི་
སྟོ་ཡིས་བརྟག་ནམས་ལ། །མཐའ་མེད་དགོས་འདོད་འབྱུང་བའི་ཆ་གས་དང་། །རང་
སྟོར་བག་ཆགས་བརྟན་པོར་འཛིག་བྱེད་ལགས། །རང་ལུས་མ་རན་གོས་དེ་འདོར་
དགོས་ལྟར། །རང་སྟོར་མ་སྟོགས་ཆོས་དེ་རེ་ཞིག་ཞོག །དེ་བས་ནད་པར་འཇུ་བའི་
སྟེན་བཞིན་དུ། །རང་འཆམས་ཆོས་རིག་བསྐྱབ་ལ་སྟོང་སྟོང་སྟོང་སྟོང་། །

བཤད་པ་ལ་འཇུག་པ།

འདིར་གང་འཆད་བར་བྱ་བ་ནི། ཐེག་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་པ་ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་འཇུག་སྟོ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་སྟོག་ཤིང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་ཀྱན་གྱིས་བསྟགས་ཞིང་ནང་པའི་ཆོས་ཀྱི་
གཞུང་ལུགས་ཆང་མའི་ནང་གི་ཉིང་ཁུ་དང་ཆོས་ཀྱི་བདུད་ཅི་མད་དུ་བྱུང་བ། ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་ཅམ་གྱིས་ཡིད་ཀྱི་གདུང་བ་ཞི་རུས་པ། རྒྱལ་སྐུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ནམས་ཀྱིས་སྟགས་དམ་གྱི་མཐེལ་དུ་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་
ཞིག་ཡིན་པས། རང་ཅག་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་པར་འདོད་པ་གཅིག་ཡིན་བྱེད་
ཆད། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ལ་ནན་ཏན་བཟུང་ནས་སྟོ་སྟེང་དགོས་ཀྱི་
འདི་ཉིད་ཀྱི་ཅིས་ཡལ་ན་ཆོས་གང་བྱས་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སུ་མི་འགྱུར་
རོ། །དེའི་བྱིར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་སྟོ་སྟེང་བྱ་བ་འདི་ལ། སྟོ་
སྟེང་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ། སྟོ་སྟེངས་པའི་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཡོན་

ཏན་བསྟན་པ། འདི་ཉིད་རི་ལྟར་སྐྱེ་བའི་ཚུལ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལ་བརྟེན་ཏེ་བྲེ་བྲག་ཏུ་
བཤད་པ་དང་བཞི་ལས།

སྒོ་སྦྱང་རི་ལྟར་བྲེ་བའི་ཚུལ།

དང་པོ་ནི། སྦྱར་འདི་ལ་སྒོ་སྦྱང་བྲེད་ཚུལ་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་
མོད། འོན་ཀྱང་སྒོ་སྦྱང་བྲེད་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་ཆ་ཆང་བ་ཞིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན། རྒྱ་
འབྲས་མན་ངག་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་སྒོ་སྦྱང་བ་དང་བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་སྒོ་
ནས་སྦྱང་བ་གཉིས་སུ་བསྟུས། སྒོ་སྦྱང་བྲེད་སྟངས་དེ་གཉིས་པོ་ཡང་ཐོག་མར་སྟོན་
པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནས་བརྒྱད་དེ་ད་ལྟ་རང་ཚོའི་བར་བརྒྱད་པ་བར་མ་ཆད་
བར་ཉམས་ལེན་བྱས་པ་ལས་རྒྱལ་སྤྱོད་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་
བྱང་བ་དང་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ཡིན་པས་རང་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གང་
སྤུབ་ཅི་སྤུབ་ཀྱིས་ཉམས་ལེན་བྲེད་དགོས་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་མོས་པ་
ཡོད་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན། བརྒྱད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རང་ཅག་གི་སྟོན་པ་སྤྱགས་
རྩེ་ཅན་ནས་རྩེ་བཅུན་བྲམས་པ་དང་། དེ་ནས་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་སོགས་ནས་
ཉེ་བར་བརྒྱད་པའི་རིམ་པ་ལ་རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་མ་དང་། རང་ཅག་གི་
སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནས་རྩེ་བཅུན་འཇམ་དབྱངས་དང་། དེ་ནས་མགོན་པོ་
ལྷ་སྦྱབ་སོགས་ནས་ཉེ་བར་བརྒྱད་པ་ལ་བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་སྒོ་ནས་སྒོ་སྦྱང་
ཚུལ་གསུངས་པ་ཡོངས་སུ་བྲགས་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་བཤད་རྒྱུན་དང་།
འཁྲིད་རྒྱུན་དང་མན་ངག་གི་རྒྱུན་སོགས་བར་མ་ཆད་པ་ལ་ཟེར། བཤད་རྒྱུན་གྱི་
དབང་དུ་བྱས་ན། ལྷ་སྦྱབ་ཡབ་སྤྱོད་ཀྱི་གཞུང་ནས་བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་

ཅལ་དུ་བཏོན་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་རྒྱ་ལྟམ་མན་ངག་བདུན་མ་དེ་གཙོ་བོར་
མ་གསུངས། ཡང་ཐོགས་མེད་སྤྱི་མཆོད་ཀྱི་གཞུང་ནས་རྒྱ་ལྟམ་མན་ངག་བདུན་
ཀྱི་སློན་སློང་ཚུལ་ཅལ་དུ་བཏོན་ནས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ནང་བཞིན་བདག་
གཞན་མཉམ་བཟུང་སློང་ལ་རྒྱས་པར་གསུངས་མེད་པ་རེད།

དེ་ནས་མཉམ་མེད་རྩོམ་མེད་པའི་བསམ་པར་བརྒྱད་པ་དེ་གཉིས་སོ་སོ་མ་
གཏོགས་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱད་ལ་བརྒྱད་པ་གཉིས་ཀ་ཆོད་བཞིག་མེད་པ་འདྲ།
རྩོམ་མེད་ནས་བརྒྱད་པ་གཉིས་ཀ་གཅིག་དུ་བསྐྱེལ་བས་ན་བོད་ལ་རྩོམ་པ་བརྒྱད་
པ་རྒྱ་བོ་གསུམ་བསྐྱེལ་ཞེས་བྱས་པ་རེད། རྒྱ་བོ་གསུམ་བསྐྱེལ་ཞེས་པ་ཟབ་མོ་
ལྟ་བརྒྱད་དང་། རྒྱ་ཆོན་སྤྱོད་བརྒྱད་གཉིས། དེའི་ཐོག་ཉམས་ལེན་བྱིན་རྒྱལ་ས་ཀྱི་
བརྒྱད་པ་འདི་གསུམ་ཡིན་ཞིང་འདི་ནི་རྒྱལ་བ་དོན་མེད་ལྟམ་ནས་ཉེ་ལོ་པ་དང་། ལྷ་
རོ་པ་སོགས་ནས་བརྒྱད་པ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་ཐོས་བསམ་གྱི་སྒྲིམ་པ་དོར་ནས་
ཉམས་སྤོང་གི་རྒྱ་རྒྱལ་འབབ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཟེར། སྐྱ་སྤྱི་ཅམ་གྱི་རྩེས་སུ་འབྲངས་
པ་ལ་ངེས་པ་མི་སྤང་ཡང་ཉམས་ལེན་རྣལ་མའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྒྱ་ལྟམ་མན་
ངག་བདུན་མའི་སློན་སློང་ཚུལ་དེ་ནི་གཙོ་བོ་དབང་རྒྱལ་དང་དབུ་སེམས་ཀྱི་
ལྟ་བ་ལ་དེ་ཅམ་སློང་མ་ཐུབ་པ་རྣམས་ལ་གཙོ་བོ་དང་། ལྟ་བ་ལ་སློང་རྒྱས་
པ། དབུ་སེམས་ཀྱི་ལྟ་བ་ལ་སློང་གོས་ཀྱི་ཅལ་གདང་རྟེན་པའི་དབང་རྟོན་རྣམས་ལ་
བདག་གཞན་མཉམ་བཟུང་སློན་སློང་ཚུལ་རན་ལ་རྒྱལ་ས་ཆེ་བས་དེའི་དབང་
དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཡང་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་སྟོབས་དང་ཐུན་པ་དང་ཐབས་ཤེས་ལ་མ་
བྲལ་བར་འཇུག་པ་ལ་སློང་དེ་གཉིས་ཀ་ཆོད་དགོས་སོ། །ལ་ལས་སློང་དེ་
གཉིས་གང་ཟག་རྒྱད་ཟ་དད་པ་ཁོ་ནར་དགོས་པར་སྤྱོད་བཞིན་པ་བརྟག་པ་ཆོད་པོ་ལོ། །

༡༽ རྒྱ་ལྟམ་མན་ངག་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་སྒོ་སྤྱང་ཚུལ།

དེས་ན་དང་པོ་རྒྱ་ལྟམ་མན་ངག་བདུན་མའི་སྒོ་ནས་སྒོ་སྤྱང་ཚུལ་ལ་
བདུན་ལས། དང་པོ་མར་ཤེས། རིན་པོ་ལོ། རིན་གཤོ། ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ། སྤྱང་རྩེ།
ལྷག་བསམ་སྟེ་རྒྱ་བྱག་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟམ་བྱ་བྱང་ཚུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་
བསྐྱེད་པ་དེ་བདུན་ལ་རྒྱ་ལྟམ་མན་ངག་བདུན་ཞེས་གྲགས། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་
ལ་སྒོ་སྤྱང་བའི་རིམ་པ་དང་ཐབས་ནམ་པ་སྣ་ཆོགས་པ་ལ་དཀའ་ཆོགས་དུ་མས་
བསྐྱབ་མ་དགོས་པ་རྒྱ་ལྟམ་བདུན་པོ་འདི་ཉིད་ལ་བསྐྱབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་ཚུབ་
ཀྱི་སེམས་ལ་སྒོ་སྤྱང་བའི་རིམ་པ་ཡོངས་སུ་ཆང་ཞིང་སྐྱེ་སྐྱ་བ་དང་གང་ཟག་མཆོག་
དམན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྱང་བདེ་བ་ཡོད་པས་ན་མན་ངག་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །

བྱང་སྒྲོམས་སྒོམ་ཚུལ།

དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་ལྟམ་མན་ངག་བདུན་པོ་རེ་རེ་ལ་སྒོ་སྤྱང་བར་ཡང་། ཐོག་
མར་བྱང་སྒྲོམས་བསྒོམ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཆོས་གང་ཡིན་
ཡང་དེའི་གཞི་སྐྱབ་པ་ནི་བྱང་སྒྲོམས་བསྒོམས་པ་མེད་མི་རུང་བ་ཡིན་ལ།
སྤྱིར་བྱང་སྒྲོམས་ལ་ཆོར་བ་བྱང་སྒྲོམས། ཆང་མེད་བྱང་སྒྲོམས། འདུ་བྱེད་
བྱང་སྒྲོམས་གསུམ་ཡོད་ཅིང་དང་པོ་བདེ་སྐྱབ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བར་མ་
སྤྱང་བའི་ཆོར་བ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་སྒོམ་མི་དགོས་པར་འབྲལ་འབྲལ་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་
པས་སྐྱབས་འདིར་མི་མཁོ་ལ། གཉིས་པ་སེམས་ཅན་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཆགས་

སྤང་འགོག་བྱེད་དུ་སྒྲིམ་པའི་བཏང་སྒྲིམས་ཡིན་པས་ཆེད་དུ་གཉེན་ནས་བསྒྲིམ་
དགོས་ཀྱང་སྐབས་འདིའི་བཏང་སྒྲིམས་མ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལའང་མཆོག་
དམན་ཇི་སྟེན་ཅིག་ཡོད་ཀྱང་། འདི་ནི་དམིགས་པ་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་
རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཆགས་སྤང་འགོག་པའི་བཏང་སྒྲིམས་ཡིན་པས་འདུ་བྱེད་བཏང་
སྒྲིམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །

སྒྲིམ་ཚུལ་ནི་བཤེས་སྤྲངས་ལས། པ་ནི་བྱ་ཉིད་མ་ནི་ཆུང་མ་ཉིད། །སྐྱེ་བོ་
དགྲར་གྱུར་པ་དག་བཤེས་ཉིད་དུ། །བརྒྱུག་པ་ཉིད་དུ་མཆི་བས་དེ་སྤྲད་དུ། །འཁོར་
བ་དག་ནི་ངེས་པ་འགའ་མ་མཆིས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལ་
ཐོག་མ་མེད་པ་ལེགས་པར་གྲུབ་ཟིན་ན་བཏང་སྒྲིམས་འདི་སྒྲིམ་པ་མི་དགའ་ཡང་དེ་
ལྟར་གྲུབ་མེད་ན་བཏང་སྒྲིམས་བསྒྲིམ་པའང་ཆེས་དགའ་ལ་མ་བསྒྲིམ་ན་ནི་ཐེག་
པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཆོས་གང་བྱས་ཀྱང་གནད་དུ་མི་སོང་བ་མ་ཟད་སྤྲིག་ཏུ་འགྱུར་ཉི་
བས་ངེས་པར་བསྒྲིམ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཤར་སྒྲིམ་ཅན་གྱིས་མི་པན་པས་དགྲ་
གཉེན་ངེས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཆེ་བ་དང་། ཆགས་སྤང་གི་ཉེས་དམིགས་སོགས་
སྒྲིམ་ཐའ་ཡས་པ་བསམས་པ་ལས་སྐྱེ་དགོས་པས་དེའི་ཚུལ་ནི། འདིའི་དགྲ་གཉེན་
ལ་ངེས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཆེ་བ་དང་། སྐྱེ་བ་བརྒྱུད་ནས་དགྲ་གཉེན་ལ་ངེས་པ་
མེད་པ་གཉིས་དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་སྤྱར་ནས་བསམ་དགོས་པས། ཆེ་འདིར་མཆོན་
ན་ཆེ་སྟོད་སྤྲད་བར་གསུམ་དུ་འང་རང་ལ་སྟོས་ཏེ་དགྲ་གཉེན་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་སྤྱི་
ཆོགས་ལ་སྟོས་ཏེ་དགྲ་གཉེན་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་ བྱུང་བར་སྤྱོད་དང་བྱི་བར་དུ་འང་
དགྲ་གཉེན་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་དར་སྟོག་རྒྱུང་གིས་བསྐྱོད་པ་ལྟ་བུ་སྤྲད་ཆ་ཤོད་ཡག་
རན་གྱིས་ཀྱང་དགྲ་གཉེན་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་ཐལ་འཚུབ་སྤང་བ་ལྟར་བྱུང་དང་འགྱུར་
བཞིན་པ་མཐོང་ཆོས་སུ་ཡོད་པ་འདི་ཉིད་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བསམས་ཏེ། ཆེ་འདིའི་

དགྲ་གཉེན་ལ་སྤང་ཞིན་དང་ཆོད་མར་མ་བཟུང་བར་རང་གི་རང་ཚུགས་བརྟན་པོ་
 བཟོས་ནས་འདྲ་ཤེས་སྒྲོམས་པར་གནས་པ་ནི་འདྲིལ་ཏེན་མི་ཆོས་ལའང་པན་
 རྒྱལས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་། བྱང་པོའི་རང་བཞིན་དུ་བཀྱར་བར་མ་ཟད། ཆོས་ཀྱི་ལམ་
 སྒོ་ཡང་འདི་ནས་ཕྱེད་གོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་སྤྱིང་དུ་སྦྱེ་བ་སྤྱི་བར་གསུམ་དུ་དགྲ་
 གཉེན་ལ་ངེས་པ་མེད་པ་ནི་ཆེ་སྤྱི་མར་རང་གི་པ་གསོད་མཁན་ཆེ་འདིར་རང་གི་
 བྱར་སྦྱེས་པའང་ཡོད། ཆེ་སྤྱི་མར་རང་གི་གཉེན་འབྲེལ་འཁོར་དང་བཅས་པ་སྒོག་
 སྦྱབས་མཛད་མཁན་ཆེ་འདིར་རང་གི་དགྲར་གྱུར་པའང་ཡོད་ལ་དེ་ཡང་གྲངས་
 བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལང་བས། ས་ཤེ་ཟ་བཞིན་མ་ལ་བརྟུང་། །དམ་ཉམས་དགྲ་པོ་བང་
 དུ་བརྟུགས། །ཞེས་སོགས་གཏམ་རྒྱུད་ལས་གསལ་བ་བཞིན་དགྲ་གཉེན་འགྱུར་
 སྒོག་ཆེ་བའི་ཚུལ་སྒོ་དུ་མ་ནས་བསམས་ཏེ། དགྲ་གཉེན་རིས་སུ་བཅད་པའི་འདྲ་
 ཤེས་དང་ཆགས་སྤང་བྱས་པ་གཏན་ནས་མི་རིག་སྤྱུམ་དུ་ངེས་ཤེས་ཡིད་འཁུལ་
 རྒྱས་པ་ཞིག་སྦྱེས་པས་རིས་སུ་བཅད་པའི་འདྲ་ཤེས་དང་ཆགས་སྤང་མངོན་གྱུར་
 བ་བཀག་སྟེ། དེ་དག་གང་གི་ཕྱོགས་སུ་མ་སོང་བར་སེམས་སྒྲོམས་པར་བརྟན་
 པོར་གནས་པ་ནི་སྐྱབས་འདིའི་བཀྱང་སྒྲོམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། །
 འདི་ལྟ་བུའི་བཀྱང་སྒྲོམས་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པའི་རིང་ལ་ཆགས་སྤང་དང་འདྲ་
 ཤེས་རིང་མུང་མི་སྦྱེ་བས། དེའི་ངང་ནས་ཆོས་གང་དང་གང་སྦྱབ་པ་གནད་དུ་སོང་
 ཆེ་མར་ཤེས་འིན་འཛན་སོགས་གང་བསྒྲོམས་ཀྱང་ཆུ་པོ་ཐང་གཤོངས་སུ་འབབ་པ་
 ལྟ་བུར་གནད་དུ་སྦྱོངས་པ་འབྱུང་ངོ་། །

དེས་ན་བཀྱང་སྒྲོམས་ཀྱི་ཞིང་གཤིན་བཟང་པོ་ལ་མར་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་
 བཀྱང་སྦྱེ་འིན་འཛན་དང་འིན་གཙོ་སོགས་ཀྱི་ཚུས་བསྐྱངས་ན་ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་
 དང་སྤྱིང་རྗེའི་སྦྱ་གུ་དབྱར་སྦྱེས་བཞིན་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་ངོ་། །

མར་ཤེས་སྒྲིམ་ཚུལ།

དེ་ནས་མར་ཤེས་ཚད་དང་ལྡན་པ་སྐྱེ་བ་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བ་ལ་ཐོག་
མ་མེད་པར་ཤེས་པ་སྒྲིམ་དུ་འགོ་དགོས་པས་དེའི་ཚུལ་ནི། རིན་ཆེན་ཐོང་བ་ལས།
སྐྱེས་བུ་ཁམས་དུག་འདུས་པའི་ཕྱིར། །ཡང་དག་མ་ཡིན་ངེ་ལྟ་བར། །དེ་བཞིན་
ཁམས་ནི་རེ་རེ་ཡང་། །འདུས་ཕྱིར་ཡང་དག་ཉིད་དུ་མིན། །ངེ་ལྟར་ཡན་ལག་
ཆོགས་རྣམས་ལ། །བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟ་བཞེད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཕྱང་པོ་རྣམས་
བརྟེན་ནས། །ཀྱན་རྫོབ་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཁམས་
དུག་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ནི་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་ཞིང་། ཁམས་ལྔ་འདུས་
པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ནི་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །ཁམས་དུག་ནི། རྒྱུ་ཁམས་སོགས་
བཞི་དང་། རྣམ་མཁའི་ཁམས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དང་དུག་གོ། རྒྱུ་
ལ་སོགས་པའི་འབྱུང་བ་བཞི་པོས་བརྩམ་གཞིར་བྱས་ནས་རི་ར་བ་ཁང་བྲིམ་དང་།
སྐྱེ་ཤིང་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ཅན་རགས་པའི་ངོ་བོར་གྲུབ་པ་རྣམས་ནི་རང་རང་
གི་རིགས་འདྲ་ལ་ཐོག་མ་དང་མཐའ་མ་ཡོད་ཀྱང་བརྩམ་གཞི་དེ་དག་ཆ་སྟེ་ནས་ཤིན་
དུ་སྤ་བར་སོང་བ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་འདྲ་ལ་ཐོག་མ་དང་མཐའ་མ་མེད་པ་ཅོད་མེད་
དུ་གྲུབ་པ་དང་། རྣམ་མཁའི་ཁམས་ནི་བར་གྱི་སྤང་བ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ནི་ཐོག་
མཐའ་བརྩེ་རྒྱ་མེད་པ་དཔྱོད་ལྡན་རྣམས་ལ་མངོན་སུམ་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་
པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཀྱང་ཕྱི་ནང་གི་རྒྱུན་དང་སྒྲིམ་པ་སོགས་ཀྱིས་ཆེས་རགས་
པ་དང་འཁྱགས་ཆེན་པོར་གྱུར་བ་རྣམས་ནི་རང་གི་རིགས་འདྲ་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་ཀྱང་
རིམ་གྱིས་སྤ་བ་སོང་བ་དེ་ལ་རང་གི་རིགས་འདྲའི་ཐོག་མ་རྟོག་དུ་མེད་པས་ཆེས་
སྤ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ལ་ཐོག་མཐའ་མེད་ཅིང་། དེ་ཡང་ཡན་ག་བར་རྒྱ་བར་མི་

རིགས་པས་རང་དང་ལྟན་ཅིག་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་གི་ཁམས་སོགས་ཁམས་གཞན་ལྟ་
དང་ཆོགས་ནས་རྒྱ་བ་ཡིན་པས། དེ་ལྟ་བུའི་ཁམས་དྲུག་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་
ཅན་ནི་སེམས་ཅན་ནམ་གང་ཟག་ཅེས་བཏགས་པ་ཡིན་པས་སེམས་ཅན་རེ་རེའི་
ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་ཐོག་མཐའ་མེད་པ་ལོགས་པར་གྲུབ་པོ། །

གཞན་ཡང་གཟུགས་ཅན་གྱི་རིགས་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་སེམས་སམ་
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་ཐོར་བསྐྱེད་པར་མི་རུས་པས་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་སྡེ་མ་སྡེ་མ་བརྒྱད་
ནས་བྱུང་བ་ལོགས་པར་གྲུབ་པ་ན་ཡང་སེམས་ཅན་ལ་ཐོག་མ་མེད་པ་ལོགས་
པར་འགྲུབ་པོ། །སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རིགས་པའི་
སྒོ་ཤིན་ཏུ་མང་ཡང་སྐབས་དོན་ལ་འཛིགས་ནས་མ་སྒྲོས་སོ། །དེ་ཡང་ཕྱ་བའི་ལུས་
དང་། གོམས་གཤིས་དང་། བག་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ལ་བཏགས་ནས་ཀྱང་ཐོག་
མ་མེད་པ་གྲུབ་པས་དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་པར་དཔ་པ་ཉི་
བར་བཞག་པའི་སྒོ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་གི་མར་བྱེད་ཚུལ་སྒོ་མཐའ་
ཡས་པས་བསྒོམ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་བཤེས་སྤྱངས་ལས། རེ་རེས་བདག་ཉིད་
རུས་པའི་སྤང་པོ་ནི། །ལྷན་པོ་མཉམ་པ་སྟེད་ཅིག་འདས་སྤྱར་ཏེ། །མ་ཡི་སྤྱག་མཐའ་
རྒྱ་ཕྱག་ཆོག་གྲུ་ཅམ། །རིལ་བུར་བགྱངས་ཀྱང་ས་ཡིས་ལང་མི་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་གི་མར་བྱས་སྤྱོད་བ་མ་ཟད་བྱས་
པའང་བགྱངས་ཀྱིས་མི་ལང་བ་དང་། སེམས་ཅན་རེ་རེས་ཀྱང་རང་གི་མ་བྱས་
པའང་བགྱངས་ཀྱིས་མི་ལང་བ་སྟེ་སེམས་ཅན་གཅིག་གིས་རང་གི་མ་བྱས་པའི་
གྱངས་བགྱང་དུ་ཡོད་ན་ས་ཡི་རྒྱལ་གྱིས་ཀྱང་གྱངས་སུ་མི་ལང་བ་ཡིན་ཏེ། རང་
ཉིད་ཤི་ཐངས་རེ་རེ་བཞིན་རུས་པའི་སྤང་པོ་དུས་གཅིག་ཏུ་སྤྱངས་སུ་ཡོད་ན་རེའི་
ལྷན་པོ་བས་ཀྱང་དབངས་མཐོ་བར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་ནས་སྐྱེ་བ་ལོན་ཚུལ་ལའང་མངལ་སྐྱེས། མྱོང་སྐྱེས། རྟོད་སྐྱེས།
རྒྱས་སྐྱེས་དང་བཞི་ཡོད་ཅིང་དེ་རེ་རེ་ལའང་གངས་མེད་པ་མ་ཟད་མངལ་སྐྱེས་
ལའང་ཐོག་མ་མེད་པས་དེ་རེ་རེ་ལའང་ཨ་མ་རེ་དེས་བར་དགོས་ཤིང་། འགྲོ་བ་
རིགས་ཤུག་པོ་རེ་རེ་ལའང་སྐྱེ་བ་གངས་མེད་པས་སེམས་ཅན་སུ་ཡིན་ཡང་རང་གི་
ཨ་མ་བྱས་བ་གངས་མེད་པའི་ཚུལ་སྟོན་ཏེ་ནས་བསམས་ཏེ་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་བ་ནི།
མར་སྒོམ་བ་དངོས་ཡིན་ནོ། །སྤྱིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་གི་མ་བྱས་སྤྱོད་བར་
ཤེས་པ་ཅམ་ནི། ཉན་རང་དང་སྤྱན་མོང་བ་ཡིན་གྱི་ཐེག་ཆེན་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
ཆོས་སུ་མི་འགྱུར་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་གི་མར་བྱས་པར་དམིགས་གྱིས་
ཤུག་ནས་བསྒོམས་བ་བསྤངས་ཏེ། དག་གཉིན་བར་མ་སུ་དང་སུ་ཞིག་མཐོང་ཡང་
འདི་དེད་གྱི་མ་བྱས་བ་གངས་གྱིས་མི་ཆོད་པར་འདུཤེས་དང་དེས་ཤེས་ངམ་ངམ་
ཤུགས་གྱིས་སྐྱེས་ཏེ་ཡིད་འགྱུར་བ་སྤྱོད་ཀྱས་བ་དེ་ལ་ཚོལ་མེད་གྱི་སྤྱོད་བ་ཐོན་བ་
ནམ་བུར་བ་ན་ཐེག་ཆེན་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མར་ཤེས་གྱི་མཆོན་ཉིད་རྫོགས་པར་
སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟ་བུའི་མར་ཤེས་ནི་སྐྱེ་བ་སྤྱི་ཤེས་པའི་ལག་རྩེས་ལས་
བུར་བ་ཡིན་པས་སྐྱེ་བ་སྤྱི་ཤེས་མོངས་པའམ་ཡིད་མ་ཆེས་བ་དག་གིས་མར་ཤེས་
སྒོམ་པའི་སྐྱད་བྱས་བ་ནི་ཅ་བ་མེད་པའི་ཡལ་ག་ལ་འཛེགས་བ་དང་འབྲེལ། །རང་
གིས་མར་ཤེས་བ་ཞེས་བ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་པས་མར་ཤེས་སྒོམ་པའི་ཆེ་ཆེ་འདིའི་
རྣལ་འབྱོར་བ་བྱུང་པར་དུ་བྱས་ནས་མར་ཤེས་སྒོམ་བ་མིན་གྱི་སྐྱེ་བ་ཐོག་མ་མེད་
བ་ནས་བརྒྱད་དེ་འོངས་པའི་ང་ཅམ་བྱུང་གཞིར་བཟུང་ནས་བསྒོམས་པ་ཡིན་
ཏེ། སེམས་ཅན་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ངའི་མ་བྱས་བ་དང་། བྱས་སྤྱོད་བའང་གངས་
གྱིས་མི་ཆོད་སྟམ་དུ་རིགས་པས་དབྱེད་བ་ཡིན་གྱི་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ད་ལྟའི་རྣལ་
འབྱོར་བ་ངའི་མ་བྱས་སྤྱོད་སྟམ་དུ་བསྒོམ་བ་གཏན་མིན་ལ། ཅི་སྟེ་དེ་འབྲེལ་བསྒོམས་

ན་སྒོམ་པ་ཇི་ཅམ་བསྐྱངས་ཀྱང་མར་ཤེས་ཀྱིས་ངེས་ཤེས་འབྲེན་པ་མི་སྲིད། ཆེ་
འདིའི་ང་ཞེས་ཆོག་ལ་འབྲིལ་ནས་ཚྱེད་པར་ཡང་སྤྱང་པོ་གཏན་མེད་དོ། །དེས་ན་ཆེ་
སྤྱི་བར་གསུམ་དུ་འགྲོ་བའི་ང་སྤྱི་ཅམ་ཞིག་བྱད་གཞིར་བཟུང་ནས་དེ་ལ་མ་བྱེད་
ལུགས་ཤེས་ནས་བསྒོམས་ན་མར་ཤེས་བསྒོམས་པ་དངོས་ཡིན་ནོ། །དེན་པ་
དང་དེན་གཞོ་སོགས་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །

བྱད་པར་རང་གཅེས་འཛིན་ཀྱིས་ང་བྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་གང་བསྒོམས་
ཀྱང་། སྲིད་པའི་རྒྱ་འབབ་ཞིག་ལས་གོལ་བའི་རྒྱ་རུ་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་དོ། །དེ་བཞིན་
དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་གི་མར་བསྒོམ་པ་ནི། གཉེན་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་
ཨ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཨ་མ་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ལའང་མངལ་དུ་ཞུགས་པའི་
སྐབས། གསོ་སྦྱང་ཇི་ལྟར་བྱེད་པའི་ཚུལ། བྱི་རོལ་དུ་སྤྱེས་ནས་ཀྱང་གསོ་སྦྱང་ཇི་
ལྟར་བྱེད་པའི་ཚུལ། སྦྱོང་བསྐྱངས་ནས་ཀྱང་འཆོ་གོས་གནས་མལ་སོགས་མི་ཆེད་
འགྲོ་སྤངས། ཆོས་དང་ཤེས་རིག་གི་ལམ་སྟོན་སོགས་ཨ་མ་རང་གི་སྲོག་ལས་ཀྱང་
གཅེས་པར་བཟུང་སྟེ་ཇི་ལྟར་པན་བཏགས་པ་རྒྱུ་མས་བསམ་ན། རང་གི་ལུས་གསོ་
བར་ཡང་ཨ་མ་ལས་བཀའ་དེན་ཆེ་བ་གཞན་མེད་པ་ནི་བྱ་དང་རི་དྲགས་སོགས་
ལ་བལྟས་ནས་ཀྱང་མ་དེན་ཤིན་དུ་ཆེ་བ་མཐོང་ཆོས་ལྟར་ཡིན་པས་ན། དེ་ལྟར་
བསྒོམ་པ་ནི་མར་ཤེས་གཙོ་བོ་བསྒོམ་པ་ཡིན་གྱི་འདི་ཉིད་ཅེ་བར་བཟུང་ནས་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་རང་གི་པར་བསྒོམ་པ་དང་བྱ་དང་བྱ་མོར་བསྒོམ་པ། གཉེན་གཤེན་
དང་། མཛའ་གྲོགས་སོགས་སུ་བསྒོམ་པ་དང་འདུ་ཤེས་བསྟན་དགོས་པ། ལུས་ཀྱི་
མདོ་སོགས་ལས་ཀྱང་ཤིན་དུ་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །ཚུལ་དེ་ལྟར་བསྒོམ་ཏེ་
སེམས་ཅན་སུ་མཐོང་ཡང་མ་དང་། ས་དང་། བྱ་དང་། བྱ་མོ་དང་། གཅེན་མོ་དང་།
གཙུང་མོ་དང་། གཙུང་པོ་སོགས་སུ་འདུ་ཤེས་བརྟན་པོ་སོང་ན་དེ་ལ་ཆགས་པ་

དང་། ལྷ་བ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་གསོད་འདོད་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནམས་ཀྱང་མངོན་
འགྱུར་དུ་མི་སྦྲེལ། ཅི་སྦྲེ་སྦྲེས་ཀྱང་ཡུན་དུ་མི་གནས་པ་དང་། མངོན་པར་ཞེན་པ་
མི་སྦྲེ་ཞིང་པན་འདོགས་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་ངང་གིས་འཕེལ་བ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་
ན། ཆགས་སེམས་སྦྲེ་བའི་ཡུལ་བྱད་མེད་ལ་གཅེན་མོ་དང་གཅུང་མོ་བྱ་མོ་སོགས་
སུ་བསྒྲོམ་ན་ཆགས་སེམས་ཚུང་དུ་འགོ་བ་མདོ་ལས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །ནལ་
འགྱུར་པས་བྱད་མེད་ལ་ཆགས་སེམས་སྦྲེ་བ་བསྒྲོག་པའི་ཆེད་དུ་མི་སྦྲུག་པ་དང་
མི་གཙང་བ་སོགས་སུ་བསྒྲོམ་ཆེས་ན། དེ་ལ་སྦྲུག་བྱོ་འཕེལ་བ་དང་སྤང་ཆུང་བྱེད་
བ་སྒྲོས་བཏང་བ་སོགས་ཀྱིས་ཉེན་ཡང་ཆེ་བས། ཉན་རང་རིགས་ཅན་ནམས་ཀྱིས་
སྒྲོམ་པ་དེ་གཙོ་བོར་བྱེད་ཀྱང་། ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་ནམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་གཙོ་བོར་
མི་བྱེད་པར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་མ་དང་པ་སོགས་སུ་སྒྲོམ་པ་གཙོ་བོར་བྱ་བ་ནི།
དེ་དག་གཅེས་པར་བཟུང་བའི་སྒོ་ནས་ཆགས་སེམས་དང་སྤང་སེམས་སོགས་
འགོག་པར་བྱས་ཀྱི་སྦྲུག་བྱོ་བ་དང་སྒྲོས་བཏང་བ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པའང་མི་འབྱུང་
བས། མར་ཤེས་བསྒྲོམ་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་མན་ངག་དམ་པ་ཡིན་པ་མ་ཟད།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་མེད་མི་རུང་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །

དེན་དཔྱད་སྒྲོམ་ཚུལ།

གཉིས་པ། དེན་དཔྱད་པ་སྒྲོམ་ཚུལ་ནི་ཆེ་འདིའི་ཨ་མས་རང་ལ་དེན་དེ་ལྟར་
བསྐྱུངས་པའི་ཆོད་དེ་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་དེན་གྱིས་བསྐྱུངས་
ཡོད་པ་མ་ཟད། གྲེ་བྲག་སེམས་ཅན་རེ་རེས་ཀྱང་རང་ལ་དེན་གྱིས་བསྐྱུངས་
པ་ཀྱངས་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། བཤེས་སྤྱིངས་ལས། རེ་རེས་རྒྱ་མཚོ་བཞི་ལས་སྦྲག་
བ་ཡི། །འོ་མ་འཕྱང་སྟེ་ད་དུང་སོ་སོ་ཡི། །སྤྱི་བོའི་རྗེས་སུ་འབྱངས་པའི་འཁོར་

བ་བས། །དེ་བས་ཆེས་མང་སྟེང་ཅིག་བརྟུང་འཆའ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
 སེམས་ཅན་རྒྱུད་གཅིག་གིས་རང་གི་ཨ་མ་བྱས་པའི་འོ་མ་བརྟུང་བ་རྣམས་དུས་
 གཅིག་དུ་གསོག་རྒྱུ་ཡོད་ན་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་བཞིའི་ཆད་ལས་ཀྱང་ལྷག་པ་བརྟུང་
 ཟེན་པ་དང་། བརྟུང་བར་འགྱུར་བ་བསྟན་པས་མ་རེ་རེ་བྱས་པའི་གནས་སྐབས་
 སུ་རང་ལ་ཟིན་རིམ་ལྟར་སྐྱོང་བ་ནི། ཆེ་འདྲིའི་ཨ་མའི་མངལ་དུ་ཞུགས་པ་ནས་
 བརླུང་སྟེ་ཆེའི་འདུ་བྱེད་མ་བཟང་གི་བར་དུ་ཕན་འདོགས་ཀྱི་བསམ་པ་དེས་ཀྱུན་
 རྒྱས་བསྐྱངས་ཏེ། ཕན་བདེ་གང་དང་གང་བསྐྱབས་པ་རྣམས་རེ་རེ་བཞིན་བསམ་
 པར་བྱས་ནས་དེ་རིམ་བཞིན་སེམས་ཅན་གཞན་རེ་རེས་ཀྱང་གྲངས་མེད་པ་
 སྐྱོང་ཚུལ་རྣམས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་སེམས་པར་བྱེད་དགོས་ལ། ཐ་ན་སྤྱི་མི་ཤེས་
 པའི་བྱ་དང་བྱིལ། རི་དྲགས། གཙན་གཟན་ལ་སོགས་པས་རང་གི་སྤྱུ་གྱའི་དོན་
 དུ་ལུས་སྟོག་ལའང་སྟོས་པ་མེད་པར་གསོ་སྐྱོང་དང་སྤྱང་སྐྱོབ་རིམ་ལྟར་བྱེད་པའི་
 ཚུལ་རྣམས་ལ་ཉམས་ཞིབ་སྒོ་མཐའ་ཡས་པའི་སྒོ་ནས་བྱས་ན། ཨ་མས་རང་གི་
 སྤྱུ་གྱ་སྐྱོང་ཚུལ་ལས་ལྷག་པར་འདིག་རྟེན་པས་ཟིན་གྱིས་བསྐྱང་ཚུལ་གཞན་མེད་
 པས། འདི་ཉིད་སེམས་ཅན་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་དག་གཉེན་བར་མ་གསུམ་ལ་བསྐྱོར་
 ཏེ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་སེམས་པ་དང་། དཔྱོད་པར་བྱེད་པ་ནི་ཟིན་ཟན་པ་ཡིན། རང་
 ཉིད་བྱ་དང་རི་དྲགས་ལ་སོགས་པར་སྤྱོད་པ་འདི་སྤངས་མ་སྐྱོང་བ་ཅི་ཡང་མེད་པ་
 མ་ཐད་གྲངས་མེད་པས་དེ་རེ་རེའི་སྐབས་སུ་འདྲེན་རིམ་ལྟར་སྐྱོང་པའི་ཚུལ་རྣམས་
 བསམ་པར་བྱས་ན་ཆེ་འདྲིའི་ཨ་མ་ལྟར་ཟིན་གྱིས་བསྐྱངས་པ་ཆད་མེད་པ་རྣམས་
 རང་གིས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་ཟིན་གྱིས་སྐྱོང་ཚུལ་རྣམས་ཟན་པའི་ཆེ། གཉེན་ལ་བསམ་དུས་
 སྤྱོད་པ་ལྟ་བུར་མངོན་ཡང་དག་ལ་བསམ་དུས་སྒོ་མ་ཟུག་པ་དང་ཡིད་དུ་མི་འཐད་

པ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཆོ། གོང་དུ་བཤད་པའི་བཏང་སྟོམས་སྟོམ་ཚུལ་སྟོན་པ་བཏབ་སྟེ་
དབྱེད་འཛིག་སྒེལ་གསུམ་བྱས་ན། དགའི་སྤང་བ་འགགས་ནས་གཉེན་འབའ་ཞིག་
ཏུ་ཤར་བ་ཞིག་འོང་ལ། དེའི་སྟངས་ཟིན་ཟིན་ཆེ་བའི་བསམ་པ་ངང་གིས་
འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལྟར་བསྟོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དག་གཉེན་བར་མ་སུ་ཞིག་མཐོང་ཡང་
ཆེ་འདིའི་ཨ་མ་དང་འབྲ་བར་བཀའ་ཟིན་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་དང་ཟན་པ་བཅས་མིན་
ངམ་ངམ་ཤུགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པས་ན། ཟིན་ཟིན་པའི་སྟོ་སྟོང་དངོས་གཞི་བསྐྱེད་
པའི་ཆད་ཡིན་ནོ། །འདི་ཡང་མར་ཤེས་ཤུགས་ཆེ་ཆུང་གི་ཟིན་ཟིན་པ་ཤུགས་ཆེ་
ཆུང་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་ཐོག་མར་མར་ཤེས་ནས་གཟབ་དགོས་སོ། །དེང་དུས་
བསམ་ཚུལ་ཞིག་ལ་ཨ་མས་སྤུ་གྱུ་སྐྱེད་པ་དེ་ཁོ་རང་གི་འདོད་ཆགས་དབང་གིས་
སྐྱེས་པ་ཡིན་པས། སྤུ་གྱུ་གསོ་སྐྱོང་དགོས་པ་ཁོ་རང་གི་ལས་འགན་ཡིན་གྱི་ཟིན་
ཟིན་མི་དགོས་ཟེར་བ་མང་ཡང་། དེ་ནི་ཏ་ཅང་ཐལ་ཏེ། སྤུ་གྱུ་སྐྱེས་པ་འདོད་ཆགས་
དབང་གིས་ཡིན་པ་བདེན་ཡང་རང་ཨ་མ་དེ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡང་འདོད་ཆགས་ཀྱི་
དབང་གིས་ཡིན་པས་ཨ་མས་རང་ལ་ཕན་འདོགས་མོ་དགོས་པར་ཐལ་བ་དང་།
གསོ་སྐྱོང་བྱེད་པའང་མི་རིགས་པར་གྱུར་ཞིང་། རང་ལུས་དང་ལྷན་ཅིག་སྦྱར་བའང་
འདོད་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན་པས་རང་ལུས་རང་གིས་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་པའང་
མི་རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་རྒྱལ་ཁབ་དང་འབངས་ཞེས་པའང་ཕན་
ཚུན་རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པས། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་འབངས་
ལ་གཟིགས་སྐྱོང་དང་འབངས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤྱི་ཞུ་སྦྱོབ་པའང་མི་རིགས་པར་
འགྱུར་བ་སོགས་འཛིག་རྟེན་མ་རབས་ཀྱི་ལྟ་སྟོན་དང་དུ་མང་བ་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་ཐ་
ཆད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་མ་རབས་ཀྱི་ལྟ་སྟོན་ལ་ཆད་འཛིན་དོར་ནས་ཡ་རབས་ཀྱི་ལྟ་

སྤྱིད་སྒོ་གང་ས་ནས་དང་དུ་སྤང་དགོས་པ་ལྟར་འདི་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །

མདོར་བསྡུས་ན། བ་མས་སྤྱ་གྲ་བསྐྱེད་པ་ནི་རྒྱུའི་ཀུན་སྤོང་འདོད་ཆགས་
ཀྱི་དབང་ལས་ཡིན་ནའང་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྤོང་ནི་སྤྱ་གྲ་ལ་ཤ་ཆ་དང་། བྱམས་བརྩེ་
མཛེན་དུ་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་ཉར་ཆགས་དང་། གསོ་སྤྱོད་རང་ལས་ཀྱང་སྟག་པར་
བཟུང་ནས་པན་འདོགས་བྱས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས་སྤྱ་གྲ་རང་གི་ངོས་ནས་ཀྱང་པ་
མ་ལ་བྱམས་བརྩེ་དང་ཤ་ཆ་འབའ་ཞིག་གིས་སྤི་བྱ་བསྐྱེད་དགོས་པ་ནི། པན་ལན་
པན་པར་བསྐྱེད་དགོས་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ལ་འདི་ནི་ཆོས་དང་འཛིག་ཉེན་གཉིས་
ཀའི་ལུགས་ཀྱི་ཅ་བ་བཟུང་ས་ཡིན་ནོ། །འཛིག་ཉེན་ཀྱི་བྱ་བ་གང་ཡིན་ཡང་རྒྱུའི་
ཀུན་སྤོང་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་གང་རུང་གིས་བྱས་པར་ངེས་ཀྱང་དུས་ཀྱི་ཀུན་
སྤོང་དང་འདུ་ཤེས་བཟང་ངན་ཀྱི་དབང་ལས་བྱ་བ་བཟང་ངན་སྣ་ཆོགས་སུ་འགྱུར་
བ་དང་། བྱ་བ་བཟང་ངན་ཀྱི་དབང་ལས་འབྲས་བྱ་ལེགས་ཉེས་སྣ་ཆོགས་སུ་སྒྲིན་
པ་ཡིན་པས་དེའི་སྒོ་བས་ཀྱིས་ཚུར་པན་སེམས་ཀྱིས་པན་པར་བསྐྱེད་པ་ལྟར་པར་
ཡང་པན་སེམས་ཀྱིས་པན་པར་བསྐྱེད་དགོས་པ་ནི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་པ་དང་
ལྟན་ནོ། །གནོད་ལན་གནོད་པ་བསྐྱེད་ན་ནི་སྤྱ་གྲ་བསྐྱེད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་ཡིན་
ལ། པན་ལན་གནོད་པ་བསྐྱེད་ན་སྤྱ་གྲ་བསྐྱེད་ཆེད་དུ་བསྐྱེད་པ་མ་ཟད་འཛིག་ཉེན་
ལ་རབས་ཀྱི་ཁྲིམས་དང་ཡང་འགལ་ཞིང་མ་རབས་ཐ་ཆད་དུ་ཀུན་ལ་གྲགས་པ་
ལྟར་ལོ། །དེ་ཡང་ཆེ་འདིའི་པན་པ་ཉི་ཆེ་བ་ལས་ཟིན་ཟིན་པ་ཡང་ཉི་ཆེ་བ་ལས་མི་
འོང་ལ་དེ་དག་རང་གི་པ་དང་མར་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཟིན་རིམ་ལྟར་བསྐྱེད་ས་་
པའི་ཚུལ་རྣམས་ནི་ཆེ་འདིའི་མ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པ་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཡོད་པས།
ཚུལ་དེ་ལྟར་ཟིན་ཟིན་པ་ཡང་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པ་འབྱུང་བའང་རྒྱ་
མཚན་ཡང་དག་གི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་པས། རང་གིས་མ་བསྐྱོམས་པ་མ་

གཏོགས་བསྐྱེམས་ན་ཁྱད་པར་མེད་པ་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ཡང་སློབ་སྤྲིངས་ལས། ཉེ་དུ་
འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་ཁོངས་སུ་ཆུད་གྱུར་བ། །སློང་གི་ནང་དུ་ལྷུང་བ་ལྟ་བུར་སྤང་
བཞིན་དུ། །སྤྱི་ཤི་འཕོས་པ་དེ་ལོས་པ་དེ་བོར་ནས། །གལ་ཏེ་གཅིག་ཐར་བྱེད་ན་དེ་
ལས་ཁྲིལ་བོར་མེད། །ཅེས་པ་ལྟར། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དངོས་སམ་བརྒྱད་
པའི་སློ་ནས་པན་པའི་སེམས་རྒྱལས་པོ་ཆེ་ཞིག་མ་སྤྱི་ན་ནི། ཆོས་གང་བྱས་ཀྱང་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སུ་མི་འགྲོ་བས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་
མར་སེམས་ཅན་གྱི་བྱི་བྱ་བ་འདི་ལ་ནན་ཏན་དུ་འབད་པར་བྱའོ། །

བྱིན་གཙོ་སློམ་ཚུལ།

གསུམ་པ། བྱིན་གཙོ་བའི་བསམ་པ་ལ། རྩ་སྤྱི་མདོ་ལས། རྒྱ་མཚོ་དང་ནི་
རི་རབ་དང་། །ས་རྣམས་བདག་གི་ཁུར་མིན་གྱི། །བྱས་པ་མི་གཙོ་གང་ཡིན་པ། །དེ་
ནི་བདག་གི་ཁུར་ཆེན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གོང་གསལ་བྱིན་བྱ་བ་ཙམ་
ཀྱིས་མི་ཆོག་ཅིང་། བྱིན་གཙོ་དགོས་པ་ངེས་པར་བསམ་དགོས་ཏེ་ཆེ་འདིར་རང་
ལ་ཚུར་བྱིན་གང་བསྐྱུངས་པ་དེའི་ལན་དུ་པར་བྱིན་གཙོ་དགོས་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་
ལ་རབས་ལ་བལྟ་བ་ཀྱན་གྱིས་ལེགས་པར་བྱུབ་ཏེ། ཚུར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱུངས་པ་ལ་
པར་བྱིན་མེད་དུ་བྱས་ན་མི་དེ་ལ་ངོ་ཆ་དང་ཁྲིལ་གཞུང་མེད་པར་བརྩིས་ཏེ་མི་ཆོས་
ལས་འདས་པ་དང་། དུད་འགྲོའི་འདུ་ཤེས་ལས་མེད་པ་སོགས་སུ་སློད་པར་བྱེད་པ་
དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་བ་གཞན་ནས་གཞན་དུ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱུངས་པའང་ཆེ་འདིའི་ཨ་མས་
བྱིན་གྱིས་སློང་ཚུལ་དང་སློ་ཀྱན་ནས་མཚུངས་པས་བྱིན་གཙོ་དགོས་པའང་དེ་བཞིན་
ཡིན་པར་སློ་ཀྱན་ནས་བསམ་པ་རྒྱར་བསྐྱེད་དགོས་སོ། །

བྱིན་བྱ་བའི་བསམ་པ་སྟོབས་ཇི་ཙམ་ཆེ་བ་དེ་ཙམ་གྱིས་བྱིན་གཙོ་བའི་

བསམ་པ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བས། འིན་རྟེན་ལྟར་གཞོ་བའི་ཚུལ་ལ་དབྱེད་པ་ན་
 དུས་གཅིག་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གང་གིས་ཀྱང་འིན་
 གཞོ་བར་མི་རྒྱས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེ་ན། སྒར་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་
 གྱིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འིན་གཞོ་རྒྱུའི་དམ་བཅའ་དང་ཐུགས་བརྩེ་
 གཡོ་བ་མེད་ཀྱང་། དུས་གཅིག་དུ་འིན་གཞོ་བ་མ་ཡིན་གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་
 མ་རྣམས་ཀྱི་བར་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བཞུགས་ནས་གང་ལ་གང་རན་པ་
 དང་གང་ལ་གང་མཁོ་བའི་པན་པ་དང་། བདེན་པའི་དོན་འབད་མེད་དུ་སྐྱབ་པར་
 མཛད་ཅིང་། མི་རན་པ་དང་མི་འཆམས་པའི་དོན་སྐྱབ་ན་རང་གཞན་གཉིས་ཀར་
 ངལ་བའི་རྒྱ་འབའ་ཞིག་དུ་ཟད་པ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་འིན་
 གཞོ་རྒྱུའི་བསམ་པའི་སྟོབས་རིགས་པ་ཡང་དག་པའི་ལམ་ནས་གོང་ནས་གོང་དུ་
 སྒྲེལ་བ་དང་། རྒྱ་སྐྱེད་དགོས་པ་ནི་རྒྱལ་སྤྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆེ་བའི་
 ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་ལྟར་རང་ཅག་གིས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་བསྐྱབ་དགོས་པ་
 ཡིན་ཏེ། དམིགས་པ་དང་བསམ་པ་འི་ཅམ་རྒྱ་ཆེ་བ་དེ་ཅམ་གྱིས་བྱ་བའང་དེ་ཅམ་
 དུ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་བཟང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། མི་ལ་ལས་ཉིན་རེ་ཉིན་
 རེའི་བདེ་དོན་ལ་དམིགས་ནས་ལས་བྱེད་པ་དང་། མི་ལ་ལས་ཆེ་གང་གི་དོན་ལ་
 དམིགས་ཏེ་ལས་བྱེད་པ་དང་། ལ་ལས་སྐྱེ་བ་བྱི་མ་པན་ཆད་ལ་དམིགས་ཏེ་ལས་
 བྱེད་པ་གསུམ་པོ་ལས་བྱེད་ཚུལ་གཅིག་པ་ཡིན་ནའང་དམིགས་ཡུལ་དང་བསམ་
 པའི་དབང་གིས་ལས་དོན་གྱི་འཆར་གཞི་འདིང་སྟངས་དང་། རྒྱབས་ཆེ་རྒྱུ་དང་།
 བན་ཐོགས་ཆེ་རྒྱུ་རྗེས་སྟོན་ཅིག་འབྱུང་བ་མཐོང་ཆོས་ལྟར་རོ། །འིན་རྟེན་ལྟར་གཞོ་
 བའི་ཚུལ་ནི་དབྱུང་ཞིང་འཛོངས་པ་ལ་ཟང་ཟིང་གིས་པན་འདོགས་པ། ངལ་ཞིང་
 དུབ་པ་ལ་གྲོགས་གྱིས་པན་འདོགས་པ། འདིགས་པས་མནར་བ་ལ་སྟོབས་གྱིས་

པན་འདོགས་པ། སྒྲིག་ཉེས་སོགས་ཁྲིམས་ཀྱིས་གཅོས་པ་ལ་ཐབས་ཀྱིས་པན་
འདོགས་པ། རྒྱ་མཚོ་སོགས་ཉམ་ཐག་ལ་སྤྲོད་དང་རིམ་འགྲོས་པན་འདོགས་པ།
མྱོངས་པས་ཉེས་པ་ལ་ཤེས་ཡོན་གྱིས་པན་འདོགས་པ། གཏན་གྱི་བདེ་བ་འདོད་པ་
ལ་ཆོས་ཡང་དག་པས་པན་འདོགས་པ་སོགས་པན་འདོགས་ཚུལ་སྒྲིག་མཐའ་ལས་
པ་ཡོད་པས། གང་ལ་གང་མཁོ་བ་དང་། དགག་དགོས་ཆེ་ཆུང་ལ་དབྱེད་དེ་པན་
འདོགས་རྒྱུ་ལྷག་བསམ་བསྐྱེད་དགོས་སོ། །

པན་འདོགས་པ་སྤྲོད་ཆུང་སྤྲོད་ཆེ་བ་ཡིན་ལ། ཤེས་ཡོན་གྱིས་པན་
འདོགས་པ་ནི། དེ་དག་ཀྱང་ལས་མཆོག་དང་དེའི་ནང་ནས་ཆོས་ཀྱི་པན་འདོགས་
པ་ནི་ཆོས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་མ་ཟད་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་ཏུ་པན་གདགས་
པར་བྱ་བ་དང་། ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་ཏུ་དགོས་མཁོ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་འབྱུང་
བ་ཡིན་ནོ། །ཟང་ཟེང་གིས་པན་འདོགས་པ་སོགས་ནི་གནས་སྐབས་དགོས་པའི་
དབང་གིས་ཡིན་པས་དགག་དགོས་ལ་གཞིགས་པས་རན་པར་དགོས་ཀྱི་ཐལ་
ཆོས་ན་སྤྲོད་ཏུ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་པན་ལས་གཞོད་ཆབས་ཆེ་བ་འགྱུར་སྤྲོད་པས་
མཐའ་གཅིག་ཏུ་པན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེའི་སྒྲིབས་ཀྱིས་དེགས་པ་དང་། འདོད་
རུངས་དང་། དམན་པར་བྱེད་གསོད་སོགས་ཉོན་མོངས་འཕེལ་བ་དང་གསོག་
བསྐྱུང་གིས་དངངས་སྒྲིག་དང་ལས་ཆོལ་སོགས་སྤྱད་བསྐྱུང་སྤྲོད་མ་གཅིག་ཐོག་
གཉིས་བཅེགས་འབྱུང་བའང་ཆོས་མང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བཤེས་སྤྲིངས་ལས། རྒྱ་
རྒྱལ་ཀྱང་གྱི་ནང་ནས་ཆོག་ཤེས་པ། །རབ་མཆོག་ལགས་པར་ལྷ་མིའི་སྤྲོད་པས་
གསུངས། །ཀྱང་ཏུ་ཆོག་ཤེས་མཛོད་ཅིག་ཆོག་མཐུན་ན། །ཞོར་མི་བདོག་ཀྱང་ཡང་
དག་འཁྱོར་པ་ལགས། །དེས་པ་བདོག་མང་ཇི་ལྟར་སྤྱད་བསྐྱུང་བ། །འདོད་ཆགས་
ཆུང་རྒྱལ་དེ་ལྟར་མ་ལགས་ཏེ། །ལྷ་མཆོག་རྒྱལ་ལ་མགོ་བོ་ཇི་སྤྲོད་པ། །དེ་

ལས་བྱུང་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དེ་སྤྲོད་དོ། །ཞེས་དང་། སྤྲོད་འཇུག་ལས། བསལ་དང་
བསྐྱེད་དང་བསྐྱེད་པའི་གཏུང་བ་ཡིས། །ཁོར་ནི་སྤང་ཁྲོལ་མཐའ་ཡས་ཤེས་བྱ་
སྟེ། །ཁོར་ལ་ཆགས་པས་གཡེངས་བར་གྱུར་བ་རྣམས། །སྤྲོད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་
ལས་ཁྲོལ་སྐབས་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁོར་གྱི་ཉེས་དམིགས་ཤེས་པའི་
སྒོ་ནས་སྤྲོད་ཚུལ་རན་པར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །དང་སང་ཕྱི་རྒྱལ་ནས་ཀླས་འཁོགས་
ཉམ་ཐག་ལ་ཀླས་གསོ་ཁང་དང་། བྱིས་པ་དང་གཞོན་ནུ་རྣམས་ཀྱི་མི་ཆེའི་འདུན་
ལས་ལ་དམིགས་ཏེ། སྒོ་བ་སྤྲོད་གི་མཐུན་ཆེན་སྤྲོད་གང་ཐུབ་བྱེད་པའི་སྒོལ་བཟང་
ཞིག་འདུག་པ་འདི་ནི། གཞན་བདེ་བསྐྱབ་པར་པན་རྒྱལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་མཐོང་ཆོས་
ལྟར་རོ། །དེས་ན་དེ་དང་མཐུན་པར་བསྐྱབ་པའང་བྲིན་གཙོ་བྱ་བའི་རྒྱལ་ཆེ་ཤོས་
ཡིན་པ་མ་ཟད་དེང་གི་དུས་སུ་འཇུག་ཏུ་མཁོ་བས་དོན་ཆེན་ཡང་དག་པ་ཞིག་གོ།

གང་ལྟར་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ཏེ་བྲིན་གཙོ་བའི་
བསམ་བས་ཀྱན་ནས་བསྐྱེད་ཏེ་རང་གི་རྒྱས་པ་ཅི་ཡོད་བཏོན་ཏེ་གཞན་པན་གྱི་
བྱ་བ་རྒྱ་བསྐྱེད་པ་དང་དེ་ཡང་དབྱ་གཉེན་རིས་སུ་མ་བཅད་པར་གང་དང་གང་མཁོ་
ཞིང་རན་པ་དེ་ཉིད་བསྐྱབ་དགོས་ཀྱི། བྲིན་གཙོ་འདོད་ཀྱི་བསམ་བའི་རྒྱན་སྤྲོད་བ་
ཅམ་ལ་ཆོག་འཛིན་གྱང་མི་བྱའོ། །ཐ་མལ་བའི་སེམས་ཅན་སུ་ཞིག་ཡིན་ཡང་
གཏན་དུ་བདེ་བ་ཞིག་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་མི་འབྱུང་བ་ཞིག་སེམས་ཁོང་དུས་པའི་
གཏིང་ནས་འདོད་པ་མཚུངས་པས། དེ་ལྟ་བུའི་བདེ་བ་སྐྱབ་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་
སེལ་བ་ལ་སྤང་དོར་གྱི་གནད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བསྐྱབ་པའི་སྒོ་ནས་བྱ་དགོས་ཀྱི་
གཞན་གང་གིས་གྱང་དེ་ལྟར་མི་རྒྱས་པས། དེ་ལྟ་བུའི་སྤང་དོར་གྱི་གནད་ཕྱིན་ཅི་
མ་ལོག་པ་བསྐྱབ་པའི་སྒོ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བྲིན་
གཙོ་བྱེད་ཚུལ་སྒྲ་ན་མེད་པའོ། །དེ་ཡང་སྤྲོད་འཇུག་ལས། །སྤྱག་བསྐྱེད་དོར་འདོད་

སེམས་ཡོད་ཀྱང་། །སྤྱག་བསྐྱེལ་རྒྱ་ལ་མངོན་པར་རྒྱགས། །བདེ་བ་འདོད་ཀྱང་
གཉི་ལྷག་པས། །རང་གི་བདེ་བ་དག་ལྟར་འཛོམས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐམས་
ཅད་གིས་ཉག་ཏུ་སྤྱག་བསྐྱེལ་སེལ་བ་དང་བདེ་བ་སྦྱབ་པ་ལ་ཞུགས་ཀྱང་། དེ་
དང་དེའི་རྒྱ་ལ་ལོག་པ་ཞུགས་པས་འདོད་པ་བཅའ་ཀྱང་མི་རྟོག་། མི་འདོད་པ་ཐོག་
ཏུ་བབས་པ་ནི་རྒྱ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པས་འབྲས་བུའང་དེ་བཞིན་བྱུང་བ་ཡིན་
ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྒྲུང་དོར་གྱི་གནད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་གང་ལ་ཅི་ལུབ་བཀྲིས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དྲིན་གཙོ་བའི་
བསམ་པ་ལ་སྒོ་སྦྱང་བའི་དགོས་དོན་སྟོང་པོ་ལག་ཏུ་སྒྲངས་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ཡང་
མདོ་ལས། ལུབ་རྣམས་སྤྲིག་པ་རྒྱ་ཡིས་མི་བཟུ་ཞིང་། །འགྲོ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་
བྲག་གིས་མི་སེལ་ལ། །ཉིད་གྱི་རྟོགས་པ་གཞན་ལ་སྤྲོ་མེན་ཏེ། །ཆོས་ཉིད་བདེན་
པ་བསྟན་པས་གྲོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གང་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་སྒྲོམ་ཚུལ།

བཞི་པ། ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ནི། དེན་ཆེན་ཐེང་བ་ལས།
རྗེ་ཆོས་སུམ་བརྒྱའི་ཁ་ཟས་དག །ཉིན་རེ་དུས་གསུམ་ཕྱིན་པ་བས། །བྱམས་པ་
ཡུད་ཅམ་ཐང་གཅིག་གི །བསོད་ནམས་དག་ལ་ཆར་མི་བོད། །ལྷ་མི་བྱམས་པར་
འགྱུར་བ་དང་། །ཡིད་བདེ་བ་དང་བདེ་མང་དང་། །དུག་དང་མཆོན་གྱིས་གཞོད་བདེ་
དང་། །དེ་དག་ཀྱང་ནི་སྤང་བ་དང་། །འབད་པ་མེད་པར་དོན་ཐོབ་དང་། །ཆངས་
པའི་འཛིག་ཉེན་སྦྱང་འགྱུར་ཏེ། །གལ་ཏེ་གྲོལ་བར་མ་གྱུར་ཀྱང་། །བྱམས་ཆོས་
ཡོན་ཏན་བརྒྱད་འཛོལ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་ལ་སྒོ་
སྦྱང་དགོས་པ་དེའི་ཚུལ་ནི། དྲིན་གཙོ་བའི་དོན་དུ་མར་གྱུར་སེམས་ཅན་རྣམས་སྤྱག་

བསྐྱེད་ཀྱིས་མཉམ་ཚུལ་བསམ་བཤས་སྤྱད་བསྐྱེད་སེལ་བ་དང་བདེ་བ་ལ་འགོད་
 བར་འདོད་པའི་སྒོ་གཉིས་ངང་གིས་འབྲེན་པར་འགྱུར་ལ་དེ་ལས་སྤྱད་བསྐྱེད་མཐའ་
 དག་ལས་སྒྲིབ་པར་འདོད་པའི་སྣང་རྩི་དང་། བདེ་བ་ལ་འགོད་འདོད་ཀྱི་བྱམས་པ་
 གཉིས་པན་ཚུན་འགན་པའི་ཚུལ་གྱིས་འབྱུང་བས་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྔོན་དུ་ཡིད་འོང་གི་
 བྱམས་པ་སྒྲོམ་པ་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེ་ན། སྒོ་དེ་གཉིས་སྤྱགས་རེ་བའམ་སྒྲོབས་དང་ལྡན་
 བ་ཞིག་མ་བྱུང་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་སད་པར་མི་རུས་ལ། དེའི་ཆེད་དུ་དེ་
 གཉིས་ཀྱི་སྔོན་དུ་ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་ལ་སྒོ་སྦྱང་དགོས་པས་འདི་དང་ཆད་མེད་
 བཞིའི་བྱམས་པ་དང་ཅུང་མི་འབྲསྟེ། དེ་ནི་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་བདེ་བ་ལ་
 འགོད་འདོད་ཀྱི་བྱམས་པ་ཡིན་ལ། ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་ནི་སེམས་ཅན་སྤྱུ་མཐོང་
 ཡང་མ་གཅིག་པའི་བྱའམ་སྤྱད་པའི་བྱ་ལ་མ་ཡིས་རིམ་རྒྱར་བ་བཞིན་ཡིད་དུ་འོང་
 བའི་རྣམ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །

སེམས་ཅན་སྤྱུ་དང་སྤྱུ་མཐོང་ཡང་འདི་བདག་གི་མ་བྱས་པ་ལ་གྲངས་
 ཀྱིས་མི་ཆོད་སྟམ་པའི་བསམ་བཤས་ངང་གིས་བྱུང་བ་ནི་མར་ཤེས་བསྒྲོམས་པའི་ལག་
 རྩེས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཆེ་འདིའི་མ་དང་བྱུང་པར་མེད་པར་དགའ་སྤང་
 ངམ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་རྣམ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་སྒོ་སྦྱང་འཕར་མ་ཞིག་དགོས་པ་ནི།
 འདིའི་སྐབས་ཡིན་ནོ། །ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་འདི་རང་གི་གཉིན་ཀྱི་སྤྱགས་རྣམས་
 ལ་དེ་ཙམ་སྒྲིབ་པར་མི་དགའ་ཡང་བར་མའི་རིགས་ལ་ཅུང་སྒྲིབ་དགའ་ཞིང་། དགའི་
 སྤྱགས་རྣམས་ལ་དེ་བས་ཀྱང་སྒྲིབ་ཤིང་དགའ་ལ། དེ་མ་སྒྲིབ་ན་ནི་དེ་དག་གི་སྤྱད་
 བསྐྱེད་ལ་མི་བཟོད་ནས་སྒྲིབ་པར་འདོད་པའི་སྣང་རྩི་རྣམས་མ་མི་སྒྲིབ་ས། དེ་དག་
 ལ་དམིགས་ཀྱིས་སྤྱད་ནས་ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་བསྒྲོམ་དགོས་པས། རིན་གཤོ་
 བའི་སྐབས་དང་སྤྱར་ནས་ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་བསྒྲོམ་པ་གནད་ཤིང་ཆེ་བས་

ལམ་རིམ་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་གཉིས་གོ་རིམ་
ངེས་ཅན་མིན་པར་གསུངས་པ་ནི། ཚད་མེད་བཞིའི་སྒྲར་གཏོགས་ཀྱི་བྱམས་པ་ལ་
དགོངས་པ་མིན་ནམ་སྟམ་སྟེ་སྒྲིམ་རིམ་བར་པ་ལས། བྱམས་པའི་རྒྱུ་མཉམས་ཀྱི་
རྒྱུད་བརྒྱན་ཏེ་གསེར་ཡོད་པའི་ས་བཞིན་དུ་བྱས་ལ། སྒྲིང་རྗེའི་ས་བོན་བཏབ་ན་
བདེ་སྒྲག་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ལམ་
རིམ་ཆེན་པོ་ལས་ཀྱང་འདི་ཉིད་ཁུངས་སུ་བྱས་ནས་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྤྲོན་དུ་ཡིད་
འོང་གི་བྱམས་པ་འགྲོ་དགོས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་འདི་
ནི་དྲིན་གཙོ་བའི་སྐབས་དང་སྤྱར་ནས་བསྒྲིམ་ན་སྦྲེ་སྦྲེ་བ་མ་ཟད་བདག་གཞན་
མཉམ་བཞེད་སྐབས་ནས་ཆེས་ཆེར་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་འཛིན་རྟེན་
པའི་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་མི་འོང་བ་ནི། དངོས་ཡོད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་པ་དང་
མ་འབྲེལ་ཞིང་། འདོད་ཆགས་ཀྱི་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས་ཡིད་འོང་དང་།
ཞེ་སྤང་གི་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱས་པ་ལས་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་སྦྲེ་བ་དང་། གོམས་
བ་དང་མ་གོམས་པ་དང་། འདྲིས་དང་མ་འདྲིས་སོགས་ལས་ཀྱང་སྦྲེས་པས་དག་
གཉེན་ལ་ངེས་པ་མེད་པ་བཞིན་དུ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་ཡང་འགྱུར་སྟོགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་
བས་མི་བརྟན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་འདི་ནི་རང་ལ་དྲིན་ཚད་མེད་
བས་བསྐྱེད་པ་ཤེས་པ་ལས་སྦྲེ་ཞིང་འདི་ནི་ཆེ་འདིའི་ཨ་མ་དང་བྱུང་བར་མེད་པ་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འང་ཡོད་པས་ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་སྦྲེ་བའི་རྒྱ་མཚན་
ཡང་དེ་ཡིན་པས། ཆེ་འདིའི་ཨ་མ་དང་བྱུང་བར་མེད་པའི་དགའ་སྤང་ཞིག་ངེས་པར་
འོང་བས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཡིད་བྱེད་དང་། དེ་མ་ཐག་རྒྱེན་བྱེད་པ་ལས་ཡིད་འོང་གི་
བྱམས་པ་བསྐྱེད་པས་འཛིན་རྟེན་རང་དགའ་བའི་ཡིད་འོང་དང་ནི་གཏན་མི་འབྲལོ།

དཔེར་ན། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དག་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཡིན་པས་

འདི་དག་ལ་ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་སྐྱེ་བའི་གནས་མེད་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་པའི་དག་
 དང་གཉེན་ནི། ཡུལ་རང་ངོས་ནས་ཚུར་གྲུབ་པ་རྟུལ་ཙམ་ཡང་མེད་ཅིང་སྤང་རྒྱུན་
 དང་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་དབང་གིས་པར་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཡིད་དུ་འོང་བ་
 དང་མི་འོང་བའང་ཡུལ་རང་ངོས་ནས་ཚུར་གྲུབ་པ་རྟུལ་ཙམ་ཡང་མེད་ཅིང་། རང་
 གིས་སྤང་རྒྱུན་དང་ཡིད་བྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་པར་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པ་སོགས་
 ཀྱི་རྒྱ་མཚན་མཐའ་དག་ཆང་བར་བསྒྲོམ་ན་ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་སྐྱེ་བར་མི་དགའ་
 ཞིང་། བྱང་པར་དུ་ཆེ་འདིའི་ཨ་མ་ལའང་ཡང་ནས་ཡང་དུ་འདྲིས་པ་དང་རང་ལ་
 འིན་གྱིས་སྐྱོང་ཚུལ་མངོན་དུ་གྱུར་བ་གཉིས་ཆོགས་ཡོད་ན་མདོག་མི་སྟག་པ་
 དང་། ཉམ་ཐག་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་རྗེ་ལྟ་བུར་འགྱུར་ནའང་ཨ་མར་ཡིད་དུ་འོང་
 བར་མཐོང་ཚུལ་ཉམས་པ་མེད་པ་དང་། འོག་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་དབང་གིས་འིན་གྱིས་
 སྐྱོང་ཚུལ་དེ་དག་ཟེལ་གྱིས་མནན་ན་རང་གི་ཨ་མ་ལའང་དགའ་ལྟར་མཐོང་བ་ཡོད་
 པས། དེ་ནི་འོག་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན་གྱི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་དོན་མིན་པ་
 བཞིན་དུ་སྐྱེ་འཆི་འཕོ་ལེན་གྱི་དབང་གིས་བརྗེད་ནས་མ་བློན་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་
 གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་དང་ལྟན་ཅིག་འདྲིས་ནས་འིན་གྱིས་སྐྱོང་ཚུལ་
 རྣམས་ཆེ་འདིའི་ཨ་མ་དང་བྱང་པར་མེད་པའི་ཚུལ་རྣམས་རིགས་པའི་སྒོ་མཐའ་
 ཡས་པས་བསམས་ཏེ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བརྟག་ཅིང་དབྱེད་པ་དང་། འདྲིས་པར་
 བྱས་ནས་ཡིད་དུ་འོང་བའི་རྣམ་ཅན་ནམ་ཞིན་དུ་བཅེ་བའི་ཨ་མས་སྟག་པའི་བྱ་
 ལ་ལྟ་བུ་བྱའི་ཡིད་འོང་གི་རྣམ་ཅན་དུ་བལྟས་ནས་རྒྱུན་སྐྱོང་བ་ནི། ཡིད་འོང་
 གི་བྱམས་པ་སྒོམ་ཚུལ་དངོས་ཡིན་ནོ། །ལ་ལས་ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པའི་སྐྱ་སྐྱི་
 ཙམ་ཡིད་ལ་བྱས་ནས་མོས་སྒོམ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་སྒོམ་པའི་སྐྱད་
 བྱེད་པ་དེ་ནི། སྟབས་ཁང་དུ་སྒོ་ཁ་ནང་དུ་སྒོག་ནས་སྒོམ་ཆེ་སྐྱེ་སྐྱེ་འབྲུལ་བྱི་རོལ་དུ་

དམངས་ཀྱི་ཆོག་ས་སུ་བལྟས་ཆེ་སྒར་ལྟར་སོན་གནས་པ་ནི་ཡིད་འོང་གི་བྱམས་
པ་སྐྱེ་བའི་སྐལ་ལྷན་དུ་ཅི་ཞིག་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྫོ་སྦྱང་
གི་ཉམས་ལེན་ཐམས་ཅད་ནི་དབྱུང་འཛིག་གཉིས་ལས་དབྱུང་པ་སྦྱོབས་ཆེ་བས་
བསྐྱབ་དགོས་ཀྱི་མོས་སྒྲོམ་ཅམ་གྱིས་མི་འགྲུབ་པོ། །

སྒྲོམ་པའི་རིམ་པ་ནི་ཐོག་མར་གཉེན་ལ་བསྒྲོམས་ནས་དེ་ནས་བར་མ་
དང་། དེ་ནས་དག་ལ་སྒྲོམ་པར་གསུངས་པ་ནི། སྒྲོམ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ལ། དང་པོ་ནས་དགའི་ཕྱོགས་ལ་དམིགས་ཀྱིས་སྤྲུག་ནས་སྒྲོམ་པ་གཙོ་བོ་
དང་། སྒྲ་མ་གཉིས་དེ་ཞར་བྱུང་དུ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་ཀྱང་གནད་ཟབ་པས་མཐའ་གཅིག་
ཏུ་གོ་རིམ་གཟུང་མི་དགོས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བྱམས་པ་སྒྲོམ་པའི་པན་ཡོན་ནི།
ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་དཀྱིགས་པའི་ཞིང་དག་ན། །མཆོད་
པ་རྣམ་མང་དཔག་མེད་རི་སྟེད་པ། །སྐྱེས་མཆོག་རྣམས་ལ་དེ་ཡིས་རྟག་མཆོད་
པས། །བྱམས་པའི་སེམས་ཀྱི་གངས་དང་ཆར་མི་ཤོད། །ཅེས་དང་། སྒར་བྱངས་
པའི་རིན་ཆེན་སྒོང་བའི་ལུང་དོན་ལྟར། བསོད་ནམས་ལུང་པོ་འགྲན་དུ་མེད་པ་ཐོབ་
པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་རྩུ་མཆོན་ཡང་དག་གིས་བྱམས་པ་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་སྒྲོམ་
པ་དག་ལ་ནི། རང་རྩུད་ཀྱི་ཆགས་སེམས་དང་། གནོད་སེམས་དང་། མཐོ་བར་
འགྲན་སེམས་དང་། དམན་པར་ཁྱད་གསོད་སོགས་བསམ་ངན་རྣམས་སྒྲོ་བཀག་
པའམ་ཟེལ་གྱིས་མནན་ཏེ་པན་པར་སེམས་པ་དང་། ཞི་ཞིང་དུལ་བའི་སེམས་
ཀྱི་སྦྱོབས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་དང་། པ་རོལ་པོས་ཀྱང་རང་ལ་གནོད་པའི་
སེམས་དང་ཐོ་འཆམས་པའི་སེམས་སོགས་གདུག་རྩུབ་ཀྱི་སེམས་རྣམས་རིམ་
པར་ཞི་ཞིང་མཛའ་བར་འགྱུར་བ་དང་། མི་དང་མི་མ་ཡིན་གྱིས་གནོད་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་རང་བྱུགས་ཀྱིས་ཞི་བས་གྲུས་པས་བསྟོད་པར་འགྱུར་བ་སོགས་ནི།

བདུད་སྡེ་བྱམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཛོམས་མཛད་པ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་
 བ་ལས་ཀྱང་བྱུང་བོ། །གཞི་མེད་ཀྱི་སེམས་དཔལ་གསུམ་བཞེགས་སོགས་མཐུ་
 སྟོབས་གང་ཆེ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་དེ། བ་རོལ་གྱི་སྡེ་ཆར་གཙོད་བར་བཅུམས་བ་ནི་
 གཞོད་པ་དང་བར་ཆད་རྣམས་བསྐྱོག་པ་ལྟ་ཅི་ཚུར་བསུ་བར་བྱེད་པ་དང་འབྲེལ་བ་
 བདུད་ཀྱི་སྡེ་གཞོམ་པར་ལྟ་ཅི། དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ་རང་ཉིད་བདུད་ཀྱི་སྡེའི་ཁོངས་སུ་
 སོང་བར་ཉེན་ཤིན་ཏུ་ཆེད། །དེའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་རེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཡིད་
 འོང་གི་བྱམས་པ་འདི་ལ་ནན་ཏན་གཟབ་པར་བྱ་ཡི་རང་གིས་མི་འགྲུབ་པའི་ཆོས་
 ལ་ལྟར་ལེན་མི་བྱའོ། །

སྟོང་རྗེ་སྒོམ་ཚུལ།

ཐུ་པ། སྟོང་རྗེ་ནི། ཐུར་བསྟན་པའི་ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་ཆད་དང་ལྷན་
 བ་དང་། གཤེད་ཐུབ་པ་ཞིག་བསྐྱེད་ཐེན་ན་དེས་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་འབྲེན་པར་གཤོན་
 མི་ཟ་བས་སྟོང་རྗེ་ལ་སྦྲར་ཡང་སྟོང་སྟོང་ཅི་དགོས་ཤིང་། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཡིད་
 འོང་གི་བྱམས་པའི་ཡུལ་ནི་སེམས་ཅན་སོ་སོས་འཛིན་ཀྱིས་སྟོང་ཚུལ་གཙོ་བོ་ཡིན་
 ལ་སྟོང་རྗེའི་ཡུལ་ནི་སེམས་ཅན་སྟུག་བསྟུལ་གྱིས་མནར་ཚུལ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས།
 སེམས་ཅན་སྟུག་བསྟུལ་གྱིས་མནར་ཚུལ་ལ་དམིགས་ཀྱིས་སྟུག་ནས་མ་སྦྱངས་
 བ་ཆད་ལྷན་མི་སྟེ་བས་དེའི་དོན་ཏུ་སྦྱང་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་སྟུག་བསྟུལ་ལའང་
 གསུམ་སྟེ། སྟུག་བསྟུལ་གྱི་སྟུག་བསྟུལ། འགྱུར་བའི་སྟུག་བསྟུལ། ཁྲུབ་པ་འདུ་
 བྱེད་ཀྱི་སྟུག་བསྟུལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི་འཛིག་རྟེན་རང་ག་བ་ཀྱན་གྱིས་
 ཀྱང་མི་འདོད་པའི་ཆོར་བ་སྟུག་བསྟུལ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་སྟུག་བསྟུལ་གྱི་སྟུག་
 བསྟུལ་ཞེས་བྱ་ལ། འཛིག་རྟེན་རང་ག་བས་ཆེད་ཏུ་གཉེར་ནས་སྟུབ་པའི་ཆོར་བ་

བདེ་བ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་ནི་འགྲུར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཞེས་བྱ་སྟེ། མཐར་སྤྱག་
བསྐྱེད་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱིས་མ་བསྐྱེད་པ་མེད་པས་འགྲུར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཞེས་
བྱའོ། །ལས་ཉོན་གྱིས་འདུ་བྱེད་པའི་ཕྱང་པོ་ལྟ་ནི་བྱེད་པ་འདུ་བྱེད་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་
ཞེས་བྱ་སྟེ། ཐ་མལ་བའི་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་བྱེད་མཉམ་དུ་ཡོད་ཅིང་སྤྱག་བསྐྱེད་
སྤྱ་མ་གཉིས་པོ་རྒྱུན་མེ་ཆད་པའི་ཉོན་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀུན་འདུ་བའི་སྤྱོད་ཀྱང་བྱེད་
པས་ན་དེ་སྐད་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱག་བསྐྱེད་གསུམ་པོ་ཡང་པན་ཚུན་གཅིག་ནས་
གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རང་སྤྱོད་དུ་རྩིས་པ་མཉམ་བའི་ཚུལ་རྣམས་ཞིབ་
ཏུ་བསམ་པ་ལས། རང་ཉིད་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་འདོད་པའི་ངེས་འབྱུང་གི་
བསམ་པ་བྱང་བར་འགྲུར་ལ། གཞན་སྤྱོད་དུ་ནན་ཏན་བསམས་པ་ལས་སྤྱོད་རྩི་
ཆེན་པོ་བྱང་བར་འགྲུར་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་རགས་པ་ཅམ་ལ་དམིགས་
ཏེ་གྲོལ་བར་འདོད་པ་ནི་སྤྱོད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་
དང་། སྤྱོད་རྩི་ཆེན་པོ་བྱང་བའི་གནས་མེད་དོ། །

བྱེད་པར་དུ་རང་རྒྱུད་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་མངོན་གྲུར་བ་ལ་དམིགས་ཏེ་གྲོལ་
བར་འདོད་པ་ནི། ཆགས་སྤང་འབྲས་མར་འགྲུར་བ་ཡིན་གྱི་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་
པའི་བྱི་ཅམ་ཡང་མི་གྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་མངོན་འགྲུར་བ་ལ་
མི་བཞོད་པའི་སྤང་སེམས་སྤྱིས་ནས་དེ་དང་བྲལ་བའི་གནས་གཞན་འདོད་པར་
སེམས་པ་གང་ཞིག་སྤྱ་མ་ཞེ་སྤང་གི་ཆར་གཏོགས་དང་བྱི་མ་འདོད་ཆགས་གྱི་
ཆར་གཏོགས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གང་ཞིག་ད་ལྟ་སྤྱག་བསྐྱེད་
བས། །ཡིད་འབྱུང་དེ་འབྲས་སྤང་ཡིན་གྱི། །ཆགས་བྲལ་མ་ཡིན་དེ་ཆེ་ཡང་། །ཆགས་
ཡུལ་སྐྱབས་གཞན་འཆོལ་བྱིར་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དོ། །དེ་བས་ན་སྤྱག་
བསྐྱེད་མངོན་གྲུར་བ་ཅམ་ལས་གྲོལ་འདོད་བྱེད་པ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་རེ་ཞིག་མི་མངོན་

པ་ཙམ་བྱེད་ཀྱས་མོད། དེ་དག་གི་ཅ་བ་གཙོད་པའི་ཕྱོགས་སུ་མི་འགྲོ་ཞིང་ཐ་མལ་
བའི་སེམས་ཙན་ལ་བྱབ་པའང་མིན་ཞིང་། དེ་དག་ལས་གྲོལ་བར་རྗེ་ཙམ་འབད་
ཀྱང་དེ་ཉིད་ལས་མི་འདའ་བས། དེ་དག་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པའམ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་
པོ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་མ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་བྱབ་པ་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་འདིའི་སྙིང་ནས་བསམ་པར་བྱ་
བ་ཡིན་ལ། འདི་ལའང་ཐ་རགས་མང་བས་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་
ཕྱང་པོ་འདི་སྤང་བྱིན་ཆད་སྤྱག་བསྐྱེད་བརྒྱད་དང་། ལྔ་དང་། གསུམ་ལ་སོགས་
པའི་མི་འདོད་པའི་ཉེས་སྒྲིན་རྣམས་པ་སྤོ་ཆོགས་པ་དང་། དེ་ཡང་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལང་
བ་དང་། རྒྱན་མི་ཆད་དུ་འབྱུང་བའི་ཁུངས་དང་གཞི་དང་སྒྲོད་ལ་སོགས་པ་རྗེ་
ལྟར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི་ཐ་མལ་བའི་སེམས་ཙན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་མཉམ་དུ་ཡོད་
པས། འདིའི་གནད་རྣམས་ལུང་དང་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒྲོ་
ནས་བསམས་ན་སྤར་བསྐྱེད་པའི་ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་དང་ལྷན་པའི་ཀྱས་པས་
ཐ་མལ་བའི་སེམས་ཙན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ངང་གིས་བྱང་
བར་འབྱུང་རོ། །ཁྱད་པར་དུ་མི་རྟག་སྤྱག་བསྐྱེད་སྙིང་བདག་མེད་བཞི་དང་སྤར་
ནས་སྤྱག་བདེན་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་རྣམས་རྟོགས་ཏེ། དེའི་རྒྱ་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་བདག་
ཏུ་འཛིན་པའི་མ་རིག་པས་ཅ་བ་བྱས་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་
ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱག་ཀུན་ཀྱི་འབྱུག་རིམ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་
ཀྱི་ལུགས་འབྱུང་དང་། ལུགས་ལྡོག་གིས་འཁོར་བར་འཁོར་བ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་
རྗེ་ལྟར་འབྲེན་པའི་ཚུལ་རྣམས་གཞུང་ཆེན་པོ་རྣམས་ལས་རྗེ་ལྟར་འབྱུང་བ་བཞིན་
ལུང་དང་རིགས་པའི་སྒྲོ་མཐའ་ཡས་པས་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལས་བྱངས་པའི་ངེས་
འབྱུང་གི་བསམ་པ་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་སྤར་མ་ལས་ཐབ་པ་དང་ཁྱད་པར་འཕགས་

བ་ཡིན་ལ། འདི་འདྲ་བས་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་བ་དང་ཚུལ་ནི་ནང་པའི་བྱུང་མཐའ་
སྤྲ་བ་བཞི་གའི་སྤྲོ་མོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་དབང་པོ་ཆེས་མཆོག་ཏུ་འཕེལ་ཏེ་སྤྲ་
མ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲོང་བདེན་བཞི་རང་ངོས་ནས་མེད་པར་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་
པལ་སྟེ། གང་ཟག་དང་ཆོས་རང་ངོས་ནས་བྱུང་པར་འཛིན་པའི་མ་རེག་པས་འཁོར་
བའི་ཅ་བ་བྱས་པ་ལས། བོང་བཞིན་འཁོར་བར་རྗེ་ལྟར་འཁོར་བའི་ཚུལ་དང་། ལས་
དང་ཉོན་མོངས་པས་ཅ་བ་དང་འཕལ་ཆུན་རྗེ་ལྟར་བྱས་པའི་ཚུལ། ཉོན་མོངས་
དུག་གསུལ་པོ་པན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟན་ནས་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་བརྒྱུད་དུ་
མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ནང་ནས་དགྲུགས་ཏེ་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་མི་འགྱུར་བ་སོགས་
མདོར་ན། སྤྱག་བསྐལ་གྱི་ཕུང་པོ་འདི་སྤངས་ནས་ཡོད་ཕྱིན་ཆད་གང་ལ་རེག་ཀྱང་
སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རང་བཞིན། གང་ཏུ་བསྐྱད་ཀྱང་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རང་བཞིན། གང་
ལ་འབད་ཀྱང་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རང་བཞིན། གང་དང་འགྲོགས་ཀྱང་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་
རང་བཞིན་ཡིན་པ་ནི་ང་ཆོ་ཟ་མཁས། འཕྱང་མཁས། འགྲོ་མཁས། སྤོང་མཁས་
སོགས་འཕྲོད་བསྟེན་ལ་གཅེས་པ་ཟབ་མོ་བརྒྱུད་དགོས་པ་འདིས་ཀྱང་ལེགས་པར་
དཔོག་བྱས། དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱག་བསྐལ་སྤྲ་རགས་དང་། ཉོན་མོངས་སྤྲ་རགས་ཀྱི་གཏིང་
དཔོག་པའི་སྒོ་ནས་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་བ་དང་སྤྲོང་རྗེ་ཆེན་པོས་དངས་བ་ནི་
རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་གྱི་ནང་ནས་སྤྲོང་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཆད་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་པ་
ཡིན་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། མཁས་པ་རྣམས་ལ་མཐོ་ངེས་ཀྱང་། །དཔྱལ་བ་དང་
མཆུངས་འཛིགས་སྦྱེས་སྦྱར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་སྤྲོང་པའི་འབྲུལ་འཁོར་འདི་མའི་དོང་དང་དུག་སྤྲུལ་གྱི་ཆད་ལྟར་
རྫོགས་པ་ཉན་རང་ལའང་ཡོད་མོད། དེས་སྤྲོང་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཆད་རྫོགས་པར་དངས་
མི་རུས་པ་ནི། ཐ་མལ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱག་པའི་བྱ་ལྟར་ལྟ་བའི་ཡིད་

འོང་གི་བྱམས་པ་ཆད་དང་ལྷན་པ་མེད་པའི་རྒྱུ་ཀྱིས་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། སྤྱིང་རྩེ་
 ཆེན་པོའི་སྤྱོད་དུ་ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་ལ་སྒོ་སྤྱངས་པ་མེད་མི་རུང་བ་ཡིན་པ་མ་
 ཟད། དེ་ནས་བརྒྱུད་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་གཉིས་ལ་མ་བྲལ་
 པའི་ཚུལ་དུ་བསྐྱུང་དགོས་པའང་ལེགས་པར་བྱུབ་པོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་
 པོའི་ངོ་བོ་ནི། ཐ་མལ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་གོང་དུ་བཤད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་
 སྤྱ་རགས་རྣམས་ཀྱིས་མནར་ཚུལ་མཐོང་བས། མི་བཟོད་པའི་རྣམ་པས་དེ་དག་དང་
 འབྲལ་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་བཅས་མིན་གྱི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་པ་ཞིག་ལ་འཛིག་ཅིང་། དེ་
 ལྟ་བུའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་མནར་ཚུལ་དེ་ནི་ཐ་མལ་བའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
 བྱུང་བར་མེད་པ་མཐོང་བ་དེས་རྒྱ་རྒྱུན་བྱེད་པ་དང་། ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པས་དེ་
 མ་ཐག་རྒྱུན་བྱེད་པ་ལས་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ཡང་དེ་དག་ཀྱན་ལ་བྱུང་བར་མེད་པར་
 སྐྱེ་བ་ཡིན་ལོ། །རྒྱས་པ་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །

སྤྱག་བསམ་སྒོམ་ཚུལ།

རྒྱག་པ། སྤྱག་བསམ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱག་
 བསྐྱེད་དང་འབྲལ་བར་སེམས་པ་ཅམ་གྱིས་མི་པན་བར་འབྲལ་བར་བྱ་དགོས་
 པས་སྤྱ་ཞིག་བྱ་དགོས་སྤྱིང་དུ་ཅད་གཅོད་པ་ན། སེམས་ཅན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
 བྱི་རང་གི་སྤྱག་བསྐྱེད་རང་གིས་སེལ་བའི་ཐབས་ལ་འབད་དགོས་ཀྱང་། ལྷང་
 རོར་གྱི་གནས་ལ་སྒྲོངས་ཏེ་བདེ་བ་འདོད་ཀྱང་བདེ་བའི་རྒྱ་སྤྱོད་མི་ཤེས། སྤྱག་
 བསྐྱེད་མི་འདོད་ཀྱང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་སྤྱོད་མི་ཤེས་པ་འདུག་པས། དེ་དག་གི་
 རོན་བདག་གིས་བྱ་བར་འོས་སོ་སྤྱིང་པའི་སེམས་ཤུགས་སྤྱག་བར་དུ་གཡོ་བ་ནི་
 སྤྱག་བསམ་སྐྱེ་བའི་གཞི་ཚུགས་པ་ཡིན་ལོ། །འདི་ཡང་མོས་པ་ཅམ་མ་ཡིན་གྱི་

རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་པའི་ལམ་ནས་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཆོ་འདིའི་ཨ་མས་རང་གི་
བུ་ཤེས་འཛོལ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ན་ངེད་ཀྱི་སྤྱིད་སྤྱུག་ཡག་ཉེས་ཅི་བྱུང་ཡང་བུ་དེ་ལ་རེ་
ལྟོས་དང་ཡིད་ཆེས་བྱས་ཏེ་བག་ཐེབས་སོ་བྱེད་ཅིང་། བུ་དེས་ཀྱང་ཨ་མ་དེ་ལ་བཙེ་
གདུང་ཆེ་ཞིང་དགའ་སྤྱུག་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་ཁུར་ལེན་པ་ཡིན་ལ། ཅི་སྟེ་བུ་དེའི་
བསམ་གཤེས་ལོག་ནས་དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་ཨ་མ་ཡང་ཞེན་པ་གཏིང་ནས་ལོག་པ་
དང་། བུ་དེ་ལ་ཡང་བྲིས་མཆོས་དང་གོགས་སྒྲུབ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མ་རབས་ཐ་ཆད་
ཅིག་ཏུ་བཙེས་ཏེ་འབྲུ་སྟོད་འབའ་ཞིག་བྱེད་པ་འདིག་རྟེན་པའི་སྤྱི་སྟོན་ཡིན་པ་ལྟར།
སེམས་ཅན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་གི་མ་བྱས་པ་གངས་ཀྱི་མི་ལོང་བ། དེ་རེ་
རེས་ཀྱང་རང་ལ་ཆོ་འདིའི་ཨ་མ་ལྟར་བྲིན་ཆད་མེད་པར་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ཤེས་། དེའི་
བྲིན་རེས་པར་གཙོ་དགོས་པར་སྤར་བསྐྱབས་ཐེན་པ་ལྟར་བདག་གི་ཁུར་དུ་བབས་
པར་ངེས་ཤེས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་རྟོག་དེ་ལེགས་པར་རྟོག་པར་འགྱུར་རོ། །

བྲིན་གཙོ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན།

དེ་ཡང་རྒྱ་མཚན་ནམ་པ་ལྟའི་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། ༡ བོད་སྟོན་ལྟར་སེམས་
ཅན་དེ་དག་རེ་རེས་ཀྱང་རང་གི་མ་བྱས་པ་གངས་ཀྱི་མི་ལོང་ཞིང་མ་བྱེད་པའི་
གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུའང་། ཆོ་འདིའི་ཨ་མ་དང་ཁུར་པར་མེད་པར་བྲིན་
ཀྱིས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཐེན་པ་དང་། སྤར་ཡང་བྲིན་ཀྱིས་བསྐྱེད་བར་འགྱུར་པ་དེའི་བྲིན་གཙོ་
དགོས་པ་ནི། རང་གི་ལས་འགན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།

༢ ཆོ་བ་རྒྱལ་ཁབ་དང་། འབྲིང་བ་གོང་སྤེ། རྒྱུང་བ་བྲིས་ཆང་ལྟ་བུ་ཞིག་
ཡིན་ནའང་དེ་སོ་སོའི་ནང་ནས་ཤེས་ཡོན་དང་འཛོལ་ཐང་ཉམས་སྦྱང་ཆེ་བ་དེས་དེ་
སོ་སོའི་འགོ་འཁྲིད་དགོས་པ་དང་། བུ་སྤྱན་ངེ་ཙམ་མང་ཡང་དེའི་ནང་ནས་ཤེས་

འདྲིན་ཆེ་བ་ཞིག་གིས་བྱ་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱིས་ལམ་སྟོན་བྱེད་དགོས་པ་བཞིན་དུ། འགྲོ་
བ་མཐའ་དག་གི་སྤྱད་བསྐྱེད་སེལ་བའི་ཐབས་ལ་སྤངས་པ་གང་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་
སྤངས་པ་ཚུང་བའམ། སྤངས་པ་མེད་པ་རྣམས་ལ་ལམ་སྟོན་བྱེད་དགོས་པ་གང་
ཞིག་བདག་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་བཀའ་འདྲིན་ལ་བརྟེན་
ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་དང་ཡང་མཇུག། སྤྱད་བསྐྱེད་སེལ་བའི་ཐབས་ལ་འང་
སྤངས་པ་གང་འཆམ་ཐོབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་རེ་ལྟོས་བྱ་འོས་སུ་རང་ཡང་ཚུད་པའི་
ཕྱིར་དང་།

༣ རང་ཉིད་ལ་གཞན་དོན་བྱ་བའི་རྒྱས་པ་གང་ཡོད་པ་དེ་མ་བཏོན་ན།
འཇིག་རྟེན་མི་ཆོས་དང་ཡང་མི་མཐུན་པ་མ་ཟད་དམ་པའི་ལྷ་ཆོས་དང་ཡང་མི་
མཐུན་པའི་ཕྱིར་དང་།

༤ དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ནི་གཞན་དོན་འབའ་ཞིག་བསྐྱབས་པ་
ལས་དོན་གཉིས་ཕྱན་སྤུམ་ཆོགས་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་།

༥ བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་སློབ་བཞིན་པ་
ཡིན་པས་རང་ཉིད་ཀྱང་དེའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་འདི་ནི་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྟོག་གཞོ་དགོས་པར་བསམས་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཆེ་བས་
དེའི་བར་དུ་ཡིད་འོང་དང་སྦྱང་རྗེ་བཅུག་མི་དགོས་སོ་ཞེ་ན། རྟོག་གཞོའི་སྐབས་ནི།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྟོག་གཞོ་དགོས་པར་སྐྱབ་པ་ཅམ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་
རྟོག་གཞོ་བ་དེ་ཉིད་རང་གི་འགན་ཁུར་དུ་བབས་པར་ནན་གྱིས་སྐྱབ་པ་ཡིན་པས།
ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་དང་སྦྱང་རྗེའི་གྲོགས་ལ་ངེས་པར་བརྟེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །རྣམ་དཔྱོད་ཅན་ཞིག་ཡིན་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྟོག་གཞོ་དགོས་
པར་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོག་རང་ཉིད་ཀྱིས་གཞོ་དགོས་པ་ཞུགས་ཀྱིས་འགྲུབ་མོད།

གཞན་དོན་དུ་དེ་ལྟ་བུའི་དམ་བཅའ་འབྱུང་བ་ཡང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་མ་ཟད་སྒོ་ས་
འཆུན་ཡང་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བས། དེ་ལྟ་བུའི་དམ་བཅའ་བརྟན་པོ་དང་ཤུགས་ཆེན་པོ་
འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་དང་སྤྲོད་ཆེ་ཆེན་པོ་བཅུག་ནས་དེ་རྗེས་
ལྷག་བསམ་ལ་སྒོ་སྤྲོད་བ་ཡིན་པས་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེན། །

དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་གཞན་བྲིང་
མི་འཛོག་པ་ཞིག་མེད་པ་དེ་དག་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྤྲོད་བཅེ་བས་བསྐྱུངས་ཏེ། དེ་
དག་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་མནར་ཚུལ་ལ་ཤས་མི་བཟོད་པའི་སྤྲོད་ཆེ་རྒྱལ་མ་སྤྱེ་བ་མི་
སྤྲོད་ལ། དེ་མི་སྤྱེ་ན་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་བསྐྱེད་པར་ངེས་
པར་བདག་གིས་བྱའོ་སྤྲོད་པའི་བཅོས་མིན་གྱི་ལྷག་བསམ་སྤྱེ་བའང་མི་སྤྲོད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱ་བ་སྤྱ་ཡང་མེད་ན་དེ་ལྟར་དམ་
བཅའ་བ་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་སྒོ་གྲོས་ཏེ་ཅང་ཅིང་པའི་སྤྱོད་ཏེ། དཔེར་ན།
པ་མཛངས་པས་རང་གི་སྤྱ་གུའི་དོན་བྱ་བ་ནི། སྤྱ་གུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ཐམས་ཅད་
དུས་གཅིག་ཏུ་བྱ་བ་མ་ཡིན་གྱི་སྤྱ་གུ་སོ་སོ་འཆར་ལོང་དང་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་རྩལ་
འཕེལ་རིམ་དང་བསྐྱུན་ནས་དོན་བྱ་བ་དང་། དེ་ཡང་སྤྱ་གུའི་མི་ཆེ་དང་། ཁམས་
མོས་ལ་གཞིགས་པས་དོན་རན་པ་དང་འཆམ་པར་བྱ་བ་ནི། པ་ཐབས་ལ་མཁས་
པའི་དབང་གིས་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། སངས་རྒྱས་གངས་མེད་པ་བྱོན་དུ་ཟིན་ཅིང་དེ་
རེ་རེས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱ་བར་སྤྲོད་དམ་བཅས་ཟིན་པ་ཡིན་
ཡང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུས་གཅིག་ཏུ་བྱ་བར་དམ་བཅས་པ་མིན་
གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་མ་རྫོགས་ཀྱི་བར་དུ་བཞུགས་ཏེ་སེམས་ཅན་སོ་སོ་རང་
ངོས་ནས་རྒྱས་པ་བརྟན་པ་དང་། རིགས་སད་པ། དབང་པོ་འཕོ་བ་སོགས་ཀྱི་རིམ་
པ་དང་བསྐྱུན་ནས་དོན་གང་དང་གང་རན་པར་བྱ་བ་ནི། ཐབས་མཁས་ཀྱི་མཛད་

བའོ། །དེ་ཡང་ནམ་མཁའ་མཐའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་མ་རྫོགས་
 ཀྱི་བར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་ཞུགས་པར་དམ་བཅས་པ་ཡིན་གྱི། དུས་སྤང་དུ་མི་
 ཆེ་གཅིག་གམ་བསྐྱལ་བ་གཅིག་གམ་གསུམ་ལ་སོགས་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
 མཐའ་དག་རྫོགས་པར་བྱ་བར་དམ་བཅས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་སོ་སའི་
 རྒྱས་པ་སྒྲིན་མིན་ལ་ལྟོས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། པ་ལྷག་བསམ་ཆེ་བས་
 བྱ་དུས་ཡུན་སྤང་དུར་སྒོམ་སྤྱང་འགྲན་ཆེ་བའ་བར་བཟོ་འདོད་ནས་ཆེད་དུ་བསྐྱལ་
 བ་པ་བྱ་གཉིས་ཀ་ངལ་བའི་རྒྱ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །

དེས་ན་སངས་རྒྱས་རང་གི་ངོས་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བར་འབད་
 མེད་ལྷན་གྱུབ་ཡིན་ཡང་། སེམས་ཅན་སོ་སའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་སྒྲིན་མིན་ལ་ལྟོས་
 དགོས་ཀྱི་རང་དབང་དུ་བྱ་བར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། བྱམས་སྒོམ་ལས། སེམས་
 ཀྱི་བྱི་མར་གྱུར་བ་ན། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་སྒོམ་མི་མཛད། །ཅེས་དང་། མངོན་
 རྫོགས་རྒྱན་ལས། ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོས་ཆར་པབ་ཀྱང་། །ས་བོན་མི་རུང་མི་འཁྱུངས་
 ལྟར། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་བྱུང་གྱུར་ཀྱང་། །སྐལ་བ་མེད་པས་བཟང་མི་
 སྤྱང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། སེམས་ཅན་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་སྟོང་
 གིས་བསྐྱོར་ན་ཡང་སེམས་ཅན་རང་ངོས་ཀྱི་རྒྱས་པ་མ་བརྟམ་ན་བྱ་ཐབས་ཅི་ཡང་
 མེད་དེ། དཔེར་ན། པ་ཡོན་ཏན་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་ཞིག་ཡིན་ནའང་བྱ་སྒྲིན་
 པ་ཡིན་ན་པ་དེ་ལ་བཅེ་བ་ཆད་མེད་པ་ཡོད་ཀྱང་ཅི་བྱ་བརྟོལ་དང་བའ་བ་བཞིན་
 ནོ། །འོ་ན། སེམས་ཅན་སོ་སོ་རང་ངོས་ནས་རྒྱས་པ་སྒྲིན་དགོས་ན། སངས་རྒྱས་
 དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པར་བསྐྱེན་པར་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་
 མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་སྤྱི་ཞིག་ཡིན་ཡང་རང་ཉིད་འཆང་རྒྱ་རུང་གི་རིགས་དང་།
 རྣམ་དཔྱོད་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་རུང་དང་། སྤང་དོར་གྱི་གནས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་

ལ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་པ་སོགས་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རང་དང་ལྷན་ཅིག་རང་ཆས་
སུ་བྱུང་ནས་ཡོད་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས། བྱི་ནང་གི་འཕུལ་རྒྱུ་འཛོམས་མིན་གྱི་
དབང་གིས་རྒྱུ་པ་སླིན་དང་། མ་སླིན་ཅི་རིགས་སུ་འགྱུར་ལ། ལས་དང་སློན་ལམ་
སོགས་ཀྱིས་པ་མ་བཟང་པོ་དང་གྲོགས་བཟང་པོ་སོགས་སུ་སྤང་དེ་དགོ་བའི་བྱ་
བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་སྦྱར་བ་ཡོད་ན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུ་པ་སླིན་ནས་སངས་རྒྱས་སམ་
བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔས་དུས་ལས་གཡེལ་བ་མེད་པར་དེའི་དོན་མཛད་དུ་འོང་བ་
དང་། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཡང་རང་གི་ཆོས་དང་བཅའ་བཅུ་སྟོན་ལམ་གྱི་འབྲེལ་
བ་བཏགས་མ་སྦྱོང་ན། འདུལ་དཀའ་བས་རང་དང་འབྲེལ་བ་གང་ཆེ་བ་དེ་ཉིད་ཤོན་
ནས་འདུལ་བར་མཛད་ལ། གཞན་ནམས་དངོས་སམ་བརྒྱུད་ནས་འདུལ་བ་སོགས་
གང་ལ་གང་འཆོམས་པ་དེའི་ནམ་པ་བསྟན་ནས་འདུལ་བར་མཛད་པ་ཡང་སྟོན་དུ་
དམ་བཅའ་ཅི་ལྟར་བཅས་པ་ལྟར་འབྲས་བུ་དུས་སུ་སླིན་པས་ཡིན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་
ནའང་པ་རོལ་པོ་བསྟུ་བའམ་ལེགས་པར་འདུལ་བར་བྱ་བ་ལ་དེ་དང་ཁམས་མོས་
མཐུན་པ་ཞིག་གིས་བྱེད་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་མངོན་རྒྱུ་
ལས། གང་དང་གང་ལ་གང་དང་ནི། །གང་ཆེ་བྱ་བ་ཕན་གྱུར་བ། །དེ་དང་དེ་ལ་
དེ་སྣང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཡང་མདོ་སྟེ་རྒྱུ་ལས། སྦྱར་བའི་སྟོན་དུ་སྦྱང་རྗེ་དང་། །མོས་པ་དང་
ནི་བཟོད་པ་དང་། །དགོ་ལ་ཡང་དག་སྦྱོད་པ་ནི། །རིགས་ཀྱི་རྟགས་སུ་ངས་པར་
བཤད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། སེམས་ཅན་ཐ་མལ་པ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་
དུས་རིང་བྱང་ལ་མ་ལྟོས་པར་ནམ་ཞིག་ན་གྲོགས་བཟང་པོ་སོགས་དང་སྤང་ནས་
དགོ་བའི་སྦྱང་བ་མངོན་པར་སྦྱོས་ཏེ་རིགས་སད་པའི་དུས་སྤིང་ལ། དེའི་ཆེ་སངས་
རྒྱས་ནམས་ཀྱིས་དུས་ལས་གཡོ་བ་མེད་པར་ངས་པར་འདུལ་བ་མཛད་པས་གདོན་

མི་བ་བར་འཁོར་རྒྱ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་རྒྱ་
 དེས་སུ་ལུང་རིགས་དུ་མས་སྐྱབ་པར་མཛད་དོ། །འོ་ན་སངས་རྒྱས་གངས་མེད་པ་
 དཔག་དུ་མེད་པ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བྱོན་དུ་ཟེན་ཅིང་དེ་རེ་རེས་ཀྱང་སེམས་ཅན་
 གངས་ཀྱིས་མི་ལོང་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་བཀོད་དུ་ཟེན་ནའང་། ད་དུང་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ཁ་ཁྱིའི་བ་ཅམ་ཡང་མ་རྒྱུར་ན། དེ་ལྟ་བུའི་དོན་བྱེད་པ་རྗེ་ལྟར་འཐད་
 ལྷམ་ན་འདི་འབྲ་བའི་དོགས་པ་སྐྱེས་པ་ཆེས་མང་མོད། འགལ་བ་ནི་མི་སེམས་ཏེ་
 སེམས་ཅན་ནི་ནམ་མཁའི་མཐའ་དང་མཉམ་པས་མང་ཉུང་བརྟེ་བའི་གཞི་མི་རུང་
 ཟེ། དཔེར་ན། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ནས་ཚུ་རྗེ་ཅམ་བཅུས་ཏེ་སྐྱམ་སར་བྲངས་པ་དང་།
 ལོངས་སུ་སྐྱོད་པ་སོགས། འཛམ་གླིང་ཆགས་ནས་བཟུང་སྟེ་རྗེ་ཅམ་བཀྱིས་ཀྱང་
 ད་དུང་ཡང་འབྱི་བ་དང་། ཉུང་བར་མི་གྱུར་བ་བཞིན་དང་། བྱེ་བྲག་དུ་འཛམ་གླིང་
 གི་མི་གཅིག་ལུ་བགང་དུ་ཡོད་པ་འདི་ལ་མཆོན་ནའང་། རྒྱ་ཆའི་རིགས་མཐའ་དག་
 བསལ་ནས་བདེ་བ་ལ་སྐྱར་བའི་དོན་དུ་སྒྲན་ཁང་རྣམ་པ་སྒྲ་ཆོགས་པ་རྗེ་བཟང་རྗེ་
 མང་དུ་བཅུགས་ཏེ། རད་སེལ་བའི་སྒྲོར་བ་ལྷག་པར་བཙོན་བཞིན་པ་དེ་ལྟར་ཡང་།
 རད་མནར་བ་སྐར་ལྟར་ཉུང་དུ་མ་སོང་ཞིང་རྒྱན་མི་ཆད་པ་མཐོང་ཆོས་ལྟར་ཡིན་
 ནའང་སྒྲན་ཁང་དེ་དག་དོན་མེད་དུ་མི་འགྱུར་བ་མ་ཐད་སྒྲན་ཁང་དེ་དག་པན་པ་རྒྱ་
 རྗེ་ཆེར་སོང་བ་དང་། འགྲོ་བ་མི་ལ་དགོས་མཁོ་རྗེ་ཆེར་འགྲོ་བ་མཐོང་ཆོས་ལྟར་རོ། །

འོ་ན་སྐར་བྱོན་ཟེན་པའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དམ་བཅའ་མཛད་
 ཟེན་པས། རང་ཅག་སྐར་ཡང་དམ་བཅའ་བ་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ།
 འདས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་རང་དང་སྐར་ནས་ལས་དང་སྒོན་ལམ་གྱི་
 འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་སྐྱལ་དུ་གྱུར་པ་མཐའ་དང་ལུ་མེད་པ་ཞིག་འཁོར་
 བ་ལས་བྲངས་ཟེན་ཀྱང་། ད་དུང་གདུལ་དགོས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ནི་ནམ་མཁའ་དང་

མཉམ་པ་ལུས་ནས་ཡོད་པས། རང་ཅག་གིས་དེ་དང་མཐུན་པར་དམ་བཅས་ཉེ་སྤྱོད་བྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གང་ལ་ཅི་ཐུབ་བགྱིས་ནས་ཆོས་དང་ཐང་ཐང་གི་འབྲེལ་བ་དང་། ལས་དང་སྒྲོན་ལམ་གྱི་འབྲེལ་བ་མཐའ་མེད་དུ་སྟེལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་དག་གི་དོན་བྱེད་ན་གཞན་ལས་ཀྱང་གདུལ་སྦྱ་བ་དང་པན་རྒྱབས་འགྱུར་ཆེ་བ་ནི་ལས་དང་སྒྲུབས་བབས་གྱི་བྱུང་པར་ཡིན་པས། རང་ཉིད་གྱིས་ཀྱང་སྟོད་པ་མེད་པའི་སྟོང་སྟོབས་སྟེལ་དགོས་པ་ནི། རང་གཞན་གཉི་གའི་དོན་འབའ་ཞིག་ལ་ཐུག་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་སེམས་ཅན་སྤྱི་བྱིངས་གྱི་འཁོར་བ་ལ་བྱི་མཐའ་ཡོད་མེད་ཁ་ཆོན་གཅོད་དཀའ་ཡང་རང་གི་ངོས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་དོན་བདག་གིས་བྱའོ་སྟུམ་དུ་ཞེ་ཐག་པ་ནས་དམ་བཅའ་བ་ནི། དམ་བཅའ་གཞན་ཀྱན་ལས་མཆོག་ཏུ་དག་ཞིང་སྟོང་སྟོབས་དཔེ་རྒྱ་བལ་བ་དང་། ལྷག་བསམ་ལུ་ཐག་ཆོད་པ་དང་། ལེགས་པ་ཐམས་ཐད་སྒྲུབ་པའི་རྩ་བའང་ཡིན་པས། ལྷག་བསམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་དམ་བཅའ་བའི་ཆེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་དོན་བྱེད་པར་དམ་བཅའ་བ་ཡིན་ཡང་། གཞན་དོན་ལ་དངོས་སུ་ཞུགས་པའི་ཆེ་རང་གིས་དོན་གང་བྱ་རུང་བ་དེ་ཉིད་དངོས་སུ་བསྒྲུབས་ནས་ཤུགས་གྱིས་དེ་དག་ལ་པན་འདོགས་པར་བྱེད་དགོས་ཀྱི་དོན་བྱ་མི་རུང་བར་དོན་བྱེད་ན་པན་ལས་གཞོད་པར་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ཡང་ཆེ་བའི་བྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་དོན་རྒྱབས་ཆེ་བ་དང་བྱ་དཀའ་བ་ཞིག་བསྒྲུབ་དགོས་ཆེ་སྟེན་དུ་དམ་བཅའ་བརྟན་པོ་བཟོ་དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་གཤམ་ཆེ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་ན་མི་རིགས་སམ་རྒྱལ་ཁབ་སོགས་ཀྱི་ལས་དོན་གཤམ་ཆེ་བ་ལ་ཞུགས་པའི་ཆེ་ཡང་སྟེན་དུ་དམ་བཅའ་རྩོལ་རི་མོ་བྲིས་པ་ལྟ་བུའི་བརྟན་པོ་དང་སྒྲུབས་འགར་ཁ་ཐེག་འགན་ལེན་ཡང་བཙུགས་དགོས་ལ། དེ་

ལྷན་མ་བྱུང་ཆེ་བྱིས་དཀའ་ངལ་དང་ཕྱད་ཆེ་སྒོ་ལོག་ནས་དེའི་འགལ་སྒྲར་འགྱུར་
 བ་ཡོང་དང་ཡོང་བཞིན་པ་ལྟར། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་བསྐྱབ་པར་
 ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་དང་མོས་པ་ནམ་པ་སྣ་ཆོག་གས་པ་ལ་བརྟེན་པས་
 བྱིས་དཀའ་ངལ་དང་བྱིན་ལན་ལོག་འཇལ་སོགས་སྒྱེན་ངན་སྣ་ཆོག་གས་དང་ཕྱད་
 བ་ན། ཡིད་ཁུམ་པ་དང་སྒོ་ལོག་པ་སོགས་སྒྲོན་གྱི་དམ་བཅའ་ལས་འདས་ན་ངལ་
 བ་འབྱས་མེད་དུ་འགྱུར་བ་དེའི་བྱིར་ན། སྒྲོན་དུ་དམ་བཅས་ཏེ་ལོགས་པར་གོམས་
 སུ་བཅུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི། བྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་དཀའ་ངལ་མི་
 བཟད་པ་དང་ཕྱད་ཀྱང་སྤྱིང་སྤྱོད་སེམས་ཁུམ་པ་མེད་པ་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་རྒྱ་མཚན་ནམ་
 བ་དུ་མའི་སྒོ་ནས་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་གི་དོན་རང་གི་འགན་ཁུར་དུ་སྒྲུང་བར་
 དམ་བཅའ་བ་བསྒྲོམ་དུ་བཅུག་པ་ཡིན་པས་འདི་ཡང་ཐབས་མཁས་ཀྱི་མཛད་
 བ་སྒྲ་ན་མེད་པའོ། །མདོར་ན་ཟབ་མོ་དབྱ་མའི་ལྟ་བ་ནི་དང་པོར་སྒོ་ཡུལ་དུ་འཆུད་
 དཀའ་ཡང་རིམ་གྱིས་གོ་སྟོབས་རྙེད་ན་དེ་ལ་སྒྲོ་བ་ངང་གིས་འཕེལ་ལ། སེམས་
 ཅན་མཐའ་དག་གི་དོན་བྱ་བ་ནི་དང་པོར་ལས་སྒྲ་སྒྲ་འབྲེལ་ངལ་རིམ་གྱིས་ལག་ལེན་
 དངོས་གཞི་ལ་ཁུགས་ཆེ་སྒོ་ཡུལ་དུ་འཆུད་དཀའ་བ་དང་། བཟོད་བསྐྱན་བསྟེན་
 དཀའ་བ་སོགས་དཀའ་ངལ་ཇི་ཆེར་སོང་བས་ན། འདི་ལ་བྱ་དཀའ་བའི་རྒྱལ་སྐྱས་
 གྱི་སྒྲོད་པ་ཞེས་གྲགས་ཤིང་། འདི་ལ་སྤྱིང་སྤྱོད་སེམས་ཁུམ་པ་མེད་པ་ཞིག་གིས་རིམ་
 གྱིས་བསྒྲོམས་པ་ལས་བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། སྒྲོར་བ་གཏོང་བ་པ་སོགས་
 ཐབས་ཤེས་ཡ་མ་བྲལ་བར་འཇུག་སྟེ་ལོགས་པར་ལོབས་པ་ན། སེམས་ཅན་གྱི་
 དོན་དུ་དགག་དགོས་ལ་གཞིགས་པས་ལུས་ལོངས་སྒྲོད་དག་ཅ་དང་བཅས་པ་
 སངས་པ་མེད་པར་གཏོང་བར་ཡང་བག་ཅམ་མེད་པར་བདེ་ཉམས་གྱིས་གཏོང་བྱུང་
 བ་འབྱུང་ངོ། །དེ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་དཀའ་བ་ཇི་ཅམ་སྤྱད་ཀྱང་སྒོ་ཡུགས་

འཕེལ་བ་ལས་ངལ་བ་མི་འབྱུང་བས། དང་པོ་ནས་སློབ་ཚུལ་ལ་མཁས་པ་དགོས་
པས་དེའི་དོན་དུ་ལྷག་བསམ་གྱི་སྐྱེད་དུ་བཅུག་པ་ཡིན་ནོ། །

འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ།

བདུན་པ། འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱ་བ་བདག་གི་ཁུར་ཏུ་བབས་པ་ལྟར་དམ་བཅས་ཟེན་པ་ཡིན་ན།
ཇི་ལྟར་དམ་བཅས་པ་ལྟར་སྐྱབ་རྒྱས་སམ་མི་རྒྱས། རང་གིས་རང་ལ་བརྟགས་
པ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱ་བ་ལྟ་ཅི་སེམས་ཅན་ཉི་ཆེད་དོན་ཡང་ཆད་
དང་ལྡན་པ་ཞིག་སྐྱབ་མི་རྒྱས་ན། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཚུལ་
མངའ་བ་སུ་ཞིག་ཡོད་སྟེ་དུ་འཆོལ་བ་ལས། རྒྱལ་སྤྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
སྐྱོད་པ་ལ་ཞུགས་པའི་ཆེ་ན། སེམས་ཅན་ཆད་དང་གངས་མེད་པའི་དོན་སྐྱབ་སྐྱབ་
ཅིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁམས་
དང་། བསམ་པ། བག་ལ་ཉལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཁྱེན་ཏེ་སེམས་ཅན་རང་གི་ངོས་
ནས་རིགས་རྒྱས་པ་དང་། སད་པར་མ་རྒྱུར་ན་མ་གཏོགས། སངས་རྒྱས་རང་གི་
ངོས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུས་ལས་གཡོ་བ་མེད་པར་འབད་མེད་
ལྷན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་པར་རྒྱས་པས། གཞན་དོན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་
ཉག་ཅིག་ལ་མངའ་བར་མཐོང་ནས། རང་སྐྱུག་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བའི་
ཐར་བ་སྐྱབ་པ་བས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་དཀའ་བ་སྐྱེད་དེ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་དེ་ཉིད་འཐོབ་པར་བྱའོ་སྟེ་དུ་འདུན་པ་དང་། སློན་པ། སློ་བ་
ཆད་མེད་པ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བཏང་ནས་གོམས་པ་དང་། རྒྱ་མཚན་ནམ་གངས་
མཐའ་ལས་པའི་ངེས་ཤེས་བྱངས་ཏེ། གཞན་དོན་འདུན་པའི་བདག་ཁྱེན་དང་བྱང་

ཆུབ་འདུན་པའི་གྲོགས་སུ་སོང་བའི་སེམས་བྱང་པར་ཅན་བསྐྱེད་པ་ན། བྱང་ཆུབ་
མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །

འདི་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོག་ལམ་དུ་ཞུགས་
པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་གྱུར་བ། རྒྱལ་སྤྲུལ་གྱི་མཆན་ཐོབ་པ། འཛིག་ཉེན་ལྟ་
དང་བཅས་པས་བྱག་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་བ། རྒྱལ་བའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱུ་གྱུ་སྤྲེས་པ།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་སྤྲོད་ཀྱི་སྤྱུ་གྱུ་དང་
ཆེ་བ་ཆེས་པ་ལྟ་བུར་གཏེས་པ་ཟབ་མོས་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་རྣམས་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་
ནོ། །གཞན་དོན་འདུན་པ་ནི་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་སྦྱོལ་བར་
འདོད་པའི་སྤྲོད་ཇེ་ཆེན་པོ་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་འདོད་པ་ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་འདུན་
པ་ནི་སྤྲོད་པའི་བྱང་ཆུབ་གཞན་དོན་སྤྲོད་ཆོག་པའི་དུ་གཉེར་བའི་བྱེད་ལས་
ཅན་གྱི་འདོད་པ་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་སྤྲེལ་ནས་བསྐྱོམ་དགོས་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་རྒྱུད་པ་གཡས་གཡོན་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་གཤེགས་བྱ་ཉི་ཆེ་བའི་བསམ་པ་
མདོན་གྱུར་བ་ལ་དབགས་ཉེ་དོན་བྱ་ཆུལ་ཙམ་ནི་སྤྱག་བསམ་རྣམ་དག་བསྐྱེད་པ་
ཡན་ཆད་ནས་ཤེས་པར་རྒྱས་མོད་ཀྱང་། དེ་དག་གི་ཁམས་དང་བག་ལ་ཉལ་ལ་
བརྟགས་ནས་ཉེ་ཆེ་བའི་དོན་ཡང་རི་བཞིན་མི་རྒྱས་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གང་
བྱས་པ་མཐའ་དག་དོན་སྤྲོད་དུ་གྱུར་བར་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ནས་རྒྱལ་ཇེ་ཆེར་སོང་ནས་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ན།
སེམས་ཅན་ཆད་མེད་པའི་བསམ་པ་ལ་བརྟགས་ཉེ་དོན་བྱེད་རྒྱས་ཀྱང་ཁམས་དང་
བག་ལ་ཉལ་ལ་བརྟགས་ནས་དེ་ལྟར་རྒྱས་པ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བས་གཞན་དོན་གང་
བྱེད་དོན་སྤྲོད་དུ་འགྱུར་བ་ཡང་ཅུང་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་རིམ་གྱིས་བརྟགས་
པ་རྗེ་ཟབ་ཏུ་སོང་ནས་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་སེམས་ཅན་གྲངས་དང་ཆད་མེད་པའི་

ཁམས་དང་། བསམ་པ་བག་ལ་ཉལ་མཐུན་པ་ལྟར་དོན་བྱ་བར་ཡང་འབད་ཚེ་ལ་
གྱི་མཚན་མ་རགས་པ་ཞི་ཞིང་། རང་གི་རི་ལྟར་སློན་པ་ལྟར་དོན་བྱེད་ཀྱས་ལ།
དེ་ནས་ས་བཅུ་པ་ཐོབ་པ་ན་གཞན་དོན་བྱེད་ཚུལ་སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་པ་རྗེས་
སུ་མཐུན་པ་ཐོབ་པས་མཐའ་མེད་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་དང་བསམ་པ་བག་
ཉལ་ལེགས་པར་གཟིགས་ནས་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྦྱབ་ཀྱས། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་པ་
ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁམས་དང་། བསམ་པ་བག་ལ་ཉལ་རིལ་བ་བཞིན་
གཟིགས་ནས་དོན་ཅིག་ཅར་དུ་མཛད་པ་ཡིན་པས། དོན་སློན་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་།
མི་རན་པ་སོགས་ཆ་སྒྲ་མོ་ཅམ་ཡང་མི་མངའ་བས་སེམས་ཅན་སོ་སོ་རང་གི་ཀྱས་
པ་སློན་མིན་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་ཡིན་ནོ། །ཁམས་ནི་རིགས་ཡིན་པས་སེམས་
ཅན་སོ་སོར་རིགས་གང་སད་སྦྲ་བ་དང་། བག་ལ་ཉལ་ནི་བག་ཆགས་ཡིན་པས།
དེ་གང་སློན་ཆེ་བ་དང་། བསམ་པ་ནི་ཤེས་ཆ་དང་། མོས་པ་ནི་སློན་ལམ་གང་
དང་འབྲེལ་བ་ཆེ་བ་དེ་ཡིན་པས་དེ་དག་གི་ཆ་སྒྲ་རགས་ཐམས་ཅད་མ་འདྲེས་མ་
འབྲུགས་པར་དོན་བྱེད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཉག་ཅིག་ལ་ཡོད་ཅིང་། གཞན་ལ་མེད་
པས་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གནས་སྒྲུབས་ནས་ཀྱང་དེ་ཉིད་འཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་
བཟུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ནམ་གཞག་རྒྱས་པ་ནི།
བདག་གཞན་མཉམ་བརྗེའི་མཐུག་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

༡༽ བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་སྒོ་ནས་སྒོ་སྤྱང་ཚུལ།

གཉིས་པ་ལ་བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་སྒོ་ནས་སྒོ་སྤྱང་བ་ལ་གང་ཟག་གང་གིས་སྒོམ་པ་དང་། ཚུལ་ཇི་ལྟར་དུ་སྒོམ་པ། བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ནམ་གཞག་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི་བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཟབ་མོ་ལྟ་བུ་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ནས་བརྒྱུད་པ་ཡིན་ཞིང་། བྱང་པར་དུ་རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ནི་བ་ལྟས་དམིགས་ཀྱིས་ཕྱག་ནས་གསལ་བར་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཟག་གང་གིས་སྒོམ་པ་ནི། དབྱ་སེམས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་སྒོ་སྤྱང་གི་ཅུལ་དང་ལྡན་པ་སྤྱི་དང་བྱང་པར་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་དབང་ཕྱོགས་ནས་ཀྱིས་གཙོ་བོ་སྒོམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་ཀྱི་སྒོ་སྤྱང་གཞི་མར་བྱས་ནས་སྒོམ་པ་ཡིན་ཀྱི་དེ་གཉིས་ཡ་བྲལ་དུ་སོང་ན་སྒོ་སྤྱང་གི་ཐོགས་འདོན་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བས་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པ་གལ་ཤིན་ཏུ་ཆེད། །རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྒོ་སྤྱང་བ་ལ་བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་ལ་སྒོ་སྤྱང་བའི་ངེས་པ་མེད་ཀྱང་བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་སྒོ་སྤྱང་ནལ་མ་བྱས་ན་སྒྲ་མ་ལ་སྒོ་སྤྱང་བའང་ངེས་པར་དགོས་སོ། །འོན་ཀྱང་སྒྲ་མ་ལས་འདི་ཉིད་དཀྱེལ་ཆེ་བ་དང་། གཏིང་ཟབ་པས་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་བྱང་འབྱུང་བས་ན། དབང་ཕྱོགས་ནས་ཀྱིས་འདི་ཉིད་ཅུལ་དུ་བཏོན་ནས་སྒོམ་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་སྒོམ་པའི་མཇམས་གང་ནས་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱ་སྤྱི་དང་སྒོམ་པ་སྤྱ་རེ་བ་ལ་ངེས་པ་མི་སྤྱང་ཡང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བུ་ལ་གོ་སྟོབས་ལྡན་པས་སྒོམ་པ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་མར་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་ནས་བསྒོམ་ན་སྐབས་དོན་འབྲེལ་ཆེད། །

གཉིས་པ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་སྒྲིམ་པ་ལ་བཞི། འགལ་རྒྱུན་རང་གཅེས་འཛིན་
ངོས་བཟུང་བ། དེ་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་ལྟ་བ། གཞན་གཅེས་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་
བསྟན་པ། དེ་གཉིས་མཉམ་པར་བཟུང་བའི་ཚུལ་ལོ། །

རང་གཅེས་འཛིན་ངོས་བཟུང་བ།

དང་པོ་ནི་སྤྱོད་འཇུག་ལས། འཛིག་ཆེན་སྤྱག་བསྐལ་ཇི་སྟེད་པ། །དེ་ཀུན་
བདག་བདེ་འདོད་ལས་བྱུང་། །འཛིག་ཆེན་བདེ་བ་ཇི་སྟེད་པ། །དེ་ཀུན་གཞན་བདེ་
འདོད་ལས་བྱུང་། །མང་དུ་བཤད་ལྟ་ཅི་དགོས་ཏེ། །བྱིས་པ་རང་གི་དོན་བྱེད་
དང་། །ཐུབ་པ་གཞན་གྱི་དོན་མཛད་པ། །དེ་ཉིད་གྱི་ནི་ཁྱད་པར་ལྟོས། །བདག་
བདེ་གཞན་གྱི་སྤྱག་བསྐལ་དག །ཡང་དག་བཟུང་བར་མ་བྱས་ན། །སངས་རྒྱས་
ཉིད་དུ་མི་འགྲུབ་ཅིང་། །འཁོར་བ་ན་ཡང་བདེ་བ་མེད། །ཅེས་གསུངས། ཆོག་ཀྱང་
དང་པོ་བཞིས་རང་གཅེས་འཛིན་དང་གཞན་གཅེས་འཛིན་ངོས་བཟུང་བ་དང་སྤྱོད་
ཡོན་བསྟན་ནོ། །དེ་ནས་ཆོག་ཀྱང་བཞིས་དེའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན། དེ་ནས་ཆོག་ཀྱང་
བཞིས་དེ་ལ་བཞེན་ནས་རང་གཅེས་འཛིན་དང་གཞན་གཅེས་འཛིན་གྱི་གོ་ས་ངས་
བར་བཟུང་དགོས་པ་བསྟན་ནོ། །

འོན་དེ་ལྟ་བུའི་རང་གཅེས་འཛིན་དེ་གང་། གཞན་གཅེས་འཛིན་དེ་གང་
ཡིན་ཞེ་ན། ལ་ལས་རང་གཅེས་འཛིན་ནི་རང་བདེ་བར་འདོད་པའི་སྒོ་ཡིན་པས་
སྒོ་དོན་མཐུན་ཡིན་ཟེར། ཡང་རང་གཅིག་སུ་ཐར་པ་འཛོལ་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་དེ་
རང་དོན་ཡིད་བྱེད་དང་། རང་གཅེས་འཛིན་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཟེར། གཞན་དག་རང་
འཛིན་སྟན་སྟེས་ཡིན་ཟེར། དང་པོ་མི་འཐད་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྒོ་དོན་མཐུན་ཡིན་ན་
དེ་ལ་ཆད་མ་དང་། རིགས་པ་གང་གིས་མི་གཞོད་པས་རིགས་པའི་སྒོ་བརྒྱ་ཐག་

དུ་མ་ནས་དེ་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟས་ནས་འགོག་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བ་
 དང་། ཉེས་པ་ཀུན་གྱི་སྒོ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་མི་རྟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱོད་
 འབྲུག་ལས་གསུངས་པའི་རང་གཅེས་ལས་གཞན་པའི་རང་གཅེས་འཛིན་གྱི་ཐ་
 སྐད་ནི་གཞུང་གང་དུའང་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱོས་པས་ཆོག་གོ། །གཉིས་
 པ་ཏ་ཅང་ཐལ་ཆེ་སྟེ། བྱ་དང་རི་དྲགས་ལ་སོགས་པའི་དུད་འགོ་དང་ཆོས་ལ་རྟོག་
 དཔྱད་ཅམ་ཡང་མེད་པའི་མི་དང་། ཆོས་ཁས་མི་ལེན་པ་དག་ལའང་རང་དོན་ཡིད་
 བྱེད་དང་རང་གཅེས་འཛིན་སྦྱེས་པ་མཐོང་ཆོས་སུ་གྲུབ་པས་དེ་དག་ཐར་པ་དོན་
 གཉིས་དུ་སྤྲས་པ་ཏ་ཅང་ཐལ་ཞིང་། གློ་འདི་ཉིད་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་སྤྱོད་སྤྱོད་དུ་མ་
 བྱེད་དགོས་པ་ཡང་འགྱུར་ཏེ། རང་ཐར་པ་དོན་གཉིས་ཀྱི་གློ་སྦྱེ་བ་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་དུ་
 མ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་གཅེས་འཛིན་དང་རང་ཐར་པ་འཕྲོ་འདོད་
 ཀྱི་བསམ་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་སྤྲ་བའང་ལེགས་པར་ཁེགས་སོ། །

གསུམ་པའང་རྩེད་ཟུང་ཅིངས་ཏེ། རང་འཛིན་ལྷན་སྦྱེས་ནི་རང་ངོས་ནས་
 གྲུབ་པར་བརྒྱུད་པའི་གློ་ཡིན་པས་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཆ་ནས་སྤྲ་རགས་མེད་ཀྱང་རང་
 གཅེས་འཛིན་ནི་འཛིན་སྤངས་སྤྲ་རགས་མང་བས་འཛིན་སྤངས་སྤྲ་བ་ལ་གཏུགས་
 ཆེ་རང་འཛིན་ལྷན་སྦྱེས་ཀྱི་སེམས་དང་མཚུངས་ལྷན་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་ཀྱང་དེ་
 གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་ག་ལ་འཐད། ཁོ་བོ་ནི་འདི་ལྷན་སྤྲ་སྤྲེ་རང་གཅེས་འཛིན་ནི་
 བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་ཡིན་ལ། གང་ལ་ཆགས་པ་
 དེ་ལ་གཅེས་པར་བརྒྱུད་བ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱད་
 པར་དུ་ང་རང་ངོས་ནས་བརྒྱུད་སྟེ་རང་གིས་རང་ལ་དམ་འཛིན་དང་གཅེས་སྤྲས་
 བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་ཅན་གྱི་སྟེད་པ་དེ་རང་གཅེས་འཛིན་གྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །འདི་འབྲ་
 པ་ནི། འཛིག་ལྷ་ལྷན་སྦྱེས་དང་འཁོ་སྤྲུམ་པའི་ང་རྒྱལ་སོགས་དང་མཚུངས་ལྷན་

དུ་སོང་བའང་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ལ་རང་གཅེས་འཛིན་མེད་
པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་ཤིན་ཏུ་འདོད་དེ། དེ་དག་གིས་རང་གཅེས་འཛིན་སྤངས་ཀྱང་
དེའི་ཆབ་ཏུ་རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་མ་གཞན་གཅེས་འཛིན་ལ་སྒོ་སྤྱོད་གི་སྟོབས་
ཞན་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྤྱིང་རྩེ་དང་། ཡིད་འོང་གི་བྲམས་པ་ལྷག་བསམ་སོགས་
འབྲེན་མི་རུས་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གཉིས་པར། ཅན་དན་སྟེའུ་མཆུངས་
པ་ལ། །ཆགས་བྲལ་ཞེས་ནས་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་དགྲ་བཅོམ་
པ་ལ་རང་གཅེས་འཛིན་མེད་པ་དེས་གྲུབ་སོ། །འོན་ཀྱང་རང་གཅིག་ཕུ་ཐར་བར་
འདོད་པ་དང་། ཞི་བ་ལ་ཞུགས་པར་འདོད་པ་ནི་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་དང་ཞི་བའི་
མཐའ་ཡང་ཡིན་པས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲུབས་རང་གཅེས་འཛིན་དང་འབྲ་བར་
དགག་བྱའི་གཙོ་བོ་བྱེད་པའང་འབྲའོ། །འོ་ན་ཅེ་མོ་ལས། རི་སྤྱིད་ས་བརྒྱད་མ་ཐོབ་
པར། །དེ་སྤྱིད་ཐེག་པ་དམན་པས་འཛིགས། །ཞེས་གསུངས་པས། བྱང་སེམས་
ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ལ་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་སྤྱོད་བ་ཡོད་པར་བསྟན་པས་རང་
གཅེས་འཛིན་ཡང་སྤྱོད་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་ཡོད་ཀྱང་སྒོ་དེ་དག་གི་གཞན་དབང་དུ་
སོང་ན། བྱང་རྒྱུ་སེམས་ཉམས་ཀྱང་སྤྱོད་ལམ་ཡན་ཆད་ལ་ལྷག་བསམ་དང་བྱང་
རྒྱུ་གི་སེམས་སྟོབས་ཆེ་ལ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པས། དེ་དག་སྒྲུབས་རེ་སྤྱེས་ཀྱང་
ཡུན་དུ་མི་གནས་པར་འགོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་གཅེས་པར་བཟུང་
བ་ནི། འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

རང་གཅེས་འཛིན་གྱི་ཉེས་དམིགས།

གཉིས་པ། རང་གཅེས་འཛིན་གྱི་ཉེས་དམིགས་བསྟན་པ་ལ། དང་པོ་བྱེད་
ལས་ནི་རང་ཉིད་འབྲལ་གྱི་དཀའ་ངལ་ལ་འཛེམས་ནས་སྤྲུགས་གྱི་བདེ་དོན་ལ་

བསྐྱེད་ཀྱི་མི་བཟོད་པར་བྱེད་པ་དང་། རང་གིས་རང་ལ་དམ་འཛིན་བྱེད་པས་རང་
ལ་གཞོད་པ་སྤྱོད་ཅེས་ཡང་མི་བཟོད་པ་དང་། དཀའ་དུབ་སྤྱོད་ཅེས་ཡང་བསྐྱེད་
སྤང་དང་རང་འཕྱང་དུ་དོགས་པའི་འཛིགས་སྤང་འཛིན་པས་ན། རང་ལ་ཆགས་
པ་ལ་རང་གཅེས་པར་བཟུང་ཞེས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་
གཞན་གཅེས་པར་བཟུང་བ་ནི། འདོད་ཆགས་དང་ནམ་པ་འདྲ་ཡང་རྒྱ་མཚན་དང་
དམིགས་ཡུལ་མི་འདྲ་བས་སྤྱོད་ཅེས་པ་ཀུན་གྱི་སྒོ་དང་བྱི་མ་ལེགས་ཚོགས་ཀུན་
གྱི་སྒོ་ཡིན་པ་མི་འགལ་ཏེ། དཔེར་ན། དུག་ཁ་ཉིག་དང་། སྤྱོད་ཁ་ཉིག་གཉིས་ཁ་
ཉིག་ཡིན་པ་འདྲ་ཡང་སྤྱོད་ཅེས་ནད་སྤྱོད་པ་དང་། བྱི་མས་ནད་སེམས་བར་བྱེད་པ་
བཞིན་ནོ། །མདོར་ན་རང་གཅེས་འཛིན་འདི་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རང་འཛིན་ལྟན་
སྤྱོད་ཀྱི་ཐོགས་དང་ཐོགས་ཅན་གྱི་ཆུལ་དུ་སྤྱོད་ཏེ་པན་ཆུན་འཛིན་པར་བྱེད། ང་
རྒྱལ་དང་དེ་བཞིན་གཅོད་བདེ་ཉག་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་སོགས་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་ལྟ་བུའི་
སྤྱོད་སྤྱོད་ལའི་བདག་རྒྱུན་ཡང་བྱེད། རང་གི་སྤྱོད་མཐའ་དག་སྤྱོད་ནས་ཡོན་ཏན་
གྱི་གཟེངས་བསྐྱེད་པར་ཡང་བྱེད། གཞན་གྱིས་རང་ལ་བྱས་པའི་ཉེས་པ་སྤྱོད་ཅེས་
ཡང་མི་བཟོད་པས་ཁོང་ཁོའི་རྒྱུན་སྤྱོད་ལའི་སྤྱོད་ནས་རང་གིས་བཟོས་པའི་ཉེས་སྤྱོད་
མཐའ་དག་གི་སྤྱོད་འཛིན་ཡང་བྱེད། གཞན་ལས་རང་ཉིད་ལྟག་པར་ལྟ་བུའི་མ་རབས་
གྱི་ལྟ་བུའི་རྒྱུན་ཡང་སྤྱོད་པར་བྱེད། རང་ཉིད་བདེ་བར་འདོད་ནས་བདེ་བའི་རྒྱུ་ལ་
ལོག་པར་སྤྱོད་པ་ཡང་བྱེད། རང་ལས་མཐོ་བ་ལ་སྤྲུག་དོག་དང་རང་དང་མཉམ་པ་
ལ་འགྲན་སེམས། རང་ལས་དམའ་བ་ལ་བྱུང་གསོད་སོགས་གཞན་གྱི་བྱུན་ཚོགས་
ལ་སྤང་སེམས་ཀྱི་ཅ་བའང་བྱེད། རང་ཉིད་སྤྱོད་འདོད་དང་། དལ་འདོད། དཀའ་
ངལ་ལ་འཛེམས་ནས་སྤྲུགས་དོན་མཐའ་དག་ཞོར་བའི་གཅོད་ནད་ལྟ་བུ་འཕྱང་བྱེད།
གཞན་གྱི་དཔལ་འབྱོར་ལ་རྩམས་སེམས་པའི་སེམས་ཀུན་ཏུ་འཆམ་པའང་བྱེད།

རང་གིས་རང་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པས་རྒྱུད་ཀྱི་ནས་འབྱུག་པའི་རྒྱ་ཡང་བྱེད། རང་
ཉིད་གཞན་དང་མ་འདྲིས་པ་དང་། མ་གྲུས་པ་དང་སེམས་བྱུང་རྒྱགས་པ་འཕེལ་
བའི་རྒྱ་ཡང་བྱེད། དེ་ལྟ་བུའི་བྱེད་ལས་ངན་པས་གཞན་གྱིས་རང་ལ་ཆོག་ངན་སྤྱོད་
བ་ཚུན་ལའང་མི་བཟོད་པ་དང་གཞན་གྱིས་རང་ལ་གཞོད་དུ་དྲོགས་པའི་རྣམ་རྟོག་
ནི་འདབ་ཆགས་ཁ་ལྟར་བཟོ་བའི་བདག་རྒྱུན་ཡང་བྱེད། མཐར་གཏུགས་ན་རང་
གིས་རང་ལ་གཅེས་པའི་ཐོལ་གྱིས་ཕྱང་གོལ་ཀྱན་གྱི་ཅ་བ་དང་། རང་གི་སྟོག་
ཀྱང་ཕྱང་བ་སྟོགས་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་བྱེད་པ་སྟོགས་མདོར་ན། རང་
གཅེས་འཛིན་རྗེས་འབྲེལ་ལས་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བྱ་དང་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་གང་
ཡིན་ཡང་མི་འདོད་པ་ཁོ་ན་འབྱུང་གི་འདོད་པའི་བདེ་བ་གཏན་ནས་མི་འབྱུང་བ་
མ་ཟད། ཤེས་ཡོན་དང་དམ་པའི་ལྟ་ཆོས་སྟོགས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་གང་དང་
གང་བསྐྱུབ་པར་ཡང་ཐོག་མར་བྱ་བ་ངན་ཞེན་ལ་ཆགས་པའི་ལེ་ལོར་བསྐྱུལ་ཏེ་
སྒོ་དགག་པར་བྱེད། བར་དུ་ཞུམ་པའི་ལེ་ལོ་དང་། སྦྱིད་ལུག་པའི་ལེ་ལོ་སྟོགས་
སུ་བསྐྱུལ་ཏེ་ཤོལ་འདེབས་པ་དང་འཕྲོ་གཅོད་པར་ཡང་བྱེད། མཐའ་མར་སྦྱངས་
པའི་ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་ཐོབ་ཀྱང་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་ལས་བརྒྱུ་མས་ཏེ། བཀའ་
དྲིན་ཅན་གྱི་བཤེས་གཉེན་དང་སློབ་དཔོན་སྟོགས་ལའང་མ་གྲུས་པ་དང་། གཞན་
གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་མ་འབེབས་པ་སྟོགས་གྱིས་རྒྱུད་ཟ་བའི་རྒྱ་ཡང་བྱེད་པས་ཆོས་དང་
འཛིན་ཏེན་གྱི་ལེགས་ཆོགས་ཐམས་ཅད་སྤྲིབ་པར་བྱེད་པའི་སྤྲིབ་བྱེད་མཐུག་ཤོས་
དང་ཁྱད་པར་དུ་འབྲས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལེ་
ཤེས་བསྐྱུབ་པ་ལའང་གོགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་བྱེད་པས་དེ་ལྟ་བུའི་རང་གཅེས་འཛིན་ནི།
སྐབས་འདིའི་དགག་བྱའི་གཙོ་བོར་བཟུང་སྟེ་ཏག་ཏུ་དགར་གཏད་དགོས་སོ། །

མདོར་ན། འཛིན་ཏེན་སྐྱུག་བསྐྱུལ་རི་སྟེང་པ། །དེ་ཀྱན་རང་བདེ་འདོད་

ལས་བྱུང་། །ཞེས་དང་། རྒྱ་མཚན་དུ། རང་ཉིད་གཅེས་འཛིན་སྐྱད་པ་ཀུན་གྱི་
སྒོ། །ཞེས་སྒྲོམ་ཆོག་ཏུ་བསྟན་པ་འདིའི་དཔེ་མཚོན་ཅེས་བཀོད་པའོ། །འདིས་
མཚོན་ནས་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་ནུས་གངས་སྒོ་མཐའ་ཡས་པའི་སྒོ་ནས་རང་གཅེས་
འཛིན་གྱི་མཚང་རིག་པར་བྱེད་པ་ནི། བདག་གཞན་མཉམ་བཞེ་བསྒོམ་པ་སྒྲོན་
འགྲོམ་མེད་མི་རུང་བ་ཡིན་ལོ། །འོན་ཀྱང་སྤྱགས་ཀྱི་བདེ་དོན་གཅེས་པར་བརྒྱུད་སྟེ།
ད་ལྟའི་བདེ་བ་ཁྱད་དུ་བསད་ནས་རང་ཉིད་སྤྱགས་ཀྱི་བདེ་དོན་ལ་སྦྱལ་མར་བྱེད་
བའི་སེམས་པ་ནི་རང་གིས་རང་ལ་ཤ་ཆ་དང་གཅེས་པ་དོན་ལྡན་དུ་བརྒྱུད་པ་ཡིན་
པས་སྤར་དང་འདི་མི་འབྲས་སྟེ་སྤར་གྱི་རང་གཅེས་འཛིན་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་
གོམས་སྟོབས་ཀྱིས་སྟེ་བ་ཡིན་པས་དུད་འགྲོ་དང་འབྱུ་སྤྱན་ཐམས་ཅད་ལའང་ཡོད་
ལ། འདི་ནི་གཞན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་ལས་སྟེ་དགོས་པས་དེ་གཉིས་མ་འདྲེས་པར་
འབྱེད་ཤེས་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེའོ། །

གཞན་གཅེས་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན།

གསུམ་པ་གཞན་གཅེས་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ནི། གཞན་གྱི་སྤྱག་
བསྐྱལ་ལ་མི་བཅོད་པས་སྦྱིང་རྗེ་དང་། གཞན་བདེ་བ་ལ་འགོད་འདོད་ཀྱི་བྱམས་
པ་ཕྱོགས་རེ་བ་ནི། ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་གངས་མེད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསྐྱེད་
མ་སྤྱོད་བའི་སེམས་ཅན་སྤྱ་ཡང་མེད་ལ། དེ་ཉིད་ཡང་ནས་ཡང་དུ་གོམས་པ་ལ་
མ་བསྟན་པ་ཡང་མེད་པས། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཆེ་འདིར་མིར་སྦྱེས་ནས་ཀྱང་དེ་ལྟ་
བུའི་སྦྱང་རྗེ་དང་གཞན་པན་གྱི་བསམ་པ་དག་ནི་སྦྱེས་སྟོབས་ཀྱིས་རྟེན་བའང་རི་
སྟེད་ཅིག་འོང་གི་འགའ་ཞིག་གཞན་ལས་སྤངས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཀྱང་རྟེན་པ་
ཡོད་པས་དེ་ལ་ལྷག་བསམ་ཅན་ཞེས་གྲགས་སོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་གཞན་པན་གྱི་བསམ་པ་རྒྱུ་ཆེ་བ་དེ་ཙམ་གྱིས་གཞན་ལ་
འཆེ་བ་སྤོང་བ་དང་། བན་གདགས་པ་སོགས་གྱིས་དགེ་བའི་བྱ་བར་མངོན་པར་
བརྩོན་པའང་གངས་མེད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱས་མ་སྤོང་བའི་སེམས་ཅན་མེད་
པས་ན། རང་གཅེས་འཛིན་དང་གཞན་གཅེས་འཛིན་གཉིས་ལྷགས་ཆེ་ཆུང་གི་
དབང་གིས་འབྲས་བུ་གཤིས་སྤྱོད་བཟང་ཞན་དང་། བདེ་སྤྱད་འབྲས་བུ་སྤྱི་རྣམ་པ་
སྣ་ཆོགས་པ་འབྱུང་བ་ནི་རྒྱ་བཟང་ཞན་གྱིས་འབྲས་བུ་བཟང་དན་སྤྱི་རིས་འབྱེད་
པ་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གཞན་པན་གྱི་བསམ་པ་འམ་གཞན་གཅེས་འཛིན་ནི་ཆེད་
དུ་གཉེར་ནས་སྤངས་ཏེ་སྟོབས་སྤེལ་དགོས། རང་གཅེས་འཛིན་ནི་ངམ་ངམ་ལྷགས་
གྱིས་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་ནི། དཔེར་ན། རྩ་སྤྱད་དུ་རྩ་བ་ལ་ཚོལ་བ་བརྟེན་མི་
དགོས་ཤིང་། བྱེད་དུ་འབྲེན་པ་ལ་ཚོལ་བ་བརྟེན་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་སྟེན་
གྱིས་གཞན་གཅེས་འཛིན་རྒྱུ་ཆེ་བ་མ་སྤྱོད་ཀྱང་རང་གཅེས་འཛིན་སྟོབས་ཆེ་བས་
ཉམས་དམས་པར་བྱས་པས། འབྲས་བུ་བདེ་སྤྱད་གཉིས་ཀྱང་སྤྱད་བསྐྱེད་
སྟོབས་ཆེ་བས་དེ་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། སྤྱད་བསྐྱེད་
འདོད་པས་རྟེན་འགྱུར་ཅིང་། འདོད་པས་བདེ་བ་གཤམ་ཡིན། །ཁྱོད་ཅིས་དགོན་
པ་ལ་གྱུས་ཤིང་། །མེད་ལ་ཅི་སྟེ་ཁྱོད་མི་འཛིགས། །ཞེས་དང་། བདེ་བ་རྟོག་པའི་
དབང་གྱུར་ཅིང་། །རྟོག་པ་སྤྱད་བསྐྱེད་དབང་གྱུར་པ། །དེ་ཕྱིར་ཀུན་ན་སྤྱད་བསྐྱེད་
ལས། །ཤེན་ཏུ་སྟོབས་ལྡན་ཅི་ཡང་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལས་འགྲུབ་པོ། །

བྱེད་བྱུག་མི་ལ་མཆོན་ནའང་། མི་བཟང་དན་ནི་བསམ་པ་བཟང་དན་གྱིས་
འབྱེད། བསམ་པ་བཟང་དན་ཡང་གཞན་པན་གྱི་བསམ་པ་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་གིས་
འབྱེད་པས། ལྟ་ཆོས་མི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་བཟུང་ས་ནི་གཞན་པན་གྱི་བསམ་
པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན། མི་ཤེས་ཡོན་རྒྱུ་ཆེ་བ་དེ་ཙམ་གྱིས་གཞན་པན་གྱི་

བསམ་པ་ཡོད་ན། མི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྟོད་པའི་འོས་སུ་གྱུར་ཀྱང་དེ་མེད་ན།
འོངས་སྟོང་ཆེ་བའི་ལྷ་ལྟ་བུ་གཞན་གྱིས་བཅི་མཐོང་ཆུང་ཞིང་། ཁོ་བའི་ཡོན་ཏན་
ཡང་སྤྲོད་དུག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་གཞན་ལ་པན་སྟོགས་ཆུང་བ་དང་། རྣལ་འབྱོར་
པ་ཅི་གཅིག་ཏུ་སྦྱབ་པ་ལ་གཞིལ་བ་ཞིག་ཡིན་ཡང་གཞན་པན་གྱི་བསམ་པ་དམན་
ན་འགྲོ་དོན་ལ་མི་མཁོ་བ་དང་། ཉམས་ཉོགས་ཀྱི་ཉོགས་པ་སྦྱེ་དཀའ་བ་སྟོགས་ཀྱི་
ཁྱད་པར་བྱུང་བས། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་ལ་རྣམ་པར་ཉོག་འགོག་མི་རུས་པར་
འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་གཞན་གཅེས་འཛིན་ཡིན་པ་ནི།
གོང་དུ་བྱངས་པ་ལས། འཛིན་ཉེན་བདེ་བ་རི་སྟེང་པ། །དེ་ཀྱན་གཞན་བདེ་འདོད་
ལས་བྱུང་། །ཞེས་དང་། མ་རྣམས་གཅེས་འཛིན་ཡོན་ཏན་ཀྱན་གྱི་གཞི། །ཞེས་
སྟོགས་གསུངས་པ་ལས་ལེགས་པར་གྲུབ་པོ། །

དེས་ན་གཞན་གཅེས་འཛིན་ཉི་ཆེ་བའང་དེ་ལྟ་བུའི་པན་རྒྱབས་ཆེ་ན།
གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གཅེས་པར་འཛིན་པ་ནི་པན་རྒྱབས་གཞལ་དུ་མེད་
ཅིང་བརྗོད་པ་གང་ལ་རུས། སྐབས་འདིའི་གཞན་གཅེས་འཛིན་ཡང་འདི་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གཞན་གཅེས་འཛིན་ལ་སྟོ་སྟོང་བ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་སྟོ་བྱེ་
བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་འདིའི་ཐབས་ཚུལ་དང་པོ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མར་ཤེས་
སྟོམ་པ་ནས་འགོ་ཚུགས་པ་ཡིན་ལ། བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་སྐབས་འདིར།
རང་གཅེས་འཛིན་ལ་དག་དངོས་སུ་བལྟས་ནས་གཞན་གཅེས་འཛིན་དངོས་སུ་
སྦྱབ་པ་ཡིན་པས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྟོ་སྟོང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་རབ་དང་
ལུལ་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་སྟོ་བྱོས་ཀྱི་རྩལ་དང་
ལྷན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་ཉམས་ལེན་འདི་སྟོ་སྟོང་གི་མཐེལ་
དུ་བརྒྱང་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་འཇུག་ལས། གང་ཞིག་བདག་དང་གཞན་རྣམས་

ནི། ལྷུང་དུ་བསྐྱབ་པར་འདོད་པ་དེས། །བདག་དང་གཞན་དུ་བརྗེ་བྲ། །གསང་
བའི་དམ་པ་སྤྲད་པར་བྲ། །ཞེས་གསུངས་པས་སྒོ་སྤྲོད་གི་མཐིལ་དུའམ་གསང་བའི་
མཛོད་དམ་པར་བརྩུང་དགོས་སོ། །

བདག་གཞན་མཉམ་པར་བརྗེ་བའི་ཚུལ།

བཞི་པ་དེ་གཉིས་མཉམ་པར་བརྗེ་བའི་ཚུལ་ལའང་གསུམ། སྤྱིར་བསྟན་པ་
དང་། ལྟ་བའི་བྱད་པར་སེམས་ཅམ་པའི་ལྟ་བ་ལ་སྤྱར་བ་དང་། དབུ་མ་ཐལ་འགྲུར་
བའི་ལྟ་བ་དང་སྤྱར་ནས་སྒྲིམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྲོད་འབྲུག་དེ་ཉིད་ལས། བདག་
བདེ་གཞན་གྱི་སྤྱལ་བ་སྤུལ་དག། ཡང་དག་བརྗེ་བར་མ་བྱས་ན། །སངས་རྒྱས་ཉིད་
དུ་མི་འགྲུབ་ཅིང་། །འཁོར་བ་ན་ཡང་བདེ་བ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། བོད་
སྒོས་བཞིན་རང་གཅེས་པར་འཛིན་པ་ཉེས་པ་ཀུན་གྱི་སྒོ་དང་། གཞན་གཅེས་པར་
འཛིན་པ་ལེགས་ཆོགས་ཀུན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བསམ་ཏེ་སྟོབས་
སྤེལ་ན། འཛིན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གོ་ས་ངེས་པར་བརྗེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།
གོམས་ན་སྤྱིར་བཏུང་བའི། །དངོས་དེ་གང་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར། རང་བསམ་སྒྲིའི་སྟོབས་ནི་གོམས་པ་སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་ལས་བྱི་མ་བྱི་མ་འཕེལ་
བར་འགྲུར་བ་ནི། དཔེར་ན། ཁོང་ཁྱོད་ཆུང་དུ་ཡང་མ་བཅུན་པར་གོམས་པ་ན། རང་
གི་སྒོ་གསྟོར་བའི་བར་དུ་འཕེལ་བ་མཐོང་ཆོས་བཞིན་དང་། བྱིས་པ་ཆུང་དུ་ཡི་གེ་ན་
གཅིག་མ་ཤེས་པའང་བཅུན་པ་བསྐྱེད་དེ་སྤྱང་བ་བསྐྱངས་ན། ཡོན་ཏན་ནམ་མཁའ་
དང་མཉམ་པར་འབྱུང་བའང་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ལྟར་རོ། །རྒྱ་མཚན་དེའི་བྱིར་ན།
འདི་ལྟ་བུའི་སྒོ་སྤྲོད་ལ་སྤྱར་གོམས་པ་བསྟེན་མ་སྤྲོང་བའམ་སྤྲངས་ཀྱང་སྟོབས་ཤིན་
ཏུ་ཞན་པ་ཡིན་ན། སྒོ་སྤྲོད་གཞན་ལས་འདི་སྤྱི་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་བདེན་མོད་ཀྱང་ཞུས་

པ་མེད་པར་ངལ་བ་བསྟེན་ན་མི་སྐྱེ་བ་མི་སྤྱིད་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། དཀའ་ཡང་ཕྱིར་
 ལྟོག་མི་བྱ་སྟེ། །འདི་ལྟར་གོམས་པའི་མཐུ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་མིང་ཐོས་འཛིགས་པ་
 ཡང་། །དེ་ཉིད་མེད་ན་མི་དགའ་འགྱུར། །ཞེས་སྤར་མཐོང་ཐོས་ཅམ་ཡང་འཛིགས་
 སྤར་མི་བཟོད་པ་སྐྱེས་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་རིམ་བཞིན་མགྲ་བ་བྱས་ནས་ནམ་ཞིག་
 ན་མཛའ་བར་གྱུར་ཏེ། ཡུང་ཅམ་ཡང་འབྲལ་མི་ཐོད་པ་ལྟ་བུར་འགྱུར་བ་རི་སྟེད་
 ཅིག་ཡོད་པ་ལྟར། རང་གཅེས་འཛིན་དང་གཞན་གཅེས་འཛིན་གཉིས་ཀྱང་སོ་ན་
 མི་གནས་པར་གོམས་ན་སྤྲ་བར་འགྱུར་བ་ཤེས་པའི་རང་གཤེས་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་
 རང་གཅེས་འཛིན་རྒྱ་མཚན་མེད་པར་སྤར་གོམས་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེས་ལ། ཅི་སྟེ་རྒྱ་
 མཚན་བསམས་ནས་སྐྱེས་ཀྱང་རྒྱ་མཚན་ལྟར་སྤར་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེའི། གཞན་
 གཅེས་འཛིན་ནི་རྒྱ་མཚན་དང་དགོས་པ་མཐའ་ཡས་ཤིང་ཡང་དག་པ་ལས་སྐྱེ་
 དགོས་པས། དང་ཐོར་སྐྱེ་དཀའ་ཡང་དེའི་རྒྱ་མཚན་དང་། དགོས་པ་གོང་དུ་བཤད་
 ཟེན་དང་། འོག་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་རི་ཅམ་མང་བར་མཐོང་བ་དེ་ཅམ་དུ་འཕེལ་བར་
 འགྱུར་བས། གཞན་གཅེས་འཛིན་རི་ཅམ་གྱི་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་དེ་ཅམ་གྱིས་རང་
 གཅེས་འཛིན་འགོག་ཅིང་། རྣམ་པར་གཞོམ་པས་དེ་ལ་ནི་བདག་གཞན་མཉམ་པར་
 བརྩེ་བ་ལ་དཀའ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

དཔེར་ན། སོ་སའི་ལུས་གཞན་པ་མའི་ཁུ་ཁྲག་སོགས་ལས་བྱུང་བའི་
 གཞན་ཞིག་ཡིན་ཡང་། བདག་གི་འདུ་ཤེས་གོམས་པ་ལས་རང་ལས་ཀྱང་གལ་
 ཆེ་བ་དང་། གཙང་བར་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་སྤྲང་སྦྱོབ་བྱེད་ཅིང་། ལུས་སེམས་བྲལ་བ་
 ན་རོ་ཞེས་ཐ་སྟོད་བཏགས་ཏེ་རང་གཞན་སྤྲུམ་མཐོང་ཡང་མི་གཙང་བའི་འདུ་ཤེས་
 དང་། རྒྱག་སྒོའི་རང་བཞིན་དུ་བལྟས་ཏེ་འཛིགས་སྤང་བྱེད་པ་དང་། གསེར་ཀྲམ་
 ལྟ་བུ་གཞན་གྱིས་བདག་གིར་བརྒྱུང་བ་ན། དེ་ལ་བརྟུང་སེམས་སམ་ཞེ་སྤང་གི་

སེམས་སྐྱེ་ལ། རྣམ་ཞིག་ན་རང་གི་ལག་པར་སླེབས་ཏེ་རང་གིས་བདག་ཏུ་བརྩུང་
མ་ཐག་གཅེས་འཛིན་དམ་སོར་འབྱུང་བ་དང་། དེ་ནས་གཞན་གྱི་ལག་པར་སློང་
བ་ན་པངས་སེམས་ལས་གཅེས་འཛིན་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །སློང་འཇུག་ལས།
དེ་བས་རི་ལྷར་གཞན་དག་གི། ལུ་བ་ཁག་གི་ཐེགས་པ་ལ། །སློང་གིས་ངར་འཛིན་
བྱེད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་གཞན་ལ་གོམས་པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བདག་གཞན་མཉམ་བཞེས་སྐྱེ་ལྷུང་དངོས།

དེས་ན་བདག་གཞན་མཉམ་བཞེས་སྐྱེ་ལྷུང་དངོས་ནི། བསྐྱབ་བདུས་
ལས། བདག་གཞན་མཉམ་ཉིད་གོམས་བྱས་པས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་
བརྟན་པར་འགྱུར། །བདག་དང་གཞན་ཉིད་ལྟོས་པ་སྟེ། །པ་རོལ་ཚུར་རོལ་རི་
བཞིན་བརྟུན། །དོགས་ཏེ་རང་གིས་པ་རོལ་མིན། །གང་ལ་ལྟོས་ན་ཚུར་རོལ་
འགྱུར། །བདག་ཉིད་རང་གིས་མ་གྲུབ་ན། །གང་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཞན་དུ་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། དོན་གཅིག་ཡིན་ཡང་ལྟོས་ས་ཐ་དད་ལ་ལྟོས་ནས་ཐ་སྐྱད་མི་འདྲ་
བ་སོ་སོར་སྐྱེས་པ་ཡིན་གྱི་དོན་རང་དོས་ནས་ཚུར་གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་
ན་ཐ་སྐྱད་མི་འདྲ་བ་ཐ་དད་པ་ལས། དོན་མི་འདྲ་བ་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་དགོས་པ་ལ་
དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །འདི་ནི་བདག་གཞན་གྱི་དཔེ་བྱུང་དུ་བྱིན་པ་སྟེ།
བདག་གཞན་གཉིས་ཀྱང་ལྟོས་ས་ཐ་དད་ལ་བརྟེན་པའི་བདག་གཞན་གྱི་ཐ་སྐྱད་
མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་འཛོག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་བདག་གཞན་རང་གི་དོས་ནས་གྲུབ་པ་
ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན། བདག་ལྟ་བུ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་འདྲ་བདག་གཞན་མི་འདྲ་
བ་གཉིས་སྐྱེ་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་བདག་གཞན་པན་ཚུན་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པའི་ལྟོས་གྲུབ་ཀྱི་ཆུང་ལ་

རིགས་པའི་སྒོ་དུ་མ་ནས་བསམས་ཏེ་གོམས་པར་བྱེད་ན། རང་གཅེས་པར་བཟུང་
 བ་ལྟར་གཞན་གཅེས་པར་བཟུང་དགོས་པ་དང་། གཞན་ཡལ་བར་དོར་བ་ལྟར་
 རང་ཡང་ཡལ་བར་དོར་དགོས་པ་ཤེད་མཚུངས་སུ་མཐོང་བ་ན་བདག་གཞན་
 མཉམ་ཉིད་དུ་མཐོང་བའི་སྒོ་གོས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་ཞིང་། བདག་གཞན་
 རིས་སུ་གཙོད་པའི་ཞེན་པ་འགྲིབ་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་གཅེས་པར་བཟུང་རུང་
 མི་བཟུང་རུང་རང་གཅེས་པར་མ་བཟུང་ན། རང་གི་དོན་མི་འགྲུབ་པས་ངེས་པར་
 རང་གཅེས་པར་བཟུང་བ་འདོར་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་སྒོ་སྒྲུབ་ཤིན་ཏུ་དོག་
 པའི་སྒྲིན་ཏེ། སྒྲེ་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རང་གཅེས་པར་བཟུང་སྟེ། རང་གི་དོན་
 འབའ་ཞིག་བྱས་ཀྱང་སྒྲིན་དུའང་སྒྲུག་བསྐལ་གྱི་ཁོར་མོ་སྤངས་སུ་ཟིན་ཅིང་། ད་
 ལྟའང་སྒྲུག་བསྐལ་འབའ་ཞིག་ཏུ། མ་འོངས་པར་ཡང་སྒྲུག་བསྐལ་གསུམ་པོའི་
 གནས་འབའ་ཞིག་ཏུ་འབྱུང་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། སྒྲུག་བསྐལ་སེལ་བ་དང་བདེ་
 པའི་རྒྱ་སྐྱབ་མི་ཤེས་པས། རང་གཅེས་པར་བཟུང་བས་བདེ་བའི་རྒྱ་ལ་དགར་ལྟ་
 བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲིད་འཇུག་ལས། དེ་ཡིས་བརྒྱ་ལྷག་ཐམས་ཅད་དུ། །འཁོར་བར་
 བདག་ལ་གཞོད་པ་བྱས། །ཡིད་ཁྱོད་རང་དོན་བྱེད་འདོད་པས། །བསྐལ་པ་གངས་
 མེད་འདས་འགྱུར་ཀྱང་། །ངལ་བ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་བུས། །ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲུག་བསྐལ་འབའ་
 ཞིག་བསྐྱབས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་གཅེས་འཛིན་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་
 སྒོ་བས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་། དེའི་གཞན་དབང་དུ་སོང་ནས་ད་ལྟ་བར་སྒྲུག་ཀྱང་སྒྲུག་
 བསྐལ་ལས་ཐར་བའི་བདེ་བའི་གོ་སྐབས་མ་རྟེན་པ་འདི་ལྟར་བས། མ་འོངས་པར་
 ཡང་སྒྲུག་བསྐལ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཁོན་བསྐྱབས་ནས་བསྐྱད་རྒྱ་ལས་འོས་མ་མཆིས་
 པ་ནི་རང་གཅེས་འཛིན་འདིའི་བྱེད་བབས་ལས་ཤེས་ཀྱས་སོ། །

དེ་བས་རང་གཅེས་འཛིན་པོར་ནས་གཞན་གཅེས་འཛིན་བསྒྲོམ་ན་སྒྲུག་

བསྐལ་གྱི་ཚུ་རྒྱལ་འགྲིལ་བ་དང་། སྤར་མ་བྱུང་བའི་བདེ་བ་དང་ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་
ཆོག་པ་བ་རྣམས་རང་གིས་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱུ་དང་བྱང་སེམས་འཕགས་
བ་རྣམས་རང་གཅེས་འཛིན་དོར་ནས་གཞན་གཅེས་འཛིན་དང་དུ་སྦྱངས་བ་དེས་
ཡོན་ཏན་དང་བདེ་བའི་བདག་པོར་རྒྱུར་བ་དེ་བཞིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་
ཁྱོད་ཀྱིས་སྤར་དུས་སུ། །ལས་འདི་བྱས་པར་རྒྱུར་ན་ནི། །སངས་རྒྱུ་ཕུན་སུམ་
བདེ་མིན་པ། །གནས་སྐབས་འདི་འདྲར་འགྱུར་མི་སྲིད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ད་
ལྟ་བར་རང་གཅེས་འཛིན་གོམས་བ་འདིས་གཞོད་པ་ལས་པན་བ་ཅི་ཡང་མི་བྱུང་
བས། དེའི་ཆབ་ཏུ་གཞན་གཅེས་འཛིན་བསྐྱོམ་ན་སྤར་མ་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་དང་།
བདེ་བ་གསར་བ་འབྱུང་བ་ནི་རྒྱལ་སྤྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཛད་པ་ལས་
ཤེས་སོ། །ཡང་རང་གཅེས་འཛིན་གོམས་བས་པན་བ་མི་འབྱུང་ན། གཞན་གཅེས་
འཛིན་གོམས་བས་ཀྱང་པན་བ་ཅི་ཞིག་འབྱུང་སྟེ་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེ་ན། ཤིན་ཏུ་ནས་མི་
མཆུངས་ཏེ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། བདག་ལ་ཆགས་པས་རང་གིས་རང་གཅེས་
པར་བཟུང་བ་འདིས་འཁོར་བ་ཐོག་མེད་ནས་ད་བར་དུ་མི་འདོད་པ་སྤྲོ་ཆོག་སྟེ་
ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་གཅེས་འཛིན་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ངམ་ངམ་
ཤུགས་ཀྱིས་འབྱུང་བའི་བདག་ལ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
དག་དང་། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་བདུད་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས་བྱིས་བ་མེ་ཏོག་ལ་དགའ་བ་
ལྟར། རང་ལ་པན་བ་ལྟར་སྤང་ཡང་གཞོད་པ་འབའ་ཞིག་བསྐྱལ་ཏེ། རང་ངན་སོང་
གསུམ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱག་བསྐལ་རྣམས་སྤྲོ་ཆོག་སྟེ་སྤྱེལ་བ་དང་། ཆེ་འདིར་
སྟོབས་ལྷག་པར་འཕེལ་ན་རང་གི་སྟོག་ཀྱང་ཕྱང་བ་དང་། འཐབ་ཅོད་སྤྲོ་ཆོག་སྟེ་
སྟེ་འབྲེན་ཡང་བྱེད་པ་ནི་མཐོང་ཆོས་ལྟར་ཡིན་ལ། གཞན་གཅེས་པ་བཟུང་བ་ནི་རྒྱ་
མཚན་ཡང་དག་པས་བསྐྱབས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷག་བསམ་གྱི་རང་བཞིན་མད་

དུ་བྱང་བ་ཡིན་པས། རང་གིས་མངོན་དུ་བྱ་མ་རྣམས་ན་མ་གཏོགས་མངོན་དུ་བྱས་
བ་དེ་ཙམ་ནས་ལེགས་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འགོ་ཚུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དཔེར་ན། འདོད་ཆགས་ཀྱིས་གཞན་ཡིད་དུ་འོང་བར་ལྟ་བ་དང་། ཡིད་
འོང་གི་བྱམས་པས་གཞན་ཡིད་དུ་འོང་བར་ལྟ་བ་གཉིས་གཞན་ཡིད་དུ་འོང་བར་
ལྟ་བ་ཙམ་མཚུངས་ཀྱང་ཡིད་བྱེད་དང་། བྱེད་ལས་འབྲས་བྱ་གང་ཅིའི་ཐད་ལ་རྣམ་
བ་ཀྱན་ཏུ་མི་འབྲ་བ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་རང་གཅེས་པར་བཟུང་བས་རང་གི་དོན་མི་
འགྲུབ་ན། གཞན་གཅེས་པར་བཟུང་བས་གཞན་གྱི་དོན་ཡང་མི་འགྲུབ་ལོ་ཞེ་ན།
འདི་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འབའ་ཞིག་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་རང་གཅེས་པར་བཟུང་བ་ནི་རང་
གཅེས་པར་བྱ་བའི་དོན་གང་ཡིན་མ་ཤེས་པར་ཅི་ཅི་སྤྲང་ཅིའི་གཞོང་པར་ཞུགས་
པ་བཞིན། རང་སྤྱད་རང་གིས་བཟོས་པའི་སྒོངས་པའི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་ལ།
གཞན་གཅེས་འཛིན་ནི། གང་གཅེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་རྣམ་
པར་བྱེ་ནས་འཇུག་ཅིང་། ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན། རང་པ་མཆོ་ལ་བབས་པ་དང་བྲིམ་བྱ་མཆོ་རུ་བབས་པ་མི་འབྲ་
བ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་རང་ཅག་ཐ་མལ་བའི་རང་གཞན་ཆང་མས་རང་གཅེས་
པར་བཟུང་ནས་རང་གིས་རང་སྤྱང་བར་བྱེད་པ་མཚུངས་པས། རང་གཅེས་
པ་དང་གཞན་ཡལ་བར་དོར་ནས་བྱེད་གསོད་བྱ་བར་མི་རིགས་པ་ནི། དཔེར་
ན། སྒོག་གཅོད་ཀྱི་ཉེས་པ་མཉམ་དུ་གོས་ཤིང་། བཅོན་ཁང་གཅིག་ཏུ་ཚུད་པ་
མཚུངས་པ་ལ་པན་ཚུན་བྱེད་གསོད་མི་བྱེད་པར་གདུང་སེམས་མཉམ་སྦྱེད་བྱེད་
པ་མཚུངས་པ་བཞིན་ནོ། །མཇུག་གོགས་གཉིས་འདམ་དུ་བྱག་པ་མཚུངས་ན་པན་
ཚུན་འབྲ་སྦྱོད་མི་བྱེད་པར་པན་ཚུན་གོགས་འདེགས་བྱས་པ་ལྟར། རང་གཞན་
ཆང་མ་བདེ་བ་འདོད་ཀྱང་བདེ་བའི་རྒྱ་སྤྱོད་མི་ཤེས། སྤྱད་བསྐྱལ་མི་འདོད་ཀྱང་

སྤྱག་བསུལ་གྱི་རྒྱ་སྤོང་མི་ཤེས་པར་སྤོངས་པའི་བྲ་བར་ཚུད་པ་འབྲ་བས། བན་
ཚུན་ཡལ་བར་འདོར་རེས་དང་བྲད་དུ་གསོད་རེས་མི་རིགས་པར་བན་གྲོགས་
བྲེད་རེས་དགོས་པ་སོགས་གྱི་རྒྱ་མཚན་མཐའ་ཡས་པར་བསམས་ཏེ་བདག་
གཞན་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །འདི་ཡང་དཔེ་མཚན་ཙམ་ཡིན་པས་
རིགས་པ་བརྒྱ་ཐལ་དུ་མས་གསལ་བར་བྲེད་དེ་བསྐྱོམ་དགོས་གྱི་སྒྲིམ་ཆེག་
ཙམ་ལ་མིག་བཏུམས་ནས་སྐྱོམ་དུ་བརྟུབ་མི་བྱའོ། །

རིགས་པ་རྣམས་གངས་དུ་པའི་སྒྲོ་ནས་ཐ་མལ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
བདག་གཞན་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་ཞིང་མཐོང་བ་ལས་བྲངས་པའི་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་
ཞིག་ནི་ཉན་རང་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་ནི། རྒྱ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ་
ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་བྲངས་པ་ལས། དཔེར་ན། ཆོང་དཔོན་ནམ་ཁྲིམ་བདག་ཅིག་
ལ་བྱ་གཅིག་བྱ་འདོད་པ། བངས་པ། ཡིད་དུ་འོང་བ། མཐོང་ན་མི་མཐུན་པ་མེད་
པ་ཞིག་ཡོད་ལ། འདི་ཡང་བྲིས་པར་གྱུར་པས་གར་བྲེད་པས་མི་གཙང་བའི་དོང་
དུ་ལྷང་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་ཁྲུ་དེའི་མ་དང་གཉེན་གྱིས་ཁྲུ་དེ་མི་གཙང་བའི་
དོང་དུ་ལྷང་བ་དེ་མཐོང་ལ། མཐོང་ནས་ཀྱང་ཆོ་དེ་ཆེན་པོ་འདེབས་ཤིང་། ལྷ་ངན་
གྱིས་དེ་ལ་སྤྲེལ་གཏོང་ཏེ་མི་གཙང་བའི་དོང་དེར་ཞུགས་ནས་ཁྲུ་དེ་འདོན་
པར་ནི་མི་བྲེད། དེ་ནས་ཁྲུ་དེའི་པ་ཕྱོགས་དེར་སོང་སྟེ་དེས་བྱ་གཅིག་བྱ་དེ་མི་
གཙང་བའི་དོང་དེར་ལྷངས་པར་མཐོང་ངོ། །མཐོང་ནས་ཀྱང་རིངས་པར་རིངས་
པར་བརྟབས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བྱ་གཅིག་བྱ་དེ་འདོན་པའི་རྒྱུས་སྟེད་པར་བྲིས་ཏེ་
སྤྱག་བྲོ་བ་མེད་པར་མི་གཙང་བའི་དོང་དེར་བབས་ཏེ་བྱ་དེ་ལྷང་བར་བྲེད་དོ། །ཞེས་
ཁམས་གསུམ་པོ་ནི་མི་གཙང་བའི་དོང་དང་། བྱ་གཅིག་བྱ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་
དང་། མ་དང་གཉེན་ནི་སེམས་ཅན་འཁོར་བར་ལྷང་བ་མཐོང་ནས་ལྷ་ངན་དང་སྤྲེ་

བདག་འདོན་གྱིན་གདོན་པར་རྒྱས་པ་མེད་པ་ཉན་རང་དང་། བྱིས་བདག་ནི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔལ་དང་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱར་ནས་གསུངས་སོ། །མ་དེའི་སྙིང་རྩེ་འབྲུ་ཞིག་
 ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་གསུངས་པས། ཉན་རང་ནམས་ལ་ནི་སེམས་ཅན་
 སྤྱི་བྱུང་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་བྱུང་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་ནི་ཡོད་ཀྱང་། མར་ཤེས་
 བློ་བྱེད་ཀྱིས་བྲངས་པའི་སྙིང་རྩེ་དང་། བདག་གཞན་མཉམ་པར་བརྩེ་བའི་གཞན་
 གཅེས་འཛིན་ལས་བྲངས་པའི་སྙིང་རྩེ་ནི་མེད་པར་མངོན་ཏེ། རིམ་བ་དེ་དག་ནས་
 བརྒྱུད་དེ་ཆེད་དུ་སྒོ་སྦྱངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གཞན་གཅེས་འཛིན་ལ་
 སྒོ་སྦྱང་དགོས་པས། འདི་ལ་བདག་གཞན་མཉམ་བརྩེའི་སྒོ་སྦྱང་ཡང་ཟེར། དེ་ཡང་
 བདག་དུ་འབྱུང་གིས་བདག་གཅེས་པར་བཟུང་བ་དང་། གཞན་དུ་འབྱུང་གིས་
 ཀྱིས་གཞན་ཡལ་བར་དོར་བའི་སྒོ་གཉིས་གོ་ས་བརྩེ་བ་ལ། བདག་གཞན་མཉམ་
 བརྩེ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

བསྒོམ་ན་འཛིན་པ་དེ་གཉིས་བརྩེ་མི་རྒྱས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན།
 བྱིས་ཆང་ལྷག་མའི་བྱ་ཞིག་དེར་སྔོན་པའི་རིང་འདི་བདག་གི་བྱིས་མོ་སྦྱར་དུ་གཅེས་
 པ་བཟུང་ཞིང་། བྱིས་ཆང་གཤམ་མ་ཡལ་བར་འདོར་ལ། ནམ་ཞིག་ན་བྱ་དེ་བྱིས་
 ཆང་གཤམ་མར་མག་པར་སོང་ན། དེ་ནས་འདི་བདག་གི་བྱིས་མོ་སྦྱར་དུ་གཅེས་
 པ་བྲག་པོ་བཟུང་ཞིང་། ལྷག་མ་དེ་ལ་ཡལ་བར་དོར་བའི་སྒོ་སྦྱེས་པ་དང་། སྒོ་བ་སྤྱི་
 གཅིག་ཉིད་ཤར་སྤྱོད་ཀྱི་སྒོ་བ་གྲུའི་འགན་འཛིན་དུ་ཞུགས་པའི་ཆེ་འདི་བདག་གི་
 སྒོ་བ་གྲུའི་སྦྱུང་སྤྱོད་གཅེས་འཛིན་དང་ཞེན་པ་ཆེན་པོ་བྱེད། སྒོ་བ་གྲུ་གཞན་དེ་ཡལ་
 བར་དོར་བ་ལ། ནམ་ཞིག་དེ་ནས་འཕོས་ཏེ་རྒྱབ་སྤྱོད་ཀྱི་སྒོ་བ་གྲུའི་འགན་འཛིན་
 དུ་འཕོས་པའི་ཆེ་དེ་ཉིད་གཅེས་འཛིན་དང་། སྤྱི་མ་དེ་ཡལ་བར་དོར་བ་བཞིན་དུ།
 བདག་གི་བྱ་བའི་ཡུལ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་འདི་བདག་གི་སྦྱར་དུ་གཅེས་ཞེན་

དམ་པོར་བཟུང་ཡང་། རྣམ་ཞིག་ན་དེ་གཞན་གྱི་འོ་སྣམ་དུ་ཡལ་བར་འདོར་བ་དང་།
དངོས་པོ་རྒྱན་གཅིག་ཡིན་ཡང་གཞན་གྱིས་བདག་གིར་བཟུང་ཆེ་དེ་ལ་སྤང་སེམས་
སམ་བརྒྱབ་སེམས་བྱེད། དེ་རང་གི་ལག་པར་སླེབས་དུས་བདག་གི་འོ་སྣམ་སྟེ་
གཅེས་འཛིན་བྱེད་པ་སོགས་བདག་གིར་བྱ་བའི་ཡུལ་ནི། འགྱུར་ལྷོག་ཤིན་ཏུ་ཆེ་
བས་བདག་གི་བའི་གཅེས་འཛིན་དེ་ཡང་དམིགས་པ་འཕོ་འགྱུར་མང་བས། སྤང་
གྲོལ་གྱི་རྩ་བ་སོགས་མདོར་ན་རང་དང་ལྷན་ཅིག་སྦྱེས་པའི་བདག་གི་སྤང་པོ་
འདི་ཡང་གཅེས་འཛིན་གྱི་ངལ་བ་ཤ་ཐང་དུ་བྱས་ནས་དུར་སར་བསྐྱལ་ཏེ་ཡལ་
བར་འདོར་དགོས་པ་སོགས་བདག་གི་གཅེས་འཛིན་ལ་ཡིད་ཆེས་ཅི་ཡང་མེད་པ་
མ་ཟད། ངལ་དུ་བ་མཐའ་མེད་པ་ལ་སྤྱར་བ་མཐོང་ཆོས་ལྟར་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་
བདག་གི་བར་འདུལ་ཤེས་རན་ལ་དངོས་ཡོད་དང་འཆོམས་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། སྤྱོད་
འཇུག་ལས། འདི་ལ་སྤྱང་ན་སྤྱོད་ནས་ནི། །ད་ནས་རང་གི་དོན་བྱེད་ཚུག །པན་
བ་མེད་པ་འདི་ལ་ནི། །ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་རང་གི་
ལུས་རང་གི་གཡོག་ལྟ་བུ་དང་གྱའི་འདུལ་ཤེས་བཞག་དགོས་པ་གསུངས་པ་
ལྟར་བསམ་པར་བྱའོ། །

ང་གཅེས་པར་བཟུང་བའི་སྟོ་སྣམ་སྦྱེས་དེ་ཡང་སྤྱར་བྱིས་པའི་དུས་སུ་
བྱིས་པ་ངའོ་སྣམ་དུ་གཅེས་པར་བཟུང་ཡང་གཞོན་ནུའི་ང་ལ་སོགས་པར་གཅེས་
པར་མི་བཟུང་། བྱིས་གཞོན་ནུར་གྱུར་བ་ན་ང་གཞོན་ནུ་ངའོ་སྣམ་དུ་གཅེས་
པར་བཟུང་། བྱིས་པའི་ང་གཅེས་པར་མི་བཟུང་། བྱིས་ཀྱས་འཁོགས་གྱུར་པ་ན་
ཀྱས་འཁོགས་ང་ཞེས་གཅེས་པར་བཟུང་ཡང་གཞོན་ནུ་ང་ཞེས་གཅེས་པར་
མི་བྱ་བར་དམིགས་པ་འཕོས་ནས་འགྲོ་ཡི། ང་གཅིག་ལ་དུས་ཉག་དུ་གཅེས་
པར་བཟུང་དུ་མེད་པ་ལྟར་སྦྱེ་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རང་གཅེས་པར་བཟུང་ཡང་

རང་ལ་གནོད་པ་འབའ་ཞིག་ལས་པན་པ་ཅི་ཡང་མ་བྱུང་བ་སོགས་དེའི་མཆང་
 རིག་པར་བྱས་ཏེ། རང་གཅེས་པར་འཛིན་པ་སྒོམ་བཏང་ནས་དེའི་ཆབ་ཏུ་རང་
 ཡལ་བར་འདོར་བའི་སྒོ་བསྐྱེད་པ་དང་། ད་བར་གཞན་ཡལ་བར་དོར་བའི་སྒོ་ལ་
 གོམས་ཀྱང་པན་ལས་གནོད་ཆབས་ཆེ་བར་མཐོང་ནས་དེ་བཞག་པའི་ཤུལ་དུ་
 གཞན་གཅེས་འཛིན་གྱི་སྒོ་སྐྱེད་དུ་བཅུག་པ་ཡང་། སྒྲིའི་དམིགས་པ་སྒྲོ་རིམ་གྱི་
 དབང་ལས་ཡིན་པས་རང་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་མ་བསྐྱོམས་པ་མ་གཏོགས་བསྐྱོམས་
 ནས་མི་སྐྱེ་བ་ག་ལ་ཡིན།

ད་ནས་གཞན་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་ལ་དངོས་སུ་སྒོ་བ་བ་ནི།
 སྐྱོད་འཇུག་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་དང་རྒྱལ་བ་ལས། །སངས་རྒྱས་ཆོས་
 འབྱུང་འབྲེལ་བ་ལ། །རྒྱལ་ལ་གྲུས་བྱེད་དེ་བཞིན་དུ། །སེམས་ཅན་ལ་མིན་ཅི་ཡི་
 ཚུལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤྱགས་ཀྱི་བདེ་དོན་བསྐྱབ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་
 དང་སེམས་ཅན་གཉིས་ཀ་བཀའ་བྲིན་ཆེ་བ་མཉམ་པས་སངས་རྒྱས་ལ་གྲུས་
 བ་དང་དགའ་སྣང་ཇི་ཅུམ་ཆེ་བ་དེ་ཅུམ་གྱིས་གཞན་སེམས་ཅན་ལའང་གྲུས་
 བ་དང་དགའ་སྣང་མི་བྱེད་པ་ཅིའི་ཚུལ་ཏེ། དེ་འབྲེལ་བ་གཏན་ནས་མི་རིགས་ཞེས་
 པའི་དོན་ནོ། །

འདིའི་དོན་རྒྱས་པར་བཞུལ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི་ཐར་བ་དང་ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་བྱེན་ཅི་མ་ལོག་པ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱབས་གྲོགས་མཛད་
 ལ། འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་གྲོགས་བྱེད་པས་
 དེ་གཉིས་ཆོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་དེ་དག་བསྐྱབ་དགོས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་རེ་རེ་བ་
 ལས་མི་འབྱུང་བས་ན། ཆོས་དེ་ལྟ་བུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ཡར་སངས་རྒྱས་དང་
 མར་སེམས་ཅན་གཉིས་བཀའ་བྲིན་མཉམ་པ་སྟེ། དཔེར་ན། འཇིག་རྟེན་མི་དགོ་བ་

བཅུ་སྟོང་བ་དང་གཞན་པན་གྱིས་ལྷག་བསམ་བསྐྱེད་པ་དང་། དེས་གཞན་པན་སྐྱབ་
བ་ལ་སོགས་པའི་ལེགས་པར་སྟོད་པ་ཐམས་ཅད་མཐར་གཏུགས་ན། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཉག་ཅིག་ལས་བྱུང་བ་དང་དེ་ལྟ་བུའི་ལེགས་པར་སྟོད་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་གཞི་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་གསོག་པ་དང་། སྤང་བ་དང་། སྤེལ་བར་
བྱེད་པ་ཡིན་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་དང་ལྷན་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་ཡར་
སངས་རྒྱས་ལ་དད་གུས་དང་། མཆོད་བསྐྱེན་ལ་རྩི་ཅམ་འབྲངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་
གཞན་སེམས་ཅན་རིས་སུ་མ་ཆད་པ་ལ་གཅེས་པར་བཟུང་སྟེ། པན་པ་དང་སྤྱི་ཁྱེ་
ཅི་ཐུབ་བསྐྱབ་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། སྟོན་ཐོག་ལེགས་པར་སྟེ་བའི་ཞིང་ས་དེ་ཉིད་
ཞིང་པས་ཤིན་ཏུ་གཅེས་པར་སྟོང་བ་བཞིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་སྤྲིག་པ་བསགས་པ་ཡང་ཡར་དཀོན་མཆོག་ལ་བརྟེན་ནས་
བསགས་པ་དང་། མར་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་བསགས་པ་གཉིས་སུ་ངེས་
ཤིང་། བཤགས་པའི་ཆེ་ཡར་དཀོན་མཆོག་ལ་བརྟེན་ནས་བཤགས་པ་དང་། མར་
སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་བཤགས་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པས། དེའི་ནང་ནས་སེམས་
ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིང་རྩེ་དང་། བྱམས་པ། བཟོད་པ་བསྐྱོམས་པ། བདག་པས་
གཞན་གཅེས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱོམས་པ་སོགས་ནི་སྤྲིག་པ་བཤགས་
པའི་མཐུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་པས་ཀྱང་། གཞན་གཅེས་པར་བཟུང་དགོས་པ་ཡིན་
ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉན་རང་གི་ཐར་པ་ཅམ་བསྐྱབ་པ་ལ་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་དམིགས་པའི་བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་མི་དགོས་ཀྱང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་བསྐྱབ་པ་ལ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིང་རྩེ་
དང་། ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པས་གཞན་གཅེས་པར་འཛིན་པ་ལས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱིང་རྩེ་
དང་། དེས་བྲངས་པའི་ལྷག་བསམ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སོགས་བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ་

བ་དང་། ཟབ་མོ་སྒྲོང་བ་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཤེད་མཚུངས་སུ་བསྐྱབ་དགོས་
པས། དེ་དག་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྒྲོན་པའི་སངས་རྒྱས་དང་། དེ་ལྟར་བསྐྱབ་པའི་
ཆོས། དེ་དག་ཚུལ་བཞིན་བསྐྱབ་པའི་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་ལ་དད་གུས་དང་།
སྐྱབ་པའི་མཆོད་བ་སོགས་ཀྱིས་སྒོ་ཀྱན་ནས་མཉེས་པར་བྱེད་དགོས་པ་ལྟར། དེ་
ལྟ་བུའི་བསམ་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་འཕེལ་བའི་གཞི་རྟེན་མ་གྱུར་སེམས་ཅན་རྣམས་རང་
ལས་ལྷག་པར་བསྐྱངས་ཏེ། བན་བ་དང་། བདེ་བ་སོགས་ཀྱི་སྤྲི་བྱ་དང་། མཉེས་
པར་བྱ་བའི་ཐབས་ལ་སྒོ་ཀྱན་ནས་འབད་དགོས་ཀྱི་དེ་ལྟར་མ་འབད་ན་སངས་
རྒྱས་མི་འགྲུབ་པས། རང་ཡལ་བར་དོར་ནས་གཞན་གཅེས་པར་བསྐྱང་བར་སྒོ་
ཀྱན་ནས་བསྐྱབ་དགོས་སོ། །

ཁྱད་པར་དུ་ད་ལྟ་མི་ཆེ་འདིའི་རིང་ལའང་རང་གི་བཟའ་བ། བུ་བ། ཁྱོན་
ཆས། གནས་ཁང་སོགས་དགོས་མཁོ་གང་ན་ཅི་ཡོད་སེམས་ཅན་གཞན་གྱིས་
བསྐྱབས་ནས་བྱུང་བ་ལས་རང་གིས་ལོངས་སྤྱོད་བ་དང་། བདེ་བ་འཆོ་བ་ཡིན་
པ་ནི། དཔེར་ན། འབྲས་ལྟ་བུའང་སེམས་ཅན་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོས་ངལ་བ་དུ་མར་
བརྟེན་ནས་བསྐྱབས་པ་དེ་རང་གིས་བཟའ་བ་སོགས་རང་བདེ་བ་འཆོ་བའི་རྟེན་
དུ་སེམས་ཅན་འབྲུམ་ཕྱག་མང་པོས་ངལ་བ་བརྟེན་ཡོད་པའི་ཚུལ་རྣམས་ནན་ཏན་
བསམས་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ནས་རང་ལ་བཀའ་བློན་ལྷག་པར་དུ་ཆེ་བར་མཐོང་
ནས་གཅེས་པར་སྒྲོང་འདོད་ཀྱི་སྒྲོ་བ་རང་གིས་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ། །

མདོར་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། འཇིག་རྟེན་བདེ་འགོ་ངན་
འགོ་ཡི། །འདོད་དང་མི་འདོད་འབྲས་བྱ་དེ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་པན་བ་
དང་། །གཞོད་པ་ལས་ནི་འབྱུང་བར་འགྱུར། །སེམས་ཅན་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི། །གོ་འཕང་སྒྲ་མེད་རྟེན་འགྱུར་ན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་དང་

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤངས་རྟོགས་དང་། མཛད་བཟང་
མཐའ་དག་གྱང་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་བ་མ་ཟད། འཇིག་རྟེན་ན་བདེ་བ་
དང་ལོངས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་ཕན་བདེ་དངོས་སུ་བསྐྱབས་
པའམ་བརྒྱུད་པ་ཁོ་ན་ལས་བྱང་ཞིང་། སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་མི་འདོད་པ་
ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ལ་གཞོན་སེམས་སྦྱིས་པའམ་དེས་ཉེ་བར་བྱངས་ཉེ་བྱ་བ་
མ་བྱུང་བ་བགྱིས་པ་ལས་བྱང་བ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས་ན། གོང་དུ་བཤད་པ་རྣམས་
བྲན་པ་ཉེར་བར་བཞག་ནས་ཕན་གཞོན་ཀྱི་རྒྱ་གང་དང་གང་ཡིན་ཅད་བཅད་ནས་
ཕན་པའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་རྣམས་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །

འོན་སེམས་ཅན་གཞན་གྱིས་རང་ལ་གཞོན་པའི་བྱ་བ་ཇི་སྟེད་ཅིག་བགྱིས་
པ་དང་། བགྱི་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན། དེ་རང་ལ་བཀའ་ངེན་ཆེ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
ད་ལྟ་བའི་བྱུང་པར་ལ་སྐྱར་ན་བཀའ་ངེན་ཆེ་བ་ལྟ་ཅི་དག་ལྟ་བུ་མཐོང་བ་བདེན་
མོད། འོན་གྱང་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་གནས་ལ་བསམས་ན་བགྱིན་ཆེ་བ་ཉིད་ཡིན་
ཏེ། ཚུར་གཞོན་པ་སྦྱེལ་བའི་རྒྱ་ཡང་གཉིས་ལས་མ་འདས་ཤིང་། དང་པོ་གཞོན་
པ་སྦྱེལ་མཐན་ཁོ་པའི་མདུན་དུ་རང་གིས་བྱས་ཉེས་ཤོར་བའམ་ཕར་གཞོན་བསྐྱེད་
པ་ལས་བྱང་བ་ཡིན་ན་ནི། དེས་འབྲམ་ཆུན་རང་གིས་བྱས་པ་ཡིན་པས་ལན་པ་
རང་ལ་ཡོད་ཅིང་ཁོ་པར་མེད། གཉིས་སུ་སྦྱེ་བ་སྤྲ་མ་རྣམས་སུ་རང་ལ་བཀའ་ངེན་
བསྐྱུངས་པ་ཡིན་པ་ལ་དེ་མཁའ་པ་ཕར་གཞོན་པ་བསྐྱེད་ནས་ལས་ཀྱི་རུས་པ་སྤྲོན་
ཞིང་། ཁོ་པས་མཁའ་པའི་གཞན་དབང་དུ་སོང་བ་ཡིན་པས། གཉིས་ཆོགས་ཀྱིས་
གཞོན་པ་འདི་འབྱུང་བ་ཡིན་ན་ནི། རང་གིས་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་རང་ཐོག་དུ་སྤྲོན་པ་
ཡིན་པས། རང་གིས་དང་དུ་སྤངས་པའམ་མཐོང་བ་ཤགས་བགྱིས་ཏེ་སྟོ་ཀུན་ནས་
མགྲ་བར་བྱ་བ་འོས་ཀྱི་ད་དུང་ལན་སྟོག་ན་གཞོན་པ་ཕན་ཚུན་དུ་འཁོར་ནས་དེའི་

ནམ་སྤྲིན་གྱི་སྤྱལ་བསྐལ་པན་ཚུན་སྤེལ་རེས་སུ་འགྱུར་ན། རང་གཞན་གཉིས་ཀར་
གྲོང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་ན། དེའི་འཕྲོ་གཅད་པར་བྱ་བའི་ཆད་དུ་བཟོན་བསྐྱེད་བརྟེན་ཏེ་
གཅེས་པར་ལྷག་པར་དུ་སྦྱོང་བར་འོས་སོ། །

ཤིང་དང་བྲག་སོགས་ལ་གཞོན་པ་བསྐྱལ་ན་ནམ་སྤྲིན་སྤྱལ་བསྐལ་མི་བྱུང་
ཡང་སེམས་ཅན་ལ་གཞོན་པ་བསྐྱལ་ན་ནམ་སྤྲིན་སྤྱལ་བསྐལ་འབྱུང་བ་ནི། བཀའ་
ཟིན་ཅན་ལ་ཟིན་ལན་ལོག་འཇལ་དང་པ་རོལ་པོར་ཆོར་བ་སྤྱལ་བསྐལ་ཆེད་དུ་
བཟོས་པས་ཡིན་ནོ། །མ་འོངས་པར་བསམ་ནའང་ཚུར་གཞོན་པ་བསྐྱལ་བ་ལ་པར་
པན་པར་སྐྱབ་པའམ་སྐྱབ་པར་འདོད་པའི་ལྷག་བསམ་ལྷག་པར་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ།
དེ་ལྟའི་གཞོན་པ་ལ་མི་བཟོན་ནས་གཞོན་ལན་བགྱིས་ན། གཞོན་ལན་གཞོན་པ་རྒྱུན་
མི་འཆད་དུ་འབྱུང་བ་དང་སྤྱལ་བསྐལ་གྱི་འཁོར་ལོ་རང་གིས་བསྐྱོར་བས་རང་
གཞན་གཉིས་ཀ་འཕྱང་བར་འགྱུར་ལ། གཞོན་པའམ་དགྲ་ཅད་ནས་གཅོད་པའི་
ཆེད་དུ་འཐབ་ལན་རྩི་ཅམ་སྒོག་ཀྱང་གཡས་ནས་བཀག་ཀྱང་གཡོན་ནས་ལངས་
པ་དང་། གཡོན་ནས་བཀག་ཀྱང་གཡས་ནས་ལངས་པ་དང་། ཁོང་ཁྱིའི་ལན་ལ་
ཁོང་ཁྱི་བྱེད་ན་ཁོང་ཁྱི་འཕེལ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་ཀྱི་ལན་དུ་འདོད་ཆགས་སྤྱད་
ན་འདོད་ཆགས་འཕེལ་བ་དང་། གཏི་ཐུག་གི་ལན་ལ་གཏི་ཐུག་སྤྱད་ན་གཏི་ཐུག་
མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་ནི། མངོན་སུམ་ཉམས་སྦྱང་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་
ལ། དེ་བས་ཁོང་ཁྱིའི་ལན་ལ་བྱམས་པ་དང་སྦྱིང་རྩི་བསྒྲོམ་པ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་
ལན་དུ་མི་སྤྱལ་པ་དང་མི་གཅོང་བ་བསྒྲོམ་པ་དང་། གཏི་ཐུག་གི་ལན་དུ་སྤང་དོར་
གྱི་གནས་ལ་སྦྱོང་པའི་ཤེས་རབ་བསྒྲོམ་ན་དེ་དག་འགྲིབ་པར་འགྱུར་ཏེ། གཉེན་
པོ་འཕེལ་ན་སྤང་བྱ་འགྲིབ་པ་དང་། སྤང་བྱ་འཕེལ་ན་གཉེན་པོ་འགྲིབ་པར་འགྱུར་
བ་སྤང་གཉེན་གྱི་བྱད་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། གཉེན་པོ་དང་པོར་སྦྱེད་ཀའ་ཡང་

བསྐྱེད་ན་སྟོབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བྱ་ནི་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་བརྟེན་བ་
ཡིན་ལ། གཉེན་པོ་ནི་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ལ་བརྟེན་བ་ཡིན་པས། གཞོད་ལན་
བྱམས་པ་སྒྲོམ་པ་དང་པན་བ་སྦྱབ་ན་དང་པོར་གྱོང་པོག་པ་ལྟ་བུར་སྤང་ཡང་
ཡུན་བསྐྱེད་ན་རྒྱལ་ཁའི་ཉི་མ་ངང་གིས་ཤར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན། རྒྱལ་ཁ་
ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་གྱོང་རྒྱུད་དུ་རྒྱུ་སྤང་དང་སྤངས་པ་དང་། བདེ་བ་ཆེན་པོ་འབྱུང་
བའི་ཆེད་དུ་སྦྱག་བསྐྱེད་རྒྱུ་དང་བཟོད་སྒྲོམ་བྱེད་པ་འཛིག་རྟེན་མཁས་པའི་སྟོལ་
ལ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་རང་ཡལ་བར་དོར་ནས་གཞན་གཅེས་པར་བཟུང་
བ་ནི་ལེགས་ཚེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འགག་སྒོ་ཡིན་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་དེ་བཞིན་
དུ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །

སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་སྦྱབ་དང་སྦྱར་ནས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ།

གཉིས་པ། སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་སྦྱབ་དང་སྦྱར་ནས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ལ།
ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ནང་སེམས་ཀྱི་སྟེང་ནས་བག་ཆགས་སད་སྟབས་ཀྱིས་བྱུབ་
པར་སྦྱ་བ་ནི། རྣམ་དཔྱད་ཅིང་པར་མངོན་ཏེ་འདུས་མ་བྱས་ནས་མཁའ་ལྟ་བུ་སྤང་
བའི་ཆེ་བག་ཆགས་སད་སྟབས་ཀྱིས་སྤང་ཡང་། རང་གི་དོ་བོ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་
སྤྱི་ཀྱང་མ་བཅོས་མ་བྱས་པར་ཡོད་པ་དང་། འབྱུང་བཞིའི་རྒྱལ་སྤོ་མོ་རྣམས་ཀྱང་
རང་རང་གི་རིགས་འབྲས་སྤོ་མ་སྤོ་མ་ལས་རང་ཆས་སུ་བྱུབ་པས། བག་ཆགས་སད་
སྟབས་ཀྱིས་སྤང་ཡང་བག་ཆགས་སད་སྟབས་ཀྱིས་བྱུབ་པའི་ཁུངས་ཀྱང་མེད་
ཅིང་ལས་དབང་གིས་བྱུབ་པའི་ཁུངས་ཀྱང་མེད་ལ་རིགས་པས་འཐད་སྦྱབ་ཀྱང་མི་
ཉིད་དོ། །གང་ལྟར་ཡང་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་གནས་སྤྱི་
ལོངས་སྟོང་ཐམས་ཅད་ནི། དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་སྤང་དང་རྣམ་པར་དག་པའི་

བག་ཆགས་སད་སྟབས་ཀྱིས་གྲུབ་པའམ་སེམས་ཀྱི་སྤང་ཆས་སུ་འགྱུར་བ་དང་།
 འཁོར་བའི་གནས་ལུས་ལོངས་སྟོང་ནམས་ནི་མ་རིག་པས་རང་སྤང་དང་འཇིག་
 རྟེན་པའི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་སད་སྟབས་ཀྱིས་གྲུབ་ཚུལ་སེམས་ཙམ་པའི་སྐབས་
 དམིགས་ཀྱིས་ཐུགས་ནས་སྒྲུབ་པར་མཛད་པས་ཐལ་འགྱུར་བས་སྤྱོད་འཛུགས་
 སྤང་དང་དཔེ་དོན་སྤྱར་ནས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་ཐུགས་གསུངས་པ་དང་ཡང་ཆེས་
 མཐུན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་དབྱེད་ཆེ་ཆེས་མི་མཐུན་མོད་ཀྱན་རྫོབ་སྤྱོད་མ་ལྟ་
 བྱར་འཆར་ཚུལ་ལ་གོ་བ་ཐོགས་འབྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས། བདག་གཞན་མཉམ་བཞེ་
 སྒོམ་པ་ལ་མན་ངག་ཆེས་མང་བས་ན། སྒོ་སྦྱང་དོན་བདུན་མ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་སྦྱང་
 གི་གདམས་པ་པལ་མོ་ཆེ་ནི། སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་བ་དང་སྤྱར་ནས་གསུངས་འདུག་
 པས་སྐབས་འདྲིར་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པར་འཆད་ན། འཁོར་བ་འདྲིའི་སྟོང་བཅུད་
 མཐའ་དག་སོ་སོས་བསགས་པའི་ལས་སྤང་འབའ་ཞིག་གི་ནམ་འགྱུར་ཙམ་ལས།
 ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་ཚུགས་བྱུང་ཏུ་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཙམ་ཡང་མེད་པས་སོ་སོའི་
 སྟོན་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་སད་སྟབས་ཀྱིས་གང་སྤང་བ་དེ་ཙམ་ལ་ལོངས་སྟོང་
 ནས་གནས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། གཞི་བྱེ་བྲག་ལ་སྤྱར་ན་ཕྱི་རོལ་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་
 པའི་གཞན་དབང་དུ་སོང་ནས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཆོ། གང་དང་ལས་རིགས་མཐུན་པ་
 འདོད་པའི་ཁམས་དེ་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བ་བླངས་ཏེ། དེ་དང་མཐུན་པའི་གནས་ལུས་ལོངས་
 སྟོང་ལ་ལོངས་སྟོང་ནས་སོག་འཆོ་བ་བྱེད་དགོས། ལས་དེ་ཡང་བསོད་ནམས་དང་
 བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་
 ལས་སྟོབས་ཆེ་ན། རང་ལ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང་མི་འདོད་པའི་དངོས་སོ་ནམ་པ་
 སྤྱོད་ཆོགས་སུ་སྤང་བ་ཤིང་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོར་བ་འཕེལ་བར་བྱེད། བསོད་
 ནམས་ཀྱི་ལས་སྟོབས་ཆེ་ན་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། འདོད་པའི་དངོས་སོ་ནམ་

བ་སྣ་ཚོགས་སུ་ཤར་ཏེ་ཚོར་བ་བདེ་བ་འབྲེལ་བར་བྱེད་དོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་ལས་ཀྱི་རྒྱས་མཐུ་ཟད་པ་ན་ལུས་འདི་དང་འབྲེལ་བ་ཆད་ནས་
ལུས་གསར་བར་མཆོམས་སྦྱར་བ་ན་ཆེ་འཕོས་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། ཆེ་
འདིའི་ལུས་ཀྱི་སྣང་བ་རྒྱབ་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ཆེ་འདིའི་གནས་ལུས་ལོངས་སྦྱོད་
ཀྱི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་འགགས་ནས་ལུས་གསར་བ་གང་སྤངས་པ་དེ་དང་མཐུན་
པའི་གནས་ལུས་ལོངས་སྦྱོད་ཀྱི་སྣང་བ་འཆར་བ་ཡིན་ཞིང་། སོ་སོའི་ལུས་རྟེན་བརྩེ་
ལེན་ཅན་གྱིས་སོ་སོའི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱང་བརྩེ་ལེན་དུ་སོང་ཞིང་། དེ་ཡང་ཕྱི་
རོལ་འདོད་ཡོན་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རགས་པ་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟས་ནས་གཟུགས་
སྣང་དང་བཅས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་སྟེན་བསམ་ལས་རབ་རྒྱ་བསགས་
པ་ལས་ཆེ་འཕོས་པ་ན། གཟུགས་སྣང་རགས་པའི་འདུ་ཤེས་མཐའ་དག་རྒྱབ་ནས་
བསམ་གཏན་ཀྱི་གཟུགས་སྣང་འབའ་ཞིག་ལ་སྦྱོད་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་གཟུགས་
ཀྱི་འདུ་ཤེས་ལའང་སྦྱོན་དུ་བལྟས་ནས་གཟུགས་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་གྱིས་ལས་རབ་
རྒྱ་བསགས་པ་ལས། ཆེ་འཕོས་པ་ན་གཟུགས་མེད་པར་སྦྱེས་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་སྣང་
བ་ཐམས་ཅད་རྒྱབ་པ་སོགས་ལ་དབགས་ནས་ཀྱང་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལས་སྣང་
འབའ་ཞིག་རྒྱབ་ལ། དེ་ལྟར་ལུང་དང་རིགས་པ་དུ་མའི་སྒྲོན་ཆེས་གསལ་བར་
མང་ཡང་སྐབས་དོན་འཆད་པའི་གོགས་སུ་གྱུར་བས་དེ་ཅུམ་མོ། །

དེས་ན་རང་ཅག་གི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འབའ་ཞིག་དང་འབྲེལ་
བ་ཡིན་པས་ན། རང་གི་སྣང་བ་ལ་ཆད་མར་བཟུང་བ་ནི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲོ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཡང་དཔེར་ན། རང་ཉིད་ཆོས་ལ་ལོག་པར་ལྟ་བུ་གསུགས་
ཆེ་ཡོད་ན། དེས་སྒྲོན་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས་སྒྲོན་ཀྱང་ཟད་ཡོན་ཏན་ཀྱང་ལྟན་ལའང་
སྒྲོན་ཅན་འབའ་ཞིག་རྒྱ་མཐོང་ཞིང་། དེས་བསྟན་པའི་ཆོས་དང་དགོ་འདུན་ལའང་

སྒྲོན་ཅན་འབའ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་བ་ལས་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་པ་དག་མི་མངོན་པ་དང་།
རང་ལ་ཞེ་སྤང་ལྷགས་ཆེ་བ་ཡོད་ན། དེས་པ་རོལ་པོའི་བྱ་བ་མཐའ་དག་ལ་ཉེ་རིང་
འབའ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་བ་ལས་བྱང་པོའི་རྣམ་པ་མི་མངོན་ཞིང་། གང་ལ་འདོད་ཆགས་
ལྷགས་ཆེ་བ་དེས་དེ་ལ་ཡིད་འོང་གི་རྣམ་ཅན་ཁོ་ནར་མཐོང་བ་ལས། སྒྲོན་གྱི་རྣམ་
པ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་སོགས་སེམས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་དང་གང་ཤས་ཆེ་
བ་དེ་དང་དེའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་སྤང་བ་ལ་ཡུལ་དུ་དངོས་ཡོད་ཀྱི་དོན་རྣམས་སྤྱི་བ་
པར་བྱེད་ལ། ཡང་རྣལ་འབྱོར་པ་འཁོར་བའི་སྒོ་ད་བཅུད་མཐའ་དག་མེ་འོབས་ཀྱི་
དོང་ལྟར་མཐོང་བའི་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་སྟོབས་ཆེན་པོ་ཡོད་ན་དེས་འཁོར་བའི་
བྱ་གཞག་གང་དང་གང་མཐོང་ཡང་གཉི་ཟུག་གི་འཁྱལ་སྤང་འབའ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་
ནས་སྒྲོ་སྤང་འཕྲེན་པར་བྱེད་ལ། དེའི་སྤྱིང་སྤྱིང་རྗེ་དང་བྱམས་པ་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་
ལྡན་ན། དེ་དག་སྤྱིང་རྗེའི་ཡུལ་དང་བྱམས་པའི་ཡུལ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་ནས་དེ་
དག་གཅེས་པར་སྒྲིང་འདོད་ཀྱི་ལྷག་བསམ་འཕྲེན་པར་བྱེད་དོ། །

དེས་ན་དབྱེད་དང་གཉེན། བདག་དང་གཞན་ཞེས་པའང་ནང་གི་སེམས་
ཀྱི་སྤྱིང་ནས་བག་ཆགས་སད་སྟབས་ཀྱི་སྤང་ཚུལ་ཐ་དད་པ་ཅམ་ལས་ཕྱི་རོལ་གྱི་
ཡུལ་རང་གི་ངོས་ནས་དབྱེ་བ་མེད་པས་ཡུལ་ཅན་སྒྲོའི་ངོས་ནས་དབྱེ་གཉེན་དང་།
བདག་གཞན་རིས་སུ་བཅད་པ་ཅམ་ཡིན་པར་རྒྱ་མཚན་དུ་མས་བསྐྱེད་བཅུགས་ཏེ་
བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་བསམ་པ་སྒྲོ་དུ་མ་ནས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །མདོར་ན་རང་གི་
སྒྲོ་ལྟན་སྤྱིས་ལ་བདེ་སྤྱག་དང་བཟང་ངན་གྱི་སྤང་བ་ཅི་དང་ཅི་ཤར་ཡང་ལས་སྤང་
འབའ་ཞིག་ཡིན་གྱི་ཡུལ་དངོས་པོའི་དབང་གིས་མིན་པས་ན། ད་པན་རང་གཅེས་
འཛིན་དང་གཞན་ཡལ་བར་དོར་བའི་ལས་གོམས་ཆེ་བས་དེའི་བག་ཆགས་སད་
དེ་མི་འདོད་པ་སྤྱད་པའཕྲེན་པར་བྱེད་ལ། ད་ཕྱིན་ཆད་གཞན་གཅེས་འཛིན་དང་

གཞན་གྱི་པན་བདེ་སྐྱབ་པ་ལ་གོམས་པར་བྱས་ན། དེའི་བག་ཆགས་སད་ཆེ་རང་གི་ངོས་ནས་སེམས་ཅན་སྤྱ་མཐོང་ཡང་ཐམས་ཅད་གཉེན་འབའ་ཞིག་དང་བཀའ་འདྲི་ཅན་འབའ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་བས་ལེགས་པའི་ཆོག་མཐའ་དག་འདྲིན་པར་བྱེད་པས། ད་ལྟ་ནས་དེ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །

གཞི་གཅིག་ལ་སྦྱར་ན། ཟས་གཅིག་ཡིན་ཡང་ཟ་བ་པོ་འགའ་ཞིག་ལ་ནད་སྦྱི་བ་དང་འགའ་ཞིག་ལྟས་སྟོབས་སྦྱི་བ། འགའ་ཞིག་ལྟས་འཛོ་བ་ཅམ་འབྱུང་ནའང་ཟས་དེའི་སྟངས་ནས་ལྟས་སྦྱི་བ་མེད་ཀྱང་། ཟ་བ་པོ་སོ་སོར་བག་ཆགས་སོ་སོར་སད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན་པ་ལྟར། པ་རོལ་པོ་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་དག་ཏུ་མཐོང་བ་དང་། འགའ་ཞིག་གིས་གཉེན་ཏུ་མཐོང་བ་དང་། འགའ་ཞིག་གིས་བར་མར་མཐོང་བའང་ལྟ་བ་པོར་བག་ཆགས་སོ་སོར་སད་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན་པ་ལས། པ་རོལ་པོ་གཅིག་གྱི་དེའི་སྟངས་ནས་དག་གཉེན་བར་མ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རྩེད་བྱུང་བ་མེད་པས། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་འབགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་མ་གཅིག་པའི་བྱ་ལྟ་བྱར་གཉེན་འབའ་ཞིག་དང་འདྲི་ཅན་གྱི་པ་མ་འབའ་ཞིག་ཏུ་གཟིགས་ནས་དེ་ལ་སྦྱང་རྗེའི་སེམས་དང་བྱམས་པའི་སེམས་འབའ་ཞིག་སྦྱི་བ་ལས། སྤང་སེམས་སམ་ཆགས་སེམས་ཀྱི་དྲི་ཅམ་ཡང་མི་སྦྱི་བའང་སྤར་རང་གཅིས་འཛིན་ལ་དགར་བལྟས་པ་དང་། གཞན་གཅིས་འཛིན་ལ་ཡོན་ཏན་ཏུ་བལྟས་ནས་བསྟོམས་པའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ནོ། །རང་ཅག་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །

དེ་བཞིན་ཏུ་བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་པོར་བ་གང་ལའང་ཡི་དྲགས་ཀྱིས་བལྟས་པའི་ཆེ་རྒྱལ་ཐུག་ཏུ་མཐོང་ཞིང་། ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཆེ་ཡང་རྒྱལ་ཐུག་ཏུ་ལོངས་སྤྱོད་། མི་རྣམས་ཀྱིས་བལྟས་པའི་ཆེ་རྩེད་ག་བར་མཐོང་ཞིང་ལོངས་སྤྱོད་

པའི་ཆེ་ཡང་ཆུ་རང་ག་བར་ཡོངས་སྤྱོད། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་བལྟས་པའི་ཆེ་བདུད་ཅིར་
མཐོང་ཞིང་། ཡོངས་སྤྱོད་པའི་ཆེ་ཡང་བདུད་ཅིར་ཡོངས་སྤྱོད་པ་ལྟར་དུ་མ་ལས་
གསུངས་པ་ལྟར། བ་རོལ་པོ་གཅིག་ཡིན་ཡང་རང་གིས་དག་ཏུ་གོམས་ན་དག་
ཏུ་མཐོང་ནས་ཞེ་སྤང་སྤྱེས་ཤིང་སྤྱག་བསྐྱེད་འཕེལ་བ་དང་། གཉེན་དུ་གོམས་ན་
གཉེན་དུ་མཐོང་ནས་དགའ་བ་སྤྱེས་ཤིང་བདེ་བ་འཕེལ་བ་དང་། བར་མར་གོམས་
ན་བར་མར་མཐོང་ནས་དགའ་སྤྱག་གི་རྣམ་པ་མེད་པར་བཏང་སྤྱོམས་འཕེལ་བ་
སོགས་ནི་ཀུན་གྱིས་མཐོང་ཆོས་སུ་ཡོད་པས། རང་ཉིད་བདེ་བ་རྒྱ་ཆེ་ཞིག་འདོད་
ཕྱིན་ཆད་ཐམས་ཅད་གཉེན་འབའ་ཞིག་ཏུ་བལྟས་ཏེ་གོམས་པར་བྱས་ནས་གཞན་
གཅིས་འཛིན་རྣལ་མ་སྤྱེ་བ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །

བདེ་བ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཞེས་པའང་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རོལ་ནས་བྱུང་བ་མེད་
ཅིང་། སེམས་ཀྱི་སྤྱིང་ནས་བག་ཆགས་སད་སྤྱབས་ཀྱིས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། བག་
ཆགས་དེ་ཡང་རང་གཅིག་བྱས་བཞག་པ་མིན་གྱི་རང་གཞན་པན་ཚུན་སྤྱོམས་ནས་
བཞག་པ་ཡིན་པས། གཞན་ལ་པན་པ་དང་གཅིས་པར་སྤྱོད་པ་དང་འགྲོགས་པའི་
ཆེ་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བཞག་པ་ཡིན་པས། དེ་སད་པའི་ཆེ་བདེ་བ་
འབྱུང་ལ། གཞན་ལ་པན་དོར་བའམ་གཞོད་པར་བྱེད་པ་དང་འགྲོགས་པའི་ཆེ་མི་
དགེ་བའི་བག་ཆགས་བཞག་པ་ཡིན་པས། དེ་སད་པའི་ཆེ་སྤྱག་བསྐྱེད་འབྱུང་བ་ནི་
སྤྱིང་བ་རྗེས་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས། གཞན་ལ་པན་དོར་བ་སྤངས་ནས་
གཞན་གཅིས་པར་འཛིན་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །རི་ལྷར་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་ནི་གོང་
དུ་བཤད་ཅིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་དག་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པ་དང་སྤྱར་
ན་པལ་ཆེར་འབྲ་བས་གཅིག་འབྲས་བྱའོ། །དབུ་མ་ཐལ་འབྲུང་བ་དང་སྤྱར་ཆེ་ཕྱི་
རོལ་དོན་གྱི་མེད་ཚུལ་དང་སྤྱར་མི་རུང་བས། དེའི་ཆབ་ཏུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་

སམ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཕན་ཚུན་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་སྦྱར་
ནས་བསྐྱོམ་ན་ཐལ་འགྱུར་བ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པས། གྲུབ་མཐའ་སོ་སོར་
བྱེ་ནས་བསྐྱོམ་པ་གནད་ཆེའོ། །

ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྟ་བ་དང་སྦྱར་ནས་སློབ་སྦྱང་ཚུལ།

གསུམ་པ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྟ་བ་དང་སྦྱར་ནས་སློབ་སྦྱང་བ་ལ། ཅ་
ཤེ་རབ་བྱེད་བརྩ་གཉིས་པ་ལས། གལ་ཏེ་བདག་གིས་བྱས་ཐུང་ན། །དེ་ཕྱིར་
བརྟེན་ནས་འབྱུང་མི་འགྱུར། །གང་ཕྱིར་ཕྱང་པོ་འདི་དག་ལ། །བརྟེན་ནས་ཕྱང་པོ་
དེ་དག་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤྱག་བསུལ་དག་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་
བྱས་ན་སྤྱག་བསུལ་བྱས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན་སྤྱག་བསུལ་རྟེན་འབྱུང་མ་
ཡིན་པར་འགྱུར་བས། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། འཆི་ཁའི་སྤྱག་བསུལ་གྱི་ཕྱང་པོས་སྦྱེ་
བ་བྱེ་མའི་སྤྱག་བསུལ་གྱི་ཕྱང་པོ་འབྱེན་པར་བྱེད་ཅེས་གསུངས་ཏེ། སྤྱག་བསུལ་
བདག་གིས་བྱས་སམ་གཞན་གྱིས་བྱས་ཞེས་དབྱུད་ན་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་
ལ་དབྱུད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་བདག་དང་གཞན་ཞེས་རིས་སུ་བཅད་ནས་འཛིན་
བའང་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་བརྩུང་ནས་འཛིན་པ་ཡིན་པས། བདག་གཞན་
ཕན་ཚུན་ལྟོས་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། བདག་གཞན་གཉིས་
ནི་པ་རི་དང་ཚུ་རི་བཞིན་དུ་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པས།
བདག་གཞན་རིས་སུ་བཅད་ནས་རང་གཅེས་པ་དང་གཞན་ཡལ་བར་དོར་བ་ནི་
དེ་བས་ཀྱང་མི་རིགས་སོ། །

འཛིག་རྟེན་པལ་པ་རྣམས་ནི་རང་ལ་སྦྱོན་ཞིག་བྱུང་བ་འདི་གཞན་གྱིས་
བྱས་སོ་ཞེས་གཞན་ལ་ཁ་དགྱི། རང་ལ་ཡོན་ཏན་ནམ་ལེགས་པ་ཞིག་བྱུང་ན་འདི་

བདག་གིས་བྱས་སོ་ཞེས་སློབས་པ་བསྐྱེད་པ་ནི་ནང་དོན་རིག་པ་ལ་མ་སྦྱངས་
 བཤས་སྦྱངས་ཀྱང་གནད་དུ་མ་ཐིགས་པ་ལས་བྱང་བའི་སྒྲིན་ཡིན་པས། ནང་དོན་
 རིག་པ་ལ་སྦྱངས་པ་ནམས་ཀྱིས་དང་པོ་ནས་དགག་དགོས་སོ། །དེས་ན་རང་
 གཅེས་པར་བཟུང་བ་དང་གཞན་ཡལ་བར་དོར་བ་ནི། བདག་གཞན་སྡེ་སེར་ལྟར་
 ལྟོས་མེད་ཐ་དད་དུ་སྤང་ཞིང་བཟུང་བ་ལས་སྦྱེས་པས། རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་གཏན་
 ཅས་མེད་པ་མ་ཟད་ཉེས་པ་ཡིན་ཏུ་ཆེ་བ་གོང་སློབ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །དཔེར་
 བ། བ་རི་དང་ཚུ་རི་གཉིས་སྒོ་ལྟན་སྦྱེས་ལ་སྤང་བའི་ཆེ་སྡེ་སེར་ལྟ་བུ་འབྲེལ་མེད་ཐ་
 དད་དུ་སྤང་ཡང་དོན་ལ་དེ་ལྟར་མེད་དེ། གཞི་གཅིག་ལ་མ་སྦྱར་ན་པ་རི་དང་ཚུ་རི་
 དོན་གཅིག་ཡིན་ཏེ། ལྟོས་ས་ཐ་དད་ལ་ལྟོས་ནས་མིང་ཐ་དད་དུ་ཉེད་པ་ཅེས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་གཅིག་ལ་སྦྱར་བའི་ཆེ་རང་གི་སྤྲོད་སའི་རི་ལ་ཚུ་རི་དང་འདྲིེ་ཁ་
 གཏད་ཀྱི་རི་ལ་པ་རི་ཞེས་བཏགས་པས་རི་དེ་གཉིས་འགལ་ཡང་པ་རི་ཚུ་རི་ནི་མི་
 འགལ་ཏེ། རང་གི་སྤྲོད་སའི་རི་ལ་རང་གིས་ཚུ་རི་སྟམ་པ་དང་། དེེ་ཁ་གཏད་ཀྱི་
 རི་ལ་པ་རིའོ་སྟམ་དུ་རང་གིས་སྦྱེས་ཤིང་། ཁ་གཏད་ཀྱི་རི་དེ་ལ་སྤྲོད་མཁན་ནམས་
 ཀྱིས་རང་གི་སྤྲོད་སར་པ་རི་དང་། ཁོ་པའི་སྤྲོད་ས་ལ་ཚུ་རིའོ་སྟམ་དུ་སྦྱེ་བ་འབྲ་བས་
 པ་རི་དང་ཚུ་རི་རང་མཚན་པ་མེད་དོ། །ཁྱད་པར་དུ་རང་གི་སྤྲོད་ས་ལ་ཚུ་རིའོ་སྟམ་
 དུ་སྒོ་སྦྱེས་ནས་བདག་གིར་བྱ་བའི་མོད་ལ་གནས་སློབ་ཏེ། པ་རི་དེར་སླེབས་པ་ན་
 སྤར་ཀྱི་རི་ལ་པ་རི་དང་ད་ལྟའི་སྤྲོད་ས་ལ་ཚུ་རིའོ་སྟམ་དུ་དམིགས་པ་བརྗེས་མེད་
 ཀྱང་འཛིན་སྤངས་བརྗེས་ནས་རི་གཅིག་ཡིན་ཡང་། སྤར་ཚུ་རིའོ་སྟམ་སྟེ་གཅེས་
 པར་བཟུང་བ་དེ་ཕྱིས་པ་རིའོ་སྟམ་སྟེ་ཡལ་བར་དོར་བ་དང་། སྤར་པ་རིའོ་སྟམ་
 སྟེ་ཡལ་བར་དོར་བ་དེ་ཕྱིས་ཚུ་རིའོ་སྟམ་དུ་གཅེས་པར་བཟུང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས།
 པ་རི་དང་ཚུ་རི་རང་ངོས་ནས་བྱུང་བ་མེད་པར་གནས་སྐབས་འབྲེལ་སྒྲིན་ཞིག་ལ་

ལྷོས་ནས་བཞག་པ་ཅམ་མོ། །

གལ་ཏེ་རི་དེ་གཉིས་རང་ངོས་ནས་ཡོད་ན། རི་གཅིག་ལ་གང་ཟག་ཐ་དང་
བ་ལ་བ་རི་སྟམ་བ་དང་ཚུ་རིའོ་སྟམ་པའི་སྒོ་ཅིག་ཆར་དུ་སྒྲེ་བས། དེ་ལ་ཚུ་རི་དང་
བ་རི་གཉིས་རྣམ་པ་ཐ་དང་དུ་ཡོད་དགོས་ལ། དེ་ཡོད་ན་གང་ཟག་དེ་རི་རེས་ཀྱང་
དེ་གཉི་ག་མཐོང་དགོས་པ་ལ་དེ་ལྟར་མཐོང་བ་སྲུ་ཡང་མེད་པས། རྣམ་ཉོག་སྒོ་
བྱར་བས་སྒོ་བྱར་དུ་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་ཟད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདག་དང་གཞན་
ཞེས་པའང་པན་ཚུན་ལྷོས་ནས་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་རང་གི་ངོས་ནས་སམ་
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་རང་གིས་རང་ལ་བལྟས་ཆེ་བདག་གོ་
སྟམ་དུ་སྒོ་སྒྲེས་ཞིང་། བ་རོལ་པོར་རང་ལས་གཞན་ནོ་སྟམ་དུ་སྒོ་དུས་གཅིག་དུ་སྒྲེ་
བས་རང་སྟེང་དུ་བདག་གཞན་གཉིས་ཀྱང་རྣམ་པ་ཐ་དང་དུ་ཡོད་དགོས། དེ་ཡོད་ན་
རང་གིས་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀ་མཐོང་དགོས་པ་ལ་སྲུ་ཡང་མཐོང་བ་མེད་པས། བདག་
གཞན་ཞེས་པའང་རྒྱུན་འདི་བ་ཅམ་གྱིས་བཏགས་པ་ཁོ་ནའོ། །

དེས་ན་བདག་དང་གཞན་བརྗེ་དགོས་པ་མིན་ཡང་བདག་དང་གཞན་
རིས་སྲུ་བཅད་ནས་བཅའ་ན་བདག་གཞན་སོ་སོར་རྟེན་དུ་མེད་པས། བདག་
གཞན་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ལེགས་པར་གྲུབ་ལ། དེ་ལས་རང་བདེ་བས་གཞན་བདེ་
བ་འགྲུབ་དཀའ་ཡང་གཞན་བདེ་བས་རང་བདེ་བ་ཤུགས་གྱིས་འགྲུབ་པས། རང་
བདེ་བ་ལ་མ་འབད་པར་གཞན་བདེ་བ་ལ་ངེས་པར་འབད་དགོས་པའང་རྒྱ་མཚན་
དང་རྒྱ་མཚན་བསྐྱར་ན་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལས་རང་གཅེས་པར་བརྩུང་བ་
པོར་ནས་རང་ཡལ་བར་འདོར་བ་དང་། གཞན་ཡལ་བར་དོར་བ་པོར་ནས་གཞན་
གཅེས་པར་བརྩུང་བའི་ལྷག་བསམ་བསྐྱེད་པ་ལ་རབ་དུ་རིངས་པར་བྱེད་པ་ཞིག་
འོང་ངོ། །གནས་བསྐྱུས་ན་དེ་གཞན་ནོ་སྟམ་པའི་སྒོ་དེས་གཞན་ནི་གཞན་གྱི་ཕུང་

པོའི་གསེབ་ནས་རང་དབང་བའི་རྣམ་པ་ཞིག་འཛིན་ན་ནི། གཞན་རང་རྒྱ་སྐྱབ་པའི་
 བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། ཡང་གཞན་ནོ་སྦྱུང་པའི་སྒོ་དེས་གཞན་ནི་གཞན་གྱིས་
 རོས་ནས་སྐྱབ་པའི་རྣམ་པ་ཞིག་འཛིན་ན་ནི། དེས་གཞན་རང་གི་མཆོད་ཉིད་གྱིས་
 སྐྱབ་པ་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། དེ་འབྲེལ་བའི་བྱང་པར་དུ་མ་བྱས་པར་གཞན་ཅམ་
 འཛིན་ན་ནི། ཐ་སྦྱར་དུ་ཡོད་པའི་གཞན་འཛིན་པ་ཡིན་ཞིང་། འཛིན་པ་དེ་གསུམ་ནི་
 རང་གི་སྒོ་རོར་འབྲེལ་ནས་རིགས་པ་ཆེས་སྤྲ་བ་ལ་མ་གཏུགས་པར་སོ་སོར་བྱེ་མི་
 ལུས་ཤིང་། རང་ཅག་ཐ་མལ་པ་རྣམས་ལ་ནི་འཛིན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཤིས་ཆེ་བས་
 གསུམ་པ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་འཛིན་པ་དང་པོ་འང་འཛིན་
 པ་གཉིས་པ་དེའི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་གང་རུང་གིས་ཀྱང་ནས་
 བསྐྱངས་ཏེ་ལས་བསགས་ན། འཁོར་བར་འཕེན་བྱེད་དམ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་
 ཡིན་ལ། འདི་ལ་དགེ་མེད་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལས་གསུམ་ཡོད་མོད། དེ་གཉིས་
 གང་རུང་གིས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱེད་ན་ནི། སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་འབའ་ཞིག་ཡིན་
 ཞིང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཡིད་བྱེད་སྤྲ་རགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་སྤྲ་རགས་རྣམས་
 འབྲེན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟ་བུ་ཆེས་སྤྲ་བ་རྣམས་ནི། ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐབས་འདིར་
 ཉོན་མོངས་སུ་རོས་འཛིན་སྐྱབ་པ་ལས་སྐྱབ་མཐའ་འོག་མ་རྣམས་གྱིས་ཉོན་མོངས་
 སུ་རོས་འཛིན་མ་སྐྱབ་པ་ནི། རང་མཆོན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་ཡོད་པ་གཅིག་ཏུ་བརྩེད་
 བའི་གནད་གྱིས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བདག་གཞན་རིས་སུ་བཅད་པ་ལས་རང་
 གཅེས་འཛིན་དང་གཞན་ཡལ་བར་དོར་བའི་སྒོ་རྣམས་སྦྱེས་པ་ཡིན་པས་བདག་
 གཞན་རང་མཆོན་གྱིས་སྐྱབ་པ་བཀག་ན། བདག་གཞན་རིས་སུ་བཅད་པ་ཞིགས་
 པས་སྒོ་དེ་གཉིས་ཀྱང་ལྷོག་པར་འགྱུར་རོ། །རང་མཆོན་གྱིས་སྐྱབ་པར་སུན་དབྱུང་
 བ་ལ་ཞུགས་པ་ནི། ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐབས་འདིར་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །

དག་དང་གཉེན་གཉིས་ཀྱང་ཤར་རྒྱུ་གི་རི་གཉིས་ལྟ་བུ་པན་ཚུན་ལྟོས་
ནས་བྱུང་པའི་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཡང་རང་མཆོན་གྱིས་བྱུང་བ་ལ་གོམས་པའི་དབང་
གིས་དག་ལ་བལྟས་ན་དག་རང་ངོས་ནས་བྱུང་བ་དང་། གཉེན་ལ་བལྟས་ན་གཉེན་
རང་ངོས་ནས་བྱུང་བ་བཟུང་བའམ་ཞེན་པའི་དབང་གིས་དག་གཉེན་རིས་སུ་བཅད་
ནས་དག་ལ་སྤང་བ་དང་། གཉེན་ལ་ཆགས་པ་འཕེལ་བ་དང་། བདེ་སྤྱད་གཉིས་
ཀྱང་ཤར་རྒྱུ་གི་རི་པོ་ལྟར་པན་ཚུན་ལྟོས་པ་ཉིད་དེ་བདེ་བ་མི་མངོན་པ་ལ་སྤྱད་
བསྐྱེད་དང་། སྤྱད་བསྐྱེད་གི་ཤུགས་ཆག་པ་ཅམ་ལ་བདེ་བ་ཞེས་བཏགས་པ་ཅམ་
ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཤེས་པར་དེ་གཉིས་རང་མཆོན་གྱིས་བྱུང་བར་བཟུང་ན་བདེ་བ་ལ་
ཆགས་ཏེ། དེ་ཉིད་ཆེད་སྒྲུབ་བྱེད་པ་དང་། སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་སྤང་བ་བསྐྱེད་ནས་འདོར་
ཐབས་དུས་ཀྱན་ཏུ་བྱས་ཀྱང་དོར་བ་ལྟ་ཅི་སྤྱད་བསྐྱེད་ལྟག་པར་འཕེལ་བ་ལས་
འགྲེབ་པའི་སྐབས་མི་ཉིད་ལ། བདེ་སྤྱད་དེ་གཉིས་སྤོང་བའི་དོན་དུ་དེ་གཉིས་རང་
མཆོན་གྱིས་བྱུང་བར་འཛིན་པ་ལ་གཉེན་པོ་སྒོ་དུ་མ་ནས་བསྟན་ན། དེ་གཉིས་ཅ་བ་
ཉམས་པའི་ཡལ་ག་ལྟ་བུར་འགྱུར་ཏེ། ཐར་པའི་བདེ་བ་རང་གིས་འཕེལ་བས་ན་རང་
གི་བདེ་བ་བྱད་པར་དུ་བསང་ནས་གཞན་གྱི་བདེ་བ་བསྐྱབ་པ་ལ་འབད་དགོས་
པར་མཐོང་ནས་ཀྱང་གཞན་གཅེས་པར་འཛིན་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་རང་གིས་འབྱུང་ངོ་། །

དེ་བཞིན་དུ་དག་ལ་དག་རང་མཆོན་པར་བཟུང་ནས་དེ་འཛོམས་ཐབས་
བྱས་པ་ནི། གྲེ་མའི་ཕུང་པོར་ཆང་བྱས་པ་དང་འབྲ་བས། དལ་བ་འབྲས་མེད་མ་
ཟད་དག་རང་མཆོན་པ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མ་སྤངས་ཀྱི་བར་ཕྱིའི་དག་མཐར་
གཏུགས་ས་མེད་པས། དག་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་བསྐྱབ་པ་དང་འབྲའོ། །དེ་བས་ན་
དག་ལ་གཅེས་པར་བཟུང་ནས་རིམ་གྱིས་འདུལ་བའི་ཐབས་ལ་ཞུགས་ན། དག་
ཐམས་ཅད་གཉེན་དུ་འདུ་བ་དང་། གཉེན་ལ་གཉེན་རང་མཆོན་པར་བཟུང་ནས་

གཅེས་པར་བསྐྱངས་ན་ཆགས་པ་འཕེལ་བས་དག་དང་། སྒྲིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲེ་
འདྲན་པར་བྱེད་ལ། གཉེན་རང་མཆོན་གྱིས་སྒྲོང་བས་གཉེན་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུར་འདྲ་
ཤེས་ཀྱིས་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གཉེན་དུ་བརྩུང་ནས་གཅེས་པར་བསྐྱངས་
ན། ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་མ་དང་། སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་བསྐྱབ་པའི་
ཐབས་སུལ་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་པར་མཐོང་བས་གཞན་གཅེས་པར་འདྲིན་པ་ལ་ངང་
གིས་བསྐྱབ་པར་འགྱུར་རོ། །

གཞན་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གཅེས་པར་བརྩུང་བའི་དགོས་པ་
ལྟག་པོ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས། ཉོན་མོངས་བྱ་བས་
གཡོགས་པ་ན། །སེམས་ཅན་ཞེས་ནི་བརྗོད་པར་བྱ། །དེ་བས་ཉོན་མོངས་བྲལ་
གུར་ན། །སངས་རྒྱས་ཞེས་ནི་བརྗོད་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱུ་རྒྱུ་
གཅིག་ཡིན་ཡང་སོས་ཀའི་དུས་སུ་ཆ་འོ་སྟམ་དུ་སྒྲོ་སྒྲིས་པ་དང་། དགུན་གྱི་དུས་
སུ་གང་འོ་སྟམ་དུ་སྒྲོ་སྒྲིས་པ་ལྟར། སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་ཡང་སྒྲོ་བྱུང་གྱི་བྱི་
མ་མ་ཟད་པ་ལ་སེམས་ཅན་དང་། དེ་ཉིད་ཟད་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཅམ་
ལས་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱི་མ་དག་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཅིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
རིགས་གཉིས་དང་ལྡན་པས་ན་རིགས་སད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་དང་
ལྡན་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་གཅེས་པར་བརྩུང་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། གསེར་གྱི་གཏེར་ཁ་
དང་ལྡན་པའི་རི་དེ་ཡུལ་དེ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་གཅེས་པར་བརྩུང་སྟེ་སྤྱང་སྒྲོབ་
བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས། །ཁམས་ཡོད་ན་ནི་ལས་བྱས་པས། །ས་ལེ་
སྤྲུམ་དག་མཐོང་བར་འགྱུར། །ཁམས་མེད་པ་ནི་ལས་བྱས་ན། །ཉོན་མོངས་འབའ་
ཞིག་སྒྲིས་པར་ཟད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱལ་པོའི་རིགས་དང་ལྡན་པའི་སྤྲུམ་
ལ་སྒོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་གཅེས་པར་བསྐྱངས་ཏེ། རིགས་ཀྱི་ལས་ལ་སྤྱིར་

བར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱུ་གི་རིགས་དང་ལྡན་པ་ལ་དེའི་རིགས་སང་པ་
རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་རིགས་ཀྱི་བྱི་མ་སྤྱང་བ་དང་རིགས་སང་པའི་
ལས་ལ་སྦྱོར་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་གཞན་གཅེས་པར་བཟུང་བར་གིན་དུ་གལ་ཆེ་བར་
མཐོང་བས་དེའི་དོན་དུ་འབད་བ་ནི། རིགས་སང་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁུར་དུ་འབབ་པར་
མཐོང་བ་ན། རང་དབང་མེད་པར་གཞན་གཅེས་འཛིན་ལ་སྦྱོར་བ་དང་གིས་འཕེལ་
བར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་རང་མཆོན་གྱིས་མེད་པ་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་ཆོས་ཀྱན་སྦྱ་མ་
ལྟ་བུར་ངེས་ཤེས་ལྷག་པར་འཕེལ་བའི་ཤུགས་ཀྱིས། བདག་གཞན་རང་མཆོན་
གྱིས་བྱུབ་པར་བཟུང་བའི་མ་རིག་པ་གཉིས་ཀྱིས་ལས་ཀྱི་འབྲུལ་འཁོར་ནང་
ནས་བསྐྱོར་ཏེ། བྱེད་སྦྱོར་བཅུད་ཀྱི་འབྲུལ་འཁོར་རང་དབང་མེད་པར་འཁོར་བ་དང་
ཆབས་ཅིག་བདེ་སྤྱག་པན་ཚུན་འཐབ་པའི་ངལ་དུ་བ་ཀྱིས་བཅིངས་པའི་སྤྲང་ཚུལ་
འདི་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་ལ་མངོན་སུམ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་དང་།
ནང་མ་རིག་པ་ཟད་པར་སྤངས་པ་རྣམས་ལ་གཟུགས་བརྟན་ཅམ་དུ་མཐོང་བས།
མ་རིག་པའི་གཞན་དབང་དུ་སྦྱར་བ་རྣམས་ལ་མས་བྱ་གཅིག་པ་ལ་གཅེས་པ་
ལྟར་གཅེས་པ་ཐབ་མོས་སྦྱང་རྗེ་དང་བྱམས་པས་ཡིད་རབ་དུ་བསྦྱོད་དེ་གཞན་གྱི་
ཕན་བདེ་བསྐྱབ་པ་ལ་ལྷག་པར་རིངས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་གོང་དུ་བཤད་པའི་
བདག་གཞན་མཉམ་པར་བརྗེ་བའི་ཚུལ་རྣམས་ལ་མ་ཁུག་པར་འདོད་པའི་ལུགས་
ཀྱིས་དབང་དུ་བྱས་ནས་རང་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་ཏེ། ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་ཡ་མ་བུལ་
བའི་ཚུལ་དུ་སྤངས་པ་ལས་ཚོལ་བཅས་ཀྱི་སྤྱོད་བ་ཐོན་པ་ན་དེའི་སྦྱོབས་ཀྱིས་སྦྱང་
རྗེ་དང་། བྱམས་པ་ལྷག་པར་དུ་འཕེལ་ཞིང་། ཚོལ་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་བ་ཐོན་པ་དང་ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་རིགས་སང་ཅིང་རྒྱས་པར་གྱུར་ཏེ། འདི་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་

དབང་རྣམས་ཀྱི་རིགས་སང་པའི་ཚུལ་ལོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་འཁོར་བའི་གནས་ལུས་ཡོངས་སྤྱོད་མ་ལུས་པ་ནི་དེ་དག་རང་
མཚན་གྱིས་བྱུང་བར་ཞེན་པའི་མ་རིག་པའི་འབྲུལ་སྤངས་འབའ་ཞིག་ཡིན་པ་ལ་
བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ནམས་ལ་ནི། ཐལ་བས་གཡོགས་པའི་མེ་འོབས་
ཀྱི་དོང་དང་། དུག་གསུམ་གནས་བཅའ་བའི་དུག་སྤྲུལ་གྱི་ཚང་དང་། ཉན་འབྲུའི་
རིགས་སྤྱོད་ཆོགས་འདུ་བའི་མི་གཙང་བའི་འདམ་ཐབ་དང་། ལུས་སྒོག་ལ་འཆེ་བ་
མང་བས་སྒོག་ཉེས་བཏང་བའི་ཁྲིམས་ར་ལྟ་བུ་སོགས་འཁོར་བའི་རང་སྤྱིའི་མཚན་
ཉིད་སྤྱ་རགས་མཐའ་དག་ཁོང་དུ་ཚུད་པ་ལས་མཐའ་མེད་པའི་སེམས་ཅན་མཐའ་
དག་ཤིན་ཏུ་གཅེས་པའི་བྱ་སྤྲུག་རྩལ་གྱི་བཅོན་རའི་ནང་ཚུད་པར་མཐོང་བ་ལྟ་བུའི་
སྤྱིང་རྩེ་འགོག་མེད་དུ་བྱངས་ཤིང་། དེ་ལས་ཀྱང་འཁོར་འདས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་
པར་རྟོགས་པ་དང་། རྩེས་ཐོབ་སྤྲུལ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པ་གཉིས་ཀྱང་གོང་ནས་གོང་དུ་
འཕེལ་བ་དང་། དེ་དག་གི་མཐུ་ལས་འགོ་བ་དེ་དག་གི་དོན་བདག་གིས་བྱའོ་སྟུམ་
པའི་ལྷག་བསམ་དང་། དེའི་དོན་དུ་འགོ་བ་དེ་དག་གི་དོན་དུ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གོ་
འཕང་བདག་གིས་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་སྟུམ་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་བྱངས་
པས་ན། དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱིང་རྩེ་དང་། དེས་བྱངས་པའི་སྤྱིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒོ། ལྷག་
བསམ་གྱིས་བསྐྱུལ་བའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་གསུམ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཉམས་ལེན་
སྤྱིའི་ལུས་ཡོངས་སྤྱོད་ཆོགས་པ་སྤྱད་པར་བྱེད་དོ། །རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ན་དེ་གསུམ་
ལ་འདིར་བསྟན་ཆོས་གསུམ་ཞེས་གྲགས་ཏེ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བས། དབུ་མ་འཇུག་
པ་ལས། སྤྱིང་རྩེའི་སེམས་དང་གཉིས་སྤྱོད་མེད་སྟོང་དང་། །བྱང་ཚུབ་སེམས་ནི་
རྒྱལ་སྤྱས་ནམས་ཀྱི་རྒྱ། །ཞེས་དང་། མགོན་པོ་སྤྲུལ་ཀྱི་རིན་ཆེན་སྤངས་པ་ལས།
བདག་ཉིད་དང་ནི་འཛིག་རྟེན་འདིས། །ཟླ་མེད་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་འདོད་ན། །དེ་ཡི་ཅ་

བ་བྱང་ཚུབ་སེམས། །རི་དབང་རྒྱལ་པོ་ལྟར་བརྟན་དང་། །སྤྱོད་པ་མཐའ་གཏུགས་
པའི་སྤྱིང་རྩེ་དང་། །གཉིས་ལ་མ་བརྟེན་ཡེ་ཤེས་ལགས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལེགས་
པར་བསྟན་ནོ། །འདི་གསུམ་ནི། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཐབས་ལ་མཁས་པས་
ཐབས་ཤེས་ལ་མ་འབྲལ་བའི་སྒྲོན་ས་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱོད་པ་ལ་བསྟན་པ་ལ་སྒྲོན་
དུ་མེད་མི་རྒྱུད་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོའམ་རྩ་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་འདི་
ལ་རྩལ་བཅས་ཀྱི་སྤྱོད་བ་ཐོན་པ་ནི། ལྷག་བསམ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་འབྱུང་ལ།
རྩལ་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་བ་ཐོན་པ་དང་། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་མཆོད་ཉིད་རྩོགས་པ་དང་།
སེམས་བསྐྱེད་བཅས་མིན་བསྐྱེད་པ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོགས་ལམ་དུ་འཕོས་པ་
གསུམ་དུས་མཉམ་མོ། །

འདི་ལྟ་བུའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྒྲོན་དུ་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་རྩ་བ་ཅན་ཀྱི་
སྤྱོད་ཉིད་རྩོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དགོས་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་
གསུམ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མ་རྩོགས་ན་ནི། ལྷན་མེད་པའི་བྱང་ཚུབ་
ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སྤྱོད་ལགས་ཆད་མེད་པ་མི་འཕེལ་བས། དེའི་དོན་དུ་ངེས་པར་བསྒྲུབ་
དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་མ་བྱུང་
ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སུ་མི་འགྱུར་བས་ན། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
ཆོས་ཀྱི་ཐོག་མའི་རྩ་བ་དང་། བར་དང་མཐའ་མའི་བདག་རྒྱུན་གསུམ་ག་ཡིན་ཞིང་
ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གལ་ཆེ་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྤྱི་རྒྱན་ལས། དེ་ཡི་རྩ་བ་
སྤྱིང་རྩེར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་ནི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་རིགས་ཅན་དབང་
ཚོན་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་། དབང་རྒྱལ་ལ་ནི་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་། བྱང་ཚུབ་
སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྤྱོད་ཉིད་རྩོགས་པར་གསུངས་མོ། །

དབང་རྒྱལ་དབང་ཚོན་གང་ཡིན་ཡང་བསྟན་ཆེན་གངས་མེད་གསུམ་

གྱི་ཆོགས་འགོ་ཚུལ་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐབས་ལ་མཁས་པར་གྱུར་
པ་དང་། ཕྱིན་དུག་གི་སྤྱོད་པ་རྫོགས་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་དེ་གསུམ་ག་ཆང་ལ་ཡ་
མ་འབྲལ་བར་བསྐྱབ་དགོས་པ་ནི། དུམ་གྱི་མདོ་སོགས་ལས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སློ་སྤྱོད་པ་ལ་ནི་དེ་དག་
རིགས་པའི་རྣམ་གངས་མཐའ་ཡས་པའི་སློ་ནས་གཏན་ལ་ཐབས་སྟེ་སློ་སྤྱོད་དགོས་
པ་ལས། མོས་སློམ་ཙམ་དང་ཆོག་སྤྱིའི་རྟེན་གངས་ཤིང་བ་ཙམ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་ཆོས་སུ་སློམ་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གནས་ཤི་ཙམ་ཡང་མ་གོས་པའི་སློན་ནོ། །

༣༽ གློ་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་སྤྲོད་ཇི་ཆེན་པོ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་ སྤྲོད་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ།

ཅ་བའི་ས་བཅད་གཉིས་པ། གློ་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་སྤྲོད་ཇི་ཆེན་པོ་
དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་སྤྲོད་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་སྤྲོད་ཇི་ཆེན་པོ་འདི་
ཡང་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གལ་ཆེ་བའི་ཚུལ་ནི། འཇུག་པ་དེ་ཉིད་ལས། གང་
ཕྱིར་བཅེ་ཉིད་རྒྱལ་བའི་ལོ་ཏྲག་ཕུན་ཚོགས་འདིའེ། །ས་བོན་དང་ནི་སྤེལ་ལ་ཆུ་
འབྲ་ཡུན་རིང་དུ། །ལོངས་སྤྱོད་གནས་ལ་སྤྲོད་པ་ལྟ་བུར་འདོད་ལྟར་པ། །དེའི་
ཕྱིར་བདག་གིས་ཐོག་མར་སྤྲོད་ཇི་བསྟོད་པར་བགྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཞིང་
ལས་ལོ་ཏྲག་སྤྲོད་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞིག་འབྱུང་བ་ལ་དེའི་ཅ་བ་ས་བོན་ས་
མས་པ་དང་། བྱང་པོ་ཞིག་ཐོག་མར་བཏབ་དགོས་པ་ལྟར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྤྲོད་
པ་རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞིག་འབྱུང་བ་ལའང་དེའི་ཅ་བ་ས་བོན་
དང་འབྲ་བ་སྤྲོད་ཇི་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་མེད་པ་ཆད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཞིག་རང་རྒྱུད་ལ་
བསྐྱེད་ནས་མ་ཉམས་པར་བསྐྱེད་དགོས་པས་ཐོག་མར་གལ་ཆེ་བ་ས་བོན་དང་འབྲ་
བ་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་རེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མར་སྤྲོད་ཇི་ཆེན་པོ་ལ་ནན་ཏན་དུ་
འབད་བ་གལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །བར་དུ་ས་བོན་བཏབ་ནས་ཀྱང་སྟུ་གུ་སྐྱེ་བ་
དང་། སྐྱེས་ཟིན་མཐར་འཁོན་པར་བྱ་བ་ལའང་ཆུས་བཅུས་ནས་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་
བསྐྱེད་ཏེ་གསོ་དགོས་པ་ལྟར། ཅ་བ་སྤྲོད་ཇི་ཆེན་པོ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནས་ཀྱང་སྟུ་
གུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་མ་བསྐྱེད་པ་སྐྱེ་བ་དང་། བསྐྱེད་ཟིན་མཐའ་མེད་
དུ་འཕེལ་བ་ལའང་ཆུ་དང་འབྲ་བར་སྤྲོད་ཇི་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་སྟུན་མི་ཆད་པར་སྤེལ་

དགོས་ཀྱི། དེ་ལྟ་མ་སྒྲེལ་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཆུད་ཐོས་སུ་སོང་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་
པོ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །

མཐའ་མར་གལ་ཆེ་བ་ནི། ས་བོན་དེའི་ཅ་བ་ཅན་གྱི་སྤྱ་གྲུ་ཆུས་སྦྱིད་
བསྐངས་པ་ལས། འབྲས་བུ་སྦྱིན་པ་བཟང་པོས་ཞིང་པའི་རེ་བ་ཡོངས་སུ་བསྐྱང་
བ་དེ་བཞིན་དུ། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཅ་བ་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་སྙིང་
རྗེའི་རྒྱལ་ས་ཀྱིས་སྦྱིད་བསྐངས་པ་ལས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་
ནས་ཀྱང་སྙིང་རྗེའི་ཤུགས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མ་ཟད་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་འགོ་བ་
རྣམས་ཀྱི་རེ་བ་རྒྱན་མི་ཆད་པ་འབྱུང་བའོ། །

དེར་མ་ཟད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་རིགས་སྤྲས་སུན་མོང་མ་ཡིན་པར་
བསྐྱན་པའི་ས་བོན་ཡང་བྱེད་དེ། དཔེར་ན། རྒྱལ་པོའི་ཁམས་ཀྱི་ཐེག་ལེ་རྒྱགས་པ་
དེ་ལས་སྦྱིས་པའི་བྱ་ལ་རྒྱལ་པོ་དེའི་སྤྲས་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་དུ། སྙིང་རྗེ་ཆེན་
པོའི་ས་བོན་གང་དུ་བཏབ་པར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་བྱ་བྱིར་བཅས་པ་ན། དེ་ལ་
རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་ཞེས་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་བསྐྱགས་པ་
མཛད་པ་འོག་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྲས་འཕགས་པ་བཞི་མ་ལུས་
པ་བསྐྱན་པའི་ཅ་བའི་རྒྱ་ཡང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མདོ་དགོན་མཆོག་
བཅེགས་པ་ལས། འོད་སྤང་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། རྒྱ་བ་ཆེས་པ་ལ་བྱག་འཆའ་
བ་ལྟར་ཉ་བ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོད་སྤང་དེ་བཞིན་དུ་གང་དག་ང་ལ་རབ་ཏུ་དད་
པ་དེ་དག་གིས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ལ་བྱག་བྱ་ཡི། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་རྣམས་ལ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ལས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
རྣམས་ལས་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་དང་། དབྱ་

མ་འཇུག་པ་ལས། ཉན་ཐོས་སངས་རྒྱུ་འབྲིང་རྣམས་སྤྱབ་དབང་སྦྲེལ། །སངས་
རྒྱུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དབའ་ལས་འཁྲུངས་ཤིང་། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་གནད་
གཅིག་ཏུ་འདུག་ཅིང་། འདིའི་དོན་བཤད་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུའི་ཆོས་གསུམ་
ལ་སློང་བའི་གནས་སྐབས་ནས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དབའ་ལས་རྒྱལ་སྤྱི་རྣམས་
འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སྤྱི་ཆོས་གསུམ་འདིའི་སྟོབས་ཀྱིས་
ཆོག་གཉིས་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསགས་པ་ལས། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་
རྣམས་འཁྲུངས་པ་ཡིན་ལ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་
ཟབ་མའི་ཆོས་སྤྱང་རྒྱ་མཆོ་ལྟ་བུ་བསྐྱོར་བ་ལས། ཉན་རང་རྣམས་རང་རང་གིས་རི་
ཅམ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དེ་ཅམ་བསྐྱབས་པ་ལས་ཉན་རང་འཕགས་པ་རྣམས་འབྱུང་བ་
ཡིན་ཅོ། །འོ་ན་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱང་སངས་རྒྱུ་ལས་འཁྲུངས་པར་འབྱུར་རོ་
ཞེ་ན་སྟོན་མེད་དེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ནས་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་དང་། བདག་
རྟེན་གྱི་རྒྱ་གཉིས་བྱེད་པ་ལས་སངས་རྒྱུ་རྣམས་འཁྲུངས་པ་ཡིན་ལ། ཉན་རང་
རྣམས་ནི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་བདག་རྟེན་ཁོ་ན་ལས་བྱུང་བས་མི་འབྲུལ། །རྒྱུ་པ་ནི་
དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འབྲེལ་དང་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་ཤེས་པར་བྱལོ། །

མདོར་ན་ཉན་རང་འཕགས་པ་དང་། སངས་རྒྱུ་འཕགས་པ། བྱང་
སེམས་འཕགས་པ་ཆོག་གས་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱང་མཐར་གཏུགས་ན། སྙིང་རྩེ་
ཆེན་པོ་ཅེ་བ་བྱས་ནས་བྱུང་བ་ཤིས་ཏུ་སྤྱང་བས། ཆོས་ཟབ་མོ་ལ་ཉལ་རྒྱགས་
མ་བྱས་པར་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ལ་སློང་ཅེ་ཆེག་སྦྱིལ་དགོས་སོ། །གནད་འདི་
ཉེ་བར་བཟུང་ནས་དཔལ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་གསུང་པས་འཇུག་པའི་མཆོད་བརྗོད་དུ།
ཡོངས་སུ་གསུངས་པའི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་གཞན་རྣམས་བཞག་ནས་ཐོག་མར་
སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ཉིད་ལ་བྱུག་འཆོལ་བ་དང་། གཅིས་སྤྱི་སྤྱི་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་

ཉིད་ལས། དེའི་ཕྱིར་བདག་གིས་ཐོག་མར་སྙིང་རྩེ་བསྟོད་པར་བགྱི། །ཞེས་གོང་
དུ་བྲངས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་ལྟ་བུའི་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་གོང་འཕེལ་དུ་རྩི་ཅམ་འགྱུར་བ་
དེ་ཅམ་དུ་སྙིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། ལྷག་བསམ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
གསུམ་ཡང་དེ་ཅམ་དུ་གོང་འཕེལ་དུ་འགྱུར་བ་ནི། འཁྲི་ཤིང་གི་སྟོང་བྱ་གོང་འཕེལ་
དུ་འགྱུར་བ་དེ་ཅམ་དུ་དེའི་ཡལ་ག་དང་། ལོ་འདབ་དང་། མེ་ཉླ་ག་དང་། འབྲས་
བྱ་ལ་སོགས་པའང་དེ་ཅམ་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །

སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ལས་ལྷག་བསམ་དང་། དེ་ལས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིམ་
ལྟར་བྲང་བའི་ཚུལ་ནི་སྤར་རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་གྱི་སྐུ་བས་ལས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །ད་ནི་འབྲས་བྱ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྐོར་འཆད་པ་ལ་སྟོད་འཇུག་ལས།
བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་གྱུར་ན་སྐད་ཅིག་གིས། །འཁོར་བའི་བཙོན་རར་བསྐྱམས་
པའི་ཉམ་ཐག་རྣམས། །བདེ་གཤེགས་རྣམས་ཀྱི་སྲས་ཞེས་བརྗོད་བྱ་ཞིང་། །འཇིག་
རྟེན་ལྟ་མིར་བཅས་པས་བྲག་བྱར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་ཉིད་རིགས་
དང་། དབང་ཆད་དང་། ལས་དང་། རྣམ་འགྱུར་བཟང་ངན་སོགས་གང་ལྟར་
ཡང་འཁོར་བའི་བཙོན་རར་ལས་དབང་གིས་བསྐྱམས་པའི་ཉམ་ཐག་པ་ཅི་འདྲ་བ་
ཞིག་ཡིན་ཡང་རང་རྒྱུད་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་བསྐྱེད་པ་སྐད་ཅིག་དེ་
ཉིད་ནས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྲས་ཞེས་མཆོན་སྟན་ཐོབ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
ཆེན་པོའི་གདུང་མི་ཆད་པར་འཛིན་པའི་རིགས་སྲས་སུ་གྱུར་པས། འཇིག་རྟེན་པའི་
ལྷ་དང་མི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྲག་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་དང་། སྟོག་པ་ཐམས་ཅད་
རྣམ་པར་གཞོན་ཅིང་། རྣམ་པར་དཀར་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ནི་ཆུ་བ་ཆེས་
པ་བཞིན་དུ་འཕེལ་བ་སོགས་ལ་བརྟེན། རྒྱལ་སྲས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཐུགས་དམ་ཀྱི་མཐེལ་དུ་བཅངས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་འདི་

ཉིད་ཡིན་ལ། ཡོན་ཏན་གཞན་རི་ལྟར་ཡིན་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འདི་གཅིག་ཤུ་
རང་རྒྱུད་ལ་འཁྲུངས་པ་ཅམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གདུང་འཛོལ་ཏུ་གྱུར་ཏེ། རྒྱལ་
བའི་སྤྲུལ་ཞེས་མཆོད་གྱི་བསྐྱུགས་པ་ཐོབ་པ་དང་། འཛིག་ཏེན་ལྟ་མིར་བཅས་པས་
ཕྱག་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་རི་ལྟར་གྱུར་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་ལས། །གསེར་འགྱུར་ཅི་ཡི་རྣམ་པ་
མཆོག་ལྟ་བུ། །མི་གཙང་ལུས་འདི་སྦངས་ནས་རྒྱལ་བའི་སྒྲུ། །རིན་ཆེན་རིན་ཐང་
མེད་པར་བསྐྱུར་བས་ན། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་རབ་བརྟན་བྱངས། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། རྫོང་པ་པལ་པ་ཀུན་གྱིས་དོར་བ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། གསེར་འགྱུར་གྱི་
ཅི་བྱུགས་ན་གསེར་དུ་གྱུར་ནས་རིན་ཐང་གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་ཐམས་ཅད་གྱིས་
ངོ་མཆོར་གནས་སུ་གྱུར་པ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་པོ་རང་ཉིད་ལུས་མི་གཙང་བ་ནད་རིགས་
སྣ་ཆོགས་ཀྱི་སྣོད། ཕྱག་བསྐྱུལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་སུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཡིན་
ཡང་ནད་གི་བསམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེས་བསྐྱུར་བ་ཉིད་གྱིས་གོང་
གསལ་བྱང་འཕགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་རང་རང་གི་དོན་མཐར་ཐུག་པའམ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་བསྐྱུབ་པ་ནི། བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འདི་ཉིད་གྱིས་ཁྱེད་སྦངས་ཤིང་དམ་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་རབ་ཏུ་བརྟན་ལ་སེམས་བྱུགས་ཐུག་པོས་བྱངས་
ཤིག་ཅེས་བསྐྱུལ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་
གྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་སུ་བྱོན་ཏེ། སེམས་ཀྱི་སྦྱོང་བ་དམན་
པ་དང་། མགྲུ་བར་དཀའ་བ། དཔྱུ་ཤོད་ཅན། བྱས་པ་འིན་དུ་མི་བཅི་བ། བན་པའི་
ལན་དུ་ལོག་པར་འཁྲུ་བ་སོགས་གཤེས་སྦྱོང་རྩལ་ཅིང་རན་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་པ་
དང་སྤང་གྱུར་ཐུགས་ཁུམ་པ་མེད་ཅིང་། གཞན་དོན་ལ་གཡེལ་བ་མེད་པ། དེ་ཡང་

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་རང་རྒྱུད་ལ་འབྱུངས་ནས་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡིན་
ཞིང་། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་དངོས་སམ་བརྒྱུད་པའི་སྒོ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
ཕན་པ་དང་། བདེ་བ་སོགས་ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་སྒོ་ཡང་བྱས་པས་
དོན་གཉིས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་གང་བསྐྱབས་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འདི་ཉིད་
ལས་ཕན་ཆུབས་ཆེ་བ་གཞན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་འདུག་དེ་ཉིད་ལས། །བསྐྱལ་
བ་དུ་མར་རབ་དགོངས་མཛད་པ་ཡི། །ཐུབ་དབང་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ཉིད་ཕན་པར་
གཟིགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་ན་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་
སྒར་སྟོབ་པའི་ལམ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་
ཉམས་བཞེས་ཀྱི་མཐིལ་དུ་བབས་པ་འདིས། རང་ཉིད་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེ་ཞོས་སུ་
གཟིགས་ཞེས་འགྲེལ་ཡང་རུང་མོད། དོན་ཀྱི་འབབ་ས་ནི་གཅིག་གོ། །གཞན་ཡང་
མདོ་དང་འདུག་པ་རང་འགྲེལ་སོགས་ལས། དཔེར་ན། སྤྲོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་། ལོ་
མ་དང་། སྤྲོད་པོ་ལ་སོགས་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མར་སྤྲོད་ཀྱི་སྤྱུ་གུ་
ལ་ཤིན་ཏུ་གཅིས་པ་ཐབ་མོས་ལེགས་པར་སྟོང་བ་དེ་བཞིན་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ལས་དང་པོ་བ་སྤྲོད་ཀྱི་སྤྱུ་གུ་དང་འབྲས་བུ་རྣམས་ལ། སངས་རྒྱུ་དང་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་གཅིས་པ་ཐབ་
མོས་སྤྲང་བ་དང་། སྟོང་བ་དང་། སྟོབས་སྟེལ་བར་མཛད་པ་ལ་ཐུགས་སྟོད་པ་མེད་
པར་མཛད་པ་བརྟན་ཏོ། །

གཞན་ཡང་གང་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་
སེམས་ལས་དང་པོ་བ་འདི་ཉིད་ལ་གལ་པོ་ཆེར་བབས་སྟེ་ཤིན་ཏུ་གུས་ཤིང་བཀུར་
བ་དང་། བརྩི་མཐོང་ཆད་མེད་པས་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་དགོས་པར་ཡང་ལན་དུ་མར་
གསུངས་སོ། །དོན་འདི་དང་སྤྲར་ན་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པའི་

གསར་བྱ་བ་རྣམས་ལ་འདྲ་བ་སྟུན་པ་ལ་ཞུགས་ནས་གྲོན་རབས་ཐོབ་པ་རྣམས་
ཀྱིས་གཅེས་པ་དང་། བྱམས་བཅེ་ཆེན་པོས་བསྐྱེད་ཀྱི། བསྟན་པའི་བྱ་བ་མཐར་
ཐོན་བྱུང་ཐབས་སུ་སྟུན་པའི་བྱ་བ་ཅི་ཡོད་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་པན་གྲོགས་གནང་
དགོས་ཀྱི་འོས་བབས་དང་མ་འབྲེལ་བར་རང་དང་ཆོགས་པའི་དོན་དུ་ལག་ཆ་
ལྟ་བུ་བཅུད་སྤྱད་བྱེད་པ་གཏན་མི་བྱུང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་བྱའི་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་
བསྐྱེད་པའི་ཆད་ནི། གཞན་དོན་འདོད་པས་བདག་རྒྱུན་བྱས་ཏེ། སློན་མེད་པའི་
བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་པ་ལ་རྩལ་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་བ་ནམ་ཐོན་པ་ན། བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆད་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། །མཆན་ཉིད་ནི། རྒྱ་གཞན་དོན་
འདོད་པའི་གཞན་དབང་དུ་སོང་སྟེ། རང་གི་གྲོགས་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་དང་མཚུངས་
ལྡན་དུ་སོང་བའི་སེམས་བྱུང་པར་ཅན་དེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དེ་གོ་
དོན་གཙོ་བོའོ། །དེ་ཡང་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། །སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་
ཕྱིར། །ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། །གཞན་
དོན་འདོད་པ་ནི། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་སྤྱུག་བསྐྱེད་
ལས་འབྲེལ་བར་འདོད་པའི་འདོད་པ་ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ནི། སེམས་ཅན་
མཐའ་དག་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལས་གྲོལ་བའི་དོན་དུ་སློན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་
གཉེར་བའི་བྱེད་ལས་ཅན་ཀྱི་འདོད་པའོ། །འདི་ཡང་འདོད་པ་གཉིས་ལྡན་ཀྱི་ཆད་
རྫོགས་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའོ། །

འདི་ཉིད་ལས་རིམ་སོགས་ལས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་འཇུག་སྒོ་ཡིན་པར་
མཐུན་པར་གསུངས་པ་ལྟར་བཤད་ན། ལ་ལས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཐོག་མར་ཞུགས་
སའི་སྒོ་ཙམ་ལ་བསམས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་ཕྱི་མ་རྣམས་འཇུག་སྒོ་མིན་པར་སྤྱོད་

བ་དང་། གཞན་འགས་ཉེན་གྱི་གང་ཟག་རང་ཉིད་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་ཚུད་མིན་གྱི་སྒོ་
ནས་ཡིན་པར་བཤད་པ་དག་ནི། གྲགས་པའི་རྗེས་འབྲངས་ཅམ་མོ། །ཁོ་བོ་ནི་
འདི་ལྟར་སྒྲ་སྟེ། གང་ཟག་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་ཚུད་དང་མི་ཚུད་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
བསྐྱེད་ཟེན་མ་ཉམས་པ་ཡོད་མིན་ལ་བྱེད་པས། དེ་ཅམ་གྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
ཆོས་སུ་སོང་བའི་ངེས་པ་མེད་དེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མ་ཉམས་ཀྱང་མངོན་གྱུར་
དུ་སྒྱུད་མ་ཐུབ་པ་རྗེས་སྟོན་ཅིག་ཡོད་པ་ནི། བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་པ་མི་དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་དང་སྤང་ནས་ལྷ་ཆེ་རིང་པོར་སྐྱེས་པ་ཡོད་པར་མངོན་ལས་གསུངས་
པ་ལྟར་ཡིན་ན། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་སྐབས་སུ་ལྷ་ཅི་སྒྲོས། དེ་འབྲ་བའི་
སྐབས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མ་ཉམས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་འཕོས་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
བཤེས་གཉེན་དང་མ་སྤང་བ་སོགས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བརྗེད་ནས་མངོན་
གྱུར་དུ་སྒྱུད་མ་ཐུབ་པའི་སྐབས་དུ་མ་འབྱུང་བས། དེ་འབྲ་བའི་དུས་སུ་ཐེག་ཆེན་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ལ་སྒྱུད་མ་ཐུབ་པས། འགའ་ཞིག་ཕྱི་རོལ་བའི་བཤེས་
གཉེན་དང་སྤང་དེ་ཕྱི་ནང་ཐུན་མོང་བའི་ཆོས་ཅམ་ལ་སྒྱུད་པ་དང་། འགའ་ཞིག་
ཉན་རང་གི་བཤེས་གཉེན་དང་སྤང་ནས་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་ཆོས་ཅམ་ལ་སྒྱུད་
པའི་སྐབས་ཀྱང་དུ་མ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་ཉེན་གྱི་གང་ཟག་ནི་ཐེག་པ་
ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། མཁྱིས་པའི་ནད་གཞི་སྤ་མོ་ལས་མེད་ནའང་དེས་ན་ཆ་
མངོན་གསལ་དུ་སྐྱེ་མི་ཐུབ་ཀྱང་ལུས་སྟོབས་རྒྱས་དཀའ་བ་བཞིན་དུ། དེ་འབྲ་བ་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མ་ཉམས་པ་དེས་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སྟེལ་མི་
ཐུབ་ཀྱང་དེའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་སྒྱུད་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མ་ཉམས་པའི་
དབང་གིས་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མངོན་གྱུར་དུ་སྒྱུད་པ་ནམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ལམ་དང་ཆོས་ཅི་འབྲ་བ་ཞིག་ཡིན་ཡང་ཐེག་

ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སུ་སོང་བ་ཡིན་གྱི། དེའི་གཞན་དབང་དུ་སོང་
བ་ཞིག་མ་ཡིན་ན་ཆོས་དང་ལམ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་ཆོས་དངོས་གཞིར་མི་འགྱུར་བས་ན། ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་
ཀྱི་དངོས་གཞིའི་ནང་དུ་ཚུད་དང་མི་ཚུད་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཟེན་དང་མ་ཟེན་
ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་པའི་བྱེད། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་མ་ཉམས་པ་ཙམ་གྱིས་དེས་
ཟེན་པའི་ངེས་པ་མེད་དོ། །ཆོས་གང་ཞིག་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་
དངོས་གཞིའི་ནང་དུ་ཚུད་དང་མི་ཚུད་བལྟ་བའི་གཞིའི་གཙོ་བོ་ཉིད་ལ་ཐེག་ཆེན་
ཀྱི་འདུག་སྒྲིའི་དོན་ཡིན་ཞིང་། འདི་དང་བྱང་ཚུབ་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དོན་གཅིག་གོ། དེ་ཡང་འདི་སྐད་དུ། བྱམས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་མདོ་ལས།
རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། རྩི་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཆག་ཀྱང་གསེར་གྱི་རྒྱན་ཁྱད་
པར་དུ་འཕགས་པས་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱི་གཏོན་ཞིང་། རྩི་རིན་པོ་ཆེ་འེམ་མིང་ཡང་
མི་འདོར་ལ། དབུལ་བ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་བསྐྱོག་གོ། རིགས་ཀྱི་བྱ། དེ་བཞིན་དུ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྩི་རིན་པོ་ཆེ་ནན་ཏན་དང་བུལ་ཡང་།
ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་གསེར་གྱི་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱི་
གཏོན་ཞིང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་མིང་ཡང་མི་འདོར་ལ། འཁོར་བའི་དབུལ་བ་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པར་བསྐྱོག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

༤༽ བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བའི་ཚུལ།

ཅུ་བའི་ས་བཅད་གསུམ་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བའི་
ཚུལ་མདོར་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་བཤི། དེ་ལྟ་བུའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་
དེ་ཡང་མདོར་བསྟུས་ན་རྒྱ་བཞི། རྒྱན་བཞི། སྟོབས་བཞི་དེ་དག་གི་ཡ་གྲུལ་ལམ་
ཆོག་པ་ལས་བསྐྱེད་པ་བྱང་ས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར།

སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བཞི།

རྒྱ་བཞི་ནི། སངས་རྒྱས་སམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་
ཁྱབ་པ་དག་མཐོང་བའམ་ཐོས་པ་ལས་ཡིད་ཆེས་ཏེ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། གཉིས་
པ་དེ་ལྟ་བུའི་མཐོང་ཐོས་མེད་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྡོད་མང་དུ་བསྟན་ནས་མོས་
པའི་སྟོབས་འབྲེལ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། གསུམ་པ་དེ་ལྟར་མ་ཐོས་ཀྱང་དམ་
ཆོས་རྒྱབ་རྒྱ་ཉི་བར་མཐོང་ནས་མ་བཟོད་པར་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། བཞི་པ་ནི་དེ་
ལྟ་བུ་མ་ཐོང་ཡང་དུས་ངན་གཉི་ལྷན་དང་། རོ་ཆ་ཁྲིལ་ཡོད་མེད་པ། སྤག་དོག་
དང་། སེར་སྒྲ་སོགས་ཤུས་ཆེའི་དུས་འདི་ནི། ཉན་རང་གི་སེམས་བསྐྱེད་པའང་
དགོན་ན་ཆུ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་རྒྱ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེ་ཞིག་བདག་
གིས་སེམས་བསྐྱེད་ནས་གཞན་ཡང་དེ་ལྟ་བུ་ལ་འགོད་པར་བྱའོ་སྟུམ་སྟེ་སེམས་
བསྐྱེད་པ་དང་བཞིའོ། །

ཀྱེན་བཞི།

ཀྱེན་བཞི་ལས་དང་པོ། སངས་རྒྱས་སོགས་ཀྱི་ཆོ་འབྲུལ་ངོ་མཆར་ཅན་
རྣམས་མཐོང་བས་ངོ་མཆར་སྐྱེས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་དེ་བདག་གིས་ཐོབ་པར་
བྱའོ་སྙམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཆོས་སྤྱོད་པ་ལས། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཉན་པས་དང་པོར་དད་པ་སྐྱེས་ནས་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་སེམས་
བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་པ་ལུབ་པར་འགྱུར་བ་མ་
བཟོད་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་དོན་ཆེ་བའི་སེམས་དེ་
བསྐྱེད་པ་དགོན་པར་མཐོང་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཀྱེན་བཞི་པོ་སོ་སོ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འདོད་ཀྱིས་
དམ་བཅའ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་
མིན་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་པོར་སེམས་བསྐྱེད་པ་འདི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འདོད་
སྐྱེས་པའི་སྒོ་ནས་བཞག་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་སྒོ་ནས་མ་བཞག་པར་སྤང་ངོ་ཞེས་
དང་། ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ལ་འགོད་པར་ཡི་དམ་བཅས་
བའང་སེམས་བསྐྱེད་དུ་གསུངས་པས། དེ་གཉིས་རེ་རེ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་པ་
ཙམ་གྱིས་གངས་སུ་བགང་དགོས་ལ། མཆན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སེམས་
བསྐྱེད་ལ་ནི། གཞན་དོན་ལ་དགོས་པར་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་བྱངས་པའི་སངས་
རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པས། རང་དོན་ལའང་སངས་རྒྱས་མེད་དུ་མི་
རུང་བར་མཐོང་བའི་ཐོབ་འདོད་དང་། དེ་ཡང་གཞན་གྱི་དོན་ལ་ལ་བར་དོར་བ་
མིན་པར་གཞན་གྱི་ཕྱིར་དུའང་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཞིག་དགོས་ཏེ། ལམ་རིམ་ཆེན་
མོ་ལས་གསུངས་པའི་བྱིར་དོ། །

སྟོབས་བཞི།

སྟོབས་བཞི་ལས་དང་པོ་ནི། རང་གི་མཐུས་ཇོགས་བྱང་འདོད་པ་རང་གི་
 སྟོབས་དང་། གཞན་གྱི་མཐུས་ཇོགས་བྱང་ཐོབ་འདོད་བསྐྱེད་པ་གཞན་གྱི་སྟོབས་
 དང་། སྔན་ཐེག་ཆེན་ལ་གོམས་པ་དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་
 བ་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་རྒྱུའི་སྟོབས་དང་། འདིར་དམ་པ་བསྟེན་ཅིང་ཆོས་ཉན་ལ་
 སེམས་པ་སོགས་དགེ་བ་ལ་རིང་དུ་གོམས་པ་སྦྱར་བའི་སྟོབས་བཞི་ལ་བརྟེན་
 བས་སྐྱེའོ། །དེ་ཡང་རྒྱ་རྒྱུ་བརྒྱུད་པོ་སོ་སོ་བའམ་ཆོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་
 དང་རྒྱུའི་སྟོབས་ལས་བསྐྱེད་ན་བརྟེན་ལ། རྒྱ་རྒྱུ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་
 དང་སྦྱར་བའི་སྟོབས་ལས་བསྐྱེད་ན་མི་བརྟེན་པར་བྱང་སེམས་གསུངས་སོ། །ཞེས་
 ལམ་རིམ་ཆེན་པོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །

རྒྱ་བཞི་ནི་ཐོག་མར་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སྒོ་སྦྱང་བར་འགོ་བརྩམས་པའི་
 གནས་སྐབས་ཡིན་པས། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རིང་རྒྱ་ཡིན་ལ། རྒྱུ་བཞི་ནི་ཉེ་རྒྱ་
 དང་། སྟོབས་བཞི་ནི། དེ་དག་ལས་སྟོབས་གང་ཆེ་བ་དེ་ཡིན་ནོ། དགོས་ཆེད་ཀྱི་
 སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་དངོས་ཀྱི་ནམ་པ་ལའང་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའི་
 སེམས་བསྐྱེད། མཉན་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། ལྷགས་ཇི་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་
 དང་གསུམ་ཡོད། དང་པོ་ནི་དཔེར་ན། འབངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་སྟོམས་ཀྱི་བྱ་བ་
 བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་རྒྱལ་པོའི་གོ་གནས་སྔན་ལ་བརྩམས་ནས་ལས་བྱེད་པ་བཞིན་དུ།
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་བསྐྱབས་ནས་
 ཇི་སྟེན་སེམས་ཅན་ཀྱི་ཁམས་མ་སྟོང་གི་བར་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་
 བདེ་ཆེག་ཏུ་སྦྱབ་སྟོབས་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱ་གཟིངས་

ཀྱི་མཉན་པ་རྣམས་ཀྱིས་འབྲུལ་པ་དེ་དག་རང་དང་ལྷན་ཅིག་སྤྱ་གཟིངས་ནང་
ཞུགས་ནས་པ་འོལ་ཏུ་འཕྲེན་པར་བྱ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་བ་བཞེན་པ་དེ་བཞིན་དུ། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔས་ཀྱང་སྐབས་འགར་སེམས་ཅན་འདི་དག་ཐམས་ཅད་རང་དང་
ལྷན་ཅིག་སྤྱི་ལོ་ཆུ་མཆོ་ཆེན་པོ་ལས་བསྐྱལ་ཏེ། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ས་ལ་གཞག་
པར་བྱའོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི་དཔེར་ན། ཞུགས་
རྗེས་ར་ལུག་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འདེད་དེ་རྩ་ར་ཆེན་པོ་དེར་བསྐྱལ་
པར་བྱའོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་བ་བཞེན་པ་དེ་བཞིན་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཀྱང་
སྐབས་འགར་སེམས་ཅན་འདི་དག་ཐམས་ཅད་སྟོན་དུ་བྱངས་ཏེ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་
ས་ལ་བཞག་ནས་བདག་འཛིང་རྒྱ་བར་བྱའོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་
མཁས་པ་མང་པོས་གང་ཟག་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་སོ་སོས་ཐོག་མར་སེམས་གསར་དུ་
བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ལ་དེ་གསུམ་དུ་ཡོད་པར་གསུངས་ཀྱང་། དེ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་
མཆན་ཉིད་རྫོགས་པར་ཞུགས་དང་མ་ཞུགས་དབྱེད་དགོས་པར་སྣང་ངོ་། །ཡང་
ན་འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་སྤྱི་ལོ་རང་བཞིན་ནི། རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའི་སེམས་
བསྐྱེད་ལས་མ་འདས་ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྟོབས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་སྟེལ་བའི་
གནས་སྐབས་སུ་ལྷག་བསམ་ཀྱི་ཆེ་བས་སེམས་བསྐྱེད་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱང་ཡང་
ནས་ཡང་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཨ་མ་ལ་ལས་རང་གི་བྱའི་ཆབ་ཏུ་བདག་
འཛི་བར་བརྩམས་པ་དང་། ཡང་བྱ་དང་མཉམ་དུ་འཛི་བར་བརྩམས་པ་སོགས་
ཀྱང་སྐབས་དུ་མ་འབྱུང་བས། དེ་ནི་ཆགས་སེམས་སམ་ལྷག་བསམ་ཀྱི་ཆེ་བ་
སྟོབས་ཆེ་བའི་དབང་གིས་ཡིན་ཀྱི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་དབང་གིས་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །

སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ།

དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཡང་སྤྱོད་པ་ལ་སྒྲོམ་ཚུལ་གྱི་སྒྲོན་ནས་དབྱེ་ན།
 སྒྲོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། འཇུག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས། འདི་གཉིས་ཀྱི་
 ཁྱད་པར་ནི་མཁས་དབང་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། སལ་
 ཆེ་བའི་བཞེད་པ་གཅིག་ཏུ་བབས་པ་ནི། སྒྲོམ་རིམ་ལས། འགྲོ་བ་དེ་དག་ལ་པན་
 པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་གང་ཐོག་མར་དོན་དུ་གཉེར་བ་དེ་ནི་
 སྒྲོན་པའི་སེམས་སོ། །གང་པན་ཆད་སྒྲོམ་པ་བཟུང་སྟེ་ཆོགས་རྣམས་ལ་ཞུགས་
 པ་དེ་ནི་འཇུག་པའི་སེམས་སོ། །ཞེས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་པ་ཐོབ་མ་ཐོབ་
 ཀྱི་སྒྲོན་ནས་འབྱེད་པར་གསུངས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་། འགྲོ་བར་
 འདོད་དང་འགྲོ་བ་ཡི། །བྱེ་བྲག་རི་ལྟར་ཤེས་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་མཁས་པས་
 འདི་གཉིས་ཀྱི། །བྱེ་བྲག་རིམ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྒྱལ་
 ཆབ་རྒྱལ་འདིའི་ཆོག་ཟེན་ལྟར་བཤད་པ་ཞིག་མཛད་པ་ནི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་མན་
 ཆད་དང་མཐུན་མོང་བ་སྟེ། རང་རྒྱུད་པ་དང་སེམས་ཅིམ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་སྒྲོམ་
 པའི་ངོ་བོ་དེ་ལྟར་ཡང་དག་པར་བྲངས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྤོང་བའི་སེམས་པ་རྒྱུན་
 ཆགས་པ་ཞིག་ལ་སྒྲོམ་པ་བཞེད་པས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་པ་མངོན་
 གྱུར་བས་ཟིན་མ་ཟིན་གྱི་སྒྲོན་ནས་སྒྲོན་འཇུག་གི་ཁྱད་པར་བྱེ་ནས་བྱང་སྒྲོམ་ཐོབ་
 བས་ས་བདུན་པ་བར་དུ་དེ་ཉིད་མངོན་གྱུར་དུ་མ་སྤྱོད་པའི་སྐབས་དུ་མ་འབྱུང་
 བས་དེའི་སྐབས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་རྣམས་ཀྱང་སྒྲོན་སེམས་སུ་བཤད་དོ། །ས་
 བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ན་མཉམ་བཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་མ་
 གཏོགས་བྱང་སྒྲོམ་མངོན་གྱུར་དུ་མ་སྤྱོད་པའི་སྐབས་མེད་པས། འཇུག་སེམས་ཁོ་

ན་ལས་སློན་སེམས་མེད་ཅེས་གསུངས་པའང་དེ་ཡིན་ནོ། །དབྱ་མ་ཐལ་འགྲུར་བས་
ནི་བྱེ་སྤྱོད་དང་འབྲ་བར་སྤྲོམ་པ་ལ་གཟུགས་ཅན་བཞེད་པས་བྱང་སྤྲོམ་ཡང་། ཡང་
དག་པར་སྦྲང་བ་ལས་ཐོབ་པའི་གཟུགས་ཅན་དང་། དམ་བཅའ་བརྟན་པོ་ཞིག་ལ་
བྱང་སྤྲོམ་དུ་བཞེད་དེ་བྱང་སྤྲོམ་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་ཕྱིན་ཆད་སྤྲོམ་པ་མངོན་འགྲུར་དུ་
མ་སྤྱོད་པའི་གོ་སྐབས་མེད་པས། དེ་ཐོབ་ཟིན་མ་ཉམས་ཕྱིན་ཆད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་
ལ་འཇུག་སེམས་ཁོ་ནར་བཞེད་དོ། །ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་སོགས་ལས་ཀྱང་འདི་ཁོ་
ན་ལྟར་གསུངས་སོ། །སྤྱོད་འཇུག་གི་གཞུང་དོན་དངོས་ནི། དཔེར་ན། འགྲུལ་
བས་ཆོང་དུ་འགྲོ་བར་བྱའོ་སྟམ་དུ་སེམས་ནས་འགྲོ་བའི་བྲ་སྒྲིག་བྱེད་པ་དང་།
དེ་ནས་འགྲོ་བར་ཐག་བཅད་ནས་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་འགྲོ་བར་བྱ་བར་དངོས་སུ་
ཚུམ་པ་གཉིས་རིམ་བཞིན་འབྱུང་བ་ལྟར། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བཞུད་པར་བྱའོ་སྟམ་དུ་སློན་སེམས་
བསྐྱེད་ནས་འགྲོ་བར་ཆས་པ་དང་། སློབ་དཔོན་དང་སྤྱོད་པ་བཅུའི་རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་
དང་བཅས་པའི་སྤྱུར་སྤྲུལ་འགྲོ་བར་དམ་བཅས་ནས་འགྲོ་བར་བྱ་བ་དངོས་གཞི་
ལ་འཇུག་པ་ནི། འཇུག་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །

དེས་ན་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པ་གཞིར་བྱས་ལ། འཇུག་སྤྲོམ་ཀྱི་
བསྐྱབ་བྱས་བསྐྱས་པའི་སྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་ཀྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟིན་པ། འཇུག་
སེམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ས་མཆམས་ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་འབྲིང་ནས་བྱང་སེམས་
ཀྱི་སྤྲོམ་པ་ཐོབ་ཟིན་མ་ཉམས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ཡོད། ཐེག་ཆེན་
སེམས་བསྐྱེད་གཞིར་བྱས་ལ། འཇུག་སྤྲོམ་གྱིས་བསྐྱབ་བྱས་བསྐྱས་པའི་སྤྱོད་
པ་ཉམས་ལེན་ཀྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་མ་ཟིན་པ། སློན་སེམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ས་
མཆམས་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་ཁོ་ནར་ཡོད། སྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་ནི་པར་ཕྱིན་

བྱུག་གམ་དེ་གང་རྒྱུ་གི་བྱ་བ་ཡིན་ལ། སྒྲོམ་སེམས་ཀྱི་སྐབས་དེ་ལྟ་བུར་སྒྲོམ་བ་
 དང་རང་རང་ཅི་རྒྱས་ཀྱིས་ཉམས་ལེན་ལ་འབྱུག་བ་ཡིན་ཡང་། དེ་ལྟར་ཁས་སྒྲུངས་
 བའི་དམ་བཅའ་ཡང་དག་མེད་ལ། འབྱུག་སེམས་ཀྱི་སྐབས་དེ་ལྟར་ཁས་སྒྲུངས་བའི་
 དམ་བཅའ་ཡང་དག་དང་བཅས་པར་ཕྱིན་བྱུག་གི་ཉམས་ལེན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་
 ལ་འབྱུག་བ་ཡིན་པས། དེ་ནས་བྱང་སྒྲོམ་ཐོབ་པ་མ་ཉམས་པ་དེ་སྤིང་དུ་ཚྱུང་སྐར་
 ཆ་རེ་ཡང་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་བར་བྱེད་བ་ཡིན་པས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྲོ་
 བ་དངོས་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན། མི་དགེ་བ་བཅུ་སྟོང་བ་འབྲུ་ཡང་དགེ་བ་སྟེན་ཡན་
 ཆད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་སྒྲུངས་མ་སྒྲུངས་ཀྱི་བྱེད་པར་ལས། བསོད་ནམས་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་
 མི་འབྲུ་བ་བཞིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་སྒྲོམ་པ་སྒྲུངས་པ་ལ་སྒྲོམ་པ་སྐྱེ་བའི་ངེས་པ་ནི་མེད་
 རོ། །ལམ་མ་ཞུགས་ན་བྱང་སྒྲོམ་དང་སྤྲུགས་སྒྲོམ་སྒྲུངས་པ་ནི་དེ་དག་ལ་དད་མེས་
 འཕེལ་བ་དང་། དེའི་དོད་ལུབ་ཀྱི་བསོད་ནམས་གསོག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཡང་།
 ལ་ལས་སྒྲོམ་པ་ཐོབ་པར་སྒྲོམ་པ་ནི། བསྐྱེས་སེང་གེར་རྩལ་ནས་སེང་གེའི་བྲལ་
 དུ་འགྲོང་བ་ལྟ་བུའོ། །སྒྲོམ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྫོགས་པ་མི་དགོས་ཀྱང་
 འབྱུག་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྫོགས་ཟིན་ངེས་པར་དགོས་སོ། །འདི་དག་
 གི་བྱེ་བྲག་ལ་དབྱེད་པ་མང་ཡང་འདིར་མ་བྲིས་སོ། །

འདི་གཉིས་གང་ལ་སྐྱེ་བའི་ལུས་རྟེན་དང་། སེམས་རྟེན་བཤད་པ་ལ།
 དང་པོ་སྒྲོམ་སེམས་དངོས་སུ་གསུང་དུ་སྐྱེ་བའི་ལུས་རྟེན་ནི། འགྲོ་བ་རིགས་བྱུག་
 ཀ་ལའང་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། དེ་ཆེ་ལྷ་མི་སྟོང་པྱག་བརྒྱ། །བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སེམས་
 བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་ལྷ་མི་གཉིས་ཀྱི་ལུས་རྟེན་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དངོས་སུ་གསུང་
 དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་བསྟན་ལ། ལྷའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། ལྷ་
 ཉི་མེ་ཆེག་སྟོང་གིས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་

སོགས་ལུང་དུ་མ་ལས། དུད་འགྲོའི་རྟེན་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པར་ཡོད་པ་བསྟན་
ལ། རིན་ལན་བསབས་པའི་མདོ་ལས། རང་ཅག་གི་སྟོན་པ་སྤར་དཔུལ་བའི་ཤིང་
རྟ་འབྲེན་པའི་གྲང་དུ་འཁྱུངས་པའི་ཆེ། གྲོགས་སྤྱག་བསུལ་བ་ལ་དམིགས་ནས་
སེམས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པས། དཔུལ་བའི་རྟེན་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པར་ཡོད་པ་
བསྟན་ལ། དེས་ན་ཡི་དྲགས་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་རྟེན་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པར་ཡོད་
པ་ལེགས་པར་གྲུབ་སོ། །འདི་དག་ནི་སྟོན་མིའམ་ལྟའི་རྟེན་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་
སློང་བ་དུ་སྐྱུངས་ནས་ཡོད་ཀྱང་། འགའ་ཞིག་ལས་དང་རྣམ་སྟོན་གྱི་སྤྱིབ་པ་སྟོབས་
ཆེ་བས་སེམས་བསྐྱེད་དུ་མ་བརྟུབ་པ་ལ་ཆེ་འཕོས་ནས་དཔུལ་བ་སོགས་སུ་སྐྱེས་
ནས་སྤྱིབ་པ་དེ་དག་བསྐབ་དུ་སོང་བ་ལས། སྤར་གྱི་སློང་སྐྱུངས་དེ་དག་བརྟེ་བྱང་
ཚུབ་གྱི་སེམས་སོགས་བསྐྱེད་པ་ནི་ངེས་པར་འོང་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་འཇུག་
སེམས་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་ལུས་རྟེན་ནི། ལྷ་མི་གང་རུང་དགོས་ཏེ། བྱང་
སྟོམ་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་ལུས་རྟེན་ལ་དེ་དགོས་པ་གང་ཞིག་དེ་གཉིས་
ལུས་རྟེན་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོན་སེམས་བསྐྱེད་ནས་ཡུན་རིང་དུ་གོམས་
པ་ལས་སྐྱེ་དགོས་པས་བདེ་འགྲོ་བ་ཁོ་ནར་ངེས་སོ། །

གཉིས་པ་སེམས་རྟེན་བཤད་པ་ལ། སྟོན་སེམས་དངོས་སུ་གསར་དུ་
སྐྱེ་བའི་སེམས་རྟེན་ལ་སྤར་བཤད་པའི་སློང་སྐྱུང་གི་རིམ་པ་དེ་དག་ཡོངས་སུ་རྒྱས་
པ་ལས་སྐབས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་པར་ལ་སྟོས་ཏེ། རྒྱལ་བ་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ་
སྟོབས་ཆེ་བས་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་སུ་བྱངས་པ་དང་། འགའ་ཞིག་སེམས་ཅན་ལ་
དམིགས་པའི་སྤྱིང་ཇེ་སྟོབས་ཆེ་བས་དེ་ཉིད་བྱངས་པ་དང་། འགའ་ཞིག་རྒྱལ་སྤྱིས་
གྱི་དཀའ་སྐྱེད་ལ་བཟོད་པའི་བཙོན་འགྲུས་ལྷག་པར་འབར་བས་དེ་ཉིད་བྱངས་པ་
དང་། འགའ་ཞིག་ལས་འབྲས་སོགས་ལ་དད་པ་སྟོབས་ཆེ་བས་སེམས་བསྐྱེད་

བྱངས་པ་ཡོད་པས་དེ་ནི་དངོས་ཀྱི་སེམས་རྟེན་ཀྱི་བྱང་པར་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དགོན་
མཆོག་སྒོན་མེ་ལས། རྒྱལ་དང་རྒྱལ་བའི་ཆོས་ལ་དད་བྱུང་ཅིང་། རྒྱལ་སྤྲས་ནམས་
ཀྱི་སྦྱོད་ལ་དད་བྱེད་པ། །བྱང་ཚུབ་ཆེན་མོ་ལ་དད་བྱུང་ནས། །སྦྱེས་བྱ་ཆེན་
མོ་ནམས་ཀྱིས་སེམས་སྦྱེའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདྲུག་སེམས་དངོས་
སྤྱ་གསར་དུ་སྦྱེ་བའི་སེམས་རྟེན་ལ་སྒོན་སེམས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་དང་། བྱང་སྒོམ་
ཡང་དག་པར་བླངས་པའི་སེམས་པ་གཉིས་ལས་སྦྱེ་དགོས་པས་སྦྱོས་པས་ཆོག་གོ། །

༥༽ མདོ་སྡེ་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་ཏེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་གཞན་རྣམས་ནི་མདོ་སྡེ་རྒྱལ་ལས་གསལ་
བས་དེ་གཞིར་བཞག་ནས་འཆད་པ་ལ། བཞི་པ། མདོ་སྡེ་རྒྱལ་སྟོབ་དཔོན་སྟོ་བརྟན་
གྱི་འགྲེལ་བ་དང་སྦྱར་ན་གསལ་ལ་ཆང་བར་སྒྲུང་བས་དེ་ནས་བསྐྱེད་ཏེ་འཆད་
པ། དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བྱེད་ལས་བསྟན་པ་ནི། ཅ་བར། སྟོ་བ་ཆེ་དང་ཚོམ་པ་
ཆེ། འོན་ཆེ་བ་དང་འབྱུང་བ་ཆེ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་སེམས་པ་སྟེ། འོན་གཉིས་
ལྷན་པའི་སེམས་འབྱུང་བ། །ཞེས་སྟོས་ཏེ་སྟོ་བ་ཆེ་བ་ནི་གོ་ཆའི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་རྣམས་མཉན་པ་དང་། བསམ་པའི་སྟོན་ནས་
རྟོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་སེམས་སྟོ་ཞིང་མི་ལྟོག་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཏུ་བསྐྱེད་
པ་གངས་མེད་པར་མགོ་དང་རྒྱང་ལག་ལ་སོགས་པ་གཏོང་བའི་དཀའ་བ་སྟོད་
པར་སྟོ་ཞིང་མི་ལྟོག་པ་གཉིས་དང་ལྷན་པ་ནི། སྟོ་བ་ཆེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཚོམ་པ་ཆེ་
བ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་གོ་ཆའི་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་ཏེ་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་མཉན་
པ་དང་། སེམས་པ་དང་། སྟོམ་པ་ལ་འཇུག་ཅིང་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱལ་ལ་སོགས་
པར་དཀའ་བ་སྟེད་པ་སྟོ་ཆོགས་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་ཚོམ་པ་ཆེ་བ་ཞེས་
བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ན་བདག་གི་དོན་ཡང་སྟན་སྟུམ་ཆོགས་པ་དང་།
གཞན་གྱི་དོན་ཡང་སྟན་སྟུམ་ཆོགས་པ་ལ་སྟེད་པ་ནི་དོན་ཆེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །འདི་
ལྟར་དོན་གཉིས་སྟན་སྟུམ་ཆོགས་པར་བསྐྱེད་པས་པ་ལས་སྟོན་མེད་པའི་བྱང་
ཆུབ་འབྱུང་བའམ་འཛོལ་བས་ན་འཛོལ་བ་ཆེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །འགྲེལ་བཤད། དེ་ལྟ་
བུའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ཡང་དོན་གཉིས་སུ་གཡོ་བའམ་སེམས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་

ལས་ཅན་དེ་ཉིད་ཏུ་བསྐྱེད་པས་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱའོ། །

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེས་ཅི་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་ཅེ་ན། བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་ལ་པན་པ་དང་བདེ་བར་བྱ་བ་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་དོ་ཞེས་པའོ། །བསྐྱེད་པ་ཡོན་ཏན་གསུམ་དང་དོན་གཉིས་ལ་དམིགས་པ་སྟེ་ཆོག་རྒྱུ་དང་པོས་སྐྱེས་བྱ་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་ཏེ། ཐོག་མར་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལྷགས་དག་པོས་དཀའ་བ་སྤྱད་ནས་བསྐྱེད་ལ། ཕྱིས་སྐྱབ་པའི་ཆེ་ཡང་དཀའ་སྤྱད་ཐམས་ཅད་ཁྱར་དུ་ཆངས་ནས་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་པས། དོན་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་དང་འབྲས་བྱ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་གཉིས་བསྟན་ཏེ། བདག་དང་གཞན་གྱི་དོན་སྐྱབ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་འབྲས་བྱ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་འཛིན་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་གཉིས་ཞེས་པས་བདག་གི་དོན་དང་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་ཏེ། །

གཉིས་པ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ས་མཆམས་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ནི། ཅ་བར། སེམས་བསྐྱེད་དེ་ནི་ས་རྣམས་ལ། །མོས་དང་ལྷག་བསམ་དག་པ་དང་། །རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་གཞན་དུ་འདོད། །དེ་བཞིན་སྤྲིན་པ་སྤངས་པའོ། །ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ་ཆོགས་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་མོས་པ་སྤྱོད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་རྣམས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་མིན་ཞིང་དད་པ་དང་མོས་པའི་སྒྲོན་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་བཟོད་དོ། །དེ་ནས་ས་དང་པོ་ནས་བདུན་པའི་བར་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ལྷག་བསམ་དག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་བྱ་སྟེ། བདག་གཞན་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པས་ན་དེ་སྐད་བཟོད་དོ། །དེ་ནས་ས་བརྒྱད་པ་ནས་བརྩ་བ་བར་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་རྣམ་

པར་སྤྲོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་བྲ་སྟེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྷན་གྱིས་
གྲུབ་པ་ཐོབ་ཅིང་། འབད་ཚོལ་གྱི་མཆན་མ་རགས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་གིས་རི་
ལྟར་སྤྲོན་པ་བཞིན་དུ་འགྲུབ་པས་ན་དེ་སྐད་བྲ་སྟེ། དེ་ནས་སངས་རྒྱུ་གྱི་ས་ཀྱུན་
འོད་འབར་པའི་དུས་ན་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་པ་ཡོངས་སུ་ཟད་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། སྤྱིབ་པ་སྤངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་བྲ་བའི་མཆན་འཛོལ་
པའོ། །མོས་སྤྱོད་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཆོགས་ལམ་ནས་བགྱང་བ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་
དེ་བཞིན་བསྐྱུ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། འགྲེལ་བ་འདིས་སྤྱོད་ལམ་ནས་བགྱང་བ་ནི་
ཆོགས་ལམ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་ལྷག་པར་དུ་འཕེལ་ན་ནི་སྤྱོད་ལམ་ནས་ཡིན་
པ་དེ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལོ། །

གསུམ་པ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་སྦྱར་བ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་དག་གི་ཐོག་
མའི་རྩ་བ་དང་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བའི་རྩ་བ་གང་ཡིན་བསྟན་པ་ནི། རྩ་བར། དེ་ཡི་
རྩ་བ་སྙིང་རྩེར་འདོད། །ཅེས་སྟོས་ཏེ་སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལས་བསྐྱེལ་བར་
འདོད་པའི་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་འུགས་བྲག་ལ་རྒྱན་བརྟན་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་
ཞིག་མེད་ན་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་དེ་དག་སྐྱེད་པར་ཡང་མི་བྱེད་ལ། ཅི་སྟེ་བསྐྱེད་ཀྱང་
གོང་ནས་གོང་དུ་བསྐྱོད་པར་ཡང་མི་བྱེད་པས་ན་དེ་དག་གི་རྩ་བ་ནི་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་
ཉིད་དུ་འདོད། ཅེས་བསྟན་ལོ། །བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་བཞི་པོ་དེ་དག་བསམ་པ་རི་ལྟ་
བྱ་ཡིན་ཞེ་ན། རྩ་བར། ཉག་ཏུ་སེམས་ཅན་པན་པར་སེམས། །ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ་
འཁོར་བའི་མཐའ་མ་ཟད་གྱི་བར་དུ་ཐབས་རྣམས་སྤྱོད་ཆོགས་གྱིས་སེམས་ཅན་ལ་
པན་བཏགས་ཏེ་ཆེ་འདིར་སྤྱིག་པ་ལས་སྤྱོད་པ་དང་། ཆེ་རབས་གཞན་དུ་སྤྱོད་
ལས་འདས་པ་ལ་འགོད་པར་འདོད་པའི་བསམ་པ་རྒྱུ་དུ་འཆང་བའོ་ཞེས་བསྟན་
ལོ། །འོ་ན་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་དེ་དག་གིས་ཅི་ལ་མོས་ཤེ་ན། རྩ་བར། ཆོས་ལ་མོས་

དང་དེ་བཞིན་དེའི། །ཡེ་ཤེས་ཚོལ་བ་དམིགས་པའོ། །ཞེས་སྒྲིམ་ཏེ་ཆོག་ཀྱང་དང་
པོས་བྱང་སེམས་དེ་དག་ནི་ཉན་རང་གི་ཚོས་ལ་མི་མོས་ཤིང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
ཚོས་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ལ་དད་ཅིང་མོས་པའོ་ཞེས་བསྟན་ནོ། །ཆོག་ཀྱང་སྤྱི་མས་
དམིགས་པ་ཚོལ་བ་བསྟན་ཏེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཟབ་ཅིང་མཐར་ཐུག་
པར་འཚོལ་བར་བྱེད་ཅེས་པའོ། །

འོ་ན་སེམས་དེ་དག་གི་ཐེག་པ་གང་ཞེ་ན། ཅ་བར། གོང་དུ་འདུན་པ་འགོ་
བ་སྟེ། །ཞེས་དང་འགྲེལ་པར་གོང་དུ་འདོད་པ་ཐེག་པ་སྟེ། ཞེས་འགོད་ཀྱང་དེ་དོན་
འབྲས་སྟེ། ཐེག་པ་ནི་འགོ་བའི་དོན་ནོ། །མོས་སྤྱོད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ན་ཆོག་མི་
ཤེས་པར་གོང་མ་ལྟག་བསམ་དག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་འདུན་པ་སྟེ། རིངས་
སར་བྱེད་པ་སྟེ་སེམས་སྡུ་མ་སྡུ་མ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་གོང་མ་གོང་མར་
བསྐྱོད་པའམ་འཕར་བར་བྱེད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་དག་གི་
རྟེན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཅ་བར། སྒོམ་པ་རྒྱ་ཆེན་དེ་ཡི་རྟེན། །ཞེས་སྒྲིམ་ཏེ། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒོམ་པ་དང་། སྒོམ་པའི་ཆུལ་ཁྲིམས་དང་། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་
ཀྱི་ཆུལ་ཁྲིམས། དགེ་བ་ཚོས་སྤྱད་ཀྱི་ཆུལ་ཁྲིམས་དང་བཅས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་དེ་དག་གི་རྟེན་ཡིན་པར་བསྟན་ནོ། །

འོ་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་དག་གི་མི་མཐུན་སྤྱོད་ཀྱི་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཅ་
བར། ལམ་འགོག་པ་ནི་མི་མཐུན་སྤྱོད་ཀྱི། །སྒྲོང་ཞིང་དང་དུ་ཡེན་པའོ། །ཞེས་སྒྲིམ་
ཏེ། རང་སྤྱོད་ལས་འདའ་བར་སེམས་བསྐྱེད་པ་སྟེ་དེར་ཀྱན་ནས་སྒྲོང་བཞིན་དང་
དུ་སྒྲངས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་དག་གི་མི་མཐུན་སྤྱོད་ཀྱི་དེ་དང་མི་མཐུན་
པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་ཞེ་ན།
ཅ་བར། བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་རང་བཞིན་གྱིས། །ཞེས་སྒྲིམ་ཏེ། སྤྱིང་རྗེའི་མཆོན་

ཉིད་ཡིན་པས་རྒྱ་ཆེ་བ་སྟེ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། སྤྱི་ཞི་སྤྱོད་
 བ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་ནོ། །བྱང་
 རྒྱུ་སེམས་དེ་དག་གི་པན་ཡོན་ནམ་ལེགས་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཅ་བར། དགེ་བ་
 འབེལ་བ་དེའི་པན་ཡོན། །ཞེས་སྟོས་ཏེ། བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལས་ནམ་
 མཁའ་ཇི་ཅམ་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཇི་ཅམ་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཇི་
 ཅམ་དེ་ཅམ་གྱི་བསོད་ནམས་འབེལ་བར་འགྱུར་བའོ། །ཞེས་བསྟན་ཏོ། འོ་ན་བྱང་
 རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་དེ་དག་འཁོར་བ་ལས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་ཞེ་ན། ཅ་བར། པ་རོལ་ཕྱིན་ལ་
 རྟག་སྒྱུར་བ། །དེ་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འདོད། །ཅེས་སྟོས་ཏེ། ཁམས་གསུམ་
 རས་འབྱུང་བ་སྟེ་ཁམས་གསུམ་སྒྱུ་བྱིས་མི་ཚུགས་པ་དང་ལྷན་ན་མེད་པའི་བྱང་
 རྒྱུ་འཕྲོ་བར་བྱ་བར་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་རྟག་ཏུ་སྒྱུར་བར་བྱེད་པས་ངེས་
 པར་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །འོ་ན་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་དེ་མཐར་ཐུག་པ་
 ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཅ་བར། འདི་ཡི་མཐར་ཐུག་ས་ཡིན་ཏེ། །སོ་སོ་རང་གིས་དེ་
 སྒྱུར་བས། །ཞེས་སྟོས་ཏེ། མོས་པ་སྒྱུར་པའི་ས་དང་ས་བཅུ་སོ་སོའི་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་
 ཏན་རྣམ་པ་སོ་སོའི་རང་གི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་རྟོགས་པར་ཡང་བྱས། ས་གོང་ནས་
 གོང་དུ་འཕོས་ཏེ་ས་བཅུ་པ་མཐར་ཐུག་པ་ལ་སྒྱུར་བར་ཡང་བྱེད་ཅེས་པའོ། །དེ་ནི་
 ཅ་བར། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སེམས་བསྐྱེད་པ། །རྣམ་པར་ངེས་པར་ཤེས་པར་
 བྱ། །ཞེས་སྟོས་ཏེ། གོང་དུ་དོན་ཆན་བཅུ་གཅིག་གིས་དེ་བ་དེ་ལན་དུ་སྒྱུར་བ་དེ་ནི་
 བྱང་རྒྱུ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་བཞི་པོར་གདོན་མི་ཟ་བར་ཆང་བ་ཉིད་དོ་ཞེས་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །ཞེས་བསྟན་ཏེ་བསྟན་ཏོ། །

བཞི་བ་དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྟན་པ་དང་ལྟན་པ་དེ་ལའང་བརྟུ་ལས་
 བྱང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ལས།

ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད།

དང་པོ། སྐྱེ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ནི་ཅ་བར། གྲོགས་སྟོབས་རྒྱ་སྟོབས་ཅ་
 བའི་སྟོབས། །ཐོས་སྟོབས་དགེ་བ་གོམས་པ་ལས། །མི་བརྟན་པ་དང་བརྟན་འབྱུང་
 བ། །གཞན་གྱིས་བསྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་བཤད། །ཅེས་སྟོས་ཏེ། མཁན་པོ་ལས་
 སྟོབ་དཔོན་ནམ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཞིག་གིས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
 དང་པན་ཚུན་ཡོན་ཏན་རྣམས་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་ནན་ཏན་དུ་བསྐྱེལ་བ་ལས་
 བསྐྱེད་པ་ནི་གྲོགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་
 མངོན་གྲུང་དུ་སྐྱོད་པའི་མཐུ་ལས་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། རྒྱུའི་སྟོབས་
 ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པ་སྟེ། སྐབས་འདིར་རྒྱ་དང་རིགས་ནི་གནད་གཅིག་གོ། །ཆེ་
 རབས་སྡུ་མ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་རྟོགས་ཏེ་རིགས་སད་པ་
 ལས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། ཅ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཆེ་རབས་
 སྡུ་མར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཉན་པ་དང་། བསམ་པ་དང་། བསྟོམ་པ་སོགས་ཀྱི་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་བསགས་པ་ལས་ཆེ་འདིར་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་ཐོས་པའི་སྟོབས་
 ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཡང་ན་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐེག་པ་
 ཆེན་པོའི་སྡེ་སྟོད་མང་དུ་ཐོས་པ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལའང་ཐོས་པའི་སྟོབས་
 ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཆེ་འདིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགེ་བའི་བཤེས་
 གཉེན་ལས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལན་གངས་མང་དུ་ཐོས་པ་ལས་ཆོས་དང་དོན་
 རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པ་
 ཞེས་བྱ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་ལྟ་ལས། དང་པོ་གྲོགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སེམས་
 བསྐྱེད་པ་ནི་མི་བརྟན་ལ་བྱི་མ་བཞི་བརྟན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། སྤར་ལྷོག་

བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད།

གཉིས་པ་དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི། བརྟེན་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་
བསྐྱེད་དང་། གུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་ཅིང་། བོད་དུ་བཤད་
པའི་སེམས་བསྐྱེད་རྣམས་ཡིན་ལ། དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི། ས་དང་པོ་ནས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་མཉམ་བཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཤིག་ཡིན་པ་
འོག་ཏུ་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །འདི་ནི་དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་གྱི་ཐེག་ཆེན་
སེམས་བསྐྱེད་དངོས་ནི་མེན་ལོ། །འདི་རིམ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཅ་བར། རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་རབ་བསྐྱེན་བྱས། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཆོགས་རབ་བསལས། །ཆོས་ལ་མི་
རྟོག་ཡེ་ཤེས་ནི། །སྐྱེས་ཕྱིར་དེ་ནི་དམ་པར་འདོད། །ཅེས་སྒྲོས་ཏེ་བསྐྱེད་པ་གངས་
མེད་པ་གཅིག་ཏུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་གདུགས་དང་རྒྱལ་
མཆན་ལ་སོགས་པས་བསྐྱེན་བཀུར་ཏེ་མཆོད་པས་མཉེས་པ་དང་། ཆོས་ཉན་པ་
སོགས་སྒྲོན་ཏུ་བཏང་བ་སྟེ་ལུང་དམ་པ་མཐོས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསོད་
ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་རབ་ཏུ་བསལས་པ་སྟེ། བསྐྱེད་ཆེན་གངས་མེད་དང་
པའི་ཆོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའོ། །འདི་ནི་རྒྱ་དམ་པ་སྐྱབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །རོ་བོ་
རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཡེ་
ཤེས་སྐྱེས་པ་ན། དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །མདོར་ན།
ལུང་དམ་པར་མཐོས་པ་དང་། རྒྱ་དམ་པ་སྐྱབ་པ་ལས་སྐྱེ་བའི་རོ་བོ་རྫོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་ཏུ་བའི་གཙོ་བོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་
རིགས་སུ་གྱུར་བའི་རྣམ་རིག་དེ། དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དོན་ཡིན་

ནོ། འོན་པ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེས་པ་ཉིད་ནས་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔལ་དང་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་ཐོབ་པའང་ཡིན་ཏེ། ཅ་བར། ཆོས་དང་
 སེམས་ཅན་རྣམས་དང་ནི། འདི་ཡི་བྱ་བ་སངས་རྒྱས་ཉིད། །མཆོག་ལ་སེམས་
 མཉམ་རྟེན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཡི་རབ་དགའ་བྱད་པར་འཕགས། །ཞེས་སྒྲོས་ཏེ་དེའི་
 ཆེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་མཉམ་པ་རྟེན་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
 སེམས་མཉམ་པ་རྟེན་པ་དང་། དེའི་བྱ་བ་ལ་སེམས་མཉམ་པ་རྟེན་པ་དང་། སངས་
 རྒྱས་དང་ཡང་སེམས་མཉམ་པ་རྟེན་པ་སྟེ་མཉམ་པ་བཞི་རྟེན་པས་ཆངས་པ་ལ་
 སོགས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་འབྱོར་པ་རྟེན་དེ་དགའ་བ་དང་། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་
 ལ་སོགས་པའི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་འབྱོར་པ་རྟེན་དེ་དགའ་བ་དང་། བྱང་
 ཆུབ་སེམས་པའི་འབྱོར་པ་རྟེན་པས་ཆེས་མཆོག་ཏུ་དགའ་བའམ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་
 རྟེན་པས་ན་ས་དེ་ལ་རབ་དགའ་ཞེས་བྱའོ། །

དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ནི་ཡིག་ཆོགས་
 ཀྱིས་འཛིགས་ནས་མ་བཞུགས་ལ། ད་ནི་དཔེ་གྲོགས་ཆོས་མཐུན་གྱི་སྒྲོན་ས་ཀྱང་
 རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ནི། ཅ་བར། སྐྱེད་པ་ས་དང་མཚུངས་པ་
 སྟེ། །གཞན་ནི་བཟང་པོའི་གསེར་དང་འདྲ། །ཆེ་བ་ཡར་གྱི་ཆོས་པ་བཞིན། །གཞན་
 ནི་མེ་དང་འདྲར་ཤེས་བྱ། །ཞེས་པའི་བར་མོས་སྒྲུབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་བཞི་བསྟན་
 ཏེ། དང་པོ་ཆོགས་ལམ་ནས་འདུན་པ་དང་ལྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་ས་དང་
 འདྲ་སྟེ། རྒྱ་བ་སེམས་ཅན་དང་མི་རྒྱ་བ་སྐྱེ་ཤིང་ནགས་ཆལ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་གནས་དང་རྟེན་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་བསམ་པ་དང་། སྒྲོར་བ་དང་། བ་རོལ་དུ་
 ཕྱིན་པ་བྱུག་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་
 འབྱུང་བའི་གནས་དང་རྟེན་བྱེད་པའོ། །མཐའ་གཅིག་ཏུ་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པ་དང་

བདེ་བར་བྱ་བའི་བསམ་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི། གསེར་བཟང་པོ་དང་
འབྲ་སྟེ། གསེར་བཟང་པོ་ནི་བསྐྱེད་པ་བཅད་བཅར་སོགས་གང་བྱས་ཀྱང་གསེར་
གྱི་ཁ་དོག་དང་། རང་བཞིན་ལ་འགྱུར་བ་མེད་པ་བཞིན་དུ། དཀའ་དུབ་སོགས་ཀྱི་
འགལ་སྐྱེད་རིམ་ལྟ་བུ་དང་ཐུང་ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་མི་འདོར་བའོ། །པ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་ལ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོར་བ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་ལྷ་བ་ཆེས་
པ་དང་འབྲ་སྟེ། ཆེས་པའི་ལྷ་བ་ནི་ཆེས་བཙེ་ལའི་བར་དུ་དཀར་ཆ་དང་འོད་ནི་སོ་
ན་མི་གནས་པར་འཕེལ་བ་བཞིན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཡང་སྤྱོར་བ་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་
བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ལྷག་པར་དུ་འཕེལ་བར་གྱུར་རོ། །ཡོན་ཏན་
གོང་མའི་གོང་མར་བགྲོད་པར་འདོད་པའི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་མེ་
དང་འབྲ་སྟེ། མེ་ལ་ཤིང་རི་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པ་དེ་ཅན་དུ་ཆེ་ཆེར་འབར་བ་དེ་བཞིན་
དུ། ཡོན་ཏན་གོང་མ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་ནམས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་དེ་ལྷག་པར་
འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ། །འདི་ནི་སྤྱོར་ལམ་གྱི་སྐྱབས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བའོ། །

ཙ་བར། གཞན་ནི་གཏེར་ཆེན་བཞིན་ཤེས་བྱ། །གཞན་ནི་རིན་ཆེན་
འབྱུང་གནས་བཞིན། །རྒྱ་མཚོ་འབྲ་བར་ཤེས་བྱ་གཞན། །རྫོང་དང་འབྲ་རི་རབ་
འབྲ། །སྤྲན་གྱི་རྒྱལ་པོ་འབྲ་བ་སྟེ། །གཞན་ནི་མཛའ་ཆེན་འབྲར་ཤེས་བྱ། །ཞེས་
པའི་བར་སྟེ། ས་དང་པོ་སྤྲན་པའི་པར་བྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ཆེས་ལྷག་པར་སྤྱོད་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་ནི་དུང་དང་བརྗོད་དང་། བརྗོད་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་
དོ་ཞེས་མདོ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་གཏེར་ཆེན་པོ་དང་འབྲ་སྟེ། གཏེར་ཆེན་པོ་ནས་
ཡོ་བྱད་དང་ཟང་ཟིང་ལ་སོགས་པས་འབངས་ཡོངས་སུ་ཆོམས་པར་བྱས་ཀྱང་ཟད་
པ་མེད་པ་བཞིན། སྤྲན་པའི་པར་བྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ཆེས་ལྷག་པས་སེམས་ཅན་
སྐལ་བ་དང་འཆོམས་པའི་ཟང་ཟིང་ལ་སོགས་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་མཐའ་མེད་པར་

ཆོས་པར་བྱེད་པའོ། །ས་གཉིས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཉམས་ལེན་ཆེས་ལྷག་པར་སྦྱོད་པས། རིན་པོ་ཆེ་སྒྲུ་ཆོགས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་བཞིན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་དེའི་མཐུས་སྟོབས་དང་མི་འཛིགས་པ་ལ་སོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་གི་འབྱུང་གནས་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བའི་གནས་འབབ་ཞིག་དུ་གྱུར་པའོ། །ས་གསུམ་པ་བཅོད་པའི་པར་བྱིན་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཆེས་ལྷག་པར་སྦྱོད་པས་རྒྱ་མཚོ་དང་འབྲས་སྟེ། རྒྱ་མཚོ་ལ་གྱུ་དང་། ཉ་དང་། རྩ་སྟོན་ལ་སོགས་པས་རྩི་ཅམ་དགྲུགས་ན་ཡང་རྩོག་མ་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་བ་བཞིན། སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་དུ་གྲང་བ་དང་། ཚ་བ་དང་། བགྲེས་པ་དང་། སྒྲོམ་པ་སོགས་ཀྱིས་གཞོད་པས་དགྲུགས་ཀྱང་ཞེ་སྤང་གི་རྩོག་མ་མི་ལྡང་བར་བཅོད་ཐེག་ཆེ་བའོ། །ས་བཞི་པ་བཅོན་འགྲུས་ཀྱི་པར་བྱིན་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཆེས་ལྷག་པར་སྦྱོད་པས་རྩི་ཅེ་དང་འབྲས་སྟེ། རྩི་ཅེ་ལ་ཅེས་ཀྱང་མི་ཚུགས་པ་བཞིན་དུ་བཅོན་འགྲུས་དེའི་མཐུས་སེམས་ལ་ལེ་ལོ་སོགས་ཀྱིས་གཞོད་པས་མི་ཚུགས་པའོ། །ས་ལྔ་པ་བསམ་གཏན་ཀྱི་པར་བྱིན་ཉམས་ལེན་ཆེས་ལྷག་པར་སྦྱོད་པས་རིའི་རྒྱལ་པོ་དང་འབྲས་སྟེ། རི་རབ་ནི་ཕྱོགས་བཞིའི་རྒྱུང་འཕྱུར་གང་གིས་ཀྱང་མི་བསྦྱོད་པ་བཞིན་དུ་གཡེང་བ་དང་རྣམ་རྩོག་ལ་སོགས་པའི་བསམ་གཏན་ཀྱི་ཆོར་མ་གང་གིས་ཀྱང་མི་བསྦྱོད་པའོ། །

ས་དྲུག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་བྱིན་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཆེས་ལྷག་པ་དང་ལྡན་པ། སྒྲན་ནམ་ཅིའི་རྒྱལ་པོ་དང་འབྲས་སྟེ། ཅིའི་རྒྱལ་པོ་མཐོང་བ་དང་སྤངས་པ་དང་རེག་པས། བད་ཀན་དང་། མཁྲིས་པ་དང་། རྒྱུང་ལས་གྱུར་པའི་ནད་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་བྱིན་ལ་ཡང་མཉན་པ་དང་། བསམ་པ་དང་། བསྒྲུམས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཉན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པའི་ནད་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་བྱེད་པའོ། །ས་བདུན་པ་ཆད་མེད་བཞི་སོགས་ཐབས་ཀྱི་པར་བྱིན་ཀྱི་

ཉམས་ལེན་ཆེས་ལྷག་པར་སྤྱད་པས་མངའ་བོ་ཆེན་པོ་དང་འབྲས་སྟེ། དེ་ཡིས་ནི་བདེ་
བའི་ཆེ་ཡང་གྲོགས་བྱེད། ལྷག་བསྐལ་གྱི་ཆེ་ཡང་གྲོགས་བྱེད། བར་མའི་ཆེ་ཡང་
གྲོགས་བྱེད་དེ་མངའ་བ་མི་ལྟོད་པ་བཞིན་དུ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཅན་ཡལ་
བར་འདོར་བ་མི་བྱེད་པའོ། །འདི་དག་ནི་ལྷག་བསམ་དག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
གྱིས་བསྐྱས་པའོ། །

དེ་ནས་ཡང་རྩ་བར། ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་འབྲས་བ་དང་། །གཞན་ནི་ནི་མ་
འབྲས་ཤེས་བྱ། །གཞན་ནི་དེ་ཟེའི་དབྱངས་སྟན་བཞིན། །ཞེས་སྟོས་ཏེ་བརྒྱད་པ་
མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་ལྷན་པས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་དང་འབྲས་སྟེ། སྟོན་ལམ་གྱི་
པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལ་བཟའ་བ་དང་བགོ་བ་ལ་སོགས་པའི་
ཡོ་བྱད་ཅི་ཡོད་པ་རྣམས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་རྩ་འབྲལ་གྱི་མངོན་ཤེས་དང་མིག་གི་
མངོན་ཤེས་ལ་སོགས་པས་སེམས་ཅན་ཁམས་དང་མོས་པ་ལ་སྟོས་ཏེ་འདུལ་བའི་
ཐབས་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་པ་དང་ལྷན་པའི་བྱིར་རོ། །ས་དགུ་པ་སྟོབས་གྱི་པ་རོལ་
ཏུ་བྱིན་པ་ཆེས་ལྷག་པས་ནི་མ་དང་འབྲས་སྟེ། ཉི་མས་ལོ་ཉོག་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་པ་
སྟོན་པར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། བསྐྱེད་པའི་དངོས་པོ་བཞིས་སེམས་ཅན་རྣམས་སྟོན་
པས་བསྐྱས་ནས་དགོ་བ་ལ་བཀོད། །ཞེས་པ་ཅན་རྣམས་དག་སྟན་པས་བསྐྱས་
ནས་དགོ་བ་ལ་བཀོད། །གཏི་མུག་ཅན་རྣམས་དོན་སྟོང་པས་བསྐྱས་ཏེ་དགོ་བ་ལ་
བཀོད། ད་རྒྱལ་ཅན་རྣམས་དོན་མཐུན་པས་བསྐྱས་ནས་དགོ་བ་ལ་བཀོད་པ་ལ་
ཆེས་མཁས་པར་གྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །ས་བརྩ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི། ཡེ་ཤེས་གྱི་
པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཆེས་ལྷག་པར་སྤྱད་པས་དེ་ཟེའི་དབྱངས་སྟན་དང་འབྲས་སྟེ། དེའི་
དབྱངས་སྟན་ཞིང་འདེབས་པས་སེམས་ཅན་སྐྱས་ཐོས་ནའང་སེམས་དགའ་བ་དང་
བདེ་བ་སྐྱེ་བ་བཞིན་དུ། ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་པའི་རིག་པ། དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པའི་

རིག་པ། དེས་ཆེག་སོ་སོ་ཡང་དག་པའི་རིག་པ། སྒོ་བས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པའི་
རིག་པ་བཞིས་སེམས་ཅན་ཆོས་དང་དོན་གང་འདོད་པ་སོ་སོའི་སྐད་ཀྱིས་བསྟན་
པས་དགའ་བ་སེམས་པར་གྱུར་བའོ། །

འདི་གསུམ་ནི་དག་པའི་ས་སོ་སོས་བསྐྱས་པ་ཡིན་ལ་བྱན་མོང་བའི་དབང་
དུ་བྱས་ན། ཅ་བར། གཞན་ནི་རྒྱལ་པོ་འབྲར་ཤེས་བྱ། །དེ་བཞིན་གཞན་ནི་མཛོད་
ལྷ་བྱ། །ལམ་པོ་ཆེ་དང་འབྲར་ཤེས་བྱ། །ཐེག་པ་འབྲ་བར་ཤེས་བྱ་སྟེ། །ཞེས་
སྒྲིམ་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་བསྟེན་ལེགས་ན་སྲིད་དང་ལོངས་སྟོང་བྱན་སུམ་
ཆོགས་པ་སྦྱིན་ཏེ་བསྟེན་པ་རྒྱུད་མི་ཟ་བར་བྱེད། བསྟེན་ཉེས་ན་སྲིད་དང་སྟོག་
ལའང་ཉེས་པ་གཙོད་པས་བསྟེན་པ་རྒྱུད་ཟ་བར་ཡང་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། གང་ཟག་
དང་ཡི་གེ་བྲང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་དང་ནམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་མཐར་རྒྱུད་ཟ་བའི་རྒྱ་
ཡང་བྱེད་ལ། ཆོས་དང་། དོན་དང་། དེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་དང་ཡེ་ཤེས་ལ་བརྟེན་
ན་ནི་རྒྱུད་མི་ཟ་བའི་རྒྱ་ཡང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་རྒྱན་ལས་གསལ་ཁ་མི་སྤང་
ཡང་མདོན་རྒྱན་འགྲེལ་པ་ལས་མདོན་ཤེས་དང་ལྡན་པ་ཞེས་སྤྱར་བ་ལྟར་བསོད་
ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་དང་ལྡན་པས་བང་མཛོད་དང་འབྲ་སྟེ། བང་མཛོད་
ཀྱི་ནང་དུ་འབྱུང་དང་ནོར་ལ་སོགས་པའི་ནམ་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བ་དེ་བཞིན་དུ། བསོད་
ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་མང་བ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་
བྱང་རྒྱལ་སོ་བདུན་དང་ལྡན་པས། ལམ་པོ་ཆེ་དང་འབྲ་སྟེ། ལམ་དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་
དང་སྒྲོན་པོ་ཡང་འགོ་ལ། འབངས་དང་སྤང་པོ་སོགས་དུས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་
མཆོག་དམན་ཀྱན་འགོ་བ་ལྟར། བྱང་རྒྱལ་སོ་བདུན་པོ་དེ་ལ་ནི། དུས་གསུམ་གྱི་
ཉན་ཐོས་དང་། རང་རྒྱལ་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལམ་དེ་ནས་བསྐྱོད་པ་དང་བཙོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཞི་

གནས་དང་ལྷག་མཐོང་མི་ཟད་པ་དང་ལྷན་པས་ཁྱེད་ཐེག་པའི་ཤིང་རྩ་དང་འབྲས་སྟེ།
དེའི་ནང་ཁྱེད་པོ་དང་དོས་པོ་ཁལ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་མང་པོ་བསྐྱེད་པས་གཅིག་ཏུ་
འབྲེང་ནས་འཁོ་བ་ལྟར། བདག་དང་གཞན་གྱི་དོན་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཁྱེད་བདེ་བར་
འབྲེང་ནས་སྤྱད་ན་ལས་འདས་པའི་གོང་ཁྱེད་དུ་འཁོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ཡང་གཟུངས་དང་སྟོབས་པ་དང་ལྷན་པས་བཀོད་མའི་ཆུ་དང་འབྲས་སྟེ།
བཀོད་མའི་ཆུ་ཞེས་པ་ཆུ་འཁོལ་བཞིན་པ་ལྟ་བུ་ཆུ་རྒྱན་ཆད་མེད་པ་ཐོན་པའི་ཆུ་
མིག་གི་མིང་ཡིན་ལ། སྤར་ཐོས་པའི་ཆོས་དང་དོན་མི་བརྟེན་པར་འཛིན་ཅིང་། སྤར་
མ་ཐོས་པའི་ཆོས་དང་དོན་དག་ཀྱང་རྟོགས་ཤིང་བསྐྱེད་པར་བཤད་ཀྱང་མི་རྟོགས་
པའི་སྟོབས་པ་རྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །སེམས་བསྐྱེད་པ་འདི་ལྟ་ནི་དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་
བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པར་སྟོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ནོ། །

དེ་ནས་ཡང་ཅ་བར། ཀུན་དགའི་སྤྱད་དང་འབྲས་པ་སྟེ། །ལྷུང་ཆེན་རྒྱན་
དང་འབྲས་བཤོ། །རྒྱལ་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ། །སྟོན་དང་འབྲས་བར་
བསྟན་པ་སྟེ། །དེ་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཡོན་ཏན་ལྷག་ །སེམས་ནི་དགའ་བས་ཡང་དག་
བསྐྱེད། །ཅས་པའི་བར་ཏེ་དེ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་བཞི་དང་ལྷན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
ནི་དགའ་བའི་སྤྱད་རྣམ་པ་དང་འབྲས་སྟེ། ལ་ལ་སྤྱག་པའི་བུ་དང་བུལ་བ་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་བུ་
འདི་ན་ཡོད་དེ་ཞེས་གཏམ་སྟན་པར་སྤྱད་པ་དང་། ལ་ལ་དབུལ་ཞིང་ཐོངས་པས་ལ་
ང་བར་གྱུར་པ་ལ། ཁྱོད་ལ་ཐོངས་སྟོན་འདི་ལྟ་བུར་སྟོན་པར་གྱུར་རོ་ཞེས་གཏམ་
སྟན་པར་སྤྱད་པ་དང་། ལ་ལར་སྟོག་ལ་ཉེས་པ་བབས་ཏེ་འཛིགས་ཤིང་སྤྱག་པ་ལ།
འགའ་ཞིག་གིས་ཁྱོད་སྟོག་གི་ཉེས་པ་ལས་བསྐྱབས་ཏེ་བདེ་བའི་ཁྱིམ་དུ་ཁྱེད་དོ་
ཞེས་གཏམ་སྟན་པ་བྱུང་བ་ན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཡིད་རབ་ཏུ་འཁོལ་ཏེ་དགའ་བདེའི་
དབུགས་དབྱུང་ཐོབ་པ་བཞིན་དུ། འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཡིད་གདུངས་ཏེ་

ཐར་བའི་བདེ་བ་ལ་དགའ་བ་རྣམས་ལ་མི་རྟག་པ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྒོམ་བཞི་
བསྟན་ཏེ་ཐམས་ཅད་དབྱུགས་འབྱེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ལྟ་བུ་བསྐྱོད་པ་
གཅིག་པའི་ལམ་དང་ལྡན་པས་ན། ལྷ་པོའི་རྒྱུན་དང་འབྲས་ལྷེ། ལྷ་པོ་ཆེན་པོ་འབད་
ཚོལ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཞིན་དུ། ས་བརྒྱད་པ་ནས་མི་སྤྱི་བའི་ཆོས་
ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་སྟེ། རྣམ་པར་མི་རྟག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་ཉིད་
ཀྱིས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པར་བྱ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་
སྤྱིན་པར་བྱ་བ་ལ་འབད་བཙོན་མེད་པར་རང་བཞིན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའོ། །བསྐྱོད་
པ་གཅིག་པའི་ལམ་ནི། འབྲེལ་བ་འདིར། ས་བརྒྱད་པ་ལ་ཁྱེད་ཀྱིས་པའི་བྱང་ལྷན་
སེམས་དཔའ་རྣམས་རྣམ་པར་མི་རྟག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་
ཉིད་ཅན་གྱིས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པར་བྱ་བ་དང་། སེམས་ཅན་
ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པར་བྱ་བ་ལ་འབད་བཙོན་མེད་པར་རང་བཞིན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་
པའོ། །འདི་ལ་བྱང་སེམས་འབགས་པ་དང་སངས་རྒྱུས་ཐམས་ཅད་དམིགས་པ་
དང་། དགོས་པ་ཐ་མི་དད་པ་མེད་པས་ན། བསྐྱོད་པ་གཅིག་པའོ་ཞེས་གསུངས་
པར་ལྟར་མི་སྤྱི་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ལ་བྱའོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། སྤྱིན་ཆེན་པོ་དང་
འབྲས་ལྷེ། སྤྱིན་དེ་ལས་འཛིག་རྟེན་གྱི་དཔལ་དང་འབྱོར་པ་སྣ་ཆོགས་འབྱུང་བ་དེ་
བཞིན་དུ། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་དང་འབྲེལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དགའ་ལྡན་ནས་
འཕོ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཛད་པ་བརྟུ་གཉིས་བསྟན་པ་ལས་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་
རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ཆོས་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
བསྟན་ཏོ། །དེའི་ཕྱིར་སེམས་བསྐྱེད་ལ་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་སྤྱུག་
པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་དག་བསྐྱེད་པ་ལ་རབ་ཏུ་དགའ་བར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་དོན་

བསྐྱུས་ཀྱིས་ཚུལ་དུ་གསུངས་སོ། །དེའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མ་ཙམས་ནི་འདིར་མ་བཀོད་
དོ། །འདི་ལྟར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོག་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་རང་
མཆོན་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་དང་ཐོག་ལམ་ཀྱི་བྱེད་པར་ལ་སྦྱར་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རིམ་
པ་ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ལྟར་མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་།
དེ་ཡང་ས་གསེར་ཆེ་བ་མེ། །གཏེར་དང་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་མཆོ། །རྡོ་རྗེ་རི་
སྟན་བཤེས་གཉེན་དང་། །ཡིད་བཞིན་ལོར་བུ་ཉི་མ་སྟུ། །རྒྱལ་པོ་མཛོད་དང་ལམ་
པོ་ཆེ། །བཞོན་པ་བཀོད་མའི་ཚུ་དང་ནི། །སྤྲ་སྟན་ཚུ་པོ་སྤྲིན་རྣམས་ཀྱིས། །རྣམ་
པ་ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་སོ། །ཞེས་བྲངས་འདེན་གྱི་ཚུལ་དུ་བསྐྱུས་ནས་བསྟན་ལ། འདིའི་
སེམས་བསྐྱེད་ཐ་མ་གསུམ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སེམས་བསྐྱེད་ལྟ་བུར་གསུངས་
ཀྱང་མཛོན་རྒྱལ་འབྲེལ་པ་དག་ལ་ནི་སྦྱོར་དངོས་མཐུག་གསུམ་གྱི་སྟོན་ནས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སམ་བསྐྱུས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་བྱས་ན། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་གོ་རིམ་ཆ་
ཆང་བ་ཡིན་ནོ། །མདོ་སྡེ་རྒྱལ་ལས་ཅ་ཆོག་ལ་བསྦྱར་ལེགས་ཉེས་སྤྲ་ཆོག་སྤང་
ཡང་གང་ལེགས་པ་རྣམས་བཀོད་ཡོད་ཅིང་། སྟོབ་དཔོན་སྟོ་བརྟན་གྱི་འབྲེལ་པ་
ལྟན་ཏུ་རྒྱས་པས་དེའི་ནང་ནས་གནད་བསྐྱུས་རེ་གོ་བདེ་བར་བྲིས་པ་ལགས་སོ། །

མ་རུང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིང་སྟོན་འདུལ་བ་ལ། །ཡང་དག་ལྟ་དང་སྟོང་རྩེ་བྱང་
སྟེལ་བའི། །སྤྱལ་ཐག་མཉེན་པོ་འདི་ཡིས་ལེགས་འབྲུལ་ན། །ཁྲིམས་ཀྱི་ལྷགས་རྒྱ་
སྟོན་པོས་ཅི་ཞིག་བྱ། །གངས་རི་ཉེ་ན་བསེལ་བའི་བདེ་ཐོབ་ལྟར། །བྱང་ཚུབ་སེམས་
ཀྱི་རྩེས་སུ་ཕྱོགས་པས་ཀྱང་། །རྩིག་རྩིག་སྤྲུལ་ཆེན་སྤྲད་ལ་མ་ལྟོས་པར། །སེམས་
རྟ་བདེ་ཆེན་ལམ་དུ་འདེན་འདི་མཆར། །ལ་ལས་ཞུམ་པས་ཆོག་བསྟེན་ཆོག་པར་
འཛིན། །ལ་ལས་བསྟེམས་པས་ཐབ་པའི་ཡང་ཐབ་འཆོལ། །རང་ལ་རན་པ་གང་
ཡིན་མ་བརྟགས་པར། །སྤྲ་སྤྱིའི་རྩེས་འབྱངས་ཐལ་བས་ཡིད་རབ་གདུངས། །རྒྱལ་

དང་རྒྱལ་སྤྱི་མཐུན་གྱི་གཞིགས་པའི་ཤུལ། །མ་ལུས་འགྲོ་ལ་མ་མ་ཆེས་ལྷག་
 པ། །གཉེན་ཀུན་གཉེན་དུ་ཤར་བའི་གཉེན་གྱི་མཆོག། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བྱ་
 བར་ཡིད་རབ་འཕྲོགས། །ཁྱད་པར་བསྟོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་པོ་ཆེ། །འཆར་
 བའི་སྒོམ་རིམ་རང་སེམས་ལྟན་ཅིག་ཏུ། །མ་འབྲལ་མ་རྟོར་འཛིན་པར་ཆེས་
 དཔའ་བས། །རྒྱལ་སྤྱི་མཐུན་གྱི་གཞིགས་ཆེས་ཟིན་པར་ཤོག། །མདོར་ན་འདི་
 ལྟར་བཀྲིས་པས་སྦྱེ་ཀུན་ཏུ། །མིག་མི་འཇུག་གི་མཛད་པ་དང་འགྲོགས་ཏེ། །སྦྱིན་
 སོགས་རྒྱ་མཆོའི་པ་མཐར་བསྐྱོད་པ་ཡིས། །འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་གཉེན་གཞིན་བདག་
 གུར་ཅིག། །ཁྱད་པར་ཟབ་དང་རྒྱ་ཆའི་ཐབས་ཀྱི་གནད། །རོ་བོ་གྲངས་དང་གོ་རིམ་
 ཀུན་ཆུབ་པས། །དུས་དང་འཆོམས་པར་འདོམས་མཛད་དག་བའི་བཤེས། །ནམ་
 ཡང་འབྲལ་མེད་བདག་གི་མགོན་དུ་སྦྱོན། ། །སྐུ་མཆོག་ལོ། །

༡༡། །ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་བསྟན་པ་ལ་ཁྱེད་ཀྱིས་ནང་
བསྟན་པར་བྱ་བ་མཐའ་ཡས་པའི་ནང་ནས་ཐེག་མཆོག་འཁོར་
གསུམ་ཞེས་བ་སྟོམ་གྱི་ཚུལ་དུ་བྲིས་པ།

༡༡། ། རང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་ནས་གང་
བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མཐའ་ཡས་པའི་རང་ནས་ཐེག་མཆོག་འཁོར་
གསུམ་ཞེས་པ་སྒྲིམ་གྱི་ཚུལ་དུ་བྲིས་པ།

༡༡། །རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་སྤྱི་ལ་ཞུགས་ནས་སྐྱབ་པ་ཉམས་
སྲུ་སྒྲང་བར་བྱ་བ་ལ་གང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་གནད་ཤེས་དགོས་པས་དེའི་དོན་
དུ་སྒྲོབ་པ་ཐོས་བསམ་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅུལ་དུ་བཏོན་ནས་བསྐྱབ་དགོས། འདི་ཡང་
གཞི་ཚུལ་གྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཚུལ་བཞིན་སྤང་བའི་སྒྲོ་ནས་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་
པ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཡ་མ་འབྲལ་བའི་ཚུལ་དུ་ཐོས་བསམ་སྒྲོབ་གཉིས་
ལ་ཞུགས་དགོས། དེ་ནས་ཐོས་བསམ་གྱིས་རི་ལྟར་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལྟར་དབྱད་
འཛིག་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲོམ་སྐྱབ་ལ་བཙོན་པ་ལྟར་ལེན་དགོས། གང་ལ་ཐོས་བསམ་
བྱ་བའི་ཡུལ་ཡང་འཛིག་ཏེན་པའི་ཤེས་བྱའི་གནས་ལྟ་བུ་མིན་པར་སངས་རྒྱས་
ཀྱིས་བསྟན་པའི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་དུ་གྲགས་པ་དེ་ཡིན། གཞི་ནི་བདེན་
པ་བཞི་དང་། བྱད་ཆོས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་དང་དེའི་སྟངས་བདེན་གཉིས་སྤ་
རགས་རྣམས་སོ། །

ལམ་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་དང་བྱད་པར་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཡིན།
ལམ་ཞེས་པ་ནི་ཐར་པར་བཟོད་པར་བྱ་བའི་ལམ་སྟེ། སོ་སོས་ཉམས་སྤྱོད་གིས་
གོམས་འདིས་བྱ་བའི་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཞིག་ཡིན་ལ། འདི་ཡང་ཐེག་པ་གསུམ་
སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ལམ་རིམ་པ་ལྟ་རེ་ཡོད། འབྲས་བྱ་ནི་ལམ་དེར་རིམ་པར་བཟོད་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་ཏེ། འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་མཐའ་དག་

ལས་གྲོལ་བ་ན་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐར་བ་ཐོབ་པ་དང་། དེའི་ཐོག་ཤེས་
བྱའི་སྒྲིབ་པ་སྦྱངས་ཏེ་ཤེས་བྱའི་གནས་མ་ལུས་པ་མཐུན་ཅིང་འཐོབ་བྱ་མ་ལུས་
པ་ཐོབ་པ་ནི་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་
གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ཆ་ཆ་དང་བ་ཐོས་བསམ་གྱི་ཉམས་འོག་ཏུ་ཚུད་པ་ན་སྤོང་
བ་བསམ་གཏན་གྱི་འཁོར་ལོ་སྟེ་སྒྲོམ་བྱུང་ཅུལ་དུ་བཏོན་ནས་ལམ་འབྲས་གཉིས་
བསྐྱབ་དགོས། དེའི་ཆེ་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་གཞག་སྒྲོམ་བཏང་ནས་སྒྲོམ་སྐྱབ་འབའ་
ཞིག་ལ་ཞུགས་པ་གཅིག་དང་། བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཅུལ་དུ་བཏོན་ནས་བསྟན་
པ་འཛིན་སྐྱོང་སྟེལ་གསུམ་གྱི་སྒྲོམ་འགོ་བའི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་ཞུགས་པ་གཅིག་
དང་ཁག་གཉིས་ཡོད། དེ་གཉིས་ཀ་འགོ་བའི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་དངོས་སུ་ཞུགས་
པ་དང་མ་ཞུགས་པའི་བྱུང་བར་ཅམ་ལས་བསྟན་པ་འཛིན་པ་ལ་བྱུང་བར་མེད་པ་
དང་། སྐྱབ་པ་ཉམས་ལེན་ལའང་གནས་སྐབས་མི་འདྲ་བ་ཅམ་མ་གཏོགས་བྱུགས་
དོན་ལ་བྱུང་བར་མེད། ལམ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ལས་སྤྲ་མ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་གཙོ་བོ་
དང་། བྱི་མ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལའང་ལུང་གི་བསྟན་པ་དང་། རྟོགས་པའི་བསྟན་
པ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ཐོས་བསམ་གྱི་བྱ་བའི་གཞི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་དང་དེའི་
དགོངས་འགྲེལ་རྣམ་དག་རྣམས་སོ། །བྱི་མ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་གཏན་ལ་པབ་པའི་
རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཡིན། ཐོས་བསམ་གྱི་སྐབས་ལུང་གི་བསྟན་པ་གཙོ་
བོར་འཛིན་པ་དང་། སྒྲོམ་བྱུང་གི་སྐབས་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་གཙོ་བོར་འཛིན་
དགོས། ཅུལ་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པ་ཅུལ་མཐུན་དང་ལམ་སྐྱོངས་མཐར་འཁྱོལ་ཡོང་བའི་
ཆེད་དུ་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་རེ་བསྟེན་སྐྱབ་བཏེན་དགོས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་སྟན་མིན་གྱི་
ལུགས་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་སྐབས་པའི་བསྟན་པ་རང་གིས་འཛིན་ཏེ་སྒྲོམ་སྐྱབ་མི་གཡེལ་

བའི་ཐོག་ནས་གཞན་གྱི་ཕན་བདེ་བསྐྱབ་པ་ལ་གཙོ་བོ་སྤྱན་སོགས་པ་རོལ་དུ་
ཕྱིན་པ་དུག་དང་། བསྐྱབ་བའི་དངོས་པོ་བཞིའི་སྒོ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གང་ལ་
གང་འཆམས་སུ་བསྐྱབ་དགོས་པ་སྤྱི་དང་། བྱད་པར་སྐབས་བསྐྱབ་སྤྱི་ཆོགས་གྱི་
ནང་དུ་ཆོས་དང་ཤེས་རིག་བྱུང་སྤྱོད། གསོ་རིག་གི་བྱ་བ་ལུགས་མཐུན་དུ་བྱུང་
སྤྱོད། མི་མང་ཞི་བདེའི་ཆེད་ཁྲིམས་ལུགས་གྱི་སློབ་གསོ། རང་བཞིན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་
མི་ཉམས་པའི་ཆེད་དུ་ཁོར་ལུག་སྤྱད་སློབ་གྱི་ལས་འགུལ། རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་ཆབ་
སྤྱིད་གྱི་ལས་དོན་ལོག་སྐྱབ་དུ་མ་སོང་བར་ལུགས་གཉིས་སྤྱད་དོར་གྱི་སློབ་གསོ་
གང་ལ་གང་འོས་སུ་བྱུང་སྤྱོད་སོགས་གྱིས་མི་མང་དང་སྤྱི་ཆོགས་གྱི་ཞབས་
འདེགས་ཀྱི་ཆེད་བསྐྱབས་དང་སྐྱབ་བཞིན་པ་བཅས་མདོར་ཅིམ་ལགས་སོ། །

དབར་བྱང་སྟོན་ཆིག

༥ རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཚོས་ཚུལ་དལ་འབབ་སྤྱང་།
ཆོག་གི་ཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི།
ཐིམ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི།
དབར་དུ་བསྐྱུན་བའི་རྣམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཚོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྒོར་ཕྱག་བརྒྱ།
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྗེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་བ།
ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་བ་འདི་ཡང་ནང་བསྟན་གྱུ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དབར་
དུ་བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྤྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྟེན་སྟོན་ཆིག་ཏུ་
ཞུགས་པའི་དགེ་སྦྱོར་ཚོས་སྤྱོད་པའི་དབང་སྒོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྤྱར་
བའོ། ། སྐུ་མཛུགས་ལོ།

གསལ་བཤད་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལྷན་

རྣམས་རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་དབུ་བརྟེན་ནས་ལོ་ངོ་ ༥༠ དང་། ས་
རྩ་པོ་དེ་གི་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་དབུ་བརྟེན་ནས་ལོ་ངོ་ ༢༥ འཁོར་བའི་མཛད་
སློང་དང་འབྲེལ། རིགས་སློབ་སྤྱི་ཁབ་འཛིན་སྐྱོང་ལྷན་ཚོགས་ནས་དབུ་དགེ་དམ་
པ་མཁས་དབང་སློབ་ཐབས་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་གི་གསུང་ཚཱ་ཁག་ཕྱོགས་སྤྲིག་དང་
བསྐྱར་ཞིབ་བྱ་རྒྱུ་ལྷན་ཐག་ཆོད་བྱུང་བ་བཞིན། (དབུ་དགེ་དམ་པའི་གསུང་འབུམ་
བསྐྱར་ཞིབ་ཚོགས་ཚུང་) ཞིག་གསར་འཛུགས་གནང་སྟེ་ཡུལ་ཡོད་དཔར་སྐྱོན་
བྱས་ཐེན་པའི་གསུང་འབུམ་རྣམས་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་དང་། གསུང་འབུམ་ནང་མ་
འཁོད་པར་ད་བར་ལྷག་ལུས་གྱུར་པའི་གསུང་ཐོར་བྱ་རྣམས་ཕྱོགས་བསྐྱུས་ཀྱིས་
པོད་ཐོང་ནང་བཀོད་དེ་ཞུ་དག་དང་ས་བཅད་བཅས་བསྐྱིགས་ཡོད། རིགས་ལམ་
སློབ་བྱུང་བཟང་པོ་ཆེན་པ་དང་། སློབ་བྱུང་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་འཛིན། སློབ་
བྱུང་གཤམ་པ་བཙུན་འབྲུས་སོགས་ཀྱིས་སྤྱི་ཕྱོགས་སྤྲིག་བྱས་ཏེ་གསུང་འབུམ་
པོད་འཕྲེང་བཅུ་གཉིས་དཔར་སྐྱོན་གནང་བའི་སྟེང་། ད་ལན་གཙོ་བོ་དབུ་དགེ་དམ་
པའི་གསུང་ཐོར་བྱའི་རིགས་ཕྱོགས་བསྐྱུས་ཀྱིས་པོད་གསུམ་གསར་སྐྱོན་བྱས་
ཏེ་ཁྱོད་བསྟུམས་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་འབུམ་པོད་ཐོང་གངས་བཙུ་ལྷན་བདག་
ཉིད་ཅན་ཞིག་ལགས་གྲུབ་བྱུང་ཡོད་པས། གྲུས་ཅག་ཚོགས་མི་ཀུན་དགའ་མགྲུ་
སློབ་གསུམ་ཀྱིས་ཡིད་སེམས་རབ་ཏུ་བརྟན།

སྤྱིར་ཞུ་དག་ཅེས་བ་ནི་དག་ཆ་ནོར་མེན་དང་ཆད་ལྷག་ཤོར་ཡོད་མེད། ཐ་
སྟོང་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་སྟངས་ཅམ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པར་གཞུང་ལུགས་དེའི་བརྗོད་
དོན་དང་། ཚཱ་བ་པའི་བསམ་སྒྲུབ་འདུ་ཤེས་ཇི་ལྟར་བཟུང་ཡོད་མེད་སོགས་ལ་

རྒྱུ་མངའ་གང་ལེགས་ཤིག་ལོན་དགོས་པར་བརྟེན། རེད་ཅག་གིས་ཀྱང་གང་
 ཐུབ་ཀྱིས་གོང་གི་གནད་དོན་དེ་དག་མང་གཞིར་བཟུང་སྟེ་ཁྱེ་ལྟ་དག་ལྟས་ཁྱལ་ཡིན།
 ཡིན་ན་ཡང་། གསུང་འབྲུམ་ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རེ་བུར་ལ་ང་ཆོའི་ཁྱེ་དག་གིས་
 འགྲིག་པ་ཅམ་མ་བྱས་པར་བསྟན་བཅོས་སོ་སོར་བུན་མིན་གྱི་མཁུན་རྒྱ་ཡངས་
 པའི་ཤེས་ལྡན་པ་འགའ་ལའང་སྤྱན་འབུལ་ལྟས་ཏེ་མཐའ་མའི་ཁྱེ་དག་ལྟས་ཡོད།
 དེ་དག་འདིར་རིམ་པར་བཀོད་ན། (དཀའ་གནད་བཞི་འགྲེལ་) ལ་དགེ་བཤེས་ལྟ་
 རམས་པ་ཉེ་ཉོར་ལྷ་བ་ཆེ་རིང་དང་། ཨེ་མོ་རི་དང་བོད་ཀྱི་ཆུན་རིག་ལས་རིམ་
 ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཀུན་བཅོམ་འབྲུམ་བསམ་འཕེལ། ཨ་ལགས་མཁན་ཀུན་རིན་པོ་ཆེ།
 (སློ་རིགས་གོང་འོག་གཉིས་) ལ་ས་རྒྱ་ནང་རིག་སློབ་དཔོན་བགྲེས་པ་སློ་བཟང་
 བསོད་ནམས། (རྟེན་འགྲེལ་བསྟོད་པའི་འགྲེལ་པ་) ལ་རིགས་སློབ་དབུ་འཛིན་
 དགེ་བཤེས་ལྟ་རམས་པ་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཆོ་དང་། རིགས་སློབ་དཔེ་ཁྱིད་
 སློབ་དཔོན་དགེ་བཤེས་ལྟ་རམས་པ་རྒྱལ་མཆོན་དབང་འདུས། (བརྟེན་སྟོད་རིན་
 ཆེན་བང་མཛོད་) ལ་རིགས་སློབ་དཔེ་ཁྱིད་སློབ་དཔོན་བགྲེས་པ་དགེ་བཤེས་རྒྱ་
 མཆོ་ལགས་དང་། ཀེ་རྟེ་འུ་ཡིག་བརྟེན་སློབ་དཔོན་འབྲིང་བ་ཀུན་འཛིགས་
 མེད། (ཐུབ་མཐའ་བཞིའི་ལྟ་བ་ལ་སློ་སྦྱང་བའི་རིམ་པ་བདག་འཛིན་འཛོམས་
 པའི་ཐོ་བ་) ལ་རིགས་ལམ་སློབ་བྱུང་རིམ་མེད་སློབ་དཔོན་དགེ་བཤེས་བསྟན་
 འཛིན་འགྱུར་མེད། (དབུ་དགེ་དམ་པའི་ནམ་ཐར་) ལ་ཀུན་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱི་ཆ་
 རིགས་ལམ་སློབ་བྱུང་དགེ་བཤེས་སློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བཅས་ཀྱིས་ཐོག་མའི་མ་
 དཔེ་དང་བསྐྱར་ནས་ཁྱེ་དག་གནང་ཡོད།

རེད་ཅག་ཆོགས་རྒྱུང་ངོས་ནས་ཀྱང་གསུང་འབྲུམ་ཁྱོད་ཀྱི་ཚུལ་ཡིག་
 རྣམས་མ་དཔེ་གང་ཡོད་རྣམས་ལ་གཤེས་བསྐྱར་དང་། མངོན་གསལ་ཅན་གྱི་དག་

ཆ་ནོར་བ་ཁག་བཅོས་པ་ལས་དོགས་གཞི་ཅན་རྣམས་གྲུག་རྟགས་() རང་ཟུར་
འདོན་དང་། ཡང་ན་འོག་མཆན་ནང་གསལ་བ་ཤད་ཅིང་ལས་ཀྱན་རིན་པོ་ཆེའི་མ་
དཔེ་ལ་འགྱུར་བ་གང་ཡང་བཏང་མེད། མཐུག་མཐར་ལས་གཞི་འདིའི་ཆོགས་མི་
རྣམས་ཀྱང་རང་ཉིད་ལ་ལས་ཀའི་འགན་འཁུལ་ཡོད་པ་རྒྱུ་ཡིན་ཁར། ཡོན་ཆད་
དང་ཉམས་སྦྱོང་གང་ཅིས་འདང་མིན་གྱིས་ད་དུང་ཆད་ལྷག་དང་ནོར་བ་སོགས་
བྱུང་ཡོད་སྟེ་པས་དབྱ་དགེ་དམ་པ་རིན་པོ་ཆེ་གང་ཉིད་དང་། རྒྱ་ཆེའི་སློབ་པ་
པོ་རྣམས་ལ་དགོངས་སེལ་སྟོང་ནས་ཞུ།

འདི་ལོ་དུས་ཆོགས་ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས་འཛོམས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་སྐབས་
སུ་མཛད་འཆར་གང་མང་ཞིག་ཡོད་པའི་ནང་ནས་དབྱ་དགེ་དམ་པའི་གསུང་འབུམ་
ལ་བསྐྱར་ཞིབ་དག་སྒྲིག་དང་། ད་བར་གསུང་འབུམ་ཁྲིད་མ་འཁོད་པའི་གསུང་ཐོར་
བྱ་རྣམས་བསྐྱར་བྱས་ཀྱིས་དེབ་གཟུགས་གསར་སྒྲིག་ཞུ་རྒྱུ་དེད་ཅག་ལ་གནང་བར་
བརྟེན། བརྒྱད་རིམ་འདིའི་ཁྲིད་ཐོག་མར་ལམ་སྟོན་དང་། རོགས་མགོན་གནང་
མཁན་གྱི་སློབ་སྟོན་པ་རྣམ་པ་དང་། ལས་གཞི་འདིར་དངོས་སུ་ཞུགས་མ་ཐུབ་
ཀྱང་ཀྱན་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་མཁོ་སྟོན་གནང་མི་རྣམ་པ། དེ་བཞིན་ཀྱན་རིན་
པོ་ཆེའི་ཞལ་སློབ་སྐྱབས་གཉེས་སློབ་ཟུར་རྣམ་པས་ཤ་ཆས་དགོངས་ཚུལ་གནང་བ་
སོགས་ཀྱི་བཀའ་བློན་ལ་བརྟེན། (རིགས་སློབ་དབྱ་དགེ་དམ་པ་མཁས་དབང་སློ་
བཟང་རྒྱ་མཆོའི་གསུང་འབུམ།) ཞེས་པ་འདི་ལེགས་གྲུབ་བྱུང་བས། ལས་གཞི་
འདིའི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་ལམ་སྟོན་དང་རོགས་མགོན་གནང་མཁན་ཡོངས་
ལ་བཀའ་བློན་ཆེ་ཞུ། ལྷག་པར་གསུང་འབུམ་འདིའི་དཔར་སྐྱུན་ལ་ཞལ་འདེབས་
གནང་མཁན་རིགས་ལམ་སློབ་ཟུར་ཀྱན་སྐུབ་བསྟན་སློ་བཟང་ལགས་ཀྱིས་ཉིན་
སྟོར་༥༠༠.༠༠༠། དང་། རིགས་ལམ་སློབ་ཟུར་ཀྱན་སྐུལ་བཟང་དོན་འགྲུབ་ལགས་

དང་གོན་སྐུལ་བཟང་ཚོས་འཕེལ་ལགས་ནས་གཉིས་ཀྱིས་ཉིན་སྟོང་༥༥.༥༥༥༥
 ལྷག་པའི་གསུང་འབྲུམ་འགྲོ་ཁོར་ཆ་ཙུང་རིགས་སྟོབ་ཡིག་ཙུང་གིས་གནང་བས་
 བྱེད་ནས་པའི་ལྷག་བསམ་གཏོང་ཤོད་ཆེ་བའི་བསྟན་འགྲུལ་དོན་ཆེན་ལ་རྗེས་སུ་
 ཡི་རང་དང་བཀའ་བློན་ལྷ་མོ་དུ་ཆེ་བྱ།

གསུང་འབྲམ་སྒྲིག་སྒྲིག་ཆོག་སྒྲིག་ (༢༠༠༠)

ཁྱེ་སྒྲིག་འགན་འཛིན།

བཟང་པོ་ཞུ་བ། འཇམ་དབྱངས།

ཁྱེ་སྒྲིག་ལས་རོགས།

གསལ་སྒྲིག་པ་བཙུན་འབྲུག།

སྒྲིག་ཁྲིམས་ཀྱི་འཇམ་མཁའ།

བསྐྱེད་འཛིན་སྒྲིག་མེད། སྒྲིག་བཟང་བྱམས་པ།

བསོད་ནམས་སྐྱེད་ཆོག་སྒྲིག།

རིག་སྒྲིག་སྒྲིག་ཁྲིམས་ཀྱི་ཆོན་ལྷན་དེ་གསལ་སྒྲིག་སྒྲིག་ཀྱི་འཇམ་མཁའ་བཙུན་འབྲུག།

གསུང་འབུམ་བསྐྱར་ཞིབ་ཆོག་སྐུང་། (༢༠༢༣)

སྒྲིབ་སྒྲིབ་པ།

རིགས་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཐུག་པ་ལྟར་དག་བཤེས་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཚོ།
རིགས་སྒྲིབ་དཔེ་ཁྱིམ་སྒྲིབ་དཔེ་བཤེས་པ་དག་བཤེས་རྒྱ་མཚོ།
ས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཚོ་རིམ་སྒྲིབ་གཉེར་ཁང་གི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པ་སངས་ཆེ་རིང་།

བསྐྱར་ཞིབ་ཆོག་སྐུང་གི་ཆོག་སྐུང་།

ཉུང་ལྡན་སྒྲིབ་དཔེ་བཤེས་པ་སྒྲིབ་བཟང་སྒྲིབ་བཟང་།
རིམ་མེད་སྒྲིབ་དཔེ་བཤེས་དབང་ཆེན་འཕེལ།
ཉུང་ལྡན་སྒྲིབ་དཔེ་བཤེས་གཞི་བཤེས་པ་འཇམ་དཔལ་དོ་རྩེ།
ཉུང་ལྡན་སྒྲིབ་དཔེ་བཤེས་གཞི་བཤེས་པ་དབང་ཆེན་འཕེལ།
ནང་རིག་སྒྲིབ་དཔེ་བཤེས་གཞི་བཤེས་པ་ཆེ་དབང་ལོ་རྩེ།
ཉུང་ལྡན་སྒྲིབ་དཔེ་བཤེས་གཞི་བཤེས་པ་སྒྲིབ་བཟང་ལྟལ།
དག་བཤེས་རྒྱལ་མཚན་སྒྲིབ་བཟང་།
དཔེ་ཁྱིམ་སྒྲིབ་དཔེ་བཤེས་གཞི་བཤེས་པ་ཁམས་བཟང་ཆེ་རིང་།
སྐད་ཡིག་སྒྲིབ་དཔེ་བཤེས་གཞི་བཤེས་པ་སྒྲིབ་བཟང་འཕྲིན་ལས།

སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཀྱི་འབྲུག་མཁན།

ས་རྒྱ་བོད་མཚོ་དོ་རྩེ་པ་ཆེ་དབང་ལོ་རྩེ།
རིགས་སྒྲིབ་ལས་ཁྱིམ་སྒྲིབ་དག་བཤེས་རྒྱལ་མཚན་སྒྲིབ་བཟང་།

དེབ་གཟུགས་དང་རྒྱལ་མཁན་ཀྱི་འཕྲིན་ལས།

གཟུགས་དང་རྒྱལ་མཁན།

